

DE EUROPESE OMBUDSMAN

JAARVERSLAG 2001

<http://www.euro-ombudsman.eu.int>

DE EUROPESE OMBUDSMAN

JAARVERSLAG 2001

*De Heer Pat Cox
Voorzitter
Europees Parlement
Wiertzstraat
B - 1047 Brussel*

Straatsburg, 8 april 2002

Geachte heer Cox,

Overeenkomstig artikel 195, lid 1 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap en artikel 3, lid 8 van het besluit van het Europees Parlement inzake het statuut van de Europese Ombudsman en de algemene voorwaarden voor de uitoefening van zijn ambt dien ik hierbij mijn verslag over 2001 in.

Hoogachtend,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Jacob Söderman', written in a cursive style.

Jacob Söderman

1	VOORWOORD	11
2	BIJ DE OMBUDSMAN INGEDIENDE KLACHTEN	17
2.1	RECHTSGRONDSLAG VAN DE WERKZAAMHEDEN VAN DE OMBUDSMAN	17
2.2	MANDAAT VAN DE EUROPESE OMBUDSMAN	18
2.2.1	“Wanbeheer”	18
2.2.2	Code van goed administratief gedrag	18
2.3	ONTVANKELIJKHEID VAN KLACHTEN	19
2.4	GRONDEN VOOR HET INSTELLEN VAN EEN ONDERZOEK	21
2.5	ANALYSE VAN DE KLACHTEN	22
2.6	ADVIES OM ZICH TOT EEN ANDERE INSTANTIE TE WENDEN EN OVERDRACHT VAN KLACHTEN	22
2.7	ONDERZOEKSBEVOEGDHEDEN VAN DE OMBUDSMAN	23
2.7.1	Het horen van getuigen	23
2.7.2	Inzage van documenten	24
2.7.3	Verduidelijking van de onderzoeksbevoegdheden van de Ombudsman	24
2.8	DOOR DE OMBUDSMAN INGESTELDE ONDERZOEKEN EN HET RESULTAAT ERVAN	25
3	BESLUITEN NA EEN ONDERZOEK	29
3.1	GEVALLEN WAARIN GEEN WANBEHEER IS VASTGESTELD	29
3.1.1	Raad van de Europese Unie	29
	INTEGRATIE VAN HET SCHENGEN-SECRETARIAAT IN HET SECRETARIAAT-GENERAAL VAN DE RAAD	29
	INZAGE VAN DOCUMENTEN EN PUBLICATIE VAN WETGEVINGSDOCUMENTEN	32
3.1.2	Europese Commissie	34
	TERUGVORDERING VAN MEDISCHE KOSTEN	34
	VERMEEND ONJUISTE INTERPRETATIE VAN VERORDENING (EG) NR. 1370/95 VAN DE COMMISSIE	39
	VERMEENDE DISCRIMINATIE IN BEURSCONTRACTEN VOOR ONDERZOEKERS: BETALINGEN IN EURO IN PLAATS VAN IN YEN.	44
	VERMEENDE INBREUK OP HET GEMEENSCHAPSRECHT DOOR HEFFEN VAN ACCIJS DOOR ZWEDEN – BEHANDELING VAN HET DOSSIER DOOR DE COMMISSIE.	47
	VERMEENDE ONREGELMATIGHEDEN BIJ DE TENUITVOERLEGGING VAN EEN PHARE-PROJECT	51
3.1.3	De Europese Stichting voor opleiding	57
	AFGEWEZEN INSCHRIJVING.	57
3.1.4	Europese Investeringsbank	62
	DE FINANCIERING VAN EEN SNELWEG IN HONGARIJE DOOR DE INVESTERINGSBANK	62
3.2	DOOR DE INSTELLING OPGELOSTE ZAKEN	70
3.2.1	Europese Commissie	70
	VERMEENDE ONREGELMATIGHEDEN BIJ DE BEHANDELING VAN EEN PHARE-CONTRACT.	70
	VERMEENDE NIET-BETALING VAN DEEL VAN SUBSIDIE	72
	WEIGERING OM AUTEURSRECHTEN TE BETALEN AAN EEN ILLUSTRATOR.	76

LAATTIJDIGE BETALING DOOR COMMISSIE IN HET KADER VAN AIDSPREVENTIEPROJECT	78
NIET-BETALING DOOR COMMISSIE	79
LAATTIJDIGE BETALINGEN AAN PROJECTBEHEERDER	81
BESLISSING GEEN BEURS VOOR WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK TOE TE KENNEN	83
UITSLUITING VAN DEKKING DOOR COMMUNAUTAIRE ZIEKTEKOSTENVERZEKERING INGEVOLGE VERMEENDE ECHTSCHIEDING	85
LATE BETALING VOOR VERRICHTE WERKZAAMHEDEN	87
VORDERING TOT BETALING VAN LAATSTE GEDEELTE VAN DE FINANCIERING VAN EEN ECOS-OUVERTURE-PROJECT	88
3.2.2 Europese Investeringsbank	91
AFSCHAFFING VAN DE SPECIALE OMREKENINGSKOERSEN DOOR DE EUROPESE INVESTERINGSBANK	91
3.3 DOOR DE OMBUDSMAN BEREIKTE MINNELIJKE SCHIKKINGEN	97
SCHADELOOSSTELLING VOOR LAATTIJDIGE BETALING VAN EEN SUBSIDIE	97
BETALING VAN EEN SINDS 1995 DOOR DE COMMISSIE VERSCHULDIGD BEDRAG	100
3.4 MET EEN KRITISCHE OPMERKING VAN DE OMBUDSMAN GESLOTEN ZAKEN	104
3.4.1 Europees Parlement	104
INTREKKING VAN LAISSEZ-PASSER VAN VOORMALIG EP-LID	104
3.4.2 Raad van de Europese Unie	111
UITSLUITING VAN KANDIDATEN UIT MIDDEN- EN OOST-EUROPESE LANDEN VAN EEN LOPENDE SELECTIEPROCEDURE VOOR STAGIAIRS	111
3.4.3 Europese Commissie	112
VERMOEDEN VAN ONSCHULD EN ADEQUAAT VERSLAG VAN CONTROLE VAN PROJECT	112
INBREUKPROCEDURE VAN ARTIKEL 226: NIET-MOTIVERING VAN BESLUIT OM DOSSIER TE SLUITEN EN SCHENDING VAN RECHT OP VERDEDIGING	121
STOPZETTING FINANCIERING VAN ONTWIKKELINGSPROJECT	125
OPZEGGING VAN EEN DESKUNDIGENCONTRACT MET ECHO OP BASIS VAN ACHTERHAALDE MEDISCHE ONDERZOEKEN	133
NIET REGISTREREN VAN EEN OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 226 INGEDIENDE KLACHT	138
TERUGBETALING VAN DOUANERECHTEN	143
NIET-MOTIVERING VAN WEIGERING VAN TOEGANG TOT DOCUMENTEN OVEREENKOMSTIG BESLUIT 94/90 VAN DE COMMISSIE	149
MOTIVERINGSPLICHT VAN DE COMMISSIE IN EEN OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 226 INGEDIENDE KLACHT	151
GEEN REACTIE OP BEROEP VAN KLAGER	155
VERZUIM REDENEN SCHRIFTELIJK MEE TE DELEN	159
DISCRIMINERENDE UITSLUITING VAN AANBESTEDINGSPROCEDURE	162
DOOR DE COMMISSIE TE VOLGEN PROCEDURES VOOR DE BEHANDELING VAN KLACHTEN	169
NIET-BETALING VAN GOEDGEKEURDE SUBSIDIE IN HET KADER VAN HET ECIP-PROGRAMMA	173
MISLEIDENDE FORMULERING VAN AANBESTEDING	178
3.4.4 Comité van de regio's	182
GEBREK AAN INFORMATIE OVER RESERVELIJST	182
BENOEMING OP EEN POST ZONDER DE PERSONEN DIE OP DE VOOR DIE POST OPGESTELDE RESERVELIJST STAAN OP DE HOOGTE TE BRENGEN VAN DE VACATURE	187
3.4.5 Europees Centrum voor de ontwikkeling van de beroepsopleiding	190
VERMEENDE DISCRIMINATIE BIJ DE BEKENDMAKING VAN EEN VACATURE - VERMEEND WILLEKEURIGE EN ONBILLIJKE EVALUATIE	190
3.4.6 Het Europees Agentschap voor de veiligheid en de gezondheid op het werk	196
IN AANMERKING NEMEN VAN LEEFTIJD VOOR DE INDELING VAN EEN PLAATSELIJK FUNCTIONARIS	196
3.5 DOOR DE INSTELLING AANVAARDE ONTWERPAANBEVELINGEN	200
3.5.1 Europees Parlement	200
EUROPEES PARLEMENT STEM T ERMEE IN KANDIDATEN TOEGANG TE GEVEN TOT HUN EIGEN GECORRIGEEERDE EXAMEN TEKSTEN	200

3.5.2 Raad van de Europese Unie	202
TOEGANG TOT RAADSDOCUMENTEN	202
3.5.3 Europese Commissie	209
AANVULLENDE VERZEKERING VOOR PLAATSELIJKE FUNCTIONARISSEN	209
WEIGERING VAN DE COMMISSIE VOLLEDIG INZAKE TE GEVEN VAN TWEE STUDIES INZAKE INBREUKPROCEDURES	218
3.6 ZAAK GESLOTEN NA EEN SPECIAAL VERSLAG	225
MISBRUIK VAN REGELS INZAKE GEGEVENSBESCHERMING - STEUN VOOR AANBEVELING VAN DE OMBUDSMAN IN RESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT	225
3.7 EIGEN INITIATIEFONDERZOEKEN VAN DE OMBUDSMAN	225
LAATTIJDIGE BETALINGEN	225
ONDERZOEK OP EIGEN INITIATIEF NAAR BEHEER VAN HET GCO IN ISPra	232
3.8 SPECIALE VERSLAGEN AAN HET EUROPEES PARLEMENT	235
DISCRIMINATIE OP GROND VAN GESLACHT IN DE REGELING VAN DE COMMISSIE VOOR DETACHERING VAN NATIONALE AMBTENAREN	235
TOEGANG TOT DOCUMENTEN VAN DE RAAD - ALWEER	236
4 BETREKKINGEN MET ANDERE INSTELLINGEN VAN DE EUROPESE UNIE	239
4.1 HET EUROPEES PARLEMENT	239
4.2 DE EUROPESE COMMISSIE	240
5 BETREKKINGEN MET OMBUDSMANNEN EN SOORTGELIJKE INSTELLINGEN	245
5.1 BETREKKINGEN MET NATIONALE EN REGIONALE OMBUDSMANNEN	245
5.2 HET VERBINDINGSNETWERK	245
5.3 BETREKKINGEN MET LOKALE OMBUDSMANNEN	245
5.4 BETREKKINGEN MET NATIONALE OMBUDSMANNEN IN DE TOETREDINGSLANDEN	246
6 PUBLIC RELATIONS	251
6.1 HOOGTEPUNTEN VAN HET JAAR	251
6.2 CONFERENTIES EN ONTMOETINGEN	256
6.3 ANDERE GEBEURTENISSEN	271
6.4 CONTACTEN MET DE MEDIA	275
6.5 ON LINE COMMUNICATIE	277
7 BIJLAGEN	279
A STATISTIEKEN	281
B DE BEGROTING VAN DE OMBUDSMAN	287
C PERSONEEL	290
D INDEX VAN BESLUITEN	293

1 VOORWOORD

---

1 VOORWOORD

1 Openheid en behoorlijk bestuur

In 2001 is er grote vooruitgang geboekt op twee terreinen die van wezenlijk belang zijn voor het werk van de Ombudsman ten behoeve van de Europese burgers.

Het Europees Parlement en de Raad namen, ten eerste, de verordening betreffende de toegang van het publiek tot documenten aan, zoals voorgeschreven in artikel 255 van het EG-Verdrag. De eerste ontwerp tekst was teleurstellend, maar het Europees Parlement en de Raad slaagden er via onderhandelingen in een veel betere tekst erdoor te krijgen, waarvoor zij alle lof verdienen. De verordening is pas in december 2001 van kracht geworden, zodat het nog te vroeg is om de praktische gevolgen ervan voor meer openheid te beoordelen. Indien de instellingen zich bij de toepassing van de verordening aan het beginsel van openheid houden, kan dit alleen maar ertoe bijdragen dat de burgers meer inzicht krijgen in de werkzaamheden van de instellingen van de Europese Unie. De komende jaren zal moeten blijken of die evolutie zich voltrekt. Laten wij het beste hopen.

Nog op het gebied van openheid is het belangrijk dat op de voet wordt gevolgd welke invloed de bepalingen inzake gegevensbescherming op het openbaar bestuur hebben. Deze bepalingen zijn bedoeld om de persoonlijke levenssfeer van de burger te beschermen. Indien de instellingen ze voor andere doeleinden gebruiken, kunnen ze de openheid van bestuur in de Europese Unie ondermijnen en tegelijkertijd de noodzakelijke bescherming van het grondrecht op een persoonlijke levenssfeer afzwakken.

Het tweede terrein waarop er voor de Europese burgers een grote stap vooruit is gedaan, is dat van de beginselen van behoorlijk bestuur. Op 6 september nam het Europees Parlement unaniem de Code van goed administratief gedrag van de EU aan en verzocht het de Europese Commissie hierover een voorstel voor een verordening in te dienen. In antwoord op een vraag van Roy Perry, lid van het Europees Parlement, heeft de Europese Commissie geweigerd gevolg te geven aan dit verzoek. Het staat dan ook vast dat het Europees Parlement zal overwegen om ter zake een wetgevend initiatief te nemen uit hoofde van artikel 192 van het Verdrag.

Aangezien dit soort wetten over behoorlijk bestuur in vrijwel alle lidstaten bestaat om goede betrekkingen tussen de burgers en de overheid te bevorderen, zie ik niet goed in welke geldige redenen de Commissie kan hebben om zich in dezen zo voorzichtig op te stellen.

Het Parlement heeft de Europese Ombudsman opgedragen de Code van goed administratief gedrag ook toe te passen bij zijn onderzoeken naar mogelijk wanbeheer. Daarom zal er in het voorjaar een voorlichtingscampagne hierover worden gelanceerd en zal de code als basis worden gebruikt bij werkzaamheden in verband met klachten en onderzoeken op eigen initiatief. Dit zal bijdragen aan de verwezenlijking van het grondrecht van de burgers op behoorlijk bestuur dat is vervat in artikel 41 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, dat in december 2000 op de Top van Nice door de voorzitters van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie werd afgekondigd.

Het Handvest van de grondrechten moet worden gerespecteerd

In het jaarverslag van vorig jaar noemde ik het Handvest een belangrijke stap voorwaarts voor de Europese burgers. Tot mijn grote spijt moet ik evenwel zeggen dat de drie instellingen die het Handvest hebben afgekondigd buiten de hierboven genoemde vooruitgang nog niet hebben bewezen dat zij het ernstig menen met de toepassing van het Handvest in de praktijk. Zowel de voorzitter van de Europese Commissie, Romano PRODI, en de voor mensenrechten verantwoordelijke commissaris, António VITORINO, als de politieke instanties van het Parlement hebben verklaard dat het Handvest moet worden uitgevoerd. Maar op die woorden zijn tot dusver geen daden gevolgd. Het Europees Parlement en de Commissie zijn bijvoorbeeld de oude regels inzake discriminatie in hun aankondigingen van aanwerving blijven hanteren, zonder zich er iets van aan te trekken dat in het Handvest

ook leeftijd een verboden vorm van discriminatie wordt genoemd. En hoewel wij, geïnspireerd door het Handvest, een onderzoek op eigen initiatief hebben ingesteld naar de vrijheid van meningsuiting van ambtenaren en uit hoofde van artikel 41 van het Handvest, de Commissie een voorstel hebben gedaan om als “hoedster van het Verdrag” schriftelijke procedureregels vast te stellen, blijkt er in de standpunten van de instellingen in de loop van het jaar geen verandering te zijn gekomen. De ongehaaste aanpak waarvan de Commissie blijk gaf in een zaak van discriminatie op grond van geslacht, was voor mij een aanleiding om het Europees Parlement in november een speciaal verslag voor te leggen en het manifest verzuim van de Commissie om het recht op ouderschapsverlof van haar eigen personeel te waarborgen leidde tot een ander initiatiefonderzoek, waarop ik in februari 2002 een antwoord verwacht.

Er is al vaak aangedrongen op de opneming van het Handvest in het Verdrag of in een mogelijke grondwet van de Europese Unie. Maar volgens mij moeten de instellingen nu in de eerste plaats tonen dat zij zich houden aan de beloften die zij de Europese burgers hebben gedaan bij de afkondiging van het Handvest. Het heeft geen zin een tekst een juridische status te geven, indien het niet de bedoeling is hem in de praktijk te brengen. Daarom hoop ik dat de instellingen in 2002 daadwerkelijk zullen bewijzen dat zij het Handvest van de grondrechten eerbiedigen. Voor de burgers zou dit goed nieuws zijn en het zou hun betrekkingen met de instellingen ongetwijfeld verbeteren.

Hoe meer bekendheid geven aan het klachtrecht ?

In 2001 hebben sommigen met luide stem verkondigd dat de gewone Europese burger niet op de hoogte is van zijn recht klachten bij de Europese Ombudsman in te dienen. Hetzelfde geldt voor het recht van de burger verzoekschriften bij het Europees Parlement in te dienen. Tegen deze critici moet ik zeggen wat ik reeds eerder heb gezegd, namelijk dat het recht om een klacht bij de Europese Ombudsman in te dienen beperkt is tot de activiteiten van de instellingen en organen van de Europese Gemeenschappen en dat de Ombudsman geen klachten kan behandelen betreffende activiteiten van nationale, regionale of lokale overheden in de lidstaten, noch betreffende particuliere bedrijven of activiteiten. Daarom hebben wij steeds geprobeerd ervoor te zorgen dat burgers die echt in contact komen met de Europese overheid op de hoogte zijn van het recht een klacht bij de Europese Ombudsman in te dienen, of daar althans gemakkelijk achter kunnen komen.

Wij hebben de burgers geïnformeerd door de vertegenwoordigingen van de Commissie in de lidstaten, de voorlichtingsbureaus van het Europees Parlement, de bureaus van de nationale en regionale ombudsmannen en soortgelijke instanties, alsook alle euroloketten regelmatig te voorzien van ons informatiemateriaal en door hun websites aan de onze te koppelen. De Ombudsman en zijn medewerkers hebben in de loop van het jaar deelgenomen aan talrijke conferenties, studiebijeenkomsten en vergaderingen in Brussel en Straatsburg en in de lidstaten en hebben van die gelegenheid gebruik gemaakt om informatie te geven over het recht klachten in te dienen en over de resultaten die wij met ons werk hebben bereikt. Wij hebben ook informatie gegeven aan leden van het EP en hun medewerkers, omdat dezen veel burgers ontmoeten die wellicht problemen hebben met de overheidsinstanties van de EU.

Door de website van de Ombudsman voortdurend van nieuwe, nuttige informatie te voorzien en te koppelen aan alle websites die interessant kunnen zijn voor burgers die op zoek zijn naar informatie over de EU, zijn wij erin geslaagd veel burgers te bereiken. Een bewijs daarvan is het stijgende aantal klachten dat door middel van het elektronische klachtformulier op onze website wordt ingediend. De relaties met de pers hebben wij evenmin verwaarloosd: wij hebben talrijke interviews gegeven en 24 perscommuniqués uitgebracht.

Wij zullen dit werk onverdroten voortzetten. Dat onze inspanningen niet tevergeefs zijn, blijkt uit het feit dat het totale aantal klachten nog altijd stijgt. Andere tekenen dat onze

boodschap niet onopgemerkt is gebleven, zijn de toekenning van de prestigieuze prijs Alexis de Tocqueville door het Europees Instituut voor bestuurskunde aan de Europese Ombudsman, de nominatie van de Ombudsman voor de verkiezing van “Europeaan van het jaar” door *The European Voice* en de talrijke academische proefschriften die over de Europese Ombudsman zijn ingediend.

Bij mijn weten is er in de hele wereld geen enkel bureau van een ombudsman dat meer doet om de burgers voor te lichten over het klachtrecht en er is evenmin een bureau dat te maken heeft met 15 lidstaten en 12 officiële talen. Voorts zijn wij ook in de kandidaat-landen al begonnen met het verstrekken van informatie en het opnemen van de bureaus van de ombudsmannen van die landen in het netwerk dat de Europese Ombudsman met de nationale en regionale ombudsmannen en soortgelijke organen in de lidstaten verbindt.

Alle advies over de manier waarop wij dit beter zouden kunnen doen, zal in dankbaarheid worden aanvaard. Praktische hulp en samenwerking om dat te helpen verwezenlijken, zou nog meer welkom zijn. Op vragen om de populistische toer op te gaan, zullen wij echter niet ingaan, omdat het imago van de Ombudsman als een professionele, ernstige speler in de Europese Unie erdoor zou kunnen worden geschaad. Wil de Ombudsman zijn mogelijkheden om echt iets voor de burgers te bereiken vrijwaren, dan moet hij fair en consequent voortwerken op basis van onpartijdig onderzoek van feiten en eerbiediging van het recht.

Snelle behandeling van klachten

Een van mijn belangrijkste doelstellingen is een goed voorbeeld van openbare dienstverlening te geven door de klachten van de burgers zo snel mogelijk te behandelen. Intern hebben wij ons de volgende termijnen als doel gesteld: bevestiging van de ontvangst van een klacht: binnen de week; onderzoek van de ontvankelijkheid van een klacht: binnen de maand; sluiting van een onderzoek: binnen het jaar, behoudens bijzondere omstandigheden die een langer onderzoek rechtvaardigen.

Als een besluit over de ontvankelijkheid van een klacht langer dan een maand in beslag neemt, gaat het meestal om een zaak waarnaar de Ombudsman beslist een onderzoek in te stellen. Deze zaken vergen doorgaans een langere voorbereiding, omdat de vorderingen en beweringen van de klagers nauwkeurig geformuleerd moeten zijn en in sommige gevallen ook juridisch onderzoek nodig is. In 1998 nam een positief ontvankelijkheidsbesluit gemiddeld nog meer dan 50 dagen in beslag. In 1999 werd dit teruggebracht tot 33 dagen, in 2000 tot 32 dagen, maar in 2001 steeg het weer tot 33 dagen.

De tijd die gemiddeld nodig was om een onderzoek af te ronden, bedroeg voor de in 2001 gesloten zaken 289 dagen, tegen 316 dagen voor de in 2000 gesloten zaken. Op 31 december 2001 bedroeg het aantal onderzoeken dat meer dan een jaar liep 31. In 9 van deze gevallen duurt het onderzoek langer dan gewoonlijk omdat het om een complexe zaak gaat, waarbij een ontwerpaanbeveling wordt gedaan of een speciaal verslag aan het Europees Parlement wordt opgesteld. In feite was er dus slechts in 22 gevallen sprake van achterstand, tegen in 35 gevallen op 31 december 2000. Wij zijn er in 2001 dus flink op vooruitgegaan, maar dat betekent niet dat wij op onze lauweren gaan rusten: wij zullen alles in het werk stellen om het dit jaar nog beter te doen.

Jacob Söderman

2 BIJ DE OMBUDSMAN INGEDIENDE KLACHTEN

De belangrijkste taak van de Europese Ombudsman is het aanpakken van wanbeheer bij het optreden van de communautaire instellingen en organen, met uitzondering van het Hof van Justitie en het Gerecht van eerste aanleg bij de uitoefening van hun gerechtelijke taak. Mogelijke gevallen van wanbeheer komen vooral door klachten van Europese burgers onder de aandacht van de Ombudsman. De Ombudsman heeft tevens de mogelijkheid om op eigen initiatief onderzoek te verrichten.

Iedere Europese burger of iedere niet-burger die in een lidstaat woont, kan een klacht bij de Ombudsman indienen. Ook bedrijven, verenigingen of andere organen met statutaire zetel in de Unie kunnen klachten indienen. Klachten kunnen ofwel rechtstreeks aan de Ombudsman worden gericht, ofwel via een lid van het Europees Parlement worden ingediend.

Bij de Ombudsman ingediende klachten worden openbaar behandeld, tenzij de klager om vertrouwelijke behandeling verzoekt. Het is van belang dat de Ombudsman zo open en doorzichtig mogelijk optreedt, zodat de Europese burgers zijn werk kunnen volgen en begrijpen en tegelijkertijd een goed voorbeeld aan anderen wordt gegeven.

In 2001 behandelde de Ombudsman 2.179 zaken. 1.874 hiervan waren nieuwe, in 2001 ontvangen klachten. 1.694 werden rechtstreeks door individuele burgers toegezonden, 83 kwamen van verenigingen en 86 van bedrijven. 4 klachten werden via leden van het Europees Parlement ontvangen. 301 zaken werden meegenomen uit 2000. De Ombudsman stelde bovendien 4 onderzoeken op eigen initiatief in.

Zoals voor het eerst opgemerkt in het jaarverslag van de Ombudsman over 1995, bestaat er tussen de Commissie verzoekschriften van het Europees Parlement en de Ombudsman een afspraak om klachten en verzoekschriften in bepaalde gevallen naar elkaar door te verwijzen. In 2001 werden, met toestemming van de indiener, 2 verzoekschriften doorverwezen naar de Ombudsman om als klacht behandeld te worden. 9 klachten werden, met toestemming van de klager, doorverwezen naar het Europees Parlement om als verzoekschriften behandeld te worden. Daarnaast waren er 167 zaken waarin de Ombudsman de klager heeft geadviseerd een verzoekschrift bij het Europees Parlement in te dienen (zie bijlage A, Statistieken).

2.1 RECHTS-GRONDSLAG VAN DE WERKZAAMHEDEN VAN DE OMBUDSMAN

De Ombudsman oefent zijn ambt uit overeenkomstig artikel 195 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, het Statuut van de Ombudsman¹ en de uitvoeringsbepalingen die door de Ombudsman overeenkomstig artikel 14 van het Statuut zijn vastgesteld. De teksten van de uitvoeringsbepalingen en van het Statuut van de Ombudsman zijn in alle officiële talen gepubliceerd op de website van de Ombudsman (<http://www.euro-ombudsman.eu.int>). Deze teksten zijn tevens bij het Bureau van de Ombudsman verkrijgbaar.

De uitvoeringsbepalingen hebben betrekking op het interne functioneren van het Bureau van de Ombudsman. Ze bevatten echter ook bepaald materiaal over andere instellingen en organen dat al in het Statuut van de Ombudsman is opgenomen, zodat ze een voor de burgers begrijpelijk en nuttig document vormen.

¹ Besluit 94/262 van het Europees Parlement van 9 maart 1994 inzake het Statuut van de Europese Ombudsman en de algemene voorwaarden voor de uitoefening van zijn ambt, PB L 113 van 04.05.1994, blz. 15

2.2 MANDAAT VAN DE EUROPESE OMBUDSMAN

Alle bij de Ombudsman ingediende klachten worden geregistreerd en de ontvangst ervan wordt bevestigd. In de ontvangstbevestiging wordt de klager op de hoogte gebracht van de procedure voor de behandeling van zijn klacht en worden de naam en het telefoonnummer van de verantwoordelijke juridische medewerker vermeld. Als volgende stap wordt onderzocht of de klacht binnen het mandaat van de Ombudsman valt.

Krachtens zijn in artikel 195 van het EG-Verdrag vastgestelde mandaat heeft de Ombudsman het recht kennis te nemen van klachten van burgers van de Unie of van natuurlijke of rechtspersonen met verblijfplaats of statutaire zetel in een lidstaat over gevallen van wanbeheer bij het optreden van de communautaire instellingen of organen met uitzondering van het Hof van Justitie en het Gerecht van eerste aanleg bij de uitoefening van hun gerechtelijke taak. Een klacht valt daarom buiten het mandaat indien:

- 1 de klager geen persoon is die een klacht mag indienen,
- 2 de klacht niet tegen een communautaire instelling of orgaan is gericht,
- 3 de klacht tegen het Hof van Justitie of het Gerecht van eerste aanleg bij de uitoefening van hun gerechtelijke taak is gericht, *of*
- 4 de klacht niet over een mogelijk geval van wanbeheer gaat.

Voorbeeld van een klacht waarbij de klager geen persoon was die een klacht mag indienen

In mei 1999 diende de heer A. namens zijn bedrijf bij de Europese Ombudsman een klacht in betreffende vermeend wanbeheer van een door de Europese Investeringsbank verstrekte lening.

Aangezien de heer A. geen burger van de Unie was en evenmin in een lidstaat woonachtig was, bracht de Ombudsman hem er met een brief d.d. 29 juni 1999 van op de hoogte dat hij niet bevoegd was om zijn klacht te behandelen. De Ombudsman besloot evenwel de beweringen van klager te onderzoeken in het kader van een initiatiefonderzoek uit hoofde van artikel 195 van het EG-Verdrag.

In mei 2001 rondde de Ombudsman dit onderzoek op eigen initiatief af met de vaststelling dat er geen wanbeheer van de Europese Investeringsbank aan het licht was gekomen. De Ombudsman sloot derhalve de zaak.

Zaak OI/4/99/OV

2.2.1 “Wanbeheer”

Naar aanleiding van een verzoek van het Europees Parlement om een duidelijke definitie van wanbeheer gaf de Ombudsman in het jaarverslag 1997 de navolgende definitie:

Wanbeheer doet zich voor wanneer een overheidsinstantie niet handelt in overeenstemming met een regel of een beginsel waaraan zij gehouden is.

In 1998 nam het Europees Parlement een resolutie aan waarin het met deze definitie instemde.

In 1999 bleek uit een briefwisseling tussen de Ombudsman en de Commissie dat ook de Commissie met deze definitie heeft ingestemd.

2.2.2 Code van goed administratief gedrag

Ontstaan van de code

In november 1998 stelde de Ombudsman een initiatiefonderzoek in naar het bestaan bij de verschillende communautaire instellingen en organen van een code van goed administratief gedrag voor ambtenaren in hun contacten met het publiek. In het kader van dit initia-

tiefonderzoek werd aan negentien communautaire instellingen en organen gevraagd of zij al een dergelijke code voor hun ambtenaren in hun contacten met het publiek hadden aangenomen, dan wel van plan waren een dergelijke code aan te nemen.

Op 28 juli 1999 stelde de Ombudsman een code van goed administratief gedrag in de vorm van ontwerpaanbevelingen aan de Commissie, het Europees Parlement en de Raad voor. Soortgelijke ontwerpaanbevelingen werden in september 1999 aan de andere instellingen en organen gedaan.

Het recht op behoorlijk bestuur in het Handvest van de grondrechten

Op 2 februari 2000 deed de Europese Ombudsman op een openbare hoorzitting die was georganiseerd door de Conventie die bezig was met de opstelling van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, een oproep om het recht op behoorlijk bestuur als een grondrecht in het handvest op te nemen.

Op 7 december 2000 kondigden de voorzitters van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie op de bijeenkomst van de Europese Raad in Nice het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie af. In dit handvest is onder artikel 41 het recht op behoorlijk bestuur opgenomen.

Naar een Europese bestuurswet

Op 6 september 2001 nam het Europees Parlement een resolutie aan waarin het een Code van goed administratief gedrag goedkeurde waaraan de instellingen en de organen van de Europese Unie, hun administraties en ambtenaren zich in hun contacten met het publiek dienen te houden. De resolutie van het Parlement over de code is gebaseerd op de code van de Ombudsman van 28 juli 1999 met enkele wijzigingen die zijn ingevoerd door de rapporteur voor de Commissie verzoekschriften van het Europees Parlement, de heer PERRY.

Aansluitend bij de goedkeuring van de code nam het Europees Parlement meteen ook een resolutie aan waarin het de Europese Ombudsman verzocht de code toe te passen om vast te stellen of er sprake is van wanbestuur, en wel om uitvoering te geven aan het recht van de burger op behoorlijk bestuur dat in artikel 41 van het Handvest van de grondrechten van de EU is vastgelegd.

De Ombudsman zal dan ook de definitie van wanbeheer zodanig toepassen dat rekening wordt gehouden met de regels en beginselen die in de code zijn vervat.

In de resolutie van het Europees Parlement van 6 september 2001 over de code wordt, zoals voorgesteld door Jean-Maurice DEHOUSSE, rapporteur voor de Commissie juridische zaken en interne markt, de Europese Commissie tevens verzocht een voorstel voor een verordening in te dienen houdende een code van goed administratief gedrag op basis van artikel 308 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap.

Door de code op te nemen in een verordening zou aan de burgers en de ambtenaren duidelijk worden gemaakt dat de erin vervatte regels en beginselen van bindende aard zijn. Krachtens artikel 192 van het EG-Verdrag heeft het Europees Parlement het recht indien nodig zelf de wetgevingsprocedure in te leiden.

2.3 ONTVANKE- LIJKHEID VAN KLACHTEN

Een klacht die binnen het mandaat van de Ombudsman valt, moet ook aan andere ontvankelijkheidscriteria voldoen, voordat de Ombudsman een onderzoek kan instellen. De criteria die zijn vastgelegd in het Statuut van de Ombudsman, zijn dat:

1 uit de klacht het onderwerp en de identiteit van de persoon van wie zij uitgaat, moeten blijken (artikel 2, lid 3 van het Statuut);

- 2 de Ombudsman niet mag interveniëren in een procedure voor de rechter en evenmin de gegrondheid van een rechterlijke beslissing in twijfel mag trekken (artikel 1, lid 3);
- 3 de klacht moet zijn ingediend binnen twee jaar na de datum waarop degene die de klacht indient, in kennis is gesteld van de feiten die aan de klacht ten grondslag liggen (artikel 2, lid 4);
- 4 voorafgaand aan de klacht passende administratieve stappen bij de betrokken instellingen of organen moeten zijn ondernomen (artikel 2, lid 4);
- 5 over de arbeidsbetrekkingen tussen de communautaire instellingen en organen en hun ambtenaren of andere personeelsleden slechts een klacht kan worden ingediend indien de betrokkene de interne administratieve mogelijkheden tot het indienen van een verzoek of een klacht heeft uitgeput (artikel 2, lid 8).

Voorbeeld van een zaak waarin niet aan het vereiste van voorafgaande administratieve stappen is voldaan

In april 2001 schreef een EP-lid de Ombudsman een brief met in de bijlage een kopie van een brief die hij dezelfde dag naar de directeur-generaal van het directoraat Onderzoek van de Europese Commissie had gestuurd. De brief aan de directeur-generaal had betrekking op een geschil over de gunning van een contract door de Commissie. Het EP-lid verzocht de Ombudsman zijn mening te geven over de in zijn brief aan de directeur-generaal aan de orde gestelde kwesties.

In zijn antwoord stelde de Ombudsman dat hij zijn mening over een geschil waarbij een communautaire instelling of orgaan is betrokken, pas kan geven nadat hij een onderzoek naar mogelijk wanbeheer heeft ingesteld waarbij beide partijen de gelegenheid hebben te worden gehoord.

Bovendien moet volgens artikel 2, lid 4, van het Statuut van de Ombudsman een klacht worden voorafgegaan door passende administratieve stappen bij de betrokken instellingen of organen. De brief van het EP-lid aan de directeur-generaal kon als zo'n stap worden aangemerkt, maar de instelling moet ook een redelijke termijn krijgen om te antwoorden. Daarom kon de Ombudsman het verzoek van het EP-lid in dit stadium niet als een klacht behandelen en maakte hij derhalve een einde aan de behandeling van de zaak.

De Ombudsman deelde het EP-lid mee dat het, indien het antwoord van de Commissie niet bevredigend was of te lang op zich liet wachten, kon overwegen een klacht bij de Ombudsman in te dienen.

Zaak 557/2001/IJH

Voorbeeld van niet-ontvankelijkheid wegens een procedure voor de rechter

PERSENEELSBELEID IN GEMEENSCHAPPELIJK CENTRUM VOOR ONDERZOEK

Op 22 december 2000 diende een Italiaanse advocaat, namens vijf van zijn cliënten, bij de Europese Ombudsman een klacht in tegen de Europese Commissie. De klacht betrof het personeelsbeleid van de Commissie in het Gemeenschappelijk Centrum voor onderzoek.

De klacht werd ter fine van een standpunt doorgestuurd naar de voorzitter van de Europese Commissie. In haar standpunt wees de Commissie erop dat klager bij het Gerecht van eerste aanleg van de Europese Gemeenschappen een zaak over dezelfde kwestie aanhangig had gemaakt.

Tijdens een telefoongesprek met de diensten van de Ombudsman bevestigde klager dat er bij het Gerecht van eerste aanleg een klacht was ingediend over de vermeende feiten die in de bij de Ombudsman ingediende klacht werden genoemd.

Overeenkomstig artikel 195 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap mag de Europese Ombudsman geen onderzoek instellen als de vermeende feiten het voorwerp van een gerechtelijke procedure uitmaken of hebben uitgemaakt.

Artikel 2, lid 7, van het Statuut van de Ombudsman bepaalt dat wanneer de Ombudsman wegens een gerechtelijke procedure een eind moet maken aan de behandeling van een klacht, de resultaten van het onderzoek dat hij reeds heeft verricht terzijde moeten worden gelaten. De Ombudsman sloot derhalve de zaak.

Zaken 95/2001/IP, 138/2001/IP, 139/2001/IP, 140/2001/IP en 141/2001/IP

2.4 GRONDEN VOOR HET INSTELLEN VAN EEN ONDER- ZOEK

De Ombudsman kan klachten behandelen die binnen zijn mandaat vallen en aan de ontvankelijkheidscriteria voldoen. Artikel 195 van het EG-Verdrag bepaalt dat hij “door hem gerechtvaardigd geacht onderzoek verricht”. In sommige gevallen zijn er voor de Ombudsman wellicht onvoldoende gronden om een onderzoek in te stellen, ook al is de klacht technisch gezien ontvankelijk. Als een klacht al als verzoekschrift door de Commissie verzoekschriften van het Europees Parlement is behandeld, gaat de Ombudsman er normaliter van uit dat er voor hem geen gronden zijn om een onderzoek in te stellen, tenzij nieuw bewijsmateriaal wordt gepresenteerd.

Voorbeeld van een zaak waarin er geen gronden voor het instellen van een onderzoek waren

In september 2001 diende een Italiaans advocatenbureau namens een bedrijf een klacht in tegen het Europees Bureau voor wederopbouw (EBW).

Het bedrijf had deelgenomen aan een door het EBW uitgeschreven openbare aanbesteding. Het EBW had de open procedure evenwel geannuleerd en was naar een procedure van gunning via onderhandelingen overgestapt. Het bedrijf was uitgenodigd om deel te nemen aan de onderhandelingsprocedure, maar zijn offerte was niet aanvaard, hoewel deze volgens klager aan de technische vereisten beantwoordde, en wel tegen de laagste prijs.

In de bij de Ombudsman ingediende klacht beweerde het advocatenkantoor dat het optreden van het EBW strijdig was met het Gemeenschapsrecht en met de beginselen van transparantie en behoorlijk bestuur. Als grond voor de klacht verwezen zij naar de briefwisseling met het EBW in de bijlage.

De briefwisseling van klager met het EBW bleek twee beweringen in verband met onrechtmatig optreden van het EBW te bevatten: (i) het EBW had een van de aanbestedingsvoorwaarden verkeerd geïnterpreteerd en (ii) had aan de hand van zijn eigen interpretatie van de rechtspositie het bedrijf van de onderhandelingsprocedure moeten uitsluiten.

Wat de eerste bewering betreft, bleken er geen gronden te zijn om overeenkomstig artikel 195 EG een onderzoek in te stellen, omdat klager geen argumenten had aangevoerd om te bewijzen dat het EBW niet het recht had de aanbestedingsvoorwaarden op de aangegeven wijze te interpreteren.

Wat de tweede bewering betreft, bleken er geen gronden te zijn om overeenkomstig artikel 195 EG een onderzoek in te stellen omdat het bedrijf, zelfs als klager gelijk had,

geen nadeel bleek te hebben geleden door het feit dat het niet van de aanbestedings-procedure was uitgesloten.

De Ombudsman bracht klager ervan op de hoogte dat met zijn besluit geen uitspraak werd gedaan over andere beroepsmogelijkheden die eventueel voor het bedrijf openstonden.

Zaak 1323/2001/IJH

2.5 ANALYSE VAN DE KLACHTEN

Van de 8876 klachten die sinds het begin van de werkzaamheden van de Ombudsman werden geregistreerd, kwam 14% uit Frankrijk, 16% uit Duitsland, 14% uit Spanje, 8% uit het VK en 11% uit Italië. Een volledige analyse van de geografische herkomst van de in 2001 geregistreerde klachten is opgenomen in Bijlage A, Statistieken.

In 2001 werd in 92% van de zaken de procedure afgerond in het kader waarvan wordt beoordeeld of de klachten binnen het mandaat vallen, voldoen aan de ontvankelijkheids-criteria en gronden bieden voor het instellen van een onderzoek. 29% van de beoordeelde klachten bleken binnen het mandaat van de Ombudsman te vallen. Hiervan voldeden 313 aan de ontvankelijkheidscriteria, maar 109 bleken geen gronden voor een onderzoek te bieden. In 204 gevallen is derhalve een onderzoek ingesteld.

De meeste klachten die tot een onderzoek leidden, waren tegen de Europese Commissie (77%) gericht. Aangezien de Commissie de belangrijkste communautaire instelling is die besluiten neemt die rechtstreekse gevolgen voor de burgers hebben, is het logisch dat zij het belangrijkste doelwit van klachten van de burgers is. Er waren 16 klachten tegen het Europees Parlement en 5 klachten tegen de Raad van de Europese Unie.

De belangrijkste soorten van vermeend wanbeheer waren: gebrek aan transparantie (84 zaken), discriminatie (19 zaken), gebrekkige procedures of niet-eerbiediging van de rechten van de verdediging (32 zaken), oneerlijke behandeling of machtsmisbruik (30 zaken), vermijdbare vertraging (37 zaken), nalatigheid (32 zaken), niet-nakoming van verplichtingen, d.w.z. het niet vervullen door de Europese Commissie van haar rol als "hoedster van de Verdragen" ten aanzien van de lidstaten (3 zaken) en juridische dwalingen (19 zaken).

2.6 ADVIES OM ZICH TOT EEN ANDERE INSTANTIE TE WENDEN EN OVERDRACHT VAN KLACHTEN

Als een klacht buiten het mandaat valt of niet ontvankelijk is, probeert de Ombudsman klager altijd te adviseren met betrekking tot de vraag of een andere instantie de klacht wellicht zou kunnen behandelen. Indien mogelijk draagt de Ombudsman een klacht met toestemming van de klager rechtstreeks over aan een andere bevoegde instantie, mits er gronden voor de klacht aanwezig blijken te zijn.

In 2000 werd in 909 zaken, waarvan de meeste betrekking hadden op het Gemeenschapsrecht, advies gegeven. In 418 zaken kreeg de klager het advies de klacht bij een nationale of regionale ombudsman of een soortgelijk orgaan in te dienen. 167 klagers kregen het advies een verzoekschrift bij het Europees Parlement in te dienen en nog eens 9 klachten werden, met toestemming van de klager, aan het Europees Parlement overgedragen om als verzoekschrift te worden behandeld, 8 zaken werden aan de Europese Commissie overgedragen en 12 zaken werden aan een nationale of regionale ombudsman overgedragen. In 157 zaken luidde het advies contact op te nemen met de Europese Commissie. Hierbij ging het in enkele gevallen om zaken waarin een klacht tegen de Commissie niet ontvankelijk was verklaard, omdat niet eerst passende administratieve stappen bij de Commissie waren ondernomen. In 167 zaken kreeg de klager het advies contact op te nemen met andere instanties.

Voorbeeld van een zaak die aan de Europese Commissie werd overgedragen

INKOMSTENBELASTING DOOR SPAANSE OVERHEID GEHEVEN VAN HAAR BURGERS MET WETTIGE VERBLIJFPLAATS IN ANDORRA

In november 2001 ontving de Europese Ombudsman een klacht van mevrouw C., namens de Raad van Spaanse ingezetenen van Andorra. Ook de heer Fiter, Ombudsman van Andorra, had een kopie van deze brief aan de Ombudsman gestuurd. Klager beweerde dat de Spaanse autoriteiten onrechtmatig inkomensbelasting van hun in Andorra woonachtige burgers hieven. Zij beklaagde zich ook over de wijze waarop de bevoegde Commissiediensten dit probleem hadden behandeld in antwoord op een raadpleging door de Andorrese Ombudsman in mei 2001.

Het voorwerp van de klacht betrof handelingen van nationale overheden en viel derhalve buiten het mandaat van de Europese Ombudsman, zodat deze het niet-ontvankelijk moest verklaren. Maar aangezien enkele communautaire richtlijnen van belang konden zijn voor de juridische beoordeling van het probleem, besloot de Ombudsman de zaak door te verwijzen naar de Europese Commissie binnen wier mandaat het mogelijk wel viel. Ook de Ombudsman van Andorra werd op de hoogte gebracht van dit besluit.

Zaak 1527/2001/JMA

2.7 ONDERZOEKSBEVOEGDHEDEN VAN DE OMBUDSMAN

2.7.1 Het horen van getuigen

In 2001 deed de Ombudsman in één zaak een beroep op zijn bevoegdheid om getuigen te horen.

Artikel 3, lid 2, van het Statuut van de Ombudsman bevat de volgende alinea:

“De ambtenaren en andere personeelsleden van de communautaire instellingen en organen dienen te getuigen als de Ombudsman hun daarom verzoekt; zij spreken in naam van en in opdracht van hun diensten en blijven gebonden door hun verplichting inzake beroepsgeheim”.

Bij het horen van getuigen wordt de volgende algemene procedure toegepast:

- 1 Datum, tijdstip en plaats van de mondelinge getuigenissen worden overeengekomen tussen de diensten van de Ombudsman en het secretariaat-generaal van de Commissie, dat de getuige(n) daarvan in kennis stelt. De mondelinge getuigenissen vinden plaats in de gebouwen van de Ombudsman, normaal gesproken in Brussel.
- 2 Elke getuige wordt afzonderlijk gehoord zonder dat hij zich kan laten vergezellen.
- 3 De proceduretaal (of -talen) wordt (worden) overeengekomen tussen de diensten van de Ombudsman en het secretariaat-generaal van de Commissie. Indien getuigen daar vooraf om verzoeken, vinden de getuigenissen plaats in hun moedertaal.
- 4 De diensten van de Ombudsman dragen zorg voor opname en transcriptie van de vragen en antwoorden.
- 5 Aan elke getuige wordt een transcriptie van zijn getuigenverhoor ter ondertekening toegezonden. De getuige wordt uitgenodigd taalkundige correcties op zijn of haar antwoorden voor te stellen. Indien hij of zij correctie of aanvulling van een antwoord verlangt, moeten de herziene tekst van het antwoord en de motieven voor de herziening ervan worden opgenomen in een afzonderlijk document dat als bijlage bij de transcriptie wordt gevoegd.

6 De ondertekende transcriptie met eventuele bijlagen maakt deel uit van het dossier van de Ombudsman in de zaak.

Punt 6 impliceert ook dat klager een kopie ontvangt van de ondertekende transcriptie en de mogelijkheid heeft om opmerkingen te maken.

2.7.2 Inzage van documenten

In 2001 werd in 3 zaken gebruik gemaakt van de bevoegdheden van de Ombudsman om dossiers en documenten met betrekking tot een onderzoek in te zien.

Artikel 3, lid 2, van het Statuut van de Ombudsman bepaalt het volgende:

“De communautaire instellingen en organen zijn gehouden de gevraagde inlichtingen aan de Ombudsman te verstrekken en hem inzage te verlenen van de desbetreffende stukken. Zij kunnen dit alleen weigeren om met redenen omklede motieven van geheimhouding.

Zij geven alleen na voorafgaande toestemming van de betrokken lidstaat inzage in documenten van een lidstaat die op grond van een wettelijke bepaling of enig ander voorschrift geheim zijn.

Zij geven geen inzage in andere documenten van een lidstaat dan nadat zij de betrokken lidstaat daarvan in kennis hebben gesteld.”

De instructies van de Ombudsman voor zijn personeel betreffende de inzage van documenten bevatten de volgende punten:

De juridisch adviseur tekent geen andere toezeggingen of bevestigingen dan alleen een lijst van de documenten die zijn ingezien of gekopieerd. Indien de diensten van de betrokken instelling of het betrokken orgaan een dergelijk voorstel doen, doet de juridisch adviseur daarvan een kopie toekomen aan de Ombudsman.

Indien de diensten van de betrokken instelling of het betrokken orgaan proberen inzage van enige documenten te voorkomen of daarvoor onredelijke voorwaarden stellen, deelt de juridisch adviseur hun mee dat dit wordt opgevat als een weigering om inzage te verlenen.

Indien inzage van enig document wordt geweigerd, verzoekt de juridisch adviseur de diensten van de betrokken instelling of het betrokken orgaan mee te delen op welke naar behoren gemotiveerde gronden van geheimhouding de weigering is gebaseerd.

Het eerste punt werd toegevoegd naar aanleiding van een zaak waarin door de diensten van de Commissie werd voorgesteld dat het personeel van de Ombudsman een verklaring moest ondertekenen waarin werd toegezegd dat de Commissie schadeloos zou worden gesteld voor schade die eventueel aan derden zou worden toegebracht door het vrijgeven van in het document vervatte informatie.

2.7.3 Verduidelijking van de onderzoeksbevoegdheden van de Ombudsman

In het Jaarverslag 1998 stelde de Ombudsman voor zijn onderzoeksbevoegdheden, zowel wat betreft de inzage van documenten als wat betreft het horen van getuigen, te verduidelijken. Het Europees Parlement nam een resolutie aan waarin het de Commissie institutionele zaken dringend verzocht een wijziging te overwegen van artikel 3, lid 2 van het Statuut van de Ombudsman, zoals voorgesteld in het verslag van de Commissie verzoekschriften.²

² Verslag van de Commissie verzoekschriften over het jaarverslag van de activiteiten van de Europese Ombudsman in 1998 (A4-0119/99), rapporteur: Laura de Esteban Martín

Op 6 september 2001 nam het Europees Parlement een resolutie aan over de wijziging van artikel 3, lid 2, van het Statuut, gebaseerd op het verslag van Teresa Almeida Garrett namens de Commissie constitutionele zaken (A5-0240/2001).

De door het Parlement aangenomen tekst luidt als volgt:

De communautaire instellingen en organen zijn gehouden de gevraagde inlichtingen aan de ombudsman te verstrekken en hem inzake te verlenen in en kopieën te laten maken van elk document. Onder ‘document’ wordt verstaan iedere inhoud, ongeacht de drager ervan (op papier, in elektronische vorm, als geluids-, beeld- of audiovisuele opname).

Zij geven inzage in alle geheime documenten van een lidstaat nadat zij de betrokken lidstaat daarvan in kennis hebben gesteld.

In geen van de gevallen waarin de documenten als “geheim” of “vertrouwelijk” zijn geclassificeerd mag de ombudsman, overeenkomstig artikel 4, de inhoud van deze documenten bekendmaken.

De ambtenaren en andere personeelsleden van de communautaire instellingen en organen getuigen als de ombudsman hen daarom verzoekt; zij zijn gehouden daarbij volledige en waarheidsgetrouwe informatie te geven.

Uit hoofde van artikel 195, lid 4, van het EG-Verdrag heeft de Commissie de gelegenheid advies uit te brengen over de herziene tekst, die bovendien pas van kracht kan worden nadat hij ook door de Raad is goedgekeurd, die met gekwalificeerde meerderheid van stemmen een besluit neemt.

Op het moment dat dit verslag werd opgesteld, had de Commissie nog geen advies uitgebracht.

2.8 DOOR DE OMBUDSMAN INGESTELDE ONDERZOEKEN EN HET RESULTAAT ERVAN

Als de Ombudsman besluit een onderzoek naar een klacht in te stellen, is de eerste stap de klacht en de eventuele bijlagen voor een standpunt naar de betrokken instelling of het betrokken orgaan van de Gemeenschappen te zenden. Wanneer het standpunt is ontvangen, wordt dit voor opmerkingen naar de klager gestuurd.

In sommige zaken neemt de instelling of het orgaan zelf maatregelen om de zaak tot tevredenheid van de klager op te lossen. Indien uit het standpunt en de opmerkingen blijkt dat dit het geval is, wordt de zaak gesloten als zijnde “opgelost door de instelling”. In sommige andere gevallen besluit de klager de klacht in te trekken en wordt het dossier om die reden gesloten.

Indien de klacht niet door de instelling wordt opgelost en evenmin door de klager wordt ingetrokken, zet de Ombudsman zijn onderzoek voort. Indien het onderzoek geen geval van wanbeheer aan het licht brengt, worden de klager en de instelling of het orgaan daarvan in kennis gesteld en wordt de zaak gesloten.

Indien het onderzoek van de Ombudsman een geval van wanbeheer aan het licht brengt, streeft hij zo mogelijk een minnelijke schikking na om een einde aan het wanbeheer te maken en de klager genoegdoening te verschaffen.

Indien een minnelijke schikking niet mogelijk is of indien het streven om een minnelijke schikking te bereiken geen succes heeft, sluit de Ombudsman het dossier met een kritische opmerking aan het adres van de betrokken instelling of het betrokken orgaan, of stelt hij officieel vast dat er sprake is van een geval van wanbeheer en doet hij ontwerpaanbevelingen.

Een kritische opmerking wordt voldoende geacht in zaken waarin het wanbeheer geen algemene implicaties blijkt te hebben en geen verdere stappen van de Ombudsman noodzakelijk lijken.

In de gevallen waarin verdere stappen van de Ombudsman wel noodzakelijk blijken (d.w.z. bij ernstiger gevallen van wanbeheer of gevallen die algemene implicaties hebben) stelt de Ombudsman een besluit met ontwerpaanbevelingen voor de betrokken instelling of het betrokken orgaan op. Overeenkomstig artikel 3, lid 6, van het Statuut van de Ombudsman moet de instelling of het orgaan binnen drie maanden een omstandig advies sturen. Het omstandig advies kan bestaan uit instemming met het besluit van de Ombudsman en een beschrijving van de ter uitvoering van de aanbevelingen genomen maatregelen.

Als een instelling of orgaan van de Gemeenschap nalaat bevredigend te reageren op een ontwerpaanbeveling, dient de Ombudsman overeenkomstig artikel 3, lid 7 een verslag in bij het Europees Parlement en de betrokken instelling of het betrokken orgaan. Het verslag kan aanbevelingen bevatten.

In 2001 stelde de Ombudsman 208 onderzoeken in, waarvan 204 in verband met klachten en 4 op eigen initiatief (zie voor nadere bijzonderheden Bijlage A, Statistieken).

80 zaken werden door de instelling of het orgaan zelf opgelost. Het ging in 53 gevallen om zaken waarin met de stappen van de Ombudsman werd bereikt dat niet-beantwoorde correspondentie uiteindelijk toch werd beantwoord (zie jaarverslag 1998, punt 2.9 voor meer gegevens over de in dergelijke gevallen gevolgde procedure). In 1 zaak trok de klager de klacht in. In 114 zaken bracht het onderzoek van de Ombudsman geen geval van wanbeheer aan het licht.

In 46 zaken werd een kritische opmerking tot de betrokken instelling of het betrokken orgaan gericht. In 2 zaken werd een minnelijke schikking bereikt. Er werden in 2001 13 ontwerpaanbevelingen aan de betrokken instellingen en organen gedaan. 10 ontwerpaanbevelingen werden in 2001 door de instellingen aanvaard, waarvan er 6 in 2000 waren gedaan (zaken 367/98/GG, 1372/98/OV, 457/99/IP, 610/99/IP en 25/2000/IP). In het geval van 4 andere ontwerpaanbevelingen die in 2001 werden gedaan, liep de uiterste termijn voor de indiening van een omstandig advies van de betrokken instelling niet vóór het einde van het jaar af.

In 2 zaken werd een ontwerpaanbeveling gevolgd door een speciaal verslag aan het Europees Parlement. Eén had betrekking op klacht 242/2000/GG. Het andere betrof klacht 917/2000/GG (zie onder 3.8).

De volledige tekst van de speciale verslagen is in al de officiële talen op de website van de Ombudsman gepubliceerd.

3 BESLUITEN NA EEN ONDERZOEK

3.1 GEVALLEN WAARIN GEEN WANBEHEER IS VASTGESTELD

3.1.1 Raad van de Europese Unie

INTEGRATIE VAN HET SCHENGEN- SECRETARIAAT IN HET SECRETARIAAT- GENERAAL VAN DE RAAD

*Besluit inzake klacht
579/99/JMA (vertrouwelijk)
tegen de Raad
van de Europese Unie*

KLACHT

Op 17 mei 1999 diende klager bij de Ombudsman een klacht in, die werd geregistreerd als klacht 534/99/JMA. Hij stelde dat Beschikking 1999/307/EG van de Raad van 1 mei 1999 tot vaststelling van de wijze waarop het Schengen-secretariaat in het secretariaat-generaal van de Raad wordt opgenomen (hierna: de Raadsbeschikking) willekeurig en discriminerend was, aangezien krachtens artikel 3, onder e) i) de opname van personeel werd beperkt tot personen die op 2 oktober 1997 in dienst van het Schengen-secretariaat waren. Klager droeg verschillende argumenten aan om zijn bewering te staven.

Uit de informatie die klager in zijn brief verstrekte bleek dat er vooraf geen administratieve stappen bij de bevoegde instelling waren gedaan. Overeenkomstig artikel 2, lid 4, van het Statuut van de Europese Ombudsman werd de klacht derhalve niet-ontvankelijk verklaard en de Ombudsman besloot de zaak te sluiten.

Klager diende op 26 mei 1999 aanvullende informatie in, waaruit bleek dat, voordat de Beschikking werd aangenomen, hij wel degelijk herhaaldelijk met het secretariaat-generaal van de Raad van gedachten had gewisseld over de discriminerende aard van de Raadsbeschikking. In het licht van deze nieuwe informatie besloot de Ombudsman een nieuw dossier te openen (579/99/JMA) en een onderzoek in te stellen. De nieuwe door klager verstrekte informatie betrof zijn correspondentie met de permanente vertegenwoordigingen van verschillende lidstaten, alsook met het secretariaat-generaal van de Raad en bevatte kopieën van deze brieven.

Klager eiste kortom dat de Raad zijn standpunt zou herzien dat hij niet in aanmerking kwam voor opname in het secretariaat-generaal van de Raad, ook al was hij pas na 2 oktober 1997 bij het Schengen-secretariaat in dienst getreden.

ONDERZOEK

Standpunt Raad van de Europese Unie

De Raad deelde in de eerste plaats mee dat de Ombudsman zijns inziens niet bevoegd was de klacht te behandelen. Hij verklaarde dat klager zich beriep op de onrechtmatigheid van een Raadsbeschikking en, derhalve, van een besluit van algemene strekking dat de Raad had goedgekeurd in zijn hoedanigheid van wetgever en niet van tot aanstelling bevoegd gezag. Voorts wees de Raad erop dat meerdere klachten met betrekking tot de rechtmatigheid van deze beschikking nog in behandeling waren bij het Gerecht van eerste aanleg (zaken T-164/99 en T-166/99).

De instelling deelde mee dat het secretariaat-generaal van de Raad in zijn hoedanigheid van tot aanstelling bevoegd gezag na 1 mei 1999 bij al zijn beslissingen ter zake had gepoogd de betwiste Raadsbeschikking van 1 mei 1999 ten uitvoer te leggen. De Raad meende dat het resultaat van de procedures voor het Gerecht van essentieel belang was voor de vraag of het secretariaat-generaal van de Raad in dezen nog actie moest ondernemen.

Opmerkingen klager

Klager herhaalde in zijn opmerkingen de reeds in zijn klacht aangevoerde argumenten. Wat betreft de bij het Gerecht van eerste aanleg hangende procedures, verklaarde klager dat hij ervan op de hoogte was dat deze waren aangespannen en dat hij zelfs contact had gehad met een van de eisers. Het was hem echter niet duidelijk in hoeverre het arrest in deze twee zaken van invloed kon zijn op zijn specifieke situatie.

VERDER ONDERZOEK

Besluit van de Europese Ombudsman om de behandeling van de klacht op te schorten

Het onderzoek van de Ombudsman wees uit dat er bij het Gerecht van eerste aanleg twee verschillende zaken tegen de Raad van de Europese Unie liepen (zaken T-164/99 en T-166/99), waarin dezelfde beweringen waren gedaan als in de bij de Europese Ombudsman ingediende klacht.

Hoewel de partijen in de zaken voor het Gerecht van eerste aanleg en de partij in de bij de Ombudsman ingediende zaak niet dezelfde waren, ging het om dezelfde juridische kwesties. Derhalve besloot de Ombudsman in januari 2000 zijn onderzoek inzake de klacht op te schorten totdat het Gerecht van eerste aanleg uitspraak had gedaan in de twee hangende zaken.

Uitspraak van het Gerecht van eerste aanleg in de twee verwante zaken

Op 27 juni 2001 deed het Gerecht van eerste aanleg uitspraak in de zaken T-164/99 en T-166/99.

Over zaak T-164/99 werd gevoegd met zaken T-37/00 en T-38/00 het arrest gewezen. Deze zaken waren onder meer aangespannen door een ambtenaar van de Raad en een voor een door de Raad georganiseerd vergelijkend onderzoek geslaagde kandidaat. De eisers beweerden dat Beschikking 1999/307/EG van de Raad van 1 mei 1999, tot vaststelling van de opname van het Schengen-secretariaat in het secretariaat-generaal van de Raad, onwettig was en bijgevolg nietig diende te worden verklaard. Zij onderbouwden hun beweringen met de volgende argumenten: de beschikking zou (i) strijdig zijn met het Protocol bij het Verdrag van Amsterdam betreffende de opname van het Schengen-acquis in het kader van de Europese Unie (art. 7: integratie van de taken van het Schengen-secretariaat), een aantal bepalingen van het Statuut (artikelen 7, 10, 27 en 29: aanwerving van communautaire ambtenaren door middel van vergelijkende onderzoeken), de rangorde van rechtsvoorschriften en het non-discriminatiebeginsel, en bovendien (ii) nietig zijn ingevolge een juridische fout. Na de argumenten van de partijen te hebben beoordeeld verwierp het Gerecht alle voor de vordering tot nietigverklaring aangevoerde middelen. Het verwierp dan ook het beroep.

Zaak T-166/99 was aangespannen door voormalige personeelsleden van het Schengen-secretariaat. Ook zij eisten dat Beschikking 1999/307/EG van de Raad nietig zou worden verklaard. De Raad voerde echter niet-ontvankelijkheid aan en verzocht het Gerecht het beroep te verwerpen zonder de door eisers aangevoerde argumenten ten gronde te onderzoeken. Het Gerecht concludeerde dat niet kon worden gesteld dat de beschikking in kwestie de eisers individueel aanging en verwierp derhalve het beroep.

BESLUIT

1 Bevoegdheid van de Ombudsman om de klacht te behandelen

1.1 Volgens de Raad was de Ombudsman niet bevoegd om de klacht te behandelen, aangezien deze betrekking had op de wettigheid van een Raadsbeschikking die als besluit van algemene strekking door de Raad was goedgekeurd in zijn hoedanigheid van wetgever, en niet van tot aanstelling bevoegd gezag.

1.2 De Ombudsman wees erop dat hij krachtens artikel 195 van het EG-Verdrag bevoegd is onderzoek te verrichten naar mogelijke gevallen van wanbeheer bij het optreden van de communautaire instellingen of organen, met uitzondering van het Hof van Justitie en het Gerecht van eerste aanleg bij de uitoefening van hun gerechtelijke taak. De Ombudsman

benadrukte dat er volgens de in een resolutie van het Europees Parlement goedgekeurde definitie sprake is van wanbeheer indien een overheidsinstantie niet handelt overeenkomstig een regel of beginsel waaraan zij gehouden is.

In het onderhavige geval beweerde klager dat de Raad het algemene beginsel van het Gemeenschapsrecht had geschonden dat willekeurige discriminatie verbiedt. De Ombudsman oordeelde derhalve dat hij bevoegd was de klacht in behandeling te nemen als een bewering betreffende wanbeheer.

2 De datum voor de voor integratie van het Schengen Secretariaat

2.1 Klager beweerde dat Beschikking 1999/307/EG van de Raad van 1 mei 1999 tot vaststelling van de wijze waarop het Schengen-secretariaat in het secretariaat-generaal van de Raad wordt opgenomen, willekeurig en discriminerend was, aangezien artikel 3, onder e) i), van deze beschikking de opname van Schengen-personeel beperkt tot werknemers die op 2 oktober 1997 in dienst waren.

2.2 De Raad verklaarde dat zijn secretariaat-generaal bij alle beslissingen betreffende voormalig personeel van het Schengen-secretariaat Beschikking 1999/307/EG van de Raad ten uitvoer had gelegd. Hij wees erop dat er tegen de wettigheid van de beschikking meermaals rechtstreeks beroep was ingesteld bij het Gerecht van eerste aanleg (zaken T-164/99 en T-166/99). De Raad meende derhalve dat het resultaat van de bij het Gerecht hangende procedures van essentieel belang was voor de behandeling van de klacht.

2.3 Onderzoek van de Ombudsman wees uit dat er voor het Gerecht van eerste aanleg twee zaken liepen tegen de Raad van de Europese Unie (zaken T-164/99 en T-166/99), waarin dezelfde beweringen werden gedaan als in de bij de Europese Ombudsman ingediende klacht.

Hoewel de partijen in de zaken voor het Gerecht van eerste aanleg en de partij in de bij de Ombudsman ingediende zaak niet dezelfde waren, ging het om dezelfde juridische kwesties. Derhalve besloot de Ombudsman in januari 2000 overeenkomstig artikel 2, lid 7, van zijn Statuut zijn onderzoek inzake de klacht op te schorten totdat het Gerecht van eerste aanleg uitspraak had gedaan in de twee lopende zaken.

2.4 Op 27 juni 2001 deed het Gerecht van eerste aanleg uitspraak in de zaken T-164/99 en T-166/99. In zijn uitspraak in de gevoegde zaken T-164/99, T-37/00 en T-38/00 besteedde het Gerecht met name aandacht aan de vraag of de keuze van 2 oktober 1997 als datum waarop het in het secretariaat-generaal van de Raad op te nemen personeel in dienst moest zijn bij het Schengen-secretariaat willekeurig en discriminerend was. Het Gerecht overwoog onder meer het volgende:

“74. Vaststaat dat 2 oktober 1997 de datum is van de ondertekening van het Verdrag van Amsterdam, dat het protocol bevat. Onder voorbehoud van ratificatie van dit Verdrag stond het op deze datum dus vast, dat het personeel van het Schengen-secretariaat op een door de Raad vast te stellen wijze in het secretariaat-generaal van de Raad zou worden opgenomen.

75. Onder deze omstandigheden kan de Raad niet worden verweten dat hij, in het kader van de autonome aanwervingsregeling van beschikking 1999/307, 2 oktober 1997 als begindatum heeft genomen van de periode gedurende welke personen bij het Schengen-secretariaat in dienst moesten zijn om in aanmerking te komen voor die opnemings. Aangezien de Raad de wijze waarop de opnemings zou plaatsvinden, onafhankelijk van het Statuut en de Regeling van toepassing op andere personeelsleden mocht vaststellen met inachtneming van de situatie van het personeel van het Schengen-secretariaat, had hij gegronde redenen om na de bekendmaking van het beginsel van de opnemings op 2 oktober 1997 een kunstmatige aangroei van dat personeel te voorkomen. De keuze van 2 oktober 1997 kan dus niet als willekeurig worden aangemerkt.”

2.5 In het licht van dit arrest meent de Ombudsman dat de keuze van de datum 2 oktober 1997 in artikel 3, onder e) i), van Beschikking 1999/307/EG van de Raad niet als willekeurig en/of discriminerend kan worden beschouwd. De Ombudsman oordeelt bijgevolg dat er met betrekking tot dit aspect van de zaak geen sprake was van een geval van wanbeheer. De Europese Ombudsman besluit de zaak derhalve te sluiten.

3 Conclusie

Op grond van het onderzoek van de Ombudsman naar deze klacht, bleek er geen geval van wanbeheer te zijn bij de Raad. De Europese Ombudsman sluit daarom de zaak.

INZAGE VAN DOCUMENTEN EN PUBLICATIE VAN WETGEVINGS-DOCUMENTEN

Besluit inzake klacht 327/2000/PB tegen de Raad van de Europese Unie

KLACHT

In maart 2000 diende klager bij de Europese Ombudsman een klacht in tegen de Raad. De klacht betrof de afwijzing door de Raad van het verzoek uit hoofde van Besluit 93/731 van de Raad om inzage van document nr. 14238/99 (geconsolideerde tekst van het voorzitterschap voorgelegd aan de werkgroep intellectuele eigendom over het voorstel voor een Richtlijn betreffende de harmonisatie van bepaalde aspecten van het auteursrecht en de naburige rechten in de informatiemaatschappij).

Het eerste verzoek van klager werd geweigerd krachtens artikel 4, lid 2, van Besluit nr. 93/731 van de Raad, omdat het document precieze posities van nationale afvaardigingen bevatte inzake een kwestie waarover de Raad nog beraadslaagde, omdat openbaarmaking hiervan nadelig zou kunnen zijn voor dit debat en omdat, alles in aanmerking genomen, het belang van de Raad bij een efficiënt debat zwaarder woog dan het belang van de aanvrager bij openbaarmaking, hetgeen in dit geval het handhaven van het vertrouwelijke karakter van het document vereiste.

Klager diende een confirmatief verzoek in, waarin hij erop wees dat de Raad hem eerder reeds inzage had verschaft van werkdocumenten van de deskundigengroep, met daarin goeddeels de precieze posities van de lidstaten. Bovendien werd in het document de positie aan het einde van het Finse voorzitterschap geschetst, onverminderd eventuele wijzigingen van nationale standpunten onder het volgende voorzitterschap.

De Raad wees het confirmatieve verzoek af, omdat openbaarmaking van het document, waarin de posities van de afvaardigingen inzake bepaalde delen van de tekst werd samengevat, ter zake nog lopende debatten over de zaak zou kunnen verstoren. Opnieuw werd gesteld dat een belangenafweging was gemaakt.

De Raad wees ook op de mogelijkheid om gedeeltelijke inzage van het document te geven en liet weten dat deze zaak in beraad was bij het Hof van Justitie nadat beroep was ingesteld tegen de uitspraak van het Gerecht van eerste aanleg.

Klager beweerde dat de Raad:

- 1) het betreffende document moest vrijgeven *en*
- 2) alle wetgevingsdocumenten waarover de verschillende werkgroepen van de Raad beraadslaagden openbaar moest maken.

ONDERZOEK

Standpunt Raad

De klacht werd doorgezonden naar de Raad. In zijn brief aan de Raad vroeg de Ombudsman om een reactie met daarin een standpuntbepaling ten aanzien van de vraag of de Raad:

1) had moeten uitleggen hoe hij tot de conclusie was gekomen dat het algemene belang van de Raad bij effectieve debatten binnen de instelling zwaarder woog dan het belang van klager bij openbaarmaking, en

2) bij de behandeling van het confirmatieve verzoek van klager nader had moeten ingaan op de opmerkingen van klager over de redenering die tot de weigering van diens eerste verzoek had geleid.

Samengevat nam de Raad het volgende standpunt in.

Betreffende de eerste bewering van klager verklaarde de Raad dat hij zijn besluit om inzage van het document in kwestie te weigeren na het indienen van de onderhavige klacht opnieuw had gewogen. Hij concludeerde dat het document thans openbaar mocht worden gemaakt, aangezien de debatten in de Raad tot een politiek akkoord hadden geleid. Desgewenst zou de Raad het gevraagde document derhalve aan klager verstrekken. Hierop meende de Raad dat de twee vragen in de brief van de Ombudsman aan de Raad niet langer relevant waren.

Wat betreft de tweede bewering van klager, merkte de Raad ten eerste op dat deze bewering geen betrekking had op de toepassing van de regels inzake inzage van documenten door het publiek. De bewering had daarentegen te maken met een vraag die veeleer van politieke dan van bestuurlijke aard was en viel derhalve buiten de onderzoeksbevoegdheid van de Ombudsman.

Na deze inleidende opmerkingen over de tweede bewering verklaarde de Raad dat zijn secretariaat-generaal op Internet een lijst publiceert met de in de voorlopige agenda's voor vergaderingen van de Raad en zijn voorbereidende instanties opgenomen onderwerpen ten aanzien waarvan hij als wetgever optreedt, om betere voorlichting over het werk van de Raad te verschaffen en inzage van Raadsdocumenten te vergemakkelijken. Voorts publiceert het secretariaat-generaal een maandelijks overzicht van goedgekeurde wetgeving en andere door de Raad aangenomen instrumenten, alsook verklaringen voor de notulen die de Raad besloten heeft openbaar te maken. Het overzicht vermeldt tevens de stemmen tegen goedkeuring, de onthoudingen en stemverklaringen. Het overzicht staat onder "Transparantie – Overzicht van Raadsbesluiten" op de website van de Raad (<http://ue.eu.int>).

Opmerkingen klager

Klager bleek geen opmerkingen kenbaar te hebben gemaakt.

BESLUIT

1 Weigering om het document vrij te geven

1.1 Klager beweerde dat de Raad hem ten onrechte inzage van een document weigerde. De Ombudsman vroeg de Raad om een standpunt betreffende de klacht. Ook werd de Raad verzocht twee vragen te beantwoorden over zijn afhandeling van de aanvraag van het document door klager. Nadat de klacht bij de Ombudsman was ingediend, besloot de Raad klager inzage van het document te verlenen. De Raad meende dat door zijn nieuwe beslissing het beantwoorden van de twee vragen van de Ombudsman niet meer van belang was.

1.2 De Ombudsman merkte, ten eerste, op dat er blijkbaar sprake was geweest van een misverstand wat betreft het antwoord van de Raad op de twee door hem gestelde vragen. Het valt binnen de bevoegdheid van de Ombudsman een onderzoek in te stellen naar mogelijk wanbeheer in reeds gevoerde procedures of herziene en gewijzigde besluiten. Het was derhalve verkeerd van de Raad te concluderen dat de door de Ombudsman aan hem gerichte vragen niet meer van belang waren na het Raadsbesluit klager inzage van het document te verlenen. Aangezien klager inzage van het document werd verleend en klager

de zaak blijkbaar niet wilde doorzetten, besloot de Ombudsman zijn onderzoek met betrekking tot de eerste bewering te staken.

2 Publicatie van wetgevingsdocumenten

2.1 Klager beweerde dat de Raad alle wetgevingsdocumenten waarover door de verschillende werkgroepen van de Raad wordt beraadslaagd, openbaar diende te maken. De Raad gaf een beschrijving van zijn publicatiebeleid.

2.2 Gelet op de beschrijving door de Raad van zijn publicatiebeleid concludeerde de Ombudsman dat er van wanbeheer geen sprake was.

3 Conclusie

Op basis van het onderzoek van de Europese Ombudsman met betrekking tot deze klacht blijkt er geen sprake te zijn van een geval van wanbeheer door de Raad. Derhalve sluit de Ombudsman de zaak.

3.1.2 Europese Commissie

TERUGVORDERING VAN MEDISCHE KOSTEN

*Besluit inzake klacht
1275/99/(OV-MM-
JSA)IJH (Vertrouwelijk)
tegen de Europese
Commissie*

KLACHT

In oktober 1999 klaagde X over zijn gedwongen vervroegde uittreding uit de Commissie, over het feit dat de Commissie bepaalde kosten van een medisch comité van hem terugvorderde en over het feit dat de Commissie naliet te reageren op drie brieven die hij aan haar had gericht.

De feiten werden in de klacht als volgt voorgesteld.

Van 1964 tot 1979 werkte klager voor de diensten van de Commissie in Brussel en Luxemburg als LA 5 ambtenaar. Tussen 1965 en 1977 leed hij aan depressies, waardoor hij dikwijls niet kon werken. Op 1 maart 1979 trad hij gedwongen uit wegens arbeidsongeschiktheid. Op 30 mei ging klager in beroep om zijn aandoening als beroepsziekte te laten erkennen. Op zijn verzoek kwam een medisch comité bijeen om zijn zaak te beoordelen. Op 23 december 1988 concludeerde het medisch comité dat de ziekte geen verband hield met zijn beroep. Op 13 januari 1989 besloot het tot aanstelling bevoegde gezag dienovereenkomstig. Klager vocht dit besluit aan met een klacht krachtens artikel 90 van het Statuut. Deze klacht en latere beroepen bij het Gerecht van eerste aanleg en het Hof van Justitie leverden niets op.

Op 3 april 1998, bijna tien jaar na het besluit van het tot aanstelling bevoegde gezag dat zijn aandoening geen verband hield met zijn beroepswerkzaamheden, nam de Commissie een terugvorderingsbesluit ten aanzien van klager, waarbij terugbetaling aan de Commissie werd geëist van 149.982 BEF voor de kosten van de door klager gekozen medisch deskundige en voor de helft van de kosten van de derde door het medisch comité uitgenodigde medisch deskundige die zijn zaak hadden onderzocht. Klager diende een klacht in tegen het terugvorderingbesluit overeenkomstig artikel 90 van het Statuut. Bij besluit van 4 maart 1999 wees de Commissie deze klacht af. Het terugvorderingbesluit werd ten uitvoer gelegd door inhoudingen op het pensioen van klager.

In zijn klacht aan de Ombudsman deed klager de volgende beweringen.

1) Van 1965 tot 1975 was hij slachtoffer van pesterij door zijn toenmalige chef bij de Commissie. Zijn ziekte ontstond door deze pesterij.

2) Van 1960 tot 1970 werd hij als Hongaarse dissident na de revolutie van 1956 in de gaten gehouden door de Hongaarse geheime dienst. Ook zijn toenmalige chef bij de Commissie onderhield als communistisch agent contacten met de Hongaarse geheime dienst.

3) De Commissie reageerde niet op zijn brieven van 3 maart 1999, 16 maart 1999 en 15 april 1999, die waren gericht aan (ex-)directeur-generaal de heer Steffen SMIDT en het

hoofd van de eenheid DG IX (Personeel en administratie), de heer G. KAHN. In deze brieven vermeldde klager nieuwe argumenten om te komen tot een nieuw onderzoek van zijn zaak door de Commissie en intrekking van het terugvorderingbesluit.

Op grond van deze beweringen vorderde klager van de Commissie:

- a) rehabilitatie en financiële genoegdoening door zijn aandoening als beroepsziekte te erkennen en haar besluit tot gedwongen uittreding van 1979 te herzien;
- b) herroeping van het ten aanzien van hem genomen terugvorderingbesluit inzake de aan het werk van het medisch comité verbonden kosten van 1988.

Op 13 december 1999 stelde de Ombudsman klager ervan in kennis dat hij de hierboven vermelde beweringen 1) en 2) en vordering a) op grond van artikel 2, lid 4, van het Statuut van de Ombudsman als niet-ontvankelijk beschouwde, aangezien de betreffende feiten uit de jaren 1960-1975 dateerden.

Het onderzoek van de Ombudsman spitste zich derhalve toe op de hierboven vermelde bewering 3) en vordering b).

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

In het kort omvatte het standpunt van de Commissie de volgende elementen.

Wat betreft de eis van klager inzake de terugvordering van de aan het werk van het medisch comité verbonden kosten van tien jaar eerder:

Een in 1998 door de medische dienst van de Commissie uitgevoerde controle wees uit dat klager de medische kosten die hij was verschuldigd overeenkomstig artikel 23 van de Regeling voor de verzekering van de ambtenaren van de EG, niet had betaald. Klager was in beroep gegaan tegen de beslissing om het betreffende bedrag van hem terug te vorderen. Zijn beroep werd afgewezen bij besluit van 4 maart 1999. De Commissie meende dat de brief van klager van 3 maart 1999 met dit besluit op passende en afdoende wijze was beantwoord.

Wat betreft de beweringen inzake het niet-beantwoorden van de overige brieven van klager:

In zijn brief aan de directeur-generaal Personeel en administratie van 16 maart 1999 vocht klager de beslissing van 4 maart 1999 aan en verzocht hij om een verlenging van de termijn voor het aanvechten van de beslissing van 4 maart 1999 voor het Gerecht van eerste aanleg. De Commissie verklaarde dat zij niet bevoegd was de termijn te wijzigen en wees er op 12 mei 1999 op dat de interne ombudsman van de Commissie klager er bij brief van op de hoogte had gebracht dat zij niet in zijn zaak kon bemiddelen en hem had aangeraden in beroep te gaan bij het Gerecht van eerste aanleg vóór het verstrijken van de termijn op 4 juni 1999.

De brief van 15 april 1999 aan de heer Kahn, met in bijlage een brief van het Hongaarse Ministerie van Defensie, bevatte volgens de Commissie geen relevante informatie over de vermeend beroepsmatige aard van de ziekte van klager. De Commissie erkende dat zij deze brief niet had beantwoord, en zette deze onzorgvuldigheid recht door hem op 21 maart 2000 een reactie te sturen.

De Commissie voegde aan haar standpunt een kopie toe van haar brief aan klager van 21 maart 2000.

Opmerkingen klager

In zijn opmerkingen hekelde klager het besluit van de Ombudsman dat zijn eerste en tweede bewering en eerste vordering niet ontvankelijk waren. Hij betoogde dat hij niet eerder had kunnen klagen, omdat de instelling van de Europese Ombudsman nog maar pas was opgericht. Voorts zou de psychiatrische kennis de laatste jaren aanzienlijk zijn toegenomen. Ook voerde klager bewijsmateriaal aan teneinde vermeend plichtsverzuim door de medische dienst aan te tonen wat betreft de tussen 1970 en 1974 uitgevoerde medische controles.

POGING VAN DE OMBUDSMAN OM TOT EEN MINNELIJKE SCHIKKING TE KOMEN

Na het standpunt van de Commissie en de opmerkingen van klager zorgvuldig te hebben afgewogen, schreef de Ombudsman de Commissie op 26 oktober 2000 om tot een minnelijke schikking te komen inzake het terugvorderingbesluit.

Het voorstel tot een minnelijke schikking van de Ombudsman had betrekking op de redenen die de Commissie klager verschafte voor het afwijzen van zijn klacht over het terugvorderingbesluit krachtens artikel 90. De Commissie erkende dat zij de kosten van het medisch comité in 1988 volledig had betaald, en betreurde het dat zij pas tien jaar later had ontdekt dat deze kosten ten laste van klager hadden moeten komen. De Commissie rechtvaardigde haar beslissing om tien jaar later alsnog om terugbetaling te verzoeken met de volgende argumenten:

- 1) volgens artikel 23 van de geldende regeling was de Commissie verplicht de kosten ten laste van klager te brengen;
- 2) aangezien klager in beroep was gegaan bij het Gerecht van eerste aanleg, en vervolgens bij het Hof van Justitie, stelde de Commissie het besluit om de kosten ten laste van klager te brengen uit.

Wat betreft het eerste argument wees de Ombudsman erop dat de instelling uit hoofde van artikel 23.2, alinea 4 van de geldende regeling discretionaire bevoegdheid heeft om de kosten van het medisch comité volledig te betalen, zelfs indien, zoals in onderhavig geval, het medisch comité het ontwerpbesluit van het tot aanstelling bevoegde gezag bevestigt³.

Wat betreft het tweede argument wees de Ombudsman erop dat de Commissie klager er blijkbaar niet van in kennis had gesteld dat zij de volledige kosten slechts bij voorlopig besluit had betaald, in afwachting van een definitieve uitspraak van de hoven. Volgens de Commissie ontdekte de Medische Dienst van de Commissie pas tien jaar later bij een controle dat een deel van de kosten ten laste van klager had kunnen worden gebracht.

De voorlopige conclusie van de Ombudsman luidde derhalve dat de Commissie haar besluit van 3 april 1998 om de kosten van klager terug te vorderen niet afdoende had gerechtvaardigd. Hij stelde de Commissie een minnelijke schikking voor, waarbij de Commissie het terugvorderingbesluit zou herroepen en aan klager de op zijn pensioen ingehouden bedragen zou terugbetalen.

In haar antwoord van 21 december 2000 diende de Commissie nieuw bewijsmateriaal in om aan te tonen dat klager er bij brief van 23 februari 1989 formeel van in kennis was gesteld dat de administratie de uitgaven in verband met het medisch comité niet volledig voor haar rekening zou nemen. Voorts meende de Commissie dat het in april 1998 genomen terugvorderingbesluit juridisch noch administratief kon worden betwist.

³ "In uitzonderlijke gevallen kan het tot aanstelling bevoegde gezag op advies van de door dit gezag aangewezene arts besluiten dat alle in de voorgaande alinea's bedoelde kosten voor rekening van de instelling komen."

Niettemin verklaarde de Commissie zich bereid om, bij wijze van buitengewoon gebaar van goede wil en zonder een precedent te scheppen, haar terugvorderingbesluit te herroepen en 149.982 BEF aan klager terug te betalen.

De Ombudsman stelde klager ervan in kennis dat de Commissie akkoord was gegaan met een minnelijke schikking, waarbij de terugvorderingopdracht overeenkomstig zijn vordering zou worden ingetrokken. Tevens deed hij een kopie van het antwoord van de Commissie aan klager toekomen. In zijn antwoord dankte klager de Ombudsman voor zijn inspanningen in deze zaak, waarbij hij echter opmerkte dat de Commissie de terugbetaling een buitengewoon gebaar van goede wil had genoemd. Klager aanvaardde deze benadering niet en stelde voor dat de Ombudsman zijn geheime dossier zou onderzoeken, als eerste stap richting een algemener onderzoek naar communistische activiteiten binnen de Commissie tijdens de koude oorlog. Als alternatief stelde klager voor dat de Commissie de 149.982 BEF aan het Europacollege te Brugge zou betalen, en dat hij een door de voorzitter van de Europese Commissie ondertekende excuusbrief zou ontvangen. Reagerend op een nader schrijven van de Ombudsman, bevestigde klager dat hij niet akkoord ging met de minnelijke schikking, hoewel hij de Ombudsman en zijn diensten erkentelijk was voor de geleverde inspanningen.

BESLUIT

1 Ontvankelijkheid van de eerste en tweede bewering en de eerste vordering

1.1 Klager beweerde dat hij tussen 1965 en 1975 slachtoffer was van pesterij door zijn chef bij de Commissie, dat zijn ziekte werd veroorzaakt door deze pesterij en dat zijn chef bij de Commissie als communistisch agent contacten onderhield met de Hongaarse geheime diensten. Hij vorderde dat de Commissie hem rehabilitatie en financiële genoegdoening zou verschaffen door zijn aandoening als beroepsziekte te erkennen en haar besluit tot gedwongen uittreding van 1979 te herzien.

1.2 De Ombudsman stelde klager ervan in kennis dat hij voornoemde beweringen en vordering als niet ontvankelijk beschouwde overeenkomstig artikel 2, lid 4, van het Statuut van de Ombudsman⁴, aangezien de vermeende feiten dateerden uit de jaren 1960-1975.

1.3 In zijn opmerkingen betoogde klager dat de instelling van de Europese Ombudsman nog maar pas was opgericht, zodat hij niet eerder had kunnen klagen. Voorts zou de psychiatrische kennis de laatste jaren aanzienlijk zijn toegenomen.

1.4 De Ombudsman erkent dat zijn instelling pas sinds september 1995 functioneert. Artikel 2, lid 4, van het door het Europees Parlement aangenomen Statuut van de Ombudsman is evenwel duidelijk gericht op het weren van vorderingen naar aanleiding van feiten waarvan klager al meer dan twee jaar op de hoogte is. De Ombudsman houdt vast aan zijn besluit dat voornoemde beweringen en vordering, die zijn gebaseerd op vermeende feiten uit de jaren 1960-1975, krachtens artikel 2, lid 4, van het Statuut niet ontvankelijk zijn.

2 Vermeend niet-beantwoorden van brieven klager

2.1 Klager beweerde dat de Commissie zijn brieven van 3 maart 1999, 16 maart 1999 en 15 april 1999 niet had beantwoord.

2.2 De Commissie meende dat de brief van 3 maart 1999 werd beantwoord door haar besluit van 4 maart 1999, door klager ontvangen op 12 maart 1999. Over de brief van 16

---

⁴ “De klacht moet zijn ingediend binnen twee jaar na de datum waarop degene die de klacht indient, in kennis is gesteld van de feiten die aan de klacht ten grondslag liggen. Voorafgaand aan de klacht moeten de passende administratieve stappen bij de betrokken instelling of organen zijn ondernomen.”

maart 1999 verklaarde de Commissie dat zij niet bevoegd was om de termijn voor gerechtelijke procedures overeenkomstig de vordering van klager te wijzigen. Zij wees erop dat de ombudsman van de Commissie klager er op 12 mei 1999 van in kennis had gesteld dat zij niet kon bemiddelen in zijn zaak en hem had aangeraden vóór het verstrijken van de termijn in beroep te gaan bij het Gerecht van eerste aanleg. In zijn opmerkingen weersprak klager deze punten niet.

2.3 De Commissie erkende dat zij had verzuimd de brief van 15 april 1999 te beantwoorden. Zij verontschuldigde zich tegenover klager voor deze fout en zette de zaak recht met haar brief van 21 maart 2000. Een kritische opmerking van de Ombudsman was derhalve niet nodig.

3 De eis dat de Commissie het terugvorderingbesluit diende te herroepen

3.1. Klager eiste dat de Commissie een in 1998 ten aanzien van hem genomen terugvorderingbesluit inzake 149.982 BEF voor kosten verbonden aan het werk van een medisch comité dat zijn zaak tien jaar eerder had onderzocht, diende te herroepen. Het terugvorderingbesluit was ten uitvoer gelegd door een deel van het pensioen van klager in te houden.

3.2 De Commissie verklaarde in haar standpunt dat een in 1998 door haar Medische Dienst uitgevoerde controle had uitgewezen dat klager de medische kosten die hij verschuldigd was overeenkomstig artikel 23 van de Regeling voor de verzekering van de ambtenaren van de EG, niet had betaald. Klager had beroep aangetekend tegen het besluit om het bedrag in kwestie van hem terug te vorderen. Zijn beroep werd afgewezen bij besluit van 4 maart 1999. Ter rechtvaardiging van dit besluit voerde de Commissie aan dat zij krachtens artikel 23 van de geldende regeling was gehouden de kosten ten laste van klager te brengen. De Commissie verklaarde dat zij hiertoe in 1988 niet was overgegaan, omdat klager in beroep was gegaan bij respectievelijk het Gerecht van eerste aanleg en het Hof van Justitie. Derhalve had de Commissie het ten laste van klager brengen van de kosten uitgesteld.

3.3 De Ombudsman merkte op dat artikel 23.2, alinea 4 van de geldende regeling de instelling discretionaire bevoegdheid toekent om de volledige kosten van het medisch comité te betalen, zelfs wanneer, zoals in het onderhavige geval, het standpunt van het medisch comité het ontwerpbesluit van het tot aanstelling bevoegde gezag bevestigt.⁵ De Ombudsman wees er tevens op dat de Commissie klager er blijkbaar niet van in kennis had gesteld dat zij de volledige kosten slechts bij voorlopig besluit had betaald, in afwachting van een definitieve uitspraak van de hoven.

3.4 Op grond van het bovenstaande luidde de voorlopige conclusie van de Ombudsman dat de Commissie haar besluit van 3 april 1998 om de kosten tien jaar na dato van klager terug te vorderen onvoldoende had gerechtvaardigd. Overeenkomstig artikel 3, lid 5, van het Statuut⁶ stelde de Ombudsman de Commissie derhalve een minnelijke schikking voor, waarbij de Commissie haar terugvorderingbesluit zou herroepen en klager de op zijn pensioen ingehouden bedragen zou terugbetalen.

3.5 In haar antwoord legde de Commissie bewijsmateriaal over om aan te tonen dat klager er bij brief van 23 februari 1989 formeel van in kennis was gesteld dat de administratie de uitgaven in verband met het medisch comité niet volledig voor haar rekening zou nemen. Voorts meende de Commissie dat het in april 1998 genomen terugvorderingbesluit

⁵ “In uitzonderlijke gevallen kan het tot aanstelling bevoegde gezag op advies van de door dit gezag aangewezen arts besluiten dat alle in de voorgaande alinea’s bedoelde kosten voor rekening van de instelling komen.”

⁶ “De ombudsman tracht zoveel mogelijk met de betrokken instellingen of organen tot een oplossing te komen om een eind te maken aan de gevallen van wanbeheer en met betrekking tot de ingediende klacht genoegdoening te verschaffen.”

juridisch noch administratief kon worden betwist. Niettemin verklaarde de Commissie zich bereid om, bij wijze van buitengewoon gebaar van goede wil en zonder een precedent te scheppen, haar terugvorderingbesluit te herroepen en 149.982 BEF aan klager terug te betalen.

3.6 Klager aanvaardde de benadering van de Commissie niet dat het herroepen van het terugvorderingbesluit en de terugbetaling een “buitengewoon gebaar van goede wil” betroffen. Hij stelde voor dat de Ombudsman zijn geheime dossier zou onderzoeken als eerste stap richting een algemener onderzoek naar communistische activiteiten binnen de Commissie tijdens de koude oorlog. Als alternatief stelde klager voor dat de Commissie de 149.982 BEF aan het Europacollege te Brugge zou betalen, en dat hij een door de voorzitter van de Europese Commissie ondertekende excuusbrief zou ontvangen.

3.7 De Ombudsman meent dat er geen gronden zijn aangevoerd voor een algemener onderzoek, zoals klager dit heeft voorgesteld. De Ombudsman is van oordeel dat de Commissie door het terugvorderingbesluit te herroepen en klager de op zijn pensioen ingehouden bedragen terug te betalen voldoende heeft gedaan om gehoor te geven aan de door de Ombudsman onderzochte vordering en om een einde te maken aan eventueel wanbeheer.

4 Conclusie

De Commissie heeft zich ertoe verbonden haar terugvorderingbesluit te herroepen en 149.982 BEF terug te betalen aan klager. Op basis van het onderzoek van de Ombudsman met betrekking tot deze klacht en voornoemde verbintenis blijkt er geen sprake te zijn van wanbeheer bij de Commissie. Derhalve sluit de Ombudsman de zaak.

NB. Op 2 juli 2001 stelde klager de Ombudsman ervan in kennis dat de Commissie voornoemd bedrag aan hem had overgemaakt.

VERMEEND ONJUISTE INTER- PRETATIE VAN VER- ORDENING (EG) NR. 1370/95 VAN DE COMMISSIE

*Besluit inzake klacht
1298/99/(IJH)BB tegen
de Europese
Commissie*

KLACHT

In oktober 1999 diende een Frans advocatenkantoor namens zijn cliënt C. bij de Europese Ombudsman een klacht tegen de Europese Commissie in met betrekking tot uitvoercertificaten voor varkensvlees, afgegeven krachtens de regeling vastgesteld bij Verordening (EG) nr. 1370/95 van de Commissie⁷, zoals gewijzigd. Volgens klager had onderneming C. op 3 juli 1999 bij het bevoegde Franse nationale bureau (OFIVAL) drie vergunningen aangevraagd voor de uitvoer van bepaalde hoeveelheden varkensvlees naar Rusland. OFIVAL verstrekke de vergunningen op 5 juli 1999.

Klager beweerde dat gewijzigde Verordening (EG) nr. 1370/95 van de Commissie van 16 juni 1995 tot vaststelling van uitvoeringsbepalingen inzake de regeling van uitvoercertificaten in de sector varkensvlees, ten onrechte van toepassing werd geacht op drie op 5 juli 1999 aan zijn cliënt C. afgegeven uitvoercertificaten.

Op 13 juli 1999 keurde de Commissie Verordening nr. 1526/1999⁸ goed, waarin het volgende wordt bepaald:

«Voor aanvragen voor uitvoercertificaten die op grond van Verordening (EG) nr.1370/95 in de sector varkensvlees tot 13 juli 1999 worden ingediend, geldt dat er geen gevolg wordt gegeven aan de aanvragen die in behandeling zijn en waarvoor de certificaten op of na 14

⁷ Verordening (EG) nr. 1370/95 van de Commissie van 16 juni 1995 tot vaststelling van uitvoeringsbepalingen inzake de regeling van uitvoercertificaten in de sector varkensvlees, PB L 133 van 17.06.1995, blz. 9

⁸ Verordening (EG) nr. 1526/1999 van de Commissie van 13 juli 1999 tot vaststelling van de mate waarin aan de aanvragen voor uitvoercertificaten in de sector varkensvlees kan worden voldaan, PB L 178 van 13.07.1999, blz. 6

juli en op of na 21 juli 1999 hadden moeten worden afgegeven voor de in bijlage I bij deze verordening bedoelde categorieën 1, 2 en 3.»

Verordening nr. 1526/1999 werd op 14 juli 1999 van kracht.

Klager beweerde dat de Commissie had gemeend de verordening te moeten toepassen op de drie uitvoercertificaten die C. op 5 juli 1999 ontving. Voor de onderneming C. leidde dit tot financieel verlies, aangezien zij beide uitvoerrestituties die zij zou hebben ontvangen misliep en 60% van het bedrag dat zij bij de aanvraag van de vergunningen als borg had moeten betalen verloor.

Op grond van Verordening nr. 1370/95, zoals gewijzigd, is de Commissie bevoegd om voor “*de betrokken week*” met betrekking tot de geldigheid van uitvoercertificaten “*bijzondere maatregelen*” te treffen. Klager was van oordeel dat voor de drie op 5 juli afgegeven uitvoercertificaten “*de betrokken week*” die van 5-11 juli 1999 was. Aangezien de Commissie pas op 13 juli 1999 optrad, meende klager derhalve dat de toepassing van de Verordening op de drie uitvoercertificaten in kwestie een maatregel met terugwerkende kracht betrof, die in strijd was met algemene rechtsbeginselen.

Klager meende derhalve dat zijn cliënt recht had op de krachtens de drie certificaten in kwestie verschuldigde restituties.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

De klacht werd doorgezonden naar de Commissie. In haar standpunt maakte de Commissie de volgende opmerkingen.

Klager tekende bezwaar aan tegen de gevolgen van Verordening (EG) nr. 1526/1999 van de Commissie van 13 juli 1999 tot vaststelling van de mate waarin aan de aanvragen voor uitvoercertificaten in de sector varkensvlees kan worden voldaan en beweerde dat de Commissie deze Verordening onjuist had geïnterpreteerd en toegepast.

Als algemene regel, en ingevolge Verordening (EG) van de Raad tot wijziging van Verordening (EEG) nr. 2759/75 houdende een gemeenschappelijke ordening der markten in de sector varkensvlees, geldt dat een verzoek om uitvoerrestitutie voor dergelijke producten vergezeld dient te gaan van een uitvoercertificaat waarop het restitutiebedrag reeds is aangegeven.

De toepassing van dit systeem wordt (voor de periode waarin de betreffende handelingen plaatsvonden) vermeld in Verordening (EG) nr. 1370/95 van de Commissie van 16 juni 1995 en de daaropvolgende wijzigingen.

In de overwegingen bij Verordening nr. 1370/95 wordt verklaard: ‘*dat, gezien het aan de regeling in de sector varkensvlees inherente speculatierisico, de marktdeelnemers slechts onder nauwkeurig bepaalde voorwaarden voor die regeling in aanmerking mogen komen en moet worden bepaald, dat de uitvoercertificaten niet kunnen worden overgedragen*’, en ‘*dat de beslissingen over de certificaataanvragen pas na een bepaalde bedenktijd worden meegedeeld;*’ en ‘*...dat de Commissie daardoor de gelegenheid moet krijgen, de aangevraagde hoeveelheden en de betrokken uitgaven te beoordelen en eventueel, met name ten aanzien van de aanvragen die in behandeling zijn, bijzondere maatregelen te nemen...*’.

Er wordt in de overwegingen tevens op gewezen dat de verplichtingen die voortvloeien uit de Overeenkomsten van de Uruguay-Ronde inzake uitvoerhoeveelheden in acht dienen te worden genomen, hetgeen ‘*door middel van de uitvoercertificaten wordt gewaarborgd*’.

In de overwegingen bij Verordening nr. 1122/96 wordt voorts vermeld dat *'voor de onmiddellijk afgegeven certificaten dient te worden bepaald dat de restitutie pas wordt toegekend na een wachttijd, waarin de certificaten eventueel kunnen worden gewijzigd, in overeenstemming met de door de Commissie getroffen bijzondere maatregelen'*.

Het aantal uitvoerrestituties voor geslachte varkens en belangrijkste delen (waar C.'s verzoek betrekking op had) wordt vastgesteld op basis van de prijs van varkensvlees. Het aantal is hoger naarmate de prijzen lager zijn, en daalt wanneer de prijs stijgt.

Besluiten inzake de omvang van de uitvoerrestitutie worden doorgaans door de Commissie genomen na raadpleging van het bevoegde beheerscomité. Niettemin staat het de Commissie ingevolge artikel 13, lid 3, laatste alinea, van voornoemde Verordening nr. 2759/75 te allen tijde vrij om de vastgestelde hoeveelheden onafhankelijk en buiten de comitéprocedure om te wijzigen.

Voor het huidige WHO-jaar bedraagt de gemiddelde hoeveelheid varkensvlees die met restitutie mag worden uitgevoerd ongeveer 9.000 ton per week.

Gedurende de referentieperiode (van half juni tot half juli 1999) stegen de prijzen van varkensvlees na een lage prijs periode. Het lag derhalve in de lijn der verwachting dat het aantal restituties op de voor 13 juli 1999 geplande bijeenkomst van het comité van beheer zou worden verminderd. Om te profiteren van de gunstige combinatie van stijgende prijzen en hoge restituties, bood de varkensindustrie derhalve een enorme hoeveelheid vlees aan voor uitvoer, in totaal circa 34.000 ton.

Op grond van verstandig begrotingsbeleid en vanwege haar internationale verbintenissen kon de Commissie een dergelijke gigantische hoeveelheid niet accepteren.

Derhalve maakte de Commissie op 13 juli 1999 gebruik van haar bevoegdheden krachtens artikel 3, lid 4, van Verordening nr. 1370/95 en goedgekeurde Verordening nr. 1526/1999, waarop het bezwaar van klager betrekking heeft.

Overwegende dat *'in verband met het feit dat de restituties voor deze producten op zeer korte termijn worden gewijzigd, met speculatieve doeleinden uitvoercertificaten zouden kunnen worden aangevraagd'*, wordt in de verordening (artikel 1) het volgende bepaald: *'Voor aanvragen voor uitvoercertificaten die (...) tot 13 juli 1999 worden ingediend, geldt dat geen gevolg wordt gegeven aan de aanvragen die in behandeling zijn en waarvoor de certificaten op of na 14 en op of na 21 juli 1999 hadden moeten worden afgegeven...'* De verordening werd van kracht op 14 juli 1999.

De bewering van klager dat de door hem ingediende certificaten niet binnen de in Verordening nr. 1526/1999 bedoelde periode vielen, dient te worden beschouwd in samenhang met het tijdschema in Verordening nr. 1370/95, zoals gewijzigd.

Er werd niet betwist dat de in het weekeinde aan de bevoegde Franse autoriteiten gezonden verzoeken door OFIVAL op maandag 5 juli 1999 werden geregistreerd en dat de certificaten dezelfde dag op voorlopige basis werden afgegeven.

Zoals bleek uit de door klager verstrekte fotokopieën, vermeldt onderdeel 22 van het certificaat: *'Certificaat afgegeven onder specifieke voorwaarden ingevolge artikel 3, lid 4, van Verordening (EG) 1370/95'*.

Artikel 3, lid 1, van Verordening 1370/95 bepaalt: *'De aanvragen van uitvoercertificaten kunnen van maandag tot en met woensdag van elke week bij de bevoegde instanties worden ingediend.'* Artikel 3, lid 3, luidt: *'De uitvoercertificaten worden op de maandag na de in lid 1 bedoelde periode afgegeven,' (dat wil zeggen, de volgende week), 'voor zover intussen door de Commissie geen enkele van de in lid 4 bedoelde bijzondere maatregelen is getroffen.'* En in artikel 7, lid 1, wordt gesteld: *'De lidstaten delen de Commissie elke woensdag vanaf 1 p.m. per faxbericht, en voor de voorafgaande periode, mee:'*

a) de in artikel 1 bedoelde aanvragen van uitvoercertificaten met vaststelling vooraf van de restitutie, die van maandag tot en met woensdag van dezelfde week zijn ingediend...'

De aan het begin van de week, op maandag 5 juli 1999, afgegeven certificaten waarover C. beschikte, waren zodoende de hele week in behandeling tot de informatie van de lidstaten aan de Commissie werd voorgelegd, hetgeen volgens plan zou plaatsvinden van vrijdag 9 juli tot de woensdag daaropvolgend.

Toen de informatie was voorgelegd stelde de Commissie vast dat gedurende de voorafgaande week een buitengewoon hoog, speculatief aantal verzoeken was ingediend, en derhalve nam zij op dinsdag 13 juli 1999 Verordening nr. 1526/1999 aan, die op woensdag 14 juli van kracht werd en duidelijk betrekking had op de certificaten waarover C. beschikte.

Tenslotte merkte de Commissie op dat de heer Nagel op verzoek van het BREIZE EUROPE Office de directeur van C. een onderhoud toestond op 21 oktober 1999. Tijdens dit gesprek schetste de onderneming de problemen die zij had ondervonden als gevolg van de maatregelen van de Commissie. De heer Nagel lichtte de situatie die ertoe leidde dat de Commissie in juli 1999 maatregelen trof uitvoerig toe.

Bij dezelfde gelegenheid gaf C. de heer Nagel het stuk dat als bijlage 2 aan de klacht is gehecht en ontving hij een kopie van het werkdocument dat eveneens aan de klacht is gehecht als bijlage 3.

Behalve zijn klacht zond C.'s advocaat op 16 november 1999 nog een brief aan de Europese Ombudsman, die de Ombudsman op 20 december 1999 naar de Commissie doorzond.

In deze brief gaf klager aan dat zijn bezwaar ook de behandeling van de in verband met de uitvoercertificaten uit de hoofdklacht gestelde zekerheden gold, en beweerde hij dat deze met terugwerkende kracht door de Commissie ongedaan hadden moeten worden gemaakt.

De Commissie merkte in dit verband op dat de behandeling van de zekerheden een rechtstreeks gevolg was van de inwerkingtreding van Verordening nr. 1526/1999, zoals reeds was uitgelegd in de tweede alinea van het werkdocument van de Commissie, dat C. als een bijlage aan haar klacht had gehecht.

Opmerkingen klager

Klager deed geen opmerkingen toekomen.

BESLUIT

1 Vermeend onjuiste interpretatie van Verordening (EG) nr. 1370/95 van de Commissie, zoals gewijzigd

1.1 Klager beweerde dat gewijzigde Verordening (EG) nr. 1370/95 van de Commissie van 16 juni 1995 tot vaststelling van uitvoeringsbepalingen inzake de regeling van uitvoercertificaten in de sector varkensvlees ten onrechte van toepassing werd geacht op drie op 5 juli 1999 aan zijn cliënt C. afgegeven uitvoercertificaten. Op grond van Verordening nr. 1370/95, zoals gewijzigd, was de Commissie bevoegd om voor «*de betrokken week*» met betrekking tot de geldigheid van uitvoercertificaten «*bijzondere maatregelen*» te treffen. Klager was van oordeel dat voor de drie op 5 juli afgegeven uitvoercertificaten «*de betrokken week*» die van 5-11 juli 1999 was. Aangezien de Commissie pas op 13 juli 1999 optrad, stelde klager derhalve dat de toepassing van de verordening op de drie uitvoercertificaten in kwestie een tegen de algemene rechtsbeginselen indruisende maatregel met terugwerkende kracht betrof.

1.2 In haar standpunt voor de Ombudsman verklaarde de Commissie dat de prijzen van varkensvlees gedurende de referentieperiode (van half juni tot half juli 1999) stegen, na een lage prijs periode. Het lag derhalve in de lijn der verwachting dat de restituties op de voor 13 juli 1999 geplande bijeenkomst van het comité van beheer zouden worden verminderd. Om te profiteren van de gunstige combinatie van stijgende prijzen en hoge restituties, bood de varkensindustrie een enorme hoeveelheid vlees voor uitvoer aan, in totaal circa 34.000 ton. Op grond van verstandig begrotingsbeleid en wegens haar internationale verbintenissen kon de Commissie een dergelijke gigantische hoeveelheid niet accepteren. Derhalve maakte de Commissie op 13 juli 1999 gebruik van haar bevoegdheden krachtens artikel 3, lid 4, van Verordening nr. 1370/95 en goedgekeurde Verordening nr. 1526/1999, waarop het bezwaar van klager betrekking had.

1.3 Volgens de Commissie dient de bewering van klager dat de ingediende certificaten niet binnen de in Verordening nr. 1526/1999 bedoelde periode viel, te worden beschouwd in samenhang met het tijdschema in Verordening nr. 1370/95, zoals gewijzigd. Er werd niet betwist dat de in het weekeinde aan de bevoegde Franse autoriteiten gezonden verzoeken door OFIVAL op maandag 5 juli 1999 werden geregistreerd en dat de certificaten dezelfde dag op voorlopige basis werden afgegeven.

1.4 De Commissie benadrukte dat in de overwegingen van Verordening nr. 1370/95 wordt aangegeven dat: *'gezien het aan de regeling in de sector varkensvlees inherente speculatierisico, de marktdeelnemers slechts onder nauwkeurig bepaalde voorwaarden voor die regeling in aanmerking mogen komen en moet worden bepaald, dat de uitvoercertificaten niet kunnen worden overgedragen'*, en *'dat de beslissingen over de certificaataanvragen pas na een bepaalde bedenktijd worden meegedeeld'*; en *'...dat de Commissie daardoor de gelegenheid moet krijgen, de aangevraagde hoeveelheden en de betrokken uitgaven te beoordelen en eventueel, met name ten aanzien van de aanvragen die in behandeling zijn, bijzondere maatregelen te nemen...'* Bovendien wordt in de overwegingen bij Verordening nr. 1122/96 nog vermeld dat: *'voor de onmiddellijk afgegeven certificaten dient te worden bepaald dat de restitutie pas wordt toegekend na een wachttijd, waarin de certificaten eventueel kunnen worden gewijzigd, in overeenstemming met de door de Commissie getroffen bijzondere maatregelen'*.

1.5 De Ombudsman merkte op dat de inhoud van Verordening nr. 1370/95 van de Commissie met betrekking tot aanvragen voor uitvoercertificaten voornamelijk volgt uit artikel 3, lid 1⁹: *'De aanvragen van uitvoercertificaten kunnen van maandag tot en met woensdag van elke week bij de bevoegde instanties worden ingediend.'* Krachtens artikel 3, lid 3, worden *'De uitvoercertificaten ... op de maandag na de in lid 1 bedoelde periode afgegeven,'* (dat wil zeggen, de volgende week), *'voor zover intussen door de Commissie geen enkele van de in lid 4 bedoelde bijzondere maatregelen is getroffen.'* En in artikel 7, lid 1, wordt gesteld: *'De lidstaten delen de Commissie elke woensdag vanaf 1 p.m. per faxbericht, en voor de voorafgaande periode, mee: a) de in artikel 1 bedoelde aanvragen van uitvoercertificaten met vaststelling vooraf van de restitutie, die van maandag tot en met woensdag van dezelfde week zijn ingediend...'*

1.6 Op basis van de interpretatie van voornoemde bepalingen was de Commissie van mening dat de aan het begin van de week, op maandag 5 juli afgegeven certificaten waarover C. beschikte, de hele week in behandeling waren tot de informatie van de lidstaten aan de Commissie werd voorgelegd, hetgeen volgens plan van vrijdag 9 juli tot de woensdag daaropvolgend zou plaatsvinden. Toen de informatie was voorgelegd stelde de Commissie vast dat gedurende de voorafgaande week een buitengewoon hoog, speculatief aantal verzoeken was ingediend, en derhalve nam zij op dinsdag 13 juli 1999 Verordening nr. 1526/1999 aan, die op woensdag 14 juli 1999 van kracht werd en duidelijk betrekking had op de certificaten waarover C. beschikte.

⁹ Zoals gewijzigd door Verordening (EG) nr. 1122/96 van de Commissie van 21 juni 1996, PB L 149 van 22.06.1996, blz. 17

1.7 Op grond van het onderzoek van de Ombudsman bleek de interpretatie door de Commissie van Verordening nr. 1526/1999 van de Commissie redelijk te zijn. De Ombudsman stelde derhalve geen wanbeheer vast met betrekking tot de hoofdbewering van klager. Er zij echter op gewezen, dat het Hof van Justitie de hoogste autoriteit is voor kwesties inzake de toepassing en interpretatie van het communautaire recht.

2 Vorderingen van een restitutie en annulering van de zekerheden

2.1 Klager vorderde een vergoeding voor de zijn cliënten toegebrachte financiële schade, namelijk het verlies van beide misgelopen uitvoerrestituties en 60% van het bedrag dat diende te worden betaald als zekerheid bij het aanvragen van de vergunningen. Voorts beweerde klager dat de door zijn cliënten gestelde zekerheden met terugwerkende kracht door de Commissie ongedaan hadden moeten worden gemaakt.

2.2 Op grond van de conclusies in punt 1.7 van het besluit waren de vordering van restitutie en de vordering van annulering van de zekerheden in deze zaak niet aan de orde.

3 Conclusie

Op basis van het onderzoek van de Ombudsman met betrekking tot deze klacht blijkt er van wanbeheer door de Europese Commissie geen sprake te zijn geweest. De Ombudsman sluit de zaak derhalve.

VERMEENDE DISCRIMINATIE IN BEURS- CONTRACTEN VOOR ONDER- ZOEKERS: BETALIN- GEN IN EURO IN PLAATS VAN IN YEN

*Besluit inzake klacht
1393/99/(IJH)/BB tegen
de Europese
Commissie*

KLACHT

Op 9 november 1999 diende de heer S. bij de Europese Ombudsman een klacht in namens hemzelf en 14 andere Europese onderzoekers die in Japan werkten in het kader van een door de Europese Commissie georganiseerd beurzenprogramma. Volgens klager hadden de onderzoekers de beurzen aangevraagd op basis van het feit dat ze betaald zouden worden in yen. Ze kregen echter, binnen korte termijn, contracten aangeboden waarin duidelijk was aangegeven dat de betaling zou geschieden in euro. Deze contracten werden door hen ondertekend. Vervolgens daalde de koers van de euro tegenover de yen, waardoor de waarde van de beurzen lager was dan voorzien.

Volgens de onderzoekers is er sprake van discriminatie, omdat sommige onderzoekers in yen en niet in euro worden betaald, terwijl ze voor de rest onder gelijke omstandigheden werken. De onderzoekers beweren dat de Commissie een wettelijke en morele verplichting heeft om de verliezen die zij door de wisselkoers hebben geleden te vergoeden.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

De klacht werd naar de Commissie doorgezonden. De Commissie formuleerde de volgende opmerkingen.

1 Zoals aangegeven in een brief d.d. 8 oktober 1999, die de onderzoekers werd toegezonden door de heer Bourène, eerste adviseur wetenschap en technologie bij de delegatie van de Europese Commissie in Japan, heeft de Commissie het door haar ondertekende contract volledig geëerbiedigd. Er is derhalve geen wettelijke verplichting om de onderzoekers te vergoeden.

2 In bovengenoemde brief wordt echter ook aangegeven dat de Commissiediensten terdege rekening hebben gehouden met de gevolgen van de schommelingen in de wisselkoers euro-yen voor het inkomen van de onderzoekers, en dat zij naar een bevredigende oplossing voor dit probleem hebben gezocht.

3 Op 21 december 1999 besloot de Commissie aan 33 onderzoekers een aanvullende schadevergoeding ten bedrage van de financiële schade die zij in 1999 hadden geleden te betalen (besluit C(1999)4774 van de Commissie). Deze schadevergoeding werd op dat moment uitbetaald door de delegatie van de Europese Commissie in Japan.

4 In de daaropvolgende weken zou de Commissie de onderzoekers een wijziging van hun contract voorstellen, om te vermijden dat schommelingen van de wisselkoers euro-yen in de toekomst nog gevolgen voor hun inkomen zouden hebben.

Opmerkingen klager

Klager handhaafde zijn klacht. In een e-mail van 16 mei 2000 bracht hij de Ombudsman ervan op de hoogte dat de Commissie inderdaad eind december 1999 een aanvullende vergoeding aan de onderzoekers had betaald. Deze vergoeding dekte echter niet het gehele jaar 1999, maar slechts de periode tot oktober 1999. Klager wees erop dat de Commissiediensten geen enkele informatie hadden verschaft over de voorgestelde wijzigingen in hun contract. In zijn e-mail van 18 juni 2000 deelde klager de Ombudsman mee dat de Commissiediensten hem op 23 mei 2000 hadden geïnformeerd dat DG Onderzoek in april 2000 procedures had ingeleid om van de verschillende autoriteiten toestemming te krijgen voor de betaling van de tweede schadevergoeding. Naar verwachting zou het minstens een tot twee maanden duren voordat deze procedure was afgerond en de betaling daadwerkelijk zou plaatsvinden. Klager vreesde dat de Commissie misbruik zou maken van de situatie en de resterende betalingen niet voor november 2000 zou uitvoeren.

VERDER ONDERZOEK

Na zorgvuldige overweging van het standpunt van de Commissie en de opmerkingen van klager bleek het noodzakelijk tot verder onderzoek over te gaan. Derhalve besloot de Ombudsman op 10 juli 2000 de Commissie om aanvullende informatie over de volgende punten te verzoeken:

“Overeenkomstig punt 3 van het standpunt van de Commissie besloot de Commissie op 21 december 1999 een aanvullende schadevergoeding aan klager en andere onderzoekers in Japan te betalen ter compensatie van de in 1999 geleden wisselkoersverliezen. Volgens klager dekt het betaalde bedrag niet het gehele jaar 1999, maar slechts de periode tot oktober 1999. Klager wijst er bovendien op dat de eerste twee betalingen voor de reis- en installatiekosten in Japan niet door de vergoeding worden gedekt.

Overeenkomstig punt 4 van het standpunt van de Commissie zal de Commissie de bursalen in de nabije toekomst een wijziging van hun contract voorstellen om de negatieve gevolgen van schommelingen van de wisselkoers euro-yen in de toekomst te vermijden. Volgens klager is er nog geen voorstel gedaan om het contract te wijzigen. Klager vindt dat de Commissie te lang heeft getreuzeld om de noodzakelijke stappen te doen.”

Op 21 september 2000 bracht klager de Ombudsman ervan op de hoogte dat de onderzoekers midden augustus 2000 de tweede schadevergoeding voor de periode van november 1999 tot april 2000 hadden ontvangen. Klager beweerde dat zij niet wisten wanneer de betaling voor de laatste periode van mei 2000 tot november 2000 zou worden gedaan.

Tweede standpunt Commissie

De Commissie bevestigde dat zij had besloten de onderzoekers aanvullende schadevergoedingen toe te kennen, en zulks uitsluitend met het oog op de gevolgen van de schommelingen van de wisselkoers euro-yen voor hun vaste inkomen. De vergoedingen hadden tot doel alle negatieve gevolgen voor hun levensstandaard en hun capaciteit om de onderzoeksprojecten uit te voeren te voorkomen.

Bijgevolg dekten deze vergoedingen enkel de vaste maandelijks uitkeringen die tijdens de looptijd van het contract driemaandelijks werden uitbetaald, en niet de toelagen voor reis- en installatiekosten die in het begin werden betaald.

De aanvullende schadevergoeding waartoe de Commissie op 21 december 1999 had besloten, dekte de financiële verliezen die tijdens de in 1999 verstreken drie kwartalen (van februari tot 15 november 1999) waren geleden. Aangezien de resterende periode van 1999 werd opgenomen in het eerste kwartaal van het jaar 2000, dat eindigde in februari, kon het in deze periode geleden verlies pas na het verstrijken van dat kwartaal daadwerkelijk worden berekend.

Wat het jaar 2000 betreft, besloot de Commissie reeds op 24 juli een aanvullende schadevergoeding toe te kennen met betrekking tot de twee kwartalen die in dat jaar waren verstreken, te weten van 15 november 1999 tot 15 mei 2000. De delegatie van de Europese Commissie in Japan was bezig met de uitbetaling van deze vergoeding.

De Commissie bevestigde, zoals zij de onderzoekers herhaaldelijk had meegedeeld, dat zij deze benadering tot het einde van de contracten zou blijven volgen. Indien de gevolgen van de bovengenoemde schommelingen zouden voortduren, zou een laatste aanvullende vergoeding voor de resterende twee kwartalen aan het einde van het contract worden toegekend.

Aangezien een beslissing van de Commissie noodzakelijk en ook toereikend is voor elk van deze aanvullende vergoedingen, blijkt een wijziging van het contract uiteindelijk niet noodzakelijk te zijn.

Opmerkingen klager

Klager blijkt geen opmerkingen te hebben gestuurd. Op 20 februari 2001 zond het secretariaat van de Europese Ombudsman hem een e-mail om te informeren of hij de schadevergoeding voor het laatste kwartaal had ontvangen. Het secretariaat ontving geen antwoord van klager.

BESLUIT

1 Vermeende discriminatie in beurscontracten voor onderzoekers wegens betalingen in euro in plaats van in yen

1.1 Volgens klager was er sprake van discriminatie, omdat sommige onderzoekers, die voor het overige in gelijke omstandigheden werkten, in yen en niet in euro werden betaald.

1.2 Volgens de Commissie hadden haar diensten terdege rekening gehouden met de gevolgen van de schommelingen in de wisselkoers euro-yen voor het inkomen van de onderzoekers en hadden ze dienovereenkomstig naar een bevredigende oplossing voor dit probleem gezocht. Op 21 december 1999 besloot de Commissie aan 33 onderzoekers een aanvullende schadevergoeding toe te kennen ter waarde van de in 1999 geleden financiële verliezen (besluit C(1999)4774 van de Commissie).

1.3 In haar tweede standpunt beweerde de Commissie dat de aanvullende schadevergoeding waartoe zij op 21 december 1999 had besloten de financiële verliezen dekte die tijdens de drie in 1999 verstreken kwartalen (van februari tot 15 november 1999) waren geleden. Aangezien de resterende periode van 1999 werd opgenomen in het eerste kwartaal van het jaar 2000, dat eindigde in februari, kon het in deze periode geleden verlies pas na het verstrijken van dat kwartaal daadwerkelijk worden berekend. Wat het jaar 2000 betreft, had de Commissie reeds op 24 juli 2000 besloten om een aanvullende schadevergoeding toe te kennen met betrekking tot de twee kwartalen die in dat jaar waren verstreken, te weten van 15 november 1999 tot 15 mei 2000. De Commissie bracht de

Ombudsman ervan op de hoogte dat de delegatie van de Europese Commissie in Japan bezig was met de uitbetaling van deze vergoeding.

1.4 De Europese Ombudsman merkt op dat de Commissie heeft besloten om aan 33 onderzoekers een aanvullende schadevergoeding te betalen ter waarde van de financiële verliezen die uit de schommelingen van de wisselkoers euro-yen voortvloeien. Daarenboven heeft de Commissie bevestigd dat indien de gevolgen van de schommelingen blijven voortduren, een laatste aanvullende schadevergoeding voor de twee resterende kwartalen zal worden toegekend aan het einde van het contract. De Europese Ombudsman is derhalve van mening dat er met betrekking tot de bewering van klager geen sprake is van een geval van wanbeheer door de Commissie.

2 Conclusie

Op basis van het onderzoek van de Ombudsman met betrekking tot deze klacht blijkt er geen sprake te zijn geweest van wanbeheer door de Commissie. De Ombudsman sluit derhalve de zaak.

VERMEENDE INBREUK OP HET GEMEENSCHAPS- RECHT DOOR HEFF- FEN VAN ACCIJS DOOR ZWEDEN – BEHANDELING VAN HET DOSSIER DOOR DE COM- MISSIE

*Besluit inzake gevoeg-
de klachten
1554/99/ME en
227/2000/ME tegen de
Europese Commissie*

KLACHTEN

Klager in klacht 1554/99/ME was de voorzitter van de vrijhandelsassociatie “Norrbottens Frihandelsförening”, die zich namens zijn organisatie in december 1999 beklaagde bij de Europese Ombudsman. Klager in klacht 227/2000/ME was een burger gevestigd in het noorden van Zweden, dicht bij de grens met Finland, die zijn klacht in februari 2000 indiende. Bovendien onderhield klager in klacht 227/2000/ME nauwe contacten met de associatie “Norrbottens Frihandelsförening”, zodat de twee klachten verband met elkaar hielden.

Samen stelden klagers kortweg het navolgende.

Klagers verklaarden dat Zweden Richtlijn 92/12/EEG van de Raad betreffende de algemene regeling voor accijsproducten, het voorhanden hebben en het verkeer daarvan en de controles daarop onjuist ten uitvoer had gelegd. Zweden maakte daarbij aanhoudend inbreuk op het Gemeenschapsrecht door accijs te heffen op het vervoer van minerale olie van Finland naar Zweden.

Een van de klagers legde uit dat in het noorden van Zweden de invoer van minerale olie uit Finland voor persoonlijk gebruik al sedert tientallen jaren gebruikelijk was. Na de toetreding van Zweden en Finland tot de Europese Unie werd de controle op deze handel verscherpt.

Overeenkomstig artikel 9, lid 3, van Richtlijn 92/12/EEG mag een lidstaat accijs heffen indien de minerale olie op atypische wijze wordt vervoerd. Voorts moet vervoer in de tank van voertuigen of in een passend reservevat krachtens dit artikel niet worden aangemerkt als atypisch vervoer. Klagers verklaarden dat de Zweedse belastingdienst de term “atypische wijze van vervoer” op alle particulier vervoer van minerale olie van toepassing acht. Klagers meenden daarentegen dat deze bepaling strikt moet worden geïnterpreteerd, aangezien het een uitzondering betreft op het algemene beginsel van vrij verkeer. Klagers stelden dat dient te worden toegelaten dat een particulier minerale olie vervoert in passende reservevaten en dat zulks volgens hen in overeenstemming is met de bepalingen van Richtlijn 92/12/EEG.

De associatie “Norrbottens Frihandelsförening” had een zeer groot aantal personen bijgestaan bij het in beroep gaan bij de Zweedse administratieve rechtbanken naar aanleiding van beslissingen van de Zweedse belastingdienst. In dit kader verzocht de associatie de rechtbanken het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen overeenkomstig

artikel 234 (voorheen artikel 177) van het EG-Verdrag om een prejudiciële beslissing te verzoeken. Deze verzoeken werden nooit in aanmerking genomen.

Klagers richtten zich tot de Europese Commissie om zich over de zaak te beklagen. Ook hadden klagers een onderhoud met de Commissie gehad. Zij beweerden dat de Commissie de zaak niet had onderzocht. Een van de klagers weet dit aan politieke druk.

Klagers eisten dat de Commissie haar onderzoek naar de zaak hervatte en naging of Zweden inbreuk pleegt op het Gemeenschapsrecht, en met name op Richtlijn 92/12/EEG.

ONDERZOEK

Standpunten Commissie

De klachten werden naar de Europese Commissie doorgezonden. De Commissie versprekte twee standpunten. Samen bevatten deze kortweg het navolgende.

De Commissie verklaarde dat zij in 1997 een brief ontving van de associatie “Norrbottens Frihandelsförening”. De Commissie meende dat deze brief met informatie over systematische en willekeurige grenscontroles enkel betrekking had op de grenscontroles tussen Zweden en Finland. De klacht werd derhalve behandeld door DG Interne Markt. Bij brief van 1 september 1998 vroeg de Commissie de associatie om aanvullende inlichtingen. Dergelijke informatie werd niet binnen de gestelde termijn ontvangen en de Commissie sloot de zaak op 7 oktober 1998.

Bij brief van 28 september 1998, door de Commissie ontvangen op 13 oktober 1998, versprekte de associatie aanvullende informatie met enkele nieuwe elementen inzake grenscontroles, maar tevens omtrent de Zweedse accijnsregels. Deze informatie was aanleiding voor de Commissie om de zaak in behandeling te nemen en als klacht te registreren. In mei 1999 vond een bijeenkomst plaats met klagers. Volgens de Commissie was dit de eerste keer dat klagers omstandige informatie verschaften, op basis waarvan de Commissie hun probleem beter begreep. De Commissie concludeerde dat de klacht geen betrekking had op een specifieke regel, maar op de bij de grenscontroles toegepaste methodes, alsmede de omvang en het systematische karakter van deze controles.

Naar aanleiding van de bijeenkomst en bestudering van de klacht, stelde de Commissie zich in verbinding met de Zweedse autoriteiten om de klacht en de details van de zaak uit te leggen. De Zweedse autoriteiten wezen de in de klacht geformuleerde beweringen van de hand.

Op 19 november 1999 verzocht de Commissie klagers om aanvullende informatie. Dergelijke informatie werd niet ontvangen, waarop de Commissie klagers bij e-mail van 3 januari 2000 uitlegde dat haar voorstel betreffende de te ondernemen stappen zou worden gebaseerd op het reeds beschikbaar gestelde materiaal. Er vonden verdere contacten plaats tussen de Commissie en klagers, waarbij echter geen wezenlijk relevante informatie werd ingediend. Niettemin had DG Interne Markt op grond van de informatie waarover de Commissie beschikte voorgesteld Zweden een schriftelijke aanmaning te sturen. Een formeel besluit van de Commissie om de aanmaning te verzenden was in beraad.

De Commissie sprak de bewering dat haar optreden op politieke belangen was gebaseerd tegen.

De Commissie lichtte toe dat het gedurende de hele procedure zeer moeilijk was geweest om de rechtstoestand aan klagers uit te leggen en bijgevolg ook om relevante informatie van hen te ontvangen.

Wat betreft de specifieke regels inzake accijns verklaarde de Commissie dat de algemene regel burgers toestaat om goederen aan te schaffen in de lidstaat van hun keus en in diezelfde staat accijns te betalen. Er bestaan echter uitzonderingen op deze regel. Accijns op minerale olie is een dergelijke uitzondering: deze accijns dient namelijk te worden betaald in de lidstaat van verbruik. Er geldt één uitzondering op deze regel, die vervoer in de tank van voertuigen of in een passend reservevat betreft. Zweden mag derhalve accijnzen heffen indien particulieren gebruik maken van atypische wijzen van vervoer in de zin van artikel 9, lid 3, van Richtlijn 92/12/EEG. Dit werd aan klagers uitgelegd en is de reden dat de Commissie tot op heden niet tegen Zweden is opgetreden.

Opmerkingen klagers

De respectieve standpunten werden aan klagers doorgezonden, die daarop afzonderlijk opmerkingen verstrekten. Samengevat handhaafden klagers hun klachten. Zij wezen op de term “atypische wijze van vervoer” en het feit dat de Commissie in haar standpunt verklaarde dat vervoer in een passend reservevat zou zijn toegestaan. Klagers voerden in dit verband aan dat in Richtlijn 92/12/EEG het aantal reservevaten niet wordt genoemd en dat in de Zweedse vertaling sprake is van *reservevaten*. Klagers wezen er tevens op dat krachtens nationale regels voor vervoersdoeleinden goedgekeurde vaten noodzakelijkerwijs als passende reservevaten dienen te worden beschouwd.

Klagers concludeerden dat de Commissie had verzuimd alle relevante feiten in haar overwegingen te betrekken.

Een van de klagers erkende dat een onderzoek tegen Zweden was ingeleid. Men leek evenwel niet tevreden over het optreden van de Commissie in het algemeen.

Zelfde klager bracht tevens een nieuw punt naar voren. Dit betrof het gedrag van de Finse douane, die beslag legde op in Zweden geregistreerde voertuigen omdat de eigenaar van het voertuig meer dan 185 dagen ononderbroken in Finland zou hebben gewoond. De associatie beweerde dat zij zich hierover tijdens de bijeenkomst in mei 1999 bij de Commissie schriftelijk had beklagd, maar dat de Commissie de klacht terzijde had gelegd. Aangezien dit een nieuw punt betrof, dat losstond van de in Zweden geheven accijnzen, viel een en ander buiten het bereik van de oorspronkelijke klachten en zag de Ombudsman geen reden om er zich in het kader van het huidige onderzoek mee bezig te houden.

In de overtuiging dat de Richtlijn strijdig was met het EG-Verdrag, verzocht de andere klager de Commissie het Verdrag in plaats van de Richtlijn te volgen. Bovendien informeerde zelfde klager bij de Ombudsman tot welke instantie hij zich diende te wenden inzake de discrepantie tussen de Richtlijn en het EG-Verdrag, indien de Ombudsman dit probleem niet in behandeling zou kunnen nemen. De Ombudsman deelde klager mee dat hij over dit specifieke deel van zijn opmerkingen een verzoekschrift kon indienen bij het Europees Parlement, en voorzag klager van het betrokken adres.

Verzoek om aanvullende opmerkingen

Aangezien de Ombudsman meende dat het standpunt van de Commissie in klacht 1554/99/ME omstandiger was dan dat ontvangen in klacht 227/2000/ME, werd het standpunt in klacht 1554/99/ME voor opmerkingen doorgestuurd naar klager in klacht 227/2000/ME. Dergelijke opmerkingen blijken niet te zijn ontvangen door de Ombudsman.

VERDER ONDERZOEK

Op 3 april 2001 informeerden de diensten van de Ombudsman telefonisch bij de bevoegde ambtenaar van de Commissie, DG Interne Markt, naar de geplande schriftelijke aanma-

ning die de Commissie voornemens was aan Zweden te sturen. De bevoegde ambtenaar deelde de Ombudsman vervolgens mee dat de schriftelijke aanmaning op 13 juni 2000 was verzonden. De Zweedse autoriteiten hadden er op 29 augustus op gereageerd. Bovendien had het DG Interne Markt van de Commissie voorgesteld Zweden een met redenen omkleed advies te sturen, dat op dat moment ter goedkeuring bij de Commissie lag. De bevoegde ambtenaar verklaarde dat klagers regelmatig per telefoon en e-mail op de hoogte waren gebracht.

BESLUIT

1 Onderzoek naar het heffen van accijns in Zweden

1.1 Klagers beweerden dat de Commissie de klacht inzake de tenuitvoerlegging van Richtlijn 92/12/EEG en de aanhoudende inbreuk op het Gemeenschapsrecht door Zweden niet had onderzocht. Een klager weet dit aan politieke druk. Klagers verklaarden dat Zweden ten onrechte accijnzen had geheven op het vervoer van minerale olie van Finland naar Zweden. Klagers eisten dat de Commissie haar onderzoek ter zake zou hervatten en zou onderzoeken of Zweden inbreuk maakt op het Gemeenschapsrecht, en inzonderheid op Richtlijn 92/12/EEG.

1.2 De Commissie sprak de bewering dat zij wegens politieke druk had verzuimd de klacht in behandeling te nemen tegen. De Commissie legde uit dat zij wel degelijk in actie was gekomen naar aanleiding van de brief van klagers, maar de zaak had gesloten toen verdere informatie uitbleef. Verdere correspondentie van deze klager was als klacht geregistreerd en de Commissie had voorgesteld Zweden een schriftelijke aanmaning te sturen. De Commissie had tevens het wettelijke kader voor de accijns op minerale olie verklaard.

1.3 De Ombudsman merkt op dat het onder de discretionaire bevoegdheden van de Commissie valt krachtens artikel 226 van het EG-Verdrag een zaak tegen lidstaten aanhangig te maken. In het kader van het initiatiefonderzoek van de Ombudsman naar de administratieve procedures van de Commissie voor de behandeling van klachten betreffende inbreuken van lidstaten op het Gemeenschapsrecht (303/97/PD), dat op 13 oktober 1997 werd afgesloten, verbond de Commissie zich er evenwel toe bepaalde procedurele waarborgen die klagers in deze procedure genieten in acht te nemen. Niets wijst erop dat de Commissie deze waarborgen in de onderhavige gevallen niet in acht heeft genomen.

1.4 De Commissie heeft de bewering dat zij de zaak wegens politieke redenen niet zou hebben onderzocht weersproken. De Ombudsman meent dat de betreffende klager heeft verzuimd bewijsmateriaal te verschaffen om zijn bewering te staven.

1.5 Wat betreft de eis van klagers dat de Commissie haar onderzoek dient te hervatten, merkt de Ombudsman op dat de Commissie naar aanleiding van de brief van 28 september 1998 ter zake een nieuw onderzoek heeft ingesteld. Ook is de Commissie met klagers bijeengekomen en heeft zij voorgesteld om Zweden een schriftelijke aanmaning te sturen. De Commissie heeft derhalve voldaan aan de eis van klagers. Bovendien werd de Ombudsman meegedeeld dat de schriftelijke aanmaning op 13 juni 2000 was verzonden, dat de Zweedse autoriteiten deze op 29 augustus 2000 hadden beantwoord en dat voorts een met redenen omkleed advies aan Zweden op goedkeuring wachtte. De Ombudsman is derhalve van oordeel dat er van wanbeheer door de Commissie geen sprake is geweest.

2 Conclusie

Op basis van het onderzoek van de Ombudsman met betrekking tot deze klachten blijkt er geen sprake te zijn geweest van een geval van wanbeheer door de Commissie en sluit de Ombudsman derhalve deze zaak.

**VERMEENDE ON-
REGELMATIG-
HEDEN BIJ DE TEN-
UITVOERLEGGING
VAN EEN PHARE-
PROJECT**

*Besluit inzake klacht
634/2000/JMA (ver-
trouwelijk) tegen de
Europese Commissie*

KLACHT

Klager nam als organisatiedeskundige tussen 1997 en 1998 deel aan de ontwikkeling van een PHARE-project. Hij adviseerde in dit kader een consortium dat als PHARE-contractant optrad. De aan hem toegewezen opdrachten bestonden uit het voorbereiden van studiereizen en het organiseren van korte cursussen.

Eind maart 1998 diende klager zijn tijdkaart in voor de in die maand ten behoeve van PHARE verrichte werkzaamheden. De teamleider van het consortium weigerde hier echter zijn goedkeuring aan te geven, zodat klager niet werd betaald voor een deel van de taken die hij, naar hij beweerde, in het kader van PHARE had verricht. Volgens klager was dit een gevolg van zijn weigering om steekpenningen te betalen aan een hooggeplaatst personeelslid van de programmabeheerseenheid (Programme Management Unit, PMU). Hij verklaarde dat hij eind maart 1998 tijdens zijn werk bij de PMU werd ontboden in het directiekantoor. Bij deze gelegenheid werd hem verzocht in te stemmen met de betaling van 3.000 \$ als voorwaarde voor het gunnen van een van de projectactiviteiten.

Aangezien het consortium weigerde een deel van zijn werkzaamheden te erkennen, verzocht klager de Commissie schriftelijk om een bevestiging dat de in zijn tijdkaart van maart 1998 vermelde werkzaamheden binnen de doelstellingen van het programma vielen. Hij stelde voor om voortaan een aantal anticorruptiebepalingen in contracten op te nemen. Na het voeren van correspondentie met de diensten van de Commissie concludeerde de voor de tenuitvoerlegging van het PHARE-programma bevoegde directeur van het DG Uitbreiding in zijn schrijven aan klager d.d. 27 januari 2000 dat de Commissie niet kon beoordelen of alle betwiste werkzaamheden daadwerkelijk verband hielden met het PHARE-programma voor strategisch beheer

In februari 2000 stuurde klager de Commissie een antwoord waarin hij beweerde dat uit een aantal van de naar aanleiding van het project vervaardigde documenten bleek dat de inhoud van zijn tijdkaart van maart 1998 geheel binnen de opdracht en de doelstellingen van PHARE viel. Een nadere reactie van de Commissie bleef uit. Klager meende dat de opstelling van de Commissie zijn pogingen om vergoeding van het consortium te krijgen ondermijnde.

In zijn klacht bij de Ombudsman verklaarde klager dat de Commissie in deze situatie had moeten optreden om zeker te stellen dat de door het consortium ingediende tijdkaarten geen valse verklaringen bevatten. Hij wees erop dat hij het consortium meerdere malen vergeefs had benaderd. Klager verzocht de Commissie tevens formeel te bevestigen dat de in zijn tijdkaart van maart 1998 vermelde werkzaamheden verband hielden met de doelstellingen van het PHARE-programma. Deze nog niet vergoede activiteiten bestonden in het in opdracht van de projectbeheerders plannen en organiseren van een taak in 1998, alsmede in het vervaardigen van een programmadocument.

Aangezien zijn beweringen betreffende corruptie bij de PHARE-top klaarblijkelijk waren veronachtzaamd, wilde klager tevens weten waarom de Commissie, ten eerste, niet had gereageerd op zijn voorstel om contracten voortaan van een anticorruptiebepaling te voorzien en, ten tweede, de directeur van de PMU ondanks de beweringen in verband met corruptie opnieuw had aangesteld.

In zijn klacht bij de Ombudsman beweerde klager kortom dat: (1) een deel van zijn werk in het kader van dit project niet was betaald, en (2) de Commissie zijn bewering dat het projectbeheer corrupt verliep niet naar behoren had onderzocht.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

De Commissie schetste eerst de algemene achtergrond van de situatie en ging vervolgens in op de specifieke beweringen van klager.

Achtergrondinformatie

De instelling verklaarde dat klager werkzaam was bij een consortium dat technische bijstand verleende aan een PHARE-project. Het contract hiervoor was gesloten door de regering van het gesteunde land en een consortium van verschillende organisaties.

Nadat zowel klager als de heer J., een voormalig teamleider, de beheerseenheid van het programma hadden beschuldigd van fraude en wanbeheer, besloot de Commissie in december 1998 het programma op te schorten en een onafhankelijke controle te gelasten teneinde de beweringen te onderzoeken.

De resultaten van de door een onafhankelijk accountantsbedrijf uitgevoerde audit kwamen eind oktober 1999 beschikbaar. Het oordeel luidde dat het merendeel van de beweringen, en die inzake fraude zonder uitzondering, ongegrond waren. Er werd een aantal aanbevelingen gedaan op het gebied van beheer en financiën. De PMU en de contractant zegden toe deze ten uitvoer te zullen leggen. Na dit onderzoek, en gelet op het resultaat ervan, werden de activiteiten in het kader van het programma hervat.

In maart 2000 stelde een onafhankelijk consortium dat PHARE-programma's van de Europese Unie beoordeelt een jaarlijks evaluatieverslag over dit programma op. De realisatie van de doelstellingen van het betrokken programma werd over het geheel genomen "zeer bevredigend" genoemd.

In de audit was specifiek aandacht besteed aan de verschillende beweringen van klager. Ten aanzien van de in zijn tijdkaart van maart 1998 vermelde werkzaamheden werd geoordeeld dat zij buiten de eigenlijke doelstellingen van PHARE vielen. De Commissie legde evenwel uit dat deze werkzaamheden van een andere aard waren dan de door klager verrichte voorbereidende werkzaamheden in verband met de opdracht inzake strategisch beheer, die wel deel uitmaakte van de activiteiten van het PHARE-programma. De beweringen van klager in verband met corruptie en fraude werden in het verslag ongegrond genoemd.

De Commissie wees tevens op een aantal bevindingen in de audit met betrekking tot opdrachten die klager zonder contract had aangenomen. Deze bevindingen wierpen een nieuw licht op zijn relatie met het consortium. Hoewel het consortium ermee had ingestemd klager een tijdelijk contract te bieden, besloot de PMU de samenwerking met klager niet voort te zetten.

Specifieke beweringen van klager

De eerste bewering van klager had betrekking op de betwiste tijdkaart. De Commissie beklemtoonde dat het conflict was ontstaan tussen een deskundige en een contractant in het kader van een PHARE-programma, en dat zij zich niet kon mengen in dergelijke contractuele geschillen. De instelling verklaarde dat de door klager opgestelde tijdkaart voor de periode maart-april 1998 hoofdzakelijk twee activiteiten vermeldde: (1) voorbereidend werk ten behoeve van een opdracht inzake strategisch beheer, en (2) overige taken in het kader van cursussen en een seminar. Overeenkomstig het verzoek van klager bevestigde de Commissie bij schrijven van 27 januari 2000 dat de opdracht inzake strategisch beheer een door PHARE gefinancierde activiteit betrof.

De Commissie verklaarde dat haar door het consortium was meegedeeld dat er een intern onderaannemingscontract voor de leden van het consortium bestond. Hierin was overeen-

gekomen dat alleen betaald werd voor het *leveren* van de cursussen, en dus niet voor de voorbereidende werkzaamheden. Op grond van deze uitleg oordeelde de Commissie dat de weigering van het consortium om voorbereidende taken te betalen een onderling contractueel geschil vormde tussen de leden van het consortium waarin de instelling zich niet diende te mengen.

De Commissie wees erop dat bevoegdheid voor betalingen in het kader van dit PHARE-programma bij de nationale overheden berustte en niet bij de Europese Commissie. Niettemin verzochten haar diensten om aanvullende informatie over het probleem van de tijdkaart om te waarborgen dat alleen activiteiten in het kader van PHARE waren ingediend en te zorgen voor een zekere coherentie tussen de door de verschillende deskundigen ingediende tijdkaarten.

Wat betreft de beweringen inzake fraude merkte de Commissie in de eerste plaats op dat de door klager in zijn in maart 1999 verzonden brief gedane aanbeveling om voortaan anti-corruptiebepalingen op te nemen in PHARE-contracten onder de aandacht was gebracht van de voor het financiële beheer van PHARE verantwoordelijke diensten (SCR). Bovendien verklaarde de instelling dat zij voornemens was in een nieuwe handleiding voor een gedecentraliseerde uitvoeringsregeling nieuwe regels voor contractprocedures in te voeren en voortaan een ethische bepaling toe te voegen aan contracten.

Gelet op de conclusie van de audit dat de beweringen ten aanzien van de PMU ongegrond waren, werden de activiteiten in het kader van het programma hervat onder het beheer van dezelfde PMU. De Commissie wees erop dat PMU's integrerend deel uitmaken van de nationale overheid en dat het niet aan de Commissie is om nationale ambtenaren te benoemen of opnieuw aan te stellen.

Opmerkingen klager

Klager reageerde uitvoerig op de verklaringen van de Commissie. Hij handhaafde zowel zijn standpunt betreffende de in maart 1998 voor het PHARE-programma verrichte werkzaamheden als zijn beweringen omtrent de onwettige eisen van de beheerseenheid van het programma. Als aanvullend bewijs voegde klager aan zijn opmerkingen een aantal documenten toe, waarvoor hij om vertrouwelijke behandeling verzocht.

Klager benadrukte dat het probleem van de onbetaalde voorbereidende werkzaamheden diende te worden opgelost tussen de contractant en de deskundige, zoals was verklaard door de Commissie. Hij hield evenwel vol dat de instelling had moeten weten welke taken in het kader van het PHARE-programma dienden te worden verricht, en bijgevolg of de ingediende tijdkaarten PHARE-werkzaamheden vermeldden of ten onrechte waren aangepast. Hij verklaarde dat de werkwijze altijd gelijk was geweest en dat voorbereidend werk daar integrerend deel van uitmaakte.

Wat betreft de fraude deelde hij mee dat de bereidheid van de Commissie om voortaan antifraudebepalingen op te nemen in contracten moest worden toegejuicht als doeltreffende afschrikking van onwettige praktijken. Aangezien hij de audit, op grond waarvan zijn beweringen ongegrond waren verklaard, beschouwde als een dekmantel, handhaafde hij zijn klacht in verband met fraude van de beheerseenheid van het programma. Volgens klager had het accountantsbedrijf de door de PMU verschaft versie voor waar aangenomen zonder de relevante projectdocumenten te onderzoeken en hem om aanvullende informatie te verzoeken. Hij meende dat het feit dat twee verschillende deskundigen, hijzelf en de heer J., voormalig teamleider, onafhankelijk van elkaar klachten hadden ingediend extra gewicht had moeten geven aan hun beweringen inzake onbehoorlijk gedrag.

BESLUIT

1 Erkenning en betaling van een deel van het werk van klager

1.1 Klager beweerde dat een PHARE-contractant (het consortium) niet had betaald voor een deel van het in zijn tijdkaart van maart 1998 vermelde werk ten behoeve van PHARE. Aangezien hij de contractant verschillende malen vergeefs had benaderd, meende hij dat de Commissie had moeten interveniëren om te waarborgen dat de door de contractant ingediende tijdkaarten geen valse verklaringen bevatten. Tevens verzocht hij de Commissie formeel te erkennen dat de in de tijdkaart genoemde werkzaamheden verband hielden met de doelstellingen van het PHARE-programma.

1.2. De Commissie onderstreepte dat het probleem een contractueel geschil betrof tussen een PHARE-contractant en een van zijn deskundigen, en dat de instelling zich niet in een dergelijke situatie diende te mengen. Volgens de Commissie vormde de betaling van de betwiste werkzaamheden een intern probleem, dat moest worden opgelost door de leden van het als contractant voor het PHARE-programma optredende consortium. De Commissie wees erop dat de verantwoordelijkheid voor betalingen krachtens dit gedecentraliseerde contract bij de nationale overheden berustte.

Bovendien verklaarde de instelling dat haar diensten naar aanleiding van een verzoek van klager uit januari 2000 hadden bevestigd dat een deel van de betwiste werkzaamheden, namelijk de opdracht inzake strategisch management, daadwerkelijk door PHARE werd gefinancierd.

1.3 Om, ten eerste, te bepalen of de Commissie had moeten interveniëren om te waarborgen dat de tijdkaarten van het programma geen valse verklaringen bevatten, moet het bereik van de bevoegdheden en verplichtingen van de instelling in het kader van een uit hoofde van het PHARE-programma gefinancierd contract worden bekeken.

1.4 Overeenkomstig de basisverordening betreffende het PHARE-programma¹⁰, verleent de Gemeenschap zelfstandig of in de vorm van cofinanciering steun. Deze financiële ondersteuning wordt gefinancierd uit de algemene begroting van de Gemeenschappen krachtens het Financieel Reglement, zoals gewijzigd, in het bijzonder, bij Verordening 610/90¹¹. Zoals is vastgesteld in de artikelen 107, 108, lid 2 en 109, lid 2, zoals uitgelegd door de communautaire gerechtshoven, moeten uit hoofde van het PHARE-programma gefinancierde contracten worden beschouwd als nationale contracten, die slechts bindend zijn voor het begunstigde land en de marktdeelnemer¹². De Commissie is harerzijds voor de financiering van de projecten verantwoordelijk, en dient bijgevolg te waarborgen dat de voor PHARE-projecten bestemde middelen zuinig worden beheerd.

1.5 De door klager aan de kaak gestelde situatie vloeide voort uit een geschil in het kader van een arbeidsverhouding tussen een PHARE-contractant en zijn deskundige of onderaannemer. Door de aard van dit soort situaties is het onwaarschijnlijk dat ze van invloed

¹⁰ Verordening (EEG) nr. 3906/89 van de Raad van 18.12.1989 betreffende economische hulp ten gunste van de Republiek Hongarije en de Volksrepubliek Polen (PB 1989 L 375, blz.11), zoals gewijzigd bij Verordeningen nr. 2698/90 van 17.09.1990 (PB 1990 L 257, blz. 1), nr. 3800/91 van 23.12.1991 (PB 1991 L 357, blz. 10), nr. 2334/92 van 7.08.1992 (PB 1992 L 227, blz. 1), nr. 1764/93 van 30.06.1993 (PB 1993 L 162, blz. 1), nr. 1366/95 van 12.06.1995 (PB 1995 L 133, blz. 1), nr. 463/96 van 11.03.1996 (PB 1996 L 65, blz. 3) en nr. 753/96 van 22.04.1996 (PB 1996 L 103, blz. 5)

¹¹ Financieel Reglement van 21 december 1977 van toepassing op de algemene begroting der Europese Gemeenschappen (PB L 356 van 31. 12. 1977, blz. 1), gewijzigd bij Verordening (Euratom, EGKS, EEG) nr. 610/90 van de Raad van 13.03.1990 (PB L 70 van 16.03.1990, blz.1)

¹² Zaak T-231/97 *New Europe Consulting tegen Commissie*, Jurispr. 1999, blz. II-2403, punt 32; zaak T-185/94 *Geotronics tegen Commissie*, Jurispr. 1995, blz. II-2795, punt 31; zaak C-395/95 P *Geotronics tegen Commissie*, Jurispr. 1997, blz. I-2271, punt 12.

zijn op de algemene financiering van het PHARE-programma of van het zuinig beheer van maatregelen ten behoeve van PHARE. Derhalve geven zij zelden aanleiding tot een interventie van de Commissie.

Aangezien de verhoudingen tussen de PHARE-contractant, het consortium en klager berustten op een onderling overeengekomen contract, dient om het even welk geschil over rechten en verplichtingen van de partijen te worden beslecht op grond van contractbepalingen.

1.6 Klager meende dat de Commissie had moeten interveniëren, ondanks de contractuele aard van het geschil. De Ombudsman merkte op dat de Commissie niet gehouden is in contractuele geschillen te bemiddelen tussen partners die een contract zijn aangegaan in het kader van PHARE. De Commissie had evenwel geïntervenieerd door de contractant om aanvullende informatie te verzoeken. De instelling verklaarde dat zij deze stap had gedaan omdat moest worden gewaarborgd dat alleen activiteiten ten behoeve van PHARE waren ingediend en moest worden gezorgd voor een zekere coherentie tussen de door de verschillende deskundigen ingediende tijdkaarten. Na onderzoek van deze documenten bleek de Commissie geen enkele reden te hebben om de rechtmatigheid van de inhoud ervan in twijfel te trekken. De Ombudsman stelde vast dat de Commissie zich bij het innemen van haar standpunt had gebaseerd op de bevindingen van een door een onafhankelijk accountantsbedrijf verrichte controle, dat tot een soortgelijke conclusie had geleid.

1.7 Klager verzocht tevens om een formele bevestiging van de Commissie dat de in zijn tijdkaart van maart 1998 vermelde opdrachten verband hielden met de doelstellingen van het PHARE-programma.

De Ombudsman stelde vast dat de Commissie naar aanleiding van het verzoek van klager bij brief van haar diensten van januari 2000 bevestigde dat een deel van de in de tijdkaart vermelde activiteiten daadwerkelijk door PHARE werden gefinancierd. Ten aanzien van de vraag of voorbereidende werkzaamheden al dan niet moesten worden vermeld en betaald, deelde het consortium de Commissie mee dat de contractant met zijn deskundigen was overeengekomen het voorbereidende werk buiten beschouwing te laten. Op grond hiervan meende de Commissie dat de betwiste opdracht een intern probleem vormde tussen de contractant en zijn deskundige, en dat zij de kwestie bijgevolg onderling dienden te regelen.

1.8 Gelet op de aard van het contract in het kader van PHARE, alsook op de betrokken partijen en kwesties, vond de Ombudsman het standpunt van de Commissie ten aanzien van zowel de opdrachten en de hiermee samenhangende betaling, als de door klager gevraagde informatie, niet onredelijk. Op grond van het onderzoek stelde de Ombudsman derhalve vast dat er met betrekking tot dit deel van de klacht geen sprake was van wanbeheer.

2 Onderzoek van de beweringen van klager omtrent fraude

2.1 Klager voerde aan dat zijn aan de Commissie gerichte beweringen omtrent fraude niet naar behoren door de instelling waren onderzocht. Hij meende dat de naar aanleiding van zijn beweringen opgezette audit van het PHARE-programma een dekmantel vormde, aangezien het met het onderzoek belaste accountantsbedrijf de door de PMU verschaft versie zonder nadere toetsing voor waar aannam. Klager voegde aan zijn opmerkingen omvangrijke documentatie van vertrouwelijke aard toe om zijn beweringen omtrent fraude te bewijzen.

Klager stelde de Commissie tevens voor voortaan in PHARE-contracten anticorruptiebepalingen op te nemen.

2.2 De Commissie verklaarde dat zij naar aanleiding van deze beweringen inzake fraude en wanbeheer ten aanzien van de beheerseenheid van het programma besloot een onaf-

hankelijke controle door een beëdigd accountantsbedrijf te gelasten. In de eind oktober 1999 openbaargemaakte audit werd geconcludeerd dat de meeste beweringen, en die van fraude zonder uitzondering, ongegrond waren.

De instelling had tevens medegedeeld dat zij voornemens was als onderdeel van een nieuwe handleiding voor een gedecentraliseerde uitvoeringsregeling nieuwe regels voor contractprocedures in te voeren en voortaan aan contracten een ethische bepaling toe te voegen.

2.3 Met betrekking tot dit laatste punt stelde de Ombudsman vast dat de Commissie naar aanleiding van de door klager gedane aanbeveling had toegezegd een ethische bepaling op te nemen in toekomstige PHARE-contracten. Klager juichte dit initiatief toe als afschrikking tegen onwettige praktijken. De Ombudsman onderstreepte dat de Commissie in december 2000 haar praktische handleiding voor contractprocedures in het kader van PHARE, Ispa en Sapard openbaar maakte, waarin een ethische bepaling¹³ is opgenomen (punt 2.4.11). De bijzondere waarborgen die in deze bepaling zijn vervat, werden met ingang van 1 januari 2001 op elk PHARE-contract van toepassing.

Op grond van het voorgaande stelde de Ombudsman vast dat de Commissie op het voorstel van klager was ingegaan.

2.4 Met betrekking tot de specifieke door klager gedane beweringen inzake fraude stelde de Ombudsman vast dat de Commissie deze niet naast zich neer had gelegd. Kort na deze beweringen nam de instelling maatregelen om het programma te laten beoordelen en gelastte zij een controle door een onafhankelijk accountantsbedrijf. De audit spitste zich met name toe op de beweringen van fraude en leidde tot de conclusie dat de programma-beheerders zich nergens schuldig aan hadden gemaakt.

De Ombudsman meende dat de Commissie, gelet op de bevindingen van de audit en de andere informatie waarover zij beschikte, terecht had geoordeeld dat in die fase geen verdere stappen nodig waren. Op basis van het onderzoek bleek er met betrekking tot dit aspect van de klacht geen sprake te zijn geweest van een geval wanbeheer door de Commissie.

2.5 Volgend op de audit en het standpunt van de Commissie in deze zaak, diende klager bij de Ombudsman documenten in met aanvullend bewijsmateriaal voor zijn beweringen ten aanzien van het personeel van de programmabeheerseenheid. Klager bleek deze documenten niet aan de Commissie te hebben verstrekt en verzocht de Ombudsman ze vertrouwelijk te behandelen.

2.6 De PMU is geen communautaire instelling of orgaan, maar een onderdeel van de nationale overheid. De Europese Ombudsman is uitsluitend bevoegd tot het onderzoeken van wanbeheer door de communautaire instellingen en organen. Hij is derhalve niet bevoegd tot het onderzoeken van beweringen ten aanzien van de nationale overheid.

Aangezien klager zijn toestemming had verleend voor eventuele informatieoverdracht, besloot de Ombudsman dit bewijsmateriaal gelet op de aard van de nieuwe informatie aan het Europese Bureau voor Fraudebestrijding (European Anti-Fraud Office, OLAF) over te dragen. Het was derhalve aan OLAF om te besluiten of verdere stappen nodig waren en om klager op de hoogte te houden van eventuele nieuwe ontwikkelingen.

---

¹³ Hierin staat onder meer dat de Europese Commissie zich het recht voorbehoudt “de financiering van projecten op te schorten of te beëindigen indien enige corrupte praktijk aan het licht komt tijdens het gunningproces of de tenuitvoerlegging van een contract, en indien de aanbestedende macht nalaat alle passende maatregelen te nemen om de situatie recht te zetten. In het kader van deze bepaling wordt onder “corrupte praktijken” verstaan het bieden van steekpenningen, geschenken, gratificaties, of commissies aan een persoon als aansporing of beloning voor het al dan niet verrichten van enige handeling met betrekking tot het gunnen van een contract of het tenuitvoerleggen van een reeds met de aanbestedende macht gesloten contract”.

3 Conclusie

Op basis van het onderzoek van de Europese Ombudsman blijkt er geen sprake te zijn geweest van een geval van wanbeheer van de Europese Commissie. Derhalve sluit de Ombudsman de zaak.

3.1.3 De Europese Stichting voor opleiding

AFGEWEZEN INSCHRIJVING

*Besluit inzake klacht
664/99/BB tegen de
Europese Stichting voor
opleiding*

KLACHT

In juni 1999 diende de heer K. namens Josupek Oy, StarSoft Oy en TAO-produktio Oy bij de Europese Ombudsman een klacht in inzake de behandeling van inschrijvingen voor project *T-4/ES9612.02.01, Aanbesteding van programma's voor het beheer van gegevensbanken voor het Estlandse onderwijsadministratiesysteem*. Als uiterste inschrijvingstermijn was 8 februari 1999 vastgesteld. Klager beweerde dat hij half maart 1999 van een andere inschrijver vernam dat de selectie reeds had plaatsgevonden. Klager stelde zich onmiddellijk in verbinding met de organisatoren en verzocht om informatie over de behandeling van de inschrijvingen. Klager werd meegedeeld dat de behandeling van de inschrijvingen was verplaatst naar Torino en dat hij schriftelijk in kennis zou worden gesteld van de resultaten zodra de beoordelingsprocedure zou zijn afgerond. Op 6 april 1999 schreef klager de beheerder van het programma aan. Het antwoord dat hij op 8 april 1999 ontving, bevestigde de eerder verstrekte informatie. Tevens verklaarde de programmabeheerder dat zij niet begreep op grond waarvan klager zich beklaagde, aangezien alle documentatie en informatie betreffende de evaluatie van de inschrijvingen nog vertrouwelijk was. Klager beweerde dat enkele inschrijvers toegang tot meer informatie genoten en er derhalve sprake van discriminatie was geweest.

Volgens de door klager in een brief van 22 juni 1999 verstrekte informatie werd zijn inschrijving van deelneming uitgesloten omdat klager geen lokaal partnerschap in Estland had (punt 4.2.5 van het bestek). Klager beweerde dat hij bij brief van 6 februari 1999 had aangegeven dat er een ontwerpovereenkomst voor samenwerking met Unikko Software uit Tallinn was gesloten. Klager meende dat de voorwaarde in het aanbestedingsdossier niet kon inhouden dat een onderneming reeds zo vroeg in de aanbestedingsprocedure gevestigd diende te zijn in een ander land. Klager wees erop dat in punt 4.2.5 van het bestek sprake was van 'contractanten' in plaats van 'inschrijvers'. Klager concludeerde dat zijn inschrijving op willekeurige gronden van deelneming was uitgesloten.

Klager beklaagde zich over de navolgende vormen van wanbeheer:

- gebrek aan informatie, alsmede discriminatie bij de afwikkeling van de aanbestedingsprocedure;
- gebrek aan motivering;
- onnodige vertraging bij de afwikkeling van de aanbestedingsprocedure.

Klager eiste het volgende:

- een schadevergoeding,
- het aansprakelijk stellen van de met de aanbestedingsprocedure belaste ambtenaar.

ONDERZOEK

Standpunt Europese Stichting voor opleiding

De klacht werd doorgezonden naar de Europese Stichting voor opleiding. Ter kennisgeving verklaarde de Europese Stichting voor opleiding dat zij als bureau van de Europese Unie is opgericht ter bevordering van samenwerking en coördinatie van de bijstand ten

behoefte van de hervorming van het beroepsonderwijs in Centraal- en Oost-Europa, de nieuwe onafhankelijke staten, Mongolië en de landen die in aanmerking komen voor steun in het kader van het MEDA-programma. De Stichting en de Europese Commissie te Brussel hebben een aantal overeenkomsten gesloten inzake het beheer van specifieke programma's. Het praktische beheer van de aanbestedingsprocedure werd namens het bevoegde ministerie van het begunstigde land uitgevoerd door de programmabeheereenheid (Programme Management Unit, PMU).

Tegen deze achtergrond en volledig in overeenstemming met de PHARE-verordeningen, deed het Ministerie van Onderwijs van Estland op 17 november 1998 oproep tot inschrijving nr. T-4 ES9612.02/ES/9622.02.01 voor de levering van «*Programma's voor het beheer van gegevensbanken voor het Estlandse onderwijsadministratiesysteem*».

De Stichting verstreekte een omstandige beschrijving van de verschillende fasen in de aanbestedingsprocedure. In totaal werden zeven van de acht inschrijvers uitgenodigd om deel te nemen. Overeenkomstig de PHARE-verordeningen ontvingen deze elk hetzelfde pakket aanbestedingsdocumenten (met daarin onder meer een uitnodiging tot inschrijving, instructies voor inschrijvers, het algemene reglement voor inschrijvers voor de gunning van PHARE-dienstverleningscontracten, alsook een ontwerpcontract met het gedetailleerde bestek en diverse inlichtingen in de bijlage).

De technische inschrijvingen werden getoetst aan de in het aanbestedingsdossier gespecificeerde criteria. Hieruit bleek dat aan de inschrijving van klager ontbraken: het geparafeerde bestek, de beschrijving van de in Estland gevestigde partners, de curricula vitae en beschikbaarheidverklaringen van de Estlandse deskundigen, de beschrijving van het ondernemingsprofiel van de partners en de gebruikersdocumentatie. Op 8 februari 1999 verzocht de beoordelingscommissie de onderneming vóór 9 februari 1999 om 14.00 uur een eind te maken aan deze onvolledigheid. De onderneming leverde echter geen curricula vitae van deskundigen in, noch een beschikbaarheidverklaring, een ondertekende samenwerkingsovereenkomst of een ondernemingsprofiel van de partner. Op grond hiervan besloot de commissie de inschrijving af te wijzen.

Wat de beoordeling door de Europese Stichting voor opleiding betreft, hebben de door klager geuite bezwaren met name betrekking op de gronden voor de afwijzing, de evaluatieprocedure en de informatievoorziening. Aangezien de procedure werd uitgevoerd in het kader van de PHARE-verordeningen, diende de klacht aan deze PHARE-regels te worden getoetst.

Gronden voor afwijzing

Uit hoofde van de instructies voor inschrijvers, punt A(7) en deel C 1.2, eerste alinea («Support Structure and Support Services»), en 4.2.5 van het bestek was het voor dit project van essentieel belang dat men een lokale partner had. Klagende onderneming legde geen getekende overeenkomst over waaruit het juridisch bestaan van een partnerschap met een Estlandse onderneming bleek, noch een beschrijving van het profiel van de lokale partner. Na het verzoek van de beoordelingscommissie om hierover opheldering te verschaffen, liet klager schriftelijk weten dat «*zijn Estlandse partner of zijn bedrijf in Estland, indien dit wordt opgericht, de in het bestek beschreven activiteiten zal organiseren*».

Bovendien dienen ondernemingen cv's van lokale deskundigen te verstrekken krachtens artikel 1, lid 3, paragraaf 2), van de instructies voor inschrijvers. Ondanks een uitdrukkelijk schriftelijk verzoek hierom verschaft klager deze cv's niet.

Evaluatieprocedure

De evaluatie van de inschrijvingen gebeurde geheel overeenkomstig de PHARE-verordeningen, aan de hand van de standaardformulieren en richtsnoeren voor een beperkte

oproep tot inschrijving. De strikte toepassing van deze formulieren laat geen ruimte voor interpretatie of afwijking van de PHARE-verordeningen. Voorts bevatten de standaardformulieren tabellen die een duidelijke en doorzichtige vergelijking van de inschrijvingen mogelijk maken. Het puntensysteem met vooraf vastgestelde weging sluit interpretatie en manipulatie uit. Wanneer de commissieleden hun tabel hebben ingevuld, worden de samengestelde scorecijfers automatisch berekend.

Informatievoorziening

Het recht van klager op volledige en omstandige informatie is wat betreft inhoud en tijdschema in alle fasen van de aanbestedingsprocedure geheel in acht genomen. Overeenkomstig de artikelen 3, 9 en 23 van de PHARE-verordening vond de communicatie tussen de Europese Stichting voor opleiding en klager schriftelijk en binnen een redelijk tijdsbestek plaats. Het door klager op 6 april 1999 verstuurd verzoek om informatie werd door de Europese Stichting voor opleiding op 8 april 1999 beantwoord. Geheel volgens de regels werd klager meegedeeld dat zijn inschrijving was afgewezen. Klager werd hiervan in kennis gesteld door middel van het PHARE-standaardformulier voor afgewezen inschrijvers.

Gelet op de hierboven genoemde feiten en de beginselen van verstandig beheer van openbare middelen en van doorzichtigheid en non-discriminatie, meent de Europese Stichting voor opleiding als uitvoerende autoriteit van de hierboven genoemde oproep tot inschrijving, dat de PHARE-regels en -verordeningen volledig in acht zijn genomen bij de evaluatie van de betrokken aanbestedingsprocedure, en in het bijzonder bij de behandeling van de door klager ingediende inschrijving.

Opmerking klager

Klager handhaafde zijn klacht. In zijn opmerkingen legde klager uit dat hij bereid was cv's op te sturen, maar met het oog op de korte termijn besloot aan het hoofd van de programmabeheereenheid te vragen hoe hij dit het best kon doen. Op 10 februari 1999 stuurde het PMU-hoofd hem om 13.11 uur een e-mail met de boodschap: «Er hoeven geen cv's gestuurd te worden». Bijgevolg verstuurd klager de cv's niet.

VERDER ONDERZOEK

Na zorgvuldige bestudering van het standpunt van de Stichting en de opmerkingen van klager bleek verder onderzoek noodzakelijk. Derhalve zond de Ombudsman de Stichting op 21 juli 2000 een verzoek om aanvullende informatie. De Ombudsman vroeg de Stichting om een standpunt over de vraag of klager had mogen vertrouwen op de e-mail van het PMU-hoofd, verstuurd op 10 februari 1999 om 13.11 uur.

Antwoord van de Europese Stichting voor opleiding

Met betrekking tot het e-mailverkeer tussen klager en het hoofd van de programmabeheereenheid (PMU) inzake bovengenoemde aanbesteding, merkte de Europese Stichting voor opleiding het navolgende op.

De evaluatiecommissie is bevoegd een aanbieding die niet voldoet aan de vereisten zoals vermeld in de aan de inschrijvers verstrekte aanbestedingsdocumenten af te wijzen. De commissie kan er evenwel voor kiezen inschrijvers te vragen elementen uit hun voorstel toe te lichten of ontbrekende documenten te verstrekken die een integrerend deel uitmaken van het ingediende voorstel. Dit mag echter geen negatieve gevolgen meebrengen voor de andere inschrijvers. De beginselen van gelijke behandeling en non-discriminatie ten aanzien van de inschrijvers moeten derhalve in acht worden genomen. De tijd voor het inleveren van ontbrekende documenten of informatie moet normalerwijze beperkt zijn om

het afronden van de evaluatieprocedure niet te vertragen en de andere inschrijvers niet te benadelen.

Volgens de Europese Stichting voor opleiding was de door de commissie gestelde termijn voor het verstrekken van aanvullende aanbestedingsdocumenten (9 februari 1999 om 14.00 uur) reeds verstreken toen klager zijn e-mail aan het PMU-hoofd stuurde.

Klager stuurde twee e-mails op respectievelijk 9 februari 1999 om 12.28 uur en 10 februari om 11.43 uur. In geen van beide e-mails verschaftte hij de evaluatiecommissie echter de relevante documentatie waarom was gevraagd, in het bijzonder de curricula vitae. Aangezien de evaluatie nog gaande was, moest de evaluatiecommissie de vertrouwelijkheid van de procedure handhaven. Derhalve was het PMU-hoofd niet bij machte om klager in deze fase mee te delen dat zijn voorstel was afgewezen omdat de vereiste documenten niet op tijd waren ingeleverd.

Gelet op bovenstaande overwegingen verzekerde de Europese Stichting voor opleiding dat de door het PMU-hoofd aan klager verstuurde e-mail correct was en in overeenstemming met de op de aanbestedingsprocedure toegepaste PHARE-verordening.

Aanvullende opmerkingen van klager

In zijn opmerkingen over de aanvullende informatie handhaafde klager zijn klacht. Klager beschouwde het verzoek van de Europese Stichting voor opleiding om kopieën van cv's van de deskundigen als overbodig, omdat het aanbestedingsdossier op dit punt niet duidelijk was.

BESLUIT

1 Gebrek aan informatie en discriminatie bij de behandeling van de aanbestedingsprocedure

1.1 Klager beweerde dat er bij de afwikkeling van de aanbestedingsprocedure sprake was van een gebrek aan informatie en discriminatie. Volgens klager bleken enkele deelnemers toegang tot meer informatie te genieten en was er derhalve sprake geweest van discriminatie.

1.2 De Europese Stichting voor opleiding verklaarde in haar standpunt dat het recht van klager op volledige en omstandige informatie gedurende alle fasen van de aanbestedingsprocedure wat betreft inhoud en tijdschema geheel en al in acht was genomen. Het door klager op 6 april 1999 gestuurde verzoek om informatie werd op 8 april 1999 schriftelijk beantwoord door de Europese Stichting voor opleiding. Overeenkomstig de regels werd aan klager meegedeeld dat zijn voorstel was afgewezen. Klager werd hiervan in kennis gesteld met het PHARE-standaardformulier voor afgewezen inschrijvers. Volgens de Europese Stichting voor opleiding is het door klager ingediende voorstel volgens de algemene beginselen van doorzichtigheid en non-discriminatie behandeld.

1.3 Gelet op de door de Europese Stichting voor opleiding verschaftte informatie over de bewering van klager, oordeelde de Ombudsman dat er met betrekking tot dit aspect van de zaak van wanbeheer geen sprake bleek te zijn geweest.

2 Gebrek aan motivering

2.1 Klager meende dat het afwijzen van zijn voorstel wegens het ontbreken van een lokaal partnerschap in Estland op willekeurige gronden was gebeurd. Klager beweerde dat hij in zijn brief van 6 februari 1999 had aangegeven dat een ontwerpovereenkomst voor samenwerking met Unikko Software uit Tallinn was gesloten. Klager beschouwde het verzoek om kopieën van de cv's van de deskundigen als overbodig, aangezien het aanbestedingsdossier op dit punt niet duidelijk was. Bovendien beweerde klager dat het PMU-

hoofd hem op 10 februari 1999 om 13.11 uur een e-mail had gestuurd met de boodschap: «Er hoeven geen cv's gestuurd te worden». Bijgevolg verstuurde klager de vereiste cv's niet.

2.2 Volgens de Europese Stichting voor opleiding bepalen de instructies voor inschrijvers paragraaf A (7) en deel C 1.2, eerste alinea («Support Structure and Support Services»), en punt 4.2.5 van het bestek dat een lokale partner voor dit project van essentieel belang is. Klagende onderneming verstreekte geen enkele ondertekende overeenkomst waaruit het juridisch bestaan van een partnerschap met een Estlandse onderneming bleek, noch enige beschrijving van het profiel van de lokale partner. Op het verzoek van de evaluatiecommissie om hierover opheldering te verschaffen, liet klager schriftelijk weten dat «zijn Estlandse partner of zijn bedrijf in Estland, indien dit wordt opgericht, de in het bestek beschreven activiteiten zal organiseren». Bovendien zijn ondernemingen krachtens artikel 1.3, punt (2) van de instructies voor inschrijvers gehouden om cv's van lokale deskundigen te verstrekken. Deze cv's werden niet overgelegd door klager, ondanks een uitdrukkelijk schriftelijk verzoek van de evaluatiecommissie. Volgens de Europese Stichting voor opleiding was de door de commissie gestelde termijn voor het verstrekken van aanvullende aanbestedingsdocumenten (9 februari 1999 om 14.00 uur) reeds verstreken toen klager zijn e-mail aan het PMU-hoofd stuurde.

2.3 De Ombudsman merkte op dat volgens punt 4.2.5 van het bestek de aannemer ofwel een geschikte partner in Estland dient te hebben, ofwel duidelijk dient aan te geven hoe een dergelijk partnerschap zal worden opgezet. Bovendien zijn inschrijvers krachtens artikel 1.3, punt (2) van de instructies voor inschrijvers verplicht van elk teamlid een gestandaardiseerd curriculum vitae in te leveren. In het onderhavige geval had de evaluatiecommissie klager in de gelegenheid gesteld om de vereiste documenten na het verstrijken van de uiterste termijn in te leveren. Toen klager dit naliet, concludeerde de Europese Stichting voor opleiding dat klager had verzuimd informatie over het lokale partnerschap in Estland te verstrekken.

2.4 Op basis van de informatie die de Ombudsman ter beschikking stond, bleek dat de Europese Stichting voor opleiding in haar brief van 22 juni 1999 aan klager, alsook in haar standpunt een gegronde reden had verschaft voor haar besluit om de inschrijving van klager af te wijzen. Derhalve bleek er met betrekking tot deze bewering van wanbeheer geen sprake te zijn geweest.

3 Onnodige vertraging bij de behandeling van de aanbestedingsprocedure

3.1 Klager beweerde dat de behandeling van de aanbestedingsprocedure onnodig was vertraagd. De uiterste termijn voor inschrijvingen was 8 februari 1999. De programmabeheereenheid deelde klager op 22 juni 1999 mee dat zijn inschrijving was afgewezen.

3.2 De Europese Stichting voor opleiding verklaarde in haar standpunt dat de communicatie tussen de Europese Stichting voor opleiding en klager overeenkomstig de artikelen 3, 9 en 23 van de PHARE-verordening schriftelijk en binnen een redelijke termijn had plaatsgevonden.

3.3 De Ombudsman merkte op dat de Europese Stichting voor opleiding er vier en een halve maand over deed om de aanbestedingsprocedure in het kader van project T-4/ES9612.02.01, *Aanbesteding van programma's voor het beheer van gegevensbanken voor het Estlandse onderwijsadministratiesysteem* af te ronden. De Ombudsman vond dit tijdsverloop, gelet op de aard van de procedure, niet buitensporig. Derhalve blijkt er met betrekking tot dit aspect van de zaak geen sprake te zijn geweest van wanbeheer.

4 Eis tot schadevergoeding en het aansprakelijk stellen van de bevoegde ambtenaar

Op grond van voornoemde conclusies, namelijk dat van wanbeheer geen sprake is geweest, bleek de eis van klager inzake schadevergoeding en het aansprakelijk stellen van de bevoegde ambtenaar niet aan de orde te zijn.

5 Conclusie

Op grond van het onderzoek van de Ombudsman met betrekking tot deze klacht blijkt er geen sprake te zijn geweest van een geval van wanbeheer door de Europese Stichting voor opleiding en sluit de Ombudsman derhalve deze zaak.

3.1.4 Europese Investeringsbank

DE FINANCIERING VAN EEN SNELWEG IN HONGARIJE DOOR DE INVESTERINGSBANK

Besluit inzake klacht 1338/98/ME tegen de Europese Investeringsbank

KLACHT

In december 1998 diende de secretaris-generaal van het Europees Bureau voor milieuzaken namens het Bureau een klacht in bij de Europese Ombudsman. De klacht betrof de Europese Investeringsbank en haar financiering van de aanleg van het noordelijke deel van de M0-ring (snelweg M0-M2) rond Boedapest in Hongarije. Klager beweerde dat met de planning en de aanleg van de snelweg niet alleen de Hongaarse grondwet en andere Hongaarse wetten werden geschonden, maar ook Richtlijn 85/337/EEG van de Raad¹⁴.

Klager verklaarde dat het noordelijke deel van de M0-ring de snelweg A3 met hoofdweg nr. 11 zou moeten verbinden. De M0 zou door een nagenoeg onbewoond gebied bij de M3 lopen, om aan te sluiten op de nieuwe, eveneens door de Investeringsbank gefinancierde M2. Vervolgens zou de weg over een 16 meter hoog en 270 meter lang viaduct lopen, op 250-300 meter afstand van een flatgebouw genaamd Káposztásmegyér II. Dit flatgebouw telt 500 bewoners. Knooppunt 2, dat de nieuwe M0 verbindt met een verkeersader richting centrum van Boedapest, was gepland op minder dan 150 meter van een peuterschool en op minder dan 400 meter van de flat. Op de tweebaanswegen naar de verkeersader zou waarschijnlijk filevorming ontstaan, en wel op slechts 15 meter van de flat en tussen de plaatselijke school, de peuterschool en de flat. Knooppunt 3 en de ringweg, die de M0 met de M2 verbinden, zouden een beschermd natuurgebied met de *Hippophae rhamnoides*, een beschermd struikgewas, doorkruisen. Tijdens de aanleg was rondom dit gebied geen beschermend hekwerk geplaatst.

Klager stelde dat deskundigen hadden gewezen op gezondheidsrisico's. Zo zal het gehalte aan stikstofdioxide en deeltjes door de verkeerstoename 25-30% hoger worden dan dat in de Hongaarse omgevingslucht. Verwacht wordt dat het geluidsniveau de grenswaarde zal overschrijden. Overdag zal dit wellicht 70-76 dB bedragen en 's nachts 63-68 dB, terwijl de toegestane maxima 65 dB bij dag en 55 dB bij nacht zijn. De verkeerstoename zal ook de luchtkwaliteit aantasten. Bovendien is het noordelijke deel van de M0-ring de windhoek waaruit schone lucht Boedapest in waait.

Volgens klager had het publiek op een hoorzitting in kennis moeten worden gesteld van het project, maar waren noch getroffen burgers noch milieugroepen ervan op de hoogte, omdat de hoorzitting niet naar behoren was aangekondigd en evenmin in een groot dagblad was gepubliceerd. Het Ministerie van Vervoer, Communicatie en Waterbeheer ondertekende in december 1997 een contract met UTIBER B.V. om met het werk te beginnen. De omwonenden werden pas begin lente 1998 over de aanleg geïnformeerd: men besefte dat op 250 meter van hun woningen bouwwerkzaamheden waren begonnen.

Klager verklaarde dat de Bank de aanleg met een lening van 46 miljoen ecu financierde. Samengevat beweerde klager dat met de financiering door de Bank van het noordelijke

¹⁴ Richtlijn 85/337/EEG van de Raad van 27 juni 1985 betreffende de milieu-effectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten, PB L 175 van 05.07.1985, blz. 40

deel van de M0-ring rond Boedapest niet alleen de Hongaarse grondwet en andere Hongaarse wetten werden geschonden, maar ook Richtlijn 85/337/EEG van de Raad. Klager beweerde de Bank een brief te hebben geschreven met het verzoek haar lening in te trekken.

ONDERZOEK

Standpunt Europese Investeringsbank

De klacht werd doorgezonden naar de Bank. In haar standpunt legde de Bank uit dat de door klager bedoelde lening een eind 1993 aan de Republiek Hongarije verleend krediet van 72 miljoen € betrof voor de gedeeltelijke financiering van een wegenproject dat onder meer de aanleg van 35 km E77 ten noorden van Boedapest, alsmede het herstel van circa 350 km aan bestaande wegen omvatte. De klacht had betrekking op een strook van 270 meter uit een 4,3 km lang deel van de rondweg, de zogenaamde fase III (b), waar de weg een spoorweg en een bestaande plaatselijke weg bovengronds kruist. Fase III (b) zal een einde maken aan de ernstige verkeersopstoppingen op de plaatselijke wegen in het noord-oostkwadrant van Boedapest en een directe verbinding vormen tussen de E77 en snelweg M3. Fase III (b) zal uiteindelijk deel uitmaken van de geplande en reeds gedeeltelijk aangelegde M0-ring rond Boedapest.

Op de Europese Raad en de pan-Europese vervoersconferenties van Kreta en Helsinki zijn tien corridors in Midden- en Oost-Europa vastgesteld die beslist moeten worden verbeterd en ontwikkeld in de jaren die aan de toetreding voorafgaan. De M0-ring rond Boedapest is een integrerend deel van “Kreta-corridor V”. In 1993 verzocht Hongarije de Bank om het wegenproject mee te financieren. De klacht heeft hier betrekking op.

De Bank verklaarde dat haar leningactiviteiten worden geregeld in haar Statuut, een aan het EG-Verdrag gehecht Protocol, en voorts worden bepaald door zowel het communautair beleid als de prioriteiten van de landen waar zij werkzaam is.

Overeenkomstig het beleid van de Bank zijn in 1993 bij de evaluatie van het verzoek om een lening de milieugevolgen van dit project bestudeerd, vóórdat het voorstel voor een lening aan de Raad van Bestuur van de Bank werd voorgelegd. Uit de documenten versprekt door de uitvoerende instantie van het project, het Hongaarse Ministerie van Vervoer, Communicatie en Waterbeheer, bleek tot tevredenheid van de Bank, dat, hoewel Hongarije geen met Richtlijn 85/337 vergelijkbare milieuwetgeving kende, de gevolgen van aanleg en gebruik van de rondweg voor grond, water, lucht, landschap, bebouwde kom en fauna grondig waren onderzocht en dat het projectontwerp verder passende maatregelen omvatte om de gevolgen voor het milieu te beperken en te verzachten (landschapsarchitectonische oplossingen, wildroosters, geluidswallen enz.).

De Bank legde uit dat haar bevoegdheden op dit gebied beperkt zijn en verwees naar artikel 16 van haar Milieubeleidsverklaring. De promotor van het project dient te waarborgen dat het project aan wettelijke verplichtingen en normen inzake het milieu voldoet. De Bank had klager er reeds op gewezen dat het niet aan de Bank is om commentaar te leveren op nationale juridische procedures voor het toekennen van project- en andere vergunningen. Indien een project in de rechtbank aan de wet wordt getoetst, dan wordt dit met de promotor besproken.

Voorts verklaarde de Bank dat zij zich geheel en al inzet voor een actief voorlichtingsbeleid, hoewel zij als financiële instelling en gezien de aard van haar commerciële activiteiten een zekere terughoudendheid met betrekking tot specifieke werkzaamheden dient te betrachten.

Opmerkingen klager

In zijn opmerkingen wees klager erop dat de M0-ring volgens de Bank onderdeel is van de Helsinki-corridors (door de Bank “Kreta-corridor V” genoemd). Klager verklaarde evenwel dat het specifieke deel van de M0-ringweg waarop zijn klacht betrekking heeft, geen deel uitmaakt van de Helsinki-corridors.

Wat het milieuaspect betreft, stelde klager dat de resultaten van de tot op heden verrichte studies volgens onafhankelijke deskundigen op onjuiste berekeningen werden gebaseerd. Met name ontbrak een bevredigend onderzoek naar de negatieve gevolgen van dit deel van de snelweg voor luchtkwaliteit en woonwijken.

Klager leverde tevens commentaar op de voorlichtingstaak van de Bank ten aanzien van projecten die zij financiert.

VERDER ONDERZOEK

Zorgvuldig onderzoek van het standpunt van de Bank en de opmerkingen van klager wees uit dat verder onderzoek nodig was. Daarom nodigde de Ombudsman de Bank uit nader toe te lichten hoe zij in het onderhavige geval de huidige en eventueel toekomstige milieuwetgeving, alsmede de door de promotor verrichte milieueffectrapportage had onderzocht. Ook vroeg de Ombudsman de Bank de door de uitvoerende instantie van het project (het Ministerie van Vervoer, Communicatie en Waterbeheer) ingediende documenten te verspreken, aangezien dit wat betreft de milieuaspecten van het project de voornaamste documenten bleken te zijn waarmee de Bank rekening had gehouden bij haar besluit om de lening toe te kennen.

Tweede standpunt Europese Investeringsbank

In haar tweede standpunt verklaarde de Bank dat het besluit van haar Raad van Bestuur om het project in kwestie te financieren overeenkomstig artikel 21 van het Statuut van de Bank was genomen nadat de Europese Commissie een positief advies had uitgebracht. Dergelijke besluiten van de Raad van Bestuur impliceren de uitoefening van de ruime discretionaire bevoegdheid waarover de Bank krachtens haar Statuut beschikt. Dit blijkt uit het feit dat de besluiten van de Raad van Bestuur, overeenkomstig artikel 237, onder (c), van het EG-Verdrag, niet onderworpen zijn aan rechterlijke toetsing, met de beperkte uitzondering van zaken die de toepassing van artikel 21 van het Statuut van de Bank betreffen, zoals is bevestigd door het Gerecht van eerste aanleg¹⁵.

Bovendien meende de Bank dat de ingediende klacht en het verzoek om een onderzoek niet binnen het bestek vielen van onderzoek naar wanbeheer zoals gedefinieerd in het jaarverslag 1997 van de Ombudsman (onder 2.2.1). De Bank vond het derhalve niet nodig om nader commentaar te leveren op dit specifieke punt.

Ten slotte verzekerde de Bank de Ombudsman ervan medewerking te zullen verlenen overeenkomstig de institutionele bevoegdheden van de Ombudsman.

Naar aanleiding van het tweede standpunt van de Bank, dat door de Ombudsman werd opgevat als een weigering van verdere medewerking aan het onderzoek naar de klacht, verzocht de Ombudsman de Bank schriftelijk opnieuw om nadere informatie. Hierbij wees de Ombudsman erop dat zijn activiteiten niet zijn onderworpen aan artikel 237 van het EG-Verdrag, maar aan artikel 195. In feite betrof het onderzoek van de Ombudsman immers een mogelijk geval van wanbeheer in de administratieve procedure die resulteerde in het besluit van de Bank om het project te financieren.

¹⁵ Zaak T-460/93 *Tête en anderen tegen EIB*, Jurispr. 1993, blz. II-1257

Derde standpunt Europese Investeringsbank

In haar derde standpunt ontkende de Bank dat zij medewerking aan het onderzoek weigerde. De Bank betwistte evenwel dat de klacht betrekking had op een geval van wanbeheer in de zin van artikel 195 van het EG-Verdrag en verwees naar de definitie in het jaarverslag 1997 van de Ombudsman. Volgens de Bank behoort het niet tot de taak van de Ombudsman om te oordelen over het leningbeleid van de Bank of het uitoefenen van de discretionaire bevoegdheid die de uitvoering hiervan impliceert – noch op het besluitvormingsniveau van de Raad van Bestuur, noch op het niveau van door de diensten van de Bank verrichte beoordelingen, noch op dat van door de Directie ter voorlegging aan de Raad van Bestuur goedgekeurde voorstellen. De Bank voegde tevens enkele documenten met betrekking tot de klacht toe, met onder meer gegevens ingewonnen tijdens een recent bezoek aan het bouwproject, en hoopte dat deze informatie ertoe zou bijdragen dat de Ombudsman de algemene context van het project waarop de klacht betrekking had beter zou begrijpen.

Opmerkingen klager over derde standpunt Europese Investeringsbank

Het derde standpunt van de Bank werd naar klager doorgezonden. In zijn opmerkingen handhaafde klager de klacht en betoogde samengevat het navolgende. Het Hongaarse besluit waarin alle aan te leggen nationale hoofdwegen worden opgesomd, vermeldde het noordelijke deel van de snelweg M0 niet eens. Niets wees erop dat de weg zou leiden tot een vermindering van het bestaande milieubedrijf, veroorzaakt door het verkeer door het centrum van Boedapest. Verder gaf de Hongaarse minister van Vervoer in augustus 1999 toe dat hij geen gegevens had over de verwachte milieueffecten van het noordelijke deel van de snelweg.

Klager wees tevens op het leningbeleid van de Bank in het algemeen. Hierbij verklaarde hij dat een van de grootste problemen bij de activiteiten van de Bank erin bestaat dat de instelling een specifiek milieubeleidsplan ontbeert en dat milieubelangen bovendien een lagere prioriteit kunnen hebben dan economische of andere overwegingen. Er is geen passend wettelijk kader dat de Bank verplicht tot meer verantwoordelijkheid tegenover het publiek voor haar leningen.

Naar aanleiding van het derde standpunt van de Bank en de opmerkingen van klager stelde de Ombudsman tot zijn spijt vast dat de Bank de gevraagde informatie nog altijd niet had verstrekt. Daarom schreef de Ombudsman de Bank opnieuw en verklaarde hij dat dit de laatste maal was dat hij de Bank om de informatie zou vragen. Ook deelde de Ombudsman de Bank mee dat, indien de Bank weer zou weigeren mee te werken, hij overeenkomstig artikel 3, lid 4 van het Statuut van de Europese Ombudsman het Europees Parlement hiervan op de hoogte zou moeten brengen.

Vierde standpunt van de Europese Investeringsbank

In haar vierde standpunt betwistte de Bank het mandaat van de Ombudsman om de klacht te onderzoeken niet. De Bank betoogde dat de klacht betrekking had op een evaluatie van de uitoefening van de discretionaire bevoegdheid die de tenuitvoerlegging van het leningbeleid van de Bank meebrengt voor de besluitvorming door de Raad van Bestuur van de Bank en derhalve een gebrek aan overeenstemming aan het licht brengt met discretionaire beslissingen die over een bepaald project zijn genomen. Bij deze discretionaire beslissingen mogen de grenzen van de wettelijke bevoegdheid van de Bank niet worden overschreden, evenmin als de algemene grenzen van de wettelijke bevoegdheid, zoals vastgesteld door de jurisprudentie van het Hof van Justitie, waardoor de Bank gehouden is in overeenstemming met de fundamentele rechtsbeginselen te handelen. De Bank meende dat het onderzoek van de Ombudsman betrekking had op de vraag of de Bank daadwerkelijk binnen deze grenzen had gehandeld toen zij besloot het project in kwestie te financieren.

Wat betreft het project dat de Bank in 1993 besloot te financieren, hield de Bank rekening met de investeringsprioriteiten van haar cliënt, de regering van Hongarije, waaronder de modernisering van het nationale en internationale wegennet door de verbetering van bestaande wegen en de aanleg van nieuwe wegen teneinde, onder andere, de stedelijke verkeerscongestie te verminderen en zo de kwaliteit van het milieu te verbeteren. Vervolgens toetste de Bank de economische, technische, ecologische en financiële uitvoerbaarheid van het project aan haar gebruikelijke criteria. De Bank voegde een lijst toe van alle bij de beoordeling in overweging genomen documenten.

De Bank herhaalde dat, hoewel Hongarije geen met Richtlijn 85/337 vergelijkbare milieuwetgeving kende, de door het Hongaarse Ministerie van Vervoer, Communicatie en Waterbeheer ingediende documenten uitwezen dat de gevolgen van aanleg en gebruik van de rondweg voor grond, water, lucht, landschap, bebouwde kom en fauna grondig waren onderzocht en dat het projectontwerp passende maatregelen omvatte om de gevolgen voor het milieu te beperken en te verzachten.

Ook na de beslissing om het project te financieren bleef de Bank aandacht schenken aan het milieuaspect. In 1995 gaf de Europese Commissie in samenwerking met de Bank de aanzet tot een bijzondere milieueffectrapportage. Doel van het onderzoek was de voorschriften van de Hongaarse en de communautaire milieuwetgeving toegepast op dit specifieke wegenbouwproject te vergelijken. Met de conclusies en aanbevelingen uit dit onderzoek werd terdege rekening gehouden bij het definitieve ontwerp en de tenuitvoerlegging van het project. Voorts maakte de Bank de uitbetaling van haar lening afhankelijk van de ontvangst van een bevestiging door de Hongaarse autoriteiten dat voor de betrokken onderdelen van het project een definitieve milieugoedkeuring en ontwikkelingsvergunning was afgegeven, hetgeen in de periode 1993-1996 geschiedde, en in juli 1996 het geval was wat betreft de definitieve milieuvergunning voor fase III en de betrokken rondweg, en in september 1996 wat betreft de bouwvergunning.

Opmerkingen klager over vierde standpunt

Het vierde standpunt van de Bank werd naar klager doorgezonden met het verzoek opmerkingen te formuleren. Er blijken geen opmerkingen van klager te zijn ontvangen.

Inzage van documenten

Na zorgvuldig onderzoek van de door de Bank en klager verstrekte informatie achtte de Ombudsman het noodzakelijk de documenten in te zien die door het Hongaarse Ministerie van Vervoer, Communicatie en Waterbeheer bij de Bank waren ingediend. De Ombudsman schreef de Bank derhalve om het onderzoek van deze documenten aan te kondigen. Naar aanleiding van dit verzoek besloot de Bank de Ombudsman kopieën van deze documenten toe te zenden. De Ombudsman oordeelde dat de Bank aldus volledige medewerking had verleend aan het onderzoek van de Ombudsman.

BESLUIT

1 Inleidende opmerking

1.1 Omdat de Europese Investeringsbank tijdens het onderzoek aanvankelijk betwistte dat de Ombudsman bevoegd was om een onderzoek te verrichten met betrekking tot beweringen over een discretionair besluit, acht de Ombudsman het noodzakelijk de volgende inleidende opmerkingen te maken.

1.2 Overeenkomstig artikel 195 van het EG-Verdrag verricht de Ombudsman onderzoek, op eigen initiatief dan wel op basis van aan hem voorgelegde klachten, naar gevallen van wanbeheer bij het optreden van de communautaire instellingen of organen, met uitzondering van het Hof van Justitie en het Gerecht van eerste aanleg bij de uitoefening van hun

gerechtelijke taak. De uitzondering van artikel 195 van het EG-Verdrag heeft uitsluitend betrekking op de communautaire hoven bij de uitoefening van hun gerechtelijke taak. Van enige uitzondering met betrekking tot de Bank is uitdrukkelijk geen sprake.

1.3 Het jaarverslag 1997 van de Ombudsman¹⁶ bevatte navolgende definitie van wanbeheer: *Wanbeheer doet zich voor wanneer een overheidsinstantie niet handelt in overeenstemming met een regel of een beginsel waaraan zij gehouden is.*

1.4 Op 16 juli 1998 nam het Europees Parlement een resolutie aan waarin deze definitie werd bevestigd¹⁷.

1.5 Ook in zijn jaarverslag 1997 merkte de Ombudsman op dat er grenzen zijn aan hetgeen als wanbeheer kan worden beschouwd. Bij de uitoefening van krachtens het EG-Verdrag toegekende taken is een communautaire instelling of orgaan dikwijls wettelijk bevoegd om te kiezen uit twee of meer mogelijke benaderingen. De Ombudsman is er niet op uit om dergelijke discretionaire beslissingen van administratieve aard te betwisten, mits het betrokken orgaan binnen de grenzen van zijn wettelijke bevoegdheid heeft gehandeld. Discretionaire bevoegdheid houdt derhalve geen absolute bevoegdheid in. De jurisprudentie van de communautaire hoven stelt algemene grenzen aan de discretionaire bevoegdheden, bijvoorbeeld door te vorderen dat administratieve instanties consequent en te goeder trouw handelen, discriminatie vermijden, optreden overeenkomstig de beginselen van evenredigheid, gelijkheid en redelijke verwachting, en zowel mensenrechten als fundamentele vrijheden respecteren¹⁸.

2 Financiering door de Bank van het noordelijke deel van de snelweg M0 in Hongarije

2.1 Klager beweerde dat de financiering door de Europese Investeringsbank van het noordelijke deel van de snelweg M0 rond Boedapest niet alleen een inbreuk inhield op de Hongaarse grondwet en andere Hongaarse wetten, maar ook op Richtlijn 85/337/EEG van de Raad. Klager beweerde dat hij de Bank had geschreven met het verzoek van haar lening af te zien.

2.2 De Bank legde uit dat zij de economische, technische, ecologische en financiële uitvoerbaarheid van het project had getoetst aan haar gebruikelijke criteria. De door het Ministerie van Vervoer, Communicatie en Waterbeheer verstrekte documenten wezen uit dat de milieugevolgen van aanleg en gebruik van de rondweg voor grond, water, lucht, landschap, bebouwde kom en fauna grondig waren onderzocht. Na de beslissing om het project te financieren voerde de Bank nog eens een onderzoek uit naar het milieuaspect, en met de hieraan verbonden conclusies werd rekening gehouden bij de definitieve tenuitvoerlegging van het project.

---

¹⁶ Jaarverslag 1997 van de Europese Ombudsman, onder 2.2.1, PB C 380/1998, blz. 14

¹⁷ PB C 292/1998, blz. 168

¹⁸ In deze context is ook Aanbeveling van de Raad van Europa nr. R (80)2 van belang, waarin wordt gesteld dat een administratieve instantie bij de uitoefening van discretionaire bevoegdheden:

1. geen ander doel nastreeft dan dat waartoe de bevoegdheid is toegekend;
2. objectiviteit en onpartijdigheid in acht neemt, enkel rekening houdend met de factoren die van belang zijn voor het individuele geval;
3. het beginsel van gelijkheid voor de wet in acht neemt door oneerlijke discriminatie te vermijden;
4. zorgt voor evenwicht tussen enerzijds de eventuele nadelige gevolgen die een beslissing meebrengt ten aanzien van de rechten, vrijheden of belangen van personen, en anderzijds het doel dat zij nastreeft;
5. een beslissing neemt binnen een periode die, gelet op de betreffende zaak, redelijk is;
6. de algemene administratieve richtsnoeren op een consequente wijze toepast, zonder evenwel de bijzondere omstandigheden van een zaak uit het oog te verliezen.

Zie "The Administration and You: a handbook", 1996, blz. 362

2.3 Ten eerste dient te worden vastgesteld wat de verantwoordelijkheden van de Bank zijn met betrekking tot milieuoverwegingen bij het toekennen van leningen. De Ombudsman stelt vast dat er ter zake geen vaste regels voorhanden zijn. Er bestaan evenwel regels, beginselen en richtsnoeren die zijn bedoeld om deze verantwoordelijkheden vast te stellen. Het Statuut van de Europese Investeringsbank¹⁹ biedt weinig houvast waar het milieuaangelegenheden betreft, maar vermeldt dat uitsluitend de Raad van Bestuur bevoegd is leningen toe te kennen naar aanleiding van door de Directie bij haar ingediende verzoeken (artikelen 11 en 21). De Bank verklaarde zelf dat zij haar leningactiviteiten afstemt op het communautair beleid, hetgeen vanzelfsprekend is. In dit kader zij gewezen op artikel 174 van het EG-Verdrag, waarin het milieu wordt genoemd als aandachtspunt van communautair beleid. Voorts zijn er een aantal afgeleide wetten inzake milieubescherming, waarvan Richtlijn 85/337/EEG van de Raad²⁰ hier dient te worden vermeld.

2.4 De Bank heeft een milieubeleidsverklaring uitgebracht en milieurichtsnoeren op haar website gepubliceerd. Uit deze documenten blijkt dat projecten worden beoordeeld op hun economische, technische, ecologische en financiële uitvoerbaarheid, dat het overwegen van milieuaspecten een integrerend deel is van de beoordeling van een project, ongeacht de sector, en voorts dat bij de beoordeling wordt getoetst of het project strookt met communautaire en/of nationale wetgeving. In kandidaat-lidstaten, zoals Hongarije, fungeert de communautaire wetgeving uiteraard als richtsnoer.

2.5 Gewoonlijk geschiedt de milieugoedkeuring op grond van een milieueffectrapportage en andere door of namens de promotor verrichte milieuonderzoeken. Indien de milieueffectrapportage of de andere onderzoeken specifieke milieuproblematiek aan het licht brengen, dan zal de Bank de voorgestelde verzachtende maatregelen onderzoeken en eventueel passende bedingen in het leningscontract tussen de Bank en de lener opnemen. Volgens de milieubeleidsverklaring van de Bank zijn er grenzen aan haar rol en verantwoordelijkheden op milieugebied. Zo is de promotor verantwoordelijk voor de eerbiediging van de wettelijke verplichtingen en normen met betrekking tot het milieu, met inbegrip van de verplichting om een milieueffectrapportage uit te voeren.

2.6 Gelet op het bovenstaande concludeert de Ombudsman dat het bij het verstrekken van een lening de verantwoordelijkheid van de Bank blijkt te zijn om te controleren of er in het kader van het project een behoorlijke milieueffectrapportage dan wel andere toereikende milieuonderzoeken zijn uitgevoerd. Wat een behoorlijke milieueffectrapportage is, hangt uiteraard af van de context, maar voor kandidaat-lidstaten geldt dat rekening dient te worden gehouden met de in de communautaire wetgeving vastgelegde relevante eisen.

2.7 In het onderhavige geval evalueerde de Bank het milieueffect van het wegenbouwproject in 1993. Wat betreft het milieueffect van de rondweg waarop deze klacht betrekking heeft, voorzag het Ministerie van Vervoer, Communicatie en Waterbeheer de Bank van een samenvattende milieueffectrapportage. Volgens de Bank wezen de documenten uit dat de gevolgen van aanleg en gebruik van de rondweg voor grond, water, lucht, landschap, bebouwde kom en fauna grondig waren onderzocht en dat het projectontwerp verder passende maatregelen omvatte om de gevolgen voor het milieu te beperken en te verzachten. Klager beweerde evenwel in het bijzonder dat een bevredigend onderzoek naar de luchtkwaliteit en de woonwijken ontbrak. Het onderzoek van de samenvattende milieueffectrapportage door de Ombudsman wees uit dat de beoordeling betrekking had op de ca. 35 km van de E77 ten noorden van Boedapest waarvan de rondweg deel uitmaakt, dat in het overzicht de milieueffecten van het project voor de in augustus 1993 afgeronde plannen waren onderzocht met betrekking tot het effect op grond, water, lucht,

¹⁹ Protocol (nr. A) gehecht aan het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap

²⁰ Richtlijn 85/337/EEG van de Raad van 27 juni 1985 betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten, PB L 175 van 05.07.1985, blz. 40

landschap, bebouwde kom en fauna, en voorts dat verzachtende maatregelen waren gepland.

2.8 Indien de milieueffectrapportage uitwijst dat er sprake is van specifieke milieuproblematiek, hoort de Bank de voorgestelde verzachtende maatregelen volgens de milieubeleidsverklaring te onderzoeken. Hoewel de Ombudsman concludeert dat uit de samenvattende milieueffectrapportage geen specifieke milieuproblematiek blijkt, dient het gezegd dat het overzicht van augustus 1993 dateert, terwijl enkele plannen ter goedkeuring van een aantal delen van het wegenbouwproject gedocumenteerd en afgerond moesten zijn in september en oktober 1993. Er zij echter op gewezen dat in 1995 op initiatief van de Europese Commissie en de Bank een tweede omstandig milieueffectonderzoek is uitgevoerd. Doel van het onderzoek was een vergelijking van de voorschriften van de Hongaarse en de communautaire milieuwetgeving toegepast op dit specifieke wegenbouwproject. Bij het definitieve ontwerp en de tenuitvoerlegging van het project werd rekening gehouden met de conclusies en aanbevelingen uit dit onderzoek en de Bank maakte de uitbetaling van haar lening afhankelijk van de ontvangst van een bevestiging door de Hongaarse autoriteiten dat voor de betreffende onderdelen van het project een definitieve milieugoedkeuring en ontwikkelingsvergunning was afgegeven. Voor de rondweg waarop de klacht betrekking heeft, werd deze toestemming in juli en september 1996 verleend.

2.9 Met betrekking tot de beweringen van klager dat deskundigen op bepaalde risico's hadden gewezen, merkt de Ombudsman op dat het feit dat uiteenlopende meningen over de milieueffecten van een project kenbaar zijn gemaakt, niet automatisch inhoudt dat de Bank als financiële instelling moet afzien van het verstrekken van een lening.

2.10 Op grond van het bovenstaande acht de Ombudsman het aangetoond dat de Bank had bevestigd dat er een passende milieueffectrapportage was verricht. Bovendien verzekerde de Bank zich tevens ervan dat een tweede onderzoek werd uitgevoerd en maakte zij haar lening afhankelijk van de ontvangst van een bevestiging van de Hongaarse autoriteiten dat een definitieve milieugoedkeuring was verleend. De Bank heeft dus terdege en naar behoren rekening gehouden met de milieuaspecten en zij blijkt binnen haar wettelijke bevoegdheid te hebben gehandeld. Het onderzoek van de Ombudsman bracht derhalve geen geval van wanbeheer aan het licht.

3 Conclusie

Op basis van het onderzoek van de Europese Ombudsman met betrekking tot deze klacht blijkt er geen sprake te zijn van een geval van wanbeheer door de Europese Investeringsbank. Derhalve sluit de Ombudsman de zaak.

3.2 DOOR DE INSTELLING OPGELOSTE ZAKEN

3.2.1 Europese Commissie

VERMEENDE ONRE- GELMATIGHEDEN BIJ DE BEHANDE- LING VAN EEN PHARE-CONTRACT

*Besluit inzake klacht
471/99/ME tegen de
Europese Commissie*

KLACHT

In april 1999 diende klager, de directeur van het Centrum voor Europese Beleidsstudies (Centre for European Policy Studies, CEPS) bij de Europese Ombudsman een klacht in betreffende PHARE-contract nr. 95-1111.00. Het contract betrof de aanpassing van de wetgeving in Roemenië en werd door de Commissie in 1995 gegund aan een door het CEPS geleid consortium.

Volgens klager viel het project uiteen in twee heel verschillende fasen. Gedurende de eerste achttien maanden had het consortium grote moeite gehad om aan zijn verplichtingen te voldoen. Klager greep in 1997 derhalve direct in het project in. Er werd een regeling getroffen waarbij de salarissen met circa 20% werden gekort. De hoofdadviseur werd vervangen en de Commissie stemde ermee in het project met zes maanden te verlengen tot en met juni 1998, zodat het meeste werk kon worden afgerond.

In deze tweede periode namen de inzet en de kwaliteit van het werk enorm toe en de Roemeense regering prees het consortium, zijn hoofdadviseur, alsmede het CEPS bij meerdere gelegenheden. Helaas werd het project tijdens deze periode niet langer op rationele of redelijke wijze door de Commissie beheerd. Klager verklaarde dat het CEPS nooit het recht en de verplichting van de Commissie had betwist om de prestaties en het financiële beheer van het consortium nauwlettend te controleren. Het belangrijkste probleem tijdens de laatste vijftien maanden was evenwel dat het CEPS geen gedetailleerde documentatie ontving waarin de Commissie uitlegde waarom en op welke punten zij niet tevreden was over het werk van het consortium. Klager had bij herhaling geprobeerd zich met de Commissie in verbinding te stellen en voegde een overzicht toe van de in de periode eind 1997-april 1999 met de instelling onderhouden contacten waaruit moest blijken hoe de Commissie zich had opgesteld.

Tegen deze achtergrond beweerde klager dat de Commissie (1) geen enkele factuur had voldaan en (2) niet had aangegeven wat er fout was of waarom de facturen niet werden voldaan.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

De klacht werd doorgezonden naar de Commissie. In haar standpunt verklaarde de Commissie, ten eerste, dat zij in het kader van de “pretoetredingsstrategie” contracten sloot met deskundigen om de regeringen van de kandidaat-landen in Midden- en Oost-Europa te ondersteunen en te adviseren bij het aanpassen van hun binnenlandse wetgeving aan het *acquis communautaire* van de Unie. Het contract voor Roemenië werd aan het CEPS gegund.

De tenuitvoerlegging van het project verliep vanaf het begin uiterst problematisch. Hoewel de Commissie de aan de Roemeense overheid gegeven opleiding en documentatie aanvaardbaar achtte, waren de verslagen over verschillende gebieden van de Roemeense wetgeving van slechte kwaliteit. In 1997 leidde dit tot een beperking van de opdracht van het CEPS, de vervanging van de hoofdadviseur en een korting op de betaling door de Commissie voor de tot en met juni 1997 geleverde diensten.

Hoewel de Commissie erkende dat de prestaties van het CEPS sindsdien verbeterden, bleven de lage kwaliteit van de meeste reeds ingediende verslagen en de onaanvaardbaarheid van overige verslagen het voornaamste twistpunt tussen de partijen. De Commissie zette haar belangrijkste bezwaren uiteen in een brief van 13 juli 1999 aan klager. Op basis van een in 1998 uitgevoerde speciale controle en na grondige bestudering van alle ingediende verslagen deed de Commissie een aanbod voor een eindafrekening met betrekking

tot de betwiste facturen over de periode juli 1997 tot en met juni 1998. Volgens de Commissie was er van openstaande facturen geen sprake.

De bewering van klager dat de Commissie niet had uitgelegd waarom de facturen onbetaald bleven, werd door de instelling verworpen. De Commissie wees op het door klager aan zijn klacht toegevoegde overzicht van de contacten met de Commissie en de audit van 1998 en verklaarde dat het CEPS wel degelijk voortdurend van de zaken op de hoogte was geweest.

De Commissie stelde dat het CEPS wellicht niet tevreden was met het voorstel voor een regeling, maar dat het de achtergrond heel goed begreep.

Opmerkingen klager

In zijn opmerkingen handhaafde klager zijn klacht.

In aanvullende brieven aan de Ombudsman maakte klager een aantal opmerkingen met betrekking tot de opstelling van de Commissie. Klager wees er onder meer op dat de nooit door de Commissie betwiste facturen voor opleidingen evenwel pas in juli 1999 waren betaald. De opvallendste vertraging liep het eindverslag zelf op: hoewel klager herhaaldelijk om de tekst had verzocht, had de Commissie acht maanden nodig gehad om er een paar kleine wijzigingen in aan te brengen.

VERDER ONDERZOEK

Na zorgvuldige bestudering van het standpunt van de Commissie en de opmerkingen van klager bleek verder onderzoek nodig te zijn. De Ombudsman verzocht de Commissie uit te leggen: (1) waarom niet-betwiste delen van het contract (opleiding en documentatie) pas na de audit werden betaald; (2) waarom het haar zoveel tijd had gekost twee betalingen te verrichten; (3) of er geen achterstandsrente diende te worden betaald; (4) of er gedurende acht maanden werkelijk geen belangrijke wijzigingen waren aangebracht in het eindverslag.

Tweede standpunt Commissie

In haar tweede standpunt stelde de Commissie in hoofdzaak het navolgende.

De kosten die werden gemaakt tussen 1 juli 1997 en 31 maart 1998 (met inbegrip van de kosten voor opleiding) konden niet worden betaald wegens tal van moeilijkheden, die uitvoerig werden aangegeven. Zo had de Commissie besloten dat bij de financiële controle het hele contract moest worden doorgelicht. Ten aanzien van de twee betalingen erkende de Commissie dat deze de gebruikelijke termijn overschreden. Zij gaf hiervoor een aantal redenen op. Met betrekking tot eventuele achterstandsrente liet de Commissie weten dat de contractant zelf om die rente moet verzoeken.

Verdere opmerkingen klager

Het tweede standpunt van de Commissie werd doorgezonden naar klager met het verzoek er opmerkingen over te maken. Er werden geen opmerkingen ontvangen van klager.

Aanvullende informatie

In mei 2001 stelde de Commissie de Ombudsman ervan in kennis dat bijeenkomsten met klager in februari en maart 2001 ertoe hadden geleid dat beide partijen op 26 april het informeel eens waren geworden over een overeenkomst betreffende de eindafrekening. De overeenkomst zou binnen de Commissie worden opgesteld en vervolgens ter ondertekening aan klager worden voorgelegd.

De Ombudsman zond deze informatie door naar klager met het verzoek er opmerkingen over te maken. Klager deelde de Ombudsman mee dat hij had ingestemd met de door de Commissie voorgestelde overeenkomst betreffende de afrekening, die vervolgens op 15 mei 2001 was ondertekend. Als onderdeel van de overeenkomst had klager toegezegd geen verdere stappen te zullen ondernemen bij de Ombudsman. Ten slotte bedankte klager de Ombudsman voor zijn inspanningen in deze zaak.

BESLUIT

1 Beweringen van klager met betrekking tot achterstallige betaling, gebrek aan informatie en vertraging van het eindverslag

1.1 Klager beweerde dat de Commissie geen enkele factuur had voldaan en evenmin had uitgelegd wat er verkeerd was of waarom de facturen niet waren voldaan. Klager stelde bovendien dat er gedurende acht maanden geen enkele belangrijke wijziging was aangebracht in het eindverslag.

1.2 De Commissie verwierp de beweringen en lichtte haar mening toe in haar eerste en tweede standpunt. De Commissie verklaarde dat de facturen waren voldaan en dat zij klager op de hoogte had gehouden. Over het eindverslag liet de Commissie zich niet specifiek uit.

1.3 In mei 2001 stelde de Commissie de Ombudsman ervan in kennis dat beide partijen op 26 april 2001 het informeel eens waren geworden over een overeenkomst betreffende de afrekening. In juli 2001 deelde klager de Commissie mee dat er op 15 mei 2001 een schikking was ondertekend. Als onderdeel van de overeenkomst had klager toegezegd geen verdere stappen te zullen ondernemen bij de Ombudsman.

1.4 De Ombudsman stelde vast dat de Commissie en klager tot een schikking waren gekomen. De zaak bleek derhalve opgelost.

2 Conclusie

Uit de informatie van de Commissie en de opmerkingen van klager blijkt dat de Commissie de nodige maatregelen heeft genomen om deze zaak tot tevredenheid van klager te regelen. De Ombudsman sluit derhalve de zaak.

VERMEENDE NIET-BETALING VAN DEEL VAN SUBSIDIE

Besluit inzake klacht 1364/99/OV tegen de Europese Commissie

KLACHT

In november 1999 diende de heer D. namens M., een Europees onderzoeksinstituut, een klacht in bij de Europese Ombudsman betreffende de laattijdige betaling van een subsidie van 48.679 € voor het jaar 1998. Klager is de directeur-generaal van M., dat met de Commissie (DG I-B, Buitenlandse Betrekkingen) jaarlijks financieringscontracten voor zijn activiteiten afsluit.

De problemen begonnen toen het derde contract (maart 1998 - maart 1999) moest worden ondertekend. In november 1998 legde M. zijn financiële rekeningen betreffende de vorige contracten voor aan DG I-B. In januari 1999 voerde de financieel controleur van DG I-B een financiële controle uit van deze rekeningen. De controleur van de Commissie was niet tevreden met de voorgelegde rekeningen en de overdracht van kredieten aan M. werd geblokkeerd tot het einde van de controle. Uiteindelijk werd er op 15 juli 1999 een nieuw contract ondertekend.

Op grond van de definitieve accountantsverklaring, die op 30 september 1999 aan klager werd meegedeeld, werd besloten het bedrag van 48.679 € aan M. uit te betalen (terugbetaling door M. van subsidies voor 1996 en 1997, verrekend met de nog te betalen subsidie voor 1998), zodra M. de conclusies van de controle had goedgekeurd.

Bij brief van 8 oktober 1999 stelde M. aan DG I-B voor twee punten van de conclusies te wijzigen. In haar brief van 22 oktober 1999 wees de Commissie dit verzoek af. Bij brief van 22 oktober 1999 deelde M. mee het standpunt van de Commissie te aanvaarden.

Op 29 oktober 1999 deelde de Commissie evenwel aan M. mee dat het bedrag van 48.679 € zou worden betaald in twee delen: een (onmiddellijk te betalen) bedrag van 26.879 € en een van 21.800 €. Het tweede bedrag, dat overeenkwam met de kosten van een in het kader van de activiteiten voor 1997 gedane studie, zou slechts na voltooiing van dit werk, waarvoor eind 1999 als termijn was gesteld, worden betaald.

In zijn klacht aan de Ombudsman beweerde klager evenwel dat, zoals was besloten met de brief van 30 september 1999, DG I-B van de Commissie het volledige bedrag van de subsidie, namelijk 48.679 €, moest betalen, en niet slechts het eerste deel van 26.879 €, zoals hem was meegedeeld in de latere brief d.d. 29 oktober 1999.

In zijn aan de Ombudsman gerichte brieven van 7 december 1999 en 5 januari 2000 beweerde klager daarenboven dat, als gevolg van zijn klacht bij de Ombudsman, de betrokken diensten van de Commissie M. hadden gestraft door te weigeren nog verdere besprekingen met hem te voeren, niet alleen over de betalingen die het voorwerp uitmaakten van de klacht, maar ook over het werkprogramma voor het jaar 2000. Tevens stipte klager aan dat het boek/de studie op 5 januari 2000 aan de Commissie zou worden overhandigd.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

In haar standpunt merkte de Commissie op dat M. sedert 1996 ieder jaar een subsidie had ontvangen om zijn kosten te financieren. De betalingen waren opgesplitst in een vooruitbetaling en een eindafrekening. De eindafrekening vond pas plaats na controle van de documenten waarmee de voor het betrokken jaar door de begunstigde gemaakte kosten werden bewezen. De financieel beheerder was niet in staat het juiste bedrag van de voor de subsidies voor 1996 en 1997 in aanmerking komende kosten te bepalen omdat klager de door hem ingediende kosten niet nauwkeurig genoeg had gespecificeerd. Daarom besloot hij eind 1998 een controle van de subsidies voor 1996 en 1997 uit te voeren.

In het financieel verslag van 20 mei 1999 kwam de controleur tot het besluit dat er sprake was van slecht beheer van Gemeenschapsgelden en stelde hij de terug te betalen bedragen, namelijk 97.928 € voor 1996 en 37.022 € voor 1997, vast. Klager betwistte deze bedragen.

In de loop van de maanden juni en juli 1999 hadden er ontmoetingen plaats tussen klager, de controledienst en het voormalige DG I-B om klager de kans te geven nieuwe bewijsstukken en aanvullende financiële documenten, die de gemaakte kosten moesten bewijzen, voor te leggen en om de bij de controle opgeworpen punten op te helderen. Klager kon evenwel het nodige bewijsmateriaal, dat de juistheid van de overgelegde financiële informatie moest aantonen, niet verstrekken en derhalve luidde de eindconclusie van de controle dat er onterechte betalingen hadden plaatsgevonden ten bedrage van 91.794 € voor de subsidie van 1996 en van 13.460 € voor de subsidie van 1997.

Intussen werd besloten voorzichtigheidshalve slechts een deel van de subsidie voor 1998 aan M. te betalen. Het financieringscontract voor 1999 werd evenwel op 19 juli 1999 ondertekend en in juli werd er aan M. een voorschot van 80% betaald, zodat er verder kon worden gewerkt. Met betrekking tot de vooruitzichten voor 2000 had de Commissie in haar voorontwerp van begroting voor M. een bedrag van 200.000 € opgenomen dat werd bevestigd door de Raad en het Europees Parlement. De aanvraag van klager voor de subsidie zou volgens de normale begrotingsprocedures worden behandeld.

Daarnaast werd in het verslag van de controle vastgesteld dat de studie eind juli 1999 nog steeds niet voltooid was, en dat derhalve het bedrag van 21.800 €, waarvoor een aanvraag was ingediend voor de uitvoering van een studie als onderdeel van het programma voor 1997, moest worden terugbetaald. Aangezien klager erop wees dat de studie zo goed als klaar was, intervenieerde DG I-B om dit bedrag niet onmiddellijk terug te vorderen en een bijkomende termijn voor de voltooiing van de studie, namelijk tot eind 1999, toe te staan.

De definitieve conclusies van de controle en de voorgestelde verrekening van de onterecht betaalde bedragen voor 1996 en 1997 met de subsidie voor 1998 werden op 30 september 1999, na raadpleging van de financieel controleur, aan klager meegedeeld. Aangezien klager bepaalde punten in het eindverslag had betwist, vond er in oktober 1999 daaromtrent briefwisseling plaats.

Wat de studie betreft, deelde de Commissie M. bij brief van 29 november 1999 mee dat zij 11.000 € zou uitbetalen, maar dat het bedrag van 10.800 € slechts zou worden betaald, wanneer de studie voltooid was. De diensten van de Commissie waren van oordeel dat er een zekere financiële voorzichtigheid aan de dag moest worden gelegd, voordat het volledige bedrag voor een studie, die vóór eind 1998 overhandigd had moeten zijn, zou worden betaald. Op 5 januari 2000 werd de studie aan de Commissie overhandigd, maar na een controle bleek dat deze niet in overeenstemming was met de bepalingen van het contract. Bijgevolg kon de Commissie de laatste betaling niet verrichten. Klager werd daar bij brief van 19 januari 2000 over ingelicht.

Met betrekking tot de tweede bewering merkte de Commissie op dat zij M. nooit had gestraft wegens zijn bij de Ombudsman ingediende klacht. In december 1999 was er inderdaad een ontmoeting met klager afgelast. Dit besluit was genomen om de door klager ingezette klachtprocedure te eerbiedigen (de tekst van de klacht was nog niet toegekomen bij de betrokken diensten). Zodra de klacht was geanalyseerd, werd op 4 januari 2000 opnieuw contact met M. opgenomen en werd klager op 5 januari 2000 gehoord, d.w.z. één dag vóór de toezending van de tweede klacht aan de voorzitter van de Commissie. Gedurende deze ontmoeting werd voor 13 januari 2000 een tweede ontmoeting gepland om het programma voor 2000 te bespreken. De Commissie voegde eraan toe dat het ontwerpprogramma voor 2000 en het verslag over de activiteiten voor 1999 pas op 12 januari 2000 officieel aan de Commissie werden overhandigd. Gedurende deze ontmoeting verzocht de Commissie klager bepaalde wijzigingen in het programma aan te brengen. Zodra die wijzigingen waren ontvangen en aanvaard, zouden de diensten van de Commissie het financieringscontract voor 2000 overeenkomstig de toepasselijke procedures kunnen ondertekenen.

Opmerkingen klager

Klager merkte op dat de Commissie 10.800 € aan M. had overgemaakt, wat overeenkwam met het bedrag dat nog moest worden betaald voor de studie. Klager dankte de Ombudsman voor zijn hulp in deze zaak.

Met betrekking tot de bewering dat hij gestraft zou zijn wegens het indienen van een klacht bij de Ombudsman, merkte klager in zijn brief van 21 januari 2000 op dat zijn verhouding met de diensten van de Commissie sedert de brief van de Ombudsman van 6 januari 2000 significant was verbeterd. Hij verklaarde dat hij op 13 januari 2000 het studieprogramma van M. voor het jaar 2000 aan het hoofd administratieve eenheid van DG RELEX had kunnen aanbieden en dat de Commissie de verzekering had gegeven dat de moeilijkheden zo goed als opgelost waren.

BESLUIT

1 Vermeende niet-betaling van nog verschuldigd deel van subsidie

1.1 Klager beweerde dat, zoals was meegedeeld in de brief van 30 september 1999, DG I-B van de Commissie het volledige bedrag van de subsidie, 48.679 €, moest betalen en niet slechts het eerste deel van 26.879 €, zoals meegedeeld in de latere brief van 29 oktober 1999. Klager vorderde derhalve dat de Commissie tevens het uitstaande bedrag van 21.800 €, dat overeenkwam met de kosten voor de studie, moest betalen. De Commissie merkte op dat zij tot betaling van 11.000 € zou overgaan, maar dat het bedrag van 10.800 € pas zou worden betaald, wanneer de studie voltooid was. Na verificatie bleek evenwel dat de studie niet in overeenstemming was met de contractuele bepalingen. De Commissie kon derhalve niet tot betaling overgaan.

1.2 De Ombudsman stelde vast dat, zoals bleek uit het standpunt van de Commissie, de Commissie het met de voor de studie gemaakte kosten overeenkomende bedrag niet onmiddellijk had betaald, omdat klager deze studie niet had voltooid binnen de oorspronkelijk overeengekomen termijn, te weten eind juli 1999. Nadat de Commissie eerst had te kennen gegeven dat dit bedrag moest worden terugbetaald, stemde zij er uiteindelijk mee in klager een bijkomende termijn, namelijk tot eind 1999, voor de afwerking van deze studie toe te staan. De studie werd uiteindelijk op 5 januari 2000 aan de Commissie overhandigd.

1.3 In november 1999 lichtte de Commissie klager in dat zij bereid was het eerste deel ten bedrage van 11.000 € reeds te betalen. In het licht van het feit evenwel dat de studie niet in overeenstemming was met de contractuele bepalingen, weigerde de Commissie het uitstaande bedrag van 10.800 € te betalen.

1.4 In mei 2000 deelde klager de Ombudsman echter mee dat de Commissie de uitstaande 10.800 € uiteindelijk toch had betaald en dankte hij hem voor zijn hulp in deze zaak. De Ombudsman oordeelde derhalve dat de Commissie met betrekking tot dit aspect van de zaak de nodige stappen had ondernomen om deze zaak tot tevredenheid van klager op te lossen.

2 Vermeende bestraffing wegens het indienen van een klacht

2.1 Klager beweerde dat de betrokken diensten van de Commissie ingevolge zijn bij de Ombudsman ingediende klacht M. hadden gestraft door te weigeren verdere besprekingen te voeren, niet alleen met betrekking tot de betalingen die het voorwerp van de klacht uitmaakten, maar tevens tot het onderzoeksprogramma voor het jaar 2000.

2.2 De Commissie verklaarde dat zij klager nooit had gestraft wegens de klacht die hij bij de Ombudsman had ingediend. De Commissie stelde dat in december 1999 een ontmoeting met klager was afgelast om de door klager ingezette klachtprocedure te eerbiedigen, aangezien de klacht nog niet bij de betrokken diensten was toegekomen. De Commissie had evenwel op 5 januari 2000 en op 13 januari 2000 een ontmoeting met klager om het onderzoeksprogramma voor 2000 te bespreken. Bovendien had klager de Ombudsman op 21 januari 2000 meegedeeld dat zijn betrekkingen met de diensten van de Commissie sedert de brief van de Ombudsman van 6 januari 2000 aan voorzitter Prodi significant waren verbeterd.

2.3 Op grond van bovenstaande bevindingen was de Ombudsman met betrekking tot dit aspect van de zaak van oordeel dat de Commissie de nodige maatregelen had genomen om de zaak tot tevredenheid van klager op te lossen.

3 Conclusie

Uit de opmerkingen van de Commissie en van klager blijkt dat de Commissie de nodige maatregelen heeft genomen om de zaak tot tevredenheid van klager te regelen. De Ombudsman sluit derhalve de zaak.

WEIGERING OM AUTEURSRECHTEN TE BETALEN AAN EEN ILLUSTRATOR

*Besluit inzake klacht
81/2000/ADB tegen de
Europese Commissie*

KLACHT

Klaagster is illustrator. Directoraat-generaal X van de Europese Commissie bestelde bij haar acht illustraties voor gebruik in informatiebrochures over de Europese Unie (“*Vragen en antwoorden over de EU*”). Deze brochures werden in 1996 voor het eerst gepubliceerd. Hoewel een deel van de brochures in herdruk verscheen, ontving klagster ter zake noch een kennisgeving noch een betaling.

Volgens klagster had de eerste bestelling betrekking op één druk. Betaling voor latere drukken of overdracht van het auteursrecht aan de Europese Commissie waren niet ter sprake gekomen. Klager nam derhalve contact op met de Commissie om overeenstemming te bereiken over aanvullende betaling van auteursrechten voor de herdrukken. De Commissie weigerde dit, omdat hierin niet was voorzien in de eerste overeenkomst.

Klaagster diende derhalve bij de Europese Ombudsman een klacht in over de weigering van de Commissie om haar auteursrechten te betalen in verband met de door DG X van de Europese Commissie gepubliceerde illustraties.

ONDERZOEK

Standpunt Europese Commissie

De Europese Commissie stelde in haar standpunt ten aanzien van de klacht kortweg het navolgende.

Krachtens het bestelformulier werd klagster verzocht acht illustraties te vervaardigen voor de prijs van 6.000 FF elk. Op haar factuur vermeldde klagster enkel dat de illustrator eigenaar van de illustraties zou blijven en dat deze in perfecte staat dienden te worden teruggezonden. Op 25 oktober 1996 werd de betaling van 48.000 FF verricht. Klager vermeldde nergens dat deze betaling slechts het vervaardigen en niet het publiceren van de illustraties betrof. De Commissie zou nooit hebben betaald voor de vervaardiging van de werken alleen, zonder het recht op publicatie. Zes illustraties zijn inderdaad in herdruk verschenen met een licht gewijzigde tekst. Omdat de nieuwe drukken vrijwel gelijk waren aan de vorige, was klagster niet op de hoogte gebracht.

De uiteenlopende interpretaties van klagster en van de instelling ten spijt zou de Commissie zich evenwel in verbinding stellen met klagster om tot een minnelijke schikking te komen.

Opmerkingen klagster

De Europese Ombudsman zond het standpunt van de Commissie door naar klager met het verzoek er opmerkingen over te maken. In haar antwoord van 14 juni 2000 spreekt klager haar tevredenheid uit over de wens van de Commissie om tot een minnelijke schikking te komen.

Krachtens de Franse wet op intellectuele eigendomsrechten heeft de Commissie wettelijke verplichtingen jegens de illustrator. De schikking kon uiteraard niet worden gebaseerd op de eerste onbevredigende overeenkomst. Uitgangspunt zou het gebruikelijke tarief moeten

zijn voor auteursrechten op werken die afgebeeld op 6 miljoen brochures over de hele Europese Unie worden verspreid.

VERDER ONDERZOEK

Op 16 augustus 2000 deelde klager de Ombudsman mee dat de Commissie nog geen stappen had ondernomen, ondanks haar toezegging van 11 mei 2000 dat zij zich tot klager zou wenden om tot een minnelijke schikking te komen. Op 8 september 2000 nam de Ombudsman derhalve contact op met de Commissie om naar de reden van de vertraging te informeren. Op 16 november 2000 stelde de Commissie de Ombudsman ervan in kennis dat zich vertragingen hadden voorgedaan wegens de zomervakantie en personeelswisselingen in het bevoegde DG. Inmiddels had de Commissie contact opgenomen met klager. Op 31 januari 2001 bracht de Commissie de Ombudsman in kennis van haar aanbod klager 36.000 FF te betalen.

Op 26 maart 2001 deelde klager de Ombudsman mee dat de Commissie in haar voorstel geen rekening had gehouden met belangrijke criteria voor de evaluatie van het aan klager te betalen bedrag. Klager beoordeelde het aanbod van de Commissie als onvoldoende en stelde 50.000 FF voor. De Ombudsman bracht deze informatie over aan de Europese Commissie.

Op 15 mei 2001 deelde klager de Ombudsman mee dat zij om het geschil te beslechten had ingestemd met het laatste aanbod van de Commissie om haar 42.000 FF te betalen.

BESLUIT

1 Weigering om auteursrechten te betalen aan klager

1.1 Klager diende bij de Europese Ombudsman een klacht in over de weigering van de Commissie om auteursrechten aan haar te betalen voor illustraties die door DG X van de Europese Commissie waren gepubliceerd.

1.2 De Commissie erkende dat zij met klager van mening verschilde over de interpretatie van het oorspronkelijke contract. De instelling wilde evenwel tot een minnelijke schikking komen.

1.3 De Ombudsman stelde vast dat klager op 11 mei instemde met een door de Commissie voorgestelde financiële regeling van de zaak.

2 Conclusie

De Commissie blijkt de nodige maatregelen te hebben genomen om de zaak tot tevredenheid van klager te regelen. De Ombudsman sluit derhalve de zaak.

LAATTIJDIGE BETALING DOOR COMMISSIE IN HET KADER VAN AIDS- PREVENTIEPROJECT

*Besluit inzake klacht
423/2000/(IJH)JMA
tegen de Europese
Commissie*

Nota: Op 31 augustus 2001 bedankte klager de Ombudsman en deelde zij hem mee dat de Commissie de beloofde betaling inmiddels had verricht.

KLACHT

In januari 2000 diende klager namens het GAP-netwerk een (onder nr. 52/2000/RI geregistreerde) klacht in bij de Ombudsman. Klager beweerde dat de Commissie de laatste termijn voor een door de Gemeenschap gefinancierd en door zijn organisatie uitgevoerd project (“Evaluatieprogramma voor HIV/aids-preventie gericht op homoseksueel actieve mannen in de Europese Unie via een netwerk van Europese homo-organisaties”) niet had betaald.

Klager lichtte toe dat het GAP-netwerk een groot bedrag had voorgeschoten om het programma, zoals oorspronkelijk was gepland, vóór eind 1998 te kunnen voltooien. Ondanks de officiële bevestiging dat het door klager uitgevoerde project als positief was beoordeeld, had de Commissie de verschuldigde bedragen nog niet terugbetaald. Uit de door klager in zijn eerste e-mail overgemaakte informatie bleek dat er geen voorafgaande administratieve stappen bij de betrokken instelling waren ondernomen, terwijl zulke stappen door artikel 2, lid 4 van het statuut van de Ombudsman zijn vereist. Derhalve werd de klacht niet ontvankelijk verklaard en besloot de Ombudsman de zaak te sluiten.

In maart 2000 verstrekke klager aanvullende informatie waaruit bleek dat er herhaaldelijk over en weer was geschreven tussen hem en de Commissie betreffende de betaling van het verschuldigde bedrag. Daarom besloot de Ombudsman een nieuwe klacht (423/2000/(IJH)JMA) te openen en een onderzoek naar de zaak in te stellen. De door klager verstrekke nieuwe informatie betrof zijn briefwisseling met de betrokken diensten van de Commissie en bevatte kopieën van deze brieven.

Samengevat vorderde klager dat de Commissie hem de bedragen zou betalen die hem voor de voltooiing van het door de instelling gefinancierde project waren verschuldigd.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

De klacht werd doorgestuurd naar de Commissie. De Commissie lichtte eerst de achtergrond van het probleem toe. De Commissie en het GAP-netwerk hadden een contract ondertekend voor de uitvoering van het project “Evaluatieprogramma voor HIV/aids-preventie gericht op homoseksueel actieve mannen in de Europese Unie via een netwerk van Europese homo-organisaties” gedurende de periode december 1997-december 1998. De financiële steun voor dit project werd verleend in het kader van het communautair programma voor de preventie van aids en andere overdraagbare ziekten. Het contract bepaalde dat het GAP-netwerk het eindverslag over het project in midden maart 1999 moest indienen.

De Commissie was er zich van bewust dat, zoals door klager werd beweerd, de derde en laatste betaling voor de uitvoering van het project nog niet was gedaan en betreunde dat de onderhandelingen met betrekking tot de afsluiting van het dossier zo lang aansleepten.

De instelling lichtte toe dat er in april 1998 en februari 1999 een reeks wijzigingen in het contract waren aangebracht. Bovendien lag de verantwoordelijkheid voor een deel van het probleem bij het bureau Euroskills, dat verantwoordelijk was voor de opvolging van het project. Omdat de Commissie zelf niet over voldoende personele middelen beschikte voor het dagelijks administratief en technisch beheer van het project had het bureau voor technische bijstand Euroskills tot eind juli 1999 de betrokken diensten van de Commissie bijgestaan bij de uitvoering van het programma voor aidspreventie.

Het eindverslag van het project was maart 1999 gedateerd. Euroskills had evenwel het GAP-netwerk om aanvullende informatie verzocht, die zonder verwijl werd doorgestuurd. Wegens het grote aantal projectdossiers had Euroskills het verzoek om de eindafrekening niet kunnen regelen voordat zijn contract met de Commissie eind juli 1999 ten einde liep. Op dat moment had het personeel van het Directoraat-generaal Gezondheid het voordien door Euroskills uitgevoerde werk overgenomen.

De Commissie lichtte toe dat haar diensten, om te voldoen aan de bepalingen van het financieel beheer, de feitelijk gedane uitgaven aan de hand van de bewijsstukken dienden te controleren en goed te keuren. Eind juni 2000 werd het verzoek om de eindafrekening onderzocht, waarbij aandacht werd besteed aan de aanpassing van het contract aan de aangebrachte wijzigingen. Er werd aan het GAP-netwerk schriftelijk meegedeeld dat het verzoek om betaling onvoldoende bewijsstukken bevatte. In juli 2000 ontving de Commissie een antwoord van het GAP-netwerk dat wel het nodige bewijsmateriaal bevatte.

Op grond van de door klager verstrekte bewijsstukken verrichtte de Commissie de derde en laatste betaling voor het project. Zij zei dat het GAP-netwerk de laatste betaling, die door de diensten van de Commissie was verricht, reeds begin augustus 2000 had moeten ontvangen.

Opmerkingen klager

In juni 2000 bezorgde klager de Ombudsman aanvullende informatie betreffende de laatste ontwikkelingen in de zaak. Hij gaf aan dat de Commissie in juni contact had opgenomen met het GAP-netwerk, waarna aan klager werd meegedeeld dat de vertraging bij de betaling van het contract te wijten was aan het feit dat er bepaalde formaliteiten moesten worden vervuld omdat het oorspronkelijke contract tot tweemaal toe was gewijzigd. De diensten van de Commissie hadden tevens om een aantal documenten in verband met het economisch verslag over het project verzocht. In juli 2000 zond klager deze documenten aan de Commissie en bracht hij de Ombudsman daarvan op de hoogte.

Met zijn e-mail van december 2000 bevestigde klager dat de Commissie uiteindelijk de verschuldigde bedragen had betaald en dankte hij de Ombudsman voor zijn bijstand bij het vinden van een oplossing voor het probleem.

BESLUIT

Op grond van de door klager verstrekte inlichtingen en het door de Europese Commissie ingediende standpunt besluit de Ombudsman dat de zaak door de Europese Commissie tot tevredenheid van klager is opgelost.

De Europese Ombudsman besluit derhalve deze zaak te sluiten.

NIET-BETALING DOOR COMMISSIE

*Besluit inzake klacht
469/2000/ME tegen de
Europese Commissie*

KLACHT

In maart 2000 diende klager een klacht in bij de Europese Ombudsman betreffende het vermeende verzuim van de Europese Commissie om vergoedingen te betalen in verband met het overlijden van zijn dochter, een voormalig ambtenaar van de Commissie. De advocaat van klager had verscheidene maanden vruchteloos gepoogd voldoening te krijgen voor de volgende vorderingen van klager: 1) terugbetaling van de begrafeniskosten; 2) betaling van het salaris en 3) betaling van de kosten voor geneeskundige zorgen.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

De klacht werd doorgestuurd naar de Europese Commissie. In haar standpunt verklaarde de Commissie dat de betalingen in januari, mei en juni 2000 waren gedaan, en dat de zaak derhalve was gesloten.

De Commissie lichtte tevens de redenen voor de vertraging toe. Met betrekking tot de kosten voor het transport van het lichaam waren de facturen door klager op 19 november 1999 ingediend en op 8 december 1999 goedgekeurd door de loonadministratie. Op 13 december 1999 had de Commissie per fax om aanvullende informatie betreffende de bankrekening van klager verzocht. De fax werd op 14 december 1999 beantwoord, maar de informatie was steeds incompleet. Op 27 januari 2000 stuurde de Commissie klager een fax met het commentaar van het Directoraat-Generaal Begrotingen, alsook met een nieuw formulier betreffende financiële gegevens, dat door klager moest worden ingevuld. De Commissie ontving geen antwoord op dit faxbericht. In april 2000 werd er een nieuw formulier betreffende financiële gegevens toegestuurd. Op 2 mei 2000 ontving de Commissie het door klager ingevulde formulier en dit dossier werd uiteindelijk op 16 mei 2000 goedgekeurd.

Met betrekking tot de andere vorderingen waren er problemen ontstaan in verband met de validatie van de bankrekening van klager en het feit dat deze kosten niet konden worden betaald, totdat de kosten voor het transport van het lichaam waren betaald.

Opmerkingen klager

In zijn opmerkingen verklaarde klager dat ook hij de zaak als gesloten beschouwde. Hij dankte de Ombudsman voor zijn aandacht en interventie in de zaak van het overlijden van zijn dochter. Klager gaf toe dat de problemen met zijn bank en met andere personen vertraging hadden veroorzaakt, maar uitte tevens zijn twijfel over de door de Commissie gezonden faxberichten, aangezien hij geen faxnummer had.

BESLUIT

1 Niet-betaling door Commissie

Klager beweerde dat de Commissie had verzuimd bepaalde betalingen te doen met betrekking tot het overlijden van zijn dochter en vorderde betaling. De Commissie lichtte de oorzaken van de vertraging toe en verklaarde dat alle betalingen ondertussen waren uitgevoerd. Klager was het ermee eens dat de zaak als gesloten kon worden beschouwd en bedankte de Ombudsman voor zijn interventie.

2 Conclusie

Uit het standpunt van de Commissie en de opmerkingen van klager blijkt dat de Commissie de nodige maatregelen had genomen om de zaak tot tevredenheid van klager te regelen. De Ombudsman sluit derhalve de zaak.

**LAATTIJDIGE
BETALINGEN AAN
PROJECT-
BEHEERDER**

*Besluit inzake klacht
562/2000/PB tegen de
Europese Commissie*

KLACHT

In april 2000 beweerde klager namens het IWB (Institut für Wirtschaftswissenschaftliche Bildung Radolfzell e.V) het volgende ten aanzien van de Europese Commissie. Klager was projectcoördinator voor twee door de EU gefinancierde projecten, namelijk het Leonardo da Vinci-proefproject Servitec (<http://www.eduvinet.de/servitec>) en het Socrates-proefproject (25202-CP-2-97-1-DE-ODL-ODL), die beide verband hielden met het onderwijsbeleid van de EU.

Met betrekking tot het Leonardo da Vinci-project verstrekke klager de volgende achtergrondinformatie.

Op 27 april 1998 ontving het IWB het contract voor dit project van de Commissie. De begindatum van het contract was 8 december 1997.

Op 30 juni 1998, ongeveer zeven maanden na de aanvang van het contract, ontving klager de eerste betaling (80.000 €) van de steun voor het project.

Op 12 augustus 1999 werden nieuwe formulieren voor de tussentijdse verslagen over het proefproject gepubliceerd op het Internet. Deze verslagen dienden voor 31 augustus 1999 te worden ingediend en vereisten het opstellen van nieuwe contracten die dienden getekend te worden door iedere projectpartner. Het bleek niet mogelijk gedurende de zomerperiode de nodige handtekeningen van de projectpartners te verzamelen. Klager verzocht derhalve om een verlenging van de termijn voor de indiening van de tussentijdse verslagen. De Commissie stond een verlenging tot 31 december 1999 toe.

Op 19 november 1999 diende klager de tussentijdse verslagen in bij de Commissie.

Op 22 december 1999 ontving klager van de Commissie een ontvangstbevestiging, waarin werd vermeld dat de tussentijdse verslagen op 26 november 1999 waren toegekomen. Overeenkomstig het contract moest de Commissie binnen 60 dagen na ontvangst van het tussentijdse verslag de tweede termijn van de financiering, in dit geval 60.000 €, betalen.

Na herhaalde verzoeken deelde de heer van Neuss van het Directoraat-generaal XXII op 9 maart 2000, d.w.z. 104 dagen na ontvangst van het tussentijdse verslag door de Commissie, aan klager mee dat de evaluatie van het tussentijdse verslag afgerond was, en dat hij om een tweede betaling van steun voor het project had verzocht.

Als gevolg van deze vertraging moest klager sommige geplande ontmoetingen met de projectpartners wijzigen. In één geval had men hotelreservaties moeten afzeggen, omdat het voor het project uitgetrokken bankkrediet van 30.000 € was opgebruikt.

Verdere briefwisseling met de Commissie in maart en april 2000 leverde niets op.

Met betrekking tot het Socrates-project verklaarde klager dat men meer dan 1½ jaar had moeten wachten op de laatste termijn van de steun (20.000 €).

Klager wees erop dat zijn contract met de Commissie zodanig was opgesteld dat het onmogelijk was de rente die verschuldigd was voor de bankkredieten waarop een beroep moest worden gedaan wegens de laattijdige betaling door de EU, ten laste van de Commissie of van het projectbudget te brengen. In de gegeven omstandigheden kunnen kleine en middelgrote bedrijven geen proefprojecten meer leiden zonder financieringsproblemen te krijgen. Bovendien hinderen of belemmeren betalingsproblemen de verwezenlijking van de positieve ideeën van het Europees Parlement met betrekking tot een Europees onderwijsbeleid.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

De klacht werd doorgestuurd naar de Commissie die het volgende standpunt meedeelde.

Het was oorspronkelijk de bedoeling dat het Leonardo da Vinci-project, dat in 1997 werd geselecteerd, over drie jaren zou lopen. Het desbetreffende contract werd in april 1998 ondertekend. De eerste termijn van de communautaire steun, ten bedrage van 80.000 €, zowat 40% van de totale steun van de Gemeenschap voor het project, werd in juni 1998 betaald.

Het tussentijdse verslag moest uiterlijk 31 augustus 1999 worden ingediend. De contractant verzocht evenwel om uitstel, dat door de Commissie met haar brief van 15 november 1999 werd toegestaan, waardoor de termijn voor indiening werd verschoven naar 31 december 1999. Op 31 december 1999 diende de contractant de gevraagde aanvullende bescheiden in, namelijk de originelen van de contracten met twee van zijn partners en de originelen van de handtekeningen van alle partners met betrekking tot de financiële rekeningen. De Commissie ontving deze documenten op 7 januari 2000.

De evaluatie van de financiële aspecten van het verslag vond plaats in februari 2000, waarna de contractant een fax ontving, waarin hem werd aangeraden een codicil aan te vragen om het contractbudget aan te passen, aangezien een budgetonderdeel was overschreden. De evaluatie van de inhoud van het verslag werd afgerond op 8 maart 2000. Op 9 maart 2000 werd de contractant er door de Leonardo-cel (CLEO) van op de hoogte gebracht dat de evaluatie van het tussentijdse verslag voltooid was; op grond daarvan werd voorgesteld de tweede termijn te betalen.

Op 20 maart 2000 vroeg de dienst contracten van CLEO de contractant per fax het rekeningnummer voor het project te controleren. CLEO ontving de correctie op 21 maart 2000. Intussen had de contractant op 6 juni 2000 aan CLEO een nieuwe brief geschreven waarin om betaling van de tweede termijn werd verzocht. CLEO deelde hem op 7 juni 2000 mondeling mee dat die termijn op 8 juni 2000 zou worden betaald.

Er verliepen 3 maanden tussen de goedkeuring van het tussentijdse verslag en de betaling van de tweede termijn. Volgens de bepalingen van artikel 5 van het contract is de uiterste termijn voor de betaling van de tweede termijn 60 dagen na goedkeuring van het tussentijdse verslag door de Commissie, en niet 60 dagen na ontvangst. De Commissie gaf toe dat er in deze zaak een vertraging van 30 dagen was opgetreden.

Met betrekking tot het Socrates-project was de vertraging bij de uitvoering van dit contract onaanvaardbaar (de Commissie legde een gedetailleerd tijdschema van het project voor). De diensten van de Commissie verontschuldigten zich bij klager en de betaling werd bij hoogdringendheid gedaan op 7 juli 2000.

De diensten van de Commissie namen maatregelen om voor de nodige input in het nieuwe projectbeheersysteem te zorgen, waardoor zulke vertragingen in de toekomst hopelijk niet meer over het hoofd kunnen worden gezien.

Opmerkingen klager

Klager verkoos geen opmerkingen te maken. In januari 2001 nam de Ombudsman contact op met klager om hem te vragen of hij de zaak als opgelost beschouwde. Klager bevestigde dit en dankte de Ombudsman voor zijn interventie.

*BESLUIT***1 Beweringen betreffende onnodige vertraging bij betalingen**

1.1 Klager beweerde dat er:

- a) onnodige vertraging was opgetreden bij de betaling van de tweede termijn van de financiering van het Leonardo da Vinci-project “Servitec”. Volgens klager moest de betaling worden uitgevoerd binnen 60 dagen te rekenen vanaf de datum waarop het tussentijdse verslag door de Commissie (26 november 1999) was ontvangen. Op de datum van de klacht was noch de betaling noch een verklaring voor de vertraging toegekomen;
- b) onnodige vertraging was opgetreden bij de betaling van de laatste termijn van de financiering van een Socrates-proefproject (25202-CP-2-97-1-DE-ODL-ODL). Volgens klager gebeurde de betaling 1? jaar te laat.

1.2 De Commissie bevestigde dat er ongeoorloofde vertragingen waren opgetreden en nam maatregelen om klager te betalen. Klager deelde de Ombudsman mee dat hij de zaak als door de Commissie geregeld beschouwde.

2 Conclusie

Op grond van de door klager en de Commissie verstrekte informatie besluit de Ombudsman dat de zaak door de Commissie is opgelost en sluit hij derhalve de zaak.

**BESLISSING GEEN
BEURS VOOR
WETENSCHAPPELIJK
ONDERZOEK TOE
TE KENNEN**

*Besluit inzake klacht
833/2000/BB tegen de
Europese Commissie*

KLACHT

In juni 2000 werd een klacht tegen het Gemeenschappelijk Centrum voor Onderzoek (hierna “GCO” genoemd) van de Europese Commissie in Ispra ingediend. Het GCO had voorwaardelijk een beurs voor wetenschappelijk en technisch onderzoek aan klager toegekend. Het GCO verzocht klager om een aantal documenten en resultaten van medische onderzoeken. Voorts vroeg het GCO aan klager of de aankomstdatum hem schikte en wat zijn plannen waren op het gebied van accommodatie. Klager hield zich gedurende vier maanden bezig met de voorbereiding van zijn verhuizing naar Ispra. Vervolgens werd klager zonder enige officiële uitleg ervan op de hoogte gebracht dat het GCO niet in staat was hem een beurs toe te kennen.

In zijn klacht beweerde klager dat:

- (i) het GCO hem niet in kennis stelde van de redenen waarom hem geen beurs voor wetenschappelijk onderzoek werd toegekend;
- (ii) hij op verzoek van het GCO de resultaten had voorgelegd van een medisch onderzoek dat door hemzelf was betaald en waarvoor hij geen enkele vergoeding van het GCO had gekregen;
- (iii) hij onnodige verhuiskosten had opgelopen.

*ONDERZOEK***Standpunt Commissie**

De klacht werd naar de Commissie doorgezonden. In haar standpunt formuleerde de Commissie de volgende opmerkingen.

Op 3 februari 2000 vroeg klager een onderzoeksbeurs bij het GCO aan. Bij schrijven van 7 maart 2000 werd klager ervan op de hoogte gebracht dat zijn aanvraag voorwaardelijk

was aanvaard. Op 14 juni 2000 werd klager medegedeeld dat het GCO niet in staat was hem een beurs toe te kennen.

De Commissie verklaarde dat klager in een brief van 14 juni 2000 van deze beslissing op de hoogte was gebracht. Wat de niet-terugbetaling van de kosten voor het vereiste medisch onderzoek betreft, wees de Commissie erop dat de kosten van medische onderzoeken enkel worden vergoed na indiening van de betrokken betalingsbewijzen. Klager diende zijn betalingsbewijzen pas op 5 juni 2000 in. De boekhoudafdeling van het GCO voerde de betaling uit na de ingediende documenten te hebben onderzocht. De betalingsopdracht is gedateerd op 19 juni 2000.

Wat de onnodige verhuiskosten betreft, verklaarde de Commissie dat zij niet verantwoordelijk kon worden gehouden voor beslissingen van beursaanvragers om te verhuizen alvorens ze het betrokken contract hebben ondertekend.

Opmerkingen klager

Klager handhaafde zijn klacht.

Aanvullend standpunt Commissie

Zonder dat de Ombudsman daarom had verzocht, stuurde de Commissie een aanvullend standpunt. De Commissie verklaarde dat zij, na dit dossier nog eens grondig te hebben onderzocht, tot de conclusie was gekomen dat de beursaanvraag van klager niet op bevredigende wijze was behandeld.

Begin 2001 werden binnen het GCO de kredieten voor de toewijzing van onderzoeksbeurzen gedeblokkeerd, met als gevolg dat begin februari 2001 een van de afdelingen van het Instituut voor ruimtevaarttoepassingen een nieuw beurscontract aan klager aanbood, dat op 1 mei 2001 zou worden ondertekend.

De Commissie betreurde de problemen waarin klager was terechtgekomen en was tevreden dat er eindelijk een oplossing was gevonden.

Aanvullende opmerkingen klager

Klager bracht de Ombudsman op de hoogte van zijn volle tevredenheid over de resultaten van het onderzoek. Hij beweerde dat het contract op 2 mei 2001 werd ondertekend.

Klager betuigde zijn oprechte dank aan de Ombudsman.

BESLUIT

1 Beslissing om geen beurs voor wetenschappelijk onderzoek toe te kennen

1.1 Klager beweerde dat het GCO hem niet in kennis had gesteld van de redenen om hem geen beurs voor wetenschappelijk onderzoek toe te kennen. Voorts beweerde klager dat zijn medische kosten niet waren terugbetaald en dat hij onnodige verhuiskosten had gedaan.

1.2 In haar eerste standpunt beweerde de Commissie dat klager een kennisgeving met als datum 14 juni 2000 had ontvangen en dat zijn medische onkosten op 19 juni 2000 werden terugbetaald, nadat hij zijn betalingsbewijzen had voorgelegd aan het GCO. Voorts benadrukte de Commissie dat zij niet verantwoordelijk kon worden gehouden voor de beslissingen van beursaanvragers om te verhuizen alvorens het betrokken contract te hebben ondertekend.

1.3 In haar aanvullend standpunt betreurde de Commissie de problemen waarin klager was terechtgekomen. De Commissie bracht de Ombudsman ervan op de hoogte dat men

klager opnieuw een beurs voor wetenschappelijk onderzoek had aangeboden en dat het contract op 1 mei 2001 zou worden ondertekend.

1.4 In zijn aanvullende opmerkingen bracht klager de Ombudsman op de hoogte van zijn volle tevredenheid over de resultaten van het onderzoek. Volgens hem werd het contract op 2 mei 2001 ondertekend. Klager betuigde zijn oprechte dank aan de Ombudsman.

2 Conclusie

Op basis van het onderzoek van de Ombudsman met betrekking tot deze klacht, blijkt uit de opmerkingen van de Commissie en van klager dat de Europese Commissie maatregelen heeft genomen om de zaak te regelen en daarmee tot tevredenheid van klager heeft gehandeld. De Ombudsman sluit derhalve de zaak.

UITSLUITING VAN DEKKING DOOR COMMUNAUTAIRE ZIEKTEKOSTENVERZEKERING INGEVOLGE VERMEENDE ECHTSCHIEDING

Besluit inzake klacht 1139/2000/JMA (vertrouwelijk) tegen de Europese Commissie

KLACHT

Klaagster, geboren in Afrika, verhuisde in 1986 naar Luxemburg om er te gaan werken voor X, een ambtenaar van de Commissie in Luxemburg. In februari 1994 trouwde klager met X in Afrika. Kort daarop werd het huwelijk officieel gemaakt voor de Luxemburgse autoriteiten. Na een door X tot de betrokken diensten van de Commissie gericht verzoek werd vanaf juni 1994 de sociale verzekering van zijn echtgenote overgenomen door de communautaire ziektekostenverzekering.

In maart 1999 verklaarde een Afrikaanse rechtbank van eerste aanleg op verzoek van X diens huwelijk met klager nietig. In beroep een jaar later herriep de rechtbank het eerste vonnis en verklaarde het huwelijk geldig. Het geschil was nog steeds aanhangig bij de rechtbank, aangezien er ook tegen dit laatste vonnis beroep was aangetekend.

Op grond van het eerste vonnis meldde X eind april 1999 schriftelijk de wijziging van zijn burgerlijke staat aan de betrokken diensten van de Commissie en verzocht hij om uitsluiting van zijn voormalige echtgenote van de communautaire ziektekostenverzekering. In juni 1999 deelden de diensten van de Commissie hem mee dat zij nota hadden genomen van de wijziging van zijn burgerlijke staat en dat er een einde zou komen aan de sociale zekerheidsuitkeringen aan zijn voormalige echtgenote vanaf 1 april 1999. Zij verzochten hem evenwel om aanvullende informatie betreffende de registratie van de echtscheiding bij de betrokken griffie en een bewijs van de wijziging van zijn burgerlijke staat in Luxemburg. Klaagster wees erop dat zij van de communautaire ziektekostenverzekering was uitgesloten, ofschoon X geen aanvullend bewijs had verstrekt.

Klaagster schreef de Commissie herhaaldelijk en bracht de Commissiediensten op de hoogte van de geldigheid van haar huwelijk, dat door de bevoegde Afrikaanse rechtbanken was erkend. Ingevolge deze situatie was klager genoodzaakt een persoonlijke verzekering af te sluiten met de Luxemburgse sociale zekerheid.

In haar klacht aan de Ombudsman verzocht de advocaat van klager de Commissie:

- 1) rekening te willen houden met het feit dat klager vanaf juli 1999 was uitgesloten van dekking door de communautaire ziektekostenverzekering;
- 2) klager te vergoeden voor de kosten die zij door die uitsluiting had opgelopen, en haar te herstellen in alle wettelijke rechten waarop zij als echtgenote van een ambtenaar van de Gemeenschap aanspraak kon maken.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

De Commissie lichtte toe dat de brief van X haar diensten ten onrechte had doen geloven dat de burgerlijke staat van X was gewijzigd. De diensten wijzigden derhalve opnieuw hun gegevens, zij het slechts voorlopig, aangezien er nog aanvullende documenten nodig waren. Omdat X de gevraagde documenten niet had verstrekt, besloot de Commissie dat klagster nog steeds als de echtgenote van X moest worden beschouwd.

Dientengevolge besloot de Commissie X in zijn burgerlijke staat van gehuwde te herstellen en klagster vanaf 1 april 1999 al haar wettelijke rechten als echtgenote van een ambtenaar van de Gemeenschap terug te geven, in het bijzonder die op de sociale verzekering, en met name de communautaire ziektekostenverzekering.

De Commissie aanvaardde tevens alle aan de Luxemburgse sociale zekerheid betaalde bijdragen terug te betalen, op voorwaarde dat deze kosten officieel waren erkend.

Opmerkingen klagster

In december 2000 richtte de advocaat van klagster een schrijven aan de Ombudsman met als bijlage een kopie van het arrest van het betrokken hof van beroep, dat het vonnis van de lagere rechtbank had bevestigd en het huwelijk geldig had verklaard. Klagster beklemtoonde haar wens dat de Commissie vanaf juni 1999 haar in al haar wettelijke rechten als echtgenote van een ambtenaar van de Gemeenschap zou herstellen.

In haar opmerkingen over het standpunt van de Commissie drukte de advocaat van klagster haar voldoening uit over de gunstige oplossing van de zaak. In haar brief wierp deze evenwel een aantal vragen op die aan de Commissie moesten worden gesteld, namelijk of de instelling de informatie met betrekking tot de wijziging van de burgerlijke staat van klagster had doorgestuurd naar (i) de communautaire ziektekostenverzekering en (ii) de betrokken diensten van de instelling; (iii) of de retroactieve wijziging van de burgerlijke staat de wettelijke rechten van X zou aantasten, in het bijzonder met betrekking tot de betaling van bepaalde uitkeringen; (iv) of de instelling overwoog tuchtmaatregelen te nemen tegen X.

De Ombudsman was evenwel van oordeel dat het niet relevant was de Commissie te verzoeken opmerkingen te maken over de vragen die door klagster waren gesteld. Met betrekking tot de vragen (i) en (ii) merkte de Ombudsman op dat de Commissie formeel had toegezegd om vanaf 1 april 1999 haar in al haar wettelijke rechten als echtgenote van een ambtenaar van de Gemeenschap te herstellen. Dit was een formele verbintenis van de Commissie die derhalve voor al haar diensten bindende kracht moest hebben. Wat de vragen (iii) en (iv) betreft, nam de Ombudsman het standpunt in dat klagster nieuwe kwesties te berde had gebracht die geen voorwerp uitmaakten van de grond van deze zaak, zoals die in de oorspronkelijke klacht was geformuleerd. Vandaar dat het niet opportuun was een onderzoek in te stellen naar deze kwesties. Deze vragen dienden, krachtens artikel 2, lid 4 van het Statuut van de Ombudsman, voorafgaand aan de klacht als passende administratieve stap aan de betrokken diensten van de Commissie te worden gesteld.

BESLUIT

Op grond van de door klagster verstrekte informatie en de door de Europese Commissie gemaakte opmerkingen besluit de Ombudsman dat deze zaak door de Europese Commissie tot voldoening van klagster is opgelost.

Op grond daarvan besluit de Ombudsman de zaak te sluiten.

LATE BETALING VOOR VERRICHTE WERKZAAMHEDEN

*Besluit inzake klacht
1591/2000/GG tegen
de Europese
Commissie*

KLACHT

In 1999 en 2000 voerde de Europese Commissie een Europese campagne om aandacht te vragen voor het onderwerp “Geweld tegen vrouwen”. Op 2 december 1999 sloot de Commissie een overeenkomst met klager, een vereniging van opvanghuizen voor vrouwen, volgens welke laatstgenoemde zou deelnemen aan de campagne en de Commissie maximaal 50.871 € van de kosten zou dragen. In zijn in december ingediende klacht beweerde klager dat de Commissie een laatste betaling van 350.000 ATS niet had verricht.

ONDERZOEK

De klacht werd voor opmerkingen doorgezonden naar de Commissie.

Standpunt Commissie

In haar standpunt verklaarde de Commissie dat op 25 mei 2000 een eerste termijn van 25.436 € was betaald. Het eindverslag en het laatste financiële overzicht werden samen met het verzoek om de laatste betaling van 25.435 € op 17 juli 2001 door de Commissie ontvangen en op 29 september door haar goedgekeurd. De Commissie beweerde dat de betaling wegens interne problemen destijds niet kon worden verricht. Zij tekende hierbij echter aan dat de betaling van 25.435 € op 6 februari 2001 was verricht.

Opmerkingen klager

De Ombudsman ontving geen opmerkingen van klager. Klager deed de Ombudsman echter mee dat de achterstallige betaling reeds was verricht en bedankte de Ombudsman voor zijn inspanningen.

BESLUIT

1 Niet-betaling van laatste termijn

1.1 Klager beweerde dat de Commissie de laatste termijn van 350.000 ATS, die zij krachtens het in december 1999 gesloten contract verschuldigd was, niet betaalde.

1.2 In haar standpunt verklaarde de Commissie dat het eindverslag en het laatste financiële overzicht samen met het verzoek om betaling van de laatste 25.435 € op 17 juli 2000 werden ontvangen en op 29 september 2000 goedgekeurd. De Commissie beweerde dat wegens interne problemen de betaling destijds niet kon worden verricht. Zij voegde hier echter aan toe dat op 6 februari 2001 tot betaling van 25.435 € was overgegaan.

1.3 De Commissie blijkt de nodige maatregelen te hebben genomen om de zaak tot tevredenheid van klager te regelen.

2 Conclusie

Op basis van het onderzoek van de Ombudsman blijkt de Commissie de nodige maatregelen te hebben genomen om de zaak tot tevredenheid van klager te regelen. De Ombudsman sluit derhalve de zaak.

VORDERING TOT BETALING VAN LAATSTE GEDEELTE VAN DE FINANCIERING VAN EEN ECOS-OUVERTURE- PROJECT

*Besluit inzake klacht
457/2001/OV tegen de
Europese Commissie*

KLACHT

In februari 2001 diende de heer T. bij het bureau van de heer Van den Bos, EP-lid, namens de gemeente Zutphen (Nederland), een klacht in betreffende verwickelingen rond een project in Tartu (Estland) dat door de Europese Commissie in het kader van het Phare/ECOS-Ouverture-programma wordt gefinancierd. Deze klacht werd op 27 maart 2001 aan de Ombudsman overhandigd. Volgens klager waren de relevante feiten als volgt.

Het betrokken project werd in december 1995 goedgekeurd. Talrijke vertragingen bemoeilijkten de uitvoering ervan. In juni 1997 diende klager reeds een eerste klacht bij de Europese Ombudsman in, waarin hij de Commissie wanbeheer van het project ten laste legde (592/97/PD)²¹.

De onderhavige klacht heeft betrekking op de betalingen die de Commissie moet doen aan het ECOS-Ouverture-programma, dat op zijn beurt de gemeente Zutphen, de hoofdpartner van het betrokken project, moet betalen.

Op 7 december 2000 ontving klager een brief van de directeur van het ECOS-Ouverture-programma, volgens welke de Commissie het laatste gedeelte van de financiering (voor een totaalbedrag van 2.749 €) niet zou betalen, en wel omdat uit een op verzoek van de Commissie opgesteld controleverslag bleek dat klager de doelstelling van het project had gewijzigd en zich niet aan de timing van het project had gehouden.

Klager was het niet eens met die weigering en schreef op 19 februari 2001 dan ook een brief aan de Commissie (DG Regionaal beleid, directoraat F), waarin hij opmerkte dat het project beantwoordde aan de kortetermijndoelen van de projectaanvraag. Hij ontving geen antwoord op deze brief.

Klager diende derhalve de onderhavige klacht bij de Ombudsman in waarin hij, zoals in zijn brief aan de Commissie d.d. 19 februari 2001, betaling van de laatste termijn ten bedrage van 2.749 € door de Commissie vorderde.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

In april 2001 werd de klacht doorgestuurd naar de Commissie. In haar standpunt beschreef de Commissie eerst de achtergrond van de zaak. De klacht heeft betrekking op het Tartu-project in het kader van het ECOS-Ouverture-energieprogramma (Energie II-contract) en wordt medegefinancierd door het Europees Regionaal Ontwikkelingsfonds (ERDF). Het gaat om een samenwerkingsproject tussen de steden Zutphen, Deventer, Dronten (in Nederland), Uppsala (Zweden) en Tartu (Estland). Klager is in het kader van dit programma de projectontwikkelaar. Het Energie II-contract werd in 1998 gesloten tussen de Commissie en de Raad van Europese Gemeenten en Regio's (CEMR) en de Glasgow City Council (GCC) (de beheersorganisaties), die op hun beurt een contract met het Tartu-project hadden, dat eveneens in 1998 werd gesloten.

De Commissie wijst erop dat dit al de tweede klacht inzake het Tartu-project is; de eerste betrof een in 1995 eveneens tussen de bovengenoemde partijen gesloten contract. In de eerste klacht werd de Commissie wanbeheer ten laste gelegd. De Ombudsman was evenwel van mening dat er van wanbeheer geen sprake was.

²¹ De zaak werd op 16 april 1999 gesloten. Er werd geen wanbeheer door de Ombudsman vastgesteld, omdat de Commissie had toegegeven dat er problemen waren met de werking van het project en daarvoor excuses had aangeboden. De Commissie had ook aangegeven dat er bijkomende maatregelen waren genomen om een vlotter functioneren van het project te bevorderen. Het besluit kan worden ingezien op de website van de Ombudsman: <http://www.euro-ombudsman.eu.int>

Na het in 1995 gesloten contract stond de Commissie een verlenging toe voor bepaalde energieprojecten waarvoor een langere looptijd was aangevraagd (d.i. het Energie II-contract). Tartu was een van de projecten waarvoor om zo'n verlenging was verzocht.

In deze (tweede) klacht beweert klager dat de Europese Commissie heeft nagelaten de laatste tranche van het project ten bedrage van 2.749 € te betalen. Op verzoek van klager heeft de Commissie eerder al uitvoerig haar beweegredenen voor de niet-betaling uiteen gezet. De kernpunten in de brief van de Commissie d.d. 3 april 2001 waren de volgende.

Zoals hierboven reeds aangegeven is het contract van de Commissie betreffende het onder ECOS-Ouverture vallende Energie II-programma met CEMR en GCC gesloten. Deze instanties beheren het programma overeenkomstig de contractbepalingen. De betalingen van de Commissie gaan rechtstreeks naar deze instanties en niet naar de projectontwikkelaars afzonderlijk. Het is de taak van CEMR en GCC de betalingen te doen toekomen aan de projectontwikkelaars en dit geldt ook voor de laatste betaling, mits deze werkelijk gemaakte subsidiabele kosten betreft.

Uit het bovenstaande volgt dat klager geen aanspraak kan maken op rechtstreekse betaling door de Commissie, maar zich hiertoe tot de beheersorganen dient te wenden.

Opmerkingen klager

Klager merkte, ten eerste, op dat zijn eerste bij de Ombudsman ingediende klacht wel degelijk gegrond was, aangezien twee commissarissen brieven met excuses hadden gestuurd.

Klager zei dat de projectdoelen werden gehandhaafd, maar dat de uitvoering een verandering vergde teneinde tot goede resultaten te komen. De brief van de Commissie van 3 april 2001 betrof de toegestane wijziging van de titel van het project, wat niets met de doelstellingen of resultaten van doen had. Klager wees er tevens op dat het project een succes was en dat een uitstekende samenwerking tussen de plaatselijke overheid en de bevolking was bereikt.

Klager meldde inmiddels bericht uit Glasgow te hebben ontvangen dat de laatste tranche uiteindelijk toch zou worden betaald.

Met betrekking tot het argument van de Commissie dat het beheer van het project in handen van CEMR en GCC was en dat klager betaling van deze instanties moest vorderen en niet van de Commissie, merkte klager op dat dit niet strookte met de werkelijkheid: zowel CEMR als GCC hadden hem verzekerd dat zij niet konden betalen, omdat "Brussel" de nodige middelen daartoe niet verstrekke. Klager verwees met name naar een brief d.d. 11 april 2001 die hij ontving van ECOS-Ouverture, waarin werd gezegd dat de niet-betaling te wijten was aan een bezuiniging van de Commissie, die voor 2 miljoen € in de ECOS-Ouverture-contracten had gesnoeid. Dit was in tegenspraak met de beweringen van de Commissie in haar brief d.d. 3 april 2001. Zowel CEMR als GCC hadden zich over deze situatie beklagd bij de Commissie. Een Duitse contractant had zich zelfs teruggetrokken uit het project, omdat met de Commissie "niet te werken viel".

Op 26 oktober 2001 meldde klager in een telefoongesprek met de diensten van de Ombudsman dat het bedrag van 2.749 € op 24 oktober 2001 uiteindelijk toch was betaald. Klager was tevreden met dit concrete resultaat, maar beklemtoonde dat hij in het algemeen zeer misnoegd was over de vertragingen en de hele organisatie van het programma door de verantwoordelijke Commissiediensten. Hij vond dan ook dat de Ombudsman een onderzoek moest instellen naar de wijze waarop het programma door de Commissie wordt geleid.

BESLUIT

1 Vordering tot betaling van de laatste termijn van het project

1.1 Klager vorderde, zoals in zijn brief aan de Commissie d.d. 19 februari 2001, betaling van de laatste termijn van het project (2.749 €) door de Commissie.

1.2 De Commissie verklaarde dat het contract betreffende het onder ECOS-Ouverture vallende Energie II-programma met de “Council of European Municipalities and Regions” (CEMR) en de “Glasgow City Council” (GCC) was gesloten en dat het deze instanties zijn die het programma beheren en de betalingen aan klager moeten doen. Klager kan geen aanspraak maken op rechtstreekse betaling door de Commissie zelf.

1.3 De Ombudsman stelt vast dat de financiële bijdragen in het kader van de ECOS-Ouverture-programma door de Commissie eerst worden betaald aan de instanties waarmee de Commissie een contract heeft gesloten naar aanleiding van de oproep tot het indienen van voorstellen. Vervolgens maken deze instanties – die eigenlijk als financieel bemiddelaar optreden – de bedragen over aan de eindbegunstigden van het project. In dit geval moest de Commissie de bijdragen derhalve betalen aan de CEMR en de GCC, die deze op hun beurt aan klager moesten betalen.

1.4 Uit de opmerkingen van klager en zijn telefoongesprek met het Bureau van de Europese Ombudsman blijkt dat op 24 oktober 2001 het uitstaande bedrag van 2.749 € uiteindelijk toch aan klager werd betaald. Klager verklaarde dat hij tevreden was met dit concrete resultaat. Deze klacht lijkt derhalve tot tevredenheid van klager te zijn opgelost.

2 Conclusie

Uit de opmerkingen van klager blijkt dat de Commissie maatregelen heeft genomen om de zaak tot tevredenheid van klager te regelen. De Ombudsman sluit derhalve de zaak.

AANVULLENDE OPMERKING

Wat de bewering van klager in zijn opmerkingen betreft, dat hij in het algemeen zeer misnoegd was over de vertragingen en de hele organisatie van het ECOS-Ouverture-programma door de verantwoordelijke Commissiediensten, doet de Ombudsman de opmerkingen ter informatie en ter overweging van mogelijke verdere stappen aan de Commissie toekomen.

3.2.2 Europese Investeringsbank

AFSCHAFFING VAN DE SPECIALE OMREKENINGSKOERSEN DOOR DE EUROPESE INVESTERINGSBANK

Besluit inzake klacht 863/99/ME tegen de Europese Investeringsbank

KLACHT

Klager, een sedert 1986 gepensioneerd ambtenaar van de Europese Investeringsbank, diende in juni 1999 een klacht in bij de Europese Ombudsman betreffende het besluit van de Bank de speciale omrekeningskoersen af te schaffen en zijn pensioen in euro in plaats van in pond sterling uit te betalen.

Sedert 1982 had de Bank een speciale omrekeningskoers toegepast om rekening te houden met de verschillen in de kosten van levensonderhoud in de verschillende lidstaten. Volgens klager had de Bank besloten dit stelsel op te geven en een nieuw stelsel in te voeren dat enkel betalingen in euro toeliet. Voor de gepensioneerden werd voorzien in een overgangperiode van drie jaar die op 1 januari 1999 begon te lopen. Klager verklaarde dat het stelsel voor gepensioneerden in het VK reeds in de loop van het eerste jaar tot een verlies van 14% had geleid. Tegen 1 januari 2001 kon het verlies zelfs tot 35% oplopen.

Klager stelde dat aan gepensioneerden van andere instellingen een soortgelijke op de woonplaats gebaseerde toeslag werd betaald. Andere instellingen hadden geen voorstellen gedaan om dit stelsel af te schaffen. Derhalve waren enkel de gepensioneerden van de EIB getroffen. Klager verwees naar het zogenaamde “Vademecum voor Gepensioneerden van de EIB”, dat het volgende bepaalt:

“Indien u de valuta van uw woonplaats heeft gekozen, zal uw pensioen automatisch worden berekend op basis van de speciale omrekeningskoers, die door de Raad van de Europese Gemeenschappen is vastgesteld, indien deze gunstiger is dan de gemiddelde koers in Brussel.”

Klager was derhalve van oordeel dat de Bank verplicht was haar gepensioneerden verder te betalen overeenkomstig de door haar in het Vademecum aangegeven verbintenis. Klager had gedurende zes maanden geprobeerd de Bank hiervan te overtuigen, weliswaar zonder succes.

Kortom, klager beweerde dat de Bank had besloten het vroegere pensioenstelsel eenzijdig af te schaffen, ofschoon alle andere instellingen hun stelsel van compensaties verder bleven toepassen. Volgens klager veroorzaakte dit een verlies voor gepensioneerden die in het VK woonden. Klager verwees tevens naar de bepalingen in het zogenaamde “Vademecum voor Gepensioneerden van de EIB”.

Klager vorderde dat het besluit dat tot een vermindering van het door de Bank betaalde pensioen leidde, zou worden ingetrokken of ten minste opgeschort, totdat een bevredigende oplossing was gevonden.

ONDERZOEK

Standpunt Europese Investeringsbank

De klacht werd doorgestuurd naar de Europese Investeringsbank. In haar standpunt lichtte de Bank de afschaffing van de speciale omrekeningskoersen toe. Eerst wees de Bank erop dat haar personeelsleden geen ambtenaren zijn, maar een arbeidscontract met de Bank hebben. Dit is erkend door het Hof van Justitie. Het arbeidscontract tussen de Bank en haar personeel valt derhalve onder een ander wettelijk kader dan dat van het Statuut van de ambtenaren van de Gemeenschap. Het personeelsstatuut van de Bank voorziet in een pensioenregeling voor haar personeel die werd goedgekeurd door de Raad van Bestuur van de Bank. Volgens deze pensioenregeling worden de pensioenen betaald in de zetel van de Bank, hetzij in euro hetzij in de valuta van een door de begunstigde gekozen lidstaat. Wanneer het pensioen wordt betaald in een andere valuta dan die waarin de salarisschaal van de Bank is uitgedrukt, vindt er een omrekening plaats tegen dezelfde koers als degene die wordt toegepast bij de overdracht van salarissen.

In 1982 voerde de Bank een stelsel in uit hoofde waarvan actieve personeelsleden een deel van hun salaris konden ontvangen in een andere valuta dan BEF/LUF tegen een omrekeningskoers die gunstiger was dan de geldende commerciële wisselkoers. De speciale omrekeningskoersen werden tevens toegepast op betalingen van onder de pensioenregeling van de Bank vallende pensioenen, indien de begunstigde betaling in de valuta van zijn woonplaats verkoos boven betaling in BEF/LUF.

De speciale omrekeningskoersen werden berekend op grond van “aanpassingscoëfficiënten” die door de communautaire instellingen waren vastgesteld met het oog op de omwisseling van salarissen, betaald aan ambtenaren van de Gemeenschap met een standplaats in andere landen dan België en Luxemburg. In 1982 was het personeelsleden toege laten tot 35% van hun salaris in een andere munt dan BEF/LUF op te nemen. In 1996 werd dit bedrag verminderd tot 16% van het salaris bij overdrachten aan de lidstaat van oorsprong en tot 35% bij levering van bewijs van daarvoor in aanmerking komende persoonlijke uitgaven in een andere lidstaat.

Gepensioneerden konden voor het volledige bedrag van hun pensioen gebruik maken van de speciale omrekeningskoersen en iedere maand werd ofwel de marktcoers ofwel de speciale omrekeningskoers, naargelang welke de gunstigste was, toegepast. De Bank bekleemtoonde dat zowel voor actieve personeelsleden als voor gepensioneerden het voordeel van de speciale omrekeningskoersen door de Bank was ingevoerd en toegepast als een eenzijdige maatregel die nooit in het personeelsstatuut van de Bank of in individuele arbeidsovereenkomsten was opgenomen. Het bestaan van de speciale omrekeningskoersen was vermeld in het “Vademecum voor Gepensioneerden van de EIB”, een louter informatief en juridisch niet-bindend document, dat de personeelsleden bij het verlaten van de Bank ontvingen.

In juni 1998 kondigde de Bank, na overleg met het college van vertegenwoordigers van het personeel en met de vereniging van gepensioneerden, aan dat het stelsel van de speciale omrekeningskoersen zou worden afgeschaft met ingang van 1 januari 1999, na de invoering van de euro, die tevens de valuta zou zijn waarin de Bank haar personeel zou betalen. Het besluit om de euro in te voeren als de munteenheid waarin de salarissen en pensioenen worden uitgedrukt en betaald, werd in juni 1998 door de Raad van Bestuur van de Bank genomen. Tegelijkertijd nam de Directie van de Bank het besluit het stelsel van de speciale omrekeningskoersen af te schaffen, aangezien de omrekeningskoersen voor de lidstaten die deel uitmaakten van de Monetaire Unie op 31 december 1998 door de Raad zouden worden vastgelegd (Verordening 2866/98 van de Raad). Het stelsel kon vanaf 1 januari 1999 derhalve niet meer op deze valuta's worden toegepast. Op grond van gelijke behandeling en billijkheid ten aanzien van alle personeelsleden werd de toepassing van de speciale omrekeningskoersen tevens stopgezet met betrekking tot de valuta's van de lidstaten die geen deel uitmaakten van de Monetaire Unie. Dit besluit werd in februari 1999 door de Raad van Bestuur van de Bank bevestigd. Zowel de actieve personeelsleden als de gepensioneerden werden op de hoogte gebracht van de afschaffing van de speciale omrekeningskoersen door middel van een mededeling die in juni 1998 aan ieder personeelslid en gepensioneerde persoonlijk werd toegestuurd. Iedere gepensioneerde kreeg een persoonlijke brief waarin de gevolgen van het besluit voor zijn of haar persoonlijke toestand werden uiteengezet.

Voor de gepensioneerden besloot de Directie van de Bank het voordeel van de speciale omrekeningskoersen geleidelijk over drie jaar af te schaffen. Aldus werden de speciale omrekeningskoersen nog toegepast op maximaal 75% van het pensioen in 1999, 50% in 2000 en 25% in 2001.

De Bank onderstreepte dat zij in haar visie met het betwiste besluit de oude pensioenregeling niet eenzijdig had afgeschaft, zoals werd beweerd door klager, maar slechts een door haar verleend bijkomend voordeel had gewijzigd. De van kracht zijnde pensioenregeling en het daarop betrekking hebbende wettelijke kader bleven ongewijzigd bestaan.

De Bank deelde de Ombudsman vervolgens mee dat met betrekking tot de afschaffing van de speciale omrekeningskoersen voor salarissen betaald aan actieve personeelsleden van de Bank, na een verzoeningsprocedure, zoals voorgeschreven door het personeelsstatuut van de Bank, drie personeelsleden van de Bank op 31 augustus 1999 bij het Gerecht van eerste aanleg beroep hadden ingesteld. Met deze actie betwisten de personeelsleden de wettigheid van het besluit van de Bank. Aangezien volgens de Bank de speciale omrekeningskoersen voor actieve personeelsleden en gepensioneerden nauw met elkaar zijn verbonden, kan de uitslag van de hangende rechtszaak ook voor de gepensioneerden van de Bank gevolgen hebben.

Wat de situatie van de gepensioneerden in het bijzonder betreft, deelde de Bank tevens aan de Ombudsman mee dat klager en een aantal andere gepensioneerden uit het Verenigd Koninkrijk een verzoeningsprocedure hadden ingeleid. Een bemiddelingscomité, samengesteld overeenkomstig artikel 41, lid 2 van het personeelsstatuut van de Bank, deelde op 30 juli 1999 zijn aanbevelingen mee. De Directie van de Bank besloot de door het bemiddelingscomité voorgestelde maatregelen niet te nemen, maar in de plaats daarvan bood het de gepensioneerden twee bijkomende voordelen aan. Ten eerste zou de weerslag van een onverwachte, sterke stijging van bepaalde valuta's buiten de euro, zoals het Britse pond, ten opzichte van de euro tot op zekere hoogte worden gecompenseerd. Ten tweede werd een eenmalige sociale vergoeding aangeboden. De groep Britse gepensioneerden uitten evenwel nadien hun teleurstelling over het voorstel van de Directie. De onderhandelingen waren nog steeds aan de gang met het oog op de bepaling van de bijkomende voordelen die zouden worden aangeboden aan de gepensioneerden.

Opmerkingen klager

Samengevat maakte klager de volgende opmerkingen.

Aan sommige, maar niet aan alle, gepensioneerden had de Bank een eenmalige vaste "sociale" vergoeding aangeboden. Deze vorm van vergoeding werd evenwel niet voldoende geacht om zelfs maar het gedurende de overgangperiode van drie jaar opgelopen verlies te vergoeden. Volgens klager had de voorzitter van de Bank bij verscheidene gelegenheden verklaard dat de afschaffing van de speciale omrekeningskoersen niet was bedoeld om het inkomen van gepensioneerden te verlagen en dat deze gevolgen van toevallige aard waren.

Klager onderstreepte voorts dat de Bank de afschaffing van de speciale omrekeningskoersen had voorgesteld als een onvermijdelijke, door overmacht (ingevolge de invoering van de euro) veroorzaakte wijziging. Klager was van oordeel dat zij verkeerd waren ingelicht, aangezien andere instellingen, die kennelijk onder dezelfde druk stonden, op een heel verschillende manier hadden gereageerd en hun gepensioneerden met van hun land van verblijf afhankelijke aanpassingscoëfficiënten waren blijven betalen en er op die manier hadden voor gezorgd dat hun gepensioneerden dezelfde koopkracht als vóór de invoering van de euro hadden behouden. De Bank zou ten minste voor een alternatief voor de speciale omrekeningskoersen moeten zorgen om de door andere instellingen toegepaste pensioenregeling zo dicht mogelijk te benaderen. Bovendien waren de omrekeningskoersen ingevoerd om rekening te houden met de verschillen in de kosten van levensonderhoud en was er op 1 januari 1999 geen verandering gekomen in de kosten van levensonderhoud.

De pensioenregeling van de Bank werd op 1 januari 1999 gewijzigd. Artikel 33 van de regeling bepaalde nu dat de pensioenen in euro zouden worden betaald en artikel 81 bepaalde dat de "nieuwe" regeling op 1 januari 1999 in werking zou treden, maar dat de rechten van de verzekerden die de Bank vóór de inwerkingtreding hadden verlaten, zouden worden bepaald op grond van de regeling die van toepassing was op het tijdstip van hun vertrek. De Bank had de wijziging derhalve onjuist geïnterpreteerd, alsof ze op alle gepensioneerden van toepassing was. Klager voerde tevens aan dat, toen de Raad van Bestuur in

juni 1998 het besluit nam de regeling te wijzigen, de administratie van de Bank de Raad van Bestuur niet had meegedeeld dat het wezenlijke gevolg van het voorgestelde besluit niet de munteenheid was waarin het pensioen werd uitgedrukt, maar wel de afschaffing van de speciale omrekeningskoersen.

Toen de Bank het stelsel van de speciale omrekeningskoersen in 1995 en 1996 wijzigde, was het de bedoeling dit aan te passen aan de in andere instellingen toegepaste regels. De Bank oefende aldus uitdrukkelijk haar autonomie uit om zich op één lijn te stellen met de andere instellingen van de Gemeenschap. Door in 1998 de speciale omrekeningskoersen af te schaffen had de Bank afstand genomen van dat beleid.

Het is een aan het recht van de lidstaten gemeen beginsel dat eenzijdig toegekende personeelsvoordelen een verworven recht kunnen worden. De beslissing om een dergelijk recht af te schaffen moet eerlijk en rechtvaardig zijn, d.w.z. er moeten passende gronden zijn, overleg plaatsvinden, vergoedingen worden betaald en een overgangperiode in acht worden genomen.

Met betrekking tot de ontvankelijkheid van de klacht stelde klager dat het Statuut van de Ombudsman niet uitsluit dat de Ombudsman zich met deze zaak bezighoudt.

Klager besloot dat de gronden van de klacht de volgende waren: stopzetting op 1 januari 1999 (na 16 jaar) van pensioenbetalingen in pond sterling door de Bank; afwijking na 16 jaren van een op EU-aanpassingscoëfficiënten gebaseerde koopkrachtregeling; niet-naleving van verbintenissen aangegaan in het “Vademecum voor Gepensioneerden van de EIB”; weigering door de Bank om het besluit van het bemiddelingscomité van 30 juli 1999 te erkennen; discriminatie van de gepensioneerden van de Bank vergeleken bij het gepensioneerde personeel van alle andere instellingen van de Gemeenschap.

Schorsing onderzoek

Uit informatie waarover de Ombudsman beschikte, bleek dat op 31 augustus 1999 drie leden van het personeel van de Bank tegen de Bank beroep hadden aangetekend bij het Gerecht van eerste aanleg met betrekking tot het besluit van de Bank om de speciale omrekeningskoersen af te schaffen, zaak T-192/99, *Dunnett e.a. tegen Europese Investeringsbank*.

Krachtens het Statuut van de Europese Ombudsman²² is de behandeling van klachten met betrekking tot procedures voor de rechter of van rechterlijke beslissingen (artikel 1, lid 3) of het optreden van het Hof van Justitie en het Gerecht van eerste aanleg bij de uitoefening van hun gerechtelijke taak (artikel 2, lid 2) van het mandaat van de Ombudsman uitgesloten. Als de feiten van een klacht het voorwerp uitmaken van een lopende gerechtelijke procedure, moet de Ombudsman de klacht niet ontvankelijk verklaren of een einde maken aan de behandeling ervan en moeten de resultaten van het onderzoek dat hij eventueel reeds heeft verricht terzijde worden gelaten (artikel 2, lid 7).

Rekening houdend met het feit dat de grond van de klacht nauw aansloot bij die van de bij het Gerecht van eerste aanleg aanhangige klacht, achtte de Ombudsman het niet mogelijk het onderzoek in deze zaak voort te zetten zonder een standpunt in te nemen betreffende zaken die op dat tijdstip hangende waren voor het Gerecht van eerste aanleg. Om dat te voorkomen en zich aan de geest en de letter van bovengenoemde bepalingen van het Statuut van de Europese Ombudsman te houden, besloot de Ombudsman op 22 mei 2000 het onderzoek inzake de klacht te schorsen totdat de bij het Gerecht van eerste aanleg aanhangige verwante zaak was beslecht.

²² Besluit 94/262 van het Europees Parlement van 9 maart 1994 inzake het Statuut van de Europese Ombudsman en de algemene voorwaarden voor de uitoefening van zijn ambt, PB L 113 van 04.05.1994, blz. 15

Arrest Gerecht van eerste aanleg

Op 6 maart 2001 velde het Gerecht van eerste aanleg zijn arrest in de zaak T-192/99²³. Het Gerecht oordeelde het beroep ontvankelijk, voor zover het de eis tot nietigverklaring van de salarisafrekening voor januari 1999 van de verzoekers betrof. Het besloot dat de Bank inbreuk had gepleegd op een algemeen beginsel van het arbeidsrecht, doordat zij niet te goeder trouw gesprekken had gevoerd met vertegenwoordigers van het personeel inzake de aanvaarding van het besluit van 11 juni 1998. Het Gerecht verklaarde het besluit van 11 juni 1998 om het stelsel van de speciale omrekeningskoersen af te schaffen derhalve onwettig.

VERDER ONDERZOEK

Na zorgvuldige bestudering van het dossier van de klacht en het arrest van het Gerecht van eerste aanleg in zaak T-192/99 bleek dat verder onderzoek nodig was. De Ombudsman verzocht de Bank hem derhalve op de hoogte te houden van alle maatregelen die de Bank ingevolge het arrest van het Gerecht in deze zaak zou nemen.

Tweede standpunt Bank

In haar antwoord op het verder onderzoek van de Ombudsman verduidelijkte de Bank dat de betrokken salarisbriefjes van de drie verzoekers op grond van het arrest van het Gerecht nietig waren verklaard. Deze zouden worden behandeld alsof het besluit van juni 1998 om de speciale omrekeningskoersen af te schaffen nooit was genomen.

Volgens de interpretatie van het arrest door de Bank was de Bank niet verplicht de toepassing van deze regeling tot alle andere betrokken personeelsleden of gepensioneerden uit te breiden. Maar om een gelijke behandeling te verzekeren, besloot de Bank dat alle personeelsleden die aanspraak konden maken op de speciale omrekeningskoersen, op dezelfde basis zouden worden behandeld, en dat vanaf januari 1999 hetzelfde beginsel op gepensioneerden zou worden toegepast. De praktische maatregelen die op grond van dit besluit moesten worden genomen, werden nog uitgewerkt.

De Bank deelde tevens aan de Ombudsman mee dat er reeds vóór de zaak aanhangig was gemaakt bij het Gerecht van eerste aanleg uitvoerige gesprekken met de gepensioneerden aan de gang waren. Om beter rekening te kunnen houden met de toestand van de gepensioneerden werden er tevens gesprekken gevoerd met de vereniging van gepensioneerden, die goed opschoten. De Bank verzekerde de Ombudsman dat het op handen zijnde besluit over de zaak vanzelfsprekend volledig in overeenstemming zou zijn met het arrest van het Gerecht en de gelijke behandeling van alle betrokkenen zou verzekeren.

Tweede reeks opmerkingen klager

Klager was zeer tevreden dat het arrest van het Gerecht over de speciale omrekeningskoersen door de Bank op alle personeelsleden, met inbegrip van de gepensioneerden, zou worden toegepast en juichte de door de Bank aangevane verbintenis toe. Klager kreeg aldus voldoening met betrekking tot de pensioenbetalingen uit het verleden, maar was van oordeel dat er onduidelijkheid bestond betreffende de verzekering door de Bank aangaande de toekomstige pensioenbetalingen. Klager gaf toe dat er gesprekken aan de gang waren met de vereniging van gepensioneerden, maar stelde dat niet alle gepensioneerden lid daarvan waren. Klager eiste derhalve dat alle desbetreffende toekomstige besluiten van de Bank zouden worden toegepast op alle gepensioneerden. Ten slotte verzocht klager de Bank, ten eerste, te verduidelijken of zij de geldigheid van haar verbintenis in het zogenaamde “Vademecum voor Gepensioneerden van de EIB” erkende en, ten

²³ Zaak T-192/99, Dunnett e.a. tegen Europese Investeringsbank, Jurispr. 2001, Ambtenarenzaken, blz. IA-65, II-313.

tweede, het arrest van het Gerecht aan alle personeelsleden en gepensioneerden te doen toekomen.

BESLUIT

1 Afschaffing van de speciale omrekeningskoersen

1.1 Klager beweerde dat de Bank had besloten het oude pensioenstelsel eenzijdig af te schaffen, hoewel alle andere instellingen hun compensatiestelsel verder bleven toepassen. Volgens klager veroorzaakte dit een verlies voor de gepensioneerden die in het VK woonden. Klager verwees tevens naar de bepalingen in het zogenaamde “Vademecum voor Gepensioneerden van de EIB”. Klager vorderde dat het besluit, dat een vermindering van het door de Bank betaalde pensioen veroorzaakte, werd herroepen of ten minste opgeschort totdat er een bevredigende oplossing was gevonden.

1.2 Aangezien het Gerecht van eerste aanleg een zaak behandelde die betrekking had op hetzelfde juridische probleem, besloot de Ombudsman op 22 mei 2000 het onderzoek betreffende deze klacht op te schorten, totdat er in die zaak een arrest was gevelde.

1.3 Op 6 maart 2001 velde het Gerecht van eerste aanleg zijn arrest in zaak T-192/99²⁴. Het Gerecht oordeelde dat het beroep ontvankelijk was wat de eis tot nietigverklaring van de salarisbriefjes voor januari 1999 van de verzoekers betrof. Het Gerecht besloot dat de Bank een algemeen beginsel van het arbeidsrecht met voeten had getreden doordat zij niet te goeder trouw gesprekken had gevoerd met vertegenwoordigers van het personeel, alvorens op 11 juni 1998 het besluit te nemen. Het Gerecht verklaarde het besluit van 11 juni 1998 om het stelsel van de speciale omrekeningskoersen af te schaffen derhalve onwettig.

1.4 Nadat het arrest van het Gerecht was gevelde, verklaarde de Bank dat de betrokken loonbriefjes van de drie verzoekers nietig waren op grond van het arrest en dat zij zouden worden behandeld alsof het besluit van juni 1998 om de speciale omrekeningskoersen af te schaffen nooit was genomen. Om een gelijke behandeling te verzekeren had de Bank besloten dat alle personeelsleden en de gepensioneerden die aanspraak konden maken op de speciale omrekeningskoersen, op dezelfde basis zouden worden behandeld en dat de praktische maatregelen die door het vonnis van het Gerecht noodzakelijk waren, zouden worden uitgewerkt. Bovendien waren er gesprekken aan de gang met de vereniging van gepensioneerden. De Bank verzekerde de Ombudsman dat het op handen zijnde besluit over de zaak volledig in overeenstemming met het arrest van het Gerecht zou zijn en de gelijke behandeling van alle betrokkenen zou waarborgen.

1.5 Klager drukte er zijn tevredenheid over uit dat het arrest van het Gerecht over de speciale omrekeningskoersen door de Bank op alle personeelsleden, met inbegrip van de gepensioneerden, zou worden toegepast en juichte de door de Bank aangegane verbintenis toe. Klager gaf evenwel uiting aan enige bezorgdheid met betrekking tot de door de Bank gegeven verzekeringen en de vraag of de Bank haar besluit op alle gepensioneerden zou toepassen.

1.6 De Ombudsman nam er nota van dat het Gerecht van eerste aanleg zich had uitgesproken over de wettigheid van het besluit van de Bank van 11 juni 1998 om het stelsel van de speciale omrekeningskoersen af te schaffen. Het Gerecht had dit besluit onwettig verklaard. Tevens stelde de Ombudsman vast dat de Bank zich ertoe had verbonden ten volle rekening te houden met het arrest van het Gerecht. De Ombudsman is derhalve van oordeel dat de Bank een nieuw besluit zal nemen dat in overeenstemming is met het besluit van het Gerecht. De Ombudsman is er tevens door de Bank en klager van op de

²⁴ Zaak T-192/99, Dunnett e.a. tegen Europese Investeringsbank, Jurispr. 2001, Ambtenarenzaken, blz. IA-65, II-313.

hoogte gesteld dat er door de Bank en de vereniging van gepensioneerden gesprekken worden gevoerd. De Ombudsman besluit derhalve dat de Bank de eis van klager heeft ingewilligd.

1.7 Met betrekking tot de bezorgdheid van klager omtrent de door de Bank gegeven waarborgen en de vraag of de Bank haar besluit op alle gepensioneerden zou toepassen, stelt de Ombudsman vast dat de Bank heeft verklaard dat zij een gelijke behandeling van alle betrokkenen waarborgt.

1.8 Met betrekking tot het verzoek van klager om opheldering omtrent de vraag of de Bank de geldigheid van haar verbintenis in het zogenaamde “Vademecum voor Gepensioneerden van de EIB” erkende en voorts of de Bank het arrest van het Gerecht aan alle personeelsleden en gepensioneerden zou bezorgen, vindt de Ombudsman het niet verantwoord om in de gegeven omstandigheden een onderzoek in te stellen naar deze punten die in de opmerkingen van klager op het tweede standpunt van de Bank werden opgeworpen.

2 Conclusie

Uit het tweede standpunt van de Bank en de opmerkingen van klager blijkt dat de Bank de nodige maatregelen heeft genomen om de zaak tot tevredenheid van klager te regelen. De Ombudsman sluit derhalve de zaak.

3.3 DOOR DE OMBUDSMAN BEREIKTE MINNELIJKE SCHIKKINGEN

SCHADELOOSSTELLING VOOR LAATTIJDIGE BETALING VAN EEN SUBSIDIE

Besluit inzake klacht 860/99/(IJH)MM tegen de Europese Commissie

KLACHT

Klager (een bedrijf) had in november 1995 deelgenomen aan het programma European Community Investment Partners (ECIP) waarbij hem een subsidie uit communautaire fondsen was toegekend. Het eerste deel van de subsidie werd door de Commissie tijdig betaald. Klager beweerde dat de betaling van het tweede deel pas twee jaar later, op 15 juni 1998, plaatsvond en dat de Commissie geen uitleg voor de vertraging had gegeven. Door de late betaling had klager een banklening moeten aangaan om de kosten te dekken.

In de klacht die hij op 25 juni 1999 aan de Ombudsman richtte, eiste klager schadeloosstelling voor de vertraging waarmee hij de laatste betaling van de Commissie had ontvangen. Hij vorderde 13.132 ecu, wat overeenkwam met de rente op de banklening.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

In haar standpunt maakte de Commissie de volgende opmerkingen.

In het kader van het ECIP-programma werd aan klager een subsidie toegekend voor het organiseren van een bijeenkomst van vertegenwoordigingen van het Chileense en Argentijnse bedrijfsleven ter bevordering van investeringen. Aan de hand van het door klager geraamde budget stemde de Commissie ermee in “50% van de werkelijke kosten, maar ten hoogste 92.080 ecu in totaal” te betalen.

Aangezien de uiteindelijke rekeningen van de klager substantieel afweken van de genoemde ramingen, beperkte de Commissie de betaling tot een totaal van 78.541 ecu, waarbij zij de gebruikelijke betalingsregeling op iedere uitgavenpost afzonderlijk toepaste. Klager eiste evenwel de totale 92.080 ecu, daar de genoemde regeling naar zijn mening slechts van toepassing was op de totale kosten van het project, die het oorspronkelijke budget overschreden.

De Commissie vond dat zij geen betaling meer schuldig was. Na een aanslepend meningsverschil over de interpretatie van het contract, waarbij klager aanvoerde dat de Commissie

in het verleden al uitzonderingen op de regel had gemaakt, betaalde de Commissie nog 13.438 ecu om het geschil bij te leggen. Zij onderstreepte echter het uitzonderlijke karakter van de betaling.

De Commissie weigerde derhalve klager 13.132 ecu te betalen als schadeloosstelling voor de beweerde laattijdige betaling van de betwiste 13.438 ecu. De Commissie beschouwde de eis tot verdere schadeloosstelling als ongegrond.

Opmerkingen klager

In zijn opmerkingen werkte klager de bewering van onnodige vertraging verder uit en gaf hij aanvullende informatie die als volgt kan worden samengevat.

(i) Klager beklemtoonde dat de Commissie bij een vorige uit het ECIP-programma gesubsidieerde actie had ingestemd met de regeling “35% van de werkelijke kosten, maar ten hoogste 59.366 ecu in totaal” en toen binnen een periode van zes maanden 59.366 ecu had betaald. De tweede actie was, met uitzondering van de bepaling “50% van de werkelijke kosten, maar ten hoogste 92.080 ecu in totaal”, op precies hetzelfde contract met de Commissie gebaseerd. Aangezien 50% van de werkelijke kosten neerkwam op 95.392 ecu, had de Commissie 92.080 ecu moeten betalen. In dit geval had de Commissie er evenwel slechts mee ingestemd 78.541 ecu te betalen. Klager leidde daaruit af dat de Commissie de procedures had gewijzigd zonder hem daarvan op de hoogte te brengen en beschouwde het feit dat de Commissie minder dan 92.080 ecu betaalde, als contractbreuk. Klager uitte kritiek op het verweer van de Commissie dat zij in het verleden bij de toepassing van haar procedures uitzonderingen had gemaakt.

(ii) Klager werkte zijn bewering inzake onnodige vertraging door de Commissie en het gebrek aan uitleg voor de vertraging verder uit. Klager vermeldde dat hij het verslag op 22 februari 1996 per koerierdienst naar de Commissie had gestuurd. De Commissie had niets van zich laten horen tot in december 1996, toen zij opnieuw om de documenten vroeg, die blijkbaar verloren waren gegaan. Op 22 oktober 1997 stelde de Commissie klager ervan op de hoogte dat zij het niet eens was met de voorgelegde facturen. Pas op dit moment was er sprake van een geschil, dat op 3 maart 1998 met een eerste onvolledige betaling door de Commissie werd afgesloten. Op 18 juni 1998 ontving klager de rest van de betaling. Volgens klager had de Commissie 20 maanden niets gedaan alvorens er zelfs maar sprake was van een geschil en had het daarna nog acht maanden geduurd tot de Commissie het volledige verschuldigde bedrag had betaald.

POGINGEN VAN DE OMBUDSMAN OM EEN MINNELIJKE SCHIKKING TE BEREIKEN

Analyse van de geschilpunten door de Ombudsman

Na zorgvuldige overweging van het standpunt en de opmerkingen was de Ombudsman er niet van overtuigd dat de Commissie adequaat had gereageerd op de klachten van klager.

In verband met de eerste klacht inzake het verzuim van de Commissie om te reageren en uitleg te geven vond de Ombudsman dat de vertraging veeleer te wijten was aan het uitblijven van een reactie van de instelling dan aan het meningsverschil tussen beide partijen.

De voorlopige conclusie van de Ombudsman luidde derhalve dat het uitblijven van een reactie en van uitleg van de Commissie gedurende 20 maanden mogelijk een geval van wanbeheer was.

De tweede bewering inzake schadeloosstelling voor de laattijdige betaling van de subsidie wierp evenwel de moeilijk te beantwoorden vraag op of een van beide partijen contractbreuk had gepleegd. Aangezien dit een zaak was waarover uiteindelijk een ter zake

bevoegde rechtbank zich moest uitspreken, beperkte de Ombudsman zijn onderzoek tot de vraag of de communautaire instelling of het communautaire orgaan hem een samenhangende en redelijke uiteenzetting van de rechtsgrondslag voor haar/zijn optreden had gegeven. Hoewel de Commissie uiteindelijk inging op de vordering van klager en het verschil van 13.438 ecu betaalde, geschiedde de betaling met een vertraging van 28 maanden zonder dat de Commissie daar enige uitleg voor gaf.

De voorlopige conclusie van de Ombudsman was dan ook dat, gelet op de omstandigheden, het besluit van de Commissie om in een geval van late betaling te weigeren rente te betalen mogelijk een geval van wanbeheer kon zijn.

Mogelijkheid van een minnelijke schikking

Op 7 december 2000 legde de Ombudsman de Commissie een voorstel voor een minnelijke schikking voor. In zijn brief verzocht de Ombudsman de Commissie te overwegen de voor late betaling verschuldigde rente aan klager te betalen.

In haar antwoord van 13 februari 2001 trok de Commissie de vertraging als zodanig niet in twijfel, maar gaf zij er wel de volgende verklaring voor:

- (i) het financieel verslag was, waarschijnlijk ingevolge de verhuizing, verloren gegaan;
- (ii) het bureau voor technische bijstand had het verzoek om betaling met vertraging verwerkt.

Hoewel er in het contract geen clausule inzake late betaling was opgenomen, wenste de Commissie toch rekening te houden met haar Mededeling van 10 juni 1997 (SEC(97)1205), die was uitgebreid tot standaardfinancieringsovereenkomsten voor bijstand aan derde landen²⁵ waarin op ECIP-overeenkomsten toepasselijke standaardbepalingen zijn opgenomen. Volgens de berekeningen van de Commissie bedroeg de te betalen rente 3.541,45 €. Op 3 april 2001 aanvaardde klager het voorstel van de Commissie.

BESLUIT

1 Schadeloosstelling voor te late betaling van de subsidie

1.1 Klager beweerde in zijn opmerkingen dat de Commissie gedurende 20 maanden niet reageerde op het verslag over de ECIP-actie dat hij haar had doen toekomen en evenmin uitleg gaf voor de vertraging. Klager vorderde schadeloosstelling voor de vertraging waarmee de Commissie het laatste deel van de subsidie aan hem had betaald. Door de vertraagde betaling zag klager zich genoodzaakt een banklening te nemen om de kosten te dekken. Hij vorderde daarvoor 13.132 ecu, wat overeenkwam met de op de banklening verschuldigde rente.

1.2 In haar standpunt verwees de Commissie enkel met de woorden “aanslepend meningsverschil” naar deze bewering. De Commissie vond dat zij geen betaling meer verschuldigd was. Daarbij voerde de Commissie aan dat zij, omdat er een substantieel verschil tussen de ramingen en de definitieve rekeningen van klager bestond, de gebruikelijke betalingsregeling op iedere uitgavenpost afzonderlijk had toegepast. Het bedrag dat de Commissie bereid was te betalen bedroeg 78.541 ecu. Hierop volgde dan een aanslepend meningsverschil met klager over de interpretatie van de overeenkomst, inzonderheid omdat de Commissie in het verleden al uitzonderingen op de regel had gemaakt. Om dit geschil te regelen stemde de Commissie er bij wijze van uitzondering mee in klager nog 13.438 ecu te betalen. Zij onderstreepte nogmaals het uitzonderlijke karakter van deze betaling.

²⁵ Bijlage II bij de Algemene voorwaarden die van toepassing zijn op financieringsovereenkomsten van de Europese Gemeenschap voor hulp aan derde landen, blz. 8-9

1.3 De Commissie bleek niets van zich te hebben laten horen tot in december 1996, toen zij klager opnieuw om de documenten verzocht die deze haar reeds op 22 februari 1996 had verstrekt. En het duurde tot 22 oktober 1997 vooraleer de Commissie liet weten dat zij het niet eens was met de facturen. Het eigenlijke “geschil” begon pas op dat moment en eindigde acht maanden later met de betaling van het laatste bedrag. De vertraging leek dus veler te wijten aan het uitblijven van een reactie van de instelling dan aan het geschil tussen beide partijen. Klager stelde voorts dat de Commissie geen uitleg voor haar gedrag had gegeven.

1.4 In zijn voorstel voor een minnelijke schikking, overeenkomstig artikel 3, lid 5 van het Statuut, stelde de Ombudsman de Commissie voor te overwegen de vereniging de verschuldigde rente voor te late betaling te betalen. In haar antwoord aanvaardde de Commissie het voorstel van de Ombudsman en stelde zij voor 3.541,45 € te betalen als schadevergoeding voor de te late betaling van de ECIP-subsidie. Op 3 april 2001 aanvaardde klager het voorstel van de Commissie.

2 Conclusie

Naar aanleiding van het onderzoek van de Ombudsman naar de klacht werd tussen de Commissie en klager een minnelijke schikking bereikt. De Ombudsman sluit derhalve de zaak.

BETALING VAN EEN SINDS 1995 DOOR DE COMMISSIE VERSCHULDIGD BEDRAG

*Besluit inzake klacht
780/2000/GG tegen de
Europese Commissie*

KLACHT

In 1994 sloot een Duits adviesbureau, vertegenwoordigd door klaagster, een Duits staatsburger, een contract met de Commissie voor de verstrekking van adviesdiensten in het kader van het “Force”-programma (project D/93B/1/3120/Q-FPC). Overeenkomstig het contract beliepen de totale kosten van het project 88.000 € en zou de maximale communautaire bijdrage 65.000 € bedragen. Verder bepaalde het contract dat 80% van de communautaire bijdrage binnen dertig dagen na ontvangst van het op passende wijze ondertekende contract zou worden betaald. De resterende 20% zou worden betaald nadat de Commissie het verslag en het financiële overzicht, die ten laatste op 14 november 1994 door de contractant moesten worden ingediend, had ontvangen.

Klaagster beweerde dat de Commissie had nagelaten de laatste aan haar firma verschuldigde betaling uit te voeren. Voorts beweerde zij dat de Commissie niet had gereageerd op verscheidene verzoeken om informatie die zij per telefoon, fax en aangetekend schrijven had gedaan. Volgens klaagster had de heer P. Louis van de Commissiediensten haar tijdens een bezoek aan de Commissie op 5 november 1999 verzekerd dat de betaling bleek te zijn uitgevoerd, dat dit met elektronische middelen in de archieven van het “Force”-programma moest worden geverifieerd en dat zij hiervan op de hoogte zou worden gehouden. Klaagster beweerde echter dat men haar daarna alleen nog had meegedeeld dat de “Force”-archieven niet toegankelijk waren met elektronische middelen. Vervolgens had zij een afschrift van het overschrijvingsformulier gevraagd. Hierop had zij geen antwoord gekregen.

In haar in juni 2000 bij de Ombudsman ingediende klacht formuleerde klaagster de volgende beweringen:

- 1 de Commissie diende haar een kopie van het overschrijvingsformulier toe te sturen;
- 2 de Commissie diende haar het verschuldigde bedrag te betalen, indien zij dat nog niet had gedaan.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

In haar standpunt formuleerde de Commissie de volgende opmerkingen.

Het “Force”-programma was officieel beëindigd in 1995. De dossiers met betrekking tot dit programma waren, met het oog op de afwikkeling van de resterende projecten, toevertrouwd aan Agenor S.A., het Bureau voor technische bijstand van de Commissie dat belast was met de tenuitvoerlegging van het “Leonardo da Vinci”-programma (1995-1999). Toen dit bureau echter in februari 1999 werd gesloten, was een aantal dossiers, waaronder dat van klaagster, nog steeds niet afgehandeld.

De Commissie beschikte helaas niet over de betrokken dossiers, die in februari 1999 door de Belgische justitie waren verzegeld en nog niet waren terugbezorgd. De Commissie had dus momenteel geen toegang tot deze dossiers en was bijgevolg niet in staat onmiddellijk aan de verzoeken van klaagster te voldoen.

De Commissie had op 6 september 2000 naar de Belgische onderzoeksrechter geschreven met het verzoek om inzage te krijgen in de dossiers met betrekking tot de zaak van klaagster. De Commissie kon geen adequate uitleg geven over hetgeen in de onderhavige zaak was gebeurd, zolang zij geen toegang tot deze dossiers had gekregen. De Commissie had ook op 20 oktober 2000 naar klaagster geschreven met het verzoek de Commissie een kopie van haar eigen documenten met betrekking tot dit dossier te doen toekomen.

Opmerkingen klaagster

In haar opmerkingen (die klaagster aan de Ombudsman had gestuurd nadat zij de brief van de Commissie van 20 oktober 2000 had ontvangen), beweerde klaagster dat zij de Commissie reeds verscheidene malen kopieën van haar documenten had verschaft. Klaagster beweerde ook dat zij bij haar bezoek aan de Commissie in november 1999 had vastgesteld dat de Commissie de betrokken documenten in haar bezit had. De betalingsdocumenten dienden hoe dan ook in het bezit te zijn van de Commissiedienst die met de uitbetaling van dergelijke bedragen is belast.

VERDER ONDERZOEK

Verzoek om aanvullende informatie

Na de opmerkingen van klaagster te hebben ontvangen, was de Ombudsman van mening dat hij aanvullende informatie nodig had om de klacht te kunnen behandelen. Hij vroeg de Commissie derhalve om hem mee te delen (1) of *alle* relevante documenten momenteel in handen waren van de Belgische justitie en (2) of de Belgische justitie had geantwoord op haar brief van 6 september 2000, en zo niet, welke maatregelen de Commissie voorstelde om de zaak van klaagster op te lossen.

Antwoord van de Commissie

In haar antwoord maakte de Commissie de volgende opmerkingen.

De Commissie had inmiddels een nieuwe kopie van het betrokken dossier samengesteld op basis van de archieven van het Directoraat-generaal Onderwijs en Cultuur. Daarin werd geen enkel bewijs voor de betaling van het betrokken bedrag gevonden. Noch was in het interne boekhoudsysteem van de Commissie enig spoor te vinden van een betaling door het Bureau voor technische bijstand. De Commissiediensten waren derhalve overgegaan tot een nieuwe evaluatie van het dossier. Deze evaluatie volstond echter niet om het dossier te sluiten en het bleek noodzakelijk klaagster om aanvullende informatie te verzoeken, met name over kwesties die aan de orde waren gesteld door auditors van de Commissie in het

kader van een controleopdracht betreffende een ander “Force”-project, waarvoor klaagster eveneens coördinator was geweest. De Commissie had klaagster naar aanleiding daarvan op 29 januari 2001 een brief geschreven. Het dossier zou worden behandeld op basis van de gevraagde aanvullende informatie. De Commissiediensten zouden aan deze zaak prioriteit geven.

De Belgische autoriteiten hadden op 24 januari 2001 geantwoord, waarbij ze de Commissie toestemming hadden gegeven om de betrokken dossiers te raadplegen. De Commissie was bezig de informatie die zij in haar bezit had te vergelijken met de informatie in het oorspronkelijke dossier.

Opmerkingen klaagster

In haar opmerkingen benadrukte klaagster dat zij haar documenten reeds verscheidene malen naar de heer Louis had gestuurd. Met betrekking tot het andere project waarnaar de Commissie had verwezen (project E/92/2/1608), beweerde klaagster dat zij het door de Commissie beloofde evaluatieverslag nooit had ontvangen.

Klaagster legde een kopie van de aan haar gerichte brief van de Commissie van 29 januari 2001 voor, waarin zij werd verzocht binnen 30 dagen over verscheidene punten informatie te verschaffen. Zij wees erop dat het verzamelen van deze informatie heel wat werk zou vergen, aangezien er inmiddels veel tijd was verstreken. Klaagster verzocht derhalve om een verlenging van de termijn²⁶.

Op 31 maart 2001 bracht klaagster de Ombudsman ervan op de hoogte dat zij de informatie had verstrekt waarom men haar had verzocht.

POGINGEN VAN DE OMBUDSMAN OM EEN MINNELIJKE SCHIKKING TE BEREIKEN

Analyse van de Ombudsman met betrekking tot de betwiste kwesties

Na zorgvuldige overweging van het standpunt en de opmerkingen, alsmede van de resultaten van het verdere onderzoek, kwam de Ombudsman tot de conclusie dat de Commissie niet passend had geantwoord op de vorderingen van klaagster.

De Ombudsman merkte op dat volgens artikel 5.1 van het contract de betaling van de resterende 20% moest worden uitgevoerd binnen 60 dagen na indiening van het verslag en het financiële overzicht door de contractant, “op voorwaarde van aanvaarding” door de Commissie. In het onderhavige geval bleek de Commissie nog niet in staat zich ervan te verzekeren dat het financiële overzicht kon worden aanvaard. Aangezien de vordering tot betaling van klaagster afhankelijk was van deze aanvaarding, bleek de Commissie nog niet verplicht een aanvullende betaling uit te voeren.

Volgens het contract diende de contractant het verslag en het financiële overzicht ten laatste op 14 november 1994 in te dienen. De Commissie had niet beweerd dat deze verplichting niet was nagekomen. Meer dan zes jaar na deze datum bleek de Commissie nog steeds niet in staat om de vordering van klaagster te behandelen. De Ombudsman was van mening dat, zelfs rekening houdend met de noodzaak bepaalde kwesties te onderzoeken of aanvullende informatie te vragen, er duidelijk sprake was van een buitensporige vertraging. Het feit dat deze vertraging misschien voor een deel te wijten was aan het getreuzel van Agenor bij de behandeling van deze zaak pleitte de Commissie niet vrij. De Ombudsman merkte daarenboven op dat terwijl de Commissie aanvankelijk had beweerd deze zaak niet te kunnen behandelen doordat de betrokken documenten door het Belgische

²⁶ In een telefoongesprek met het Bureau van de Ombudsman op 26 februari 2001 werd klaagster ervan op de hoogte gebracht dat dergelijke verzoeken alleen aan de Commissie konden worden gericht.

gerecht waren verzegeld, zij in haar antwoord op zijn verzoek om aanvullende informatie had verklaard inmiddels een nieuwe kopie van het betrokken dossier te hebben samengesteld op basis van de archieven van het Directoraat-generaal Onderwijs en Cultuur.

In het licht van deze overwegingen kwam de Ombudsman derhalve tot de voorlopige conclusie dat het feit dat de Commissie had nagelaten deze zaak binnen een redelijke termijn te behandelen mogelijk een geval van wanbeheer vormde.

De mogelijkheid van een minnelijke schikking

Op 10 april 2001 diende de Ombudsman een voorstel voor een minnelijke schikking bij de Commissie in. In zijn brief stelde de Ombudsman de Commissie voor zo snel mogelijk haar evaluatie van de vordering van klaagster af te ronden en het betrokken bedrag uit te betalen (voor zover het recht daarop uiteindelijk door de Commissie werd erkend).

In haar antwoord van 28 juni 2001 bracht de Commissie de Ombudsman ervan op de hoogte dat, op grond van de door klaagster ingediende documenten, de vorderingen van laatstgenoemde inzake personeelskosten gerechtvaardigd en overtuigend bleken te zijn. De Ombudsman zou op de hoogte worden gebracht wanneer het saldo aan klaagster werd uitbetaald. Op 16 juli 2001 deelde de Commissie de Ombudsman mee dat een bedrag van 7.403 € was betaald aan klaagster en dat laatstgenoemde daarvan op de hoogte was gebracht.

In haar op 24 augustus 2001 verstuurd opmerkingen bracht klaagster de Ombudsman ervan op de hoogte dat zij tevreden was met de door de Commissie uitgevoerde betaling. Zij was echter van mening dat de Commissie rente moest betalen wegens de vertraging bij de betaling en de kosten die zij had gemaakt om haar vordering in te stellen.

AANVULLEND ONDERZOEK

De aanvullende vordering van klaagster werd naar de Commissie doorgezonden voor een standpunt. Op 12 november 2001 erkende de Commissie dat voor de periode van 27 februari 1995 tot 25 juni 2001 (de datum waarop de betaling was uitgevoerd) een rente van 7,5% moest worden betaald. Het totaalbedrag van 3.422,62 € zou betaald worden aan klaagster.

Op 23 november 2001 bracht klaagster de Ombudsman ervan op de hoogte dat het door de Commissie berekende bedrag aanvaardbaar was. Zij drong er echter op aan dat de Commissie dit bedrag voor het einde van het jaar zou uitbetalen.

BESLUIT

1 Niet-betaling van het bedrag

1.1 Klaagster beweerde dat de Commissie het saldo moest betalen dat verschuldigd was op grond van het contract dat in 1994 tussen de Commissie en een door klaagster vertegenwoordigd Duits adviesbureau was gesloten voor de verstrekking van adviesdiensten in het kader van het 'Force'-programma (project D/93B/1/3120/Q-FPC).

1.2 Op 16 juli 2001 bracht de Commissie de Ombudsman ervan op de hoogte dat een bedrag van 7.403 € was betaald aan klaagster en dat klaagster daarvan op de hoogte was gebracht.

1.3 Klaagster informeerde de Ombudsman dat zij tevreden was met de door de Commissie verrichte betaling.

1.4 Uit de opmerkingen van de Commissie en klaagster blijkt dat de Commissie stappen heeft gedaan om dit aspect van de klacht tot tevredenheid van klaagster te regelen.

2 Te betalen rente

2.1 In haar opmerkingen over het antwoord van de Commissie op het voorstel voor een minnelijke schikking van de Ombudsman beweerde klaagster dat de Commissie rente moest betalen wegens de vertraging bij de betaling en de kosten die zij had opgelopen om haar vordering in te stellen.

2.2 Op 12 november 2001 meldde de Commissie dat rente voor een bedrag van 3.422,62 € aan klaagster zou worden betaald.

2.3 Op 23 november 2001 bracht klaagster de Ombudsman ervan op de hoogte dat het door de Commissie berekende bedrag aanvaardbaar was. Zij eiste echter dat de Commissie dit bedrag voor het einde van het jaar zou uitbetalen.

2.4 De Ombudsman vertrouwt erop dat de Commissie het betrokken bedrag zo snel mogelijk zal betalen.

2.5 De Commissie blijkt derhalve stappen te hebben gedaan om dit aspect van de klacht tot tevredenheid van klaagster te regelen.

3 Conclusie

Op basis van het onderzoek van de Europese Ombudsman met betrekking tot deze klacht blijkt dat de Commissie maatregelen heeft genomen om deze zaak tot tevredenheid van klaagster te regelen. De Ombudsman sluit derhalve deze zaak.

3.4 MET EEN KRITISCHE OPMERKING VAN DE OMBUDSMAN GESLOTEN ZAKEN

KLACHT

In oktober 2000 diende een advocaat namens een lid van het Europees Parlement, de heer Koldo GOROSTIAGA, en een voormalig EP-lid, de heer Karmelo LANDA, een klacht tegen het Europees Parlement in.

Volgens de klacht had de heer GOROSTIAGA de heer LANDA verzocht hem tijdens de eerste vergaderperiode van oktober 2000 van het Europees Parlement in Straatsburg te helpen bij zijn werkzaamheden. Als voormalig EP-lid was de heer LANDA in het bezit van een toegangspas, die hem het recht op toegang tot de gebouwen van het Europees Parlement gaf. De veiligheidsdienst van het Europees Parlement had contact opgenomen met de heer LANDA om hem deze toegangspas in juni 2000 af te geven.

3.4.1 Europees Parlement

Op donderdag 5 oktober 2000 kwamen twee ambtenaren van de veiligheidsdienst van het Europees Parlement naar het kantoor van de heer GOROSTIAGA (EP-lid). Zij hadden de opdracht de heer LANDA de gebouwen van het Parlement uit te zetten. De veiligheidsambtenaren zeiden dat de Voorzitter van het Europees Parlement een daartoe strekkend besluit had genomen. Zij konden evenwel geen kopie van dit besluit voorleggen toen zij daarom werden verzocht. De veiligheidsambtenaren telefoneerden met de diensten van het voorzitterschap, die daarop per fax een besluit van het Bureau van het Parlement d.d. 14 juli 1997 doorzonden. Hierin stond dat alle rechten van de heer LANDA als oud-lid van het EP werden ingetrokken. De heer LANDA was nooit op de hoogte gebracht van dit besluit en had er tot op dat moment dus geen weet van.

Ten slotte kwamen twee hoge ambtenaren van het Europees Parlement naar het kantoor van de heer GOROSTIAGA. Zij namen de heer LANDA zijn toegangspas als oud-lid af, naar zij beweerden in uitvoering van het besluit van het Bureau van 14 juli 1997, en gaven hem in de plaats een bezoekerspasje, dat geldig was voor 5 oktober 2000.

Op basis van het bovenstaande luidde de klacht dat:

INTREKKING VAN LAISSEZ-PASSER VAN VOORMALIG EP-LID

*Besluit inzake klacht
1250/2000/(JSA)IJH
tegen het Europees
Parlement*

– het besluit van het Bureau van 14 juli 1997 nietig was om de volgende redenen: er was geen rechtsgrond voor; het besluit was niet ondertekend en de betrokken persoon werd er niet van in kennis gesteld; het besluit was genomen zonder inachtneming van de rechten van de verdediging, aangezien de heer LANDA geen gelegenheid werd geboden om mondelinge of schriftelijke opmerkingen te maken;

– De heer LANDA had het recht om in de gebouwen van het Europees Parlement te zijn en het besluit hem op 5 oktober 2000 uit te zetten, was niet ondertekend noch gemotiveerd en werd niet naar behoren - niet eens schriftelijk - ter kennis van klager gebracht.

Klagers beweerden dat:

– de heer LANDA in al zijn rechten als oud-lid van het EP moest worden hersteld;

– de personen die verantwoordelijk waren voor het incident een exemplaire sanctie moest worden opgelegd om herhaling van dergelijk optreden in de toekomst te voorkomen.

ONDERZOEK

Standpunt Europees Parlement

In zijn standpunt merkte het Europees Parlement, in het kort gezegd, het volgende op.

Het besluit de toegangspas van de heer LANDA in te trekken

Op zijn vergadering van 16 juli 1997 besloot het college van quaestoren dat de regels en procedures die van toepassing zijn op ereleden moesten worden uitgebreid tot oud-leden van het EP, wier rechten en privileges in wezen vergelijkbaar zijn met die welke aan ereleden worden verleend. Volgens artikel 4 van het Reglement voor de ereleden, dat op 30 november 1988 door het Bureau werd vastgesteld, kunnen de titel en privileges van een erelid in geval van misbruik bij besluit van de Voorzitter, op voorstel van het college van quaestoren, na raadpleging van het Bureau, worden ingetrokken.

Op de vergadering van het Bureau van 17 juli 1997 bracht de heer BALFE, quaestor, in herinnering dat de aan oud-leden verleende rechten veeleer in de categorie sociale faciliteiten vallen en geenszins bedoeld zijn om de oud-leden toe te laten hun politieke activiteiten in het Parlement voort te zetten. De heer GUTIÉRREZ DÍAZ, ondervoorzitter, verklaarde dat de heer LANDA zich had opgeworpen als verdediger van moorden die in Spaans Baskenland door een terroristische organisatie waren begaan. De heer VERDE I ALDEA, ondervoorzitter, had kritiek op de heer LANDA omdat deze vanuit het Parlement antidemocratische activiteiten uitoefende. Het Bureau besloot vervolgens eenstemmig de voorrechten in te trekken die de heer LANDA als oud-lid van het EP waren verleend.

De notulen van de vergadering van het Bureau van 14 juli 1997 werden, zoals gebruikelijk, doorgezonden naar de veiligheidsdienst om te worden uitgevoerd. De notulen werden waarschijnlijk niet rechtstreeks ter kennis van de heer LANDA gebracht.

De veiligheidsdienst trok na het besluit van het Bureau het laissez-passer van de heer LANDA niet in, omdat hij het adres van de heer LANDA niet kende en daarna geen enkele keer meer vaststelde dat deze zich in de gebouwen van het Parlement bevond. De veiligheidsdienst beging een fout door in juli 2000 in te gaan op het verzoek van de heer LANDA om een nieuwe toegangspas.

Mandaat van de Ombudsman

In tegenstelling tot wat klagers blijken te denken, hebben oud-leden van het EP geen recht op het genot van de faciliteiten die het Parlement hun toestaat. Deze faciliteiten zijn hun toegestaan in het kader van de uitoefening van de bevoegdheid van het Parlement om zijn interne organisatie te regelen.

Uit juridisch oogpunt is de beslissing om aan een oud-lid verleende privileges in te trekken, en met name de beslissing over wat een misbruik van dergelijke privileges is, een politieke activiteit van het Europees Parlement, die door een politiek orgaan aan de hand van politieke criteria wordt behandeld.

Voor zover de klacht betrekking heeft op de geldigheid van het in 1997 genomen besluit om de privileges van de heer LANDA als oud-lid in te trekken, valt zij dus buiten het mandaat van de Ombudsman.

Geldigheid van het besluit van 14 juli 1997

De communautaire gerechtelijke instanties erkennen de rechten van de verdediging als algemene beginselen van het Gemeenschapsrecht. Zij passen het recht om te worden gehoord echter alleen toe in gevallen waarin er sprake is van een rechtsverhouding tussen een natuurlijke of rechtspersoon en de betrokken instelling. In dit geval gaat het slechts om faciliteiten waarvan de heer LANDA het genot wenst te hebben.

De heer LANDA kon het besluit van het Bureau niet uit hoofde van artikel 230 EG aanvechten, omdat het voor hem geen bindende rechtsgevolgen had die zijn belangen konden aantasten doordat zij zijn rechtspositie aanmerkelijk wijzigden.²⁷

Bovendien kan het Bureau niet worden gelijkgesteld met een bestuursorgaan dat regels toepast die rechten en verplichtingen in het leven roepen. De heer LANDA was evenmin ernstig geschaad in zijn belangen, aangezien hij op 5 oktober 2000 het Europees Parlement binnen was kunnen komen en er ook had kunnen blijven zelfs nadat hem zijn toegangspas als oud-lid was afgenomen.

Wat betreft de verplichting om besluiten te motiveren, zij erop gewezen dat artikel 253 EG, dat in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie de bron van deze verplichting wordt genoemd, enkel van toepassing is op besluiten die rechtsgevolgen hebben. Volgens de vaste rechtspraak is het doel van de motiveringsplicht de betrokkene in staat te stellen na te gaan of aan het besluit een gebrek kleeft waardoor de wettigheid ervan kan worden aangevochten en door het Hof onderzocht. Aangezien het besluit niet kon worden aangevochten, was het Bureau niet verplicht het te motiveren.

Met betrekking tot het argument van klager dat alle besluiten die nadelig zijn voor een persoon moeten worden ondertekend en met redenen omkleed ter kennis van de betrokkene gebracht, dient gezegd dat er niet een dergelijke verplichting in het Gemeenschapsrecht bestaat. De gewone gang van zaken in het Europees Parlement is dat besluiten van het Bureau via de notulen, waarvan ieder lid een exemplaar ontvangt, ter kennis van de leden worden gebracht.

Hoe het ook zij, het besluit van het Bureau was voldoende gemotiveerd en de tekst ervan werd op 5 oktober 2000 ter kennis van klagers gebracht. Klagers hebben derhalve geen gerechtvaardigd belang meer bij dit aspect van de klacht.

Indien het Bureau vandaag een soortgelijk besluit zou nemen, zou het - politiek gezien althans - rekening moeten houden met het recht op behoorlijk bestuur krachtens artikel 41 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie. Dit recht omvat het recht van eenieder te worden gehoord, voordat jegens hem een voor hem nadelige individuele maatregel wordt genomen, alsook de plicht van de betrokken instantie om haar beslissingen met redenen te omkleeden. De opstellers van het Handvest hebben zich echter niet beperkt tot een codificatie van de bestaande rechten en het Europees Parlement kan niet worden bekritiseerd omdat het in 1997 een bepaling niet is nagekomen die pas in het jaar 2000 werd opgesteld en afgekondigd.

²⁷ Zaak 60/81 *IBM tegen Commissie*, Jurispr. 1981, blz. 2639, punt 9

Opmerkingen klager

In zijn opmerkingen beklagde de wettelijke vertegenwoordiger van klager er zich over dat hij van het Europees Parlement geen antwoord had gekregen op zijn verzoek om hem alle materiaal en documenten betreffende de vaststelling van de betwiste besluiten te doen toekomen. Hij beweerde dat het Parlement door niet te antwoorden op zijn verzoek artikel 255 EG, het Besluit van het Europees Parlement van 10 juli 1997 over de toegang van het publiek tot documenten, alsook de artikelen 171 en 172 van het Reglement van het Parlement had overtreden.

De wettelijke vertegenwoordiger betwiste het argument van het Europees Parlement dat de Ombudsman niet bevoegd zou zijn om de klacht te behandelen. Hij wees er met name op dat de artikelen 22 en 25 van het Reglement van het Europees Parlement verwijzen naar administratieve taken van, respectievelijk, het Bureau en de quaestoren. Voorts moet het Europees Parlement, volgens de wettelijke vertegenwoordiger, een oud-lid van het EP op diens verzoek als zodanig erkennen en hem een identiteitskaart met de daaraan verbonden rechten verstrekken. Aldus wordt ervoor gezorgd dat er geen onderscheid wordt gemaakt in de behandeling van oud-leden. De intrekking van de toegangspas van een oud-lid is een bestuursdaad waarop de Ombudsman toezicht kan uitoefenen.

Met betrekking tot de gebeurtenissen op 5 oktober 2000 beweerde de wettelijke vertegenwoordiger dat klager die ochtend geen misbruik had gepleegd en dat het uitzettingsbevel derhalve buiten verhouding was en een geval van machtsmisbruik vormde.

De wettelijke vertegenwoordiger merkte tevens op dat de bevoegde instantie voor de beoordeling van gevallen van misbruik door oud-leden het voorzitterschap is, dat op voorstel van de quaestoren, na raadpleging van het Bureau moet handelen. Het Bureau was volgens hem niet bevoegd om hierover zelf een beslissing te nemen. Bovendien klopten de data niet: het Bureau had zagezegd een besluit genomen op 14 juli 1997 en daarbij rekening gehouden met een vergadering van de quaestoren van 16 juli 1997 en beweringen die op 17 juli 1997 waren gedaan.

De wettelijke vertegenwoordiger herhaalde ook dat het besluit niet binnen een redelijke termijn aan de heer LANDA bekend was gemaakt en dat deze laatste evenmin was gehoord. De redenering van het besluit van het Bureau noemde hij vaag, onduidelijk en onnauwkeurig.

De wettelijke vertegenwoordiger concludeerde dat de zaak overeenkomstig artikel 3, lid 5, van het Statuut van de Ombudsman, in aanmerking kwam voor een minnelijke schikking die tot het herstel van het oud-lid in zijn rechten en excuses van het voorzitterschap aan klagers moest leiden.

BESLUIT

1 Bevoegdheid van de Ombudsman om de klacht te behandelen

1.1 Het Europees Parlement betwist de bevoegdheid van de Ombudsman om de klacht te behandelen, voor zover de klacht het besluit van het Bureau om de toegangspas van een oud-lid in te trekken aanvecht. Volgens het Parlement hebben oud-leden van het EP geen recht op het genot van de faciliteiten die het Parlement hun in het kader van de uitoefening van zijn interne-organisatiebevoegdheid toestaat. Uit juridisch oogpunt is de beslissing om aan een oud-lid verleende privileges in te trekken, en met name de beslissing over wat een misbruik van dergelijke privileges is, een politieke activiteit van het Europees Parlement, die door een politiek orgaan aan de hand van politieke criteria wordt behandeld: de Ombudsman is ter zake dus niet bevoegd.

1.2 Volgens het Hof van Justitie kunnen de instellingen uit hoofde van hun interne-organisatiebevoegdheid maatregelen nemen om hun interne werking in het belang van een goed bestuur te verzekeren.²⁸ De Ombudsman is derhalve van mening dat hij bevoegd is om een klacht te behandelen die te maken heeft met mogelijk wanbeheer door het Europees Parlement bij de uitoefening van zijn interne-organisatiebevoegdheid.

1.3 De Ombudsman merkt op dat de interne-organisatiebevoegdheid uitgebreide discretionaire bevoegdheden inhoudt en brengt in herinnering dat hij geen vragen stelt bij discretionaire administratieve besluiten, op voorwaarde dat de instelling binnen de grenzen van haar wettelijke bevoegdheid heeft gehandeld.

2 Het besluit tot intrekking van de toegangspas van een oud-lid van het EP

2.1 Volgens klagers is het besluit van het Bureau om de toegangspas van een oud-lid in te trekken nietig. Zij voeren aan dat: er voor het besluit geen rechtsgrond was; het besluit niet was ondertekend en de betrokken persoon er niet van in kennis werd gesteld; het besluit niet door de bevoegde instantie van het Parlement was genomen. Zij beweren dat het oud-lid in zijn rechten moet worden hersteld.

2.2 Volgens het Parlement hebben oud-leden geen recht op het genot van faciliteiten die het Parlement hun toestaat. Het Bureau kan niet worden gelijkgesteld met een bestuursorgaan dat regels toepast waardoor rechten en verplichtingen in het leven worden geroepen. Zijn besluit om de toegangspas van een oud-lid in te trekken heeft voor deze laatste geen bindende rechtsgevolgen die zijn belangen kunnen schaden doordat zij zijn rechtspositie aanmerkelijk wijzigen.

2.3 De Ombudsman wijst erop dat de rol van EP-leden als democratisch gekozen vertegenwoordigers van de volkeren van de lidstaten is neergelegd in het EG-Verdrag en in artikel 39 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie. De status van oud-leden is daarentegen alleen in interne-organisatiemaatregelen erkend. Deze maatregelen voorzien in de mogelijkheid van een intrekking van de toegangspas in geval van misbruik.

2.4 De Ombudsman heeft geen kennis van een regel of een beginsel waardoor het Parlement geen gebruik zou kunnen maken van gewone administratieve procedures om maatregelen toe te passen die het betreffende toegangspassen voor oud-leden heeft genomen. Voor gewone administratieve procedures gelden ook de voorschriften die hierna onder punt 3 van het besluit zijn weergegeven, zonder dat er alle formaliteiten voor hoeven te worden vervuld die zijn voorgeschreven bij een besluit dat wettelijke rechten en plichten in het leven roept.

2.5 Het onderzoek van de Ombudsman heeft geen gegevens aan het licht gebracht die de wettelijke bevoegdheid van het Parlement, als instelling, om de toegangspas van een oud-lid in te trekken, ter discussie zouden stellen. De Ombudsman vindt het niet nodig noch opportuun in dezen een onderzoek in te stellen naar de toewijzing van bevoegdheden tussen verschillende organen van het Parlement, of naar de precieze data waarop deze organen de zaak hebben behandeld.

2.6 Met betrekking tot dit aspect van de zaak heeft het onderzoek van de Ombudsman derhalve geen geval van wanbeheer aan het licht gebracht.

3 Het recht te worden gehoord en de motiveringsplicht

3.1 Klagers beweren dat het besluit van het Bureau om de toegangspas van het oud-lid in te trekken werd genomen zonder inachtneming van de rechten van de verdediging, aangezien klager niet in de gelegenheid werd gesteld mondelinge of schriftelijke opmerkingen te maken en evenmin in kennis werd gesteld van het besluit en van de redenen waarom het werd genomen.

²⁸ Zaak C-58/94, *Nederland tegen Raad*, Jurispr. 1996, blz. I-2169, punt 37

3.2 Volgens het Parlement passen de communautaire gerechtelijke instanties het recht om te worden gehoord enkel toe in gevallen waarin er sprake is van een rechtsverhouding tussen een natuurlijke of rechtspersoon en de betrokken instelling. In het onderhavige geval gaat het enkel om faciliteiten waarvan het oud-lid van het EP het genot wenst te hebben en kon er uit hoofde van artikel 230 EG geen beroep tegen het besluit van het Bureau worden ingesteld.

3.3 Nog volgens het Parlement geldt de motiveringsplicht enkel in gevallen waarin bij het Hof beroep kan worden ingesteld tegen het betrokken besluit. In dit geval kon tegen het besluit van het Bureau geen beroep worden ingesteld en hoefde het Bureau het derhalve niet te motiveren. Het besluit van het Bureau was hoe dan ook voldoende gemotiveerd en de tekst van het besluit werd op 5 oktober 2000 aan klagers bekendgemaakt.

3.4 Het Parlement gaf ook toe dat het Bureau indien het vandaag een soortgelijk besluit zou nemen, verplicht zou zijn - politiek gezien althans - rekening te houden met het recht op behoorlijk bestuur krachtens artikel 41 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie. Het Parlement is evenwel van oordeel dat de opstellers van het Handvest zich niet hebben beperkt tot een codificatie van de bestaande rechten en dat het Europees Parlement niet kan worden bekritiseerd omdat het in 1997 een bepaling niet is nagekomen die pas in het jaar 2000 werd opgesteld en afgekondigd.

3.5 Volgens deze redenering van het Parlement zou het Handvest van de grondrechten dus een zuiver politiek instrument zijn. In dit geval zouden de burgers niet het recht hebben te worden gehoord voordat een voor hen nadelige beslissing wordt genomen of op de hoogte te worden gebracht van de redenen voor een dergelijke beslissing, tenzij zij ook het recht hebben bij het Hof beroep in te stellen tegen het besluit.

3.6 Volgens de Ombudsman klopt die redenering van het Parlement juridisch niet.

3.7 Wat het recht om te worden gehoord betreft, heeft het Hof van Justitie het volgende verklaard: “Krachtens een algemeen beginsel van behoorlijk bestuur moet een administratie - behoudens ernstige redenen - de betrokkenen de gelegenheid bieden hun standpunt kenbaar te maken, indien zij, zelfs wettelijk gezien, maatregelen moeten nemen die hen ernstig benadelen”²⁹. Voorts is het, volgens de rechtspraak van het Europese Hof voor de rechten van de mens betreffende artikel 6 van het Mensenrechtenverdrag, in gevallen waarin de beslissing niet aan rechterlijke toetsing kan worden onderworpen belangrijker, en niet minder belangrijk, dat een persoon tijdens een administratieve procedure naar behoren wordt gehoord.

3.8 Wat de motiveringsplicht betreft, klopt het dat een van de doelstellingen van deze verplichting is de communautaire rechterlijke instanties in staat te stellen de wettigheid van het besluit te toetsen. Hieruit echter de conclusie trekken dat de motiveringsplicht enkel geldt als rechterlijke toetsing mogelijk is, is niet correct. In de rechtspraak van de hoven wordt nog een andere doelstelling van de motiveringsplicht opgegeven, namelijk de betrokkenen in staat stellen zich te “*vergewissen van de redenen welke tot het nemen van de maatregel hebben geleid*”³⁰.

3.9 De Ombudsman is derhalve van mening dat iedere burger het recht heeft de redenen te kennen voor een overheidsbeslissing waardoor hij in zijn belangen wordt geschaad en te worden gehoord voordat een dergelijke beslissing wordt genomen. Alvorens het oud-lid zijn privileges te ontnemen, had het Parlement de betrokkene derhalve moeten zeggen wat

---

²⁹ Gevoegde zaken 33 en 75/79, R. Kuhner tegen Commissie, Jurispr. 1980, blz. 1677, punt 25. Zie ook zaak 17/74 Transocean Marine Paint, Jurispr. 1974, blz. 1063 t/m 1081: “dat de adressaten van overheidsbeslissingen, die aanmerkelijk in hun belangen worden getroffen, in staat moeten worden gesteld hun standpunt genoegzaam kenbaar te maken.”

³⁰ Zie bijvoorbeeld Zaak 108/81, *Amylum tegen Raad*, Jurispr. 1982, blz. 3107, punt 19

hij verkeerd had gedaan en de gelegenheid moeten geven zijn standpunt ter zake te geven. Het Parlement had zijn gemotiveerde beslissing ook onverwijld aan hem kenbaar moeten maken. Het feit dat het Parlement dat niet heeft gedaan, is een geval van wanbeheer.

4 Andere vorderingen en beweringen van klagers

4.1 In zijn opmerkingen over het standpunt van het Parlement voerde de wettelijke vertegenwoordiger van klagers aan dat klager in de ochtend van 5 oktober 2000 geen misbruik had gepleegd en dat het uitzettingsbevel derhalve buiten verhouding was en een geval van machtsmisbruik vormde. Hij eiste dat het voorzitterschap klagers zijn excuses aanbod. In de oorspronkelijke klacht werd geëist dat de personen die verantwoordelijk waren voor het incident een exemplaire sanctie zou worden opgelegd om herhaling van dergelijk optreden in de toekomst te voorkomen.

4.2 Uit het bewijsmateriaal waarover de Ombudsman beschikt, blijkt dat klager op 5 oktober 2000 de gebouwen van het Parlement niet werd uitgezet en dat er evenmin redenen zijn om het gedrag van leden van de veiligheidsdienst of van de diensten van het voorzitterschap op de bewuste dag ter discussie te stellen.

4.3 In zijn opmerkingen over het standpunt van het Parlement beklaagde de wettelijke vertegenwoordiger van klagers zich erover dat hij geen antwoord van het Europees Parlement had gekregen op zijn verzoek om hem het volledige dossier met materiaal en documenten over de vaststelling van de betwiste besluiten over te maken.

4.4 De Ombudsman brengt in herinnering dat het niet beantwoorden van briefwisseling een geval van wanbeheer zou kunnen zijn. Hij acht het echter niet nodig noch opportuun deze nieuwe bewering van klagers in het kader van zijn onderzoek naar de onderhavige klacht te behandelen. Indien nodig kan een nieuwe klacht worden ingediend.

4.5 In zijn opmerkingen over het standpunt van het Parlement concludeerde de wettelijke vertegenwoordiger van klagers dat de zaak moest worden behandeld volgens de procedure van een minnelijke schikking overeenkomstig artikel 3, lid 5, van het Statuut van de Ombudsman, teneinde het oud-lid in zijn rechten te herstellen.

4.6 Hoewel de Ombudsman in punt 3.9 hierboven een geval van wanbeheer heeft vastgesteld, heeft zijn onderzoek geen aanwijzingen opgeleverd waardoor men zou kunnen twijfelen aan de wettelijke bevoegdheid van het Parlement, als instelling, om de toegangspas van het oud-lid in te trekken. De bevinding inzake wanbeheer vormt dus geen basis om een minnelijke schikking na te streven teneinde met betrekking tot de klacht genoegdoening te verschaffen overeenkomstig artikel 3, lid 5, van het Statuut van de Ombudsman.

5 Conclusie

Op basis van het onderzoek van de Europese Ombudsman met betrekking tot deze klacht blijkt het noodzakelijk de volgende kritische opmerking te maken:

Iedere burger heeft het recht de redenen te kennen die tot het nemen van een overheidsbeslissing hebben geleid waardoor hij in zijn belangen wordt geschaad en te worden gehoord voordat een dergelijke beslissing wordt genomen. Alvorens het oud-lid zijn privileges te ontnemen, had het Parlement de betrokkene derhalve moeten zeggen wat hij verkeerd had gedaan en de gelegenheid moeten geven zijn standpunt ter zake te geven. Het Parlement had zijn gemotiveerde beslissing ook onverwijld aan het oud-lid kenbaar moeten maken. Het feit dat het Parlement dat niet had gedaan, was een geval van wanbeheer.

Om de hierboven in punt 4.6 van het besluit aangegeven reden was het niet opportuun om met betrekking tot deze zaak een minnelijke schikking na te streven. De Ombudsman sluit derhalve de zaak.

3.4.2 Raad van de Europese Unie

UITSLUITING VAN KANDIDATEN UIT MIDDEN- EN OOST-EUROPESE LANDEN VAN EEN LOPENDE SELECTIE-PROCEDURE VOOR STAGIAIRS

Besluit inzake klacht 206/2000/MM tegen de Raad van de Europese Unie

KLACHT

In februari 2000 diende mevrouw T., een Poolse studente, een klacht bij de Europese Ombudsman in over het besluit van de Raad kandidaten uit Midden- en Oost-Europese landen uit te sluiten van de lopende selectieprocedure voor stagiairs in 2000.

ONDERZOEK

Standpunt Raad

De klacht werd doorgezonden naar de Raad.

In zijn standpunt verwees de Raad naar het reglement dat in het secretariaat-generaal van de Raad voor stages geldt. Volgens deze regels moeten kandidaten vóór 30 september solliciteren als zij het volgende jaar in aanmerking wensen te komen voor een stageplaats voor drie of vier maanden. De uitslag van de selectieprocedure wordt aan het begin van elk jaar bekendgemaakt.

Met betrekking tot de bewering dat kandidaten van Midden- en Oost-Europese landen discriminerend zouden zijn behandeld, maakte de Raad duidelijk dat volgens zijn interne reglement in beginsel onderdanen van zowel lidstaten als van kandidaat-landen zouden worden toegelaten tot het stageprogramma. Het secretariaat-generaal van de Raad heeft evenwel de discretionaire bevoegdheid om zijn stageprogramma naar eigen inzicht te organiseren en vond dat de eerste doelstelling van het programma moest zijn EU-onderdanen in staat te stellen beroepservaring binnen de instellingen op te doen. Omdat de toetredingsonderhandelingen in de Raad aan de gang waren, vond het secretariaat-generaal het uit veiligheidsoverwegingen beter af te zien van het aanbieden van stageplaatsen aan kandidaten van deze landen. Om die reden werden tijdens de lopende toetredingsonderhandelingen kandidaturen uit kandidaat-landen slechts bij wijze van uitzondering in aanmerking genomen en was daar bovendien een toezegging van de regering van het betrokken kandidaat-land voor nodig dat aan alle veiligheidseisen zou worden voldaan.

De Raad betreurde dat klagster was afgewezen en verbond zich ertoe kandidaten voortaan sneller op de hoogte te brengen van het resultaat van de selectieprocedures.

Opmerkingen klagster

Klagster maakte geen opmerkingen over het standpunt van de Raad.

BESLUIT

1 Bewering volgens welke kandidaten uit Midden- en Oost-Europese landen zijn gediscrimineerd

1.1 Klagster beschouwde het besluit van de Raad kandidaten uit Midden- en Oost-Europese landen wegens het hoge aantal kandidaturen uit te sluiten als discriminerend en oneerlijk. Volgens haar moest in plaats daarvan rekening worden gehouden met de persoonlijke kwalificaties van de kandidaat.

1.2 In zijn standpunt legde de Raad uit dat hoewel volgens het interne reglement van het secretariaat-generaal van de Raad zowel onderdanen van de EU-lidstaten als onderdanen van de kandidaat-landen tot het stageprogramma worden toegelaten, het secretariaat-generaal een ruime discretionaire bevoegdheid heeft om dit programma naar eigen inzicht te organiseren. De Raad wees erop dat de toetredingsonderhandelingen in zijn gebouwen aan de gang waren. Tijdens toetredingsonderhandelingen is het een vaste regel in de Raad dat stagiairs uit veiligheidsoverwegingen hoofdzakelijk uit EU-onderdanen worden gekozen. Kandidaten uit kandidaat-landen worden slechts bij wijze van uitzondering in aanmerking

genomen. In dergelijke gevallen is bovendien een toezegging van de regering van het kandidaat-land vereist dat aan alle veiligheidseisen zal worden voldaan.

1.3 De Ombudsman stelde vast dat volgens het interne reglement voor stages van de Raad kandidaten zowel uit EU-lidstaten als uit kandidaat-landen kunnen solliciteren naar een stageplaats bij de Raad. Overeenkomstig dit reglement had de Raad kandidaten uit Midden- en Oost-Europese landen toegelaten hun kandidatuur te stellen voor stageplaatsen in 2000.

1.4 Omdat het aantal kandidaturen (ongeveer 900 voor het jaar 2000) de verwachtingen overtrof, besloot de Raad gebruik te maken van zijn discretionaire bevoegdheid om kandidaten uit Midden- en Oost-Europese landen van de lopende selectieprocedure uit te sluiten.

1.5 Het getuigt van goed administratief gedrag dat de overheid consequent optreedt. Het feit dat kandidaturen uit Midden- en Oost-Europese landen midden in een lopende selectieprocedure werden uitgesloten, strookte niet met de beleidsbeslissing van de Raad om zijn stageprogramma ook tot kandidaten uit Midden- en Oost-Europese landen uit te breiden. Dit is een geval van wanbeheer.

1.6 De Ombudsman vond het voorts niet correct dat de Raad met betrekking tot kandidaten uit kandidaat-landen plotseling naar veiligheidsmaatregelen verwees, aangezien hij deze reden niet had aangevoerd toen hij klaagster mededeelde dat zij van de procedure was uitgesloten.

2 Conclusie

Op basis van het onderzoek van de Ombudsman met betrekking tot deze klacht is het noodzakelijk de volgende kritische opmerking te maken.

Het getuigt van goed administratief gedrag dat de overheid consequent optreedt. Het feit dat kandidaturen uit Midden- en Oost-Europese landen midden in een lopende selectieprocedure werden uitgesloten, strookte niet met de beleidsbeslissing van de Raad om zijn stageprogramma ook tot kandidaten uit Midden- en Oost-Europese landen uit te breiden. Dit was een geval van wanbeheer.

Omdat het bij dit aspect van de zaak gaat om procedures betreffende specifieke gebeurtenissen uit het verleden, is het niet opportuun om met betrekking tot deze zaak een minnelijke schikking na te streven. De Ombudsman sluit derhalve de zaak.

3.4.3 Europese Commissie

KLACHT

In september 1998 diende klager beweringen in met betrekking tot de toetsing van een door de Europese Commissie gesubsidieerd project.

VERMOEDEN VAN ONSCULD EN ADEQUAAT VERSLAG VAN CONTROLE VAN PROJECT

In het licht van de duur van het onderzoek en de omstandigheden waarin dat plaatsvond, oordeelde de Ombudsman het nodig de volgende uitleg over de achtergrond en de belangrijkste gebeurtenissen te geven.

In 1992 sloten de Commissie en de organisatie van klager een overeenkomst over de ontwikkeling van een generator voor de exploitatie van windenergie. De contractperiode liep van 1 januari 1993 tot 29 februari 1996.

Besluit inzake klacht 960/98/PB (vertrouwelijk) tegen de Europese Commissie

In maart 1996 bracht de Commissie klager ervan op de hoogte dat het door zijn organisatie verrichte werk als onvoldoende was beoordeeld. In april 1996 stelde de Commissie klager, in antwoord op vragen van hem, ervan in kennis dat de overeenkomst na de in het contract opgenomen einddatum niet kon worden verlengd.

In april 1996 ontving de Commissie van klager, zoals voorgeschreven in het contract, een ontwerp van het eindverslag over het project. De Commissie bevestigde de ontvangst van het verslag en herinnerde klager eraan dat de overeenkomst op de in het contract vermelde datum zou aflopen. Drie maanden later zond de Commissie klager een antwoord op het ontwerpeindverslag.

Op 26 mei 1997 bracht de Commissie klager er schriftelijk van op de hoogte dat haar anti-fraudeteam (toen nog 'UCLAF') een controle in de gebouwen van de organisatie van klager zou verrichten. De Commissie blijkt klager op 12 mei 1997 ook telefonisch op de hoogte te hebben gebracht van de controle. Van 26 t/m 28 mei 1997 werd in de gebouwen van klager een financiële en technische controle uitgevoerd.

Op 30 juli 1997 zond de Commissie het controleverslag naar klager voor opmerkingen. Klager vernam uit het controleverslag dat de Commissie wegens wanprestatie en valse of onvolledige verklaringen voornemens was de vooruitbetaalde financiële bijdrage volledig terug te vorderen. Klager deed de Commissie op 11 september 1997 zijn opmerkingen over het controleverslag toekomen. Op 21 april 1998 ontving hij een brief van de Commissie die onder andere een ontvangstbewijs bevatte van zijn opmerkingen van 11 september 1997..

De problemen in verband met dit contract brachten de Commissie ertoe klager in april 1998 uit te sluiten van de onderhandelingen over twee nieuwe projecten. Er werd ook besloten het project van 1993-1996 niet te vermelden in een publicatie over het onderzoekprogramma van de Commissie.

Op 6 juli 1998 bracht UCLAF de nationale Openbare Aanklager voor Ernstige Fraude ervan op de hoogte dat zij klager met betrekking tot het contract van 1993-1996 van fraude verdacht. UCLAF blijkt vermoedens te hebben gehad van ernstige fraude waarbij medeplichtigen in andere EU-lidstaten waren betrokken. De Openbare Aanklager voor Ernstige Fraude stelde een onderzoek naar de zaak in, dat vaak ter sprake kwam in de nationale pers en het parlement. Naar aanleiding van deze zaak kwam ook een algemener debat op gang over de vraag of de lidstaat wel adequate maatregelen ten uitvoer had gelegd ter bestrijding van fraude ten nadele van de financiële belangen van de Gemeenschap. In verschillende krantenartikelen werd de zaak van klager een recente bron van ernstige meningsverschillen tussen de Commissie en de nationale autoriteiten genoemd. Uit verklaringen van Commissieambtenaren bleek dat de antifraude instanties van de Commissie (eerst UCLAF, daarna OLAF) ervan overtuigd waren dat hun vermoedens van fraude door de organisatie van klager juist waren. Op een gegeven moment nam de Commissie rechtstreeks contact op met het nationale Ministerie van Justitie, dat als een gevolg daarvan nieuwe voorschriften blijkt te hebben ingevoerd. Voorts bleek uit krantenartikelen dat een aantal nationale kranten een vertrouwelijk verslag hadden kunnen inzien dat UCLAF naar de Openbare Aanklager voor Ernstige Fraude had gestuurd.

Op 20 december 1999 besloot de nationale Openbare Aanklager voor Ernstige Fraude dat er geen grond was om tot rechtsvervolging over te gaan. De Openbare Aanklager bleek van oordeel te zijn dat de financiële onregelmatigheden hoofdzakelijk neerkwamen op boekhoudkundige fouten.

Op 5 januari 2000 diende de nieuwe antifraude-eenheid ('OLAF') een formele klacht in bij de nationale Directeur van Openbare Aanklachten met het verzoek dat deze het besluit van de Openbare Aanklager voor Ernstige Fraude zou herzien. Het verzoek werd gedaan overeenkomstig de in het nationale recht geldende procedures. 's Anderendaags verschenen in de nationale kranten commentaren op de klacht van OLAF. In minstens één krantenartikel werd geciteerd uit of verwezen naar verklaringen van OLAF-ambtenaren en van klager. Een OLAF-ambtenaar bevestigde de klacht en verklaarde dat het besluit van de Openbare Aanklager volgens OLAF niet op goede gronden berustte.

Op 13 juni 2000 besloot de nationale Directeur van Openbare Aanklachten dat er geen reden was om het besluit van de Openbare Aanklager voor Ernstige Fraude teniet te doen. Het besluit van de Directeur van Openbare Aanklachten is volgens het nationale recht definitief.

Midden 2000 bevestigden OLAF-ambtenaren tegenover de pers dat de Commissie, zoals eerder was besloten, voornemens was de financiële bijdragen van klager terug te vorderen, en wel via een burgerlijke rechtsvordering.

De Ombudsman ontving vrijwel tegelijkertijd met de klacht van klager ongeveer dezelfde klacht van een collega van klager. De Ombudsman besloot beide klachten gezamenlijk te onderzoeken. In september 2000 werd de door de collega van klager ingediende klacht ingetrokken. Het onderzoek en het definitief besluit werden weinig of niet beïnvloed door die intrekking.

De beweringen waarnaar het onderzoek werd ingesteld waren, in het kort, de volgende:

A) Wezenlijke beweringen inzake uitspraken van de Commissie in verband met frauduleus en non-contractueel gedrag:

- (i) de conclusies van de Commissie inzake niet-nakoming en fraude klopten niet;
- (ii) de Commissie had niet correct gehandeld door klager er niet van op de hoogte te brengen dat zij zijn organisatie in juli 1998 bij de nationale Openbare Aanklager voor Ernstige Fraude zou aangeven;
- (iii) de Commissie was er niet in geslaagd de vertrouwelijkheid te waarborgen van het verslag dat UCLAF naar de nationale Openbare Aanklager voor Ernstige Fraude had gestuurd. Dit bleek duidelijk uit het feit dat het verslag in handen van nationale kranten viel;
- (iv) het bleek verkeerd dat ambtenaren van het antifraudeteam van de Commissie interviews aan nationale kranten hadden gegeven over hun vermoedens van fraude van de zijde van klager en diens organisatie. Klager vermoedde dat de Commissie probeerde te bereiken dat het publiek druk uitoefende op de nationale openbare aanklagers. (Deze vierde bewering werd na de oorspronkelijke klacht ingediend, maar nog in het onderzoek betrokken en aan de Commissie voorgelegd om er desgewenst opmerkingen over te maken.)

B) Overige beweringen:

- (v) de Commissie had er verkeerd aan gedaan geen commentaar te leveren op het ontwerpeindverslag dat eind april 1996 werd ingediend. In de overeenkomst was bepaald dat de Commissie binnen twee maanden haar opmerkingen moest voorleggen;
- (vi) de controle door de Commissie van 26 t/m 28 mei 1997 was aangekondigd als een zuiver *financiële* controle. Het was dus niet correct dat de Commissie ook een technische controle uitvoerde;
- (vii) de ambtenaren die de controle in mei 1997 uitvoerden, hadden zich agressief gedragen en bijvoorbeeld werknemers van klager rechtstreeks beschuldigd;
- (viii) de Commissie antwoordde niet binnen een redelijke termijn op de brief van klager van 11 september 1997;
- (ix) het besluit dat de Commissie in april 1998 nam om de organisatie van klager van de onderhandelingen over nieuwe projecten uit te sluiten, had eerder moeten worden genomen. Hierdoor stak klager nodeloos tijd en geld in de onderhandelingen over nieuwe projecten;

- (x) het besluit van de Commissie om het betwiste project niet in de publicatie van de Commissie over het onderzoek in de Gemeenschap op te nemen, was onterecht.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

Na haar eerste standpunt over de klacht werd de Commissie om verdere opmerkingen en informatie verzocht, hoofdzakelijk als antwoord op de vierde bewering (zie hierboven), die na de oorspronkelijke klacht werd gedaan.

In een voorafgaande opmerking vestigde de Commissie de aandacht van de Ombudsman op het feit dat de nationale Openbare Aanklager bezig was de kwestie van de fraude van de organisatie van klager te onderzoeken. De Commissie opperde dat dit een “sub judice”-situatie kon zijn (d.i. een zaak voor de rechter waarover nog niet is beslist) en dat de Ombudsman dit misschien kon bekijken als een factor die van invloed was op de ontvanke-lijkheid van de klacht.

Het uitvoerige antwoord van de Commissie op de verzoeken van de Ombudsman om een standpunt en informatie kan als volgt worden samengevat (in de volgorde van de bewering- en verzoeken hierboven).

(i) De Commissie beweerde dat de overeenkomst niet was nagekomen en gaf daarbij een vrij uitvoerige beschrijving van de betrokken technische kwesties. Zij beweerde ook dat de controle in mei 1997 aan het licht had gebracht dat valse of onvolledige verklaringen waren afgelegd. Zij beschouwde dit als een voldoende grond om de zaak door te verwijzen naar de nationale aanklagers.

(ii) In het kader van de vervulling van haar plicht mogelijke fraudegevallen naar de nationale gerechtelijke instanties te verwijzen, was de Commissie niet verplicht klager daar vooraf van op de hoogte te brengen.

(iii) Wat het lekken van het UCLAF-verslag naar de nationale pers betreft, verklaarde de Commissie dat zij de regels inzake vertrouwelijkheid nauwlettend had gevolgd en bijgevolg niet verantwoordelijk kon worden gesteld voor het lek. Voorts was het verslag (of kopieën daarvan) op het moment dat het lek zich voordeed ook in handen van de Permanente Vertegenwoordiging van de lidstaat in Brussel, de Nationale Aanklager en klager zelf.

(iv) De verklaringen die door ambtenaren van het antifraudeteam tegenover nationale kranten waren afgelegd, waren niet van die aard dat zij het recht op verdediging van klager aantastten. De antifraudeambtenaren hadden het publiek bovendien niet uit eigen beweging geïnformeerd, maar waren gecontacteerd door journalisten en hadden te zijner tijd op vragen van dezen geantwoord.

Met betrekking tot de beweringen (v) t/m (x) voerde de Commissie het volgende aan:

(v) Op het ontwerpeindverslag had onder normale omstandigheden binnen twee maanden een antwoord moeten komen. Indien dat antwoord er niet kwam, betekende dat dat het verslag was aanvaard. Maar in dit geval bevestigde de Commissie enkel de ontvangst van het verslag binnen twee maanden zonder er verdere commentaar op te geven, omdat ze klager er al van in kennis had gesteld dat het werk niet overeenkomstig het ondertussen opgezegde contract was verricht;

(vi) Uit hoofde van artikel 5.1 van de algemene voorwaarden van het contract had de Commissie het recht zowel een technische als een financiële controle tijdens het project of na de voltooiing daarvan uit te voeren. De organisatie werd er telefonisch en schriftelijk van op de hoogte gebracht dat er een audit en een controle, niet alleen door de financieel

controleur maar ook door de verantwoordelijke wetenschappelijk ambtenaar zouden plaatsvinden. Klager maakte hier tijdens de controle geen bezwaar tegen;

(vii) De ambtenaren die de controle uitvoerden hadden zich niet ongepast gedragen;

(viii) De Commissie had het aanvankelijk niet nodig geoordeeld op de brief d.d. 11 september 1997 te antwoorden, omdat zij vond dat het antwoord van de organisatie op het verslag geen nieuwe elementen bevatte;

(ix) Twee nieuwe projecten waren tijdens de wetenschappelijke evaluatiefase aanvaard. Tijdens de daaropvolgende financiële en administratieve evaluatie had de Commissie echter, gezien de niet-nakoming van de contractuele verplichtingen in het onderhavige contract, andere contractpartijen aanbevolen het sluiten van een contract met de organisatie van klager uit te sluiten of uit te stellen;

(x) De publicatie over het onderzoek was bedoeld om de resultaten te presenteren van geslaagde projecten die uit het niet-nucleaire energieprogramma waren gefinancierd. Aangezien het project van klager niet aan deze criteria voldeed, was er ook geen reden om het in de publicatie op te nemen.

Opmerkingen klager

In zijn opmerkingen over de standpunten van de Commissie bleef klager bij zijn beweringen.

BESLUIT

1 Bewering inzake onjuiste conclusies betreffende contractbreuk en fraude

1.1 Met betrekking tot de beweringen dat de Commissie ten onrechte concludeerde dat de organisatie van klager de overeenkomst niet had nageleefd, wees de Ombudsman erop dat, hoewel er sprake kon zijn van wanbeheer wat betreft de nakoming van de verplichtingen die voortvloeien uit door de instellingen of de organen van de Gemeenschappen gesloten overeenkomsten, de reikwijdte van het onderzoek dat hij in dergelijke gevallen kan uitvoeren noodzakelijk beperkt is. De Ombudsman is met name van oordeel dat het niet aan hem is na te gaan of er sprake is van contractbreuk door een van beide partijen. Hierover kan alleen een bevoegde rechtbank uitspraak doen die de mogelijkheid heeft de partijen met betrekking tot het betrokken nationale recht te horen en zich een oordeel te vormen over de bewijsvoering met betrekking tot betwiste feiten.

1.2 De Ombudsman is derhalve van oordeel dat hij in geval van contractuele geschillen zijn onderzoek kan beperken tot de vraag of de communautaire instellingen of organen hem een coherente en redelijke uiteenzetting hebben gegeven van de rechtsgrondslag voor hun optreden en waarom zij denken dat hun visie op de contractuele situatie de juiste is. Indien dit het geval is, concludeert de Ombudsman dat zijn onderzoek geen geval van wanbeheer aan het licht heeft gebracht. Deze conclusie doet niets af aan het recht van partijen om hun contractueel geschil door een bevoegde rechtbank te laten onderzoeken en ten gronde te laten beslechten.

1.3 De Commissie verklaarde dat het project niet overeenkomstig het contract was uitgevoerd en verwees daarbij naar specifieke bepalingen van het contract. De Commissie was van oordeel dat dit was bevestigd tijdens de audit ter plaatse in mei 1997.

1.4 Zonder uitspraak te doen over de vraag of een van beide partijen contractbreuk had gepleegd, vond de Ombudsman dat de Commissie voldoende coherent uiteen had gezet waarom zij van mening was dat haar optreden juist was. De Ombudsman stelde derhalve vast dat er met betrekking tot dit aspect van de zaak geen sprake was van een geval van wanbeheer.

1.5 De bewering dat de Commissie ten onrechte had geconcludeerd dat klager en zijn organisatie fraude hadden gepleegd, was grondig onderzocht door gespecialiseerde nationale instanties op twee niveaus, namelijk de nationale Openbare Aanklager voor Ernstige Fraude en de Directeur van Openbare Aanklachten. Beiden besloten dat er geen grond was om rechtsvervolgning tegen klager of zijn organisatie in te stellen.

1.6 Het feit dat de vermoedens van fraude van de Commissie inhoudelijk niet klopten, betekende op zich nog niet dat er bij het optreden van de Commissie sprake was geweest van wanbeheer. De te stellen vraag was of de Commissie met de vereiste zorgvuldigheid tot de conclusie was gekomen dat een verwijzing naar de nationale aanklagers nodig was.

1.7 De Ombudsman concludeert dat de Commissie redelijk zorgvuldig te werk is gegaan toen zij tot het besluit kwam dat het nodig was de zaak voor verder onderzoek en een definitieve beoordeling naar de nationale aanklagers te verwijzen. Met betrekking tot dit aspect van de zaak is er derhalve geen sprake van wanbeheer.

2 De bewering betreffende het aangeven van de organisatie bij de nationale aanklager

2.1 Klager was van mening dat de Commissie zijn organisatie vooraf had moeten laten weten dat hij haar aan zou geven bij de nationale Openbare Aanklager voor Ernstige Economische Fraude. De Commissie verklaarde dat zij niet verplicht is personen te informeren alvorens een dergelijke aangifte te doen.

2.2 Op de Commissie blijkt geen specifieke verplichting te rusten om personen die zij aangeeft bij een nationale instantie voor fraudeonderzoek daar vooraf van in kennis te stellen. De Ombudsman vindt derhalve dat de Commissie door haar vermoeden van fraude bij de nationale Federale Politie te melden zonder klager daarvan op de hoogte te brengen, geen voorschrift of beginsel dat haar bindt heeft overtreden. Met betrekking tot dit aspect van de klacht is er derhalve geen sprake van wanbeheer.

3 Bewering volgens welke de Commissie de vertrouwelijkheid niet bewaarde

3.1 Klager beweerde dat de Commissie de vertrouwelijkheid niet had bewaard van het verslag dat UCLAF naar de nationale Openbare Aanklager voor Ernstige Fraude had gezonden. De Commissie ontkende deze bewering en verklaarde dat er geen bewijs van een lek was.

3.2 De kranten bleken inderdaad het verslag in handen te hebben gekregen. Voorts bleek dat op dat moment de Commissie, de nationale Openbare Aanklager, de Permanente Vertegenwoordiging van de lidstaat in Brussel en klager het in hun bezit hadden.

3.3 Volgens de beginselen van goed bestuur moeten burgers erop kunnen vertrouwen dat de Commissie de vertrouwelijkheid van gevoelige informatie over hen respecteert en derhalve alle maatregelen neemt om die vertrouwelijkheid te waarborgen. In dit geval concludeert de Ombudsman dat hem geen duidelijk bewijs is voorgelegd dat het lekken van het verslag te wijten was aan onrechtmatig handelen van de Commissie. Er is derhalve geen wanbeheer met betrekking tot de derde bewering vastgesteld.

4 De bewering betreffende het afleggen van ongepaste verklaringen tegenover de nationale kranten

4.1 Klager beweerde dat het antifraudepersoneel van de Commissie er verkeerd aan had gedaan interviews aan nationale kranten te geven over zijn vermoedens van fraude van de zijde van klager en zijn organisatie. De Commissie antwoordde hierop dat de verklaringen die haar antifraudepersoneel ten overstaan van nationale kranten had afgelegd, niet van die aard waren dat zij het recht op verdediging van klager in gevaar brachten. Zij beklemtoonde ook dat het antifraudepersoneel het publiek niet uit eigen beweging had geïnfor-

meer, maar door journalisten was gecontacteerd en te zijner tijd op vragen van dezen had geantwoord.

4.2 Uit het bewijsmateriaal dat de Ombudsman was verstrekt, bleek dat leden van het antifraudeteam van de Commissie herhaaldelijk verklaringen ten overstaan van de nationale pers hadden afgelegd over hun overtuiging dat klager en zijn organisatie frauduleus hadden gehandeld. Van de organisatie van klager werd gezegd dat zij een recente bron was van het algemene ongenoegen van de Commissie over de aanpak van fraude ten nadele van de communautaire financiële belangen door nationale autoriteiten. Het antifraudepersoneel van de Commissie gaf aan de nationale pers te verstaan dat de nationale openbare aanklagers vaak afzien van vervolging, zelfs als het duidelijk is dat de persoon in kwestie schuldig is aan fraude.

4.3 De vraag waar het hier om ging, was of het optreden van de antifraudeambtenaren van de Commissie strijdig was met het beginsel dat iemand voor onschuldig wordt gehouden tot het moment dat zijn schuld is bewezen. Dit beginsel kan niet alleen door een rechter of een rechtbank, maar ook door andere overheidsinstanties worden geschonden³¹.

4.4 Volgens het Hof voor de Rechten van de Mens mogen overheidsinstanties het publiek weliswaar op de hoogte brengen van een gerechtelijk onderzoek, maar moeten zij dat overeenkomstig het beginsel van het vermoeden van onschuld met de nodige discretie en voorzichtigheid doen als het vermoeden van onschuld in acht moet worden genomen³².

4.5 In dit geval vond de Ombudsman dat het antifraudepersoneel van de Commissie dit vereiste niet in acht had genomen. Het personeel van de Commissie had de pers alleen maar mogen inlichten over de procedurele stappen die in de zaak waren gedaan. Deze terughoudendheid was zeker geboden in het licht van het feit dat de zaak voor een laatste onderzoek naar de voor strafvervolging bevoegde nationale instanties was verwezen. Met betrekking tot dit aspect van de klacht werd derhalve een geval van wanbeheer vastgesteld, waarover hierna een kritische opmerking wordt gemaakt.

5 De bewering betreffende het uitblijven van commentaar op het ontwerpeindverslag

5.1 Klager beweerde dat de Commissie er verkeerd aan had gedaan geen commentaar te geven op het ontwerpeindverslag dat hij eind april 1996 had ingediend. De Commissie verklaarde dat zij commentaar overbodig achtte, aangezien zij klager reeds had meegedeeld dat het werk niet was verricht overeenkomstig het contract, dat ondertussen was opgezegd.

5.2 Het bleek inderdaad een redelijk standpunt dat de taak van de Commissie afhankelijk was van de naleving - en uiteraard het bestaan - van het contract. In het licht van zijn bevindingen met betrekking tot de eerste bewering van klager concludeert de Ombudsman dat er geen sprake is geweest van wanbeheer van de Commissie.

6 Onvolledige aankondiging van de controle

6.1 Klager stelde dat het niet correct was dat de Commissie een technisch onderzoek van het project had verricht, aangezien zij had aangekondigd dat het slechts om een financieel onderzoek zou gaan. De Commissie verklaarde dat zij volgens het contract het recht had zowel een technisch als een financieel onderzoek tijdens of na voltooiing van het project uit te voeren en dat klager hoe dan ook telefonisch en schriftelijk ervan op de hoogte was gebracht dat een audit en een controle zouden worden uitgevoerd door de financieel controleur en de bevoegde wetenschappelijk ambtenaar. Voorts had klager hier tijdens de controle geen bezwaar tegen gemaakt.

³¹ *Allenet de Ribemont tegen Frankrijk*, zaak 3/1994/450/529, punt 36

³² *Ibid.*, punt 38

6.2 Uit het onderzoek van de Ombudsman bleek dat de bewering van klager dat in de brief in kwestie alleen sprake was van een financieel onderzoek klopte. Aangezien de Commissie volgens het contract echter het recht had een technische controle uit te voeren, is de Ombudsman van mening dat er geen wanbeheer is vastgesteld.

7 Beschuldiging van ongepast gedrag van ambtenaren van de Commissie

7.1 Klager beweerde dat de ambtenaren die in mei 1997 de controle uitvoerden, zich agressief hadden gedragen, en met name rechtstreekse beschuldigingen aan het adres van de werknemers van klager hadden geuit. De Commissie verwierp deze beweringen.

7.2 Het algemene beginsel van behoorlijk bestuur dat ambtenaren zich correct moeten gedragen, dient niet alleen om te voorkomen dat individuele personen worden beledigd maar is ook van belang om misverstanden te voorkomen. Om toezichthoudende instanties in staat te stellen vast te stellen of het beginsel is gerespecteerd, zou de Commissie er normalerwijze voor moeten zorgen dat er na controles ter plaatse altijd een volledig verslag komt van wat er tijdens de controle is gebeurd. Het ontbreken van een dergelijk verslag kan een grond zijn om te veronderstellen dat het relaas van klager van wat er tijdens de controle werd gezegd klopt. De Ombudsman concludeert dat het verzuim van de Commissie om ervoor te zorgen dat een verslag van de controle werd opgesteld een geval van wanbeheer vormt, waarover hierna een kritische opmerking wordt gemaakt.

8 De bewering inzake het verzuim binnen een redelijke termijn te antwoorden

8.1 Klager beweerde dat de Commissie niet binnen een redelijke termijn op zijn brief d.d. 11 september 1997 had geantwoord. Het antwoord van de Commissie daarop was dat zij het aanvankelijk niet nodig had geoordeeld de brief te beantwoorden, aangezien zij vond dat het antwoord van de organisatie op het verslag geen nieuwe elementen bevatte.

8.2 Volgens de beginselen van behoorlijk bestuur moet de Commissie brieven van burgers binnen een redelijke termijn beantwoorden. In dit geval antwoordde de Commissie niet op de brief in kwestie, omdat zij vond dat de inhoud van de brief niet van die aard was dat erop moest worden geantwoord. Na de brief d.d. 11 september 1997 te hebben bekeken, vond de Ombudsman dit geen onredelijk standpunt. Bovendien had de Commissie later wel de ontvangst van de brief d.d. 11 september 1997 bevestigd. In de gegeven omstandigheden vindt de Ombudsman dat de Commissie de bovengenoemde verplichting is nagekomen. Met betrekking tot dit aspect van de zaak is er derhalve geen sprake van wanbeheer.

9 Het besluit van de Commissie klager van nieuwe projecten uit te sluiten

9.1 Klager beweerde dat het besluit van de Commissie van april 1998 om de organisatie van klager uit te sluiten van de onderhandelingen over nieuwe projecten vroeger had moeten worden genomen. De Commissie verwierp de bewering in verband met vertraging.

9.2 Er zij op gewezen dat een bestaand contractueel geschil tussen een contractant en de Commissie deze laatste niet verplicht af te zien van het openen van nieuwe onderhandelingen met de contractant. De overheidsinstantie moet evenwel onredelijk uitstel van een besluit tot uitsluiting van een potentiële contractant vermijden als de relevante feiten eenmaal bekend en geëvalueerd zijn. In dit geval ging de Commissie in het voorjaar van 1998 van start met onderhandelingen over nieuwe contracten. Het besluit de organisatie van klager uit te sluiten van de nieuwe contracten werd eveneens in het voorjaar van 1998 genomen. De Ombudsman is derhalve van oordeel dat de Commissie niet met onnodige vertraging heeft gehandeld. Met betrekking tot dit aspect van de klacht is er derhalve geen sprake van wanbeheer.

10 Het besluit het project niet in de onderzoekspublicatie op te nemen

10.1 Klager beweerde dat het besluit van de Commissie het betwiste project niet in de onderzoekspublicatie van de Commissie op te nemen ongerechtvaardigd was. De Commissie antwoordde dat de bedoeling van de publicatie was een overzicht te geven van de resultaten van uit het niet-nucleaire energieprogramma gefinancierde projecten die tot een goed einde waren gebracht. Aangezien het project van klager niet aan deze criteria beantwoordde, was er ook geen reden om dat project in de publicatie op te nemen.

10.2 In dit geval had de Commissie een ruime discretionaire bevoegdheid om zelf de beleidlijn voor de publicatie te bepalen. De Commissie blijkt bij de uitoefening van deze bevoegdheid de grenzen van haar wettelijke bevoegdheid niet te hebben overschreden. Er is derhalve geen sprake van wanbeheer met betrekking tot de tiende bewering.

11 Conclusie

Op basis van het onderzoek van de Ombudsman met betrekking tot deze klacht is het noodzakelijk de volgende kritische opmerkingen te maken.

1 Volgens het Hof voor de Rechten van de Mens mogen overheidsinstanties het publiek weliswaar op de hoogte brengen van een gerechtelijk onderzoek, maar moeten zij dat overeenkomstig het beginsel van het vermoeden van onschuld met de nodige discretie en voorzichtigheid doen als het vermoeden van onschuld in acht moet worden genomen.

In dit geval vond de Ombudsman dat het antifraudepersoneel van de Commissie dit vereiste niet in acht had genomen. Het personeel van de Commissie had de pers alleen maar mogen inlichten over de procedurele stappen die in de zaak waren gedaan. Deze terughoudendheid was zeker geboden in het licht van het feit dat de zaak voor een laatste onderzoek naar de voor strafvervolgning bevoegde nationale instanties was verwezen. Met betrekking tot dit aspect van de klacht werd derhalve een geval van wanbeheer vastgesteld.

2 Het algemene beginsel van behoorlijk bestuur dat ambtenaren zich correct moeten gedragen, dient niet alleen om te voorkomen dat individuele personen worden beledigd maar is ook van belang om misverstanden te voorkomen. Om toezichthoudende instanties in staat te stellen vast te stellen of het beginsel is gerespecteerd, zou de Commissie er normalerwijze voor moeten zorgen dat er na controles ter plaatse altijd een volledig verslag komt van wat er tijdens de controle is gebeurd. Het ontbreken van een dergelijk verslag kan een grond zijn om te veronderstellen dat het relaas van klager van wat er tijdens de controle werd gezegd juist is. De Ombudsman concludeerde derhalve dat het verzuim van de Commissie om ervoor te zorgen dat een verslag van de controle werd opgesteld een geval van wanbeheer vormde.

Omdat het bij deze aspecten van de zaak gaat om procedures betreffende specifieke gebeurtenissen uit het verleden, is het niet opportuun om met betrekking tot deze zaak een minnelijke schikking na te streven. De Ombudsman sluit derhalve de zaak.

Opmerking: op 27 april 2001 reageerde de Commissie op de kritische opmerkingen van de Ombudsman.

De Commissie vestigde de aandacht van de Ombudsman op het feit dat een intern reglement met concrete instructies voor OLAF was opgesteld. Hierin wordt onder meer de kwestie van de betrekkingen met de media behandeld. De Commissie verklaarde ook dat de eerste kritische opmerking van de Ombudsman naar haar mening niet terecht was. Met betrekking tot de tweede kritische opmerking zei de Commissie dat de controleprocedures in de betrokken Commissiedienst na de indiening van de klacht overeenkomstig de beste internationale praktijk werden herzien. De Commissie gaf ook voorbeelden van deze verbeteringen.

Op 5 juli 2001 reageerde klager op het besluit van de Ombudsman. Hij toonde zich tevreden over het feit dat de Ombudsman kritiek op de Commissie had geuit. Klager had echter graag publieke verontschuldiging van de Commissie gehad.

**INBREUKPROCE-
DURE VAN ARTIKEL
226: NIET-MOTIVE-
RING VAN BESLUIT
OM DOSSIER TE
SLUITEN EN
SCHENDING VAN
RECHT OP
VERDEDIGING**

*Besluit inzake klacht
995/98/OV tegen de
Europese Commissie*

KLACHT

In september en november 1998 diende de heer E. namens *Macedonian Metro Joint Venture* een klacht in bij de Europese Ombudsman. De klacht betrof het onderzoek en het besluit van de Europese Commissie om het dossier te sluiten van een klacht die op 23 januari 1997 namens *Macedonian Metro Joint Venture* door klager bij de Commissie was ingediend (nr. 97/4188 SG (97) A/3897). In deze klacht beweerde de heer E. dat de Griekse overheid het Gemeenschapsrecht inzake het plaatsen van overheidsopdrachten had geschonden bij de gunning van het metroproject voor de stad Thessaloniki aan *Thessaloniki Metro Joint Venture*, een concurrent van *Macedonian Metro Joint Venture*.

Volgens klager waren de relevante feiten als volgt:

In juni 1992 kondigde het Griekse Ministerie van Milieu, Ruimtelijke Ordening en Openbare Werken (ΥΠΕΧΩΔΕ) een internationale openbare aanbestedingsprocedure aan voor de gunning van het project voor “het ontwerp, de bouw, de zelffinanciering en de exploitatie van de metro van Thessaloniki”. Klager beweerde dat de technische en financiële elementen van de offerte van zijn concurrent “Thessaloniki Metro”, waaraan de aanbestedende dienst uiteindelijk de voorkeur gaf, aanzienlijk afweken van de bindende specificaties en voorwaarden in de aanbestedingsdocumenten. De aanbestedende dienst had het beginsel van gelijke behandeling van concurrenten derhalve geschonden. Bij besluit van de minister van Openbare Werken van 29 november 1996 werden de onderhandelingen met de - als tijdelijke contractant voorgedragen - klager plotseling afgebroken en werd de joint venture “Thessaloniki Metro” uitgenodigd voor onderhandelingen met het oog op het sluiten van het definitieve contract.

Tegen deze achtergrond diende de heer E. namens “Macedonian Metro” op 23 januari 1997 een klacht in bij de Commissie. Daarin beweerde klager dat de door de Griekse overheid gevolgde procedure een inbreuk vormde op de bepalingen van de Richtlijnen 93/37 en 89/665, alsmede op grondbeginselen van het EG-Verdrag, zoals niet-discriminatie, transparantie en proportionaliteit. Klager verzocht de Commissie derhalve onverwijld een inbreukprocedure tegen de Griekse overheid te openen.

Vervolgens diende de heer E. een klacht in bij de Europese Ombudsman tegen de behandeling van zijn klacht tegen de Griekse autoriteiten door de Commissie. Zijn beweringen, zoals deze naar voren kwamen uit de aanvankelijke klacht en verschillende daaropvolgende uitwisselingen van standpunten en opmerkingen tijdens het onderzoek van de Ombudsman, kunnen als volgt worden samengevat:

1 Volgens klager hadden de diensten van de Commissie die bevoegd waren voor het dossier (DG XV, DG VII, DG XVI en de Juridische Dienst) geconcludeerd dat de bepalingen van Richtlijn 93/37/EEG, alsmede het beginsel van gelijke behandeling duidelijk waren geschonden en derhalve voorgesteld een schriftelijke aanmaning tot de Griekse overheid te richten. Toen de zaak evenwel op 7 april 1998 door het college van commissarissen werd behandeld, bleek het standpunt helemaal te zijn gewijzigd zonder dat daar een verklaring voor werd gegeven. Klager was derhalve van oordeel dat het college van commissarissen had besloten de zaak te sluiten op basis van politieke overwegingen die geen rechtsgrond hadden en niet waren ingegeven door motieven van algemeen belang. Hij besloot dat het college hierbij misbruik had gemaakt van de discretionaire bevoegdheid die het in het kader van de procedure van artikel 226 bezit.

2 Bij brief van 30 juli 1998 deelde de Commissie klager mee dat zij de bedoeling had de zaak te sluiten, tenzij hij aanvullende elementen kon aanvoeren waarmee een duidelijke

schending van het Gemeenschapsrecht inzake het plaatsen van overheidsopdrachten kon worden aangetoond. Volgens klager werd in deze brief beklemtoond dat de aanbestedingsdocumenten niet alleen erg omvangrijk waren, maar tevens op een dubbelzinnige wijze waren opgesteld, zodat de gestelde eisen op verschillende manieren konden worden geïnterpreteerd door de inschrijvers. Maar er werd in de brief ook gesteld dat juist wegens de complexiteit van de procedure en de aanbestedingsdocumenten niet kon worden beweerd dat de aanbestedende dienst in de door hem gevolgde procedure de concurrentie niet had laten spelen of het beginsel van gelijke behandeling had geschonden. Klager merkte tevens op dat een andere reden die door de Commissie werd aangevoerd om de zaak te sluiten, namelijk de door de Griekse autoriteiten gegeven verzekering dat zij haar gedragslijn in de toekomst zou aanpassen, in feite betekende dat de Griekse overheid aan de gevolgen van vroegere inbreuken kon ontsnappen door eenvoudig de verbintenis aan te gaan haar toekomstige handelwijze aan te passen. Klager was derhalve van oordeel dat de gronden die de Commissie aangaf om haar besluit tot sluiting van de zaak te verduidelijken, ontoereikend en met elkaar in tegenspraak waren.

3 Naar zijn zeggen ontving klager pas op 19 augustus 1998 de 30 juli 1998 gedateerde brief van de Commissie. Hij betwistte het voornemen van de Commissie om de zaak te sluiten en droeg daartoe in zijn brief van 10 september 1998 nieuw bewijsmateriaal aan. Bovendien stuurde hij nog meer brieven op 7 en 21 oktober 1998 en 25 november 1998. Maar de Commissie had met haar besluit nr. H/98/3262 van 27 augustus 1998 de zaak reeds definitief gesloten. Klager beweerde dat de Commissie zodoende zijn recht had geschonden om vóór de sluiting van de zaak te worden gehoord.

4 Klager beweerde tevens dat hij gedurende een periode 18 maanden geen officieel bericht van het aan zijn klacht gegeven gevolg had gekregen en vond dat de desbetreffende informatie hem dus te laat was verstrekt.

ONDERZOEK

De Ombudsman stuurde de klacht door naar de Commissie, die op 9 maart 1999 haar standpunt meedeelde. Op 19 april 1999 diende klager zijn opmerkingen over het standpunt van de Commissie in. Op 24 juni zagen de diensten van de Ombudsman het dossier van de Commissie over deze zaak in bij DG XV in Brussel. Op dezelfde dag namen zij tevens mondelinge getuigenissen af van drie ambtenaren van DG XV. Op 26 juli 1999 zagen de diensten van de Ombudsman een tweede maal het dossier van de Commissie in bij DG XV in Brussel en ontvingen zij een kopie van het dossier. Op 14 september 1999 kreeg klager een kopie van de transcripties van de op 24 juni 1999 van de drie getuigen afgenomen mondelinge getuigenissen. Op 18 en 29 oktober 1999 stuurde klager aanvullende opmerkingen met betrekking tot de aanpak van zijn zaak door de Commissie, alsook opmerkingen over de drie getuigenissen. Op 18 november 1999 verzocht de Ombudsman de voorzitter van de Commissie om een aanvullend standpunt met betrekking tot deze opmerkingen van klager. Op 3 januari 2000 deed de voorzitter van de Commissie de Ombudsman zijn standpunt over de opmerkingen van klager toekomen. Op 11 januari 2000 zond de Commissie de Ombudsman tevens het standpunt van de drie getuigen ten aanzien van de aanvullende opmerkingen van klager toe. Op 12 januari 2000 namen de diensten van de Ombudsman verklaringen af van drie ambtenaren van DG V. Op 27 maart 2000 stuurde klager zijn laatste opmerkingen over de behandeling van zijn klacht door de Commissie. Op 7 juni 2000 deed de Commissie de Ombudsman tenslotte haar definitief standpunt in deze zaak toekomen.

Het volledige besluit, met inbegrip van nadere gegevens over het bewijsmateriaal en de bijdragen van de partijen, is in het Engels beschikbaar op de website van de Ombudsman: <http://www.euro-ombudsman.eu.int/bsluit/en/980995.htm>

BESLUIT

Op basis van zijn onderzoek met betrekking tot deze klacht maakte de Ombudsman de volgende kritische opmerkingen:

1 De Ombudsman vindt dat in de brief waarmee de Commissie klager meedeelde dat zij het dossier over zijn klacht had gesloten, ondanks de gecompliceerde formulering toch duidelijk de indruk wordt gewekt dat de Commissie de zaak sloot omdat zij van oordeel was dat er geen sprake was van een inbreuk op het Gemeenschapsrecht. De Ombudsman kwam tot de bevinding dat dit niet de ware reden was waarom de Commissie besloot de zaak-“Thessaloniki Metro” te sluiten. Het lijkt erop dat de Commissie een discretionair besluit nam om de zaak te sluiten, hoewel er bewijzen van een mogelijke inbreuk voorhanden waren. De Commissie gaf klager derhalve geen adequate motivering voor haar besluit om het dossier te sluiten, wat een geval van wanbeheer is.

2 De Ombudsman merkt op dat een klager om zijn opmerkingen te kunnen indienen onder meer over de volgende elementen moet beschikken:

(i) voldoende tijd om zijn opmerkingen te formuleren en in te dienen;

(ii) voldoende informatie over de gronden van het voorgenomen besluit om de zaak te sluiten, zodat hij in zijn opmerkingen op de relevante punten kan ingaan.

In het kader van deze zaak stuurde de Commissie net vóór het begin van de zomervakantie een brief aan klager om hem de voorgenomen sluiting van het dossier mee te delen en hem te verzoeken aanvullende opmerkingen in te dienen. De Ombudsman stelt vast dat er in de brief van de Commissie geen termijn was aangegeven. Er moest derhalve een redelijke termijn worden toegekend. Indien de Commissie snel wilde optreden, had zij een termijn moeten vaststellen en klager met een moderne communicatiemethode, in plaats van via de post, van haar voornemen op de hoogte moeten stellen. In de gegeven omstandigheden kreeg klager niet voldoende tijd om zijn opmerkingen in te dienen, aangezien het dossier nauwelijks acht dagen nadat hij de brief van de Commissie had ontvangen werd gesloten.

De Ombudsman brengt tevens in herinnering dat de Commissie klager geen adequate motivering heeft gegeven voor haar voorgenomen besluit om de zaak te sluiten. De Commissie heeft klager derhalve niet een echt de mogelijkheid gegeven om in zijn opmerkingen op alle relevante punten in te gaan.

Uit het bovenstaande blijkt dat de Commissie klager geen eerlijke kans heeft gegeven om te worden gehoord vooraleer zij zijn dossier sloot. Dit is een geval van wanbeheer.

Aangezien het bij deze aspecten van de zaak ging om procedures betreffende specifieke gebeurtenissen uit het verleden, was het niet opportuun om met betrekking tot deze zaak een minnelijke schikking na te streven. De Ombudsman sloot derhalve de zaak.

AANVULLENDE OPMERKINGEN

Indien de brief waarmee de Commissie een klager op de hoogte stelt van haar besluit om het dossier over zijn klacht te sluiten, als een aan klager gericht besluit zou worden beschouwd, dan zouden naar de mening van de Ombudsman zowel het verzuim van de Commissie om klager een eerlijke kans te geven om te worden gehoord vooraleer zij het dossier sloot, als haar verzuim een adequate motivering voor dat besluit te geven, gronden vormen om haar besluit in dezen te vernietigen.

De Ombudsman had evenwel reeds verwezen naar de rechtspraak van het Hof van Justitie volgens welke de discretionaire bevoegdheid van de Commissie om een inbreuk al dan niet bij het Hof van Justitie aanhangig te maken, het recht van particulieren uitsluit om van

de Commissie te eisen een bepaald standpunt in te nemen, en om een beroep tot nietigverklaring in te stellen tegen de weigering van de Commissie om op te treden.³³

De Ombudsman merkte op dat bovengenoemde rechtspraak de Commissie er niet van weerhoudt maatregelen te nemen om mogelijke gevallen van wanbeheer bij het behandelen van klachten in verband met artikel 226 in de toekomst te voorkomen. In het bijzonder stelde de Ombudsman voor dat de Commissie een duidelijke code met procedures voor de behandeling van dergelijke klachten zou opstellen, naar het voorbeeld van de codes die al voor mededingingszaken bestaan.

In het kader van onderzoek op eigen initiatief van de Europese Ombudsman naar de administratieve procedures van de Commissie bij de behandeling van klachten met betrekking tot inbreuken op het Gemeenschapsrecht door lidstaten (303/97/PD³⁴) bevestigde de Commissie reeds dat klagers in de periode voorafgaand aan de gerechtelijke procedure procedurele garanties genieten die de Commissie onafgebroken heeft ontwikkeld en verbeterd. De Commissie verklaarde zich bij die gelegenheid tevens bereid op de ingeslagen weg verder te gaan.

In dit opzicht dient de Commissie in het bijzonder meer duidelijkheid te scheppen omtrent de procedurele aspecten van de administratieve fase die voorafgaat aan het uiteindelijke besluit om een gemotiveerd standpunt kenbaar te maken dat de precontentieuze procedure afsluit.

De opstelling van een dergelijke code zou een belangrijke stap vooruit betekenen op de weg die naar de verwezenlijking van het recht van de burger op behoorlijk bestuur leidt, zoals erkend in het Europees Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, dat in Nice op 7 december 2000 werd afgekondigd.

DOOR DE COMMISSIE AAN DE ZAAK GEGEVEN GEVOLG

Op 15 mei 2001 deelde de Commissie de Ombudsman mee welk gevolg zij had gegeven aan de kritische opmerkingen en de aanvullende opmerkingen in deze zaak.

De Commissie merkte op dat de praktijk die aanleiding had gegeven tot de kritiek, in grote lijnen al was gewijzigd door het publiek in kennis te stellen van de nieuwe regeling die uiteengezet is in de toelichting bij haar mededeling van 30 april 1999, getiteld "*Niet-naleving van het Gemeenschapsrecht door een lidstaat: standaardformulier voor de bij de Europese Commissie in te dienen klachten*" (PB C 119 van 1999, blz. 5).

De Commissie heeft de Ombudsman tevens meegedeeld dat haar diensten momenteel werken aan een geconsolideerde versie van haar interne regeling betreffende het beheer van inbreukprocedures en dat deze regeling, zodra zij is voltooid, zal worden meegedeeld aan de Ombudsman en het Europees Parlement en op de "Europa"-website ter beschikking zal worden gesteld van het publiek.

³³ Zaak 247/87 *Star Fruit tegen Commissie*, Jurispr. 1998, blz. 291; zaak 87/89 *Sonito tegen Commissie*, Jurispr. 1990, blz. I-1981; beschikking van het Gerecht van eerste aanleg in zaak T-182/97, *Hubert Ségaud en Monique Ségaud tegen Commissie*, Jurispr. 1998, blz. II-0271

³⁴ 303/97/PD, vermeld in het jaarverslag 1997 van de Europese Ombudsman, blz. 270-274

**STOPZETTING
FINANCIERING
VAN ONTWIKKE-
LINGSPROJECT**

*Besluit inzake klacht
511/99/GG tegen de
Europese Commissie*

KLACHT

Op 10 mei 1999 diende een Duitse stichting een klacht in bij de Europese Ombudsman met betrekking tot de behandeling door de Europese Commissie van een subsidieaanvraag voor een ontwikkelingsproject in Chili.

In 1995 benaderde Sternenkind e.V., een liefdadigheidsinstelling uit Duitsland (“de instelling”), de Europese Commissie met als doel cofinanciering te verkrijgen voor een ontwikkelingsproject in Chili (een centrum voor mentaal gehandicapte kinderen). In een handgeschreven aantekening op deze brief verklaarde de verantwoordelijke ambtenaar van de Commissie dat de instelling (die pas één jaar bestond) nog niet in aanmerking kwam voor steun. Hij suggereerde echter dat de instelling een subsidie zou kunnen krijgen via een andere NGO die voldeed aan de desbetreffende criteria. Klager aanvaardde vervolgens om in de plaats van de instelling te treden en in eigen naam de aanvraag in te dienen. Deze aanvraag werd in juli 1996 verstuurd naar de Commissie. In juni 1997 werd een contract gesloten tussen de Commissie en klager, waarin de Commissie toestemde om 70.443 € bij te dragen aan de kosten van het project. Op basis van dit contract begon de instelling aan de tenuitvoerlegging van haar project.

De Commissie ging echter, ondanks verscheidene aanmaningen, niet over tot betaling. Klager wendde zich vervolgens tot een afgevaardigde van het Europees Parlement, die een brief schreef naar de Commissie. In haar antwoord van 17 juni 1998 aan het lid van het Europees Parlement verklaarde de Commissie dat het betrokken bedrag niet kon worden uitbetaald zolang klager verscheidene bedragen niet had terugbetaald die de Commissie had overgemaakt aan de Verein der Freunde und Förderer [van klager] (“Vrienden”). Na het standpunt van de Commissie te hebben vernomen, nam klager verscheidene keren contact op met de Commissie om de kredieten uitbetaald te krijgen. In een brief van 15 december 1998 deelde de Commissie klager mee de gevraagde betaling niet te zullen uitvoeren. De Commissie bevestigde geen bezwaren te hebben tegen het project op zich. Zij verklaarde echter zelf schuldvorderingen op klager te hebben die verrekend konden worden tegen het betrokken bedrag. Volgens de Commissie vloeiden deze vorderingen voort uit contracten voor andere ontwikkelingsprojecten die zij met Vrienden had gesloten. De Commissie achtte klager aansprakelijk voor deze schulden van Vrienden, dat in liquidatie was of reeds was opgeheven.

In deze omstandigheden richtte klager zich tot de Europese Ombudsman.

Klager beweerde dat de Commissie de kredieten in kwestie moest uitbetalen. Volgens hem had de Commissie in 1997 een bindende toezegging gedaan om het betrokken bedrag beschikbaar te stellen. Voorts beweerde hij dat de Commissie wist dat hij enkel als lasthebber van de instelling optrad. Volgens klager konden deze vorderingen tegen een derde partij derhalve niet worden verrekend tegen het bedrag in kwestie. Klager beweerde in deze context niet de rechtsopvolger van Vrienden te zijn, dat volgens hem een aparte juridische entiteit was. Voorts beweerde klager dat door de weigering van de Commissie om het overeengekomen bedrag uit te betalen de instelling aan de rand van het failliet stond en, als gevolg daarvan, de voortzetting van het project in Chili in gevaar kwam.

ONDERZOEK**Standpunt Commissie**

In haar standpunt formuleerde de Commissie de volgende opmerkingen.

De Commissie had schuldvorderingen voor een totaal bedrag van 210.000 € op Vrienden, omdat laatstgenoemde over twee projecten niet op passende wijze rekenschap had gegeven. Klager had beide projecten oorspronkelijk ingediend bij de Commissie in eigen naam, met dien verstande dat de nog op te richten Vrienden verantwoordelijk zou zijn voor

de tenuitvoerlegging van deze projecten. De financieringsovereenkomsten werden bijgevolg op een later tijdstip gesloten met Vrienden, waarbij dezelfde persoon namens klager en Vrienden optrad. In 1995 werd van Vrienden herhaaldelijk terugbetaling van de genoemde bedragen gevorderd, maar zonder succes. Vrienden bleek niet over activa te beschikken. Zelf wees klager alle verantwoordelijkheid af voor de financiële verbintenissen van Vrienden, ondanks het feit dat de opbrengsten van de activiteiten van Vrienden op regelmatige basis waren overgedragen aan klager, overeenkomstig de statuten van Vrienden. Klager had Vrienden opgericht om de activiteiten ervan te ondersteunen. Personeel en leden van beide organisaties waren onderling verbonden en Vrienden gebruikte hetzelfde zakenadres als klager, inclusief telefoonnummer en logo.

Opmerkingen klager

In zijn opmerkingen handhaafde klager zijn klacht. Hij formuleerde ook twee nieuwe beweringen, die als volgt kunnen worden samengevat:

(1) de Commissie had in 1997 geen subsidie moeten toekennen aan klager (die enkel als lasthebber van de instelling optrad) als zij meende een schuldvordering op klager te hebben voor de terugbetaling van bepaalde bedragen;

(2) de Commissie had niet 18 maanden moeten wachten alvorens klager op de hoogte te brengen van de redenen voor de niet-uitbetaling van door haar aan klager beloofde kredieten.

Klager beweerde dat de instelling, die op de rand van het bankroet stond, nu moest boeten voor de vorderingen die de Commissie op klager beweerde te hebben. Hij beweerde dat de Commissie bewust de ondergang van de instelling had bewerkstelligd.

VERDER ONDERZOEK

Na de opmerkingen van klager over het standpunt van de Commissie te hebben ontvangen, achtte de Ombudsman het opportuun de nieuwe beweringen van klager te bestuderen in het kader van het onderhavige onderzoek. De Ombudsman schreef derhalve op 3 december 1999 een brief naar de Commissie om laatstgenoemde te verzoeken een standpunt in te dienen over de nieuwe beweringen van klager.

In haar standpunt van 3 februari 2000 formuleerde de Commissie de volgende opmerkingen.

De Commissie kende de instelling niet en had niet met haar onderhandeld over het project noch aan haar de subsidie toegekend. Zij had alleen onderhandeld met klager. In haar relatie met klager had de Commissie zich laten leiden door het principe volgens hetwelk het feit dat de partijen een geschil hadden over één project, op zich niet uitsloot dat ze hun zakenrelatie konden voortzetten in andere gevallen, zolang de Commissie kon aannemen dat zij te maken had met een eerlijke zakenpartner waarmee een aanvaardbare verstandhouding kon worden bereikt. De Commissie had zich pas harder opgesteld toen eenmaal duidelijk werd dat in het geval van klager haar vertrouwen misplaatst was geweest.

De Commissie had vanaf het begin, in talloze contacten, geweigerd om de subsidie voor Chili uit te betalen, juist omdat er een duidelijk verband was met de andere projecten. De partijen discussieerden al over de betwistbare subsidies sinds het najaar van 1997. Op 1 juli 1998 vond een gezamenlijke bijeenkomst plaats. Een daaropvolgend verzoek om informatie aan klager werd onbevredigend beantwoord in november 1998. De Commissie betreurde het dat de instelling ten prooi was gevallen aan de zakenmoraal van klager. De Commissie had echter de contacten van de instelling met klager niet tot stand gebracht noch bevorderd.

In zijn opmerkingen over dit standpunt beweerde klager dat de Commissie op de hoogte was van het feit dat de aanvraag was ingediend in het belang van de instelling. Klager bleef ervan overtuigd dat de Commissie ofwel de betrokken verplichting niet had moeten aangaan ofwel de kredieten moest uitbetalen, aangezien de schuldvorderingen tegen Vrienden niets te maken hadden met het project in kwestie en reeds bekend waren toen de Commissie had ingestemd met de subsidie voor het project in Chili. Tevens benadrukte hij dat de Commissie haar standpunt pas 18 maanden nadat het contract was ondertekend schriftelijk had meegedeeld aan klager.

POGINGEN VAN DE OMBUDSMAN OM EEN MINNELIJKE SCHIKKING TE BEREIKEN

Analyse van de Ombudsman met betrekking tot de betwiste kwesties

Na zorgvuldige overweging van het standpunt en de opmerkingen, alsmede van de resultaten van het verdere onderzoek kwam de Ombudsman tot de conclusie dat de Commissie niet passend had gereageerd op de vorderingen van klager.

De Ombudsman erkende dat de eerste bewering van klager, volgens welke de Commissie de door haar beloofde middelen had moeten uitbetalen de moeilijke vraag deed rijzen of klager aansprakelijk was voor de schulden van Vrienden. Aangezien de beantwoording van deze vraag uiteindelijk moest worden overgelaten aan een ter zake bevoegde rechtbank, kwam de Ombudsman tot de voorlopige conclusie dat er op dit punt geen sprake leek te zijn van wanbeheer.

De Ombudsman nam echter een ander standpunt in ten aanzien van de tweede bewering van klager, volgens welke de Commissie het contract in kwestie niet had moeten ondertekenen indien zij meende een vordering te hebben op klager voor de terugbetaling van bepaalde bedragen. De Ombudsman stelde vast dat alle feiten waarop de Commissie zich baseerde om haar standpunt, volgens hetwelk klager verplicht was de schulden te betalen die Vrienden had tegenover de Commissie, te rechtvaardigen, bekend bleken te zijn toen het contract werd ondertekend in juni 1997. De Commissie wist destijds ook dat klager alle aansprakelijkheid voor deze schulden afwees. Ten slotte, de Commissie wist of had moeten weten dat de in het contract beloofde financiële steun niet ten goede kwam aan klager, maar aan de instelling en het project van laatstgenoemde in Chili.

De voorlopige conclusie van de Ombudsman was derhalve dat in het licht van deze feiten de beslissing van de Commissie om het contract te sluiten een geval van wanbeheer zou kunnen vormen.

Met betrekking tot de bewering van klager dat de Commissie niet 18 maanden had moeten wachten alvorens hem te informeren over de redenen waarom zij de door haar beloofde kredieten niet zou uitbetalen, stelde de Ombudsman vast dat klager pas in december 1998 schriftelijk over deze redenen op de hoogte bleek te zijn gebracht. De Ombudsman kwam bijgevolg tot de voorlopige conclusie dat het feit dat de Commissie pas bijna een jaar (of zelfs langer) na de ondertekening van het betrokken contract had uiteengezet waarom zij een door haar aangegane verbintenis niet zou nakomen, eveneens een geval van wanbeheer zou kunnen vormen.

DE MOGELIJKHEID VAN EEN MINNELIJKE SCHIKKING

Op 8 juni 2000 schreef Sternenkinder e.V. een brief aan de Ombudsman waarin het probeerde de door het gedrag van de Commissie geleden schade te beschrijven en te kwantificeren.

Op 5 juli 2000 diende de Ombudsman een voorstel voor een minnelijke schikking in bij de Commissie. In zijn brief verzocht de Ombudsman de Commissie te overwegen de instelling schadeloos te stellen voor de schade die laatstgenoemde had geleden door de weigering van de Commissie om het bedrag uit te betalen dat zij in een met klager in 1997 gesloten contract had beloofd beschikbaar te stellen voor een ontwikkelingsproject in Chili.

In haar antwoord van 3 oktober 2000 beweerde de Commissie dat de instelling zich op eigen initiatief had gewend tot klager om als bemiddelaar op te treden, zonder daartoe te zijn aangespoord door de Commissie. De Commissie voerde aan dat toen het contract werd ondertekend, zij er nog altijd van uitging dat ze tot een eerlijke verstandhouding zou komen met klager en dat ze pas een jaar later ontdekte dat ze het slachtoffer was geworden van diens oneerlijke zakenpraktijken. Volgens de Commissie was de echte oorzaak van het probleem het feit dat klager “de middelen die hij had ontvangen in het kader van de verrekening van de vorderingen” niet had overgemaakt aan de instelling. De Commissie voegde daaraan toe dat zij niet kon aanvaarden dat de onregelmatigheden van klager gefinancierd zouden worden met belastinggeld en dat de schade die zij door laatstgenoemde had geleden nog groter zou worden. Volgens de Commissie zou het voorstel van de Ombudsman om de instelling “volledig schadeloos te stellen” betekenen dat de Commissie verplicht werd om de subsidie een tweede keer te betalen. Dat was volgens de Commissie onaanvaardbaar.

In zijn opmerkingen hield klager zijn beweringen staande en ontkende hij zich schuldig te hebben gemaakt aan oneerlijke zakenpraktijken.

ONTWERPAANBEVELING

Brief van de Ombudsman d.d. 26 oktober 2000

In deze omstandigheden richtte de Ombudsman op 26 oktober 2000 een ontwerp-aanbeveling tot de Commissie, die als volgt luidde:

De Europese Commissie moet overwegen de instelling Sternenkinder e.V. schadeloos te stellen voor de schade die laatstgenoemde heeft geleden als gevolg van de weigering van de Commissie om het bedrag te storten dat zij in een met klager in juni 1997 gesloten contract had beloofd te zullen betalen voor een ontwikkelingsproject in Chili.

Omstandig advies Commissie

In haar omstandig advies van 19 januari 2001 weigerde de Commissie de ontwerp-aanbeveling van de Ombudsman te aanvaarden. De Commissie maakte de volgende aanvullende opmerkingen, waarvan sommige belangrijk genoeg zijn om ze letterlijk te citeren:

“Klager beschouwt het feit dat de Commissie de aan een van zijn projecten in Chili toegevoerde kredieten weigert uit te betalen zolang hij geen rekenschap heeft gegeven van de besteding van andere EG-middelen die zijn verdwenen bij een van zijn andere projecten in Brazilië, als wanbeheer. Van zijn kant weigert klager zijn onderaannemer, Verein Sternenkinder, te betalen voor het werk dat laatstgenoemde heeft verricht voor het project in Chili. De Europese Ombudsman erkent in principe dat de Commissie een geldige eis heeft tegen [klager], maar verwijst de tenuitvoerlegging van deze eis naar de bevoegde rechtbanken.”

In de loop der jaren had klager EG-kredieten ontvangen voor verscheidene ontwikkelingsprojecten, waaronder een project in Brazilië dat nooit ten uitvoer was gelegd. De vooruitbetaling van de Commissie van 120.000 € werd verduisterd en de Commissie heeft klager herhaaldelijk verzocht om rekenschap te geven van de besteding van deze middelen. Klager had geweigerd enige informatie hierover te verschaffen, erop wijzend

dat hij daartoe niet in staat was omdat het contract betreffende de subsidie, waarover zijn eigen vertegenwoordigers hadden onderhandeld, was ondertekend door “Vrienden”. Toen de Commissie toch was blijven aandringen, had klager alle verantwoordelijkheid afgevoerd en de Commissie aangeraden een rechtszaak te beginnen tegen “Vrienden”, dat nu failliet was, nadat klager in 1990 en 1991 de rekeningen van “Vrienden” ten bedrage van 120.000 DEM en 170.000 DEM had leeggemaakt.

Noch de Commissie noch klager hadden de subsidie voor het project in Chili afhankelijk gemaakt van een regeling van het geschil met betrekking tot het project in Brazilië, maar “het verband werd onvermijdelijk gelegd toen [klager] op een later tijdstip de uitbetaling van de subsidie eiste zonder enige tegemoetkoming te doen ten aanzien van het project in Brazilië”.

De Commissie had geen enkele administratieve of commerciële relatie met de instelling aangeknoopt noch enig protest aangetekend waaruit men een verplichting kon afleiden, als bron van mogelijk wanbeheer, om de financiële belangen van de instelling te beschermen. De Ombudsman was niettemin van mening dat de Commissie een vergoeding moest betalen aan de instelling, omdat zij wist dat het bedrag van de subsidie uiteindelijk geheel of gedeeltelijk bestemd was voor de instelling. Het was bij dit soort projecten echter heel gebruikelijk om onderaannemers in te zetten. Aangezien de Commissie geen rechtstreekse relatie had met deze onderaannemers, hoefde zij ze ook niet rechtstreeks te betalen indien hun opdrachtgever en schuldenaar zijn verbintenissen niet nakwam.

In dit geval was de instelling de onderaannemer van klager en klager moest gehouden worden aan wat hij beloofd had te zullen doen: de volledige verantwoordelijkheid voor het project dragen, alsof het zijn eigen project was en de onderaannemers betalen.

Bij weten van de Commissie had de instelling geen enkele stap ondernomen om haar eisen tegen klager af te dwingen voor een rechtbank.

Opmerkingen klager

In zijn opmerkingen handhaafde klager zijn klacht en maakte hij onder andere de volgende aanvullende opmerkingen.

De Commissie had in haar omstandig advies een verkeerde voorstelling gegeven van de feiten. De instelling was niet de onderaannemer van klager geweest. Wat het project in Brazilië betreft, had een openbare aanklager in Duitsland een onderzoek ingesteld tegen de verantwoordelijke manager. Dit onderzoek was echter gesloten. Verder had de Bondsrepubliek Duitsland nog een rechtsvordering ingesteld tegen klager. Deze vordering was echter verworpen door de Duitse rechtbanken. Klager had geen geld van de rekeningen van “Vrienden” gehaald. De betrokken bedragen waren afkomstig van liefdadigheidsacties en waren door “Vrienden” bijeengebracht ten gunste van klager.

BESLUIT

1 Weigering om kredieten uit te betalen

1.1 Klager, een Duitse stichting, voerde aan dat de Commissie het bedrag van 70.443 €, dat zij in een in juni 1997 gesloten contract beloofd had te zullen betalen voor een ontwikkelingsproject in Chili, moest uitbetalen.

1.2 De Commissie antwoordde dat zij het recht had om deze betaling niet uit te voeren, daar zij schuldvorderingen had ten bedrage van 210.000 € op Verein der Freunde und Förderer van de klager (“Vrienden”). Deze schuldvorderingen vloeiden voort uit een project in Brazilië waarvoor klager aansprakelijk was en waartegen het door klager geëiste bedrag kon worden verrekend.

1.3 Om haar standpunt volgens hetwelk klager aansprakelijk kon worden gesteld voor de schulden van Vrienden kracht bij te zetten, verwees de Commissie naar verscheidene aspecten die wezen op een nauwe band tussen klager en Vrienden, bijvoorbeeld het feit dat personeel en leden van beide organisaties onderling verbonden waren en dat Vrienden hetzelfde zakenadres gebruikte als klager, inclusief telefoonnummer en logo.

1.4 De Ombudsman was niet in staat om vast te stellen of klager inderdaad aansprakelijk kon worden gesteld voor de schuldvorderingen van de Commissie tegen Vrienden. Uiteindelijk kon alleen een bevoegde rechtbank een uitspraak doen in deze kwestie. Op het eerste gezicht leken de argumenten van de Commissie echter niet helemaal ongegrond te zijn. Met betrekking tot dit aspect van de klacht was er dus geen sprake van een geval van wanbeheer.

2 Het feit dat een contract werd gesloten ondanks schuldvorderingen tegen klager

2.1 Klager beweerde enkel te hebben gehandeld als lasthebber van Sternenkind e.V. (de “instelling”), een kleine Duitse liefdadigheidsinstelling die oorspronkelijk het betrokken project had voorgesteld aan de Commissie en door laatstgenoemde ervan op de hoogte was gebracht dat zij nog niet in aanmerking kwam voor steun. De Commissie had evenwel gesuggereerd dat de instelling een subsidie kon krijgen via een andere NGO die wel voldeed aan de toepasselijke criteria. Klager had vervolgens aanvaard om in de plaats van de instelling te treden en de aanvraag in eigen naam in te dienen. Klager beweerde dat in het licht van deze omstandigheden de Commissie in 1997 niet het betrokken contract had moeten sluiten met klager, indien zij meende een schuldvordering voor de terugbetaling van bepaalde bedragen te hebben op klager.

2.2 De Commissie antwoordde dat zij de instelling niet kende en noch over het project met de instelling had onderhandeld noch aan haar de subsidie had toegekend. Alle onderhandelingen waren gevoerd met klager. In haar relatie met klager had de Commissie zich laten leiden door het principe volgens hetwelk het feit dat de partijen een geschil hadden over één project, op zich niet uitsloot dat ze hun zakenrelatie konden voortzetten in andere gevallen, zolang de Commissie kon aannemen dat zij te maken had met een eerlijke zakenpartner waarmee een redelijke verstandhouding kon worden bereikt. De Commissie had zich pas harder opgesteld toen eenmaal duidelijk werd dat in het geval van klager haar vertrouwen misplaatst was geweest.

2.3 De Ombudsman stelde vast dat alle feiten waarop de Commissie zich beriep om haar standpunt, volgens hetwelk klager aansprakelijk was om de schulden te betalen die Vrienden had tegenover de Commissie, te rechtvaardigen, bekend leken te zijn toen het contract in juni 1997 werd ondertekend.

2.4 De Ombudsman was van mening dat toen het betrokken contract in juni 1997 werd gesloten, er voor de Commissie geen enkele twijfel over kon bestaan dat klager het standpunt van de Commissie, volgens hetwelk hij aansprakelijk was voor de schulden van Vrienden, niet aanvaardde. Van haar kant wees de Commissie erop dat reeds in oktober 1995 (dus lang voordat het contract werd gesloten) terugvorderingopdrachten waren gegeven, maar dat het onmogelijk was geweest de betrokken bedragen te recupereren. Bovendien had klager in een brief aan de Commissie van 28 februari 1997 duidelijk gemaakt dat de subsidieaanvraag door hemzelf was ingediend en niet door Vrienden. In deze brief benadrukte klager ook dat Vrienden in liquidatie was en “volkomen gescheiden” was van klager. Hij had de Commissie bovendien met klem verzocht een duidelijk onderscheid te maken tussen de twee organisaties. De Commissie kon er dus moeilijk van zijn uitgegaan dat klager bereid was de schulden van Vrienden te dekken.

2.5 In haar standpunt over de ontwerpaanbeveling van de Ombudsman betreffende deze zaak, erkende de Commissie dat noch zijzelf noch klager de subsidie voor het project in Chili afhankelijk hadden gemaakt van de regeling van het geschil met betrekking tot het project in Brazilië. De Commissie beweerde echter dat “het verband onvermijdelijk werd

gelegd toen [klager] op een later tijdstip de uitbetaling van de subsidie eiste zonder enige tegemoetkoming te doen ten aanzien van het project in Brazilië". Deze bewering werd pas in een zeer laat stadium van de procedure naar voren gebracht en door geen enkel bewijs gestaafd. De Ombudsman kon deze bewering dus onmogelijk aanvaarden.

2.6 Belangrijker was dat uit de door klager voorgelegde documenten bleek dat de Commissie, in tegenstelling tot wat zij had beweerd in de onderhavige procedure, wist of had moeten hebben weten dat de kredieten uiteindelijk niet ten goede kwamen aan klager, maar aan diens instelling en de activiteiten daarvan. Laatstgenoemde had op 15 september 1995 een brief geschreven naar de Commissie om te informeren of zij een subsidieaanvraag voor het project in kwestie kon indienen. De Commissie had geantwoord dat dit niet mogelijk was, maar dat de instelling zich kon wenden tot een andere NGO die de aanvraag kon indienen. Klager had vervolgens ermee ingestemd om in de plaats van de instelling te treden en de aanvraag in zijn eigen naam in te dienen. De door klager voorgelegde documenten wezen uit dat hierover was gediscussieerd met de Commissie. De naam van de instelling wordt inderdaad vermeld in zowel de aanvraag als het korte begeleidend schrijven dat klager aan de Commissie had gestuurd op 17 juli 1996.

2.7 De Ombudsman was van mening dat de Commissie bijgevolg wist of had moeten weten dat ieder besluit van haar kant om de door haar beloofde middelen niet uit te betalen de belangen van de instelling zou schaden. Bovendien wist de Commissie of had zij moeten weten dat klager niet bereid was de schulden van Vrienden te betalen. De Commissie had bijgevolg het contract in kwestie niet moeten sluiten indien zij niet van plan was de betrokken kredieten uit te betalen. Overigens zou dezelfde conclusie moeten worden getrokken indien de Commissie het contract had gesloten zonder zich van tevoren te vergewissen van de rechtstoestand in deze zaak. De Commissie had in ieder geval moeten vermijden dat haar geschil met klager over de schulden van Vrienden schade zou berokkenen aan de instelling en aan het project in Chili, waartegen de Commissie geen bezwaren leek te hebben.

2.8 In haar standpunt over de ontwerpaanbeveling van de Ombudsman betreffende deze zaak, beweerde de Commissie dat de instelling was opgetreden als de onderaannemer van klager en dat het daarom de verantwoordelijkheid was van klager om de instelling te betalen. De Ombudsman was van mening dat deze zienswijze (die de Commissie nog niet eerder had aangevoerd) geen recht deed aan de specifieke omstandigheden van de onderhavige zaak. Klager had niet zijn eigen project voorgelegd aan de Commissie, maar was enkel in de plaats van de instelling getreden omdat de instelling zelf nog niet in aanmerking kwam voor steun.

2.9 De Ombudsman concludeerde uit deze overwegingen dat in het licht van de omstandigheden van de onderhavige zaak, de beslissing van de Commissie om het contract te sluiten in strijd was met een goede bestuurlijke praktijk en er bijgevolg sprake was van een geval van wanbeheer.

3 Laattijdig informeren van klager

3.1 Klager beweerde dat de Commissie niet 18 maanden had moeten wachten alvorens hem te informeren over de redenen waarom de door haar beloofde kredieten niet werden uitbetaald.

3.2 De Commissie antwoordde dat zij vanaf het begin, in talloze contacten, had geweigerd om de subsidie voor Chili uit te betalen en dat de partijen al sinds de herfst van 1997 discussieerden over de betwiste subsidies.

3.3 De Ombudsman stelde vast dat volgens het aan hem verstrekte bewijsmateriaal de Commissie pas in haar aan het lid van het Europees Parlement gerichte brief van 17 juni 1998 voor het eerst schriftelijk had verklaard dat zij niet van plan was de subsidie uit te betalen zolang de schulden van Vrienden niet waren betaald. Daarenboven bleek het eerste

document waarin klager zelf in kennis was gesteld van het standpunt van de Commissie, de brief van 15 december 1998 te zijn. De Commissie kon geen bewijzen voorleggen waaruit bleek dat klager reeds vóór deze data van dit standpunt op de hoogte was gebracht. Volgens de Ombudsman kon het niet als een goede administratieve praktijk worden beschouwd dat de Commissie de redenen waarom zij een door haar aangegane verbintenis niet nakwam pas bijna een jaar na ondertekening van het betrokken contract had uiteengezet. Met betrekking tot dit feit was er dus eveneens sprake van een geval van wanbeheer.

4 Conclusie

4.1 Op basis van het onderzoek van de Ombudsman met betrekking tot deze klacht bleek het noodzakelijk de navolgende kritische opmerkingen te maken.

De Ombudsman was van oordeel dat de Commissie wist of had moeten weten dat iedere beslissing van haar kant om de door haar beloofde kredieten niet uit te betalen de belangen van de instelling zou schaden. De Commissie wist ook of had moeten weten dat klager niet bereid was de schulden van Vrienden te betalen. Een goede administratieve praktijk vereist een consequent en fair optreden. De Commissie had derhalve het contract in kwestie niet moeten sluiten indien zij niet van plan was de betrokken kredieten uit te betalen. Zij had in ieder geval moeten vermijden dat haar geschil met klager over de schulden van Vrienden schade kon berokkenen aan de instelling en het project in Chili, waartegen de Commissie geen enkel bezwaar leek te hebben gehad.

De Ombudsman stelde vast dat volgens het ingediende bewijsmateriaal de Commissie pas in haar aan het lid van het Europees Parlement gerichte brief van 17 juni 1998 voor het eerst schriftelijk had verklaard dat zij niet van plan was haar verplichtingen uit hoofde van het in juni 1997 gesloten contract na te komen, zolang de schulden van Vrienden niet waren betaald. Daarenboven bleek het eerste document waarin klager zelf op de hoogte was gebracht van het standpunt van de Commissie de brief van 15 december 1998 te zijn. Naar het oordeel van de Ombudsman kan het niet als een goede administratieve praktijk worden beschouwd dat de Commissie de redenen waarom zij een door haar aangegane verbintenis niet nakwam pas bijna een jaar na ondertekening van het betrokken contract had uiteengezet. Met betrekking tot dit feit was er dus eveneens sprake van een geval van wanbeheer.

4.2 In zijn voorstel voor een minnelijke schikking had de Ombudsman gesuggereerd dat de Commissie moest overwegen de instelling schadeloos te stellen voor de door haar geleden schade. In haar antwoord verwierp de Commissie dit voorstel, er onder meer op wijzend dat zij op die manier gedwongen werd de volledige subsidie een tweede keer te betalen. De Ombudsman herhaalde vervolgens zijn voorstel in de vorm van een ontwerp-aanbeveling aan de Commissie. Hij wees erop dat de Commissie zijn voorstel verkeerd had geïnterpreteerd, daar hij enkel had gesuggereerd dat de instelling een vergoeding moest krijgen voor de feitelijke schade die zij had geleden. In haar omstandig advies bevestigde de Commissie het voorstel nog steeds te verwerpen. Ditmaal scheen de Commissie aan te voeren dat zij niets had gedaan dat geïnterpreteerd kon worden als wanbeheer ten opzichte van de instelling. De Ombudsman was opnieuw van oordeel dat dit een verkeerde interpretatie was. Na tot de conclusie te zijn gekomen dat er in dit geval wel degelijk sprake was van wanbeheer, moest de Ombudsman overwegen hoe dit wanbeheer hersteld kon worden. In het licht van het geschil tussen de Commissie en klager en gelet op het feit dat de Commissie geen bezwaren had geuit over de wijze waarop het project in Chili ten uitvoer was gelegd, leek het zeer terecht om te suggereren dat de Commissie moest overwegen de partij die waarschijnlijk het meeste schade zou lijden in deze zaak, te weten de instelling die het project tot dusver had gefinancierd, schadeloos te stellen.

4.3 De Ombudsman betreurde het dat de Commissie zijn voorstel niet had aanvaard. Deze beslissing van de Commissie schaadde de belangen van een kleine liefdadigheidsorgani-

satie en uiteindelijk ook van de begunstigden van het project, dat de Commissie zelf waardig had bevonden om EU-steun te krijgen.

5 Verslag aan het Europees Parlement

5.1 Artikel 3, lid 7, van het Statuut van de Europese Ombudsman³⁵ bepaalt dat na een ontwerpaanbeveling te hebben opgesteld en het omstandig advies van de betrokken instelling of het betrokken orgaan te hebben ontvangen, de Ombudsman bij het Europees Parlement en de betrokken instelling of het betrokken orgaan een verslag indient.

5.2 In zijn Jaarverslag 1998 wees de Ombudsman erop dat de mogelijkheid voor hem om een speciaal verslag bij het Europees Parlement in te dienen van onschatbare waarde is voor zijn werk. Hij voegde daaraan toe dat speciale verslagen derhalve niet te vaak moeten worden uitgebracht, doch uitsluitend wanneer het gaat om belangrijke kwesties waarbij het Parlement maatregelen kan nemen om de Ombudsman te helpen³⁶. Het Jaarverslag 1998 werd voorgelegd aan en aangenomen door het Europees Parlement.

5.3 De Ombudsman was van oordeel dat de onderhavige zaak betreffende de verplichtingen van de Europese Commissie ten aanzien van een specifiek contract, hoe belangrijk ook voor de betrokken partijen, geen betrekking had op principiële kwesties. Evenmin was duidelijk welke maatregel het Parlement kon nemen om de Ombudsman te helpen in dit geval. Onder deze omstandigheden achtte de Ombudsman het niet passend om een speciaal verslag in te dienen bij het Europees Parlement.

5.4 De Ombudsman besluit derhalve om een kopie van dit besluit naar de Commissie te sturen en het op te nemen in het Jaarverslag 2001 dat ingediend zal worden bij het Europees Parlement. De Ombudsman sluit derhalve de zaak.

5.5 Klager behoudt uiteraard het recht om zijn contractuele eis tegen de Commissie inzake de betaling van het bedrag van 70.443 € voor te leggen aan een ter zake bevoegde rechtbank.

OPZEGGING VAN EEN DESKUN- DIGENCONTRACT MET ECHO OP BASIS VAN ACHTER- HAALDE MEDISCHE ONDERZOEKEN

*Besluit inzake klacht
1033/99/JMA (vertrou-
welijk) tegen de
Europese Commissie*

KLACHT

Klager begon in september 1997 als deskundige te werken voor het Europees Bureau voor humanitaire noodhulp (ECHO), dat deel uitmaakt van de Commissie. Vanaf die datum was hij in het kader van vier opeenvolgende contracten als adviseur in dienst bij de Commissie. Hij werd vóór het eerste contract verzocht een medisch onderzoek te ondergaan. Bij die gelegenheid had klager bij de Commissiediensten melding gemaakt van zijn medische problemen, met name een hartkwaal, en de behandeling die daarvoor was voorgeschreven.

Eind maart 1999 deelde klager ECHO mee dat hij zijn opdracht in Colombia wenste te ruilen voor een in Afrika. In april 1999 bood ECHO hem een post aan in Kinshasa (RDC), die hij aanvaardde.

In juli 1999 ondertekende klager een nieuw contract met ECHO en onderging hij een medisch onderzoek. In het kader van dit onderzoek werd een electrocardiogram genomen, dat geen problemen aan het licht bracht. Klager bracht de verantwoordelijke arts echter op de hoogte van zijn vroegere hartklachten en stemde ermee in zijn laatste echocardiogram van februari 1999 op te sturen, waaruit bleek dat hij volledig was genezen van zijn hartkwaal.

Bij vergissing stuurde klager de verantwoordelijke arts een eerder echocardiogram dat was genomen in januari 1999, onmiddellijk nadat klager hartproblemen had gehad.

³⁵ Besluit 94/262 van 9 maart 1994 van het Europees Parlement inzake het Statuut van de Europese Ombudsman en de algemene voorwaarden voor de uitoefening van zijn ambt, PB L 113 van 04.05.1994, blz. 15

³⁶ Jaarverslag 1998, blz. 28

Op 15 juli 1999 reisde klager naar Kinshasa. De volgende dag telefoneerden de Commissiediensten hem uit Brussel met de mededeling dat hij onmiddellijk terug moest keren. Klager vloog terug naar Brussel en vernam van ECHO dat zijn contract was opgezegd. Deze beslissing werd hem officieel meegedeeld in een brief van de Commissie, waarin stond dat het contract om medische redenen was vernietigd.

Bij zijn thuiskomst vond klager een brief d.d. 9 juli 1999 van de verantwoordelijke arts. In die brief bracht de arts klager ervan op de hoogte dat hij, op basis van het door klager overgelegde echocardiogram van januari 1999, had geconcludeerd dat de gezondheidstoestand van klager niet goed genoeg was om de hem toegewezen taken te vervullen.

Eind juli schreef klager een brief aan het hoofd van ECHO, de heer Alberto Navarro, aan de verantwoordelijke arts en aan de Commissiedienst die verantwoordelijk is voor hulp aan derde landen. In deze brieven uitte hij kritiek op de behandeling die hem te beurt was gevallen en vroeg hij zijn gezondheidstoestand opnieuw te bekijken in het licht van de recentste medische onderzoeken die hij had ondergaan. Hij kreeg geen antwoord op zijn verzoek.

Van de voor hulp aan derde landen verantwoordelijke Commissiedienst ontving klager een brief d.d. 4 augustus 1999, waarin werd gezegd dat de mogelijkheid tot vernietiging van het contract om medische redenen was opgenomen in het contract en dat hij derhalve geen recht had enige schadevergoeding te eisen (artikel 22, Algemene bepalingen van het contract).

Op basis van het bovenstaande beweerde klager dat:

(i) de Commissie aan de hand van achterhaalde medische onderzoeken, zonder kennisgeving of voorafgaand overleg, plotseling een einde had gemaakt aan zijn contract als deskundige (Technical Assistant Correspondent) bij ECHO en dat de Commissie zich zodoende zelf niet had gehouden aan de bepalingen van het contract, volgens welke het contract slechts in werking kon treden nadat de gezondheidstoestand van de andere partij goed was bevonden. Klager beweerde ook dat de instelling op de hoogte had moeten zijn van zijn vorige gezondheidsproblemen, aangezien hij al voor de instelling werkte;

(ii) de Commissie zijn desbetreffende brieven niet had beantwoord.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

Volgens de Commissie is de algemene regel dat medische onderzoeken plaatsvinden voordat het contract wordt ondertekend. Deze regel kan echter niet altijd in acht worden genomen als het om opdrachten gaat waar humanitaire spoedhulp bij komt kijken. Het contract omvatte anderzijds een bepaling uit hoofde waarvan de Commissie het kon vernietigen indien de gezondheidstoestand van de contractpartij van die aard was dat deze niet geschikt was voor de hem toegewezen taken.

De Commissie erkende dat het in dit geval wegens de urgentie van de uit te voeren opdracht onmogelijk was geweest het medisch onderzoek op tijd vóór de ondertekening van het contract uit te voeren.

Toen de voor het medisch onderzoek verantwoordelijke arts tot de bevinding kwam dat klager niet geschikt was om de in het contract opgelegde taken uit te voeren, hadden de verantwoordelijke Commissiediensten geen reden om diens conclusie in twijfel te trekken en waren zij derhalve verplicht het contract op te zeggen. Deze beslissing betekende geenszins dat klager, indien zijn gezondheidstoestand het toeliet, niet opnieuw mocht proberen contracten met de instelling te sluiten.

Op de suggestie van klager dat de Commissie een bijkomend medisch onderzoek had moeten laten verrichten alvorens het contract te vernietigen, antwoordde de instelling dat zij dit niet opportuun had geacht omdat het om een contract van korte termijn ging. De Commissie voegde daaraan toe dat de beslissingen die zij in het kader van een contract neemt altijd door de andere partij voor de bevoegde gerechtelijke instantie kunnen worden betwist.

De Commissie gaf toe dat het een ongelukkige situatie was dat zij niet vóór het vertrek van klager over het medisch advies beschikte en verklaarde dat zij haar best zou doen om een herhaling van dergelijke situaties in de toekomst te vermijden.

Opmerkingen klager

In zijn opmerkingen verklaarde klager dat de Commissie er al mee had ingestemd hem een post in Afrika te geven voordat zijn vorige contract in Colombia was verstreken, en dat zij derhalve ruim de tijd had gehad om een medisch onderzoek te laten verrichten.

Klager vestigde er de aandacht op dat de brief van de verantwoordelijke arts 9 juli 1999 was gedateerd. Aangezien het vertrek van klager pas voor 15 juli 1999 was gepland, had de Commissie volgens klager moeten uitleggen waarom zij tegen die datum nog niet op de hoogte was van de conclusies van de arts. Hij voerde aan dat de Commissie had moeten instemmen met een nieuw medisch onderzoek toen hij eenmaal had uitgelegd waarom er verkeerde medische conclusies waren getroffen.

Hij herhaalde dat de Commissie zich niet aan de bepalingen van het contract had gehouden, volgens welke het contract pas in werking kon treden als de gezondheidstoestand van de andere partij goed was bevonden.

Ten slotte verklaarde klager dat de Commissie had geweigerd hem schadeloos te stellen voor de nadelige gevolgen van haar gebrek aan zorgvuldigheid. Hij beweerde dat hij recht had op een dergelijke vergoeding.

POGINGEN VAN DE OMBUDSMAN OM TOT EEN MINNELIJKE SCHIKKING TE KOMEN

Na zorgvuldige overweging van het standpunt en de opmerkingen vond de Ombudsman dat de Commissie niet adequaat had gereageerd op de vorderingen van klager.

1 Volgens de Ombudsman was het duidelijk dat de Commissie niet verantwoordelijk kon worden gesteld voor het feit dat klager een verkeerd echocardiogram had gestuurd. De nadelige gevolgen van die vergissing hadden echter kunnen worden vermeden of tot een minimum beperkt indien het medisch onderzoek eerder had plaatsgevonden. De Commissie ondertekende het nieuwe contract op 30 juni 1999 en regelde het medisch onderzoek voor de volgende dag. Haar diensten hadden echter al in april 1999 informeel ingestemd met het verzoek van klager om verplaatsing naar een nieuwe post in Afrika. Het medisch onderzoek had derhalve vóór de ondertekening van het contract kunnen plaatsvinden, indien de Commissie niet zo traag was geweest. In dat geval was de vergissing van klager misschien nog aan het licht gekomen en rechtgezet vóór de voor zijn vertrek naar Afrika geplande datum.

2 Klager beweerde dat hij aanzienlijke economische schade had geleden omdat hij reeds naar Afrika was verhuisd toen de resultaten van het medisch onderzoek bekend werden. Hij zei ook dat de Commissie had geweigerd hem schadeloos te stellen. De Ombudsman stelde de Commissie derhalve voor haar standpunt te heroverwegen en klager te vergoeden voor het verlies dat hij ingevolgd de situatie had geleden.

3 In haar antwoord van oktober 2000 toonde de Commissie zich bereid een eventuele schadeloosstelling te overwegen, maar wel onder bepaalde voorwaarden, namelijk dat de

aansprakelijkheid zou worden vastgesteld overeenkomstig de criteria van artikel 288 van het EG-Verdrag, zoals geïnterpreteerd door de communautaire gerechtelijke instanties. De Commissie voegde daar nog aan toe dat zij niet van oordeel was dat zij in deze zaak enige aansprakelijkheid had, aangezien haar diensten zich nauwgezet aan de bepalingen van het contract hadden gehouden. Tot staving van haar redenering herinnerde zij aan de relevante contractbepalingen en aan de gebeurtenissen die hadden geleid tot haar beslissing om het contract te vernietigen.

4 De Ombudsman zond het antwoord van de Commissie door naar klager, die de Ombudsman nadere gegevens verstreekte in verband met de schade die hij naar zijn zeggen had geleden (onverwacht ontslag, plotselinge repatriëring, verlies dekking medische kosten, verhuizing) en die volgens hem een totaalbedrag van 19.567,41 € vertegenwoordigde.

5 De Ombudsman zond de raming van de vergoeding waarop klager aanspraak meende te kunnen maken door naar de Commissie. In haar antwoord herhaalde de Commissie dat zij bereid was een schadeloosstelling te overwegen, maar pas nadat haar aansprakelijkheid duidelijk was vastgesteld en niet voor zover haar diensten juist hadden gehandeld binnen de grenzen van haar contractuele rechten en plichten. De Commissie verwierp uiteindelijk de vorderingen tot vergoeding van klager.

6 In maart 2001 zond klager zijn opmerkingen. Hij vond de hele redenering van de Commissie een schande en uitte met name kritiek op het voorstel van de instelling om het geschil door een gerechtelijke instantie te laten beslechten, omdat daar zoveel kosten aan zijn verbonden. In het licht van het beschikbare bewijsmateriaal concludeerde hij dat het nu aan de Ombudsman was om een standpunt tegenover de zaak in te nemen.

BESLUIT

1 Opzegging van het contract van klager met ECHO

1.1 Klager beweerde dat de Commissie zijn contract als deskundige (Technical Assistant Correspondent) met ECHO aan de hand van achterhaalde medische onderzoeken, zonder kennisgeving of voorafgaand overleg, plotseling had opgezegd, en dat de Commissie zich zodoende zelf niet had gehouden aan de bepalingen van het contract, volgens welke het contract slechts in werking kon treden nadat de gezondheidstoestand van de andere partij goed was bevonden. Klager beweerde ook dat de instelling op de hoogte had moeten zijn van zijn vorige gezondheidsproblemen, aangezien hij al voor de instelling werkte.

1.2 De Commissie legde uit dat het in dit geval bij uitzondering - wegens de urgentie van de uit te voeren opdracht - niet mogelijk was geweest het medisch onderzoek vóór de ondertekening van het contract te laten plaatsvinden. Ter rechtvaardiging van haar optreden voerde zij aan dat het contract een bepaling omvatte uit hoofde waarvan de Commissie het kon vernietigen indien de gezondheidstoestand van de contractpartij van die aard was dat deze niet geschikt was voor de hem toegewezen taken. De instelling betreurde dat zij het medisch advies niet vóór het vertrek van klager had kunnen krijgen en beloofde haar best te doen om soortgelijke situaties in de toekomst te vermijden.

1.3 De Ombudsman stelde vast dat de Commissie niet had geantwoord op de bewering van klager dat zij op hoogte had moeten zijn van zijn eerdere medische problemen, aangezien hij al voor de instelling werkte.

1.4 Wat de feiten betreft, bleek iedereen te erkennen dat klager na het medisch onderzoek de verantwoordelijke arts een achterhaald echocardiogram had doen toekomen. Aan de hand van deze onjuiste informatie kwam de arts tot de conclusie dat klager niet geschikt was om de hem toegewezen taken te vervullen.

1.5 Hoewel klager verantwoordelijk was voor het overleggen van het achterhaalde echo-cardiogram, vond de Ombudsman dat de nadelige gevolgen van zijn vergissing hadden kunnen worden vermeden of tot een minimum beperkt, indien het medisch onderzoek eerder had plaatsgevonden of indien de Commissie wat sneller had gereageerd toen de resultaten eenmaal bekend waren. In dat geval was de vergissing van klager misschien nog aan het licht gekomen en rechtgezet vóór de voor zijn vertrek naar Afrika geplande datum.

1.6 De Ombudsman wees erop dat de Commissiediensten reeds in april 1999 informeel hadden ingestemd met het verzoek van klager om verplaatsing naar een nieuwe post in Afrika. De Ombudsman kon het daarom niet eens zijn met de bewering van de Commissie dat het wegens de urgentie van de opdracht onmogelijk was geweest het medisch onderzoek vóór de ondertekening van het contract op 30 juni 1999 te laten plaatsvinden. Het niet uitvoeren van het medisch onderzoek vóór de ondertekening van het contract, zoals voorgeschreven in artikel 6 van bijlage I bij het contract, was bijgevolg een geval van wanbeheer.

2 Vordering tot vergoeding klager

2.1 Klager beweerde dat hij door het optreden van de Commissie aanzienlijke economische schade had geleden. Zoals het overeenkomstig het Statuut zijn plicht is³⁷ trachtte de Ombudsman met betrekking tot de klacht een minnelijke schikking te bereiken. De Ombudsman betreunde dat de Commissie geen enkel constructief voorstel had gedaan in antwoord op de door klager gemaakte raming van de aard en de omvang van de schade die hij had geleden.

2.2 In het licht van het feit dat de Commissie de aard en de omvang van haar aansprakelijkheid om klager schadeloos te stellen betwistte en had geweigerd over een mogelijke minnelijke schikking te onderhandelen, was de Ombudsman van oordeel dat de vordering tot vergoeding van klager het best door een bevoegde rechtbank kon worden behandeld, die de mogelijkheid heeft om kennis te nemen van de argumenten met betrekking tot het van toepassing zijnde nationale recht en zich een oordeel te vormen over tegenstrijdige bewijsvoering met betrekking tot de betwiste feiten. De Ombudsman vond verder onderzoek met betrekking tot deze bewering derhalve niet gerechtvaardigd.

3 Antwoord op brieven klager

3.1 Klager wees erop dat de Commissie niet had geantwoord op verschillende van zijn brieven aan de instelling d.d. 21 juli 1999 en 5 augustus 1999. In deze brieven verwees hij naar de vermeend onredelijke behandeling die hem te beurt was gevallen en verzocht hij om een nieuwe beoordeling van zijn gezondheidstoestand in het licht van de recentste medische onderzoeken. Hij ontving wel een e-mail van de Commissiediensten d.d. 4 augustus 1999, waarin echter niet werd ingegaan op de verzoeken van klager.

3.2 Zoals de Europese Ombudsman eerder al in soortgelijke gevallen heeft gesteld, is de Commissie als overheidsdienst verplicht brieven van burgers naar behoren te beantwoorden.

3.3 De Europese Ombudsman merkte evenwel op dat de Commissie in haar standpunt een positie had ingenomen tegenover de belangrijkste opmerkingen van klager. Met betrekking tot dit aspect van de zaak bleek derhalve geen verder onderzoek door de Ombudsman noodzakelijk.

---

³⁷ Artikel 3, lid 5, van het Besluit 94/262 van het Europees Parlement van 9 maart 1994 inzake het Statuut van de Europese ombudsman en de algemene voorwaarden voor de uitoefening van zijn ambt, PB L 113 van 04.05.1994, blz.15

4 Conclusie

Op basis van het onderzoek van de Europese Ombudsman met betrekking tot deze klacht blijkt het noodzakelijk de navolgende kritische opmerking te maken:

De Ombudsman wees erop dat de Commissiediensten reeds in april 1999 informeel hadden ingestemd met het verzoek van klager om verplaatsing naar een nieuwe post in Afrika. De Ombudsman kon het daarom niet eens zijn met de bewering van de Commissie dat het wegens de urgentie van de opdracht onmogelijk was geweest het medisch onderzoek vóór de ondertekening van het contract op 30 juni 1999 te laten plaatsvinden. Het niet uitvoeren van het medisch onderzoek vóór de ondertekening van het contract, zoals voorgeschreven in artikel 6 van bijlage I bij het contract, was bijgevolg een geval van wanbeheer.

De Commissie betwist de aard en de omvang van haar aansprakelijkheid om klager schadeloos te stellen en heeft geweigerd over een mogelijke minnelijke schikking te onderhandelen.

De Ombudsman is derhalve van oordeel dat de vordering tot vergoeding van klager het best kan worden behandeld door een bevoegde gerechtelijke instantie, die de mogelijkheid heeft om kennis te nemen van de argumenten met betrekking tot het van toepassing zijnde nationale recht en zich een oordeel te vormen van tegenstrijdige bewijsvoering met betrekking tot de betwiste feiten.

De Ombudsman sluit derhalve de zaak.

NIET REGISTREREN VAN EEN OVEREEN- KOMSTIG ARTIKEL 226 INGEDIENDE KLACHT

*Besluit inzake klacht
1267/99/ME tegen de
Europese Commissie*

KLACHT

In oktober 1999 diende klager namens de vereniging Fria Åland een klacht bij de Europese Ombudsman in betreffende een eerdere klacht die de vereniging in maart 1998 bij de Europese Commissie, DG XXI (nu DG Belastingen en douane-unie) had ingediend.

In zijn bij de Commissie ingediende klacht had klager beweerd dat het handelsverkeer tussen het eiland Åland en het Finse vasteland overdreven werd bevoordeeld vergeleken bij het handelsverkeer tussen Åland en andere lidstaten. Krachtens artikel 3 van Protocol nr. 2 bij de Akte van toetreding van Finland is Åland van het Finse “binnenland” uitgesloten wat de toepassing van Richtlijn 77/338/EEG van de Raad betreft. Dit betekent dat op het handelsverkeer tussen Åland en alle lidstaten een grensbelasting moet worden betaald. De Finse douane had een bijzondere vereenvoudigde procedure voor het handelsverkeer tussen Åland en het Finse binnenland ingevoerd, die volgens klager in strijd was met de artikelen 90 (ex 95) en 12 (ex 6) van het EG-Verdrag, omdat ze het handelsverkeer uit Finland bevoordeelde en derhalve discriminerend was voor het handelsverkeer uit andere lidstaten.

In zijn bij de Ombudsman ingediende klacht zei klager dat de vereniging kort na indiening van de oorspronkelijke klacht bij de Commissie was opgebeld door een Commissieambtenaar, die had geprobeerd de vereniging ervan te overtuigen haar klacht te laten vallen. Sindsdien had de vereniging niets meer van de Commissie gehoord. Zij vermoedde dat de Commissie de behandeling van de klacht opzettelijk vertraagde of zelfs dat de Commissie de betrokken documenten had vernietigd. De vereniging beweerde dat er sprake was van onnodige vertraging bij de behandeling van de klacht door de Commissie.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

De klacht werd doorgezonden naar de Commissie. In haar standpunt verklaarde de Commissie dat zij van klager een brief d.d. 6 maart 1998 had ontvangen betreffende een vermeende schending van het Gemeenschapsrecht in verband met grensbelastingformaliteiten tussen het eiland Åland en het Finse binnenland. De brief werd in verband gebracht met een aantal andere vraagstukken betreffende de fiscale grens tussen het Finse binnenland en Åland. Voor diverse klachten met betrekking tot verschillende aspecten van de totstandbrenging van een fiscale grens tussen Åland en het Finse binnenland had dossier IN/P/95/4812 als hoofddossier gediend en de brief van klager was daaraan toegevoegd. Dit dossier was op 15 oktober 1997 gesloten. De brief werd niet als een afzonderlijke klacht geregistreerd omdat het op grond van de in de brief aangevoerde specifieke omstandigheden niet duidelijk was dat het om een schending van het Gemeenschapsrecht ging.

De Commissie betreurde dat er geen antwoord aan klager werd gestuurd, maar voegde daaraan toe dat klager in een telefoongesprek van 9 oktober 1998 uitleg had gekregen over het algemene rechtskader en over de informatie die nodig is om vast te stellen of er sprake is van een schending van het Gemeenschapsrecht. Na dit telefoongesprek werd van klager geen verdere informatie ontvangen en aangezien het niet mogelijk was om aan de hand van de reeds door klager verstrekte informatie een schending van het Gemeenschapsrecht vast te stellen, werd het door klager naar voren geschoven aspect niet verder onderzocht.

De Commissie beklemtoonde bovendien dat in de brief van klager slechts één aspect aan de orde werd gesteld van het algemene vraagstuk van de totstandbrenging van een fiscale grens tussen het Finse binnenland en Åland. De Commissie had de verschillende aspecten van deze zaak aan de hand van diverse klachten bestudeerd en was daar nog altijd mee bezig. Aangezien de bedoeling van een inbreukprocedure is de lidstaat ertoe te bewegen zich aan het Gemeenschapsrecht te houden, wordt de algemene onderzoeksprocedure voortgezet ongeacht de afloop van de desbetreffende klachten afzonderlijk.

Opmerkingen klager

In zijn opmerkingen wees klager erop dat zijn brief van 6 maart 1998 aan duidelijkheid niets te wensen overliet omtrent het gedrag van de Finse autoriteiten, dat volgens hem in strijd was met de artikelen 12 en 90 van het EG-Verdrag en met artikel 3 van Protocol nr. 2 bij de Akte van toetreding van Finland. Daarom was het merkwaardig dat de brief niet als een formele klacht was geregistreerd. De Commissie moest de brief minstens als klacht registreren en klager net als alle andere klagers behandelen. Indien de Commissie het niet eens was met de mening van klager over de maatregelen van Finland ten aanzien van Åland, verzocht klager haar hem te zijner tijd een omstandig advies daarover te sturen. Ten slotte deed klager een beroep op de Ombudsman om ervoor te zorgen dat de Commissie in overeenstemming met de beginselen van behoorlijk bestuur handelt en althans tijdig antwoordt op de brieven van klager.

VERDER ONDERZOEK

Na zorgvuldige overweging van het standpunt van de Commissie en de opmerkingen van klager bleek dat verder onderzoek noodzakelijk was. De Ombudsman verzocht de Commissie dan ook nader te omschrijven waarom zij het niet nodig had geoordeeld de brief van klager als een klacht te registreren en te behandelen overeenkomstig de beginselen door haar aangegeven in het kader van het initiatiefonderzoek 303/97/PD van de Ombudsman betreffende de administratieve procedures van de Commissie voor de behandeling van klachten betreffende inbreuken van lidstaten op Gemeenschapsrecht.

Tweede standpunt Commissie

In haar tweede standpunt bevestigde de Commissie dat zij in haar opmerkingen over initiatiefonderzoek 303/97/PD had gesteld “dat alle klachten die de Commissie bereiken, worden geregistreerd en dat op deze regel geen uitzonderingen worden gemaakt”. Dit betekende echter niet dat alle brieven als klachten worden geregistreerd, maar veeleer dat de Commissie, volgens haar interne procedures, slechts die brieven als klachten registreert die waarschijnlijk als zodanig zullen worden onderzocht. Er had een grondig onderzoek van de brief van klager plaatsgevonden. Vergeleken bij het eerder door de Commissie gesloten onderzoek (IN/P/95/4812) met betrekking tot deze zaak kwamen er echter geen nieuwe omstandigheden aan het licht. De in de brief geuite kritiek werd derhalve als duidelijk ongegrond beschouwd en de Commissie had niet de bedoeling gehad de brief te registreren of als klacht te behandelen. De Commissie betreurde het misverstand dat zich in dezen had voorgedaan, maar vond van zichzelf dat zij volgens de beginselen van behoorlijk bestuur had gehandeld.

Aanvullende opmerkingen klager

In zijn aanvullende opmerkingen stelde klager dat de Commissie het zich nogal gemakkelijk had gemaakt door zijn kritiek duidelijk ongegrond te noemen zonder de redenen voor deze conclusie aan te geven. Wat de inhoud van de brief betreft, was klager verrast dat de Commissie geen bezwaren maakte tegen het gedrag van de Finse autoriteiten in verband met fiscale-grenskwesties op Åland.

POGINGEN VAN DE OMBUDSMAN OM EEN MINNELIJKE SCHIKKING TE BEREIKEN

Na zorgvuldige overweging van de standpunten en opmerkingen was de Ombudsman van oordeel dat de Commissie niet adequaat had gereageerd op de beweringen van klager.

De Ombudsman deed de Commissie derhalve het volgende voorstel voor een minnelijke schikking:

De Commissie moet de brief van klager d.d. 6 maart 1998 als klacht registreren en met inachtneming van de in het initiatiefonderzoek 303/97/PD van de Ombudsman aangegeven procedurele waarborgen behandelen. Indien de Commissie een bevredigende uitleg heeft voor het niet registreren van de brief als klacht, moet ze de brief als gewone correspondentie beantwoorden met uiteenzetting van de redenen voor haar besluit.

Antwoord Commissie

In haar antwoord onderstreepte de Commissie dat zij van oordeel was dat zij volgens de beginselen van behoorlijk bestuur had gehandeld. Zij was niettemin bereid om met klager tot een minnelijke schikking te komen en had daarom op 28 maart 2001 een brief aan klager gezonden waarin zij haar standpunt had toegelicht.

In deze brief aan klager noemde de Commissie de vier hoofdredenen die haar ertoe hadden gebracht de brief van klager d.d. 6 maart 1998 niet verder als een klacht te behandelen. Deze redenen hielden verband met het feit dat: (i) Åland uit fiscaal oogpunt buiten het communautaire grondgebied ligt; (ii) niet kon worden geconcludeerd dat het handelsverkeer tussen Åland en Finland werd bevoordeeld boven het handelsverkeer tussen Åland en andere lidstaten; (iii) niet kon worden geconcludeerd dat goederen uit andere lidstaten aan een hogere belasting werden onderworpen dan goederen uit Finland; (iv) artikel 3 van Protocol nr. 2 bij de Akte van toetreding van Finland betrekking heeft op natuurlijke en rechtspersonen en niet op goederen. De Commissie voegde daaraan toe dat zij ondertussen een soortgelijke klacht had ontvangen die momenteel werd onderzocht. De Commissie

beloofde klager ervan in kennis te stellen indien dit onderzoek tot een wijziging van haar standpunt zou leiden.

Opmerkingen klager over antwoord Commissie

Klager verklaarde dat hij uit het antwoord van de Commissie opmaakte dat deze om de aangegeven redenen geen gevolg zou geven aan zijn brief d.d. 6 maart 1998. Wat de grond van de zaak betreft, voerde klager aan dat hij informatie had verstrekt waaruit bleek dat het handelsverkeer tussen Åland en Finland werd bevoordeeld boven het handelsverkeer tussen Åland en andere lidstaten, dat goederen uit Åland aan een lagere belasting werden onderworpen dan goederen van elders en dat de natuurlijke en rechtspersonen die goederen kopen werden benadeeld door de belasting. Klager concludeerde dat hij geen genoegen nam met het antwoord van de Commissie en eiste dat de Commissie gevolg zou geven aan zijn klacht.

Hieruit bleek dat er met betrekking tot de klacht geen minnelijke schikking mogelijk was.

BESLUIT

1 Onnodige vertraging en niet registreren van de brief van klager

1.1 Klager beweerde dat er onnodige vertraging was opgetreden bij de behandeling door de Commissie van de klacht die hij op 6 maart 1998 had ingediend. Toen klager erachter kwam dat zijn brief niet als een klacht was geregistreerd, stelde hij dat de Commissie de brief als een klacht moest registreren en de brief minstens tijdig moest beantwoorden. Klager wees er tevens op dat de Commissie haar conclusie niet had gemotiveerd.

1.2 De Commissie verklaarde dat de brief d.d. 6 maart 1998 niet als een klacht was geregistreerd, maar aan het gesloten klachtendossier IN/P/95/4812 was toegevoegd. De Commissie had klager in een telefoongesprek informatie gegeven over het algemene rechtskader van inbreukprocedures. De brief was niet als een afzonderlijke klacht geregistreerd, omdat het onderzoek van de brief geen nieuwe omstandigheden aan het licht had gebracht vergeleken bij het eerder door de Commissie gesloten onderzoek met betrekking tot deze zaak. De Commissie zei ook dat zij overeenkomstig haar interne procedures slechts die brieven als klachten registreert die waarschijnlijk als klachten zullen worden onderzocht. In antwoord op het voorstel van de Ombudsman voor een minnelijke schikking gaf de Commissie de vier hoofdredenen op waarom zij de brief van klager d.d. 6 maart 1998 niet verder als een klacht had behandeld.

1.3 In zijn voorstel voor een minnelijke schikking verklaarde de Ombudsman dat het van goed administratief gedrag getuigt brieven van burgers tijdig te beantwoorden en besluiten te motiveren. De Ombudsman erkent dat de Commissie nu de brief van klager heeft beantwoord en daarbij de vier hoofdredenen heeft opgegeven die haar ertoe brachten de brief van klager van 6 maart 1998 niet verder als een klacht te behandelen. De Ombudsman vindt dat deze redenen met de grond van de klacht te maken hebben. Het antwoord liet weliswaar op zich wachten, maar de Ombudsman ziet toch de goede bedoelingen van de Commissie om klager een antwoord te geven. De Ombudsman is derhalve van oordeel dat er met betrekking tot dit aspect van de klacht geen sprake is van wanbeheer.

1.4 Wat betreft het feit dat de Commissie de brief van klager d.d. 6 maart 1998 niet officieel als een klacht registreerde, merkt de Ombudsman het volgende op.

1.5 In het kader van het initiatiefonderzoek betreffende de administratieve procedures van de Commissie voor de behandeling van klachten betreffende inbreuken van lidstaten op Gemeenschapsrecht (303/97/PD), dat op 13 oktober 1997 werd gesloten, erkende de Commissie dat klagers een belangrijke rol bij inbreukprocedures spelen, omdat klachten van individuele personen het belangrijkste element blijven waarop de Commissie haar

werkzaamheden met betrekking tot de controle op de toepassing van het Gemeenschapsrecht baseert. In de periode voorafgaande aan het begin van een eventuele gerechtelijke procedure genieten klagers procedurele waarborgen die de Commissie voortdurend verder heeft ontwikkeld en verbeterd. De Commissie verklaarde bereid te zijn het desbetreffende beleid voort te zetten. De Commissie stelde voorts dat alle klachten die de Commissie bereiken, worden geregistreerd en dat op deze regel geen uitzonderingen worden gemaakt. Wanneer de Commissie een klacht ontvangt, bevestigt zij in een brief de ontvangst daarvan en wanneer de klacht is geregistreerd, wordt klager op de hoogte gesteld van de genomen maatregelen.

1.6 De Commissie was van mening dat de brief van klager geen klacht was. De Ombudsman geeft toe dat de Commissie over enige discretionaire bevoegdheid beschikt om te beslissen welke brieven als klachten moeten worden geregistreerd. De Ombudsman is er echter niet van overtuigd dat de Commissie heeft uitgelegd waarom de brief niet als een nieuwe klacht en evenmin in het kader van het genoemde klachtendossier werd geregistreerd en verder behandeld met inachtneming van de in het initiatiefonderzoek 303/97/PD aangegeven procedurele waarborgen. In haar antwoord op het voorstel voor een minnelijke schikking van de Ombudsman legde de Commissie evenmin uit waarom zij de brief niet als een klacht had geregistreerd.

1.7 In de brief van klager d.d. 6 maart 1998 stond dat het om een schending van het EG-Verdrag en van Protocol nr. 2 bij de Akte van toetreding van Finland ging en werd de Commissie verzocht tegen Finland op te treden. Het moet dus duidelijk geweest zijn voor de Commissie dat klager de bedoeling had een formele klacht uit hoofde van artikel 226 van het EG-Verdrag in te dienen. Er zij op gewezen dat een formele registratie van de brief het de Commissie niet onmogelijk zou hebben gemaakt later alsnog tot de conclusie te komen dat zij de zaak niet verder zou onderzoeken om de redenen die zij in haar brief d.d. 28 maart 2001 aan klager meedeelde.

1.8 De Commissie moet handelen overeenkomstig de verbintenissen die zij in het kader van het initiatiefonderzoek 303/97/PD is aangegaan³⁸. Als zij zich niet aan deze waarborgen houdt, is er sprake van een geval van wanbeheer. In dit geval verzuimde de Commissie de brief van klager als een klacht te registreren en handelde zij derhalve niet overeenkomstig de beginselen van behoorlijk bestuur. De Ombudsman zal daarom een kritische opmerking tot de Commissie richten.

2 Conclusie

Op basis van het onderzoek van de Ombudsman met betrekking tot deze klacht is het noodzakelijk de volgende kritische opmerking te maken:

De Commissie moet handelen overeenkomstig de verbintenissen die zij in het kader van het initiatiefonderzoek 303/97/PD is aangegaan³⁹. Als zij zich niet aan deze waarborgen houdt, is er sprake van een geval van wanbeheer. In dit geval verzuimde de Commissie de brief van klager als een klacht te registreren en handelde zij derhalve niet overeenkomstig de beginselen van behoorlijk bestuur.

Met betrekking tot dit aspect van de zaak probeerde de Ombudsman tot een minnelijke schikking te komen. Aangezien het niet mogelijk bleek een minnelijke schikking te bereiken, sluit de Ombudsman de zaak.

³⁸ Zie ook het besluit van 7 juni 2001 van de Europese Ombudsman betreffende klacht 1194/2000/JMA tegen de Europese Commissie, beschikbaar op de website van de Ombudsman: <http://www.euro-ombudsman.eu.int>

³⁹ Zie ook het besluit van 7 juni 2001 van de Europese Ombudsman betreffende klacht 1194/2000/JMA tegen de Europese Commissie, beschikbaar op de website van de Ombudsman: <http://www.euro-ombudsman.eu.int>

TERUGBETALING VAN DOUANE- RECHTEN

*Besluit inzake klacht
1278/99/ME tegen de
Europese Commissie*

KLACHT

Klager, de ondervoorzitter van de *British Importers Association*, diende in september en oktober 1999 een klacht bij de Europese Ombudsman in namens een van de leden van de vereniging *South Lodge (Imports) Ltd.* De klacht had betrekking op douanerechten op de invoer van textielkleding uit Cambodja in het kader van het Stelsel van algemene preferenties (SAP). Uit hoofde van het SAP was een verlaagd tarief van douanerechten toegeestaan.

In de periode van 23 augustus 1994 tot 9 april 1996 voerde *South Lodge* 51 partijen van vier verschillende leveranciers in Cambodja in. Iedere zending was vergezeld van een oorsprongscertificaat formulier A, en werd derhalve uit hoofde van het SAP tegen het nultarief ingeklaard.

Om te controleren of de oorsprongsregels waren gerespecteerd, bezocht *South Lodge* de leveranciers in Cambodja die *South Lodge* verzekerden dat de door hen gemaakte kleding aan de oorsprongsregels beantwoordde. In 1996 werd *South Lodge* ervan in kennis gesteld dat textielkleding waarvan werd beweerd dat zij oorspronkelijk uit Cambodja afkomstig was in feite niet aan de oorsprongsregels beantwoordde. *South Lodge* werd vervolgens door de bevoegde ambtenaren van douane en accijnzen in het VK voor de Britse rechtbank voor BTW en douanerechten gedaagd. In haar arrest van 1999 oordeelde deze rechtbank dat de oorsprongsregels niet waren gerespecteerd en dat *South Lodge* voor 336.000 £ douanerechten en BTW moest terugbetalen.

Volgens klager wist de Commissie al in 1994 dat textielkleding niet van oorsprong uit Cambodja kon zijn en derhalve niet beantwoordde aan de oorsprongsregels. Deze informatie bleek enkel aan de Commissie te zijn meegedeeld. Klager verklaarde dat *South Lodge* geen kleding van deze leveranciers zou hebben gekocht indien het op de hoogte was geweest van de informatie die aan de Commissie bekend was. *South Lodge* werd pas in 1996, na een bezoek van de Commissie aan Cambodja, op de hoogte gebracht.

Volgens klager had de Commissie de bedrijven in 1994 moeten informeren, toen zij er zelf kennis van kreeg dat textielkleding niet van oorsprong uit Cambodja kon zijn en derhalve niet aan de oorsprongsregels beantwoordde. Klager beweerde dat de Commissie deze verplichting niet was nagekomen.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

De klacht werd doorgezonden naar de Commissie. In haar standpunt verklaarde de Commissie dat zij in augustus 1994 de lidstaten in een kennisgeving had gewaarschuwd voor mogelijke problemen in verband met de invoer van bepaalde textielproducten uit Cambodja. De mededeling werd gedaan krachtens Verordening nr. 1468/81 betreffende de wederzijdse bijstand tussen de administratieve autoriteiten van de lidstaten en de samenwerking tussen deze autoriteiten en de Commissie met het oog op de juiste toepassing van de douane- en landbouwvoorschriften (later vervangen door Verordening nr. 515/97).

Artikel 19⁴⁰ van Verordening nr. 1468/81 bepaalt: “De krachtens deze verordening in welke vorm ook verstrekte gegevens zijn vertrouwelijk. Zij vallen onder het beroepsgeheim (...) mogen niet worden doorgegeven aan andere personen dan die welke, in de lidstaten of binnen de instellingen van de Gemeenschap, uit hoofde van hun functie, daarvan kennis dienen te nemen”. In het licht van deze bepaling oordeelde de Commissie dat ze de in het kader van de wederzijdsebijstandsregeling gedane kennisgeving van 1994

⁴⁰ Artikel 45 van de momenteel geldende Verordening (EG) nr. 515/97 van de Raad

niet aan klager kon sturen. De Commissie vond bovendien dat de kennisgeving geen vaststaande feiten noch een evaluatie van de omvang van mogelijke onregelmatigheden bevatte. In de kennisgeving verzocht de Commissie de lidstaten een onderzoek in te stellen om de ware oorsprong van de goederen vast te stellen (dat kon nog altijd Cambodja zijn totdat het tegendeel was bewezen).

Na de kennisgeving en het onderzoek van de lidstaten zond de Commissie in maart 1996 een delegatie naar Cambodja om de geldigheid van de certificaten van oorsprong te controleren. De delegatie stelde vast dat 1.463 oorsprongscertificaten vervalsingen waren en dat 1.716 oorsprongscertificaten ten onrechte werden afgegeven.

Overeenkomstig Verordening nr. 1468/81 werden de resultaten in april 1996 aan de betrokken lidstaten meegedeeld, zodat de terugvorderingsprocedures konden worden ingezet. De Commissie wees erop dat de bedrijven door de bevoegde nationale autoriteiten overeenkomstig het nationale recht op de hoogte worden gebracht. De Commissie beklemtoonde tevens dat klager in oktober 1995 en januari en april 1996 - dus vóór en na de mededeling van de bevindingen van de missie naar Cambodja - door de Britse douane- en accijnzendiensten werd geïnformeerd.

De Commissie concludeerde dat zij overeenkomstig het geldende rechtskader had gehandeld.

Opmerkingen klager

In zijn opmerkingen handhaafde klager zijn klacht. Hij vond de bewering van de Commissie dat haar kennisgeving van 1994 aan de lidstaten vertrouwelijk was en onder het beroepsgeheim viel belachelijk. Klager verwees naar waarschuwingsberichten over oorsprongscertificaten uit Israël en Bangladesh die door de Commissie in het Publicatieblad waren gepubliceerd. Klager beweerde ook dat de Raad de Commissie in 1996 had opgedragen het probleem van de preferentiële regelingen onverwijld te onderzoeken (Raadsbesluit van 28 mei 1996, PB C 170 van 14.05.1996, blz. 1), maar dat de Commissie tot dusver niets had ondernomen. Door het verzuim van de Commissie om *South Lodge* in te lichten, was het bedrijf nu gesloten en waren 46 van de 50 werknemers ontslagen. Klager concludeerde dat de kern van de klacht was dat de Commissie wist dat er een probleem was, maar de bedrijven daar niet van op de hoogte had gebracht, hoewel dat haar plicht was.

Aanvullende informatie

In een volgende brief van 20 januari 2000 wees klager op het feit dat de Commissie in het verslag van de missie naar Cambodja van 28 maart 1996 verwees naar onderzoek dat door de lidstaten in 1994 was verricht. Klager vond dat de Commissie door deze onderzoeken bedacht had moeten zijn op onregelmatigheden in de werking van het SAP-stelsel. Klager verklaarde ook dat de Commissie nadat zij in het verslag van 1996 de bevindingen van de delegatie had opgetekend, nog eens drie maanden nodig had gehad om de bedrijven op de hoogte te brengen. Klager verwees naar het bezoek van *South Lodge* aan Cambodja in 1995, bij welke gelegenheid er een ontmoeting plaatsvond met de eerste minister en andere hoge regeringsfunctionarissen, die *South Lodge* ervan verzekerden dat de kleding beantwoordde aan de SAP-voorwaarden voor producten van oorsprong. Ondanks zorgvuldig onderzoek had *South Lodge* de ware toedracht van de zaak dus niet kunnen achterhalen.

In een andere brief van 2 augustus 2000 wees klager erop dat in Bangladesh de afgelopen jaren ongeldige oorsprongscertificaten werden afgegeven. De autoriteiten van Bangladesh hadden hun medewerking aan controleonderzoeken geweigerd. De Britse douane- en accijnzendiensten stelden voor niets terug te vorderen, wat klager op prijs stelde, aangezien de geldigheid van een preferentieel oorsprongscertificaat iets is waar de EU-invoerders geen vat op hebben. Maar in het geval waar deze klacht betrekking op heeft, had

South Lodge, omdat de Cambodjaanse autoriteiten hadden samengewerkt met de Commissie, wel terug moeten betalen, waardoor het failliet was gegaan. Omdat de autoriteiten van Bangladesh alle samenwerking met de Commissie weigerden, hoeven de EU-invoerders helemaal niets terug te betalen. Klager beweerde dat dit een onbillijke behandeling was.

VERDER ONDERZOEK

Na zorgvuldige overweging van het standpunt van de Commissie en de opmerkingen en aanvullende brieven van klager bleek verder onderzoek noodzakelijk. De Ombudsman verzocht de Commissie om commentaar op de volgende drie punten.

1 De Ombudsman verwees naar het Besluit van de Raad van 28 mei 1996 betreffende de boeking achteraf van de douaneschuld, waarin de Commissie wordt verzocht een studie te verrichten om te komen tot een oplossing voor het probleem van de terugvorderingen en een voorstel te doen dat zowel voor de reeds bestaande als voor toekomstige situaties een passend antwoord biedt. De Ombudsman verzocht de Commissie hem mee te delen of er een studie was verricht en hem, zo ja, op de hoogte te brengen van de resultaten en van de gevolgen van de studie voor *South Lodge*. De Ombudsman verzocht de Commissie hem tevens in kennis te stellen van alle andere desbetreffende ontwikkelingen die gevolgen voor *South Lodge* zouden hebben.

2 Volgens het Raadsbesluit van 28 mei 1996 werden het stelsel en de regels die in mei 1996 van kracht waren, als onbillijk voor de communautaire handelaren ervaren. In het Raadsbesluit werd tevens gezegd dat het voorstel van de Commissie ook reeds bestaande situaties moest bestrijken. De Ombudsman verzocht de Commissie daar commentaar op te leveren.

3 De Ombudsman verzocht de Commissie ten slotte om commentaar op de informatie die in de brieven van klager van 20 januari en 2 augustus 2000 was vervat.

Ook aan de Commissie werd een kopie van de opmerkingen van klager gezonden.

Tweede standpunt Commissie

In haar tweede standpunt voerde de Commissie in het kort het volgende aan.

Na het Raadsbesluit van 28 mei 1996 betreffende de boeking achteraf van de douaneschuld had de Commissie op 23 juli 1997 een mededeling aangenomen over het beheer van de preferentiële douanetariefregelingen (COM (97) 402 def.), waarin de maatregelen werden geschetst die konden worden genomen. Met betrekking tot reeds bestaande situaties wordt in de mededeling gezegd dat gevallen uit het verleden dienen te worden geregeld “op grond van de wetgeving die van kracht is op het moment dat de feiten worden geconstateerd, overeenkomstig de uitspraak van het Hof dat het vertrouwen in een certificaat van oorsprong normalerwijze niet beschermd is, daar dit element een ‘normaal handelsrisico’ is”.

De Commissie legde uit dat het communautair douanewetboek werd gewijzigd om rekening te houden met de problemen in verband met goede trouw⁴¹. Artikel 220, lid 2, onder b) werd gewijzigd om de begrippen “vergissing van de douaneautoriteiten” en “goede trouw van de belastingschuldige” te definiëren. Invoerders die te goeder trouw handelen, zullen voortaan meer bescherming genieten en de douanerechten zullen onder bepaalde voorwaarden niet worden gevorderd.

---

⁴¹ Verordening (EG) nr. 2700/2000 van het Europees Parlement en de Raad van 16 november 2000 tot wijziging van Verordening (EEG) nr. 2913/92 van de Raad tot vaststelling van het douanewetboek, PB L 311 van 01.12.2000, blz. 17

Met betrekking tot de brieven van klager van januari en augustus 2000 wees de Commissie er, ten eerste, op dat het de bedrijven die van de preferentiële douanetarieven profiteren en de douaneautoriteiten in de lidstaten die de invoer- en douaneaangiften controleren zijn die zich bezighouden met de afhandeling van de preferentiële regelingen. De Commissie is daar niet direct bij betrokken, maar als zij op de hoogte wordt gebracht van fraude of wanbeheer (ingevolge onderzoek dat is verricht door douaneambtenaren van de lidstaten of via informatie van bedrijven) is er niets dat haar ervan weerhoudt een kennisgeving voor importeurs te publiceren overeenkomstig de mededeling van de Commissie betreffende de informatie aan bedrijven en overheidsdiensten in lidstaten in geval van “gegronde twijfel” over de oorsprong van de goederen bij gebruik van preferentiële tariefregelingen (COM (2000) 550). In dit verband, maar tevens verwijzend naar het tweede punt dat de Ombudsman in zijn verder onderzoek aan de orde had gesteld, herhaalde de Commissie wat zij reeds in de mededeling over het beheer van de preferentiële douanetariefregelingen had gezegd, namelijk dat gevallen uit het verleden moeten worden geregeld op basis van de wetgeving die bestond op het moment dat de betrokken douaneschuld ontstond.

De Commissie concludeerde dat de wijziging van artikel 220, lid 2, onder b), van het communautair douanewetboek op 19 december 2000 in werking trad. De situaties waarin de douaneschuld ontstond, deden zich vóór 19 december 2000 voor en moeten derhalve worden geregeld overeenkomstig de oude wetgeving, die bij talrijke gelegenheden door het Hof van Justitie werd geïnterpreteerd.

Aanvullende opmerkingen klager

In zijn opmerkingen over het tweede standpunt van de Commissie onderstreepte klager opnieuw dat het schandalig was dat de Commissie durfde te beweren dat de informatie waarover zij in 1994 over problemen met in Cambodja afgegeven oorsprongscertificaten beschikte, betrouwbaar was. De Commissie heeft de plicht zich te bekommeren om de kleine en middelgrote bedrijven in de EU en moet ervoor zorgen dat aan dergelijke zaken bekendheid wordt gegeven onder de bedrijven. Klager verklaarde dat hij in geen van beide standpunten van de Commissie een verwijzing vond naar zijn argument dat er geen informatie aan de bedrijven was gegeven. Klager had bovendien bewijzen aangedragen voor het feit dat de Commissie reeds in 1994 weet had van de problemen, maar de Commissie had daar niet op gereageerd.

Klager verwees naar de brief van de Cambodjaanse minister van Handel aan de voorzitter van de Commissie, waarin de Cambodjaanse autoriteiten de verantwoordelijkheid op zich namen voor de fouten in de oorsprongscertificaten. In het geval van Bangladesh werden er, omdat de autoriteiten niet samenwerkten met de Commissie, daarentegen geen douanerechten teruggevorderd. Klager vond dit onbillijk.

Klager wees erop dat de Commissie het in haar tweede standpunt had over de kwestie van toekomstige situaties, waaraan nu aandacht werd besteed in het communautair douanewetboek, dat van kracht werd op 19 december 2000, d.w.z. vier jaar nadat de Raad de Commissie de opdracht had gegeven zich over het vraagstuk te buigen. Over haar opdracht om ook een oplossing te vinden voor de reeds bestaande situaties repte de Commissie met geen woord.

Klager stelde tevens vast dat de Commissie geen commentaar gaf op het feit dat de situatie die zich voordeed voor bedrijven die uit Bangladesh importeerden anders werd aangepakt dan de Cambodjaanse situatie.

Klager concludeerde dat de kern van de klacht was dat, ten eerste, de Commissie al in 1994 wist dat er een probleem was met de in Cambodja afgegeven oorsprongscertificaten en dat, ten tweede, de Raad de Commissie had opgedragen een oplossing te vinden niet alleen voor de toekomstige, maar ook voor de reeds bestaande problemen.

*BESLUIT***1 Bewering inzake het niet informeren van bedrijven door de Commissie**

1.1 Volgens klager had de Commissie in 1994, toen zij weet kreeg van het feit dat textielkledingstukken niet van oorsprong uit Cambodja konden zijn en derhalve niet aan de oorsprongsregels voldeden, de plicht de bedrijven daarvan in kennis te stellen. Klager beweerde dat de Commissie deze verplichting niet nakwam. In zijn opmerkingen verwees klager naar waarschuwingsberichten betreffende oorsprongscertificaten uit Israël en Bangladesh die de Commissie in het Publicatieblad had doen verschijnen. Klager beweerde dat South Lodge als economische operator onbillijk was behandeld door het verzuim van de Commissie een soortgelijke waarschuwing betreffende kleding uit Cambodja te publiceren.

1.2 De Commissie verklaarde dat zij de lidstaten in augustus 1994 in een kennisgeving had gewaarschuwd voor mogelijke problemen met betrekking tot de invoer van bepaalde textielproducten uit Cambodja. Deze kennisgeving kon niet naar klager worden gestuurd omdat ze bekend was gemaakt uit hoofde van Verordening nr. 1468/81, volgens welke deze informatie vertrouwelijk is en onder het beroepsgeheim valt. Nadat de Commissie een delegatie naar Cambodja had gestuurd en de geldigheid van de oorsprongscertificaten had gecontroleerd, bracht zij de lidstaten op de hoogte van haar bevindingen. Volgens de Commissie moeten de bedrijven door de bevoegde nationale autoriteiten overeenkomstig het nationale recht worden geïnformeerd. De Commissie ging niet specifiek in op de waarschuwingen in verband met Bangladesh en Israël, maar verklaarde dat niets haar belette een kennisgeving voor importeurs te publiceren overeenkomstig de mededeling van de Commissie van 8 september 2000 betreffende de informatie aan bedrijven en overheidsdiensten in lidstaten in geval van “gegronde twijfel” over de oorsprong van de goederen bij gebruik van preferentiële tariefregelingen.

1.3 De Ombudsman merkt op dat de betrokken wettelijke bepalingen voor de Commissie de plicht inhouden informatie aan de lidstaten te geven. De wetgeving bepaalt echter niet uitdrukkelijk dat de Commissie de plicht heeft de bedrijven te informeren⁴².

1.4 De Ombudsman stelt evenwel vast dat de Commissie aanvaardt dat het vertrouwelijke karakter waarvan sprake in Verordening nr. 1468/81 haar niet belet waarschuwingsberichten voor bedrijven te publiceren overeenkomstig de desbetreffende mededeling van de Commissie van 2000⁴³. Aangezien een mededeling de wet niet wijzigt, had de Commissie dergelijke waarschuwingen ook al eerder kunnen publiceren, zoals zij in het geval van Bangladesh en Israël deed⁴⁴. De Ombudsman merkt ook op dat de Raad de Commissie in 1996 opdroeg het probleem te onderzoeken teneinde een oplossing te vinden voor de onbillijke behandeling van communautaire handelaren, die redelijkerwijs geen weet konden hebben van onregelmatigheden van de autoriteiten van derde landen⁴⁵. Voorts

⁴² Verordening (EEG) nr. 2913/92 van de Raad van 12 oktober 1992 tot vaststelling van het communautair douanewetboek, PB 1992 L 302, blz. 1, en Verordening (EEG) nr. 1468/81 van de Raad van 19 mei 1981 (zoals gewijzigd door Verordening (EEG) nr. 945/87, PB 1987 L 90, blz. 3) betreffende de wederzijdse bijstand tussen de administratieve autoriteiten van de lidstaten en de samenwerking tussen deze autoriteiten en de Commissie met het oog op de juiste toepassing van de douane- en landbouwvoorschriften, PB 1981 L 144, blz.1. (De verordening die toendertijd van kracht was, maar die later werd vervangen door Verordening (EG) nr. 515/97 van de Raad van 13 maart 1997 betreffende de wederzijdse bijstand tussen de administratieve autoriteiten van de lidstaten en de samenwerking tussen deze autoriteiten en de Commissie met het oog op de juiste toepassing van de douane- en landbouwvoorschriften, PB 1997 L 82, blz.1).

⁴³ Mededeling COM (2000) 550 van 8 september 2000 van de Commissie aan de Raad en het Europees Parlement betreffende informatie aan bedrijven en overheidsdiensten in lidstaten in geval van “gegronde twijfel” over de oorsprong van de goederen bij gebruik van preferentiële tariefregelingen, PB 2000 C 348, blz. 4

⁴⁴ Zie Commissie - Kennisgeving aan de importeurs - In het kader van het stelsel van algemene preferenties (SAP) in de Gemeenschap ingevoerde textielproducten uit Bangladesh, PB 1997 C 107, blz. 16 en Kennisgeving aan de importeurs - Invoer vanuit Israël in de Gemeenschap, PB 1997 C 338, blz. 13.

⁴⁵ Besluit van de Raad van 28 mei 1996 betreffende de boeking achteraf van de douaneschuld, PB 1996 C 170, blz. 1

werd de noodzaak van het publiceren van waarschuwingen reeds in 1997 in het licht gesteld in de mededeling van de Commissie over het beheer van de preferentiële douanetariefregelingen⁴⁶, alsook in de resolutie van het Parlement over die mededeling⁴⁷.

1.5 Het getuigt van goed administratief gedrag consequent op te treden. Tijdens het onderzoek van de Ombudsman met betrekking tot deze klacht legde de Commissie niet uit waarom ze in 1994 geen waarschuwingsbericht betreffende de invoer van textielkledingstukken uit Cambodja deed verschijnen, hoewel ze in 1997 dergelijke waarschuwingen voor de importeurs van bepaalde goederen uit Bangladesh en Israël publiceerde. De Commissie had dus te zijner tijd ook een waarschuwing inzake textielkledingstukken uit Cambodja moeten doen verschijnen.

2 Raadsbesluit waarin de Commissie wordt verzocht een studie te verrichten

2.1 Klager beweerde dat de Raad de Commissie in 1996 had opgedragen het probleem van de preferentiële regelingen onverwijld te bestuderen (Raadsbesluit van 28 mei 1996, PB 1996 C 170, blz. 1), maar dat de Commissie tot dusver niets had ondernomen.

2.2 De Commissie verklaarde dat zij een mededeling had goedgekeurd over het beheer van de preferentiële douanetariefregelingen (COM (97) 402 def.). Met betrekking tot gevallen uit het verleden wordt in de mededeling voorgesteld deze te regelen “op grond van de wetgeving die van kracht is op het moment dat de feiten worden geconstateerd, overeenkomstig de uitspraak van het Hof dat het vertrouwen in een certificaat van oorsprong normalerwijze niet beschermd is, daar dit element een ‘normaal handelsrisico’ is”.

2.3 De Ombudsman stelt vast dat de Commissie op 23 juli 1997, na het Raadsbesluit betreffende de boeking achteraf van de douaneschuld⁴⁸, een mededeling heeft goedgekeurd over het beheer van de preferentiële douanetariefregelingen (COM (97) 402 def.). De Ombudsman heeft nota genomen van de conclusie van deze mededeling en stelt vast dat het rechtskader is aangepast om soortgelijke situaties voortaan beter te kunnen aanpakken. Met betrekking tot dit deel van de klacht blijkt er geen sprake te zijn van wanbeheer.

3 Conclusie

Op basis van het onderzoek van de Ombudsman met betrekking tot deze klacht is het noodzakelijk de volgende kritische opmerking te maken.

Het getuigt van goed administratief gedrag consequent op te treden. Tijdens het onderzoek van de Ombudsman naar deze klacht legde de Commissie niet uit waarom zij in 1994 geen waarschuwingsbericht betreffende de invoer van textielkledingstukken uit Cambodja publiceerde, hoewel zij in 1997 wel dergelijke waarschuwingen voor de importeurs van bepaalde goederen uit Bangladesh en Israël deed verschijnen. De Commissie had dus te zijner tijd ook een waarschuwing inzake textielkledingstukken uit Cambodja moeten publiceren.

Omdat het bij dit aspect van de zaak gaat om procedures betreffende specifieke gebeurtenissen uit het verleden, is het niet opportuun om met betrekking tot deze zaak een minnelijke schikking na te streven. De Ombudsman sluit derhalve de zaak.

⁴⁶ Document COM (97) 402 def.

⁴⁷ Resolutie over de mededeling van de Commissie over het beheer van de preferentiële douanetariefregelingen (COM(97)0402 C4-0447/97), PB 1998 C 341, blz. 145

⁴⁸ Raadsbesluit van 28 mei 1996 betreffende de boeking achteraf van de douaneschuld, PB 1996 C 170, blz. 1

**NIET-MOTIVERING
VAN WEIGERING
VAN TOEGANG
TOT DOCUMENTEN
OVEREENKOMSTIG
BESLUIT 94/90 VAN
DE COMMISSIE**

*Besluit inzake klacht
374/2000/ADB (ver-
trouwelijk) tegen de
Europese Commissie*

KLACHT

Klager is een burger van de Europese Unie die geregeld op een Caribisch eiland verblijft. Hij kreeg weet van een project om een stuk weg op het eiland te vernieuwen. Denkende dat de Europese Unie van plan was de vernieuwing te financieren, nam hij contact op met de Europese Commissie om een aantal documenten in verband met het project aan te vragen. Hij uitte daarbij zijn twijfel over het openbaar belang van het project.

Klager vond dat er geen behoefte was aan die weg in dat bepaalde deel van het eiland, dat er andere prioriteiten waren, dat het lokale parlement niet over de middelen beschikte om deze weg te onderhouden en dat het project in zijn geheel uit sociologisch en milieuoogpunt nadelige gevolgen zou hebben. Samenvattend vond klager dat het project niet door de EU mocht worden gefinancierd.

Omdat hij geen toegang kreeg tot de gevraagde documenten en het project niet naar behoren was geëvalueerd, diende klager een klacht bij de Europese Ombudsman in.

ONDERZOEK

Standpunt Europese Commissie

Het standpunt van de Europese Commissie kwam in het kort op het volgende neer.

De vernieuwing van de door klager bedoelde weg was door de lokale overheid aangemerkt als een project dat mogelijk in aanmerking kwam voor financiering uit het Europees Ontwikkelingsfonds (EOF). Het doel ervan was de economische activiteit te verhogen in een aantrekkelijk deel van het eiland dat moeilijk bereikbaar was langs de onverharde weg.

De eerste klacht van klager over het project dateerde van eind 1998. Klager kreeg bij drie gelegenheden antwoord op de kwesties die hij in zijn brieven aan de orde stelde, namelijk op 26 januari, 15 februari en 8 maart 1999. Gelet op het feit dat het project zich nog in een voorbereidende fase bevond, had klager voldoende informatie gekregen.

De Commissie zei: *“Alle door [klager] gevraagde documenten zijn interne Commissie-documenten bedoeld om de afbakening en aanbesteding van het project te vergemakkelijken. [...] Documenten die betrekking hebben op deze afbakeningsfase van het project zijn voorbereidende documenten waarin verschillende aspecten van het aan het project ten grondslag liggende concept worden behandeld. Zolang een project niet een zekere graad van rijpheid heeft bereikt, kan het contraproductief en soms misleidend zijn toegang te geven tot dergelijke documenten”*.

De Commissie verklaarde dat zij zich bewust was van de mogelijk nadelige gevolgen van het project en dat zij niet van plan was het project onder deze voorwaarden te financieren. De werkzaamheden die ter plaatse waren uitgevoerd, moesten met lokale middelen zijn gefinancierd.

Opmerkingen klager

Klager diende geen opmerkingen in.

BESLUIT

1 Aan klager verstrekte informatie

1.1 Klager beweerde dat de Commissie geen toegang gaf tot de gevraagde documenten.

1.2 De Commissie stelde dat klager voldoende was geïnformeerd en dat het contraproductief en soms misleidend kon zijn toegang te geven tot voorbereidende documenten.

1.3 Bij besluit van 8 februari 1994 heeft de Commissie een gedragscode inzake de toegang van het publiek tot documenten van de Commissie en de Raad goedgekeurd⁴⁹. Het doel van dit besluit was de tenuitvoerlegging van het beginsel de burgers zo ruim mogelijk toegang te geven tot informatie met de bedoeling het democratische karakter van de instellingen te verbeteren en het vertrouwen van het publiek in de overheidsdiensten te vergroten. Volgens de rechtspraak van de communautaire gerechtelijke instanties is besluit 94/90 een handeling die burgers het recht op toegang verleent tot bij de Commissie berustende documenten⁵⁰ en die is bedoeld als algemene regeling voor alle verzoeken om toegang tot documenten⁵¹.

1.4 De gedragscode inzake toegang van het publiek tot documenten van de Commissie en de Raad omvat een beperkte lijst van uitzonderingen op het recht van toegang tot documenten. De Commissie riep geen van deze uitzonderingen in ter motivering van haar weigering klager toegang te verlenen tot de gevraagde documenten. Bij gebrek aan een dergelijke motivering vond de Ombudsman dat de Commissie het verzoek van klager niet had bekeken in het licht van haar besluit 94/90. Dit vormde een geval van wanbeheer.

2 Geschiktheid van het project en financiering door de Europese Commissie

2.1 Klager was van oordeel dat het project nadelige gevolgen had en niet met EOF-kredieten mocht worden gefinancierd. De Commissie bracht de Ombudsman ervan op de hoogte dat zij zich bewust was van de situatie en dat zij het project niet had gefinancierd.

2.2 Met betrekking tot deze aspecten van de zaak stelde de Ombudsman vast dat er geen sprake was van een geval van wanbeheer.

3 Conclusie

Op basis van het onderzoek van de Europese Ombudsman met betrekking tot deze zaak blijkt het noodzakelijk de volgende kritische opmerking te maken:

De gedragscode inzake de toegang van het publiek tot documenten van de Commissie en de Raad omvat een beperkte lijst van uitzonderingen op het recht van toegang tot documenten. De Commissie riep geen van deze uitzonderingen in ter motivering van haar weigering klager toegang te verlenen tot de gevraagde documenten. Bij gebrek aan een dergelijke motivering was de Ombudsman van oordeel dat de Commissie het verzoek van klager niet had bekeken in het licht van haar besluit 94/90. Dit vormde een geval van wanbeheer.

Aangezien klager geen bijzondere belangstelling heeft getoond om, na de informatie die hij in de loop van het onderzoek had gekregen, alsnog de documenten te verkrijgen waar hij oorspronkelijk om had verzocht, besluit de Ombudsman de zaak te sluiten.

⁴⁹ Besluit van de Commissie van 8 februari 1994 inzake de toegang tot documenten van de Commissie (94/90/EGKS, EG, Euratom), Publicatieblad L 046 van 18.02.1994, blz. 58-61

⁵⁰ Zaak T-105/95, WWF VK tegen Commissie, Jurispr. 1997, blz. II-0313, punt 55

⁵¹ Zaak T-124/96, Interporc tegen Commissie, Jurispr. 1998, blz. II-0231, punt 48

**MOTIVERINGS-
PLICHT VAN DE
COMMISSIE IN EEN
OVEREENKOMSTIG
ARTIKEL 226 INGE-
DIENDE KLACHT**

*Besluit inzake klacht
493/2000/ME tegen
Europese Commissie*

KLACHT

In april 2000 richtte klagster, de voorzitter van de vereniging “*Väst kustbarans Framtid*” (Toekomst van de Westkustspoorweg), een klacht tot de Ombudsman. Klagster had een klacht ingediend bij de Europese Commissie betreffende de naleving door Zweden van Richtlijn 85/337/EEG⁵² en Richtlijn 92/43/EEG⁵³ inzake de instandhouding van natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna. Haar klacht bij de Ombudsman had betrekking op de behandeling van haar eerste klacht door de Commissie.

Op 2 juni 1997 richtte klagster een klacht tot de Commissie betreffende een voor de westkustspoorweg in het zuiden van Zweden uitgevoerde milieu-effectrapportage (MER). Twee MER's waren uitgevoerd met betrekking tot de lijn Förslöv-Ängelholm, (i) een voor de sectie Förslöv-Norra, een deel van Skålderviken, van 10 februari 1995, en (ii) een voor de sectie Lingvallen-stationsgebied van Ängelholm van 21 mei 1996. De klacht had vooral betrekking op de tweede MER. De klacht werd door de Commissie geregistreerd onder nummer P-97/4837. Met brieven van 19 januari en 9 februari 1998 diende klagster bovendien een klacht in betreffende de indeling van het Skålderviken-gebied, ook in het zuiden van Zweden, overeenkomstig de zogenaamde habitatrichtlijn. Deze klacht werd door de Commissie samen met die van 2 juni 1997 behandeld. Van maart tot juni 1998 deed klagster de Commissie aanvullende informatie toekomen.

In een brief van 10 augustus 1998 concludeerde de Commissie dat er geen sprake was van een inbreuk op de communautaire milieuwetgeving en stelde zij voor de zaak binnen een maand te sluiten, tenzij klagster nieuwe informatie zou indienen.

In april 2000 diende klagster een klacht in bij de Ombudsman waarin zij verklaarde dat de MER die was uitgevoerd voor de westkustspoorlijn, sectie Lingvallen-stationsgebied van Ängelholm, ontoereikend was aangezien bij de beoordeling niet met alle relevante factoren rekening was gehouden. Derhalve had Zweden Richtlijn 85/337/EEG overtreden. Bovendien bleek de MER voor de sectie Lingvallen-stationsgebied van Ängelholm te laat te zijn ingediend door de Zweedse autoriteiten. Klagster beweerde dat de Commissie derhalve de MER niet had mogen goedkeuren.

Klagster vond bovendien dat de Commissie ervoor moest zorgen dat het Skålderviken-gebied als Natura 2000-gebied overeenkomstig Richtlijn 92/43/EEG werd aangewezen.

De klacht bevatte een gedetailleerde beschrijving van het milieu van de betrokken gebieden en de omgeving.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

De klacht werd doorgestuurd naar de Commissie. In haar standpunt verklaarde de Commissie dat de op 2 juni 1997 bij haar ingediende klacht op 25 november 1997 was geregistreerd. Met brieven van 9 en 23 februari, 10 augustus, 3 en 10 september 1998, 15 februari en 8 juni 1999 was klagster bovendien op de hoogte gebracht van het onderzoek en de maatregelen van de Commissie. De Commissie wees er tevens op dat de vraag of al dan niet een inbreukprocedure tegen een lidstaat moet worden ingesteld onder de discretionaire bevoegdheid van de Commissie valt. Klagster werd hiervan op de hoogte gebracht. De Commissie was van oordeel dat het voorwerp van de klacht niet zozeer de

⁵² Richtlijn 85/337/EEG van de Raad van 27 juni 1985 betreffende de milieu-effectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten (PB L 175 van 05.07.1985, blz. 40)

⁵³ Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (PB L 206 van 22.07.1992, blz. 7)

manier was waarop de bij haar ingediende klacht was behandeld, als wel de beoordeling van de MER door de Commissie.

Wat de door de Zweedse overheid uitgevoerde MER's van 10 februari 1995 en 21 mei 1996 betreft, was de Commissie van oordeel dat deze voor het betrokken spoorwegproject voldeden aan de vereisten van Richtlijn 85/337/EEG. Bovendien bleek uit de naderhand door klaagster ingediende informatie niet dat de beoordelingen onjuist waren. De Commissie verklaarde dat zij bij haar onderzoek van de MER's speciale aandacht aan procedureaspecten had besteed, aangezien in Richtlijn 85/337/EEG veeleer de procedure dan de inhoud of de kwaliteit van de beoordeling is vastgelegd.

Wat de indeling van het Skålderviken-gebied overeenkomstig Richtlijn 92/43/EEG betreft, was de Commissie van oordeel dat de door klaagster verstrekte informatie niet bewees dat er een inbreuk op de richtlijn had plaatsgevonden.

Op 10 augustus 1998 bracht de Commissie klaagster op hoogte van haar standpunt inzake Richtlijn 85/337/EEG en Richtlijn 92/43/EEG en bood zij haar de gelegenheid vóór het sluiten van de zaak nieuwe informatie in te dienen. In augustus, september en oktober 1998 stuurde klaagster de Commissie aanvullende informatie. Op 15 februari 1999 deelde de Commissie haar standpunt opnieuw mee aan klaagster, namelijk dat er geen inbreuk op de Europese milieuwetgeving was begaan, en verzocht zij klaagster binnen de maand aanvullend bewijsmateriaal in te dienen. De brief van klaagster van 12 maart 1999 bevatte geen nieuw bewijsmateriaal en op 8 juni 1999 deelde de Commissie klaagster mee dat zij de zaak had gesloten.

De Commissie was derhalve van oordeel dat zij haar verplichting om klaagster te informeren was nagekomen.

Ten slotte verwees de Commissie naar informatie die in de bij de Ombudsman ingediende klacht was vervat over bepaalde achtergronden en de wijze waarop de zaak met de nationale autoriteiten was afgehandeld. De Commissie verklaarde dat zij de aanvullende informatie zou onderzoeken en klaagster zou informeren indien daarbij nieuwe elementen aan het licht zouden komen waardoor zij op haar eerdere besluit zou terugkomen.

Opmerkingen klaagster

In haar opmerkingen handhaafde klaagster haar klacht. Zij gaf een gedetailleerde beschrijving van het milieu in het gebied en gaf aan in hoeverre de Zweedse overheid de bepalingen van Richtlijn 85/337/EEG en Richtlijn 92/43/EEG had overtreden. Klaagster verklaarde dat de door haar vastgestelde inbreuken door de Commissie onderkend hadden kunnen worden op grond van de antwoorden die zij van de Zweedse overheid op haar vragen had gekregen.

Klaagster vestigde de aandacht op het feit dat de MER die was uitgevoerd voor de westkustspoorlijn, sectie Lingvallen-stationsgebied van Ängelholm, pas op 21 mei 1996 was voltooid, terwijl het besluit tot goedkeuring van de bouw van deze lijn reeds op 15 mei 1995 door de Zweedse autoriteiten was genomen. Alleen dit al was een inbreuk. Indien de autoriteiten de Europese wetgeving hadden geëerbiedigd, hadden de vereniging 'Toekomst van de Westkustspoorweg' en andere betrokkenen de gelegenheid gehad opmerkingen te maken over de uitgevoerde MER.

Bovendien verklaarde klaagster dat de Commissie de rechtsgrond had moeten aangeven waarop zij haar standpunt dat er geen inbreuk was gepleegd, had gebaseerd.

VERDER ONDERZOEK

Na zorgvuldige overweging van het standpunt van de Commissie en de opmerkingen van klaagster bleek dat er verder onderzoek nodig was.

De Ombudsman verzocht de Commissie derhalve in de eerste plaats uit te leggen hoe het besluit om de bouw van de westkustspoorlijn goed te keuren reeds op 15 mei 1995 door de Zweedse overheid kon worden genomen, terwijl de MER voor de sectie Lingvallen-stationsgebied van Ängelholm pas op 21 mei 1996 was voltooid. Klaagster beweerde dat dit een inbreuk op het Gemeenschapsrecht (Richtlijn 85/337/EEG) was. De Ombudsman verzocht de Commissie om uitleg hierover, alsook over haar besluit dat er geen sprake was van een inbreuk. Ten tweede, met betrekking tot de beweringen in verband met de indeling van het Skälderviken-gebied overeenkomstig Richtlijn 92/43/EEG verzocht de Ombudsman de Commissie hem op de hoogte te brengen van al het tot dusver uitgevoerd onderzoek waarnaar zij in haar standpunt verwees.

Tevens verzocht de Ombudsman de Commissie om een kopie van de voor de sectie Lingvallen-stationsgebied van Ängelholm uitgevoerde MER. Hij deed de Commissie een kopie van de opmerkingen van klagster voor eventuele commentaar toekomen.

Tweede standpunt Commissie

Met betrekking tot het feit dat het besluit tot goedkeuring van de bouw van de westkustspoorlijn door de Zweedse autoriteiten op 15 mei 1995 was genomen en dat de MER voor de sectie Lingvallen-stationsgebied van Ängelholm pas op 21 mei 1996 was voltooid, verklaarde de Commissie dat zij klagster op de hoogte had gebracht van haar discretionaire bevoegdheid om inbreukprocedures te openen. Na de betrokken beoordelingen van de Zweedse overheid te hebben ontvangen en onderzocht, deelde de Commissie op 10 augustus 1998 en 15 februari 1999 aan klagster mee dat er geen bewijs was geleverd dat de uitgevoerde beoordelingen niet aan de vereisten van Richtlijn 85/337/EEG voldeden.

Wat de indeling van het Skälderviken-gebied betreft, verklaarde de Commissie dat zij, na onderzoek van de informatie voorgelegd in de bij de Ombudsman ingediende klacht en van een op 31 oktober 2000 aan haarzelf gerichte specifieke klacht, een nieuw klachtendossier had geopend onder nr. P-00/5160/Zweden. De nieuwe klacht had betrekking op verscheidene onderwerpen, waaronder de indeling van het Skälderviken-gebied als een Natura 2000-gebied overeenkomstig Richtlijn 92/43/EEG. Op 6 december 2000 stuurde klagster uitvoerige nieuwe informatie. In haar brieven van 29 november en 12 december 2000 deelde de Commissie aan klagster mee dat zij bezig was de door klagster ingediende informatie te onderzoeken, maar dat zij haar beoordeling van de gedane beweringen nog niet had afgerond. De Commissie beklemtoonde dat zij klagster na een grondig onderzoek van de informatie op de hoogte zou brengen van de te nemen maatregelen.

Met betrekking tot de algemene beoordeling van het Zweedse voorstel voor een lijst van Natura 2000-gebieden overeenkomstig de habitatrichtlijn besloot de Commissie op 22 december 2000 het verzuim van Zweden om een volledige lijst voor te stellen voor het Hof van Justitie te brengen. De Commissie had ondertussen vernomen dat Zweden bezig was met de uitwerking van een nieuw voorstel voor de aanwijzing van het Skälderviken-gebied.

Kopies van de twee in de klacht vermelde MER's waren bij het standpunt gevoegd.

Verdere opmerkingen klagster

In haar aanvullende opmerkingen bracht klagster opnieuw uitvoerige informatie aan met betrekking tot de vraag in welke mate de beoordelingen niet voldeden aan de vereisten van Richtlijn 85/337/EEG. Bovendien maakte zij melding van enkele contacten met de Zweedse autoriteiten over de indeling van het Skälderviken-gebied overeenkomstig de habitatrichtlijn.

BESLUIT

1 Conclusie van Commissie: geen inbreuk op Richtlijn 85/337/EEG

1.1 Klaagster verklaarde dat de voor de westkustspoorlijn, sectie Lingvallen- stationsgebied van Ängelholm, uitgevoerde MER ontoereikend was aangezien bij de beoordeling niet met alle relevante factoren rekening was gehouden. Aldus had Zweden een inbreuk begaan op Richtlijn 85/337/EEG. Bovendien bleek de MER door de Zweedse autoriteiten te laat te zijn ingediend. Klaagster beweerde dat de Commissie de MER derhalve niet had mogen goedkeuren.

1.2 De Commissie verklaarde dat zij, wat de twee door de Zweedse autoriteiten uitgevoerde MER's betreft, van oordeel was dat deze voor het betrokken spoorlijnproject voldeden aan de vereisten van Richtlijn 85/337/EEG. Volgens de Commissie was er geen bewijs van het tegendeel geleverd. Toen klaagster erop wees dat het besluit tot goedkeuring van de bouw van de spoorlijn Väst kustbanan reeds op 15 mei 1995 door de Zweedse overheid was genomen en de MER voor de sectie Lingvallen-stationsgebied van Ängelholm pas op 21 mei 1996 was voltooid, wees de Commissie klaagster erop dat de discretionaire bevoegdheid om een inbreukprocedure te openen bij de Commissie lag.

1.3 Wat de argumenten van klaagster betreffende de ontoereikendheid van de MER betreft, wees de Ombudsman erop dat het overeenkomstig Richtlijn 85/337/EEG aan het oordeel van de lidstaat wordt overgelaten welke informatie moet worden verstrekt. In het onderhavige geval leverde het onderzoek van de Ombudsman geen aanwijzingen op dat de Commissie niet had mogen besluiten dat de lidstaat zijn verplichtingen uit hoofde van Richtlijn 85/337/EEG was nagekomen met betrekking tot de volledigheid van de in de MER verstrekte informatie.

1.4 Met betrekking tot de argumenten van klaagster betreffende de datum waarop de MER was voltooid, merkte de Ombudsman op dat de Commissie op haar discretionaire bevoegdheid om inbreukprocedures te openen had gewezen. Indien de Commissie daarmee bedoelde dat zij, in weerwil van het bewijs dat er een inbreuk was gepleegd, een discretionair besluit had genomen om de zaak te sluiten, dan had zij dat met zoveel woorden moeten zeggen. Indien de Commissie echter van oordeel was dat er geen inbreuk was gepleegd, dan had zij haar discretionaire bevoegdheid niet hoeven te gebruiken. Hieruit kan alleen maar worden afgeleid dat het onduidelijk was waarom de Commissie de zaak had gesloten.

1.5 Het getuigt van goede administratieve praktijk dat er redenen voor een besluit worden aangegeven. De redenen moeten adequaat, duidelijk en voldoende zijn. De Ombudsman oordeelt dat de Commissie in het onderhavige geval de redenen voor haar besluit niet heeft aangegeven. De Ombudsman zal dan ook een kritische opmerking tot de Commissie richten.

2 Indeling van het Skälderviken-gebied overeenkomstig Richtlijn 92/43/EEG

2.1 Klaagster beweerde dat de Commissie erop moest toezien dat het Skälderviken-gebied als een Natura 2000-gebied overeenkomstig Richtlijn 92/43/EEG wordt aangewezen.

2.2 De Commissie legde, ten eerste, uit dat de door klaagster verstrekte informatie niet bewees dat er een inbreuk op Richtlijn 92/43/EEG had plaatsgevonden. Niettemin had de Commissie, op grond van de informatie die was vervat in de bij de Ombudsman ingediende klacht en in latere bijdragen, een nieuw klachtendossier geopend met betrekking tot de indeling van het Skälderviken-gebied als een Natura 2000-gebied overeenkomstig Richtlijn 92/43/EEG. De Commissie had haar beoordeling nog niet afgerond, maar beklemtoonde dat zij klaagster na een grondig onderzoek van de informatie op de hoogte zou brengen van de te nemen maatregelen.

2.3 De Ombudsman wijst erop dat dit deel van de klacht nog steeds door de Commissie wordt onderzocht op grond van door klaagster verstrekte aanvullende informatie. De Commissie heeft klaagster beloofd haar van het resultaat op de hoogte te brengen. Er is derhalve geen sprake van wanbeheer met betrekking tot dit deel van de klacht.

3 Conclusie

Op basis van het onderzoek van de Ombudsman met betrekking tot deze klacht is het noodzakelijk de volgende kritische opmerking te maken:

Met betrekking tot de argumenten van klaagster over de datum waarop de MER was voltooid, merkt de Ombudsman op dat de Commissie op haar discretionaire bevoegdheid om inbreukprocedures te openen had gewezen. Indien de Commissie daarmee bedoelde dat zij, in weerwil van het bewijs dat er een inbreuk was gepleegd, een discretionair besluit had genomen om de zaak te sluiten, dan had zij dat met zoveel woorden moeten zeggen. Indien de Commissie echter van oordeel was dat er geen inbreuk was gepleegd, dan had zij haar discretionaire bevoegdheid niet hoeven te gebruiken. Hieruit kan alleen maar worden afgeleid dat het onduidelijk was waarom de Commissie de zaak had gesloten.

Het getuigt van goede administratieve praktijk dat er redenen voor een besluit worden aangegeven. De redenen moeten adequaat, duidelijk en voldoende zijn. De Ombudsman is van oordeel dat de Commissie in het onderhavige geval de redenen voor haar besluit niet heeft aangegeven.

Omdat het bij dit aspect van de zaak gaat om procedures betreffende specifieke gebeurtenissen uit het verleden, is het niet opportuun met betrekking tot deze zaak een minnelijke schikking na te streven. Derhalve sluit de Ombudsman de zaak.

GEEN REACTIE OP BEROEP VAN KLAGER

*Besluit inzake klacht
729/2000/OV tegen de
Europese Commissie*

KLACHT

In mei 2000 diende de heer J. bij de Europese Ombudsman een klacht in tegen de Europese Commissie betreffende algemeen vergelijkend onderzoek COM/A/12/98, waaraan hij had deelgenomen. Op 30 april 1999 deelde het hoofd van de eenheid vergelijkende onderzoeken klager mee dat hij niet kon worden toegelaten tot de schriftelijke examens, omdat hij voor proef (a) slechts 19,867/40 punten had behaald (vereiste minimumaantal punten: 20/40). Klager beweerde dat de Commissie, om een gelijke behandeling van alle kandidaten te garanderen, bepaalde vragen van proef (a) die niet duidelijk waren (waaronder vraag 27) had geschrapt. Klager merkte op dat de geschrapte vraag 27, waar hij correct op had geantwoord, volkomen duidelijk en niet voor meer dan één uitlegging vatbaar was. Hij vond het niet terecht dat hij wegens een fout van de Commissie (de annulering van een onduidelijke vraag) niet was toegelaten tot de tweede ronde van het vergelijkend onderzoek. Bij een vorig algemeen vergelijkend onderzoek werd dezelfde vraag niet geannuleerd, maar kreeg iedere deelnemer een extra punt.

Op 13 juli 1999 stelde klager, die tijdelijk functionaris is bij de Commissie, overeenkomstig artikel 90 van het Statuut van de ambtenaren van de Europese Gemeenschappen (R 463/99) beroep in tegen het besluit van de Commissie om vragen te schrappen. Na het overleg tussen de diensten op 29 september 1999, waar klager de gelegenheid kreeg zijn standpunt uiteen te zetten, lichtte klager zijn oorspronkelijke klacht toe in een aanvullende brief d.d. 14 oktober 1999. Zijn beroep werd op 18 februari 2000 verworpen door het tot aanstelling bevoegde gezag, dat zijn uitsluiting van het vergelijkend onderzoek bevestigde. Volgens klager werd in het definitieve besluit van het tot aanstelling bevoegde gezag geen rekening gehouden met de informatie van het overleg tussen de diensten en de laatste brief van klager. De Commissie had bovendien niet binnen 4 maanden gereageerd.

Klager schreef derhalve een brief aan de Ombudsman waarin hij beweerde dat: 1) de Commissie vraag 27 op onregelmatige wijze uit selectieproef (a) had geschrapt en hem de

reden daarvoor had moeten meedelen, met name gelet op het feit dat een gelijkaardige vraag bij een vorig algemeen vergelijkend onderzoek niet was geschrapd; 2) in het besluit van het tot aanstelling bevoegde gezag van 18 februari 2000 geen rekening was gehouden met de informatie van het overleg tussen de diensten en de brief van klager d.d. 14 oktober 1999; 3) de Commissie niet binnen vier maanden na het beroep van klager d.d. 13 juli 1999 had geantwoord.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

De klacht werd doorgezonden naar de Commissie. Wat betreft de eerste bewering inzake de onregelmatige schrapping van vraag 27 uit selectieproef (a), verwees de Commissie naar het besluit van de Europese Ombudsman in klacht 761/99/BB tegen de Commissie. Deze klacht van een kandidaat die had deelgenomen aan algemeen vergelijkend onderzoek COM/A/11/98 vertoonde gelijkenis met de klacht van klager. De Commissie vestigde derhalve de aandacht op punt 2.3 van dit besluit van de Ombudsman en op de conclusie waartoe deze op basis van zijn onderzoek naar de klacht was gekomen, namelijk dat er geen sprake van wanbeheer door de Europese Commissie bleek te zijn geweest. De Commissie merkte op dat de jury had besloten vraag 27 voor alle kandidaten uit selectieproef (a) te schrappen, aangezien gebleken was dat deze vraag dubbelzinnig was. De Commissie voegde daaraan toe dat iedere jury onafhankelijk is.

Ten aanzien van de tweede en derde bewering merkte de Commissie op dat klager bij het tot aanstelling bevoegde gezag een klacht had ingediend overeenkomstig artikel 90, lid 2, van het Statuut van de ambtenaren van de Europese Gemeenschappen. Deze klacht werd door het secretariaat-generaal op 23 juli 1999 geregistreerd. Artikel 90, lid 2, van het genoemde Statuut luidt: "Het gezag brengt zijn met redenen omkleed besluit binnen vier maanden, te rekenen vanaf de dag van de indiening van de klacht, ter kennis van de betrokkenen. Is bij het verstrijken van deze termijn een antwoord op de klacht uitgebleven, dan geldt dit als een stilzwijgend besluit tot afwijzing, waartegen beroep in de zin van artikel 91 kan worden ingesteld".

Bij brief van 30 november 1999 werd klager ervan in kennis gesteld dat zijn verzoek op 23 november 1999 bij stilzwijgend besluit was afgewezen en dat een officieel antwoord zou volgen. Na ontvangst van deze brief had klager kunnen besluiten beroep in te stellen bij het Gerecht van eerste aanleg, welke mogelijkheid hij zelf trouwens in zijn brief van 14 oktober 1999 had vermeld.

Vervolgens werd de klacht bij uitdrukkelijk besluit van 18 februari 2000 afgewezen. Uit hoofde van artikel 91, lid 3, tweede streepje, ging de termijn voor het indienen van beroep bij het Gerecht van eerste aanleg op deze datum opnieuw in. Indien klager derhalve van oordeel was geweest dat het antwoord van het tot aanstelling bevoegde gezag onbevredigend of onvolledig was, had hij kunnen overwegen binnen drie maanden vanaf deze datum bij genoemd Gerecht beroep in te stellen. Opnieuw besloot klager hiertoe niet over te gaan.

Opmerkingen klager

Klager maakte geen opmerkingen naar aanleiding van het standpunt van de Commissie.

*BESLUIT***1 De bewering volgens welke vraag 27 op onregelmatige wijze uit selectieproef a) werd geschrapt**

1.1 Klager beweerde dat de Commissie vraag 27 op onregelmatige wijze uit selectieproef (a) had geschrapt en dat zij hem de reden daarvoor had moeten meedelen, met name gelet op het feit dat een gelijkaardige vraag bij een vorig algemeen vergelijkend onderzoek niet was geschrapt. De Commissie verwees naar het besluit van de Europese Ombudsman met betrekking tot klacht 761/99/BB inzake een soortgelijk geval van een kandidaat die aan algemeen vergelijkend onderzoek COM/A/11/98 had deelgenomen. In dit besluit was de Ombudsman tot de conclusie gekomen dat er geen sprake van wanbeheer was geweest.

1.2 In zijn besluit betreffende klacht 761/99/BB verklaarde de Ombudsman dat het besluit een vraag uit een proef te verwijderen als die vraag dubbelzinnig blijkt te zijn, redelijk is op voorwaarde dat deze verwijdering zo gebeurt dat de belangen van de kandidaten niet worden geschaad. Op basis van de hem verstrekte gegevens was de Ombudsman van oordeel dat niets erop wees dat deze voorwaarde in het onderhavige geval niet was vervuld, aangezien de Commissie de betrokken vraag voor alle kandidaten bleek te hebben geschrapt.

1.3 Op basis van het bovenstaande blijkt er wat de eerste bewering van klager betreft geen sprake te zijn geweest van wanbeheer van de Commissie.

2 Bewering volgens welke er geen rekening werd gehouden met de informatie van het overleg tussen de diensten

2.1 Klager beweerde dat er in het besluit van het tot aanstelling bevoegde gezag van 18 februari 2000 geen rekening was gehouden met de informatie van het overleg tussen de diensten en zijn brief d.d. 14 oktober 1999. De Commissie wees erop dat klager als hij het antwoord van het tot aanstelling bevoegde gezag onbevredigend of onvolledig vond, had kunnen besluiten zich binnen een termijn van drie maanden tot het Gerecht van eerste aanleg te wenden.

2.2 Uit de documenten in het dossier blijkt dat klager op 13 juli 1999 overeenkomstig artikel 90, lid 2, van het Statuut van de ambtenaren beroep heeft ingesteld. Zijn beroep werd op 23 juli 1999 geregistreerd (R/463/99). Op 29 september 1999 nam klager deel aan een overleg tussen de diensten, waar hij de gelegenheid kreeg zijn standpunt uiteen te zetten. Na dit overleg tussen de diensten zond klager op 14 oktober 1999 opnieuw een brief aan de Ombudsman, waarin hij zijn aanvankelijke klacht nader toelichtte.

2.3 De Ombudsman analyseerde zorgvuldig het besluit van het tot aanstelling bevoegde gezag d.d. 18 februari 2000. Het klopte dat in dit besluit niet wordt verwezen naar het overleg tussen de diensten, noch naar de brief van klager van 14 oktober 1999. De aanvullende brief van klager werd evenwel drie maanden na de indiening van het oorspronkelijke beroep verzonden.

2.4 De Ombudsman stelde vast dat in het besluit van het tot aanstelling bevoegde gezag eerst een gedetailleerde beschrijving werd gegeven van de feiten die ten grondslag lagen aan de klacht. Vervolgens werden de beweringen van klager in zijn brief van 13 juli 1999 opgesomd. Ten slotte gaf het tot aanstelling bevoegde gezag een juridische beoordeling van twee pagina's van de beweringen van klager, waarna het zijn beroep verwierp. Uit het bovenstaande concludeerde de Ombudsman dat in het besluit van het tot aanstelling bevoegde gezag alle redenen waren aangegeven die klager nodig had om de verwerping van zijn beroep te begrijpen. Met betrekking tot dit aspect van de zaak werd derhalve geen geval van wanbeheer vastgesteld.

3 Bewering volgens welke er geen antwoord op het beroep van klager d.d. 13 juli 1999 kwam

3.1 Klager beweerde dat de Commissie niet binnen vier maanden reageerde op zijn beroep van 13 juli 1999. De Commissie merkte op dat klager bij brief d.d. 30 november 1999 ervan in kennis was gesteld dat zijn beroep bij stilzwijgend besluit van 23 november 1999 was verworpen en dat een officieel antwoord nog zou volgen. De Commissie zei dat klager, nadat hij deze brief had ontvangen, beroep bij het Gerecht van eerste aanleg had kunnen instellen. Het besluit waarin het beroep uitdrukkelijk werd verworpen, werd op 18 februari 2000 naar klager gezonden.

3.2 Artikel 90, lid 2, van het Statuut van de ambtenaren bepaalt het volgende: "(...)Het gezag brengt zijn met redenen omklede besluit binnen vier maanden, te rekenen vanaf de dag van indiening van de klacht, ter kennis van de betrokkene. Is bij het verstrijken van deze termijn een antwoord op de klacht uitgebleven, dan geldt dit als een stilzwijgend besluit tot afwijzing, waartegen beroep in de zin van artikel 91 kan worden ingesteld".

3.3 In zijn besluit over klacht 1479/99/(OV)MM stelde de Ombudsman dat het tot aanstelling bevoegde gezag overeenkomstig deze bepaling zijn met redenen omklede besluit binnen vier maanden ter kennis van de betrokkene diende te brengen. Dit is in overeenstemming met de beginselen van behoorlijk bestuur. Indien het gezag niet op deze wijze handelt, m.a.w. indien het zich niet aan de beginselen van behoorlijk bestuur houdt, is de betrokkene tegen verder uitstel beschermd door de regel dat het uitblijven van een antwoord als een negatief besluit geldt. Deze laatste regel is bedoeld om de burger de mogelijkheid te bieden beroep in te stellen, zelfs als het tot aanstelling bevoegde gezag zijn wettelijke verplichtingen niet nakomt. Het geeft het tot aanstelling bevoegde gezag geenszins het recht zich niet aan de beginselen van goed administratief gedrag te houden.

3.4 In het onderhavige geval werd het beroep op 13 juli 1999 ingediend. Op 30 november 1999, d.i. twee weken na het verstrijken van de in artikel 90, lid 2, van het Statuut van de ambtenaren aangegeven termijn van vier maanden, stelde de Commissie klager ervan in kennis dat zij zijn beroep bij stilzwijgend besluit van 23 november 1999 had verworpen. Het uitdrukkelijke besluit werd pas op 18 februari 2000 naar klager gestuurd, d.i. meer dan zeven maanden na de indiening van de klacht en meer dan drie maanden na het verstrijken van de in het Statuut aangegeven termijn. De Ombudsman was van oordeel dat dit late antwoord een geval van wanbeheer vormde en maakte de navolgende kritische opmerking.

4 Conclusie

Op basis van het onderzoek van de Europese Ombudsman met betrekking tot deel 3 van deze klacht blijkt het noodzakelijk de volgende kritische opmerking te maken.

Overeenkomstig artikel 90 van het Statuut van de ambtenaren dient het tot aanstelling bevoegde gezag zijn met redenen omklede besluit binnen vier maanden ter kennis van de betrokkene te brengen. Dit is in overeenstemming met de beginselen van behoorlijk bestuur. Indien het tot aanstelling bevoegde gezag niet op deze wijze handelt, m.a.w. indien het zich niet aan de beginselen van behoorlijk bestuur houdt, is de betrokkene tegen verder uitstel beschermd door de regel dat het uitblijven van een antwoord als een negatief besluit geldt. Deze laatste regel is bedoeld om de burger de mogelijkheid te bieden beroep in te stellen, zelfs als het tot aanstelling bevoegde gezag zijn wettelijke verplichtingen niet nakomt. Het geeft het tot aanstelling bevoegde gezag geenszins het recht zich niet aan de beginselen van goed administratief gedrag te houden.

Omdat het bij dit aspect van de zaak gaat om specifieke gebeurtenissen uit het verleden, is het niet opportuun om met betrekking tot deze zaak een minnelijke schikking na te streven. De Ombudsman besluit derhalve de zaak te sluiten.

**VERZUIM REDENEN
SCHRIFTELIJK MEE
TE DELEN**

*Besluit inzake klacht
821/2000/GG tegen
Europese Commissie*

KLACHT

In januari 1998 sloot klager, een Portugese firma, een contract voor de levering aan Angola van 18.000 ton zonnebloemolie in het kader van een EU-voedselhulpactie. De goederen moesten in opslagplaatsen in Angola worden geleverd. Om de uitvoering van het contract te controleren stelde de Commissie de firma Socotec als controleur aan. Betaling van het contractbedrag door de Commissie was afhankelijk van de overlegging van een door Socotec uitgeschreven leveringsbewijs. Volgens klager dient Socotec te worden beschouwd als een vertegenwoordiger of agent van de Commissie. Om het risico van verlies te dekken moest klager een verzekering nemen.

Het vervolgens door Socotec uitgeschreven attest vermeldde een tekort van 8.089 kartonnen dozen van 12 liter (d.w.z. 97.068 flessen van 1 liter) met een waarde van 83.820 €. De Commissie weigerde daarvoor te betalen en legde omwille van dat tekort daarenboven een boete van 7.916 € op.

Klager beweerde dat hij alle door het contract bepaalde hoeveelheden had verscheept. In dit verband wees klager erop dat hij de afleveringsbewijzen had ontvangen die waren uitgeschreven door zijn transporteur in Angola en zoals het hoort waren ondertekend door de "receiver's employees" in Luanda, waar een van de opslagplaatsen was gelegen. Klager beweerde daarenboven dat de door Socotec uitgevoerde controle tekort was geschoten. Volgens klager had Socotec hem pas op 5 en 19 mei 1998 over de tekorten ingelicht, terwijl de levering van het gros van de betreffende containers in de loop van april, d.w.z. vóór 5 april, en een klein deel vóór 14 mei had plaatsgevonden. Dit betekende dat de verzekeringsmaatschappij de oorzaak van het tekort niet kon onderzoeken. Bijgevolg wilde de verzekeringsmaatschappij slechts een bedrag van 30.510 € betalen wegens het feit dat er dozen waren verdwenen uit bepaalde containers waarin volgens het rapport van Socotec tijdens het vervoer was ingebroken. Klager beweerde dat zowel Socotec als de EU-delegatie in Luanda op de hoogte waren van het feit dat Socotec klager onmiddellijk moest informeren.

Klager vorderde van de Commissie betaling van het nog openstaande bedrag van 53.310 € en terugbetaling van de door hem betaalde boete. Hij diende daarenboven een klacht in tegen het feit dat, in weerwil van verscheidene herinneringsbrieven zijnerzijds, de Commissie hem nooit schriftelijk de redenen had uiteengezet waarom zij weigerde te betalen.

In zijn bij de Ombudsman in juni 2000 ingediende klacht beweerde klager het volgende:

- (1) de Commissie moest hem een bedrag van 61.226 € betalen, dat zij hem was verschuldigd op grond van een contract voor de levering van zonnebloemolie aan Angola;
- (2) de Commissie had verzuimd hem schriftelijk de redenen uiteen te zetten waarom zij had geweigerd het betrokken bedrag te betalen.

ONDERZOEK**Standpunt Commissie**

In haar standpunt maakte de Commissie de volgende opmerkingen.

De vraag of de Commissie ja dan nee en op welke gronden aan klager betaling verschuldigd was voor een partij zonnebloemolie die aan de in het contract genoemde begunstigen nooit was geleverd, moest uiteindelijk worden behandeld en beslecht voor de bevoegde rechtbank. De Commissie beperkte derhalve haar opmerkingen tot de vraag of haar diensten wanbeheer ten laste kon worden gelegd.

Socotec had de ladingen bij aankomst gecontroleerd en een tekort van zowat 102,5 ton vastgesteld die gedurende het transport hetzij waren beschadigd hetzij verloren gegaan of helemaal niet verscheept. Aan klager was de volle contractprijs voor de geleverde goederen betaald, verminderd met een kleine boete voor late en onvolledige levering.

Socotec was door de Commissie voor zijn diensten gekozen en betaald, maar handelde als een onafhankelijk dienstverlener die onder eigen beroepsaansprakelijkheid diensten verleende. Vergissingen en nalatigheden van deze firma bij de uitvoering van haar taken konden de Commissie niet als administratief wanbeheer ten laste worden gelegd.

De reactie van de Commissie op de vordering van klager tot volledige betaling was het voorwerp van een intensieve correspondentie tussen de partijen. Het standpunt van de Commissie was tevens met de vertegenwoordiger van klager tijdens een vergadering op 25 november 1999 besproken en bij fax van 12 mei 2000 bevestigd.

Opmerkingen klager

In zijn opmerkingen over het standpunt van de Commissie stelde klager dat Socotec, zelfs indien het volgens de bepalingen van zijn contract met de Commissie onafhankelijk diende te handelen, toch de plicht had zijn verplichtingen als controleur na te komen. Volgens klager had de Commissie het feit dat Socotec dit niet had gedaan, volkomen over het hoofd gezien. Klager beklemtoonde tevens dat de Commissie haar standpunt en de redenen voor haar weigering te betalen nooit schriftelijk had meegedeeld.

BESLUIT

1 Niet-betalen van bedrag van 61.226 €

1.1 Klager, een Portugese firma, sloot een contract af voor de levering van 18.000 ton zonnebloemolie aan Angola in het kader van een EU-voedselhulpactie. De goederen moesten in opslagplaatsen in Angola worden geleverd. Betaling van het contractbedrag door de Commissie was afhankelijk van de overlegging van een door Socotec, de door de Commissie aangestelde controleur, afgegeven leveringsbewijs. Nadat Socotec in zijn verslag melding had gemaakt van een tekort, betaalde de Commissie klager slechts voor de overeenkomstig het attest van de controleur geleverde volumes, verminderd met een boete wegens het tekort. Volgens klager had Socotec de Commissie te laat van het tekort op de hoogte gebracht, wat tot gevolg had dat de verzekering van klager slechts voor een deel van het tekort betaalde. Klager vordert van de Commissie betaling van de rest van het tekort (53.310 €) en terugbetaling van de boete die hij zelf had betaald (7.916 €).

1.2 De Commissie is van oordeel dat Socotec door haar was gekozen en betaald voor zijn diensten, maar als een onafhankelijk dienstverlener handelde die op eigen beroepsaansprakelijkheid diensten verleende. Fouten en nalatigheden van deze firma bij het nakomen van haar verplichtingen konden derhalve niet als administratief wanbeheer aan de Commissie ten laste worden gelegd.

1.3 De onderhavige bewering betreft in wezen de uit een tussen de Commissie en klager gesloten contract ontstane verplichtingen.

1.4 Volgens artikel 195 van het EG-Verdrag is de Europese Ombudsman bevoegd klachten te ontvangen “over gevallen van wanbeheer bij het optreden van de communautaire instellingen of organen”. De Ombudsman oordeelt dat wanbeheer zich voordoet wanneer een overheidsinstantie niet handelt in overeenstemming met een regel of beginsel waaraan zij gehouden is⁵⁴. In tegenstelling tot wat de Commissie lijkt te denken, kan er dus ook sprake zijn van wanbeheer bij het nakomen van verplichtingen die ontstaan uit door communautaire instellingen of organen gesloten contracten.

⁵⁴ Zie Jaarverslag 1997, blz. 19

1.5 De Ombudsman is evenwel van oordeel dat de reikwijdte van het onderzoek dat hij in dergelijke gevallen kan uitvoeren, noodzakelijk beperkt is. In het bijzonder is de Ombudsman van oordeel dat hij in geval van betwisting niet moet proberen te achterhalen of een van de partijen contractbreuk heeft gepleegd. Die vraag kan alleen doeltreffend worden behandeld door een bevoegde rechtbank, die de mogelijkheid heeft de argumenten van de partijen betreffende het van toepassing zijnde nationale recht te horen en zich een oordeel kan vormen over tegenstrijdige bewijzen met betrekking tot de betwiste feiten.

1.6 De Ombudsman vindt derhalve dat hij in zaken die betrekking hebben op contractuele geschillen zijn onderzoek kan beperken tot de vraag of de communautaire instellingen of organen hem een samenhangende en redelijke uiteenzetting hebben gegeven van de rechtsgrond voor hun optreden en van de redenen waarom zij ervan overtuigd zijn dat hun visie op de verbintenisrechtelijke situatie de juiste is. Indien dat het geval is, concludeert de Ombudsman dat zijn onderzoek geen wanbeheer aan het licht heeft gebracht. Deze conclusie doet niets af aan het recht van de partijen om hun verbintenisrechtelijke geschil te laten onderzoeken en ten gronde te laten beslechten door een bevoegde rechtbank.

1.7 In de onderhavige zaak beweert klager dat de door de Commissie aangestelde controleur naliet hem tijdig op de hoogte te brengen van de tekorten. De Commissie is evenwel van oordeel dat Socotec een onafhankelijk dienstverlener was die op eigen beroepsaansprakelijkheid prestaties leverde en dat eventuele door hem begane fouten en nalatigheden niet aan de Commissie ten laste konden worden gelegd.

1.8 De Ombudsman vindt het door de Commissie ingenomen standpunt niet onverdienlijk.

1.9 In deze omstandigheden kan de Ombudsman met betrekking tot de eerste bewering geen wanbeheer van de zijde van de Commissie vaststellen.

2 Niet-verstreken van schriftelijke uitleg

2.1 Klager beweert dat de Commissie heeft nagelaten haar standpunt en de redenen voor haar weigering tot betaling schriftelijk mee te delen.

2.2 De Commissie verwijst naar de correspondentie met betrekking tot de vorderingen van klager. Zij houdt tevens staande dat haar standpunt daaromtrent was besproken met de vertegenwoordiger van klager tijdens de vergadering van 25 november 1999 en bij fax van 12 mei 2000 was bevestigd.

2.3 De Ombudsman merkt op dat er bij de verschillende hem door de Commissie overgelegde documenten slechts vier brieven waren die door laatstgenoemde aan klager waren gestuurd. De eerste, namelijk die van 22 oktober 1998, is een voorlopig antwoord. In de tweede, die van 1 maart 1999, wordt in het kort het standpunt van Socotec uiteengezet en wordt klager verzocht met deze firma in contact te treden. De derde brief, die van 29 juni 1999, is opnieuw een voorlopig antwoord. De laatste brief, die van 12 mei 2000, is het antwoord van de Commissie op de brief van klager van 8 mei 2000 waarin deze om een "schriftelijk en definitief standpunt" van de Commissie verzocht. In haar brief beperkt de Commissie er zich toe te verklaren dat zij haar standpunt reeds had meegedeeld tijdens de vergadering van 25 november 1999.

2.4 De Ombudsman besluit dat de Commissie, in weerwil van verschillende verzoeken van klager, heeft nagelaten schriftelijk de redenen mee te delen waarom zij de vorderingen van klager afwees. Evenmin heeft de Commissie uitleg verstrekt voor dit verzuim.

2.5 Het getuigt van goede administratieve praktijk dat de overheid schriftelijk uitleg geeft als een burger of een bedrijf daarom verzoekt. Het verzuim van de Commissie in deze zaak schriftelijk uitleg te geven is derhalve een geval van wanbeheer. De Ombudsman vindt dan ook dat hij hierover een kritische opmerking dient te maken.

3 Conclusie

Op basis van het onderzoek van de Europese Ombudsman met betrekking tot deze klacht is het noodzakelijk de volgende kritische opmerking te maken:

Het getuigt van goede administratieve praktijk dat de overheid schriftelijk uitleg geeft als een burger of een bedrijf daarom verzoekt. Het verzuim van de Commissie in deze zaak schriftelijk uitleg te geven is een geval van wanbeheer.

Omdat het bij dit aspect van de zaak gaat om procedures betreffende specifieke gebeurtenissen uit het verleden en de Commissie in haar standpunt schriftelijk uitleg heeft versprekt, is het niet opportuun om met betrekking tot deze zaak een minnelijke schikking na te streven. De Ombudsman sluit derhalve de zaak.

DISCRIMINERENDE UITSLUITING VAN AANBESTEDINGS- PROCEDURE

*Besluit inzake klacht
1043/2000/GG tegen
de Europese
Commissie*

KLACHT

Achtergrond

Klager is directeur van een Nederlands bedrijf dat actief is in de milieusector.

In 1996 organiseerde de Commissie een aanbesteding voor een contract betreffende de verstrekking van adviesdiensten op het gebied van drinkwater, met name in het kader van de Drinkwaterrichtlijn 80/778/EEG. In punt 4 van de Technische Bijlage werd gespecificeerd dat de Commissie op zoek was naar een contractant die beschikte over: “ruime kennis en ervaring en een bewezen staat van dienst op het gebied van waterkunde, met inbegrip van microbiologie, toxicologie, water- en gezondheidstechniek”. Tevens was een grondige kennis van de richtlijn en het herzieningsvoorstel van deze richtlijn vereist. Een van de onder punt 5 geformuleerde selectiecriteria was dat inschrijvers moesten aantonen dat zij beschikten over “de noodzakelijke ervaring en staat van dienst op het gebied van wateronderzoek”. Klager diende een offerte in. Op 7 januari 1997 bracht de Commissie klager ervan op de hoogte dat het voorstel van zijn bedrijf niet was aanvaard. In zijn brieven d.d. 13 januari, 31 januari en 15 februari 1997 vroeg klager om uitleg over deze beslissing.

Op 13 maart 1997 bracht de Commissie klager ervan op de hoogte dat zijn bedrijf het contract niet had gekregen omdat het niet beschikte over de vereiste ervaring op het gebied van wateronderzoek. De Commissie beweerde met name op zoek te zijn naar een bedrijf met “ervaring in het onderzoek naar en de ontwikkeling en het ontwerpen van waterzuiveringsinstallaties”. In een aanvullende brief van 10 april 1997 deelde de Commissie mee dat zij op zoek was naar een bedrijf met “*praktische ervaring inzake het ontwerpen van waterzuiveringsinstallaties*”.

Klager had zich ondertussen tot de Ombudsman gewend (klacht 199/97/PD). De klacht werd naar de Commissie doorgezonden. In haar standpunt beweerde de Commissie dat het duidelijk had moeten zijn dat inschrijvers moesten aantonen dat zij over de noodzakelijke technische ervaring op het gebied van water- en gezondheidstechniek met betrekking tot de ontwerprichtlijn beschikten. Volgens de Commissie betekende dit dat inschrijvers bijvoorbeeld moesten aantonen dat zij voldoende expertise in huis hadden om technische normen voor trihalomethanen in drinkwater, waarbij de ontsmetting van het drinkwater niet in gevaar kwam, te ontwikkelen.

In zijn besluit van 3 december 1997 behandelde de Ombudsman drie beweringen, die hij op basis van de klacht had vastgesteld:

(1) *de Commissie had de selectiecriteria verkeerd geïnterpreteerd door rekening te houden met ervaring op het gebied van water- en gezondheidstechniek*: de Ombudsman was van mening dat de interpretatie van de selectiecriteria door de Commissie aanvaardbaar was;

(2) *de Commissie was er ten onrechte van uitgegaan dat klager niet over voldoende ervaring beschikte*: de Ombudsman was van oordeel dat er geen aanwijzingen waren dat de beoordeling van de Commissie niet op passende wijze was uitgevoerd;

(3) *de Commissie had de in Richtlijn 92/50 vastgelegde termijn niet in acht genomen*: de Ombudsman was van mening dat de richtlijn in het onderhavige geval niet van toepassing was.

De klacht werd derhalve verworpen.

Klager schreef op 7 december 1997 en 20 februari 1998 naar de Ombudsman met het verzoek zijn standpunt te herzien. In zijn antwoord van 24 maart 1998 verwierp de Ombudsman de argumenten van klager met betrekking tot de interpretatie van de selectiecriteria. Hij erkende echter dat Richtlijn 92/50 van toepassing was en dat de Commissie de daarin vastgelegde termijn niet had geëerbiedigd. Volgens hem rechtvaardigde dat echter geen heropening van de zaak.

Bij schrijven van 30 maart 1998 en 12 januari 1999 wendde klager zich opnieuw tot de Ombudsman met het verzoek om zijn standpunt te herzien. De Ombudsman verwierp dit verzoek op 6 mei 1999.

Klacht

In de nieuwe klacht die hij in juli 2000 indiende, hernieuwde klager zijn verzoek aan de Ombudsman om de zaak te heropenen. Hij formuleerde de volgende beweringen:

- (1) de toepassing van de selectiecriteria door de Commissie was onwettelijk;
- (2) de selectieprocedure was niet transparant;
- (3) de deelnemers aan de aanbestedingsprocedure waren ongelijk behandeld;
- (4) de Commissie had de in artikel 12 van Richtlijn 92/50 vastgelegde termijn niet geëerbiedigd.

Klager beweerde dat de betrokken deskundige van het bedrijf waaraan het contract was toegekend een goede persoonlijke relatie had met minstens één van de voor het contract verantwoordelijke Commissieambtenaren. Voorts was hij van mening dat de selectie- en gunningscriteria die de Commissie gebruikte voor de toekenning van dergelijke contracten vaak onvoldoende duidelijk en transparant waren, en bovendien op een arbitraire en ondoorzichtige manier werden toegepast. Klager verstreekte ook een kopie van de offerte die EDC, een van de concurrenten van zijn bedrijf, had ingediend bij de Commissie, die had geoordeeld dat deze offerte wel aan de selectiecriteria voldeed. Volgens klager bleek uit dit document dat EDC evenmin beschikte over de ervaring waaraan het hem zagezegd had ontbroken, hetgeen tot de afwijzing van zijn offerte had geleid. Volgens klager gold dit ook voor EUNICE, een andere concurrent, en hij vroeg de Ombudsman of deze geen kopie van de offerte van dit bedrijf kon krijgen.

De benadering van de Ombudsman

In zijn brief van 31 augustus 2000 bracht de Ombudsman klager op de hoogte van de resultaten van zijn inleidend onderzoek. Deze resultaten waren als volgt:

Bewering (1) was reeds door de Ombudsman onderzocht in het kader van zijn onderzoek betreffende klacht 199/97/PD. De Ombudsman was van mening dat klager geen nieuwe bewijzen had aangedragen waardoor hij gedwongen zou zijn om zijn standpunt te herzien. Er waren derhalve geen gronden om deze zaak opnieuw te onderzoeken.

Bewering (4) was eveneens door de Ombudsman onderzocht in het kader van zijn besluit inzake klacht 199/97/PD. In zijn brief van 24 maart 1998 aan klager had de Ombudsman

aanvullende opmerkingen over deze bewering geformuleerd. Derhalve was hij van mening dat er wat deze bewering betreft geen gronden waren om een onderzoek in te stellen.

De Ombudsman achtte het daarentegen wel gerechtvaardigd om een onderzoek in te stellen met betrekking tot beweringen (2) en (3) van de klacht.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

In haar standpunt verklaarde de Commissie dat klager geen enkel bewijs had ingediend om zijn bewering dat de procedure niet transparant was geweest te staven. De Commissie verwees naar de relevante paragrafen in de Technische Bijlage en merkte op dat haar toepassing van de selectiecriteria door de CCAM (Raadgevende Commissie voor aankopen en overeenkomsten) was gecontroleerd en goedgekeurd. De Commissie was derhalve van mening dat zij bij de beoordeling van de relevante factoren in overeenstemming met de vastgelegde criteria en binnen de grenzen van haar discretionaire bevoegdheid had gehandeld.

Met betrekking tot de bewering van klager dat inschrijvers ongelijk waren behandeld, stelde de Commissie dat klager geen enkel bewijs had ingediend tot staving van zijn bewering dat er een goede persoonlijke band bestond tussen werknemers van de succesvolle deelnemer en ambtenaren van de Commissie of dat dit gevolgen voor de gelijke behandeling van deelnemers zou hebben gehad. De Commissie noemde ook de redenen waarom zij had geoordeeld dat de door het bedrijf van klager ingediende offerte niet aan de selectiecriteria voldeed.

Wat de offerte van EDC betreft, beweerde de Commissie dat zij tot de conclusie was gekomen dat de door EDC voorgestelde deskundige op alle vereiste gebieden over kennis en ervaring beschikte, met inbegrip van de technische domeinen water- en gezondheids-techniek. Volgens de Commissie was deze conclusie gebaseerd op de evaluatie van de kennis, ervaring en loopbaanbeschrijving van de deskundige. De Commissie benadrukte dat in de offerte van EDC veel uitvoeriger werd verwezen naar ervaring op technische gebieden zoals waterzuivering, met inbegrip van studies naar de verontreiniging van rivieren en de drinkwatervoorziening uit deze rivieren, waarbij de opties voor de controle van vervuilingsbronnen en voor meer gesofisticeerde waterzuiveringstechnologieën waren geëvalueerd.

Volgens de Commissie was zij op basis van dit gegeven, en na alle onderdelen van de offerte zorgvuldig te hebben onderzocht, tot de conclusie gekomen dat de offerte van EDC aan de selectiecriteria voldeed.

De Commissie benadrukte dat deze conclusie ook van toepassing was op de offerte van Eunice. Hiervoor gebruikte zij bijna identiek dezelfde argumenten als voor de offerte van EDC.

Opmerkingen klager

In zijn opmerkingen beweerde klager dat uit het standpunt van de Commissie bleek dat de selectiecriteria niet op een transparante, uniforme, consequente en niet-discriminerende wijze waren toegepast. Volgens klager was in de offerte van zijn bedrijf duidelijk aangegeven dat hij zich tijdens zijn twintig jaar lange ervaring als deskundige op het gebied van drinkwatervoorziening had beziggehouden met, onder meer, de beoordeling en goedkeuring van zuiveringsinstallaties, het controleren van drinkwaterbedrijven, enzovoort. Volgens klager was dit precies het soort activiteiten waarvoor technische en bouwkundige ervaring en deskundigheid waren vereist.

De bewering van de Commissie dat zijn bedrijf minder kwalificaties kon voorleggen dan de twee andere inschrijvers was volgens klager evenmin gefundeerd, aangezien de kwalitatieve selectiecriteria niet bedoeld waren om een rangorde tussen inschrijvers tot stand te brengen, maar enkel om minimumnormen vast te stellen waaraan inschrijvers moesten voldoen om voor het contract in aanmerking te komen.

Volgens klager bleek uit de door EDC ingediende offerte dat de deskundige die dat bedrijf had voorgesteld zelf geen enkele ervaring op het gebied van watertechniek had. Klager beweerde dat wanneer men zijn ervaring en deskundigheid vergeleek met die van de zogenaamde expert, het onbegrijpelijk was dat de Commissie tot de conclusie was gekomen dat de offerte van EDC wél aan de criteria voldeed en die van zijn bedrijf niet.

Klager verzocht de Ombudsman derhalve om het antwoord van de Commissie te verwerpen en te concluderen dat er sprake was van een geval van wanbeheer. In het andere geval moest de Ombudsman volgens klager een diepgaand onderzoek verrichten naar de wijze waarop de Commissie alle door haar ontvangen offertes, zowel uit procedureel als inhoudelijk oogpunt, had beoordeeld.

VERDER ONDERZOEK

Verzoek om aanvullende informatie

In het licht van het bovenstaande kwam de Ombudsman tot de conclusie dat hij aanvullende informatie nodig had om de klacht te kunnen behandelen. Derhalve vroeg hij de Commissie om (1) te bevestigen dat succesvolle bidders moesten beschikken over “praktische ervaring inzake het ontwerpen van waterzuiveringsinstallaties” en (2) te specificeren, op basis van nauwkeurige verwijzingen naar de relevante delen van de offertes, om welke redenen zij had geoordeeld dat EDC en EUNICE aan deze voorwaarde voldeden.

Antwoord van de Commissie

In haar antwoord bevestigde de Commissie dat succesvolle bidders moesten beschikken over “praktische ervaring inzake het ontwerpen van waterzuiveringsinstallaties”.

Verder citeerde de Commissie delen van de offertes van EDC en Eunice op basis waarvan zij had geoordeeld dat deze twee bedrijven aan de genoemde voorwaarde voldeden. Deze citaten luiden als volgt:

EDC

- “[persoon A] werkte 10 jaar in [bedrijf X] op het gebied van onderzoek en technische ondersteuning. Daarin waren voedselbesmetting en voedselveiligheid alsmede de kwaliteit van grondstoffen (inclusief water) van cruciaal belang”
- “Het laboratorium stelde een hulpdienst in om waterbedrijven te adviseren bij besmettingsincidenten”
- “[persoon A] raakte ook vertrouwd met zuiveringsprocessen voor drinkwater ...”
- “De technische mogelijkheden om water te zuiveren van verdelgingsmiddelen, ...enz.”

Eunice

- “Verstrekking van technisch advies over de implementatie van verscheidene richtlijnen inzake waterkwaliteit”

- *“Medewerking aan de voorbereiding van de Conferentie over drinkwater die op 23 en 24 september 1993 in Brussel werd gehouden; bijwoning van de conferentie en evaluatie van de werkzaamheden”*
- *“Voorbereiding van de technische bijlagen voor een voorstel tot herziening van de Drinkwaterrichtlijn 80/778/EEG”*
- *“Verstrekking van wetenschappelijk en technisch advies bij de presentatie van dat voorstel aan het ESC en het CvdR”*
- *“Voorbereiding van de technische onderhandelingsrichtsnoeren voor Richtlijn 91/271/EEG inzake stedelijk afvalwater”*
- *“Verstrekking van advies over vergunningen voor de afvoer van rioolwater naar oppervlaktewater”.*

De Commissie bracht de Ombudsman ervan op de hoogte dat na het curriculum van klager opnieuw te hebben bekeken, zij geen bewijzen had gevonden van een staat van dienst inzake specifieke ervaring op het gebied van water- of gezondheidstechniek. Noch had zij enig bewijsmateriaal gevonden tot staving van de bewering dat klager tijdens zijn twintig jaar lange ervaring als deskundige op het gebied van drinkwatervoorziening zich had beziggehouden met, onder meer, de beoordeling en goedkeuring van zuiveringssystemen, het controleren van drinkwaterbedrijven, enzovoort. Volgens de Commissie vermeldt het c.v. van klager als taken de “nationale coördinatie van en supervisie over hygiënische problemen”.

Opmerkingen klager

In zijn opmerkingen beweerde klager dat uit het antwoord van de Commissie duidelijk bleek dat noch EDC noch Eunice enige praktische ervaring hadden inzake het ontwerpen van waterzuiveringsinstallaties.

BESLUIT

1 Reikwijdte van het besluit

1.1 De klacht heeft betrekking op de toekenning van een contract voor het verstrekken van adviesdiensten in het kader van de Drinkwaterrichtlijn 80/778/EEG waarvoor het bedrijf van klager een offerte had ingediend. Uiteindelijk werd het contract echter aan een concurrent van het bedrijf van klager toegekend. De Ombudsman had reeds een aantal aspecten van deze zaak behandeld in zijn besluit van 3 december 1997 inzake klacht 199/97/PD.

1.2 Klager formuleerde de volgende beweringen: (1) de toepassing van de selectiecriteria door de Commissie was illegaal, (2) de selectieprocedure was niet transparant, (3) inschrijvers waren ongelijk behandeld en (4) de Commissie had de in artikel 12 van Richtlijn 92/50 vastgelegde termijn niet in acht genomen.

1.3 De Ombudsman was van mening dat bewering (1) reeds door hem was onderzocht in het kader van zijn onderzoek naar klacht 199/97/PD. Volgens de Ombudsman had klager geen nieuw bewijsmateriaal ingediend op basis waarvan hij zijn standpunt zou kunnen herzien. Er waren derhalve geen gronden om deze kwestie opnieuw te onderzoeken.

1.4 Bewering (4) was eveneens al door de Ombudsman onderzocht in zijn besluit inzake klacht 199/97/PD. In zijn brief van 24 maart 1998 aan klager had de Ombudsman aanvullende opmerkingen geformuleerd. Derhalve was hij van mening dat er geen gronden waren om een onderzoek in te stellen met betrekking tot deze bewering.

1.5 Het onderhavige onderzoek heeft derhalve enkel betrekking op beweringen (2) en (3) van de klacht.

2 Gebrek aan transparantie van selectieprocedure

2.1 Klager beweert dat de selectieprocedure niet transparant was, aangezien volgens de selectiecriteria de deelnemende bedrijven dienden te beschikken over “de noodzakelijke ervaring en staat van dienst op het gebied van wateronderzoek”, terwijl de offerte van klager door de Commissie was verworpen op grond van het feit dat zijn bedrijf niet beschikte over “praktische ervaring inzake het ontwerpen van waterzuiveringsinstallaties”.

2.2 De Commissie is van mening dat zij bij de beoordeling van de relevante factoren overeenkomstig de vastgestelde criteria en binnen de grenzen van haar discretionaire bevoegdheid heeft gehandeld.

2.3 Aanbestedingsprocedures dienen transparant te zijn. Derhalve vereist een goede administratieve praktijk in dergelijke procedures dat het openbaar bestuur de voorwaarden waaraan deelnemers moeten voldoen zo duidelijk mogelijk formuleert. In het onderhavige geval was het doorslaggevende criterium dat de deelnemers moesten beschikken over “praktische ervaring inzake het ontwerpen van waterzuiveringsinstallaties”. Deze vereiste wordt nergens in de aanbesteding uitdrukkelijk vermeld. Het was evenmin duidelijk dat dit voor de deelnemers het doorslaggevende criterium zou zijn. Doordat de Commissie dit criterium duidelijk niet nauwkeurig had geformuleerd, had de Commissie de selectieprocedure derhalve niet zo transparant gemaakt als deze had kunnen en moeten zijn. Dit is een geval van wanbeheer. De Ombudsman vindt het derhalve noodzakelijk daarover een kritische opmerking te maken.

3 Ongelijke behandeling van inschrijvers

3.1 Klager beweert dat de Commissie de inschrijvers ongelijk heeft behandeld. Om dit te staven voerde hij drie argumenten aan: (1) de betrokken deskundige van het bedrijf waaraan het contract was toegekend had een goede persoonlijke relatie met minstens één van de voor het contract verantwoordelijke Commissieambtenaren; (2) het bedrijf van klager beschikte wel degelijk over de noodzakelijke ervaring om te voldoen aan de eis van de Commissie dat deelnemers moesten beschikken over “praktische ervaring inzake het ontwerpen van waterzuiveringsinstallaties” en (3) noch EDC noch Eunice voldeden aan de genoemde eis.

3.2 De Commissie verwerpt deze beweringen. Volgens haar is er geen bewijsmateriaal voorhanden ter ondersteuning van het eerste argument van klager. Voorts ontkent de Commissie dat de bewering van klager volgens welke zijn bedrijf aan het relevante criterium voldeed juist is. Ten slotte is de Commissie van mening dat zowel EDC als Eunice aan dit criterium voldeden. Tevens benadrukt zij dat het contract aan geen van beide bedrijven werd toegekend.

3.3 Een goede administratieve praktijk vereist dat het openbaar bestuur deelnemers aan een aanbestedingsprocedure gelijk behandelt. De Ombudsman merkt op dat klager geen enkel bewijs heeft ingediend ter ondersteuning van zijn bewering dat de betrokken deskundige van het bedrijf waaraan het contract werd toegekend een goede persoonlijke relatie met minstens één van de voor het contract verantwoordelijke Commissieambtenaren had. Deze bewering kan derhalve niet als bewezen worden beschouwd.

3.4 De bewering van klager dat zijn bedrijf aan het relevante criterium voldeed is gebaseerd op een passage van de door het bedrijf ingediende offerte waarin, volgens klager, wordt beweerd dat hij ervaring had in de beoordeling en goedkeuring van zuiveringsinstallaties. Volgens de Commissie blijkt niet uit de relevante passage dat het bedrijf van klager voldeed aan de vereiste dat bedrijven over “praktische ervaring inzake het ontwerpen van waterzuiveringsinstallaties” moesten beschikken. De Ombudsman is van

mening dat de wijze waarop de Commissie de offerte van het bedrijf van klager heeft geïnterpreteerd niet onredelijk is.

3.5 Wat EDC en Eunice betreft, is het waar dat het contract aan geen van beide werd toegekend. Volgens de Commissie voldeden de offertes van beide bedrijven nochtans aan het betrokken criterium. In het andere geval zou, zoals door klager wordt beweerd, de Commissie inschrijvers ongelijk hebben behandeld.

3.6 Het is natuurlijk in de eerste plaats aan het openbaar bestuur dat een aanbestedingsprocedure organiseert om te oordelen of deelnemers aan de in deze aanbesteding vastgelegde voorwaarden voldoen. De Ombudsman mag deze beoordeling niet door zijn eigen oordeel vervangen, maar dient enkel na te gaan of er duidelijk sprake is van een onredelijke beoordeling door het openbaar bestuur. De Ombudsman is van mening dat dit in deze zaak het geval is. Volgens de Ombudsman blijkt uit geen enkele passage van de door EDC en Eunice ingediende offertes dat deze bedrijven beschikten over “praktische ervaring inzake het ontwerpen van waterzuiveringsinstallaties”. De Ombudsman merkt op dat in deze passages niet eens wordt verwezen naar het ontwerpen van waterzuiveringsinstallaties. In deze omstandigheden is de Ombudsman van oordeel dat het bewijsmateriaal waarop de Commissie zich baseerde duidelijk niet voldoende is om te concluderen dat deze bedrijven aan de relevante voorwaarde voldeden. De Ombudsman komt derhalve tot de conclusie dat de Commissie deelnemers aan de aanbestedingsprocedure ongelijk blijkt te hebben behandeld. Dit is een geval van wanbeheer, en de Ombudsman vindt het noodzakelijk hierover een kritische opmerking te maken.

4 Conclusie

Op basis van het onderzoek van de Europese Ombudsman met betrekking tot deze klacht is het noodzakelijk de volgende kritische opmerkingen te maken:

Aanbestedingsprocedures moeten transparant zijn. Een goede bestuurlijke praktijk in dergelijke procedures vereist derhalve dat het openbaar bestuur een duidelijke omschrijving geeft van de voorwaarden waaraan deelnemers moeten voldoen. In deze zaak was het doorslaggevende criterium dat deelnemers moesten beschikken over “praktische ervaring inzake het ontwerpen van waterzuiveringsinstallaties”. Deze vereiste wordt nergens in het aanbestedingsdocument uitdrukkelijk vermeld. Evenmin was het duidelijk dat dit het doorslaggevende criterium voor deelnemers zou zijn. Doordat de Commissie duidelijk heeft nagelaten dit criterium nauwkeurig te omschrijven, heeft zij de selectieprocedure derhalve niet zo transparant gemaakt als deze had kunnen en moeten zijn. Dit vormt een geval van wanbeheer.

Een goede bestuurlijke praktijk vereist dat het openbaar bestuur inschrijvers gelijk behandelt. Volgens de Ombudsman blijkt uit geen enkele passage van de door EDC en Eunice ingediende offertes dat deze bedrijven beschikten over “praktische ervaring inzake het ontwerpen van waterzuiveringsinstallaties”. In deze omstandigheden is de Ombudsman van mening dat het bewijsmateriaal waarop de Commissie zich heeft gebaseerd niet de conclusie staft dat deze twee bedrijven aan de betrokken voorwaarde voldeden. De Ombudsman komt derhalve tot de conclusie dat de Commissie deelnemers ongelijk heeft behandeld. Dit vormt een geval van wanbeheer.

Aangezien deze aspecten van de zaak betrekking hebben op procedures in verband met specifieke gebeurtenissen die in het verleden hebben plaatsgevonden, is het niet opportuun om een minnelijke schikking na te streven. De Ombudsman sluit derhalve de zaak.

**DOOR DE COM-
MISSIE TE VOLGEN
PROCEDURES
VOOR DE
BEHANDELING VAN
KLACHTEN**

*Besluit inzake klacht
1194/2000/JMA tegen
de Europese
Commissie*

KLACHT

Klagers, beiden advocaat van het advocatenkantoor SJ Berwin & Co, hadden namens een groep Franse scheepseigenaars met een meerderheidsaandeel van Spaans kapitaal in december 1999 een formele klacht ingediend bij de Commissie. In deze klacht, die verband hield met de rol van de Commissie op grond van artikel 226 van het EG-Verdrag, stelden zij dat de Franse wetgeving, waarin de Franse nationaliteit als voorwaarde is gesteld voor de functies van kapitein of eerste scheepsofficier op Franse vissersschepen, in strijd is met het Gemeenschapsrecht.

De verantwoordelijke Commissiediensten (DG Werkgelegenheid en Sociale Zaken) antwoordden in februari 2000 dat de in de brief van klagers aangevoerde feiten geen schending van het Gemeenschapsrecht vormden en stelden voor dat zij hun klacht rechtstreeks tot de Franse rechtbanken zouden richten. Klagers waren van mening dat de Commissie geen passende aandacht aan hun klachten had geschonken en dat zij de voor de behandeling van formele klachten vastgelegde procedure niet had nageleefd. In een brief van mei 2000 namen zij opnieuw contact op met de verantwoordelijke Commissiediensten. In haar antwoord van juni 2000 bevestigde de Commissie haar eerdere argumenten.

In hun brief aan de Ombudsman beweerden klagers dat de Commissie hun klacht niet op correcte wijze had behandeld, zowel wat (i) de gevolgde procedure als wat (ii) de aangevoerde redenering betreft.

Met betrekking tot de procedure wezen klagers erop dat hun brief aan de Commissie van december 1999 als een formele klacht overeenkomstig artikel 226 van het EG-Verdrag bij het secretariaat-generaal van de Commissie was ingediend. Zij hadden erop gerekend dat de Commissiediensten hun brief als klacht zouden registreren en dat de procedure voor de behandeling van klachten van burgers zou worden toegepast. Klagers wezen erop dat de Commissie, in haar antwoord op het onderzoek op eigen initiatief van de Ombudsman naar de administratieve procedures voor de behandeling van klachten (OII 303/97/PD), had beweerd dat alle bij de Commissie ingediende klachten zonder uitzondering werden geregistreerd. Zij beweerden dat in hun geval deze eisen niet waren nagekomen. Klagers waren bovendien van mening dat het secretariaat-generaal van de Commissie hun brief niet alleen naar het DG Werkgelegenheid en Sociale Zaken had moeten sturen, maar ook andere betrokken diensten, zoals het DG Energie en Vervoer of het DG Visserij, had moeten raadplegen.

Met betrekking tot de redenering die de Commissie had gebruikt om geen onderzoek in te stellen naar de in de brief aangevoerde feiten, beweerden klagers dat de Commissie relevante jurisprudentie van de communautaire rechtbanken over het hoofd had gezien. Zij voegden daaraan toe dat de positie van de Commissie lijnrecht inging tegen het standpunt dat zij eerder had ingenomen met betrekking tot piloten van vliegtuigen. Klagers benadrukten echter dat dit aspect van de zaak geen deel uitmaakte van hun klacht bij de Ombudsman.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

De Commissie ging eerst in op de achtergrond van de zaak. Daarbij verwees zij naar de twee beweringen van klagers, namelijk dat haar diensten hun brief niet naar behoren hadden behandeld, zowel wat de gevolgde procedure als wat de aangevoerde redenering betreft.

De Commissie benadrukte dat de door het DG Werkgelegenheid en Sociale Zaken aangevoerde argumenten in deze zaak het lang gevestigde Commissiestandpunt over dit vraag-

stuk weerspiegelden. In een aantal inbreukprocedures tegen verscheidene lidstaten in het begin van de jaren '90 had de Commissie gesteld dat iedere beperking op de indienstneming van zeelieden op basis van nationaliteit onverenigbaar was met het beginsel van vrij verkeer van werknemers. De Commissie voegde daar echter aan toe dat ze in het kader van de inbreukprocedures die ze had ingeleid tegen verscheidene lidstaten altijd had onderstreept dat deze argumenten niet van toepassing waren op de functies van kapitein en eerste scheepsofficier. De meeste betrokken zaken waren door de verantwoordelijke lidstaten geregeld, behalve het geval van Frankrijk dat voor het Hof van Justitie diende gebracht te worden. Door de uitspraak van het Hof in deze zaak van 7 maart 1996 kon iedereen op de hoogte zijn van de argumenten van de Commissie.

Wat de interne raadpleging van andere diensten betreft, was de Commissie van oordeel dat dit onder haar uitsluitende bevoegdheid viel. Zij voegde daar echter aan toe dat andere diensten, met name degene die voor energie en vervoer verantwoordelijk zijn, waren geraadpleegd over het algemene standpunt van de Commissie, alsook over het specifieke geval dat door klagers aangehangig was gemaakt.

Ten slotte verklaarde de Commissie dat haar diensten hadden besloten de brief van klagers niet als een formele klacht te registreren, aangezien de Commissie reeds een ondubbelzinnig en standvastig standpunt had ingenomen over de in de brief van klagers aangekaarte kwestie.

Opmerkingen klagers

In hun opmerkingen over het standpunt van de Commissie merkten klagers op dat de Commissie niet was ingegaan op hun bewering dat zij had nagelaten hun formele klacht te registreren. Zij beweerden dat deze registratie de burger verscheidene procedurele waarborgen biedt, hetgeen in deze zaak niet in acht was genomen.

Klagers betwistten ook de inhoudelijke argumenten die de Commissie had aangevoerd om geen onderzoek naar hun klacht in te stellen. Zij beweerden dat de Commissie ongelijke criteria had toegepast met betrekking tot de toelaatbare beperkingen op het vrij verkeer van werknemers, al naargelang van de betrokken beroepsgroep en de ter zake verantwoordelijke Commissiedienst. Volgens hen had de Commissie de in artikel 39, leden 3 en 4 van het EG-Verdrag vastgelegde uitzonderingen op het vrije verkeer van werknemers, met name de toepassing van deze uitzonderingen op kapiteins van schepen, niet volledig ingeschat. Zij wezen er echter op dat hun opmerkingen over de redenering van de Commissie secundair en ondergeschikt waren aan hun enige klacht bij de Ombudsman, namelijk de incorrecte behandeling van hun brief, die bestond in een formele klacht bij de Commissie.

BESLUIT

1 Te volgen procedures voor de behandeling van klachten

1.1 Klagers beweerden dat de Commissie de vastgelegde procedures voor de behandeling van hun klacht niet had geëerbiedigd. Zij registreerde hun brief niet als een klacht, wat in strijd is met de publieke toezeggingen die zij had gedaan naar aanleiding van het onderzoek op eigen initiatief van de Ombudsman 303/97/PD, en er had geen passende raadpleging van alle betrokken Commissiediensten plaatsgevonden.

1.2 De Commissie beweerde dat haar diensten hadden besloten de brief van klager niet als een formele klacht te registreren, omdat zij van mening waren dat het voorwerp van de brief geen schending van het Gemeenschapsrecht vormde. Wat het gebrek aan interne raadpleging betreft, was de Commissie van mening dat deze zaak onder haar uitsluitende bevoegdheid viel. Zij voegde daar echter aan toe dat deze raadpleging wel degelijk had plaatsgevonden.

1.3 Overeenkomstig artikel 211 van het EG-Verdrag is het één van de fundamentele taken van de Commissie om als “hoedster van de Verdragen” toe te zien op de correcte toepassing van het Gemeenschapsrecht in alle lidstaten. In het kader van deze taak doet zij onderzoek naar mogelijke inbreuken op het Gemeenschapsrecht, die hoofdzakelijk onder haar aandacht worden gebracht door de klachten van burgers.

Indien de Commissie op basis van het onderzoek tot de conclusie komt dat een lidstaat zijn Verdragsverplichtingen niet is nagekomen, heeft zij op grond van artikel 226 de mogelijkheid om een inbreukprocedure tegen de betrokken lidstaat te openen en, indien noodzakelijk, de zaak voor het Europees Hof van Justitie te brengen.

Gezien de ernstige gevolgen die aan deze procedure zijn verbonden, moet ze worden toegepast met volledige inachtneming van de ter zake geldende inhoudelijke en procedurele voorschriften, teneinde de rechten van alle betrokken partijen te beschermen.

1.4 Met betrekking tot de procedurele voorschriften die de Commissie moet volgen bij de behandeling van formele klachten van burgers, merkte de Ombudsman op dat de Commissie de criteria daarvoor had vastgelegd in haar antwoord op het initiatiefonderzoek van de Ombudsman naar de administratieve procedures voor de behandeling van klachten betreffende inbreuken van lidstaten op het Gemeenschapsrecht⁵⁵, alsmede in de bijlage die bij haar standaardklachtformulier is gevoegd⁵⁶.

In haar antwoord op het eigen initiatief van de Ombudsman had de Commissie de volgende toezegging gedaan:

“[...] klachten van individuen [...] genieten procedurele waarborgen die de Commissie voortdurend heeft ontwikkeld en verbeterd [...];

[...]alle klachten die de Commissie bereiken, worden geregistreerd en op deze regel [worden] geen uitzonderingen [...] gemaakt. Wanneer de Commissie een klacht ontvangt, bevestigt zij in een brief aan klager de ontvangst van de desbetreffende klacht met in een bijlage een uiteenzetting van de nadere bijzonderheden van de inbreukprocedure”.

In de bijlage van het klachtformulier van de Commissie wordt in detail beschreven welke procedurele waarborgen gelden wanneer een brief als klacht wordt geregistreerd:

“(a) Iedere klacht krijgt [...] nadat ze bij het secretariaat-generaal van de Commissie is geregistreerd, een officieel nummer toegekend; vervolgens wordt aan de klager/klaagster een ontvangstbevestiging gezonden waarin dit referentienummer is vermeld [...] [een officieel referentienummer - dat bij iedere briefwisseling moet worden vermeld].

(b) Wanneer de Commissie het nodig acht stappen te ondernemen bij de instantie van de lidstaat tegen wie de klacht is gericht, wordt rekening gehouden met de wensen die klager/klaagster in verband met de vertrouwelijkheid (punt 15 van het formulier) kenbaar heeft gemaakt.

(c) De Commissie streeft ernaar binnen een termijn van twaalf maanden, te rekenen vanaf de datum van registratie van de klacht [...], ten aanzien van de verdere behandeling van de klacht een besluit te nemen.

(d) Wanneer de bevoegde diensten overwegen om de Commissie voor te stellen het dossier van de klacht af te sluiten, wordt de klager daarvan vooraf in kennis gesteld.”

⁵⁵ Besluit inzake onderzoek op eigen initiatief 303/97/PD, Jaarverslag 1997 van de Europese Ombudsman, blz. 299-300

⁵⁶ Niet-naleving van het Gemeenschapsrecht door een lidstaat: standaardklachtformulier dat bij de Europese Commissie moet worden ingediend; PB C 119 van 30.04.1999, blz. 5

1.5 Deze procedurele waarborgen hebben echter geen rechtstreekse invloed op de maatregelen die de Commissie dient te nemen in antwoord op de beweringen die in de klacht worden geformuleerd.

Zoals de Commissie zelf heeft aangegeven in de toelichting bij het standaardklachtformulier:

“De diensten van de Commissie mogen beoordelen, overeenkomstig de door de Commissie vastgestelde voorschriften en prioriteiten inzake de inleiding van inbreukprocedures, of aan een klacht al dan niet gevolg moet worden gegeven.”

Ongeacht de aard van de door de Commissie te nemen maatregelen, is het bestaan van bepaalde procedurele waarborgen een garantie dat de klacht naar behoren wordt behandeld.

1.6 Klagers dienden overeenkomstig artikel 226 van het EG-Verdrag een formele klacht in bij de Commissie. In haar antwoord op het onderzoek op eigen initiatief van de Ombudsman met betrekking tot administratieve procedures voor de behandeling van klachten (303/97/PD), had de Commissie zich ertoe verbonden alle naar haar gestuurde klachten zonder uitzondering te registreren. Ondanks deze publieke toezegging hadden de bevoegde diensten dit voorschrift in het onderhavige geval niet toegepast.

Door de klacht niet te registreren had de Commissie de procedurele waarborgen, die zij zelf had ingesteld om een correcte procedure te waarborgen, naast zich neergelegd.

De Ombudsman was derhalve van mening dat dit verzuim van de Commissie een geval van wanbeheer vormde.

1.7 Wat het vermeende gebrek aan interne raadpleging van de verschillende Commissiediensten betreft, was de Ombudsman van oordeel dat de coördinatie van de verschillende Commissiediensten en hun graad van betrokkenheid in bepaalde beslissingen aspecten zijn die logischerwijs vallen onder de bevoegdheid van de Commissie om haar interne organisatie te regelen.

De Ombudsman was derhalve van mening dat in dit soort zaken een onderzoek alleen gerechtvaardigd is wanneer deze aspecten de onmiddellijke en directe oorzaak zijn van de niet-naleving van een bindend voorschrift of beginsel door de betrokken instelling.

In dit geval bleek de Commissie echter een interne raadpleging van haar diensten te hebben uitgevoerd. De Ombudsman kwam derhalve tot de conclusie dat er geen sprake was van wanbeheer met betrekking tot dit aspect van de zaak.

2 Behandeling van de beweringen van klagers

2.1 Klagers voerden aan dat de Commissie de in hun klacht geformuleerde beweringen niet grondig had behandeld, met name door geen rekening te houden met bestaande jurisprudentie. In hun opmerkingen verklaarden klagers echter dat hun standpunt over de gegrondheid van de argumenten van de Commissie niet het voorwerp was van hun klacht bij de Ombudsman, maar slechts secundair en ondergeschikt was aan deze klacht.

2.2 In het licht van de hierboven geformuleerde overwegingen was de Ombudsman van mening dat er geen gronden waren om met betrekking tot dit aspect van de zaak een onderzoek in te stellen.

3 Conclusie

Op basis van het onderzoek van de Europese Ombudsman met betrekking tot deze klacht bleek het noodzakelijk de volgende kritische opmerking te maken:

Klagers dienden overeenkomstig artikel 226 van het EG-Verdrag een formele klacht in bij de Commissie. In haar antwoord op het onderzoek op eigen initiatief van de Ombudsman met betrekking tot administratieve procedures voor de behandeling van klachten (303/97/PD), verbond de Commissie zich ertoe alle naar haar gestuurde klachten zonder uitzondering te registreren. Ondanks deze publieke toezegging hadden de bevoegde diensten dit voorschrift in deze zaak niet toegepast.

Door de klacht niet te registreren, had de Commissie de procedurele waarborgen die zij zelf had ingesteld om een correcte procedure te garanderen naast zich neergelegd.

De Ombudsman was derhalve van mening dat dit verzuim van de Commissie een geval van wanbeheer was.

Omdat het bij dit aspect van de zaak ging om procedures in verband met specifieke gebeurtenissen die in het verleden hadden plaatsgevonden, was het niet opportuun een minnelijke schikking na te streven. De Ombudsman sluit derhalve de zaak.

FOLLOW-UP DOOR DE INSTELLING

In oktober 2001 stuurde de Europese Commissie haar opmerkingen over de kritische opmerking van de Ombudsman.

Zij verwees in de eerste plaats naar de toezeggingen die zij had gedaan in antwoord op de conclusies van de Ombudsman in besluit 995/98/OV (zaak betreffende Macedonian Metro Joint Venture)⁵⁷. De Commissie had zich ertoe verbonden om gecodificeerde regels op te stellen voor de betrekkingen tussen klager en Commissiediensten in precontentieuze procedures op grond van artikel 226.

De Commissie stemde ermee in om het voorwerp van de kritische opmerking bij deze zaak te behandelen in het kader van de procedurevoorschriften die zij momenteel aan het opstellen is.

NIET-BETALING VAN GOEDGEKEUR- DE SUBSIDIE IN HET KADER VAN HET ECIP- PROGRAMMA

*Besluit inzake klacht
396/2001/ME tegen de
Europese Commissie*

KLACHT

Klager schreef in maart 2001 naar de Ombudsman namens de Marokkaanse onderneming Suède-Maroc Marzipan. De klacht had betrekking op het programma EG-Investeringspartners (ECIP), dat door de Europese Commissie wordt beheerd overeenkomstig Verordening 213/96⁵⁸. Op 20 maart 1998 diende klager via zijn financiële instelling, de BMCE Bank in Marokko, een aanvraag in voor een ECIP-subsidie voor de vestiging van een textielbedrijf in Marokko met Zweedse technologie. Op 26 november 1998 werd besloten aan klager een subsidie toe te kennen (ref. 3495) en op 15 december 1998 bracht de Commissie de betrokken financiële instelling, de BMCE Bank, op de hoogte van deze beslissing.

Volgens klager werd de subsidie nooit betaald, ondanks de beslissing van de Commissie van 26 november 1998. De onderneming in Marokko had in juni 1999 met haar werkzaamheden moeten beginnen, maar werd nu met lastige vertragingen geconfronteerd. Klager had getracht de Commissie telefonisch te contacteren, maar geen enkele uitleg gekregen. Zijn brieven aan de Commissie van 27 januari en 28 maart 2000 waren onbeantwoord gebleven. Op 2 november 2000 schreef Suède-Maroc Marzipan opnieuw naar de

⁵⁷ Zie het tweede besluit in deze sectie.

⁵⁸ Verordening (EG) nr 213/96 van de Raad van 29 januari 1996 betreffende de tenuitvoerlegging van het financieel instrument "EC Investment Partners" ten behoeve van de landen van Zuid-Amerika, Azië, het Middellandse-Zeegebied en Zuid-Afrika, PB L 28/1996, blz. 2

Commissie. Op 15 november 2000 diende klager bij de Ombudsman een klacht in met betrekking tot de niet-beantwoording van zijn brieven door de Commissie (klacht 1467/2000/ME). Na de interventie van de Ombudsman in deze zaak stuurde de Commissie een voorlopig antwoord op 23 november en een antwoord ten gronde in het Frans op 30 november 2000 en in het Zweeds op 21 december 2000. De Commissie bevestigde dat het project subsidiabel was bevonden op 26 november 1998, maar verklaarde dat de Commissie het contract niet kon ondertekenen omdat de kaderovereenkomst tussen de Commissie en de financiële instelling, de BMCE Bank, in 1997 was verstreken.

Op 21 november en 4 december 2000 schreef de Commissie naar de BMCE Bank met de mededeling dat er niet langer een kaderovereenkomst tussen hen beide bestond. In een brief van 15 januari 2001 aan de Commissie verklaarde de BMCE Bank bereid te zijn een overeenkomst te ondertekenen waardoor het project van klager kon worden gefinancierd. Vervolgens schreef klager op 26 januari 2001 naar de Commissie dat de BMCE Bank bereid was een overeenkomst te ondertekenen. Op 9 maart 2001 schreef de Commissie een brief naar zowel klager als de BMCE Bank, waarin zij benadrukte dat het ECIP-programma was gebaseerd op Verordening 213/96, die op 31 december 1999 was verstreken. Er was derhalve geen rechtsgrondslag op basis waarvan de Commissie kon doorgaan met de financiering van het project van klager.

Tegen deze achtergrond diende klager bij de Ombudsman een klacht in. Klager beweerde dat de Commissie had nagelaten: (i) de financiële instelling, de BMCE Bank, ervan op de hoogte te brengen dat zij een overeenkomst moest sluiten met de Commissie, (ii) de BMCE Bank een nieuwe overeenkomst te sturen en (iii) klager op de hoogte te brengen van de redenen voor de niet-betaling van de goedgekeurde subsidie.

Klager beweerde dat de betaling moest worden uitgevoerd.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

De klacht werd naar de Europese Commissie doorgezonden. In haar standpunt verwees de Commissie naar Verordening 213/96 als rechtsgrondslag voor ECIP en het feit dat de verordening op 31 december 1999 was verstreken. Op 22 december 1999 besloot de Commissie geen voorstel tot verlenging van de verordening bij het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie in te dienen, waardoor het programma ophield te bestaan. In april 2001 werd een nieuwe verordening⁵⁹ aangenomen, maar deze voorziet slechts in de afsluiting en afwikkeling van lopende projecten.

Op 20 maart 1998 diende Suède-Maroc via zijn financiële instelling, de BMCE Bank, een aanvraag in voor een subsidie in het kader van het ECIP-programma (faciliteit nr. 4). Nadat het beheerscomité van ECIP op 26 november 1998 een gunstig advies had uitgebracht, bracht de Commissie op 15 december 1998 de financiële instelling, de BMCE Bank, ervan op de hoogte dat zij haar goedkeuring had gegeven aan een subsidie van 150.000 € voor het project van klager. Na onderzoek van het dossier bleek dat de Commissie het contract voor de subsidie niet kon ondertekenen, omdat de noodzakelijke kaderovereenkomst tussen de Commissie en de BMCE Bank op 30 juni 1997 was verstreken en niet was verlengd. De Commissie kon derhalve noch het contract met de BMCE Bank ondertekenen noch het door Suède-Maroc Marzipan voorgestelde project financieren. Bovendien kon er geen nieuwe financiële toezegging worden gedaan, aangezien

⁵⁹ Verordening (EG) nr. 772/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 4 april 2001 betreffende de afsluiting en afwikkeling van projecten die door de Commissie zijn goedgekeurd krachtens Verordening (EG) nr. 213/96 van de Raad van 29 januari 1996 betreffende de tenuitvoerlegging van het financieel instrument "EC Investment Partners" ten behoeve van de landen van Zuid-Amerika, Azië, het Middellandse-Zeegebied en Zuid-Afrika, PB L 112/2001, blz. 1

Verordening 213/96 inmiddels was verstreken en er geen rechtsgrondslag meer was. De Commissie bracht de BMCE Bank en Suède-Maroc Marzipan hiervan op de hoogte bij schrijven van 21 en 30 november, 4 en 21 december 2000 en 9 maart 2001.

De Commissie wees erop dat de kaderovereenkomst die zij op grond van Verordening 213/96 met de financiële instelling had gesloten geen enkele juridische band creëerde tussen de Commissie en de eindbegunstigde, in dit geval klager. Bovendien schiep de overeenkomst geen rechten voor de eindbegunstigde, zoals het recht om een subsidie of compensatie te ontvangen indien de aanvraag werd afgewezen. In de brief van 15 december 1998 werd uitdrukkelijk verklaard dat dit geen enkele afbreuk deed aan de formele goedkeuring van het voorstel door de Commissie en dat deze brief derhalve geen enkele verbintenis van de kant van de Commissie inhield.

Met betrekking tot de eerste bewering van klager dat de Commissie had nagelaten de BMCE Bank ervan op de hoogte te brengen dat een overeenkomst tussen haar en de Commissie noodzakelijk was, wees de Commissie erop dat er wel een overeenkomst was, maar dat deze op 30 juni 1997 was verstreken. De Commissie verwees naar artikel 13, lid 4 van de overeenkomst, waarin het volgende wordt gesteld: *“Na beëindiging van deze overeenkomst is het de FI [financiële instelling] niet meer toegestaan om nieuwe projecten in te dienen”*. De Commissie was derhalve van mening dat de BMCE Bank als betrokken financiële instelling wist dat aanvragen voor projecten niet konden worden aanvaard als er geen overeenkomst van kracht was.

Met betrekking tot de tweede bewering, namelijk dat de Commissie had nagelaten de BMCE Bank een nieuwe overeenkomst te sturen, verwees de Commissie naar artikel XI van de overeenkomst, waarin het volgende staat: *“Deze overeenkomst treedt in werking op de datum van ondertekening en blijft tot 30 juni 1997 van kracht. De overeenkomst kan door middel van een uitdrukkelijke briefwisseling tussen de contractanten voor opeenvolgende periodes van één jaar worden verlengd”*. De Commissie beweerde dat de BMCE Bank derhalve wist wanneer de overeenkomst verstreek. De BMCE Bank had geen enkele keer de Commissie ervan op de hoogte gebracht dat zij de overeenkomst wenste te verlengen. Omdat de Commissie destijds 150 soortgelijke overeenkomsten moest behandelen, nam zij zelf geen initiatief om de overeenkomst te verlengen, maar vond zij dat dit initiatief logischerwijs van de financiële instelling moest uitgaan.

Met betrekking tot de derde bewering, namelijk dat de Commissie had verzuimd klager in kennis te stellen van de redenen voor de niet-betaling van de toegekende subsidie, verklaarde de Commissie dat zij volgens de kaderovereenkomst contacten onderhield met de financiële instelling, in dit geval de BMCE Bank, en niet met klager als eindbegunstigde.

Uit het standpunt van de Commissie bleek dat zij de vordering tot betaling van klager afwees.

Opmerkingen klager

In zijn opmerkingen handhaafde klager zijn klacht. Hij wees erop dat de Commissie in haar brief van 15 december 1998, waarin de subsidie werd toegekend, geen melding maakte van het feit dat de kaderovereenkomst was verstreken. Volgens klager had de Commissie de plicht om, onmiddellijk nadat zij de aanvraag had ontvangen, de BMCE Bank ervan op de hoogte te brengen dat de overeenkomst was verstreken. Klager verwees ook naar het feit dat hij van januari tot september 2000 had getracht in contact te treden met de persoon die voor het ECIP-programma verantwoordelijk was. Pas nadat hij contact had opgenomen met de Ombudsman, reageerde de Commissie. Klager was van mening dat de brief van 15 december 1998 een juridisch bindend contract was, en hij rekende erop dat de Commissie het zou naleven.

Daarenboven had klager in een telefoongesprek met het secretariaat van de Ombudsman voorgesteld dat in geval van een negatief besluit het project via een ander programma van de Commissie zou worden gefinancierd.

De Ombudsman merkt op dat het niet de taak is van de Ombudsman om voor de financiering van specifieke projecten van klagers te zorgen. Het staat klager echter vrij om subsidies bij de Commissie aan te vragen.

BESLUIT

1 Niet-melding van de noodzaak van een overeenkomst

1.1 Klager beweerde dat de Commissie had nagelaten de financiële instelling, BMCE Bank, op de hoogte te brengen van de noodzaak van een overeenkomst tussen haar en de Commissie.

1.2 De Commissie wees erop dat er een overeenkomst bestond, maar dat deze op 30 juni 1997 was verstreken. De Commissie verwees naar artikel 13, lid 4 van de overeenkomst, waarin het volgende werd gezegd: *“Na de beëindiging van deze overeenkomst is het de FI [financiële instelling] niet meer toegestaan om nieuwe projecten in te dienen”*. De Commissie was derhalve van mening dat de BMCE Bank, als betrokken financiële instelling, wist dat aanvragen voor projecten niet konden worden aanvaard indien er geen overeenkomst van kracht was.

1.3 De Ombudsman merkt op dat overeenkomstig Verordening 213/96⁶⁰ de Commissie een kaderovereenkomst met de financiële instelling moet ondertekenen. Er werd een overeenkomst ondertekend met de BMCE Bank, en deze overeenkomst verstreek op 30 juni 1997. Louter door deze overeenkomst te ondertekenen, had de BMCE Bank moeten weten dat deze overeenkomst noodzakelijk was, maar ook in de overeenkomst zelf was bepaald dat het een vereiste was. Bovendien bevat de verordening geen enkele verplichting voor de Commissie om partners over de noodzaak van een overeenkomst op de hoogte te brengen.

1.4 Volgens de Ombudsman is er derhalve geen sprake van wanbeheer door de Commissie met betrekking tot dit aspect van de klacht.

2 Niet-sturen van een nieuwe overeenkomst

2.1 Klager beweerde dat de Commissie had nagelaten een nieuwe overeenkomst naar de BMCE Bank te sturen.

2.2 De Commissie verwees naar artikel XI van de overeenkomst, waarin het volgende staat: *“Deze overeenkomst treedt in werking op de datum van ondertekening en blijft tot 30 juni 1997 van kracht. De overeenkomst kan door middel van een uitdrukkelijke briefwisseling tussen de contractanten voor opeenvolgende periodes van één jaar worden verlengd”*. De Commissie beweerde dat de BMCE Bank derhalve wist wanneer de overeenkomst verstreek. De BMCE Bank had geen enkele keer de Commissie ervan op de hoogte gebracht dat zij de overeenkomst wenste te verlengen.

2.3 De Ombudsman merkt op dat noch Verordening 213/96 noch de kaderovereenkomst de Commissie ertoe leken te verplichten de overeenkomst te verlengen. De overeenkomst verwijst naar *“een uitdrukkelijke briefwisseling tussen de contractanten”*. Onder deze omstandigheden kan men de Commissie niet bekritisieren voor het feit dat zij geen nieuwe overeenkomst naar de BMCE Bank heeft gestuurd.

---

⁶⁰ Verordening (EG) nr 213/96 van de Raad van 29 januari 1996 betreffende de tenuitvoerlegging van het financieel instrument “EC Investment Partners” ten behoeve van de landen van Zuid-Amerika, Azië, het Middellandse-Zeegebied en Zuid-Afrika, PB L 28/1996, blz. 2

2.4 De Ombudsman is derhalve van oordeel dat er met betrekking tot dit aspect van de klacht geen sprake was van wanbeheer door de Commissie.

3 Niet op de hoogte brengen van de redenen voor niet-betaling

3.1 Klager beweerde dat de Commissie klager niet op de hoogte had gebracht van de redenen voor de niet-betaling van de goedgekeurde subsidie.

3.2 De Commissie beweerde dat zij overeenkomstig de kaderovereenkomst in contact stond met de financiële instelling, in dit geval de BMCE Bank, en niet met klager als eindbegunstigde.

3.3 Volgens de Ombudsman heeft de Commissie niet alleen een verantwoordelijkheid tegenover de financiële instelling, maar ook ten opzichte van klager als eindbegunstigde⁶¹. In de onderhavige zaak bracht de Commissie de BMCE Bank op 15 december 1998 ervan op de hoogte dat het project van klager gefinancierd kon worden na ondertekening van een contract. Klager contacteerde de Commissie bij schrijven van 27 januari en 28 maart 2000. De Commissie antwoordde pas in november en december 2000 na een nieuwe brief van klager van 2 november 2000 en de interventie van de Ombudsman.

3.4 De Ombudsman erkent dat de Commissie klager inmiddels op de hoogte heeft gebracht, in haar brieven van november en december 2000 en maart 2001, van de redenen voor de niet-betaling van de subsidie. Dit is echter niet tijdig gebeurd.

3.5 Volgens de beginselen van behoorlijk bestuur moeten de communautaire instellingen antwoorden op de brieven van burgers. In het onderhavige geval antwoordde de Commissie niet op de brieven van klager en verzuimde zij daardoor hem tijdig te informeren over ernstige problemen die zijn belangen waarschijnlijk zouden schaden. Dit is een geval van wanbeheer. De Ombudsman zal derhalve een kritische opmerking tot de Commissie richten.

3.6 Uit dit besluit blijkt dat niet tegemoet kon worden gekomen aan de eis van klager.

4 Conclusie

Op basis van het onderzoek van de Ombudsman met betrekking tot deze klacht is het noodzakelijk de volgende kritische opmerking te maken:

Volgens de beginselen van behoorlijk bestuur moeten de communautaire instellingen en organen de brieven van burgers beantwoorden. In het onderhavige geval gaf de Commissie geen antwoord op de brieven van klager en verzuimde zij derhalve om hem tijdig op de hoogte te brengen van ernstige problemen die zijn belangen waarschijnlijk zouden schaden. Dit is een geval van wanbeheer.

Aangezien deze aspecten van de zaak betrekking hebben op procedures in verband met specifieke gebeurtenissen die in het verleden hebben plaatsgevonden, is het niet opportuun om een minnelijke schikking na te streven. De Ombudsman sluit derhalve de zaak.

---

⁶¹ Zie de aanvullende opmerkingen in het besluit van de Europese Ombudsman van 12 december 2000 inzake klacht 573/2000/GG tegen de Europese Commissie, beschikbaar op de website van de Ombudsman: <http://www.euro-ombudsman.eu.int>.

MISLEIDENDE FORMULERING VAN AANBESTEDING

Besluit inzake klacht 866/2001/GG tegen de Europese Commissie

KLACHT

Klager, een vertaler, had in antwoord op een door de Europese Commissie gepubliceerde aanbesteding (referentienummer 2000/S 144-094468 – Vertalingen naar het Duits) een offerte ingediend.

Volgens punt 2.1 van het ‘Bestek’ moesten de inschrijvers een “amtliche Bescheinigung” (officieel document) indienen waaruit bleek dat zij hun belastingen en sociale zekerheidsbijdragen in hun lidstaat hadden betaald. Klager contacteerde zijn belastingadviseur, die hem meedeelde dat hij geen “officieel” document kon verstrekken. Klager richtte zich vervolgens tot de belastingdienst van zijn woonplaats in Duitsland, die hem meedeelde niet in staat te zijn dergelijke documenten te verstrekken aan zelfstandigen zoals klager. De belastingdienst gaf klager echter wel een document waarin dit feit werd bevestigd. Klager voegde dit document bij zijn offerte.

Op 29 maart 2001 werd klager ervan op de hoogte gebracht dat zijn offerte was afgewezen omdat hij het vereiste document niet had ingediend. Op 4 april 2001 ging klager in beroep tegen deze beslissing, erop wijzende dat het niet zijn schuld was dat hij dit officieel document niet kon voorleggen. De belastingdienst was niet in staat geweest dit document te verstrekken en er was geen enkele andere instantie die dit soort attesten kon afgeven. Hij verklaarde op zijn erewoord dat hij altijd zijn verplichtingen om belastingen en sociale zekerheidsbijdragen te betalen was nagekomen. Voorts wees klager erop dat hij een aantal jaren als vertaler voor de Commissie en het Vertaalbureau voor de organen van de EU had gewerkt. De Commissie verwierp de klacht op 30 mei 2001, erop wijzende dat zij niet had aangedrongen op een attest van de belastingdienst “maar uitdrukkelijk had aangegeven dat ook andere documenten (bijvoorbeeld een verklaring van uw belastingadviseur) mogelijk waren”.

In zijn klacht, die hij in juni 2001 bij de Ombudsman indiende, ontkende klager deze informatie te hebben ontvangen. Hij voegde daaraan toe dat de betrokken dienst hem telefonisch had meegedeeld dat er blijkbaar sprake was van een “ongelukkige” vertaling van de aanbesteding naar het Duits en hem had aangeraden contact op te nemen met de Ombudsman.

Klager beweerde dat hij op incorrecte wijze was uitgesloten van de aanbesteding.

ONDERZOEK

De klacht werd naar de Commissie doorgezonden.

Standpunt Commissie

In haar standpunt formuleerde de Commissie de volgende opmerkingen.

In juli 2000 schreef de vertaaldienst van de Commissie in totaal elf aanbestedingen uit, met als doel nieuwe lijsten van externe vertalers op te stellen. De aanbesteding voor het Duits werd op 29 juli 2000 in het Publicatieblad gepubliceerd onder referentienummer 2000/S 144-094468⁶². De betrokken documenten – de aanbesteding, het bestek en een ontwerpcontract – werden via de *Europa*-server van de Commissie in elektronische vorm aan het publiek beschikbaar gesteld. Voorts werd een brief verstuurd naar de personen (met inbegrip van klager) die geregistreerd stonden in de databank van de freelance vertalers die voor de Commissie werken. In deze brief werden de geadresseerden uitgenodigd offertes in te dienen. Deze offertes moesten ten laatste op 2 oktober 2000 bij de Commissie zijn aangekomen.

⁶² PB 2000 S 144

In totaal ontving de Commissie 117 offertes voor de betrokken aanbesteding. Deze offertes werden geëvalueerd in een procedure die in twee fases verliep. In een eerste fase werd nagegaan of bepaalde formele vereisten waren vervuld. Vervolgens werden de overblijvende offertes geëvalueerd door een jury bestaande uit ervaren ambtenaren, die onderzochten of de offertes voldeden aan de in de aanbesteding en het bestek vastgestelde criteria en voorwaarden.

In punt 2.1 van het bestek waren vijf criteria voor de uitsluiting van inschrijvingen vastgelegd. Met betrekking tot vier van deze criteria was het voldoende dat inschrijvers een verklaring indienden. Wat het vijfde criterium betreft, bepaalde het bestek dat inschrijvers een “officieel document” (“amtliche Bescheinigung”) moesten indienen waaruit bleek dat zij hadden voldaan aan hun belasting- en sociale zekerheidsverplichtingen in hun lidstaat. De uitdrukking “officieel document” moest derhalve naast de term “verklaring” worden geplaatst. Dit betekende dat een attest van een bevoegde instantie noodzakelijk was om aan te tonen dat de betrokken verplichtingen waren nagekomen. Er was echter niet precies vermeld om welke instantie het ging. Aangezien de aanbesteding aan deelnemers van 15 lidstaten was gericht, moest dienaangaande enige ruimte aan de inschrijvers worden gelaten.

De in het Publicatieblad bekendgemaakte aanbesteding, die in geval van geschil de enige juridisch bindende tekst was, voorzag naast deze mogelijkheden voor de inschrijvers bovendien in een aanvullende bepaling, namelijk dat een inschrijver moest voorzien in bewijsmateriaal waaruit bleek dat hij zijn verplichtingen met betrekking tot de betaling van belastingen en sociale zekerheidsbijdragen had vervuld overeenkomstig de wettelijke bepalingen van de lidstaat of de lidstaten waarin hij was gevestigd (punt 14 b).

De jury had geoordeeld dat ofschoon klager zich tot de belastingdienst had gericht, hij geen bewijsmateriaal had ingediend om aan te tonen dat hij zijn belastingen had betaald. Klager was op 29 maart 2001 ervan op de hoogte gebracht dat zijn offerte was geweigerd. Tezelfdertijd had men hem echter ook medegedeeld dat hij tot 30 april 2001 tegen deze beslissing in beroep kon gaan.

Klager telefoneerde vervolgens naar de bevoegde dienst van de Commissie om uitleg te vragen en om te verklaren dat hij het oneens was met deze beslissing. De Commissiediensten verstrekten hem de noodzakelijke informatie om een verzoek tot een hernieuwd onderzoek van zijn inschrijving in te dienen. Klager tekende beroep aan in een brief van 4 april 2001. Dit beroep werd door de Commissie verworpen.

De Commissie was van mening dat klager de uitdrukking “officieel document” te eng had geïnterpreteerd. Het document van de Duitse belastingdienst dat klager had voorgelegd aan de Commissie bevestigde dat deze instantie niet in staat was een “amtliche Bescheinigung” te verstrekken. Dit betekende echter niet dat een dergelijk document niet door een andere instantie kon worden afgegeven. Volgens de Commissie had klager dit document ergens anders moeten proberen te bemachtigen. In deze context merkte de Commissie op dat uit een onderzoek van 57 van de 84 door haar aanvaarde offertes was gebleken dat de succesvolle deelnemers een attest van hun belastingadviseur, een attest van een advocaat of een “Lohnsteuerkarte” (belastingbiljet) hadden voorgelegd. De Commissie was ook van mening dat klager te laat in actie was gekomen, aangezien hij zich pas op 2 oktober 2000 tot de belastingdienst had gericht, dit wil zeggen op de slotdag van de inschrijvingen. Verder was de Commissie van mening dat klager had nagelaten de betrokken Commissiedienst te raadplegen die het beste in staat was hem te helpen. In deze context wees de Commissie erop dat in de brief waarin de geadresseerden werden uitgenodigd om offertes in te dienen ook werd vermeld dat de betrokken dienst ter beschikking stond om aanvullende informatie over technische aspecten van de aanbesteding te verschaffen.

Opmerkingen klager

Er werden geen opmerkingen van klager ontvangen.

BESLUIT

1 Onterechte uitsluiting van aanbesteding

1.1 In antwoord op een door de Commissie gepubliceerde aanbesteding (referentienummer 2000/S 144-094468 – Vertalingen naar het Duits) diende klager een offerte in. Volgens punt 2.1 van het bestek moesten de inschrijvers een “amtliche Bescheinigung” (officieel document) indienen waaruit bleek dat zij hun belastingen en sociale zekerheidsbijdragen in hun lidstaat hadden betaald. Klager contacteerde zijn belastingadviseur, die hem meedeelde dat hij geen “officieel” document kon verstrekken. Klager richtte zich vervolgens tot de belastingdienst van zijn woonplaats in Duitsland, die hem meedeelde dat hij niet in staat was dergelijke documenten aan zelfstandigen zoals klager te verstrekken. De belastingdienst gaf klager echter wel een document waarin dit feit werd bevestigd. Klager voegde dit document bij zijn offerte. De Commissie verwierp de inschrijving op grond van het feit dat klager het vereiste document niet had ingediend. Klager beweert dat deze uitsluiting van de aanbesteding incorrect was.

1.2 De Commissie is van mening dat klager de uitdrukking “officieel document” te eng had geïnterpreteerd. Zij is ook van oordeel dat klager te laat in actie was gekomen, aangezien hij zich pas op 2 oktober 2000 tot de belastingdienst had gericht, dit wil zeggen op de slotdag van de inschrijvingen. Verder is de Commissie van mening dat klager had nagelaten de betrokken Commissiedienst te raadplegen die het beste in staat was hem te helpen. In deze context wijst de Commissie erop dat in de brief waarin de geadresseerden werden uitgenodigd om offertes in te dienen ook werd vermeld dat de betrokken dienst ter beschikking stond om aanvullende informatie over technische aspecten van de aanbesteding te verschaffen.

1.3 Klager gaf geen commentaar op het standpunt van de Commissie.

1.4 Alvorens in te gaan op de inhoudelijke aspecten van de zaak, moet worden opgemerkt dat de Ombudsman de Commissie had gevraagd om binnen een periode van drie maanden een standpunt over de klacht in te dienen. Iets meer dan een maand nadat de Commissie de klacht had ontvangen, werd het zeer uitvoerige standpunt van de Commissie reeds verstuurd. Bij dit standpunt werd een uitgebreid pakket met alle relevante documenten gevoegd. De Ombudsman wenst te benadrukken dat hij waardering heeft voor de aanzienlijke inspanningen die de Commissie heeft geleverd om de behandeling van deze klacht te bespoedigen.

1.5 De Ombudsman merkt op dat volgens het bestek de inschrijvers een “amtliche Bescheinigung” (officieel document) moesten indienen waaruit bleek dat zij aan de betrokken verplichtingen hadden voldaan. Ofschoon niet was gespecificeerd welke persoon of instantie dit document moest afgeven, bleek de gebruikte uitdrukking duidelijk te suggereren dat het ging om een openbare instantie of een persoon of instantie die bekleed was met openbaar gezag. De Commissie blijkt te aanvaarden dat het door klager ingediende document van de Duitse belastingdienst bevestigde dat deze instantie niet in staat was een “amtliche Bescheinigung” af te geven. Volgens haar betekent dit echter niet dat een dergelijk document niet door een andere instantie kon worden afgegeven. Volgens de Commissie had klager dit document ergens anders moeten proberen te bemachtigen. De Commissie verwijst in deze context naar andere inschrijvers die een attest van hun belastingadviseur, een attest van hun advocaat of een “Lohnsteuerkarte” (belastingbiljet) hadden ingediend. Echter, noch een attest van een belastingadviseur noch een attest van een advocaat kan worden gekwalificeerd als een “amtliche Bescheinigung” volgens de algemeen aanvaarde betekenis van deze uitdrukking in het Duits. Daarenboven blijkt een

“Lohnsteuerkarte” enkel beschikbaar te zijn voor werknemers. Klager is echter zelfstandige. De Ombudsman komt derhalve tot de conclusie dat de Commissie de bewering van klager dat hij niet in staat was om een “amtliche Bescheinigung” te verstrekken, zoals dit in punt 2.1 van het bestek bleek te zijn vereist, niet kon weerleggen.

1.6 Het is waar dat overeenkomstig de in het Publicatieblad aangekondigde aanbesteding, die in geval van een geschil de enige juridisch bindende tekst was, een dergelijk document niet vereist was, maar de inschrijver enkel moest voorzien in bewijsmateriaal waaruit bleek dat hij had voldaan aan zijn belasting- en sociale zekerheidsverplichtingen overeenkomstig de wettelijke bepalingen van de lidstaat of de lidstaten waarin hij was gevestigd (punt 14 b) zonder dat werd gespecificeerd om wat voor bewijsmateriaal het ging. In haar brief van 29 maart 2001 baseerde de Commissie haar verwerping van de offerte van klager op de niet-indiening van de in punt 2.1 van het bestek vereiste “amtliche Bescheinigung”. Volledigheidshalve dient te worden opgemerkt dat wat de Commissie in haar brief van 30 mei 2001 had beweerd, namelijk dat zij niet had aangedrongen op een attest van de belastingdienst “maar uitdrukkelijk had aangegeven dat ook andere documenten (bijvoorbeeld een verklaring van uw belastingadviseur) mogelijk waren”⁶³, door geen enkel bewijsmateriaal wordt gestaafd.

1.7 De Ombudsman merkt op dat klager geen document indiende om aan te tonen dat hij zijn verplichtingen om belastingen en sociale zekerheidsbijdragen in zijn lidstaat te betalen had vervuld. Volgens de Ombudsman was dit verzuim echter een gevolg van de misleidende formulering van de betrokken voorwaarde in punt 2.1 van het bestek. In haar standpunt merkt de Commissie op dat zes inschrijvingen (waaronder die van klager) werden verworpen wegens niet-indiening van de “amtliche Bescheinigung”. Het is derhalve zeer waarschijnlijk dat klager niet de enige inschrijver was die problemen had ondervonden door de misleidende formulering van de betreffende voorwaarde.

1.8 Overeenkomstig de beginselen van behoorlijk bestuur moet de overheid in aanbestedingsprocedures een duidelijke omschrijving geven van de voorwaarden waaraan inschrijvers moeten voldoen. In het onderhavige geval eiste de Commissie dat inschrijvers een “amtliche Bescheinigung” (officieel document) zouden indienen waaruit bleek dat zij hun belastingen en sociale zekerheidsbijdragen in hun lidstaat hadden betaald. Het bleek voor een persoon als klager onmogelijk te zijn om een dergelijk document te verkrijgen van een openbare instantie of van een persoon of instantie die met openbaar gezag was bekleed, zoals dit volgens de formulering vereist bleek te zijn. De Commissie had niet verduidelijkt dat een attest van andere personen of instanties, bijvoorbeeld een belastingadviseur of advocaat, ook als toereikend zou worden beschouwd. De uitsluiting van klager wegens niet-indiening van een dergelijk document vormt derhalve een geval van wanbeheer. De Ombudsman vindt het derhalve noodzakelijk hierover een kritische opmerking te maken.

2 Conclusie

Op basis van het onderzoek van de Europese Ombudsman met betrekking tot deze klacht is het noodzakelijk de volgende kritische opmerking te maken:

Volgens de beginselen van behoorlijk bestuur moet de overheid in aanbestedingsprocedures een duidelijke omschrijving geven van de voorwaarden waaraan inschrijvers moeten voldoen. In het onderhavige geval eiste de Commissie dat inschrijvers een “amtliche Bescheinigung” (officieel document) zouden indienen waaruit bleek dat zij hun belastingen en sociale zekerheidsbijdragen in hun lidstaat hadden betaald. Het bleek voor

⁶³ De Commissie heeft ook een Franse versie van deze brief verstrekt. Daarin luidt de betrokken passage als volgt: “Cependant, nous ne demandons pas nécessairement un document délivré par le Finanzamt; d’autres moyens de preuve étaient possibles en ce qui concerne votre situation fiscale, et notamment une déclaration de votre Steuerberater.” Indien de Franse versie het origineel was en de aan klager gestuurde brief een vertaling daarvan, dan zijn de inspanningen van de Commissie om een lijst van bekwame externe vertalers op te stellen zeer begrijpelijk.

een persoon als klager onmogelijk om een dergelijk document te verkrijgen van een openbare instantie of van een persoon of instantie die met openbaar gezag was bekleed, zoals dit volgens de formulering vereist bleek te zijn. De Commissie had niet verduidelijkt dat een attest van andere personen of instanties, bijvoorbeeld een belastingadviseur of advocaat, als toereikend zou worden beschouwd. De uitsluiting van klager wegens niet-indiening van een dergelijk document vormt derhalve een geval van wanbeheer.

Aangezien deze aspecten van de zaak betrekking hebben op procedures in verband met specifieke gebeurtenissen die in het verleden hebben plaatsgevonden, is het niet opportuun om een minnelijke schikking na te streven. De Ombudsman sluit derhalve de zaak.

3.4.4 Comité van de regio's

KLACHT

GEBREK AAN INFORMATIE OVER RESERVELIJST

Besluit inzake klacht 660/2000/GG tegen het Comité van de regio's

In mei 1996 maakte het Comité van de regio's een vacature bekend voor een post van administrateur die voor de voorzitter van de Fractie Europese Alliantie zou werken. In de aankondiging stond voorts dat de gekozen kandidaat als tijdelijk functionaris in rang A7 zou worden aangesteld en dat: "(...) andere kandidaten die voor de selectieproeven waren geslaagd op een reservelijst zouden worden geplaatst en bij equivalente vacatures in de toekomst in aanmerking zouden worden genomen." Klaagster slaagde voor het vergelijkend onderzoek, maar werd niet voor de post gekozen. Zij werd samen met andere geslaagde kandidaten op de in 1997 opgestelde reservelijst geplaatst. In de brief d.d. 9 januari 1997 waarmee klagster van dit besluit op de hoogte werd gebracht, verklaarde het Comité het volgende: "Wij zullen zonder mankeren contact met u opnemen zodra er zich een mogelijkheid tot aanwerving voordoet". Klaagster werd er later nog van op de hoogte gebracht dat de reservelijst voor onbepaalde tijd was opgesteld en dat "haar kandidatuur opnieuw zou worden bekeken als er een nieuwe post voor de Fractie Europese Alliantie zou worden gecreëerd of als de bestaande post vacant werd". In deze brief verwees het Comité naar zijn brief d.d. 9 januari 1997, waarvan het de inhoud ook bevestigde.

Klaagster werkte van oktober 1997 tot oktober 1998 als hulpfunctionaris voor het Comité.

In maart 2000 vernam klagster dat de kandidaat die voor het administrateurambt was gekozen ontslag had genomen. Op 10 april 2000 schreef zij derhalve een brief aan de voorzitter van de Fractie Europese Alliantie en de secretaris-generaal van het Comité van de regio's, waarin zij haar belangstelling voor de post kenbaar maakte en erop wees dat zij op de reservelijst stond. Klaagster vernam dan dat de betrokken post al was ingenomen door de heer O., wiens naam niet op reservelijst voorkwam.

Op 19 mei 2000 wendde klagster zich derhalve tot de Europese Ombudsman, die haar klacht op 30 mei 2000 doorzond naar het Comité van de regio's.

Bij brief d.d. 23 juni 2000 stelde de secretaris-generaal van het Comité van de regio's klagster ervan in kennis dat de in 1997 opgestelde reservelijst op 20 juni 2000 was verlopen en dat een nieuwe aankondiging van de vacature was gepubliceerd om de post met ingang van 16 oktober 2000 in te vullen. Volgens de nieuwe aankondiging (die ook 23 juni 2000 was gedateerd) moesten de kandidaturen uiterlijk 12 juli 2000 binnenkomen. Klaagster diende haar kandidatuur op 11 juli 2000 in.

Klaagster werd uitgenodigd voor een interview op 25 juli 2000. Met een brief d.d. 3 augustus 2000 bracht de secretaris-generaal van het Comité van de regio's klagster ervan op de hoogte dat zij niet was gekozen voor de post.

Klaagster deed de volgende beweringen:

- 1) het Comité van de regio's had de kandidaten die op de reservelijst stonden, ervan in kennis moeten stellen dat de post vacant was;

- 2) het Comité van de regio's had de persoon om de post in te vullen moeten kiezen uit de kandidaten wier naam op de reservelijst stond;
- 3) het Comité van de regio's had willekeurig een datum voor het verstrijken van de reservelijst gekozen;
- 4) het Comité van de regio's had de personen die op de reservelijst stonden, ervan in kennis moeten stellen dat de lijst zou verlopen.

ONDERZOEK

De klacht werd doorgezonden naar het Comité van de regio's.

Standpunt van het Comité van de regio's

In zijn standpunt maakte het Comité van de regio's de volgende opmerkingen.

Het Comité was niet verplicht de personen die op de reservelijst stonden te informeren, aangezien de post niet definitief werd bezet, maar slechts op voorlopige basis. Daarom stond het Comité ook vrij een persoon te kiezen die niet op de reservelijst stond.

De keuze van de datum waarop de reservelijst verstreek, viel onder de discretionaire bevoegdheid van de administratie. De personen die op de reservelijst stonden, konden pas van het verstrijken van de lijst op de hoogte worden gebracht nadat het desbetreffende besluit op 20 juni 2000 was genomen.

Opmerkingen klaagster

In haar opmerkingen toonde klaagster zich verbaasd over het feit dat de post zagezegd slechts op voorlopige basis was bezet. Zij beweerde voorts dat het Comité van de regio's ruim de tijd had gehad om de reservelijst te raadplegen in plaats van iemand aan te stellen die niet was geslaagd voor het oorspronkelijke vergelijkend onderzoek. Klaagster wees erop dat zij de post had kunnen innemen op de dag dat hij vacant werd. Volgens haar had het Comité willekeurig gehandeld toen het besloot de reservelijst te laten verlopen. Klaagster stelde dat de lijst nog altijd geldig was toen de post eind maart 2000 vacant werd en dat het Comité de lijst had moeten raadplegen en de personen die erop stonden ervan op de hoogte had moeten brengen dat er een vacature was.

Volgens klaagster was de tweede aanwervingsprocedure overhaast opgezet nadat zij bezwaar had gemaakt tegen de aanstelling van de heer O. Vergeleken bij de eerste procedure was de tweede procedure bovendien oppervlakkig geweest, aangezien ze slechts uit één interview bestond. Het interview van klaagster had plaatsgevonden op 25 juli 2000, op dezelfde dag als alle andere interviews, aangezien er slechts één dag voor de interviews was uitgetrokken. Op dezelfde dag vonden in de namiddag bovendien nog interviews voor een andere post voor de Fractie Europese Alliantie plaats en de persoon die in maart 2000 was aangesteld, maakte deel uit van het voor de aanstelling bevoegde panel.

Klaagster concludeerde dat de tweede aanwervingsprocedure een achteraf opgezette constructie was om een aanstelling te rechtvaardigen waartoe eigenlijk reeds maanden eerder was overgegaan.

VERDER ONDERZOEK

Verzoek om meer informatie

In het licht van het bovenstaande concludeerde de Ombudsman dat hij meer informatie nodig had om de klacht te behandelen. Hij verzocht het Comité van de regio's derhalve uit te leggen waarom het had besloten de betrokken post voorlopig in te vullen, aan te geven

hoe en wanneer de aanstelling eigenlijk had plaatsgevonden, kopieën van de betrokken documenten voor te leggen en de Ombudsman te laten weten wie was aangesteld om de vacature in te vullen die in juni 2000 bekend was gemaakt.

Antwoord Comité

In zijn antwoord verstrekke het Comité van de regio's de volgende informatie.

De betrokken post was voorlopig ingevuld omdat dat de wens was van de voorzitter van de Fractie Europese Alliantie. Op dat moment waren de behoeften van de fractie aanzienlijk toegenomen gezien de lange tijd die was verstreken tussen de opstelling van de reservelijst (1997) en de vacature voor de post van administrateur (2000). De fractie had daarom besloten haar behoeften aan administratieve krachten opnieuw te bekijken en ondertussen op kortetermijnbasis een personeelslid aan te werven dat onmiddellijk aan de slag kon.

De administratie van het Comité van de regio's had helemaal niet het recht zich te mengen in de keuzes van een fractie als deze besloot een administrateur slechts op een contractuele basis en voor bepaalde tijd aan te werven.

Het tijdelijke personeelslid van de Fractie Europese Alliantie was voor de periode 16 maart-15 oktober 2000 met een gewoon contract aangenomen. De aanwerving gebeurde weliswaar heel snel, maar men had zich nauwgezet aan alle procedures van het Statuut gehouden.

De persoon die werd benoemd om de op 23 juni 2000 aangekondigde vacature in te vullen was de heer O.

Het Comité verstrekke kopieën van de door de Ombudsman gevraagde documenten. Uit deze documenten bleek dat de aanvraag om de heer O. voor de periode 16 maart-15 oktober 2000 te benoemen op 21 februari 2000 was gedaan en op 23 februari 2000 door het Comité goedgekeurd, dat de post op 1 maart 2000 aan de heer O. was aangeboden en dat de heer O. hem op 7 maart 2000 had aanvaard.

Opmerkingen klagster

Het antwoord van het Comité op het verzoek van de Ombudsman om meer informatie werd doorgezonden naar klagster. In haar opmerkingen handhaafde klagster haar klacht. Klagster wees er met name op dat de voorzitter van de Fractie Europese Alliantie bij de benoeming van de heer O. met ingang van 16 oktober 2000 om een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd had verzocht, aangezien de heer O. sinds 16 maart 2000 al voldoende proeftijd achter de rug had. Dit bevestigde naar de mening van klagster dat de heer O. eigenlijk vanaf laatstgenoemde datum als de tijdelijk functionaris was aangesteld.

BESLUIT

1 Niet op de hoogte brengen van vacature

1.1 In mei 1996 maakte het Comité van de regio's een vacature bekend voor de post van administrateur die voor de voorzitter van de Fractie Europese Alliantie zou werken. In de kennisgeving stond dat de gekozen kandidaat als tijdelijk functionaris in rang A7 zou worden aangesteld en dat: "(...) andere kandidaten die voor de selectieproeven waren geslaagd op een reservelijst zouden worden geplaatst en bij equivalente vacatures in de toekomst in aanmerking zouden worden genomen". Klagster slaagde voor het vergelijkend onderzoek maar werd niet voor de post gekozen. Zij werd samen met andere geslaagde kandidaten op de in 1997 opgestelde reservelijst geplaatst. Later werd zij ervan op de hoogte gebracht dat het Comité onmiddellijk contact met haar zou opnemen als er zich een mogelijkheid tot aanwerving zou voordoen. Voorts werd klagster ervan in kennis

gesteld dat de reservelijst voor onbepaalde tijd was opgesteld en dat “haar kandidatuur opnieuw zou worden bekeken als er een nieuwe post voor de Fractie Europese Alliantie zou worden gecreëerd of als de bestaande post vacant werd”. Toen dezelfde post opnieuw vacant werd, benoemde het Comité in maart 2000 echter de heer O., wiens naam niet op de reservelijst stond. Klaagster beweerde dat het Comité haar niet op de hoogte had gebracht van de vacature.

1.2 Het Comité van de regio’s beweerde dat het niet verplicht was de personen die op de reservelijst van 1997 stonden te informeren, aangezien de post in maart 2000 slechts op voorlopige basis was bezet.

1.3 De Ombudsman merkt op dat het Comité klaagster had meegedeeld dat haar kandidatuur opnieuw zou worden bekeken als de betrokken post opnieuw vacant zou worden en dat zij zo spoedig mogelijk ervan op de hoogte zou worden gebracht als er zich een mogelijkheid tot aanwerving voordeed.

1.4 Het Comité voerde aan dat het niet verplicht was klaagster te informeren omdat de aanstelling slechts op voorlopige basis plaatsvond. Maar er was de brief van het Comité d.d. 9 januari 1997, waarin duidelijk werd gezegd dat het Comité contact zou opnemen zodra er zich een mogelijkheid tot aanwerving voordeed. De Ombudsman is van oordeel dat een dergelijke mogelijkheid tot aanwerving zich ook voordoet als een post op voorlopige basis wordt bezet. Het is goed mogelijk dat de post dringend moest worden ingevuld, maar dat had het Comité er niet van hoeven te weerhouden klaagster op de hoogte te brengen, aangezien deze in Brussel woonde en het Comité haar adres kende.

1.5 Op basis van het bovenstaande concludeert de Ombudsman dat het Comité van de regio’s door klaagster niet op de hoogte te brengen zodra de post van administrateur bij de Fractie Europese Alliantie vacant werd, de belofte niet nakwam die het klaagster had gedaan. Het getuigt van goed administratief gedrag dat overheidsinstanties verbintenissen nakomen die zij ten aanzien van burgers hebben aangegaan. Het feit dat het Comité dat niet heeft gedaan vormt een geval van wanbeheer. De Ombudsman acht het derhalve noodzakelijk daarover een kritische opmerking te maken.

2 Het niet kiezen van een kandidaat van de reservelijst

2.1 Klaagster beweerde dat het Comité de persoon voor de bezetting van de vacante post uit de reservelijst van 1997 had moeten kiezen.

2.2 Het Comité voerde aan dat de post in maart 2000 slechts op voorlopige basis was bezet, dat de reservelijst in juni 2000 was verlopen en dat in juli 2000 een nieuwe selectieprocedure was opgezet die tot de definitieve invulling van de vacature had geleid.

2.3 De Ombudsman is van oordeel dat het tot aanstelling bevoegde gezag het recht had een post op voorlopige basis in te vullen als daar gegronde redenen voor waren. In dit geval voerde het Comité aan dat de post dringend moest worden ingevuld en dat de behoeften van de betrokken fractie aanzienlijk waren gewijzigd in de periode van ruim drie jaar die sinds de opstelling van de reservelijst was verstreken. De Ombudsman vond dat het Comité derhalve geldige redenen had aangevoerd om de betrokken post op voorlopige basis in te vullen. Aangezien dit een besluit is dat onder de discretionaire bevoegdheid van de administratie valt, heeft de Ombudsman niet het recht ter zake met een eigen oordeel te komen.

2.4 Klaagster voerde aan dat de eerste aanstelling niet slechts op voorlopige basis had plaatsgevonden en dat de tweede aanwervingsprocedure een opgezette constructie was om een aanstelling die reeds maanden eerder haar beslag had gekregen te wettigen. De Ombudsman is evenwel van mening dat zijn onderzoek onvoldoende bewijzen heeft opgeleverd om deze klacht te staven. Er zij met name op gewezen dat het contract van de heer

O. van maart 2000 een beperkte duur van zes maanden had en dat dit feit strookte met de bewering van het Comité dat de aanstelling op voorlopige basis was geschied.

2.5 Op basis van het bovenstaande blijkt er wat de tweede bewering van klager betreft geen sprake te zijn geweest van wanbeheer van de zijde van het Comité.

3 Keuze van einddatum reservelijst

3.1 Klager beweerde dat de datum voor het verlopen van de in 1997 opgestelde reservelijst willekeurig was gekozen.

3.2 Het Comité was van oordeel dat dit besluit onder de discretionaire bevoegdheden van de administratie viel.

3.3 De Ombudsman is van oordeel dat de keuze van de datum waarop een reservelijst verloopt, inderdaad een besluit is dat onder de discretionaire bevoegdheden van de administratie valt. Het Comité zou de grenzen van zijn discretionaire bevoegdheid in dezen aantoonbaar hebben overschreden indien het met de organisatie van een tweede aanwervingsprocedure alleen maar de bedoeling had, zoals klagster beweerde, een aanstelling te wettigen die reeds enkele maanden tevoren haar beslag had gekregen. Maar zoals eerder gezegd, is de Ombudsman van oordeel dat zijn onderzoek onvoldoende bewijzen heeft opgeleverd om deze bewering te staven.

3.4 Op basis van het bovenstaande blijkt er met betrekking tot de derde bewering van klagster geen sprake te zijn geweest van wanbeheer van de zijde van het Comité.

4 Geen voorafgaande kennisgeving van verlopen van reservelijst

4.1 Klagster beweerde dat het Comité de personen die op de reservelijst van 1997 stonden, had moeten informeren alvorens tot het laten verlopen van de reservelijst te besluiten.

4.2 Het Comité was van oordeel dat het deze personen pas kon informeren als het besluit eenmaal was genomen.

4.3 De Ombudsman ziet niet in waarom het Comité de betrokken personen niet - al was het maar uit hoffelijkheid - had kunnen informeren alvorens het besluit te nemen de reservelijst te laten verlopen. De Ombudsman heeft echter geen kennis van een regel die de administratie zou verplichten personen die op een reservelijst staan te informeren alvorens zij die lijst laat verlopen.

5 Conclusie

Op basis van het onderzoek van de Europese Ombudsman met betrekking tot deze klacht is het noodzakelijk de volgende kritische opmerking te maken.

Door klagster niet op de hoogte te brengen zodra de post van administrateur bij de Fractie Europese Alliantie vacant werd, kwam het Comité van de regio's de belofte niet na die het klagster had gedaan. Het getuigt van goed administratief gedrag dat overheidsinstanties verbintenissen nakomen die zij ten aanzien van burgers hebben aangegaan. Het feit dat het Comité dat niet heeft gedaan vormt een geval van wanbeheer.

Omdat het bij dit aspect van de zaak gaat om procedures betreffende specifieke gebeurtenissen in het verleden, is het niet opportuun om met betrekking tot deze zaak een minnelijke schikking na te streven. De Ombudsman sluit derhalve de zaak.

**BENOEMING OP
EEN POST ZONDER
DE PERSONEN DIE
OP DE VOOR DIE
POST OPGESTELDE
RESERVELIJST
STAAN OP DE
HOOGTE TE BREN-
GEN VAN DE
VACATURE**

*Besluit inzake klacht
1376/2000/OV tegen
het Comité van de
regio's*

KLACHT

In oktober 2000 diende de heer I. bij de Europese Ombudsman een klacht in betreffende de benoeming in het Comité van de regio's van een administrateur voor de Fractie Europese Alliantie. Volgens klager waren de relevante feiten als volgt.

Op 10 april 2000 werd op de website van het Comité van de regio's de benoeming meegedeeld van een administrateur (tijdelijk functionaris) voor de Fractie Europese Alliantie. Klager beweerde dat de benoemde administrateur niet voorkwam op de reservelijst die op 9 januari 1997 voor deze post voor onbepaalde tijd was opgesteld. Bovendien waren de op deze reservelijst opgenomen kandidaten niet op de hoogte gebracht van de vacature.

Op 14 mei 2000 schreef klager een brief aan de secretaris-generaal van het Comité van de regio's, waarop hij geen antwoord kreeg. Op 23 juni 2000 zond de secretaris-generaal een brief aan klager, waarin hij niet verwees naar de brief d.d. 14 mei 2000 van klager, maar meedeelde dat de reservelijst voor de betrokken post op 20 juni 2000 was verlopen.

Op 9 juli 2000 schreef klager opnieuw naar het Comité van de regio's, zeggende dat de brief van het Comité d.d. 23 juni 2000 geen antwoord gaf op zijn vragen in verband onregelmatigheden bij de aanwervingsprocedure. Het Comité van de regio's antwoordde niet op de brief van klager.

Op 22 oktober 2000 schreef klager derhalve een brief aan de Ombudsman, waarin hij beweerde dat het Comité van de regio's:

1. in april 2000 als administrateur voor de Fractie Europese Alliantie een persoon had benoemd die niet voorkwam op de reservelijst voor die post, die in januari 1997 was opgesteld;
2. klager, die op de (tot 20 juni 2000 geldige) reservelijst voorkwam, niet op de hoogte van de genoemde vacature had gebracht;
3. zijn brieven d.d. 14 mei en 9 juli 2000 niet had beantwoord.

ONDERZOEK

Standpunt Comité van de regio's

De klacht werd in november 2000 doorgezonden naar het Comité van de regio's. Met betrekking tot de eerste bewering verklaarde het Comité van de regio's dat het niet verplicht was de op de reservelijst voorkomende personen van de genoemde vacature op de hoogte te brengen, omdat de post niet definitief werd bezet, maar slechts op voorlopige basis in afwachting van een definitieve aanwerving. Omdat het niet om een definitieve invulling van de post ging, stond het Comité ook vrij een persoon te kiezen die niet op de reservelijst voorkwam.

Met betrekking tot de tweede bewering merkte het Comité op dat klager bij schrijven van 9 januari 1997 was meegedeeld dat zijn naam op de reservelijst stond. Het Comité wees er, ten tweede, op dat zijn besluit de reservelijst te laten verlopen geen willekeurige maatregel was, maar onder de discretionaire bevoegdheden viel waarover het tot aanstelling bevoegde gezag zowel krachtens het Statuut als volgens de communautaire rechtspraak beschikt. Ten derde verklaarde het Comité dat de informatie over het verlopen van de reservelijst (d.d. 23 juni 2000) pas kon worden verstrekt nadat het desbetreffende besluit van 20 juni 2000 was genomen. In de brief aan klager d.d. 23 juni 2000 stond voorts dat op 23 juni 2000 een nieuwe vacature was gepubliceerd voor een aanwerving die per 16 oktober 2000 moest plaatsvinden.

Wat het derde punt betreft was het Comité van oordeel dat de nieuwe aanwervingsprocedure klager voldoende mogelijkheden bood om genoegdoening te krijgen. Het Comité had er dan ook de voorkeur aan gegeven niet te reageren op de brieven van klager d.d. 14 mei en 9 juli 2000.

Opmerkingen klager

Klager merkte op dat de argumentatie van het Comité in verband met de voorlopige aanwerving niet overtuigend was, omdat ze niet werd weerspiegeld in de mededeling op de website. Het leek derhalve veeleer op een achteraf opgezette constructie.

Klager verklaarde dat het vertrek van de vorige administrateur voorzienbaar was en de vacature dus niet onverwacht kwam. Het Comité had derhalve de nodige tijd gehad om de reservelijst te consulteren en de gerechtvaardigde verwachtingen van de personen op de reservelijst niet te beschamen. Wat de gerechtvaardigde verwachtingen betreft merkte klager op dat het Comité in zijn brief d.d. 9 januari 1997 had verklaard dat het “as soon as a possibility for recruitment arises” contact zou opnemen met klager. Nog in verband met gewettigde verwachtingen vestigde klager tevens de aandacht op een brief van het Comité d.d. 17 juli 1997 waarin stond dat zijn kandidatuur, aangezien hij op de reservelijst stond, opnieuw in overweging zou worden genomen indien een nieuwe functie zou worden gecreëerd of de bestaande functie vacant zou worden.

Klager wees erop dat de reservelijst nog altijd geldig was toen de genoemde post in maart 2000 vacant werd en derhalve had moeten worden geconsulteerd. Klager concludeerde dat uit de opeenvolgende gebeurtenissen bleek dat het Comité de normale gang van zaken niet wenste te volgen, omdat het deze post wilde geven aan iemand die niet had deelgenomen aan de initiële aanwervingsproef.

BESLUIT

1 Benoeming van een niet op de reservelijst voorkomende kandidaat

1.1 Klager beweerde dat het Comité van de regio's in april 2000 een persoon tot administrateur voor de Fractie Europese Alliantie benoemde die niet voorkwam op de reservelijst voor deze post die in januari 1997 was opgesteld. In zijn standpunt merkte het Comité van de regio's op dat de post niet definitief werd bezet, maar slechts voorlopig in afwachting van een definitieve aanwerving. Omdat het Comité niet overging tot een definitieve bezetting van de post, had het derhalve de vrijheid een persoon te kiezen die niet op de reservelijst stond.

1.2 De Ombudsman is van oordeel dat het tot aanstelling bevoegde gezag het recht heeft een post op voorlopige basis te bezetten als het daar goede redenen voor heeft. In dit geval voerde het Comité aan dat de post dringend moest worden bezet en dat het, aangezien het niet tot een definitieve bezetting van de post overging, derhalve de vrijheid had iemand te kiezen die niet op de reservelijst voorkwam. Volgens de Ombudsman gaf het Comité aldus een aanvaardbare verklaring voor het bezetten van de betrokken post op een voorlopige basis. Aangezien dit besluit onder de discretionaire bevoegdheden van de administratie valt, heeft de Ombudsman niet het recht er zijn eigen oordeel over naar voren te schuiven.

1.3 Klager beweerde dat uit de opeenvolgende gebeurtenissen bleek dat het Comité de normale gang van zaken niet wenste te volgen, omdat het de post wilde geven aan iemand die niet aan de initiële selectieprocedure had deelgenomen. De Ombudsman is evenwel van mening dat klager geen bewijzen heeft aangedragen om deze bewering te staven. Op basis van het bovenstaande blijkt er geen sprake te zijn geweest van een geval van wanbeheer door het Comité van de regio's wat betreft dit aspect van de zaak.

2 Niet op de hoogte brengen van de op de reservelijst voorkomende personen

2.1 Klager beweerde dat het Comité van de regio's hem niet op de hoogte bracht van de vacature, hoewel hij op de (tot 20 juni 2000 geldige) reservelijst stond. In zijn standpunt stelde het Comité dat het niet verplicht was de op de reservelijst voorkomende personen van de genoemde vacature op de hoogte te brengen. Het Comité wees er, ten tweede, op dat zijn besluit de reservelijst te laten verlopen geen arbitraire maatregel was, maar zowel krachtens het Statuut als overeenkomstig de communautaire rechtspraak onder de discretionaire bevoegdheden van het tot aanstelling bevoegde gezag viel.

2.2 Overeenkomstig de beginselen van behoorlijk bestuur moeten de communautaire instellingen en organen zich houden aan de beloften die zij de burgers doen. In dit geval deelde het Comité klager in zijn brief d.d. 9 januari 1997 mee dat het contact met hem zou opnemen zodra er zich een mogelijkheid tot aanwerving voordeed. In zijn brief d.d. 17 juli 1997 herhaalde het Comité dat de kandidatuur van klager opnieuw in overweging zou worden genomen indien er een nieuwe functie werd gecreëerd of een vacature ontstond. Door klager niet van de vacature op de hoogte te brengen, kwam het Comité zijn belofte derhalve niet na. Dit is een geval van wanbeheer, waarbij de Ombudsman de onderstaande kritische opmerking plaatst.

3 Niet-beantwoording van de brieven d.d. 14 mei en 9 juli 2000

3.1 Klager beweerde dat het Comité van de regio's zijn brieven d.d. 14 mei en 9 juli 2000 niet beantwoordde. Het Comité van de regio's zei dat het er de voorkeur aan had gegeven niet te reageren op de brieven van klager d.d. 14 mei en 9 juli 2000, omdat het van mening was dat klager in de nieuwe aanwervingsprocedure alle mogelijkheden kreeg om genoegdoening te krijgen.

3.2 Overeenkomstig de beginselen van behoorlijk bestuur zijn de communautaire instellingen en organen verplicht brieven van burgers te beantwoorden. In dit geval beantwoordde het Comité van de regio's de brieven d.d. 14 mei en 9 juli 2000 van klager niet. Het door het Comité aangevoerde argument met betrekking tot een mogelijke genoegdoening in een toekomstige aanwervingsprocedure rechtvaardigt de niet-beantwoording van de brieven van klager niet. De niet-beantwoording van de brieven is derhalve een geval van wanbeheer, waarbij de Ombudsman de onderstaande kritische opmerking plaatst.

4 Conclusie

Op basis van het onderzoek van de Europese Ombudsman met betrekking tot de delen 2 en 3 van deze klacht bleek het noodzakelijk de navolgende twee kritische opmerkingen te maken:

Overeenkomstig de beginselen van behoorlijk bestuur moeten de communautaire instellingen en organen de aan burgers gedane beloften houden. In dit geval deelde het Comité klager in zijn brief d.d. 9 januari 1997 mee dat het contact met hem zou opnemen zodra er zich een mogelijkheid tot aanwerving voordeed. In zijn brief d.d. 17 juli 1997 herhaalde het Comité dat de kandidatuur van klager opnieuw in overweging zou worden genomen als er een nieuwe functie werd gecreëerd of een bestaande functie vacant werd. Door klager niet van de kandidatuur op de hoogte te brengen, hield het Comité zijn gedane belofte niet. Dit is een geval van wanbeheer.

Overeenkomstig de beginselen van behoorlijk bestuur zijn de communautaire instellingen verplicht de brieven van burgers te beantwoorden. In dit geval beantwoordde het Comité van de regio's de brieven d.d. 14 mei en 9 juli 2000 van klager niet. Het door het Comité aangevoerde argument in verband met een mogelijke genoegdoening in een toekomstige aanwervingsprocedure rechtvaardigt de niet-beantwoording van de brieven van klager niet. De niet-beantwoording van de brieven was derhalve een geval van wanbeheer.

Omdat het bij deze aspecten van de zaak gaat om procedures betreffende specifieke gebeurtenissen uit het verleden, is het niet opportuun om met betrekking tot deze zaak een minnelijke schikking na te streven. De Ombudsman sluit derhalve de zaak.

3.4.5 Europees Centrum voor de ontwikkeling van de beroepsopleiding

VERMEENDE DISCRIMINATIE BIJ DE BEKENDMAKING VAN EEN VACATURE - VERMEEND WILLEKEURIGE EN ONBILLIJKE EVALUATIE

Besluit inzake klacht 705/2000/OV tegen CEDEFOP (Europees Centrum voor de ontwikkeling van de beroepsopleiding)

KLACHT

In mei 2000 diende de heer T. namens mevrouw M. (hierna “klaagster”) bij de Europese Ombudsman een klacht in betreffende vermeende discriminatie en onbillijke behandeling in het kader van een aanwervingsprocedure. Volgens klaagster waren de relevante feiten als volgt:

Klaagster had deelgenomen aan een aanwervingsprocedure voor een post van meertalige telefoniste voor de kantoren van CEDEFOP in Thessaloniki, die door CEDEFOP begin 2000 bekend was gemaakt. In de bekendmaking van de vacature in de krant werden de Griekse woorden “τηλεφωνήτρια” en “υποψήφιος” gebruikt, in het Nederlands vertaald “telefoniste” en “kandidates”. Klaagster merkte op dat een dergelijke beperking op grond van het geslacht zowel tegen het communautaire als tegen de Griekse wetgeving indruist. Bij de schriftelijke proeven, die op 27 maart 2000 plaatsvonden, was er ondanks de aangekondigde beperking ook een man bij de kandidaten.

Uit de einduitslag bleek dat klaagster eerste was bij de schriftelijke proeven en de mannelijke kandidaat eerste was bij de mondelinge proeven. Het was echter de mannelijke kandidaat die uiteindelijk voor de post werd aangeworven.

Volgens klaagster was de beoordeling van de kandidaten door CEDEFOP willekeurig en onbillijk geweest: de voor de post gekozen kandidaat had bijzonder lage cijfers voor de schriftelijke proeven behaald (2/10 voor Frans en 0/10 voor Engels). Klaagster merkte op dat de aanwerving van een persoon die zo lage cijfers voor de schriftelijke proeven Engels en Frans had gehaald onaanvaardbaar was, aangezien kennis van vreemde talen de eerste vereiste voor de functie was.

Voor het onderdeel van de proeven dat betrekking had op de beoordeling van de beroepservaring van de kandidaten had klaagster slechts 4/20 behaald, ondanks het grote aantal referenties dat zij bij haar sollicitatie had gevoegd en haar ervaring als officiële vertaalster voor meerdere bedrijven. Tijdens het mondelinge examen werd klaagster bovendien beoordeeld aan de hand van vragen die niets van doen hadden met de functie (zoals welke films zij recentelijk had gezien).

Voorts merkte klaagster op dat er uit slordigheid veel fouten waren gemaakt. Zo was de brief waarin CEDEFOP klaagster de resultaten van het examen meedeelde 14 maart 2000 gedateerd, d.i. 13 dagen voordat de proeven plaatsvonden. Volgens klaagster was de uitleg die CEDEFOP gaf in antwoord op haar vragen betreffende de eindresultaten van de proeven niet bevredigend. Zij beweerde ook dat zij tijdens de telefoongesprekken die zij met CEDEFOP-ambtenaren voerde zeer onvriendelijk werd bejegend en dat de ambtenaren er bij haar op hadden aangedrongen de zaak te laten rusten. Op 10 mei 2000 zond klaagster CEDEFOP een bezwaarschrift, waarop zij nooit een antwoord kreeg.

Klaagster verklaarde ten slotte dat men haar bij contacten met de centrale CEDEFOP-dienst in Brussel had gewaarschuwd dat haar naam was opgenomen in een onofficiële zware lijst van degenen die beroep hebben aangetekend tegen communautaire organen, en dat zij daardoor geen kans meer maakte om in de toekomst nog door welke EU-instelling ook te worden aangeworven.

Op 25 mei 2000 schreef klaagster dan ook een brief aan de Ombudsman, waarin zij het volgende beweerde:

1. In de bekendmaking van de vacature werden de woorden “*τηλεφωνήτρια*” en “*υποψήφιας*” gebruikt, in het Nederlands vertaald: “telefoniste” en “kandidates”. Dit was in strijd met de bepalingen van het communautaire en het Griekse recht, die elke vorm van discriminatie op grond van het geslacht verbieden.
2. De evaluatie van de kandidaten door CEDEFOP was willekeurig en onbillijk geweest: de kandidaat die uiteindelijk voor de post was gekozen, had voor het schriftelijk examen bijzonder lage cijfers behaald (2/10 voor Frans en 0/10 voor Engels), terwijl klaagster als eerste uit de schriftelijke proeven was gekomen. Bij de evaluatie van de beroepservaring van de kandidaten had klaagster slechts 4/20 behaald, ondanks het grote aantal referenties dat zij bij haar sollicitatie had gevoegd en haar ervaring als officiële vertaalster voor meerdere bedrijven.
3. Tijdens het mondelinge examen was klaagster beoordeeld aan de hand van vragen die niets van doen hadden met de functie in kwestie.
4. CEDEFOP gaf geen bevredigend antwoord op de vragen van klaagster over de eindcijfers van de examens en antwoordde niet op haar bezwaarschrift d.d. 10 mei 2000.
5. De mededeling van de resultaten van het vergelijkend onderzoek was 14 maart 2000 gedateerd, d.i. 13 dagen vóór de proeven plaatsvonden.

ONDERZOEK

Standpunt CEDEFOP

De klacht werd in juni 2000 doorgezonden naar CEDEFOP. In zijn advies bevestigde CEDEFOP dat in de bekendmaking van de vacature in de lokale krant sprake was van een telefoniste, maar legde het uit dat dit te wijten was aan een fout van zijn secretariaat. Het voegde daar evenwel aan toe dat zo'n vergissing gauw wordt gemaakt, omdat bij dit specifieke woord in het Grieks slechts een paar letters aan het einde veranderen om het geslacht van de betrokkene aan te duiden (*τηλεφωνητής/τηλεφωνήτρια*). CEDEFOP legde ook uit dat de vorige twee telefonisten vrouwen waren geweest en dat de fout bij vergissing en beslist niet met opzet was gemaakt. Deze omschrijving was inderdaad in strijd met het communautaire en het Griekse recht en CEDEFOP had mannelijke kandidaten aan het vergelijkend onderzoek moeten laten deelnemen.

CEDEFOP zei dat er van de 41 kandidaten 12 waren toegelaten tot de schriftelijke proeven, die bestonden uit een Grieks, Engels en Frans dictee (waarvoor maximaal 10 punten per taal, dus in totaal 30 punten konden worden behaald). Voor de mondelinge proef bedroeg het maximale aantal punten 125, met de mogelijkheid om extra punten te behalen voor gesproken talen naast Grieks, Engels en Frans. CEDEFOP legde uit dat de proeven betrekking hadden op de taal- en computervaardigheid van de kandidaten, het vermogen om vlot te communiceren in de gesproken talen. Anderzijds weerspiegelde het gewicht dat aan het mondelinge deel van de proeven werd gegeven de praktische vereisten dat een telefonist: 1) in staat moet zijn in zoveel mogelijk talen - en minimaal in het Grieks, Engels en Frans - te communiceren, 2) op een rustige en diplomatische wijze moet kunnen omgaan met personen die telefoneren, en 3) de vereiste beroepservaring moet hebben.

Volgens CEDEFOP werd tijdens de mondelinge proeven aan alle kandidaten een reeks van 5 standaardvragen gesteld en werden de kandidaten vervolgens verzocht in andere talen dan hun moedertaal te spreken over hun interesses (films, boeken, sport, etc.). CEDEFOP onderstreepte dat van een telefonist in een multiculturele organisatie in de eerste plaats wordt verwacht dat hij/zij in een zo groot mogelijk aantal talen zonder moeite begrijpt wat er wordt gezegd en vlot kan communiceren, maar ook dat hij/zij op een diplomatieke en niet te assertieve manier kan omgaan met personen die telefoneren.

De cijfers van de gekozen kandidaat en klaagster bedroegen respectievelijk 132/155 en 82,5/155. CEDEFOP wees er tevens op dat er nog twee andere kandidaten (die 120/155 en 115,5/155 behaalden) op de reservelijst werden geplaatst met het oog op eventuele toekomstige vacatures. Een van hen had reeds aan een vorig vergelijkend onderzoek deelgenomen en had naar aanleiding daarvan een klacht bij de Europese Ombudsman ingediend. Desondanks had het centrum haar niet vijandig bejegend en zonder rancune als de derde beste kandidaat voor indienstneming als telefonist op de lijst geplaatst. CEDEFOP haalde dit voorbeeld aan als antwoord op de beweringen van klaagster in verband met onvriendelijke en arrogante behandeling van kandidaten.

CEDEFOP merkte op dat de ervaring die is opgedaan in de verschillende communautaire organen heeft geleerd dat veel personen mondeling heel goed in veel talen kunnen communiceren zonder dat zij al die talen daarom in de geschreven vorm beheersen. Wat de 0 betreft die de succesvolle kandidaat voor een van de schriftelijke proeven had behaald, wees CEDEFOP erop dat de kandidaten ingevolge het beoordelingssysteem dat bij deze proeven was toegepast 0/10 behaalden als zij in een woord een spelfout - hoe gering ook - maakten. CEDEFOP aanvaardde niet dat de hoge cijfers die bij een mondelinge interview worden behaald niet gerechtvaardigd zouden zijn omdat de kandidaat bij het schriftelijk examen lage cijfers heeft behaald, vooral in het licht van het gewicht dat in het geheel van dit vergelijkend onderzoek aan de mondelinge proef werd gegeven.

CEDEFOP wees erop dat voor deze vacature een mondelinge vaardigheid in zoveel mogelijk talen vereist was in combinatie met een vriendelijke en rustige wijze om de personen aan de telefoon te woord te staan. In dit opzicht was het interview met de gekozen kandidaat veel bevredigender geweest dan dat met klaagster. Uit het interview met klaagster trokken de leden van jury eenstemmig de conclusie dat a) klaagster benevens haar moedertaal ook goed Engels en Frans kende, b) dat zij al haar beroepservaring van drie jaar had opgedaan bij particuliere bedrijven, en wel uitsluitend als vertaalster, c) dat haar zeer assertieve manier van optreden een nadeel zou kunnen zijn in de betrokken functie en d) dat de hoofddoelstelling van klaagster, zoals zij zelf tijdens het interview had toegegeven, eigenlijk was vertaalster bij CEDEFOP te worden, zodat er enige twijfel bestond omtrent haar motivatie voor de betrokken post. Uit het interview met de gekozen kandidaat bleek dat deze: a) naast zijn moedertaal zeer goed Frans, Engels en Italiaans sprak, b) goed Spaans sprak en vrij goed Duits sprak, c) van 1991 tot 1995 bij communautaire instellingen in Luxemburg had gewerkt, waar hij had leren omgaan met soortgelijke situaties als die waarmee hij in de betrokken functie zou worden geconfronteerd en d) zich discreet, diplomatisch en op passende wijze voor de functie gedroeg.

In verband met de verkeerde datum op het document waarmee de resultaten aan klaagster bekend werden gemaakt, verklaarde CEDEFOP dat dit aan computerproblemen te wijten was. Op 14 maart 2000 zond de administratie de jury de tabel waarin de cijfers van de kandidaten moesten worden ingevuld. Nadat de eindcijfers waren ingevuld, werd de tabel per e-mail teruggezonden naar de administratie, maar werd de datum 14 maart 2001 bij vergissing niet uit het document verwijderd.

CEDEFOP wees er tenslotte op dat het hoofd van de administratie van CEDEFOP en de voorzitter van de jury klaagster met de nodige beleefdheid en het nodige begrip hadden ontvangen en haar kalm en begripvol hadden uitgelegd waarom ze niet was geslaagd. CEDEFOP verwees naar de "notes for the dossier" die de opeenvolging van de gebeurtenissen officieel bevestigde. Alleen al het feit dat klaagster, zelfs in de gegeven omstandigheden, van de administratie documenten had gekregen in verband met de volledige resultaten van het vergelijkend onderzoek (en niet alleen haar eigen cijfers) bewijst duidelijk dat het niet de bedoeling van CEDEFOP was wat dan ook te verbergen, maar integendeel op transparante en open wijze uitleg te geven over alles waarover bij niet-geslaagde kandidaten twijfel zou kunnen rijzen. CEDEFOP verwierp de beweringen volgens welke klaagster op een zwarte lijst zou staan.

CEDEFOP verwees ook naar de stappen die vóór de examens door twee Griekse ministeries en door de diensten van commissaris Diamantopoulou waren gedaan om de aandacht van de administratie op de sollicitatie van klagster te vestigen. Nadat het vergelijkend onderzoek was voltooid en de resultaten bekendgemaakt, vonden soortgelijke interventies plaats.

CEDEFOP betreurde de beide vergissingen die hadden geleid tot een onnauwkeurige functieomschrijving in de pers en tot de foute datum op het document waarin de resultaten werden meegedeeld.

Opmerkingen klagster

Klaagster handhaafde haar klacht. Zij merkte op dat de fout in de bekendmaking van de vacature gemakkelijk had kunnen worden rechtgezet door gewoon een nieuwe bekendmaking te publiceren en dat een instelling zoals CEDEFOP hoe dan ook niet zulke fouten mocht maken. Klagster maakte dezelfde opmerking over de verkeerde datum op het document waarin kennis werd gegeven van de resultaten en waarvan CEDEFOP zei dat het weer om een vergissing ging.

Klaagster merkte tevens op dat als de schriftelijke examens niet zo belangrijk waren als de mondelinge, wat CEDEFOP in zijn standpunt suggereerde, zij beter helemaal niet hadden kunnen worden georganiseerd. Klagster wees erop dat de enige kandidaat die voor de schriftelijke examens was gezakt, uiteindelijk voor de post werd gekozen.

Klaagster stelde dat CEDEFOP een Europese instelling is die objectief moet zijn en zich aan de wet moet houden. Het feit dat een persoon die bij de Europese Ombudsman een klacht had ingediend op gelijke voet met de rest van de kandidaten was behandeld, mocht dan ook niet naar voren worden geschoven als bewijs voor de onpartijdigheid en het correcte gedrag van CEDEFOP.

Klaagster concludeerde dat zij de uitleg van CEDEFOP niet bevredigend noch overtuigend vond.

VERDER ONDERZOEK

Op 11 juli 2001 nam het Bureau van de Ombudsman telefonisch contact op met klagster om een kopie van de aankondiging van het vergelijkend onderzoek te vragen. Klagster antwoordde dat de enige referentietekst die zij had een kleine in de krant geplaatste advertentie was. Op dezelfde dag nam het Bureau van de Ombudsman ook contact op met de heer John Young, voorzitter van de jury van het vergelijkend onderzoek in kwestie, met hetzelfde verzoek om de aankondiging van het vergelijkend onderzoek. De aankondiging van het vergelijkend onderzoek die CEDEFOP de Ombudsman deed toekomen, was de krantenadvertentie.

BESLUIT

1 Vermeende discriminatie bij de bekendmaking van de vacature

1.1 Klagster beweerde dat in de bekendmaking van de vacature de woorden “τηλεφωνήτρια” en “υποψήφιας” werden gebruikt, in het Nederlands vertaald: “telefoniste” en “kandidates”. Dit was in strijd met de bepalingen van het communautaire en het Griekse recht, die elke vorm van discriminatie op grond van het geslacht verbieden.

1.2 CEDEFOP bevestigde dat in de in de lokale krant bekendgemaakte vacature sprake was van een telefoniste, maar legde uit dat dit te wijten was aan een fout van zijn secretariaat. Het voegde daar evenwel aan toe dat zo'n vergissing licht wordt gemaakt, omdat bij dit specifieke woord in het Grieks slechts een paar letters aan het einde veranderen om het

geslacht van de betrokkene aan te duiden (*τηλεφωνητής/τηλεφωνήτρια*). CEDEFOP legde ook uit dat de vorige twee telefonisten vrouwen waren geweest en dat de fout bij vergissing en beslist niet met opzet was gemaakt. CEDEFOP betreunde evenwel deze fout, die tot de onnauwkeurige functieomschrijving in de pers had geleid.

1.3 De Ombudsman wijst erop dat artikel 27 van het Statuut bepaalt dat bij de keuze van de ambtenaren geen onderscheid wordt gemaakt ten aanzien van ras, overtuiging of geslacht. Bij bekendmakingen van aanwervingsprocedures die worden georganiseerd door de communautaire instellingen en organen mag derhalve niet naar het geslacht worden verwezen.

1.4 In dit geval werd in de bekendmaking van de vacature verwezen naar een “telefoniste” (*τηλεφωνήτρια*) en “kandidates” (*υποψήφιες*). CEDEFOP blijkt dan ook het non-discriminatiebeginsel te hebben geschonden. Hoewel het in zijn standpunt deze vergissing betreunde, ondernam het niets om ze door een nieuwe bekendmaking recht te zetten. Ongeacht het feit dat uiteindelijk een mannelijke kandidaat werd aangeworven, konden volgens de bekendmaking van de vacature alleen vrouwelijke kandidaten voor de genoemde post solliciteren. Dit is een geval van wanbeheer, waarbij de Ombudsman de onderstaande kritische opmerking plaatst.

2 Vermeend willekeurige en onbillijke beoordeling van de kandidaten

2.1 Klaagster beweerde dat de beoordeling van de kandidaten door CEDEFOP willekeurig en onbillijk was geweest: de uiteindelijk voor de post gekozen kandidaat had bijzonder lage cijfers voor het schriftelijk examen behaald (2/10 voor Frans en 0/10 voor Engels), terwijl klagerster de beste cijfers voor dat examen had behaald. Bij de beoordeling van de beroepservaring van de kandidaten gaf men klagerster slechts 4/20 ondanks het grote aantal referenties dat zij aan haar sollicitatie had toegevoegd en de ervaring die zij als officieel vertaalster bij verschillende bedrijven had opgedaan.

2.2 CEDEFOP merkte op dat het totale aantal beschikbare punten voor de schriftelijke proeven 30 en voor de mondelinge proeven 125 bedroeg. Het zei ook dat het gewicht dat aan het mondelinge deel van de proeven werd gegeven duidelijk maakte welke de praktische vereisten voor een telefonist zijn. Inzake de schriftelijke proeven merkte CEDEFOP op dat de kandidaten bij het dictee 0 punten behaalden voor elk woord met een spelfout - hoe gering ook. CEDEFOP legde ook uit waarom het mondelinge examen de jury tot de conclusie bracht dat de succesvolle kandidaat op het stuk van talen, passende beroepservaring, motivatie en geschiktheid voor de baan beter was dan klagerster.

2.3 Uit het document dat de eindbeoordeling van de kandidaten bevatte, leidt de Ombudsman af dat van het mogelijke totaal van 155 punten 30 punten waren toegekend aan de dictees in respectievelijk het Grieks, het Frans en het Engels (telkens 10) en 125 punten waren toegekend aan de mondelinge proef, onderverdeeld in 20, 40, 20 en 45 punten respectievelijk voor de 5 standaardvragen, de presentatie, de beroepservaring en de drie verplichte talen, met een mogelijkheid van extra punten voor bijkomende talen (5 voor elke taal). Hieruit blijkt dat bij de evaluatie van de kandidaten veel meer belang werd gehecht aan de mondelinge proeven (ongeveer 80% van de punten) dan aan de schriftelijke proeven (slechts 20%).

2.4 Klaagster behaalde 18/30 voor de dictees en 64,5/125 voor de mondelinge proef, terwijl de succesvolle kandidaat 9/30 voor het dictee en 123/125 voor de mondelinge proef behaalde. Klaagster behaalde weliswaar het beste resultaat van alle kandidaten voor de schriftelijke proef, maar 6 van de 10 kandidaten, onder wie de kandidaat die uiteindelijk voor de post werd gekozen, behaalden betere cijfers voor de mondelinge proef en bij de eindevaluatie.

2.5 De bewering van klaagster dat de beoordeling van de jury willekeurig en onbillijk was, lijkt derhalve niet gerechtvaardigd. Met betrekking tot dit aspect van deze zaak werd dan ook geen geval van wanbeheer vastgesteld.

3 Vermeend irrelevante vragen tijdens het mondeling examen

3.1 Klaagster beweerde dat zij tijdens het mondeling examen was beoordeeld aan de hand van vragen die niets van doen hadden met de functie en niet op grond van de vragen waarin de vereisten van het vergelijkend onderzoek voorzagen. Als voorbeeld noemde zij een vraag over de films die zij recentelijk had gezien. CEDEFOP merkte op dat aan alle kandidaten, naast de reeks van 5 standaardvragen, de vraag werd gesteld in andere talen dan hun moedertaal over hun interesses (films, boeken, sport, etc.) te spreken.

3.2 Uit de documenten in het dossier over het mondeling examen blijkt dat aan alle kandidaten eerst 5 standaardvragen werden gesteld: een betreffende de reden waarom zij voor de post hadden gesolliciteerd, een betreffende de namen van de communautaire instellingen en drie betreffende een hypothetische praktische situatie waarin zij door iemand werden opgebeld (20 punten). De kandidaten werden, ten tweede, ondervraagd over hun beroepservaring (20 punten). Ten slotte werden de kandidaten beoordeeld op grond van hun presentatie (40 punten) aan de hand van vragen in verband met hun algemene ontwikkeling en interesses. De jury had dus het recht klaagster vragen te stellen over haar interesses, zoals bijvoorbeeld films. Met betrekking tot dit aspect van de zaak werd derhalve geen geval van wanbeheer vastgesteld.

4 Vermeend verzuim te antwoorden

4.1 Klaagster beweerde dat CEDEFOP geen bevredigend antwoord gaf op haar vragen over de eindresultaten van het vergelijkend onderzoek en niet antwoordde op haar bezwaarschrift d.d. 10 mei 2000. In zijn standpunt legde CEDEFOP uit waarom aan klaagster en de succesvolle kandidaat de behaalde cijfers waren toegekend. Met betrekking tot het verzuim te antwoorden maakte CEDEFOP geen opmerkingen in zijn standpunt.

4.2 Overeenkomstig de beginselen van behoorlijk bestuur moeten de communautaire instellingen en organen de brieven van burgers beantwoorden⁶⁴. In dit geval beantwoordde CEDEFOP de brief d.d. 10 mei 2000 van klaagster niet. Dit verzuim om te antwoorden is dan ook een geval van wanbeheer, waarbij de Ombudsman de onderstaande kritische opmerking plaatst.

5 Verkeerde datum in de kennisgeving van de resultaten van het vergelijkend onderzoek

5.1 Klaagster beweerde dat de kennisgeving van de resultaten van het vergelijkend onderzoek 14 maart 2000 was gedateerd, d.w.z. 13 dagen vóór de proeven plaatsvonden. In zijn standpunt betreurde CEDEFOP deze fout, die te wijten was aan een computerprobleem met de tabellen. Klaagster merkte op dat een instelling als CEDEFOP geen fouten van die aard mocht maken.

5.2 De Ombudsman stelt vast dat CEDEFOP betreurde dat deze fout werd gemaakt. Verder onderzoek met betrekking tot dit aspect van de zaak blijkt dan ook niet noodzakelijk.

6 Conclusie

Op basis van het onderzoek van de Europese Ombudsman met betrekking tot de delen 1 en 4 van deze klacht, blijkt het noodzakelijk de volgende kritische opmerkingen te maken:

⁶⁴ Zie artikel 13 van de *Code van goed administratief gedrag* van CEDEFOP van 15 december 1999.

Artikel 27 van het Statuut bepaalt dat bij de keuze van de ambtenaren geen onderscheid wordt gemaakt ten aanzien van ras, overtuiging of geslacht. In aankondigingen van aanwervingsprocedures die door communautaire instellingen en organen worden georganiseerd mag derhalve niet naar het geslacht worden verwezen.

In dit geval werd in de bekendmaking van de vacature verwezen naar een “telefoniste” (τηλεφωνήτρια) en “kandidates” (υποψήφιες). CEDEFOP blijkt dan ook het non-discriminatiebeginsel te hebben geschonden. Hoewel het in zijn standpunt deze vergissing betreunde, ondernam het niets om ze door een nieuwe bekendmaking recht te zetten. Ongeacht het feit dat uiteindelijk een mannelijke kandidaat werd aangeworven, konden volgens de bekendmaking van de vacature alleen vrouwelijke kandidaten voor de genoemde post solliciteren. Dit is een geval van wanbeheer.

Overeenkomstig de beginselen van goed administratief gedrag moeten de communautaire instellingen en organen de brieven van burgers beantwoorden. In dit geval antwoordde CEDEFOP niet op de brief van klaagster d.d. 10 mei 2000. Dit verzuim om te antwoorden is dan ook een geval van wanbeheer.

Omdat het bij deze aspecten van de zaak gaat om procedures betreffende specifieke gebeurtenissen uit het verleden, is het niet opportuun om met betrekking tot deze zaak een minnelijke schikking na te streven.

3.4.6 Het Europees Agentschap voor de veiligheid en de gezondheid op het werk

IN AANMERKING NEMEN VAN LEEFTIJD VOOR DE INDELING VAN EEN PLAATSELIJK FUNCTIONARIS

Besluit inzake klacht 1056/2000/JMA tegen het Europees Agentschap voor de veiligheid en de gezondheid op het werk

KLACHT

Klager werd in juni 1998 als plaatselijk functionaris in dienst genomen door het Europees Agentschap voor de veiligheid en de gezondheid op het werk (EAVGW). Overeenkomstig artikel 3 van het contract waren de bepalingen van de regeling van de Commissie inzake de arbeidsvoorwaarden van haar plaatselijke functionarissen in Spanje [regeling voor plaatselijk personeel] van toepassing. In artikel 4.II.a van deze regeling wordt bepaald dat de leeftijd van de plaatselijke functionaris in aanmerking moet worden genomen bij zijn/haar aanvankelijke indeling. Klager beweerde dat het Agentschap geen rekening had gehouden met dit criterium bij de vaststelling van zijn initiële rang en salaristrap.

In december 1999 diende klager, samen met andere plaatselijke functionarissen, een nota in bij de directeur van het Agentschap, met het verzoek dat artikel 4.II.a van de regeling voor plaatselijk personeel zou worden toegepast bij de indeling van plaatselijke functionarissen van het Agentschap en dat ter zake genomen beslissingen dienovereenkomstig zouden worden herzien. In zijn antwoord van maart 2000 verklaarde de directeur dat leeftijd niet in aanmerking kon worden genomen bij zijn initiële indeling, omdat dit in strijd was met het Spaanse recht.

Klager verzocht vervolgens om een ontmoeting met de personeelsdirecteur van het Agentschap. Aangezien het Agentschap zijn standpunt weigerde te herzien, stelde klager een intern administratief beroep in overeenkomstig de regeling voor plaatselijk personeel. In een nota van 17 april 2000 verwierp de directeur van het Agentschap zijn verzoek en deed enkele beschouwingen over de mogelijkheden tot beroep die ter beschikking stonden van plaatselijke functionarissen. De nota gaf ook aan dat de personeelsdirecteur klager sterk had afgeraden een klacht bij de Europese Ombudsman in te dienen, omdat hij van mening was dat deze procedure in dit geval volslagen ongepast was.

Samengevat beweerde klager dat zijn indeling als plaatselijk functionaris door het Agentschap niet in overeenstemming was met de regeling voor plaatselijk personeel, met name artikel 4.II.a, die bepaalt dat de leeftijd van de functionaris in aanmerking moet worden genomen bij de vaststelling van zijn initiële rang en salaristrap.

ONDERZOEK

Standpunt van het Europees Agentschap voor de veiligheid en de gezondheid op het werk

In het standpunt werd in de eerste plaats verwezen naar het aanwervingsbeleid voor plaatselijke functionarissen van het Agentschap alsmede naar de toepasselijke regelingen. Voorts werd in het standpunt verklaard dat het Agentschap plaatselijke functionarissen moest aanwerven, omdat in zijn personeelsbudget slechts een klein aantal C-posten was voorzien, hetgeen onvoldoende was voor de behoeften van het Agentschap. Het Agentschap beweerde dat het bij de vaststelling van de arbeidsvoorwaarden van zijn plaatselijke functionarissen aantrekkelijke voorwaarden wilde aanbieden. Daarom had het besloten de bestaande arbeidsvoorwaarden van plaatselijk EU-personeel in Spanje toe te passen, overeenkomstig de regeling van de Commissie voor plaatselijke functionarissen die in Spanje voor de Commissie werken. Deze regeling bepaalde dat Titel IV (artikelen 79-81) van de Regeling voor andere personeelsleden van de Europese Gemeenschappen van toepassing was, op grond waarvan iedere instelling zelf de arbeidsvoorwaarden van haar plaatselijke functionarissen kan vaststellen overeenkomstig de geldende voorschriften en praktijken in de plaats waar het plaatselijk personeel zijn taken vervult.

Wat de beslissingen van de benoemingsautoriteit van het Agentschap met betrekking tot de indeling van plaatselijke functionarissen betreft, werd in het standpunt verklaard dat het volgens het Agentschap niet passend was om rekening te houden met de leeftijd van functionarissen, omdat dit in strijd was met het Spaanse recht. Het Agentschap merkte op dat de regeling voor plaatselijk personeel onderworpen is aan de Spaanse wetgeving, met name aan de wet inzake het Spaanse werknemersstatuut, waarvan gelijke behandeling een van de grondbeginselen is. De toepassing van verschillende indelingscriteria op basis van leeftijd zou derhalve discriminerend zijn en, zoals de Spaanse rechtbanken tot nu toe consequent hebben geoordeeld, strijdig met de Spaanse wetgeving. In zijn standpunt wees het Agentschap erop dat niet uit het oog mocht worden verloren dat de Commissie bezig was met de herziening van de regeling voor plaatselijk personeel.

Het Agentschap verduidelijkte ook zijn standpunt over de door klager ingestelde beroepen, en met name over zijn klacht bij de Ombudsman. Het wees erop dat klager een klacht had ingediend zonder inachtneming van de beroepsprocedure waarnaar wordt verwezen in de artikelen 29 en 31 van de regeling voor plaatselijk personeel. Overeenkomstig deze procedure had hij een klacht moeten indienen bij de directeur van het Agentschap, en dit via zijn onmiddellijke superior en binnen drie maanden na de indelingsbeslissing. Ofschoon de termijn voor de toepassing van de interne procedure was overschreden, besloot de directeur toch op het beroep van klager te antwoorden en hem van het standpunt van het Agentschap over het aanwervingsbeleid voor plaatselijk personeel op de hoogte te brengen. In zijn antwoord suggereerde hij ook dat, indien klager de zaak wilde voortzetten, hij de passende juridische procedure moest volgen, te weten een beroep bij de bevoegde Spaanse rechtbank, zoals voorgeschreven in artikel 31 van de regeling voor plaatselijk personeel.

In het standpunt benadrukte de directeur van het Agentschap dat hij had geprobeerd de zaak op een constructieve manier te benaderen door klager op de hoogte te brengen van de passende juridische procedure om het geschil te beslechten, namelijk een beroep bij de bevoegde Spaanse arbeidsrechtbank. Naar zijn mening was er “[...] volgens het Agentschap geen geval van wanbeheer dat behandeld moest worden door uw [de Europese Ombudsman] beroepsinstantie”.

Tenslotte werd in het standpunt enige achtergrondinformatie gegeven met betrekking tot de relatie tussen klager en het Agentschap gedurende de tijd dat hij er werkzaam was. Het standpunt bevatte ook een memorandum met een gedetailleerde juridische analyse van de relevante Spaanse arbeidswetgeving inzake discriminatie op grond van leeftijd.

Opmerkingen klager

In zijn opmerkingen bedankte klager de Ombudsman voor zijn onderzoek en verklaarde hij het oneens te zijn met de in het standpunt van het Agentschap geformuleerde beweringen.

Ten eerste achtte hij het in strijd met de voorschriften dat het Agentschap plaatselijke functionarissen had ingezet voor taken die niet geschikt waren voor dit soort personeel. Hij wees er ook op dat plaatselijke functionarissen door de tijdelijke aard van hun contracten niet geneigd waren om in geval van een geschil tegen hun werkgever in te gaan.

Wat het in aanmerking nemen van zijn leeftijd voor zijn initiële indeling betreft, verklaarde klager dat het Agentschap had besloten om de Commissieregeling voor plaatselijk personeel, dat als bijlage bij ieder afzonderlijk contract met plaatselijke functionarissen was gevoegd, toe te passen. Het Agentschap had zijn eigen regeling kunnen opstellen of die van de Commissie kunnen wijzigen, maar had besloten dit niet te doen. Hierdoor had het Agentschap, volgens klager, zijn contractuele verplichtingen eenzijdig verbroken. Hij voegde daaraan toe dat de Commissie tot op vandaag haar eigen regeling toepast.

Klager bestreed ook de beweringen van het Agentschap met betrekking tot zijn werkprestaties. Volgens hem was de negatieve beoordeling van zijn loopbaan door het Agentschap bedoeld om de aandacht van het echte probleem af te wenden.

BESLUIT

1 Ontvankelijkheid van de zaak

1.1 In zijn standpunt verklaarde het Agentschap dat, ofschoon klager de termijn voor het instellen van een beroep overeenkomstig de in de artikelen 29 en 31 van de regeling voor plaatselijk personeel vermelde beroepsprocedure had overschreden, het toch op het beroep van klager had geantwoord. In zijn antwoord had het klager onder meer aangeraden om het geschil aan de Spaanse arbeidsrechtbank voor te leggen. Voorts had het Agentschap klager medegedeeld dat het naar zijn mening volslagen ongepast was om zich in zijn geval tot de Ombudsman te richten.

1.2 Overeenkomstig artikel 2, lid 8, van het Statuut van de Ombudsman mogen bij de Ombudsman slechts klachten over de arbeidsbetrekkingen tussen communautaire instellingen of organen en hun ambtenaren of andere personeelsleden worden ingediend, indien de betrokkene alle mogelijkheden tot het indienen van interne administratieve verzoeken of klachten heeft uitgeput. Klager had derhalve de in de regeling voor plaatselijk personeel vastgelegde beroepsprocedure moeten toepassen alvorens een klacht bij de Ombudsman in te dienen. Ofschoon het Agentschap beweert dat klager de in de beroepsprocedure vastgelegde termijn niet heeft geëerbiedigd, heeft het desondanks het beroep van klager in behandeling genomen. De Ombudsman is derhalve van mening dat de klacht voldoet aan de in artikel 2, lid 8, van het Statuut vastgelegde ontvankelijkheidsvereiste.

1.3 De Ombudsman is van oordeel dat het door het Agentschap aan klager gegeven advies om het geschil aan de Spaanse arbeidsrechtbank voor te leggen nadat de interne beroepsprocedure was uitgeput, redelijk was. De Ombudsman betreurt het echter dat het Agentschap blijkbaar heeft getracht klager te doen afzien van zijn recht om bij de Ombudsman een klacht in te dienen en dat het de uitoefening van dit recht als “volslagen ongepast” heeft omschreven.

2 Niet-eerbiediging van de regeling voor plaatselijk personeel

2.1 Klager beweerde dat de indeling die het Agentschap hem als plaatselijk functionaris had gegeven in strijd was met artikel 4.II.a van de regeling voor plaatselijk personeel.

Artikel 4.II.a bepaalt dat de leeftijd van een functionaris in aanmerking moet worden genomen bij de vaststelling van zijn initiële rang en salaristrap.

2.2 Het Agentschap beweert dat de in de regeling voor plaatselijk personeel vastgelegde bepalingen ondergeschikt zijn aan het Spaanse recht. Het beweert ook dat het volgens het Spaanse recht onwettig is om leeftijd als een indelingcriterium in aanmerking te nemen.

2.3 De Ombudsman merkt op dat het Agentschap de regeling van de Commissie inzake de arbeidsvoorwaarden van haar plaatselijke functionarissen in Spanje toepaste. Het voegde de regeling, met inbegrip van artikel 4.II.a, als bijlage bij het contract van klager.

2.4 Volgens de beginselen van behoorlijk bestuur moet het Agentschap wettig en consequent handelen. Alvorens een contract te sluiten met klager, had het Agentschap ervoor moeten zorgen dat het contract in overeenstemming was met het Spaanse arbeidsrecht. Door een contract met klager te sluiten en vervolgens hem de voordelen van een van de bepalingen van het contract te ontzeggen, heeft het Agentschap inconsequent gehandeld. Volgens de Ombudsman is er derhalve sprake van een geval van wanbeheer. Er zal hierover een kritische opmerking tot het Agentschap worden gericht.

2.5 De vraag of klager het Agentschap kan dwingen artikel 4.II.a van de regeling voor plaatselijk personeel als een bepaling van zijn contract te beschouwen en dienovereenkomstig toe te passen, is een kwestie die eigenlijk alleen kan worden behandeld door een bevoegde rechtbank, die zich een oordeel kan vormen van de argumenten van beide partijen met betrekking tot de interpretatie en toepassing van het Spaanse recht.

3 Conclusie

Op basis van het onderzoek van de Europese Ombudsman met betrekking tot deze klacht is het noodzakelijk de volgende kritische opmerking te maken:

Volgens de beginselen van behoorlijk bestuur moet het Agentschap wettig en consequent optreden. Alvorens het contract met klager te sluiten, had het Agentschap ervoor moeten zorgen dat het contract in overeenstemming was met het Spaanse arbeidsrecht. Door een contract met klager te sluiten en vervolgens hem de voordelen van een van de bepalingen van het contract te ontzeggen, heeft het Agentschap inconsequent gehandeld.

Omdat het bij dit aspect van de zaak gaat om procedures betreffende specifieke gebeurtenissen die in het verleden hebben plaatsgevonden, is het niet opportuun om met betrekking tot deze zaak een minnelijke schikking na te streven. De Ombudsman sluit derhalve de zaak.

3.5 DOOR DE INSTELLING AANVAARDE ONTWERPAANBE VELINGEN

3.5.1 Europees Parlement

EUROPEES PARLE- MENT STEM T ERMEE IN KANDIDATEN TOEGANG TE GEVEN TOT HUN EIGEN GECORRI- GEERDE EXAMEN TEKSTEN

*Besluit inzake klacht
25/2000/IP tegen het
Europees Parlement*

Opmerking: de Ombudsman is in drie andere zaken (457/99/IP, 610/99/IP en 1000/99/IP) tot dezelfde conclusie gekomen.

KLACHT

Op 7 januari 2000 diende mevrouw L. bij de Europese Ombudsman een klacht tegen het Europees Parlement in over haar deelneming aan algemeen vergelijkend onderzoek EUR/C/135, dat door het Europees Parlement was georganiseerd.

Een van de beweringen van klaagster had betrekking op de weigering van de jury haar inzage te geven van de gecorrigeerde tekst van haar examen.

ONTWERPAANBEVELING

Op 27 juli 2000 richtte de Ombudsman, na een onderzoek waarin hij concludeerde dat de weigering van het Parlement om klaagster inzage van haar eigen examenteksten te geven een geval van wanbeheer was, overeenkomstig artikel 3, lid 6 van het Statuut van de Europese Ombudsman⁶⁵, de volgende ontwerpaanbeveling tot het Parlement:

Het Parlement moet klager inzage van haar eigen gecorrigeerde examenteksten geven.

Omstandig advies Parlement

De Ombudsman deelde het Parlement mee dat de instelling overeenkomstig artikel 3, lid 6 van het Statuut de Ombudsman vóór 31 oktober 2000 een omstandig advies moest doen toekomen en dat dit omstandig advies kon bestaan in aanvaarding van de ontwerpaanbeveling van de Ombudsman en een beschrijving van de wijze waarop deze ten uitvoer zou worden gelegd.

Op 27 november 2000 deed het Parlement de Ombudsman zijn omstandig advies toekomen. Het Parlement zei dat de instelling akkoord ging met het beginsel kandidaten inzage te geven van een kopie van hun eigen gecorrigeerde examentekst en dat zij voornemens was dit beginsel in de volgende fasen toe te passen.

Voor alle vanaf 1 januari 2001 bekendgemaakte vergelijkende onderzoeken zullen de kandidaten op schriftelijk verzoek een kopie van hun eigen meerkeuzetests krijgen.

Voor alle vanaf 1 juli 2001 bekendgemaakte vergelijkende onderzoeken zullen de kandidaten die voor een schriftelijke proef een onvoldoende hebben gehaald, op verzoek een kopie krijgen van de door de jury opgestelde cijfertabel van hun examen.

Eind 2001 zal een evaluatie plaatsvinden van de praktische gevolgen van de nieuwe regels en zal, zo nodig, worden nagedacht over een eventuele derde fase.

Het omstandig advies van het Parlement werd op 28 november 2000 doorgezonden naar klaagster. De Ombudsman ontving geen opmerkingen van klaagster.

⁶⁵ Besluit 94/262 van 9 maart 1994 van het Europees Parlement inzake het Statuut van de Europese Ombudsman en de algemene voorwaarden voor de uitoefening van zijn ambt, PB L 113 van 04.05.1994, blz. 15

VERDER ONDERZOEK

Na bestudering van het omstandig advies van het Parlement achtte de Ombudsman het nodig het Parlement de kern van het ontwerpbesluit in herinnering te brengen⁶⁶. Op 8 februari 2001 richtte hij dan ook een tweede brief aan de instelling, waarin hij enerzijds zijn tevredenheid uitsprak over het besluit van het Parlement om akkoord te gaan met het beginsel kandidaten inzage te geven van hun eigen gecorrigeerde examentekst, maar anderzijds ook vaststelde dat het Parlement geen gevolg had gegeven aan de specifieke aanbeveling van de Ombudsman klaagster een kopie van haar eigen gecorrigeerde teksten te geven.

Aangezien het Parlement dat had nagelaten en de Ombudsman vond dat de instelling de mogelijkheid had de aanbeveling op te volgen, verzocht hij het Parlement in te gaan op het verzoek van klaagster.

De Ombudsman bracht in zijn brief in herinnering dat de Juridische Dienst van het Parlement op 27 juli 2000 een juridisch advies had uitgebracht over een aantal zaken die verband hielden met de procedures voor algemene vergelijkende onderzoeken van de communautaire instellingen. Hierin beklemtoonde de Juridische Dienst onder meer dat het, bij ontstentenis van door de communautaire instellingen goedgekeurde regelingen voor de procedures van vergelijkende onderzoeken en inzonderheid van passende voorschriften voor de toegang tot gecorrigeerde examenteksten, in beginsel niet aanvaardbaar is kandidaten bij een vergelijkend onderzoek toegang te weigeren tot hun eigen gecorrigeerde examenteksten indien zij daarom verzoeken.

Voorts verwees de Ombudsman naar het door Herbert Bösch, EP-lid, opgestelde verslag dat op 12 oktober 2000 werd goedgekeurd door de Commissie verzoekschriften van het Europees Parlement en waarin het Parlement zich positief uitliet over het speciale verslag van de Ombudsman aan het Europees Parlement naar aanleiding van het initiatiefonderzoek inzake geheimhouding bij de aanwervingsprocedures van de Commissie.

De Ombudsman wees er ten slotte op dat het Europees Parlement op 17 november 2000 een resolutie had aangenomen over het speciale verslag van de Ombudsman van 18 oktober 1999, waarin deze de aanbeveling deed dat de Commissie bij toekomstige vergelijkende onderzoeken, en uiterlijk vanaf 1 juli 2000, kandidaten op verzoek inzage zou geven van hun eigen gecorrigeerde examenteksten. In zijn resolutie raadde het Parlement aan kandidaten inzage te geven van hun gecorrigeerde examenteksten en riep het alle instellingen en organen van de Europese Unie op het voorbeeld van de Europese Commissie te volgen.

Op basis van deze bevindingen verzocht de Ombudsman het Parlement gevolg te geven aan de bovengenoemde ontwerpaanbeveling.

Op 5 april 2001 ontving de Ombudsman het antwoord van het Parlement op zijn brief d.d. 8 februari 2001. Het Parlement onderstreepte dat de jury van het vergelijkend onderzoek in kwestie haar werkzaamheden op 21 oktober 1999 had beëindigd en dat de enige beschikbare evaluatie deze was die de jury in haar eindcijfer had uitgedrukt. De instelling deelde de Ombudsman evenwel mee dat zij zijn ontwerpaanbeveling aanvaardde en dat zij de voor de vergelijkende onderzoeken bevoegde diensten had opgedragen klaagster een kopie van haar originele examenteksten te sturen.

Het Parlement deelde de Ombudsman tevens mee dat de voor de vergelijkende onderzoeken bevoegde diensten bereid zijn aan alle kandidaten die daarom verzoeken een kopie van hun eigen gecorrigeerde examenteksten te sturen.

---

⁶⁶ “Het Parlement moet klager toegang geven tot zijn eigen examenteksten”

BESLUIT

Op 27 juli 2000 richtte de Ombudsman de volgende ontwerpaanbeveling tot het Europees Parlement:

Het Parlement moet klaagster inzage geven van haar eigen gecorrigeerde examenteksten.

Op 5 april 2001 ontving de Ombudsman het antwoord van het Parlement op zijn brief d.d. 8 februari 2001. Het Parlement onderstreepte dat de jury van het vergelijkend onderzoek in kwestie haar werkzaamheden op 21 oktober 1999 had beëindigd en dat de enige beschikbare evaluatie was uitgedrukt in het eindcijfer van de jury. De instelling deelde de Ombudsman evenwel mee dat zij zijn ontwerpaanbeveling aanvaardde en dat zij de voor de vergelijkende onderzoeken bevoegde diensten had opgedragen klaagster een kopie van haar originele examenteksten te sturen.

Het Parlement deelde de Ombudsman tevens mee dat zijn voor de vergelijkende onderzoeken bevoegde diensten bereid zijn aan alle kandidaten die daarom verzoeken een kopie van hun gecorrigeerde examenteksten te sturen.

De maatregelen die door het Parlement werden beschreven, bleken bevredigend en de Ombudsman sloot derhalve de zaak.

3.5.2 Raad van de Europese Unie

KLACHT

De klacht werd in juli 2000 ingediend door Statewatch, een particuliere organisatie.

Achtergrond

Klager had de Raad al in 1997 om toegang verzocht tot (onder meer) agenda's van de "Groep op hoog niveau" en de "Task Force EU-VS". De Raad had deze toegang geweigerd en daarbij als reden aangevoerd dat de betrokken documenten gezamenlijk door het voorzitterschap van de Raad, de Commissie en de Amerikaanse autoriteiten waren opgesteld en derhalve niet uitsluitend onder de verantwoordelijkheid van de Raad vielen. Volgens de Raad was artikel 2, lid 2, van Raadsbesluit 93/731/EG van 20 december 1993 betreffende toegang van het publiek tot documenten⁶⁷ bijgevolg van toepassing.

Deze bepaling luidt als volgt:

“Wanneer het opgevraagde document is opgesteld door een natuurlijke of rechtspersoon, een Lid-Staat, een andere Instelling of een ander orgaan van de Gemeenschap dan wel een andere nationale of internationale instelling, moet het verzoek niet tot de Raad, maar rechtstreeks tot de opsteller van het document worden gericht”.

Klager wendde zich tot de Europese Ombudsman (klacht 1056/25.11.96/Statewatch/UK/IJH). Tijdens het onderzoek stelde de Raad expliciet dat het zijn voorzitterschap niet beschouwde als “een andere instelling of een ander orgaan” in de zin van artikel 2, lid 2, van Besluit 93/731. In zijn besluit van 30 juni 1998⁶⁸ gaf de Ombudsman als zijn mening te kennen dat noch de expliciete formulering van deze bepaling noch de jurisprudentie van de communautaire gerechtelijke instanties het standpunt van de Raad ondersteunden dat documenten waarvan de Raad medeopsteller is binnen het toepassingsgebied van artikel 2, lid 2, vallen. De Ombudsman concludeerde dat het standpunt van de Raad gebaseerd was op een verkeerde toepassing van Besluit 93/731 en maakte een kritische opmerking waarin hij de Raad verzocht de aanvraag van klager opnieuw te bekijken en toegang te

⁶⁷ PB 1993 L 340, blz. 43; gewijzigd bij Raadsbesluit 96/705/EG, EGKS, Euratom van 6 december 1996 (PB 1996 L 325, blz. 19).

⁶⁸ Jaarverslag 1998 van de Ombudsman, blz. 172

TOEGANG TOT RAADS- DOCUMENTEN

*Besluit inzake klacht
916/2000/GG tegen de
Raad van de Europese
Unie*

verlenen tot de betrokken documenten, tenzij een of meer van de uitzonderingen van artikel 4 van Besluit 93/731 van toepassing was.

Huidige klacht

Klager schreef de Raad op 9 juli 1998 een brief waarin hij zijn verzoek om toegang hernieuwde. In zijn antwoord d.d. 29 juli 1998 wees de Raad erop dat hij gezien de tijd die ondertussen was verstreken deze brief als een nieuw verzoek beschouwde. Wat de kern van de zaak betreft handhaafde de Raad zijn standpunt dat artikel 2, lid 2, van toepassing was. Klager zond de Raad op 27 augustus 1998 een confirmatief verzoek. In zijn besluit van 28 september 1998 over deze aanvraag merkte de Raad op dat de ontwerpagenda's voor de betrokken vergaderingen waren opgesteld door de deelnemende partijen en ontwerpen bleven totdat zij waren goedgekeurd. Volgens de Raad werden de agenda's nooit door de Raad als zodanig bekeken en werden zij bijgevolg niet geregistreerd noch stelselmatig in de archieven van de Raad bijgezet. De Raad concludeerde dat deze documenten niet "in het bezit van de Raad", zoals bedoeld in artikel 1, lid 2, van Besluit 93/731, maar slechts in het bezit van ambtenaren van het secretariaat-generaal waren en daarom buiten het toepassingsgebied van Besluit 93/731 vielen.

Klager wendde zich hierop opnieuw tot de Ombudsman met de volgende beweringen:

- 1) door heel andere redenen aan te voeren voor de weigering van toegang tot de betrokken documenten had de Raad het besluit van de Europese Ombudsman van 30 juni 1998 naast zich neergelegd;
- 2) de bewering van de Raad dat het secretariaat-generaal geen deel uitmaakt van de Raad klopte niet;
- 3) door de betrokken documenten niet stelselmatig te registreren en in zijn archief bij te zetten kwam de Raad zijn verplichting om registers bij te houden niet na;
- 4) de Raad gaf geen adequate redenen voor zijn besluit.

ONDERZOEK

De klacht werd voor opmerkingen naar de Raad van de Europese Unie gezonden.

Standpunt Raad

In zijn standpunt maakte de Raad de volgende opmerkingen.

- 1) De Raad had het besluit van de Ombudsman van 30 juni 1998 niet naast zich neergelegd.

Zoals de Ombudsman zelf had opgemerkt, was het Hof van Justitie de enige bevoegde autoriteit om een definitieve uitspraak te doen over de interpretatie van het Gemeenschapsrecht. De mening van de Ombudsman kan ter zake natuurlijk een nuttig richtsnoer zijn voor de betrokken instelling, die haar standpunt dan ook meestal in heroverweging neemt in het licht van de mening van de Ombudsman. In dit geval had de Raad zijn eerste besluit inderdaad in heroverweging genomen. Terwijl hij zijn standpunt inzake het probleem van de documenten waarvan de Raad een van de medeopstellers was openliet, concludeerde hij na zorgvuldige overweging dat toegang tot de betrokken documenten nog altijd moest worden geweigerd, zij het om andere redenen dan die welke hij in zijn eerste besluit had genoemd. Over dit nieuwe besluit kon een nieuwe klacht bij de Ombudsman worden ingediend.

- 2) Het secretariaat-generaal maakt "geen deel uit van de Raad".

Dit vraagstuk werd op dat moment onderzocht door het Gerecht van eerste aanleg (in zaak T-205/00, Spa Renco tegen Raad). Zolang deze procedure nog hangende was, zou de Raad zich van verdere commentaar ter zake onthouden.

3) De verplichting documenten te registreren en registers bij te houden

Om de redenen nader uiteengezet in zijn antwoord op de door dezelfde klager ingediende klacht 917/2000/GG was de Raad niet van mening dat het noodzakelijk of opportuun is volledig, gecentraliseerd aantekening te houden en een register bij te houden van ieder papier dat in het bezit van een van zijn ambtenaren is.

4) De Raad motiveerde zijn besluit voldoende.

De adequaatheid van de redenen die voor een besluit worden gegeven is een kwestie die verband houdt met de wettigheid van dat besluit en het onderzoek daarvan valt niet onder de bevoegdheid van de Ombudsman.

Opmerkingen klager

In zijn opmerkingen handhaafde klager zijn klacht en maakte hij de volgende aanvullende opmerkingen.

De mening van de Raad dat hij om andere redenen het recht had toegang tot de betrokken documenten te weigeren en dat er tegen dit nieuwe besluit een klacht kon worden ingediend, hield het risico in dat men in een vicieuze cirkel zonder einde terechtkomt waardoor de rol van de Ombudsman zou kunnen worden aangetast. Klager had geen kennis van zaak T-205/00. Mogelijk had de Raad daar gewoon dezelfde redenering gevolgd als in de onderhavige zaak. Het was hoe dan ook ondenkbaar dat het Hof zou oordelen dat het secretariaat-generaal geen deel uitmaakt van de Raad. Dit argument van de Raad was derhalve niets anders dan een poging om het besluit op de lange baan te schuiven.

Wat de motiveringsplicht betreft was dit een kwestie van wanbeheer, waarvoor de Ombudsman wettelijk bevoegd was. Een instelling moet haar besluit in elk geval voldoende motiveren om rechterlijke toetsing mogelijk te maken. De Raad had dat in dit geval consequent verzuimd.

ONTWERPAANBEVELING

Bij besluit van 1 maart 2001 richtte de Ombudsman overeenkomstig artikel 3, lid 6, van het Statuut van de Europese Ombudsman⁶⁹ een ontwerpaanbeveling tot de Raad, die op de volgende punten was gebaseerd.

1 Naast zich neerleggen van het besluit van de Ombudsman van 30 juni 1998

1.1 Klager verzocht de Raad van de Europese Unie overeenkomstig Raadsbesluit 93/731/EG van 20 december 1993 betreffende toegang van het publiek tot documenten⁷⁰ om toegang tot bepaalde documenten (met name agenda's van de "Groep op hoog niveau" en de "Task Force EU-VS"). De Raad voerde eerst aan dat de betrokken documenten niet uitsluitend op verantwoordelijkheid van de Raad waren opgesteld en dat artikel 2, lid 2, van Raadsbesluit 93/731 betreffende toegang tot documenten derhalve van toepassing was. Klager wendde zich daarop tot de Europese Ombudsman (klacht 1056/25.11.96/Statewatch/UK/IJH). In zijn besluit van 30 juni 1998 stelde de Ombudsman dat noch de formulering van artikel 2, lid 2, van Besluit 93/731 noch de jurisprudentie van

⁶⁹ Besluit 94/262 van 9 maart 1994 van het Europees Parlement inzake het Statuut van de Europese ombudsman en de algemene voorwaarden voor de uitoefening van zijn ambt, PB 1994 L 113, blz. 15

⁷⁰ PB 1993 L 340, blz. 43, gewijzigd bij Raadsbesluit 96/705/EG, EGKS, Euratom van 6 december 1996 (PB 1996 L 325, blz. 19)

de communautaire gerechtelijke instanties het standpunt van de Raad ondersteunden dat documenten waarvan de Raad medeopsteller is binnen het toepassingsgebied van artikel 2, lid 2, vallen. Nadat klager vervolgens zijn verzoek om toegang had hernieuwd, werd hem door de Raad meegedeeld dat de betrokken documenten nooit door de Raad als zodanig waren bekeken maar slechts door de ter zake verantwoordelijke ambtenaren in zijn secretariaat-generaal, die er voor hun werk kopieën van bewaarden. Op grond hiervan was de Raad van mening dat deze documenten niet “in het bezit van de Raad” in de zin van artikel 1, lid 2, van Besluit 93/731 waren, maar slechts in het bezit van ambtenaren van het secretariaat-generaal en derhalve buiten het toepassingsgebied van Besluit 93/731 vielen. Klager beweerde dat de Raad door voor de weigering van toegang tot de betrokken documenten heel andere redenen aan te voeren, het besluit van de Europese Ombudsman van 30 juni 1998 naast zich neer had gelegd.

1.2 De Raad merkte op dat, hoewel de mening van de Ombudsman natuurlijk een nuttig richtsnoer kan zijn, het Hof van Justitie de enige bevoegde autoriteit is om een definitieve uitspraak te doen over de interpretatie van het Gemeenschapsrecht. De Raad beweerde voorts dat hij zijn standpunt inderdaad in heroverweging had genomen in het licht van het besluit van de Ombudsman van 30 juni 1998 en tot de conclusie was gekomen dat de toegang tot de betrokken documenten nog altijd moest worden geweigerd, zij het om andere redenen dan die welke hij in zijn eerste besluit had genoemd.

1.3 In zijn besluit van 30 juni 1998 inzake klacht 1056/25.11.96/Statewatch/UK/IJH had de Ombudsman een kritische opmerking gemaakt waarin hij de Raad verzocht de aanvraag van klager te heroverwegen en toegang te verlenen tot de betrokken documenten, tenzij een of meer van de uitzonderingen van artikel 4 van Besluit 93/731 van toepassing was. De Ombudsman was van mening dat de Raad in zijn besluit van 28 september 1998 zijn standpunt inderdaad in heroverweging had genomen. Hoewel de Raad zich in antwoord op het eerste verzoek van klager om toegang tot de betrokken documenten niet had beroepen op artikel 1, lid 2, van Besluit 93/731, was de Ombudsman van mening dat zijn besluit van 30 juni 1998 de Raad niet belette er nadien een beroep op te doen indien hij, na heroverweging van zijn standpunt in het licht van de opmerkingen van de Ombudsman, tot de conclusie kwam dat het van toepassing was. De Ombudsman nam nota van de vrees van klager dat men hierdoor in een vicieuze cirkel zonder einde terecht zou komen. Volgens hem beletten de beginselen van behoorlijk bestuur een administratie de redenen die zij voor haar besluiten geeft willekeurig door andere te vervangen. De Ombudsman vond evenwel dat er geen aanwijzingen waren dat dit in dezen het geval was geweest.

1.4 Op basis van het bovenstaande bleek er wat de eerste bewering betreft geen sprake te zijn geweest van wanbeheer van de zijde van de Raad.

2 Het secretariaat-generaal als deel van de Raad

2.1 De Raad beweerde dat de betrokken documenten nooit waren bekeken door de Raad als zodanig, maar slechts door de ter zake bevoegde ambtenaren van zijn secretariaat-generaal, die er voor hun werk kopieën van bewaarden. Op grond hiervan meende de Raad dat deze documenten niet “in het bezit van de Raad” in de zin van artikel 1, lid 2, van Besluit 93/731 waren. Klager beweerde dat dit onjuist was.

2.2 De Raad beweerde dat de vraag of het secretariaat-generaal een “andere” instelling dan de Raad is op dat moment werd onderzocht door het Gerecht van eerste aanleg (in zaak T-205/00, Spa Renco tegen Raad). Zolang deze procedure nog hangende was, zou de Raad zich dan ook van verdere commentaar ter zake onthouden.

2.3 Artikel 1, lid 3, van het Statuut van de Europese Ombudsman⁷¹ bepaalt dat de Ombudsman niet mag interveniëren in een procedure voor de rechter. Dit betekent dat de

---

⁷¹ Besluit 94/262 van 9 maart 1994 van het Europees Parlement inzake het Statuut van de Europese ombudsman en de algemene voorwaarden voor de uitoefening van zijn ambt, PB L 113 van 04.05.1994, blz. 15

Ombudsman een klacht niet mag onderzoeken of verder onderzoeken indien de betrokken *feiten* ook aan een rechter zijn voorgelegd⁷². De Ombudsman merkte evenwel op dat de zaak waarnaar de Raad verwees, betrekking had op een andere reeks feiten, zoals blijkt uit de samenvatting van zaak T-205/00 die in het Publicatieblad verscheen⁷³. Het was mogelijk dat de Raad in dat geval dezelfde redenering had gevolgd als in dit geval, namelijk dat er voor de toepassing van Besluit 93/731 een onderscheid moet worden gemaakt tussen de Raad en zijn secretariaat-generaal. De Ombudsman vond het echter niet nodig noch opportuun zijn onderzoek van deze kwestie op te schorten zolang de procedure voor de rechter hangende was.

2.4 Artikel 1, lid 1, van Besluit 93/731 luidt: “Het publiek heeft toegang tot de documenten van de Raad op de in dit besluit gestelde voorwaarden”. De term ‘Raadsdocument’ wordt in lid 2 van artikel 1 als volgt gedefinieerd: “Onverminderd artikel 2, lid 2, wordt onder document van de Raad verstaan elk geschrift met bestaande gegevens dat in het bezit is van de Raad, ongeacht de drager waarop het zich bevindt”.

2.5 Besluit 93/731 moet worden gezien in samenhang met de Gedragscode inzake de toegang van het publiek tot documenten van de Raad en de Commissie⁷⁴, die door de Raad en de Commissie op 6 december 1993 werd aangenomen en waarnaar in de overwegingen van Besluit 93/731 wordt verwezen. Deze gedragscode stelt: “Het publiek zal zo ruim mogelijk toegang krijgen tot documenten die bij de Commissie en de Raad berusten”. Op basis hiervan kwam het Gerecht van eerste aanleg tot de volgende conclusie: “Besluit 93/731 beoogt uitvoering te geven aan het beginsel van zo ruim mogelijke toegang van de burger tot informatie, teneinde het democratische karakter van de instellingen en het vertrouwen van het publiek in het bestuur te versterken”⁷⁵.

2.6 De Ombudsman vond dat deze doelstelling niet kon worden verwezenlijkt indien het beginsel werd aanvaard dat documenten waarvan de Raad de opsteller (of medeopsteller) is niet onder Besluit 93/731 vallen, enkel omdat zij niet bij de Raad zelf maar bij zijn secretariaat-generaal berusten. Volgens artikel 207, lid 2, van het EG-Verdrag, wordt de Raad bijgestaan door een secretariaat-generaal. De Ombudsman had evenwel geen kennis van een bepaling van het Verdrag of van de communautaire wetgeving op grond waarvan het secretariaat-generaal als een instelling of orgaan los van de Raad zou moeten worden beschouwd. Bij Besluit 93/731 zelf wordt op het gebied van de toegang tot documenten een belangrijke rol aan het secretariaat-generaal toegekend, aangezien de verzoekers worden verzocht zich schriftelijk tot “de bevoegde diensten van het secretariaat-generaal” te wenden en het secretariaat-generaal wordt opgedragen deze verzoeken meteen te beantwoorden (zie artikel 7 van Besluit 93/731). Volgens de Ombudsman rechtvaardigde dus niets de conclusie dat het secretariaat-generaal van de Raad als een “andere communautaire instelling of orgaan” in de zin van artikel 2, lid 2, van Besluit 93/731 moest worden beschouwd. De Ombudsman was derhalve van oordeel dat documenten die bij het secretariaat-generaal van de Raad berusten documenten “in het bezit van de Raad” zijn waarop Besluit 93/731 van toepassing is. Er diende evenwel in herinnering te worden gebracht dat de hoogste autoriteit voor de interpretatie van het Gemeenschapsrecht het Hof van Justitie is.

⁷² Zie artikel 2, lid 7, van het Statuut van de Ombudsman, dat als volgt luidt: “Wanneer de Ombudsman vanwege een lopende of afgeronde gerechtelijke procedure over de vermeende feiten, een klacht niet ontvankelijk moet verklaren of een eind moet maken aan de behandeling ervan, worden de resultaten van het onderzoek dat hij eventueel reeds heeft verricht ter zijde gelaten”.

⁷³ PB 2000 C 285, blz. 19

⁷⁴ PB 1993 L 340, blz. 41

⁷⁵ Zaak T-174/95, Svenska Journalistförbundet tegen Raad, Jurispr. 1998, blz. II-2289, punt 66.

3 Verzuim de betrokken documenten stelselmatig te registreren en in een archief bij te zetten

3.1 Klager beweerde dat de Raad door stelselmatig te verzuimen de documenten te registreren en in een archief bij te zetten zijn plicht om registers bij te houden niet was nagekomen.

3.2 De Raad antwoordde dat hij, om de redenen die meer in detail waren uiteengezet in zijn antwoord inzake de door dezelfde klager ingediende klacht 917/2000/GG, niet vond dat het nodig of opportuun was in een register volledig, gecentraliseerd aantekening te houden van ieder papier in het bezit van een van zijn ambtenaren.

3.3 De betrokken kwestie werd ook in klacht 917/2000/GG aan de orde gesteld. Zowel de Raad als klager waren in het kader van die klacht dieper op het vraagstuk ingegaan, en de Ombudsman zou deze argumenten bekijken in het kader van de behandeling van klacht 917/2000/GG. De Ombudsman was derhalve van mening dat het niet nodig was in het kader van het onderhavige onderzoek verder op deze kwestie in te gaan.

4 Geen motivering

4.1 Klager beweerde dat de Raad zijn besluit onvoldoende had gemotiveerd, gezien de wijze waarop hij tijdens de procedure de rechtvaardiging van de weigering van toegang tot de betrokken documenten had gewijzigd en het feit dat de motivering onaanvaardbaar vaag en verwarrend was.

4.2 De Raad vond dat de adequaatheid van de redenen die voor een besluit worden gegeven een kwestie is die verband houdt met de wettigheid van dat besluit en dat het onderzoek daarvan niet onder de bevoegdheid van de Ombudsman valt.

4.3 Uit hoofde van artikel 195 van het EG-Verdrag heeft de Ombudsman de opdracht mogelijke gevallen van wanbeheer te onderzoeken. De term “wanbeheer” wordt niet gedefinieerd in het EG-Verdrag noch in het Statuut van de Ombudsman. Er zij in herinnering gebracht dat de Ombudsman in zijn Jaarverslag 1997⁷⁶ de volgende interpretatie van de term “wanbeheer” naar voren heeft geschoven: “Wanbeheer doet zich voor wanneer een overheidsinstantie niet handelt in overeenstemming met een regel of een beginsel waaraan zij gehouden is”. De Ombudsman voegde daaraan toe⁷⁷ dat wanneer de Ombudsman onderzoekt of een communautaire instelling of orgaan heeft gehandeld in overeenstemming met de regels en beginselen waaraan zij gehouden is, “*zijn eerste en belangrijkste taak erin (moet) gelegen zijn vast te stellen of zij rechtmatig heeft gehandeld*”. Het Europees Parlement nam op 16 juli 1998 een resolutie aan waarin het positief reageerde op deze definitie van wanbeheer. De Ombudsman was dan ook van mening dat hij krachtens zijn mandaat klachten mag onderzoeken waarin wordt beweerd dat een instelling haar besluit onvoldoende heeft gemotiveerd.

4.4 De Ombudsman was evenwel van oordeel dat de redenen die de Raad in zijn besluit van 28 september 1998 had opgegeven, voldoende waren aangezien de Raad duidelijk had gemaakt dat zijn weigering van toegang tot de betrokken documenten was gebaseerd op artikel 1, lid 2, van Besluit 93/731. De vraag of de Raad had gehandeld zoals het hoort toen hij tijdens de procedure andere redenen voor zijn weigering had gegeven, was reeds behandeld (zie punt 1.3 hierboven).

4.5 Op basis van het bovenstaande bleek er met betrekking tot de vierde bewering geen sprake te zijn geweest van een geval van wanbeheer van de zijde van de Raad.

---

⁷⁶ Blz. 23

⁷⁷ Blz. 24

5 Conclusie

De Ombudsman was derhalve van oordeel dat de aanpak van de Raad in het onderhavige geval aanleiding had gegeven tot een geval van wanbeheer in zoverre de Raad zijn weigering om klager toegang te geven tot de betrokken documenten had gebaseerd op artikel 1, lid 2, van Besluit 93/731.

De Ombudsman deed dan ook overeenkomstig artikel 3, lid 6, van het Statuut van de Ombudsman de volgende ontwerpaanbeveling aan de Raad:

De Raad van de Europese Unie moet de aanvraag van klager opnieuw in overweging nemen en toegang geven tot de aangevraagde documenten, tenzij een of meer van de uitzonderingen van artikel 4 van Besluit 93/731 van toepassing is.

OMSTANDIG ADVIES RAAD

De Ombudsman deelde de Raad mee dat hij hem overeenkomstig artikel 3, lid 6, van het Statuut uiterlijk op 30 juni 2001 een omstandig advies moest doen toekomen en dat dit omstandig advies kon bestaan in aanvaarding van de ontwerpaanbeveling van de Ombudsman en een beschrijving van de wijze waarop deze ten uitvoer was gelegd.

In zijn omstandig advies merkte de Raad het volgende op:

“De Raad neemt nota van het besluit van de Ombudsman met betrekking tot de gronden één, drie en vier van klacht (...).

Wat betreft het besluit en de ontwerpaanbeveling van de Ombudsman met betrekking tot de tweede grond van de klacht, die betrekking heeft op de vraag of documenten die in het bezit zijn van ambtenaren van het secretariaat-generaal en niet zijn rondgedeeld onder de leden van de Raad of hun gemachtigden in een van zijn voorbereidende organen al dan niet als Raadsdocumenten in de zin van Besluit 93/731/EG moeten worden beschouwd, besluit de Raad de documenten in kwestie vrij te geven, aangezien is gebleken dat de inhoud ervan niet valt onder een van de uitzonderingen van artikel 4 van Besluit 93/731/EG.”

Het omstandig advies van de Raad werd doorgezonden naar klager. In zijn opmerkingen bevestigde klager dat hij de documenten in kwestie had ontvangen. Naar zijn mening was het echter aan de Ombudsman om te oordelen of de Raad uitvoering had gegeven aan zijn aanbeveling, aangezien deze laatste niet rechtstreeks op de derde bewering had geantwoord. Met betrekking tot de tweede bewering vond klager dat uit de toepassing van Besluit 93/731 door de Raad kon worden afgeleid dat de Raad de aanbeveling aanvaardde, hoewel hij dat niet uitdrukkelijk had gezegd.

BESLUIT

1 Op 1 maart 2001 richtte de Ombudsman overeenkomstig artikel 3, lid 6, van het Statuut van de Ombudsman de volgende ontwerpaanbeveling tot de Raad:

De Raad van de Europese Unie moet de aanvraag van klager opnieuw in overweging nemen en toegang geven tot de aangevraagde documenten, tenzij een of meer van de uitzonderingen van artikel 4 van Besluit 93/731 van toepassing is.

2 Op 28 mei 2001 deelde de Raad de Ombudsman mee dat hij had besloten de documenten in kwestie vrij te geven, aangezien hij tot de conclusie was gekomen dat de inhoud ervan niet onder een van de uitzonderingen van artikel 4 van Besluit 93/731/EG viel. De Ombudsman vond dat de Raad zijn ontwerpaanbeveling bijgevolg had aanvaard. De maat-

regelen die de Raad in zijn brief d.d. 28 mei 2001 beschreef, blijken bevredigend te zijn en genoegdoening te geven aan klager⁷⁸. De Ombudsman sluit derhalve de zaak.

3.5.3 Europese Commissie

AANVULLENDE VERZEKERING VOOR PLAATSELIJKE FUNCTIONARISSEN

*Besluit inzake klacht
367/98/(VK)GG tegen
de Europese
Commissie*

KLACHT

De klacht werd in april 1998 ingediend door twee plaatselijke functionarissen van de vertegenwoordiging van de Europese Commissie te Wenen (Oostenrijk). Deze vertegenwoordiging is de opvolger van de delegatie die de Commissie onderhield in Oostenrijk vóór de toetreding van dat land tot de Europese Gemeenschappen op 1 januari 1995. Klagers beweerden dat de Commissie had nagelaten aanvullende verzekeringsregelingen in te stellen voor de plaatselijke functionarissen van haar delegatie in Oostenrijk.

Artikel 14 van de “kaderbepalingen houdende vaststelling van de arbeidsvoorwaarden van plaatselijke functionarissen van de Commissie van de Europese Gemeenschappen in niet-lidstaten” (hierna “kaderbepalingen” genoemd), die werden uitgegeven op 22 juni 1990, bepaalt het volgende.

“De Commissie is verantwoordelijk voor de sociale bijdragen die de werkgevers moeten betalen overeenkomstig de bepalingen die van toepassing zijn op de plaats waar de plaatselijke functionaris zijn taken moet vervullen.

De Commissie dient aanvullende of onafhankelijke ziekte-, ongevallen- of invaliditeitsverzekeringen of pensioenregelingen in te stellen wanneer er geen plaatselijke regeling is of de plaatselijke regeling als ontoereikend wordt beschouwd.

Voor iedere aanvullende of onafhankelijke regeling geldt dat de bijdragen die de Commissie en de plaatselijke functionaris moeten betalen om de kosten van deze regelingen te dekken, worden vastgesteld door de overheidsinstantie die gemachtigd is om arbeidsovereenkomsten te sluiten”.

Op 26 april 1994 nam de Commissie de “regeling houdende vaststelling van de specifieke arbeidsvoorwaarden van de plaatselijke functionarissen in Oostenrijk” aan (hierna “specifieke voorwaarden” genoemd) die in werking trad op 1 mei 1994.

Artikel 25, lid 1, van deze specifieke voorwaarden bepaalt dat, onverminderd het wettelijk verzekeringsstelsel dat van toepassing is in Oostenrijk, een personeelslid dat arbeidsongeschikt is als gevolg van ziekte of een ongeval, recht heeft op de uitkering van zijn salaris tijdens de eerste 6, 8, 10 of 12 weken, afhankelijk van zijn diensttijd. Vanaf respectievelijk de 7de, 9de, 11de en 13de week van arbeidsongeschiktheid ontvangt de plaatselijke functionaris een uitkering van 50% van zijn salaris tijdens een aanvullende periode van vier weken. Vanaf de periodes waarin het wettelijk verzekeringsstelsel van toepassing is tot en met de 180ste dag, heeft de plaatselijke functionaris recht op een uitkering van de sociale zekerheid die hem een inkomen garandeert dat gelijk is aan 100% van het laatste basismaandsalaris vóór de periode van arbeidsongeschiktheid. De voorwaarden met betrekking tot de schadeloosstelling van het inkomensverlies in de door het wettelijk verzekeringsstelsel gedekte periodes van arbeidsongeschiktheid worden overeenkomstig artikel 25 vastgesteld in overleg met de verzekeringsmaatschappij waarbij de functionaris is aangesloten.

Artikel 27 van de specifieke voorwaarden bepaalt dat in geval van blijvende en totale invaliditeit als gevolg van ziekte of een arbeidsongeval, of in geval van overlijden, plaatselijke functionarissen recht hebben op uitkeringen overeenkomstig het verzekeringscontract dat de Commissie te dien einde heeft gesloten.

⁷⁸ Zoals eerder gezegd, zal de derde bewering van klager worden behandeld in het besluit van de Ombudsman inzake klacht 917/2000/GG, ingediend door dezelfde klager.

Overeenkomstig artikel 28 van de specifieke voorwaarden hebben plaatselijke functionarissen recht op een pensioen in overeenstemming met de verzekeringspolis die de Commissie te dien einde heeft gesloten.

De bijdragen aan deze verzekeringsregelingen zijn vastgesteld in artikel 30 van de specifieke voorwaarden. Overeenkomstig artikel 30, lid 2, bedraagt de bijdrage die de plaatselijke functionarissen moeten leveren een derde van de kosten van de in artikel 25 genoemde verzekering. Artikel 30, lid 3, bepaalt dat met betrekking tot de in de artikelen 27 en 28 van de specifieke voorwaarden genoemde risico's, de pensioenbijdragen en de bijdragen voor invaliditeit en overlijden 60% bedragen voor de Commissie en 40% voor de plaatselijke functionaris.

Artikel 38 van de specifieke voorwaarden stipuleert dat de bepalingen van de artikelen 25, 27 en 28 "in werking treden en van kracht zijn op de datum waarop de in deze artikelen genoemde verzekeringspolissen in werking treden".

Volgens klagers kunnen de verdere gebeurtenissen als volgt worden samengevat.

Op 5 mei 1994 dienden de plaatselijke functionarissen omstandige offertes van drie verzekeringsmaatschappijen in bij de administratie. In december 1994 verzocht de bevoegde eenheid van het Directoraat-generaal I.A.⁷⁹ van de Commissie de Commissiedelegatie verklaringen door te sturen van de plaatselijke functionarissen die verzekerd moesten worden, waarin laatstgenoemden ermee instemden om te worden verzekerd door de polis "ziekte-ongevallen-arbeidsongeschiktheid" van de verzekeringsmaatschappij Van Breda. Kort daarna ondertekenden de plaatselijke functionarissen de desbetreffende formulieren voor zover deze betrekking hadden op de inkomensgarantie bij arbeidsongeschiktheid, en overhandigden ze de formulieren aan de administratieve bediende van de delegatie te Wenen. Laatstgenoemde verstuurdde deze formulieren op 1 juni 1995 naar DG I.A.

In een nota van 4 juli 1995 aan de administratieve bediende van de delegatie verklaarde DG I.A. dat de plaatselijke functionarissen te Wenen niet zouden worden verzekerd door de verzekeringspolis van Van Breda. De delegatie werd verzocht om, samen met DG X⁸⁰, nieuwe voorstellen in te dienen bij DG I.A. en DG IX (het Directoraat-generaal dat bevoegd is voor administratie en personeel).

Op een bijeenkomst met alle plaatselijke functionarissen van de delegatie te Wenen begin maart 1996 en in aanwezigheid van de administratieve bediende van de vertegenwoordiging verzocht de heer Walker, hoofd personeelszaken bij DG X, de plaatselijke functionarissen nieuwe voorstellen in te dienen. Deze voorstellen dienden te berusten op twee opties, namelijk verzekering met terugwerkende kracht tot respectievelijk 1 mei 1994 en 1 januari 1996. In een nota van 26 maart 1996 aan de administratieve bediende van de vertegenwoordiging verklaarde de heer Walker dat DG I.A. zich niet verder had beziggehouden met de kwestie van de aanvullende verzekeringen, omdat de verantwoordelijkheid voor plaatselijke functionarissen was overgedragen aan DG IX en DG X. De heer Walker verzocht de geadresseerde van deze nota prioriteit te geven aan deze kwestie.

In augustus 1996 dienden de plaatselijke functionarissen te Wenen bij de vertegenwoordiging drie geactualiseerde voorstellen in, waarin de bovengenoemde opties in aanmerking waren genomen. In december 1996 legden de plaatselijke functionarissen een vergelijking tussen de aanbiedingen van drie verzekeringsmaatschappijen voor en spraken ze hun voorkeur uit voor twee van deze aanbiedingen. Ze verzochten nogmaals om de snelle invoering van aanvullende verzekeringspolissen. Dat verzoek werd herhaald in een nota die de plaatselijke functionarissen op 21 april 1997 bij de vertegenwoordiging indienden.

⁷⁹ Het Directoraat-generaal dat vroeger (samen met DG I.B.) bevoegd was voor buitenlandse betrekkingen.

⁸⁰ Het Directoraat-generaal dat vroeger bevoegd was voor informatie, communicatie, cultuur en audiovisuele media.

In een nota van 21 april 1997 vroeg de heer Käfer, hoofd administratie bij de vertegenwoordiging, de plaatselijke functionarissen om hem tegen 28 april 1997 de naam te geven van één verzekeringsmaatschappij, zodat gestart kon worden met de onderhandelingen. Op 24 april 1997 schreven de plaatselijke functionarissen naar de heer Käfer en stelden voor om onderhandelingen te beginnen op basis van de offertes van de twee maatschappijen. Zij voelden zich niet in staat om te beslissen welke offerte de voorkeur moest krijgen en waren van mening dat deze beslissing moest worden overgelaten aan de deskundigen van de Commissie. In een nota van 13 mei 1997 bracht de heer Käfer de heer Walker op de hoogte van de namen van de twee maatschappijen. In zijn antwoord van 16 mei 1997 onderstreepte de heer Walker dat de vertegenwoordiging een besluit moest nemen over de te kiezen maatschappij, zodat de procedure kon worden voortgezet.

In een nota van 22 oktober 1997 aan de heer Käfer stelden de plaatselijke functionarissen voor om onderhandelingen aan te knopen met een verzekeringsmaatschappij genaamd BVP en onderstreepten ze dat de Commissiediensten prioriteit moesten geven aan deze kwestie.

ONDERZOEK

De klacht werd naar de Commissie doorgezonden voor opmerkingen.

Het standpunt van de Commissie

In haar standpunt formuleerde de Commissie de volgende opmerkingen.

Na de toetreding van Oostenrijk tot de EU op 1 januari 1995 werd de delegatie van de Commissie een vertegenwoordiging, wat verscheidene veranderingen met zich mee bracht met betrekking tot de toepasselijke bepalingen. In deze context was de Commissie bezig met de herziening van de specifieke arbeidsvoorwaarden van plaatselijke functionarissen in Oostenrijk. De vertegenwoordigers van het personeel en de administratie probeerden een akkoord te bereiken over al deze problemen in het kader van een gezamenlijke studiegroep. Zolang deze herziening niet was gerealiseerd, bleven de specifieke voorwaarden die waren aangenomen met betrekking tot de situatie van plaatselijke functionarissen in een niet-lidstaat voorlopig van toepassing.

Overeenkomstig artikel 14 van de kaderbepalingen was de invoering van aanvullende verzekeringen afhankelijk van de plaatselijke regeling, met name de mate waarin deze regeling ontoereikend was. Op grond van artikel 14 van de kaderbepalingen kon de Commissie dus niet verantwoordelijk worden gesteld voor het feit dat de artikelen 25, 27 en 28 van de specifieke voorwaarden niet ten uitvoer waren gelegd.

Bovendien moest rekening worden gehouden met de marge voor interpretatie waarover de Commissie in deze kwestie beschikte. Aangezien de invoering van aanvullende regelingen gezien kon worden als een negatieve beoordeling van het lokale stelsel, diende de Commissie voorzichtig te handelen, met name in het geval van een land dat lidstaat was geworden. De invoering van aanvullende regelingen voor een beperkte groep (in dit geval de plaatselijke functionarissen) kon mogelijk leiden tot een conflict tussen de begunstigen en het overige personeel. Deze kwestie vereiste dus een voorzichtig optreden.

De Commissie moest ervoor zorgen dat de overgang coherent was met de regeling die van toepassing was in alle andere lidstaten. Daarom en om haar personeel een hoog niveau van sociale bescherming te bieden, had de Commissie het voornemen geuit om op zo ruim mogelijke schaal aanvullende verzekeringsregelingen in te voeren, echter op voorwaarde dat de homogeniteit van het systeem bewaard bleef. Dit voornemen werd bevestigd door de stappen die de Commissie reeds had gedaan sinds 1994. Het was echter nog niet mogelijk geweest een akkoord te bereiken over de technische en financiële voorwaarden waaronder dergelijke aanvullende regelingen konden functioneren.

De Commissie zou ervoor zorgen dat de plaatselijke functionarissen in Wenen konden profiteren van aanvullende regelingen zodra de nieuwe bepalingen waren aangenomen. De vraag wanneer deze regelingen in werking zouden treden en welke financiële gevolgen dit zou hebben, was een onderdeel van de discussies in de bovengenoemde studiegroep.

Opmerkingen klagers

In hun opmerkingen handhaafden klagers hun klacht en formuleerden ze de volgende aanvullende opmerkingen.

De specifieke voorwaarden waren in werking getreden op een moment dat het voor zowel de Commissie als haar plaatselijke functionarissen te Wenen duidelijk was dat Oostenrijk binnen korte tijd lid zou worden van de Europese Gemeenschappen. De toetreding van Oostenrijk had niets veranderd aan het feit dat de door het wettelijk stelsel geboden sociale bescherming ontoereikend was. In het geval van de plaatselijke functionarissen van de delegaties in Finland en Zweden had men reeds kort voor de toetreding van deze landen overeenstemming bereikt over aanvullende sociale bescherming. Deze werd de plaatselijke functionarissen van de vertegenwoordiging in Stockholm reeds geboden sinds 1 januari 1997. De enige reden waarom men in de vertegenwoordiging van Helsinki dergelijke verzekeringspolissen nog niet had gesloten, was dat de plaatselijke functionarissen zich niet in staat achtten de financiële bijdrage te betalen die in de op hen van toepassing zijnde specifieke voorwaarden was vastgesteld. Er was duidelijk sprake van discriminatie door de Commissie jegens de plaatselijke functionarissen van de Commissie in Wenen.

De toekenning van aanvullende uitkeringen aan plaatselijke functionarissen zou niet voor conflicten zorgen met de overige functionarissen van de Commissie in Wenen, die immers een veel hogere sociale bescherming genoten dan de plaatselijke functionarissen. Het was verbazend dat de Commissie dit argument en andere argumenten nu pas naar voren had gebracht.

De vertraging was niet te wijten aan technische problemen, maar aan het feit dat de diensten van de Commissie hadden nagelaten de nodige middelen vrij te maken in de begroting. Het had geen zin om over nieuwe bepalingen te praten zolang de oude niet correct werden toegepast.

POGINGEN VAN DE OMBUDSMAN OM EEN MINNELIJKE SCHIKKING TE BEREIKEN

Analyse van de betwiste kwesties door de Ombudsman

Na zorgvuldige overweging van het standpunt en de opmerkingen was de Ombudsman van oordeel dat de Commissie niet passend had gereageerd op de vorderingen van klager.

De mogelijkheid van een minnelijke schikking

Op 31 maart 1999 legde de Ombudsman derhalve een voorstel voor een minnelijke schikking voor aan de Commissie. In zijn brief verzocht de Ombudsman de Commissie haar uiterste best te doen om aanvullende verzekeringspolissen met terugwerkende kracht in te stellen.

In haar antwoord van 1 juni 1999 merkte de Commissie op dat zij de betrokken kwesties uitvoerig had besproken met de plaatselijke functionarissen op 16 en 17 maart 1999. Bij die gelegenheid werd een formeel besluit genomen om een aanvullende verzekeringspolis voor tijdelijke arbeidsongeschiktheid in te stellen overeenkomstig artikel 25 van de specifieke voorwaarden. Wat de overige aanvullende verzekeringen betreft, werd verder gediscussieerd over de kwestie van de terugwerkende kracht op basis van concrete offertes van verzekeringsmaatschappijen. Op de bijeenkomst in maart had de administratie voorgesteld deze kwestie ten laatste in juli 1999 af te ronden.

In hun opmerkingen over deze brief brachten klagers de Ombudsman ervan op de hoogte dat op 4 september 1999 de vertegenwoordiging in Wenen een nota had geschreven aan haar plaatselijke functionarissen waarin zij uitlegde dat er nog geen aanvullende verzekeringspolis voor tijdelijke arbeidsongeschiktheid was gesloten. Volgens deze nota had men zeven verzekeringsmaatschappijen gevraagd om voorstellen in te dienen. Zes van deze voorstellen waren ongeschikt omdat ze de in artikel 25 van de specifieke voorwaarden vastgelegde voordelen niet dekten. De resterende offerte dekte deze voordelen wel, maar kreeg niet de goedkeuring van de vertegenwoordiging omdat de betrokken regeling inhield dat de voordelen hoger waren dan het maandelijks basissalaris. Volgens klagers leek er geen vooruitgang te zijn geboekt met betrekking tot de overige aanvullende verzekeringen.

VERDER ONDERZOEK

Verzoek om aanvullende informatie

In het licht van de bovengenoemde feiten kwam de Ombudsman tot de conclusie dat hij meer informatie nodig had. Hij verzocht de Commissie derhalve: (1) te specificeren of zij wel of niet van mening was dat artikel 14 van de kaderbepalingen, hetzij op zichzelf hetzij in combinatie met de artikelen 25, 27 en 28 van de specifieke voorwaarden, haar verplichtte om te voorzien in aanvullende verzekeringsregelingen voor haar plaatselijke functionarissen in Oostenrijk, (2) de Ombudsman op de hoogte te brengen van de stappen die zij had gedaan met betrekking tot de implementatie van het in maart 1999 genomen besluit om een aanvullende verzekeringspolis voor arbeidsongeschiktheid te sluiten overeenkomstig artikel 25 van de specifieke voorwaarden, (3) informatie te verschaffen over de ontwikkeling van de discussies met betrekking tot de aanvullende uitkeringen voor pensioenen, invaliditeit en overlijden sinds de brief van de Commissie van 1 juni 1999 en (4) een duidelijk tijdschema te verschaffen met betrekking tot de verdere maatregelen in dezen.

Antwoord van de Commissie

In haar antwoord formuleerde de Commissie de volgende opmerkingen.

Artikel 14 van de kaderbepalingen bracht, zelfs in het licht van de artikelen 25, 27 en 28 van de specifieke voorwaarden, geen automatische verplichting met zich mee, omdat de invoering van aanvullende verzekeringen afhankelijk was van een ontoereikende bescherming in het lokale stelsel. De Commissie herhaalde haar voornemen om op zo ruim mogelijke schaal aanvullende verzekeringen in te stellen voor plaatselijke functionarissen, op voorwaarde dat een zekere homogeniteit van het stelsel werd gehandhaafd. Wat de plaatselijke functionarissen in Wenen betreft, had de Commissie reeds besloten dat ze moesten kunnen profiteren van aanvullende pensioenregelingen.

Wat de aanvullende verzekeringspolis voor tijdelijke arbeidsongeschiktheid betreft, was geen enkele van de voornaamste verzekeringsmaatschappijen op de Oostenrijkse markt in staat om de in artikel 25 van de specifieke voorwaarden vastgelegde bescherming te bieden. Niettemin kon, dankzij de herhaalde inspanningen van de administratie, de maatschappij Merkur uiteindelijk toch een passende offerte indienen, die op 8 maart 2000 werd overgemaakt aan de vertegenwoordiging in Wenen teneinde de voorafgaande toestemming van de plaatselijke functionarissen te krijgen. Op 5 april 2000 hadden tien van de elf plaatselijke functionarissen hun goedkeuring gegeven aan dit voorstel, dat was opgesteld aan de hand van vragen die waren geformuleerd door de heer Leicht in een nota van 26 april 2000. Merkur had al deze vragen op 16 mei 2000 beantwoord en deze antwoorden waren nog dezelfde dag doorgezonden naar de plaatselijke functionarissen. Ondanks verscheidene herinneringsbrieven hadden de plaatselijke functionarissen nog altijd niet hun fiat op het Merkur-voorstel gegeven.

Na een nieuw bezoek van de betrokken diensten aan Wenen op 16 en 17 mei 2000 hadden de plaatselijke functionarissen de wens geuit dat een nieuwe marktstudie zou worden uitgevoerd om verzekeringsmaatschappijen op te sporen die aanvullende invaliditeits-, overlijdens- en pensioenverzekeringen konden aanbieden welke in overeenstemming waren met de in de specifieke voorwaarden vastgelegde voorwaarden. Dit voorstel werd aanvaard. De marktstudie zou worden uitgevoerd door de administratie. Er moet op worden gewezen dat men de plaatselijke functionarissen herhaaldelijk had verzocht hun voorkeur kenbaar te maken op basis van een lijst van vijf maatschappijen. Op verzoek van de plaatselijke functionarissen in Wenen werd ook besloten om, afhankelijk van de budgettaire mogelijkheden, 1.500 € beschikbaar te stellen voor het inhuren van een expert in verzekeringszaken. Op basis van de resultaten van deze marktstudie zou in korte tijd een definitief voorstel worden voorgelegd aan de plaatselijke functionarissen. De Commissie was echter niet in staat om precieze data vast te stellen voor haar toekomstige acties, aangezien zij geen controle had over bepaalde factoren, zoals de antwoorden van de verzekeringsmaatschappijen.

Opmerkingen klagers

In hun opmerkingen wezen klagers op het feit dat met betrekking tot de aanvullende verzekering voor tijdelijke arbeidsongeschiktheid de Commissie in een nota van 8 juni 2000 haar vertegenwoordiging in Wenen had verzocht om te bevestigen dat de plaatselijke functionarissen instemden met de door Merkur aangeboden aanvullende verzekering. De vertegenwoordiging te Wenen had deze nota op 15 juni 2000 doorgezonden naar haar plaatselijke functionarissen. Volgens klagers hadden de plaatselijke functionarissen vervolgens in een nota van 15 juni 2000 bevestigd dat zij instemden met het aanbod. Een van hen had voorwaardelijk ingestemd en een ander had verklaard deze verzekering niet te willen.

Wat de aanvullende invaliditeits-, overlijdens- en pensioenverzekeringen betreft, merkten klagers op dat de plaatselijke functionarissen reeds in mei 1994 drie omstandige offertes van verzekeringsmaatschappijen hadden ingediend en dat ze reeds in hun nota van 22 oktober 1997 de naam hadden opgegeven van de maatschappij waarnaar hun voorkeur uitging.

Klagers benadrukten dat het hun voornaamste wens was dat de aanvullende regelingen zo snel mogelijk zouden worden ingevoerd en dat ze met retroactieve kracht in werking zouden treden.

ONTWERPAANBEVELING

Op basis van het ingediende bewijsmateriaal kwam de Ombudsman tot de conclusie dat het feit dat de Commissie had verzuimd om, overeenkomstig de specifieke voorwaarden, aanvullende verzekeringsregelingen in te voeren voor de plaatselijke functionarissen van haar delegatie (vanaf 1 januari 1995: vertegenwoordiging) in Oostenrijk, een geval van wanbeheer vormde. Aangezien een minnelijke schikking onmogelijk was, richtte de Ombudsman de volgende ontwerpaanbeveling tot de Commissie, overeenkomstig artikel 3, lid 6, van het Statuut van de Ombudsman.

De Europese Commissie moet al het mogelijke doen om ervoor te zorgen dat zo snel mogelijk aanvullende verzekeringsregelingen worden ingevoerd voor haar plaatselijke functionarissen in Oostenrijk overeenkomstig de "Regeling houdende vaststelling van de specifieke arbeidsvoorwaarden van de plaatselijke functionarissen in Oostenrijk", aangenomen door de Commissie op 26 april 1994, en wel met terugwerkende kracht.

In haar omstandig advies verwees de Commissie naar een besluit dat zij in 2000 had genomen. Op grond van dit besluit moest een verzekeringscontract met Merkur worden gesloten overeenkomstig artikel 25 van de specifieke voorwaarden. Twee derden van de

bijdragen moesten worden betaald door de Commissie en een derde door de plaatselijke functionarissen. In haar omstandig advies verklaarde de Commissie dat dit contract reeds was gesloten en dat het gezien de aard van de verzekerde risico's niet nodig was te voorzien in terugwerkende kracht.

Wat de aanvullende invaliditeits-, overlijdens- en pensioenverzekeringen betreft, verklaarde de Commissie dat men offertes van lokale verzekeringsmaatschappijen had ontvangen. Deze offertes zouden nu worden onderzocht door een onafhankelijke deskundige op kosten van de Commissie. Op basis van dat onderzoek zou het meest geschikte aanbod worden gekozen en een ontwerpcontract van elk van de desbetreffende verzekeringspolissen ter goedkeuring aan de plaatselijke functionarissen worden voorgelegd. De verzekeringspolissen zouden terugwerkende kracht hebben, overeenkomstig de ontwerp-aanbeveling van de Ombudsman. De kosten die voortvloeiden uit het laten terugwerken van de contracten tot 1 januari 1995 zouden, overeenkomstig artikel 30, lid 3 van de specifieke voorwaarden, worden gedeeld door de Commissie (60%) en de plaatselijke functionarissen (40%). De praktische modaliteiten met betrekking tot de betaling van deze kosten zouden worden vastgesteld in samenwerking met de plaatselijke functionarissen en de verzekeringsmaatschappij die zou worden gekozen op het moment dat de contracten werden gesloten.

In hun opmerkingen verklaarden klagers dat bij hun weten, en in tegenstelling tot wat de Commissie had beweerd, er nog altijd geen aanvullende verzekeringspolis voor tijdelijke arbeidsongeschiktheid was opgesteld. Zij drukten echter de hoop uit dat deze verzekering zo spoedig mogelijk in werking zou treden.

Met betrekking tot de aanvullende invaliditeits-, overlijdens- en pensioenverzekeringen hadden de plaatselijke functionarissen in februari 2001 overeenstemming bereikt over de te kiezen verzekeringsmaatschappij. Echter, alle schriftelijke vragen aan de directie van de vertegenwoordiging in Wenen met betrekking tot deze zaak waren tot op heden onbeantwoord gebleven. Klagers waren derhalve niet in staat om verdere toelichtingen te geven over de huidige stand van zaken in deze kwestie. Ze gingen er echter van uit dat de verzekeringspolissen de eerstkomende weken of maanden niet in werking zouden treden. Klagers verzochten de Ombudsman derhalve om de Commissie dringend te verzoeken deze polissen zo spoedig mogelijk in te stellen.

BESLUIT

1 Het niet instellen van aanvullende regelingen

1.1 Klagers, twee plaatselijke functionarissen van de vertegenwoordiging van de Commissie in Wenen, beweerden dat de Commissie had nagelaten aanvullende verzekeringsregelingen in te stellen voor de plaatselijke functionarissen van haar delegatie (vanaf 1 januari 1995: vertegenwoordiging) in Oostenrijk. Ze verwezen naar de "Regeling houdende vaststelling van de specifieke arbeidsvoorwaarden van de plaatselijke functionarissen in Oostenrijk" (hierna "specifieke voorwaarden" genoemd) die de Commissie had aangenomen op 26 april 1994. Overeenkomstig deze specifieke voorwaarden moesten aanvullende verzekeringsstelsels worden ingesteld met betrekking tot tijdelijke arbeidsongeschiktheid (artikel 25), invaliditeit en overlijden (artikel 27) en pensioenen (artikel 28). Volgens klagers had men nog geen enkele van deze aanvullende regelingen ingevoerd.

1.2 De Commissie beweerde dat de toetreding van Oostenrijk tot de EU verscheidene veranderingen met zich had meegebracht met betrekking tot de toepasselijke bepalingen. Volgens de Commissie was zij nog altijd bezig met de herziening van de specifieke arbeidsvoorwaarden van plaatselijke functionarissen in Oostenrijk. De Commissie verwees ook naar de "kaderbepalingen houdende vaststelling van de arbeidsvoorwaarden van de plaatselijke functionarissen van de Commissie van de Europese Gemeenschappen

in niet-lidstaten” (hieronder: “kaderbepalingen”) op basis waarvan de specifieke voorwaarden waren vastgesteld. Artikel 14 van de kaderbepalingen bepaalt dat de Commissie aanvullende of onafhankelijke ziekte-, ongevallen- of invaliditeitsverzekeringen of pensioenverzekeringen moet invoeren wanneer er geen lokale regeling is of wanneer deze regeling als ontoereikend wordt beschouwd. De Commissie voerde aan dat zij derhalve niet verantwoordelijk kon worden gesteld voor het feit dat de artikelen 25, 27 en 28 van de specifieke voorwaarden niet ten uitvoer waren gelegd. Zij beweerde dat in het licht van het feit dat de invoering van aanvullende verzekeringsregelingen geïnterpreteerd kon worden als een negatieve beoordeling van het nationale stelsel, zij voorzichtig moest handelen, met name in het geval van een land dat vervolgens lid was geworden van de EU. De Commissie wees er echter op dat zij had geprobeerd op zo ruim mogelijke schaal aanvullende regelingen in te voeren, maar met inachtneming van de noodzaak de homogeniteit van het systeem te bewaren. Het was echter nog niet mogelijk geweest een akkoord te bereiken over de technische en financiële voorwaarden waaronder dergelijke aanvullende regelingen konden functioneren. Ten slotte wees de Commissie op de marge voor interpretatie waarover zij in deze zaak beschikte en beweerde ze dat de invoering van aanvullende regelingen die beperkt waren tot bepaalde personeelsleden mogelijk tot conflicten kon leiden tussen de begunstigen en overige personeelsleden.

1.3 De Ombudsman stelde vast dat de Commissie het erover eens was dat de specifieke voorwaarden van toepassing bleven op de plaatselijke functionarissen in Wenen totdat ze werden vervangen door nieuwe bepalingen. Het waren derhalve *deze* bepalingen die hier onderzocht moesten worden. De Ombudsman was bijgevolg van oordeel dat de verklaring in het standpunt van de Commissie, volgens hetwelk zij ervoor zou zorgen dat de plaatselijke functionarissen in Wenen zouden kunnen profiteren van aanvullende verzekeringsregelingen zodra *nieuwe* bepalingen waren aangenomen, niet relevant was voor het onderzoek naar de onderhavige klacht.

1.4 De Commissie merkte terecht op dat overeenkomstig artikel 14 van de kaderbepalingen aanvullende regelingen moesten worden ingevoerd wanneer er geen plaatselijke regeling was of wanneer deze regeling als ontoereikend werd beschouwd. De Ombudsman was het ook eens met het standpunt van de Commissie volgens hetwelk zij beschikte over een marge voor interpretatie in deze kwestie en dat zij voorzichtig te werk moest gaan, met name in het geval van een land dat vervolgens lid was geworden van de EU. De Ombudsman was echter van oordeel dat deze argumenten niet relevant leken in de onderhavige context. In de in 1994 aangenomen specifieke voorwaarden had de Commissie aanvaard dat haar plaatselijke functionarissen in Oostenrijk moesten kunnen profiteren van aanvullende regelingen, zoals vastgelegd in de artikelen 25, 27 en 28 van deze bepalingen. De discretionaire bevoegdheid waarover de Commissie beschikte overeenkomstig artikel 14 van de kaderbepalingen leek dus te zijn uitgeoefend in de zin dat de Commissie had besloten dat het noodzakelijk was om aanvullende verzekeringsregelingen in te voeren. Het was moeilijk in te zien waarom deze bepalingen waren ingevoerd als de Commissie van mening was dat het wettelijk stelsel in Oostenrijk toereikend was om het niveau van sociale bescherming te bieden dat zij passend achtte voor haar plaatselijke functionarissen. Deze conclusie werd nog versterkt door een analyse van artikel 25 van de specifieke voorwaarden, waarin een gedetailleerde opsomming wordt gegeven van de uitkeringen die de Commissie aan haar plaatselijke functionarissen wilde toekennen in geval van tijdelijke arbeidsongeschiktheid. Deze bepaling liet niet veel ruimte voor de uitoefening van discretionaire macht door de Commissie. Overigens kon uit het antwoord dat de Commissie had gegeven op het verzoek om aanvullende informatie van de Ombudsman worden opgemaakt dat de Commissie niet langer ontkende dat zij een verplichting had om deze aanvullende regelingen in te voeren.

1.5 Ofschoon de Commissie zich niet rechtstreeks baseerde op artikel 38 van de specifieke voorwaarden, volgens hetwelk de bepalingen van de artikelen 25, 27 en 28 “in werking treden en van kracht worden op de datum waarop de in deze artikelen genoemde

verzekeringsspolissen in werking treden”, vond de Ombudsman het zinvol erop te wijzen dat dit artikel niet geïnterpreteerd kon worden in de zin dat het de Commissie vrij zou staan om te beslissen of en wanneer zij de betrokken verzekeringsregelingen wilde invoeren. Door een dergelijke interpretatie zou men de artikelen 25, 27 en 28 in feite ieder nut ontzeggen. Derhalve diende men ervan uit te gaan dat deze bepaling bedoeld was om de Commissie voldoende tijd te geven om deze aanvullende regelingen in te voeren.

1.6 De Ombudsman was van oordeel dat de Commissie niet had aangetoond waarom de invoering van aanvullende verzekeringen voor haar plaatselijke functionarissen een conflict zou kunnen veroorzaken met andere werknemers. Het argument van klager dat de overige functionarissen ambtenaren waren die een veel hoger niveau van sociale bescherming genoten dan de plaatselijke functionarissen was plausibel en de Commissie had dit ook niet tegengesproken.

1.7 De Ombudsman stelde bovendien vast dat de manier waarop de Commissie de situatie van haar plaatselijke functionarissen in Zweden had aangepakt, leek te bevestigen dat het niet invoeren van aanvullende verzekeringen voor haar functionarissen in Oostenrijk niet te wijten was aan de toetreding van dit land tot de EU en de noodzakelijke veranderingen die daarmee gepaard gingen. Klagers hadden beweerd, zonder daarin te zijn tegengesproken door de Commissie, dat vlak vóór de toetreding van Zweden tot de EU overeenstemming was bereikt over aanvullende sociale uitkeringen voor de plaatselijke functionarissen van de Commissie te Stockholm en dat deze aanvullende regeling was ingevoerd vanaf 1 januari 1997.

1.8 In deze omstandigheden kwam de Ombudsman tot de conclusie dat de specifieke voorwaarden die in werking waren getreden op 1 mei 1994 de Commissie verplichtten om binnen een redelijke termijn aanvullende verzekeringsregelingen in te voeren voor haar plaatselijke functionarissen in Oostenrijk. De Ombudsman was van oordeel dat een periode van meer dan zes jaar een redelijke termijn, of wat daaronder verstaan kan worden, ruimschoots overschreed, tenzij er bijzondere omstandigheden waren die een dergelijke vertraging konden rechtvaardigen.

1.9 In haar standpunt bleek de Commissie te verwijzen naar technische en financiële problemen. De Ombudsman was echter van mening dat de Commissie niet had aangetoond dat dergelijke problemen ten grondslag lagen aan deze buitensporige vertraging. Het enige concrete voorbeeld van deze problemen dat de Commissie had gegeven, had betrekking op een nota die zij had opgesteld midden 1999, waarin werd verklaard dat zes van de zeven verzekeringsmaatschappijen ongeschikt waren omdat ze niet voldeden aan de bepalingen van de specifieke voorwaarden. Hierbij zij echter aangetekend dat dit voorbeeld slechts betrekking had op een van de aanvullende verzekeringen, met name degene die valt onder artikel 25 van de specifieke voorwaarden. Aangezien de desbetreffende offertes pas in 1999 bleken te zijn ontvangen, was de Ombudsman van oordeel dat het feit dat de offertes inadequaate waren de vertraging niet kon verklaren, want die dateerde reeds van vóór 1999.

1.10 De Commissie bleek ook te suggereren dat de vertraging bij de invoering van de aanvullende regelingen, althans tot op zekere hoogte, te wijten was aan het gebrek aan medewerking van de plaatselijke functionarissen in Oostenrijk. De Ombudsman was van oordeel dat de Commissie geen overtuigend bewijsmateriaal had ingediend om deze conclusie te staven. Integendeel, de Ombudsman stelde vast dat de plaatselijke functionarissen de Commissie niet alleen meermaals hadden verzocht om deze zaak als een prioriteit te behandelen, maar klaarblijkelijk ook constructieve voorstellen hadden gedaan, met name in mei 1994 (toen specifieke offertes van verzekeringsmaatschappijen werden ingediend) en in oktober 1997 (toen de plaatselijke functionarissen de administratie ervan op de hoogte brachten welke verzekeringsmaatschappij hun voorkeur genoot).

1.11 De Ombudsman kwam derhalve tot de conclusie dat de Commissie had verzuimd om, overeenkomstig de specifieke voorwaarden, aanvullende verzekeringsregelingen in te voeren voor de plaatselijke functionarissen van haar delegatie (vanaf 1 januari 1995: vertegenwoordiging) in Oostenrijk, en dat er bijgevolg sprake was van een geval van wanbeheer.

2 Conclusie

2.1 Op basis van zijn onderzoek formuleerde de Ombudsman een ontwerpaanbeveling waarin hij voorstelde dat de Commissie haar uiterste best zou doen om de betrokken verzekeringsregelingen in te voeren en ze retroactieve kracht te geven. In haar omstandig advies bracht de Commissie de Ombudsman ervan op de hoogte dat zij had besloten een contract betreffende een aanvullende verzekeringspolis voor tijdelijke arbeidsongeschiktheid te sluiten met Merkur en dat zij dit contract vervolgens ook had gesloten. De Commissie stelde de Ombudsman er verder van in kennis dat aanvullende verzekeringspolissen met betrekking tot invaliditeit, overlijden en pensioen zouden worden opgesteld en dat deze verzekeringspolissen retroactieve kracht zouden hebben tot 1 januari 1995.

2.2 De Ombudsman is derhalve van mening dat de Commissie zijn ontwerpaanbeveling heeft aanvaard en dat de maatregelen die door de Commissie zijn genomen of zullen worden genomen bevredigend lijken te zijn. Ofschoon de verzekeringspolissen met betrekking tot invaliditeit, overlijden en pensioen (en mogelijk ook de aanvullende verzekeringspolis voor tijdelijke arbeidsongeschiktheid) nog niet opgesteld leken te zijn einde maart 2001, toen klagers hun opmerkingen over het omstandig advies van de Commissie indienden, heeft de Ombudsman geen enkele reden om aan te nemen dat deze verzekeringspolissen niet in de zeer nabije toekomst zullen worden gesloten. De Ombudsman is derhalve van oordeel dat de zaak kan worden gesloten. Hij benadrukt echter dat het klagers vrij staat om hun klacht te hernieuwen als de Commissie, in tegenstelling tot wat de Ombudsman gelooft, zou verzuimen de betrokken verzekeringsregelingen in de zeer nabije toekomst in te voeren.

De Ombudsman sluit derhalve de zaak.

WEIGERING VAN DE COMMISSIE VOLLEDIG INZAGE TE GEVEN VAN TWEES STUDIES INZAKE INBREUK- PROCEDURES

*Besluit inzake klachten
271/2000/(IJH)JMA en
277/2000/(IJH)JMA
tegen de Europese
Commissie*

KLACHTEN

Klager had Commissie om een kopie verzocht van twee verschillende rapporten die op verzoek van de Commissie door een onafhankelijke adviseur waren opgesteld over de naleving door het VK en Gibraltar van twee communautaire richtlijnen betreffende afvalstoffen (richtlijn 75/442/EEG) en gevaarlijke afvalstoffen (richtlijn 91/689/EEG), alsmede de habitatsrichtlijn (92/43/EEG).

Met betrekking tot het rapport over de naleving van de richtlijnen betreffende afvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen door het VK en Gibraltar vroeg klager in augustus 1998 bij de Commissiediensten schriftelijk een kopie van het document aan. In hun antwoord van januari 1999 stemden de Commissiediensten er enkel mee in bepaalde delen van het document vrij te geven. Als reden gaven zij op dat de in het rapport vervatte informatie onder de uitzondering betreffende bescherming van het algemeen belang viel (inspectie- en enquêteactiviteiten) waarin de gedragscode inzake de toegang tot documenten van de Commissie (Besluit 94/90/EG) voorziet. In het naar klager doorgestuurd document was de informatie die vermoedelijk onder de uitzondering viel uit het oorspronkelijke rapport verwijderd. Klager diende in februari 1999 een confirmatief verzoek in. In maart 1999 bekrachtigde de secretaris-generaal van de Commissie het door de bevoegde diensten (DG ENV) genomen besluit, omdat de uitgezonderde informatie volgens hem deel uitmaakte van een voorbereidend onderzoek van de Commissie naar de naleving van het Gemeenschapsrecht door een lidstaat en derhalve tot een inbreukprocedure zou kunnen leiden.

In januari 1999 richtte klager een tweede verzoek aan de Commissiediensten om toegang te krijgen tot het rapport over de naleving van de habitatsrichtlijn door het VK en Gibraltar. In zijn antwoord van maart 1999 willigde DG ENV het verzoek in, zij het slechts ten dele. Er waren een aantal alinea's uit de vrijgegeven tekst verwijderd, omdat de erin vervatte informatie volgens het DG onder de uitzondering betreffende de bescherming van het algemeen belang (inspectie- en enquêteactiviteiten) van Besluit 94/90/EG viel. In mei 1999 bekrachtigde de heer Trojan het door de bevoegde diensten (DG ENV) genomen besluit.

In de klachten die hij bij de Ombudsman indiende beweerde klager dat het besluit van de Commissie zijn verzoeken om toegang tot beide documenten te krijgen ten dele te verwerpen, in strijd was met het recht.

Hij voerde daarvoor de volgende argumenten aan.

(i) De uitzondering uit hoofde van het algemeen belang kan niet van toepassing zijn op een document van een onafhankelijke en objectieve derde. Onafhankelijke rapporten kunnen niet als interne Commissiedocumenten worden beschouwd en de uitzonderingen waarin Besluit 94/90/EG voorziet, zijn derhalve niet van toepassing op dit soort documenten. Opdat de Commissie als hoedster van het Verdrag controleerbaar zou zijn, moet het publiek toegang hebben tot het onafhankelijk advies dat de Commissie is verstrekt.

(ii) De gevraagde documenten hadden geen betrekking op een specifiek "onderzoek"; ze waren op zijn hoogst een prelude van een mogelijk onderzoek. Deze rapporten waren derhalve niet uitsluitend voor een welbepaald onderzoek opgesteld en het waren evenmin interne documenten die betrekking hadden op het onderzoek van een bij het gerecht aanhangige zaak. Klager verwees hierbij naar het arrest van het Gerecht van eerste aanleg in zaak T-92/98 (*Interporc Im- und Export GmbH tegen Commissie*, Jurispr. 1999, blz. II-3521, punt 40), waarin het Gerecht het begrip documenten die onder de uitzondering "gerechtelijke procedures" vallen beperkte tot documenten die de Commissie uitsluitend voor een welbepaalde gerechtelijke procedure heeft opgesteld. Klager argumenteerde analogisch dat een rapport om onder de uitzondering "enquêteactiviteiten" te vallen door de Commissie uitsluitend voor een welbepaald onderzoek moest zijn opgesteld.

(iii) Gelet op de aard van de documenten kon de Commissie volgens hem de toegang tot delen ervan slechts hebben geweigerd door te verwijzen naar de uitzondering die berust op de noodzaak de geheimhouding van de beraadslagingen van de instelling te beschermen. Maar ook in dat geval moest de Commissie overgaan tot het afwegen van de belangen alvorens een standpunt tegenover het verzoek van klager in te nemen.

(iv) De Commissie gaf niet voldoende uitleg, aangezien zij klager niet op de hoogte bracht van de redenen waarom de verwijderde passages verband hielden met de mogelijke opening van een inbreukprocedure, noch van het onderwerp waarop de verwijderde passages betrekking hadden.

(v) De Commissie handelde in strijd met het Verdrag van Aarhus inzake de rechten van de burgers in milieukwesties, dat in juni 1998 door de instelling werd ondertekend. Artikel 4(4) sub c) van dit verdrag omvat een strikt omschreven uitzondering in verband met onderzoeken van overheidsinstanties.

ONDERZOEK

Standpunten Commissie

In haar standpunten schetste de Commissie eerst de achtergrond van beide zaken.

Zij rechtvaardigde haar besluit slechts ten dele toegang te geven tot de twee aangevraagde rapporten als volgt.

(i) Toepassing van uitzonderingen op een document van een onafhankelijke en objectieve derde: de Commissie zei dat de gevraagde documenten in opdracht van de Commissie waren opgesteld en door de Commissie waren betaald en dat zij dus als door de Commissie opgestelde documenten moesten worden beschouwd. Indien de instelling van oordeel was geweest dat het documenten van derden waren, had zij de toegang overeenkomstig de bepalingen van Besluit 94/90/EG geweigerd.

(ii) De rapporten hadden geen betrekking op welbepaalde “onderzoeken”: de Commissie beklemtoonde dat de rapporten verband hielden met welbepaalde onderzoeken, met name naar de juiste tenuitvoerlegging van de richtlijnen betreffende afvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen en de habitatsrichtlijn door de autoriteiten van het VK en Gibraltar. Na de voltooiing van deze rapporten openden de diensten van de Commissie, grotendeels als een gevolg van wat er in deze rapporten stond, ambtshalve drie onderzoeken die tot de opening van een inbreukprocedure zouden kunnen leiden.

Wat betreft de specifieke informatie die uit de rapporten was verwijderd, onderstreepte de Commissie dat deze betrekking had op de naleving van het Gemeenschapsrecht door een lidstaat. Zij wees erop dat zij ambtshalve drie zaken (B-1998/2391, B-1998/2392 en B-1999/2119) had geopend om de tenuitvoerlegging van de richtlijnen betreffende afvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen en de habitatsrichtlijn in het VK en Gibraltar nader te beoordelen. De rapporten maakten deel uit van onderzoeken die tot de opening van inbreukprocedures overeenkomstig artikel 226 van het EG-Verdrag zouden kunnen leiden.

Tot staving van haar standpunt verwees de instelling naar de rechtspraak van de gerechtelijke instanties van de Gemeenschap. Ze vermeldde zaak T-105/95 (*WWF VK tegen Commissie*), waarin het Gerecht van eerste aanleg oordeelde dat de geheimhouding die de lidstaten in dergelijke gevallen van de Commissie mogen verwachten de weigering, uit hoofde van de bescherming van het algemeen belang, rechtvaardigt van toegang tot documenten die verband houden met een onderzoek dat tot een inbreukprocedure kan leiden. De Commissie noemde ook zaak T-309/97 (*Bavarian Lager Co. tegen Commissie*), waarin het Gerecht oordeelde dat de openbaarmaking van documenten betreffende de onderzoeksfase, tijdens de onderhandelingen tussen de Commissie en de betrokken lidstaat, het goede verloop van de inbreukprocedure in gevaar zou kunnen brengen. De Commissie vindt derhalve dat zij om het onderzoek veilig te stellen toegang moet weigeren tot een voorbereidend document betreffende de onderzoeksfase van de procedure krachtens artikel 226 van het Verdrag.

(iii) Noodzaak de belangen af te wegen: de besluiten die de instelling nam om volledige toegang tot de gevraagde documenten te weigeren, waren enkel gebaseerd op de uitzondering betreffende de bescherming van het algemeen belang. De instelling wees erop dat er geen beroep was gedaan op de uitzondering in verband met de geheimhouding van de beraadslagingen van de instelling om de toegang tot de gevraagde documenten te weigeren.

(iv) Gebrek aan voldoende uitleg: de Commissie stelde zich op het standpunt dat als zij nauwkeuriger informatie had moeten verstrekken over de uit de beide documenten verwijderde delen, zij de inhoud ervan bekend had moeten maken. Als zij dat had gedaan, zou zij het effect van de besluiten van de instelling teniet hebben gedaan.

(v) Schending van artikel 4, sub c) van het Verdrag van Aarhus: de Commissie beklemtoonde dat haar weigering volledig toegang te geven tot de rapporten was genomen op basis van Besluit 94/90/EG. Zij legde uit dat de communautaire instellingen bij de ondertekening van het Verdrag van Aarhus door de Commissie in juni 1998 in een verklaring ook ermee instemden dit verdrag in het kader van hun bestaande en toekomstige regels voor de toegang tot documenten toe te passen. Voorts wees de Commissie erop dat het verdrag geen absoluut recht op toegang tot milieu-informatie geeft en erin voorziet dat verzoeken om toegang tot milieu-informatie uit hoofde van algemene of particuliere

belangen kunnen worden afgewezen. Ten slotte wees de Commissie erop dat het verdrag nog niet was geratificeerd.

Opmerkingen klager

In zijn opmerkingen handhaafde klager de beweringen die hij in de oorspronkelijke klachten had gedaan.

Volgens hem kon de Commissie de studie niet als een deel van een onderzoek beschouwen; het kon ten hoogste een informatiebron worden genoemd. Klager wees erop dat de Commissie niets zei over de data van het onderzoek en nergens bevestigde dat de studie de basis voor een dergelijk onderzoek vormde. Hij was van oordeel dat een onderzoek slechts kan plaatsvinden nadat de resultaten van de studie bekend zijn. Door alles wat zij bij de uitoefening van haar rol als hoedster van het Verdrag had gedaan een onderdeel van een ‘onderzoek’ te noemen, zelfs als er geen briefwisseling of onderhandelingen tussen de Commissie en de lidstaat aan te pas kwamen, probeerde de instelling haar optreden aan de controle van het publiek te onttrekken.

VERDER ONDERZOEK

Om de inhoud van de rapporten te controleren gingen twee personeelsleden van het secretariaat van de Ombudsman de betrokken documenten in juni 2000 in de gebouwen van de Commissie inkijken.

ONTWERPAANBEVELING

1 Aard van de door een derde opgestelde rapporten

1.1 Klager had de Commissie om een kopie verzocht van twee verschillende rapporten die op verzoek van de Commissie door een onafhankelijk adviseur waren opgesteld. Inhoudelijk hadden deze rapporten onder meer betrekking op de naleving door het VK en Gibraltar van twee communautaire richtlijnen betreffende afvalstoffen (Richtlijn 75/442/EEG⁸¹, zoals gewijzigd bij Richtlijn 91/156/EEG⁸²) en gevaarlijke afvalstoffen (Richtlijn 91/689/EEG⁸³), alsmede de habitatsrichtlijn (92/43/EEG⁸⁴).

Aangezien de gevraagde documenten door een derde waren opgesteld, maakte klager bezwaar tegen de toepassing van Besluit 94/90/EG door de Commissie. Hij vond dat onafhankelijke rapporten niet als interne Commissiedocumenten kunnen worden beschouwd en dat de uitzonderingen van Besluit 94/90/EG derhalve niet van toepassing mogen zijn op dit soort documenten.

1.2 De Commissie beklemtoonde dat de gevraagde documenten in opdracht van de instelling waren opgesteld en ook door de instelling waren betaald, en dat zij dus als door de Commissie opgestelde documenten moesten worden beschouwd. De instelling voegde daar bovendien aan toe dat zij, als zij had geconcludeerd dat het om documenten van derden ging, toegang zou hebben geweigerd overeenkomstig de bepalingen van Besluit 94/90/EG.

1.3 De Ombudsman stelde vast dat de Commissie de eerste verantwoordelijke was voor de opstelling, het gebruik en de evaluatie van de gevraagde documenten. De instelling had

---

⁸¹ PB L 194 van 25.07.1975, blz. 39

⁸² PB L 78 van 26.03.1991, blz. 32

⁸³ PB L 377 van 31.12.1991, blz. 20

⁸⁴ PB L 206 van 22.07.1992, blz. 7

de adviseur gekozen en de opdracht tot opstelling van de rapporten gegeven. Het voltooide werk moest enkel bij de Commissiediensten worden ingeleverd. Het adviesbureau dat de documenten had opgesteld kon deze bovendien niet zonder de voorafgaande toestemming van de Commissie openbaar maken.

Gezien de aard van de documenten en de rol van de Commissie was het bijgevolg redelijk dat deze rapporten werden beschouwd als Commissiedocumenten waarop de regels van Besluit 94/90/EG van toepassing zijn⁸⁵.

1.4 De Ombudsman was derhalve van mening dat er met betrekking tot dit aspect van de zaak geen sprake was van wanbeheer.

2 Weigering toegang te geven uit hoofde van de bescherming van het algemeen belang

2.1 Klager maakte er bezwaar tegen dat de Commissie een beroep had gedaan op de uitzondering betreffende de bescherming van het algemeen belang (inspectie- en enquête-activiteiten) om het niet-vrijgeven van bepaalde delen van de verslagen te rechtvaardigen. Volgens hem hadden de gevraagde documenten geen betrekking op een welbepaald “onderzoek”, maar waren zij op zijn hoogst een prelude van een mogelijk onderzoek.

2.2 De Commissie vond dat de uit de verslagen verwijderde passages betrekking hadden op de naleving van het Gemeenschapsrecht door een lidstaat, zoals bleek uit het feit dat de Commissie op grond van de bevindingen van deze rapporten ambtshalve drie zaken tegen het VK had geopend. De instelling beklemtoonde dat de rapporten deel uitmaakten van een onderzoek dat tot de opening van inbreukprocedures zou kunnen leiden.

2.3 Om de draagwijdte van de uitzondering uit hoofde van de bescherming van het algemeen belang te beoordelen, bleek het noodzakelijk eerst het recht op de toegang tot documenten zoals dat is neergelegd in Besluit 94/90/EG te karakteriseren, alsook de aard van de mogelijke uitzonderingen op de uitoefening ervan.

Het doel van Besluit 94/90/EG inzake de toegang tot documenten van de Commissie is de tenuitvoerlegging van het beginsel de burgers zo ruim mogelijk toegang te geven tot informatie met de bedoeling het democratische karakter van de instellingen te verbeteren en het vertrouwen van het publiek in de overheidsdiensten te vergroten. Besluit 94/90/EG is een handeling die burgers het recht op toegang verleent tot bij de Commissie berustende documenten en die is bedoeld als algemene regeling voor alle verzoeken om toegang tot documenten.

2.4 De toegang tot een Commissiedocument kan door de instelling enkel worden geweigerd uit hoofde van de uitzonderingen die worden opgesomd in de aan het besluit gehechte gedragscode. Deze uitzonderingen hebben betrekking op de bescherming van het algemeen belang (openbare veiligheid, internationale betrekkingen, monetaire stabiliteit, gerechtelijke procedures, inspectie- en enquêteactiviteiten), de bescherming van het individu en van de persoonlijke levenssfeer, van geheime handels- en industriële gegevens, van de financiële belangen van de Gemeenschap en van de geheimhouding.

Volgens de interpretatie van de gerechtelijke instanties van de Gemeenschap moeten deze uitzonderingen strikt worden uitgelegd en toegepast om te voorkomen dat de toepassing wordt belemmerd van het algemene beginsel dat het publiek de ruimst mogelijke toegang moet worden verleend tot documenten die bij de Commissie berusten⁸⁶.

⁸⁵ De Ombudsman heeft op grond van de rol die de Commissie in de voorbereiding van een document had gespeeld een zelfde standpunt ingenomen in zijn besluit inzake klacht 1045/21.11.96/BH/IRL/JMA tegen de Europese Commissie. Zie Jaarverslag van de Europese Ombudsman 1998, blz. 156.

⁸⁶ Gevoegde zaken C-174/98 P en C-189/98 P, Nederland en Van der Wal tegen Commissie, Jurispr. 2000, blz. I-1, punt 27; zaak T-20/99, Denkvit Nederland tegen Commissie, Jurispr. 2000, blz. II-0301, punt 45.

2.5 Bij de interpretatie van het begrip inspectie- en enquêteactiviteiten hebben de communautaire gerechtelijke instanties de toepassing van deze specifieke uitzondering toegestaan als het gevraagde document betrekking had op een onderzoek dat tot een inbreukprocedure kon leiden⁸⁷. In deze gevallen werd de periode van de onderhandelingen tussen de Commissie en de betrokken lidstaat als de onderzoeksfase aangemerkt⁸⁸. Een dergelijke gedachtewisseling vindt plaats als de Commissie eenmaal tot de conclusie is gekomen dat een lidstaat het Gemeenschapsrecht niet correct ten uitvoer legt.

2.6 Een interpretatie van de draagwijdte van “inspectie- en enquêteactiviteiten” zoals voorgesteld door de Commissie, had de openbaarmaking kunnen beletten van alle bij de instelling berustende documenten die van belang zouden kunnen zijn voor de taak van de Commissie als hoedster van het Verdrag overeenkomstig artikel 211 van het EG-Verdrag⁸⁹. Hierdoor hadden hele categorieën documenten waarvan de inhoud betrekking heeft op de naleving van het Gemeenschapsrecht door de lidstaten en waaraan de Commissie derhalve feitelijke of juridische elementen zou kunnen ontleen die haar ertoe zouden kunnen doen besluiten in de toekomst inbreukprocedures in te stellen, van de toegang van het publiek kunnen worden uitgesloten.

Deze interpretatie had ook de toegang van het publiek tot een van de doeltreffendste instrumenten voor de controle op de toepassing van de Europese milieuwetgeving op de helling kunnen zetten, namelijk de verslagen van de Commissie en de lidstaten over de toepassing van bepaalde richtlijnen op milieugebied⁹⁰. De Commissie heeft evenwel nooit anders dan lof gehad voor de publicatie en ruime verspreiding van deze documenten onder het publiek⁹¹, hoewel de inhoud ervan betrekking heeft op de beoordeling van de naleving van het Gemeenschapsrecht door de lidstaten en derhalve tot de instelling van inbreukprocedures door de Commissie kan leiden.

2.7 De Ombudsman vond derhalve dat de uitzondering uit hoofde van inspectie- en enquêteactiviteiten alleen kon worden toegepast indien de gevraagde documenten waren opgesteld in het kader van een onderzoek dat verband hield met een inbreukprocedure.

De Commissie had in dit geval de opdracht tot opstelling van beide rapporten gegeven voordat er sprake was van een onderzoek en bovendien uitsluitend met de bedoeling na te gaan welke opties voor de Commissie openstonden. Daarnaast leek de Commissie op het moment dat klager zijn verzoeken om toegang tot de rapporten indiende nog geen inbreukprocedure overeenkomstig artikel 226 van het Verdrag te hebben ingesteld en evenmin een van de voorbereidende fasen daarvan te hebben ingezet.

---

⁸⁷ Zaak T-105/95, *WWF VK tegen Commissie*, Jurispr. 1997, blz. II-0313, punt 63

⁸⁸ Zaak T-309/97, *Bavarian Lager Co. tegen Commissie*, Jurispr. 1999, blz. II-3217, punt 46. De communautaire rechters hebben hun toevlucht genomen tot andere normen om te beoordelen of een document aanleiding geeft tot de toepassing van een van de uitzonderingen uit hoofde van de bescherming van het algemeen belang. De norm die de rechters hanteren voor documenten die voor gebruik in gerechtelijke procedures zijn bestemd, is dat de Commissie het document uitsluitend voor een welbepaalde gerechtelijke procedure moet hebben opgesteld (zie zaak T-92/98, *Interporc Im- und Export GmbH tegen Commissie*, Jurispr. 1999, blz. II-3521, punt 40).

⁸⁹ De Ombudsman wenst er de aandacht op te vestigen dat de Commissie in haar voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad inzake de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie (COM (2000) 30 def./2) een ander criterium heeft gehanteerd. In het voorstel voor een verordening worden documenten betreffende een inbreukprocedure niet gelijkgesteld met documenten die in het kader van inspectie- en enquêteactiviteiten worden opgesteld. In plaats daarvan stelde de Commissie voor binnen de uitzondering betreffende het algemeen belang naast de categorie voor inspectie- en enquêteactiviteiten een afzonderlijke categorie voor inbreukprocedures onder te brengen.

⁹⁰ Zie Richtlijn van de Raad 91/692/EEG van 23 december 1991 tot standaardisering en rationalisering van de verslagen over de toepassing van bepaalde richtlijnen op milieugebied, PB L 377 van 31.12.1991, blz.48.

⁹¹ Dertiende jaarverslag over de controle op de toepassing van het Gemeenschapsrecht - 1995, PB C 303 van 14.01.1996, blz. 48

2.8 De Ombudsman concludeerde dat de Commissie ten onrechte toegang tot Commissiedocumenten had geweigerd op grond van de bewering dat de betrokken documenten verband hielden met inspectie- en enquêteactiviteiten. Dit vormde een geval van wanbeheer.

2.9 In zijn brieven aan de Ombudsman voerde klager nog een aantal bijkomende argumenten aan. Aangezien de Ombudsman tot de conclusie was gekomen dat de Commissie ten onrechte toegang tot de gevraagde documenten had geweigerd en dat zij haar besluit in dezen moest herzien, was het overbodig nog op deze argumenten in te gaan.

In het licht van het bovenstaande en overeenkomstig artikel 3, lid 6 van het Statuut van de Europese Ombudsman richtte de Ombudsman de volgende ontwerpaanbeveling tot de Commissie.

De Commissie dient de aanvragen van klager d.d. 16 februari 1999 en 17 mei 1999 opnieuw in overweging te nemen en toegang tot de aangevraagde documenten te verlenen, tenzij de in Besluit 94/90/EG vervatte uitzonderingen van toepassing zijn.

De Commissie en klager werden op de hoogte gebracht van deze ontwerpaanbeveling. De Commissie werd overeenkomstig artikel 3, lid 6 van het Statuut van de Ombudsman verzocht vóór 30 juni 2001 een omstandig advies te doen toekomen. Het omstandig advies zou kunnen bestaan in aanvaarding van de ontwerpaanbeveling van de Ombudsman en een beschrijving van hoe die ten uitvoer is gelegd.

Omstandig advies van de Commissie

In mei 2001 zond de Commissie de Ombudsman haar omstandig advies, waarin ze zei dat de Commissie de ontwerpaanbevelingen van de Ombudsman aanvaardde. De instelling had klager derhalve een brief gestuurd met een volledige kopie van de aangevraagde studies.

Opmerkingen van klager over het omstandig advies van de Commissie

Om zich ervan te vergewissen of de Commissie het verzoek van klager tot diens volle tevredenheid had ingewilligd nam het secretariaat van de Ombudsman contact op met klager. Deze bevestigde dat de Commissie hem de gevraagde studies in hun geheel had doen toekomen. Klager sprak ook zijn voldoening uit over het doeltreffende optreden van de Ombudsman in deze zaak.

BESLUIT

1 Op 12 maart 2001 richtte de Ombudsman de volgende ontwerpaanbeveling tot de Commissie.

De Commissie dient de aanvragen van klager d.d. 16 februari 1999 en 17 mei 1999 opnieuw in overweging te nemen en toegang tot de gevraagde documenten te verlenen, tenzij de in Besluit 94/90/EG vervatte uitzonderingen van toepassing zijn.

2 Op 21 mei 2001 deelde de Commissie de Ombudsman mee dat zij de ontwerpaanbeveling van de Ombudsman aanvaardde en welke maatregelen zij had genomen om deze ten uitvoer te leggen. De door de Commissie beschreven maatregelen bleken bevredigend en de Ombudsman sloot derhalve de zaak.

3.6 ZAAK GESLOTEN NA EEN SPECIAAL VERSLAG

MISBRUIK VAN REGELS INZAKE GEGEVENS- BESCHERMING - STEUN VOOR AAN- BEVELING VAN DE OMBUDSMAN IN RESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT

*Besluit inzake klacht
713/98/(IJH)/GG tegen
de Europese
Commissie*

In juli 1998 diende een Britse burger een klacht tegen de Europese Commissie in betreffende de weigering van de Commissie hem zekere informatie te verstrekken met betrekking tot klacht P/93/4490/UK die hij bij de Commissie had ingediend.

Op 23 november 2000 diende de Ombudsman, na een grondig onderzoek van de klacht, overeenkomstig artikel 3, lid 7, van het Statuut van de Europese Ombudsman een speciaal verslag bij het Europees Parlement in. Dit speciaal verslag werd ook naar de Commissie gestuurd. De aanbeveling van de Ombudsman in het speciaal verslag luidde dat de Commissie klager de namen diende mee te delen van de afgevaardigden van de *Confédération des brasseurs du marché commun* die aan een door de Commissie op 11 oktober 1996 georganiseerde vergadering hadden deelgenomen, alsook van de in het oorspronkelijke verzoek van klager om toegang te krijgen tot documenten vermelde bedrijven en personen (14 categorieën) die bij de Commissie onder dossiernummer P/93/4490/UK bijdragen hadden ingediend.

Op 27 november 2001 keurde de Commissie verzoekschriften van het Europees Parlement een verslag (A5-0423/2001) goed, waarin het het speciaal verslag van de Ombudsman onderschreef en een daartoe strekkende ontwerpresolutie indiende. Rapporteur was EP-lid Jean Lambert.

Op 11 december 2001 nam het Europees Parlement de resolutie over het speciaal verslag van de Ombudsman aan. Het gaf daarin als zijn mening te kennen dat de Commissie klager de gevraagde informatie moest verstrekken. Het EP beval voorts nog een aantal verdere maatregelen aan, zoals het opstellen van modellen voor gedragscodes om normen vast te stellen die misbruik van gegevensbescherming moeten voorkomen.

Aangezien het Europees Parlement het onderzoek van zijn speciaal verslag heeft afgerond en zijn conclusies heeft onderschreven, sluit de Ombudsman het dossier.

3.7 EIGEN INITIATIEF- ONDERZOEKEN VAN DE OMBUDSMAN

LAATTIJDIGE BETALINGEN

*Besluit inzake onder-
zoek op eigen initiatief
OI/5/99/(IJH)/GG met
betrekking tot de
Europese Commissie*

ACHTERGROND

Standpunt Commissie

De Commissie heeft vastgesteld dat laattijdige betaling van haar crediteurs een aanhoudend probleem is. In mei 1991 stelde de Commissie voor betalingen een algemene tijdslimiet vast van 60 dagen te rekenen vanaf de ontvangst van een factuur. Van deze termijn zijn 40 dagen toegewezen aan de ordonnateur voor de verstrekking van de betalingsopdracht en de betaalbaarstelling en 20 dagen aan enerzijds de financiële controle voor de goedkeuring en anderzijds de boekhouding voor de controle en uitvoering van de betaling⁹².

In juni 1995 nam de Commissie zich voor dat 95% van de betalingen binnen 60 dagen moest zijn verricht en dat in beginsel geen enkele betaling meer dan 90 dagen in beslag mocht nemen. Voorts kregen de ordonnateurs opdracht de begunstigde van de betaling binnen 25 dagen op de hoogte te stellen indien het zich liet aanzien dat de tijdslimiet van 60 dagen om welke reden ook zou worden overschreden⁹³.

In een mededeling van 27 maart 1996⁹⁴ ging de Commissie opnieuw in op het probleem van de laattijdige betalingen. In een volgende mededeling d.d. 10 juni 1997 gaf zij echter toe geen verbetering in de situatie te zien. Zij kondigde tevens aan dat de Commissie vanaf 1 oktober 1997 rente zou betalen als de tijdslimiet van 60 dagen werd overschreden. De termijn van 60 dagen wordt opgeschort als de Commissie van oordeel is dat de crediteur niet de vereiste bescheiden heeft overgelegd of dat er verdere controle nodig is. Rente

⁹² SEC(91) 1172

⁹³ SEC (95) 1122

⁹⁴ SEC (96) 564

wordt bovendien alleen betaald als er sprake is van een contractuele relatie waarbij de contractant een duidelijk aanwijsbare dienst verleent⁹⁵.

Klachten bij de Ombudsman

Van in het begin van zijn eerste mandaat heeft de Europese Ombudsman klachten over laattijdige betalingen van de Commissie ontvangen. Deze klachten hadden niet alleen betrekking op honoraria en vergoeding van kosten, maar ook op andere betalingen volgens contract, alsook toelagen en subsidies. Het grote aantal klachten, alsook andere zaken die door leden van het Europees Parlement onder de aandacht van de Ombudsman werden gebracht, wees erop dat laattijdige betalingen van de zijde van de Commissie algemeen als een groot probleem worden aanvoeld.

Gevolgen van laattijdige betalingen

In overweging 7 van Richtlijn 2000/35/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 juni 2000 betreffende bestrijding van betalingsachterstand bij handelstransacties⁹⁶ worden de nadelige gevolgen van laattijdige betalingen als volgt omschreven:

“Als gevolg van buitensporige betalingstermijnen en betalingsachterstand drukken zware administratieve en financiële lasten op het bedrijfsleven, met name op het midden- en kleinbedrijf. Deze problemen zijn bovendien een belangrijke oorzaak van insolventie, die een bedreiging voor de overlevingskansen van ondernemingen vormt, en doen talrijke arbeidsplaatsen verloren gaan”.

Deze argumenten gelden ook voor de Commissie. Laattijdige betalingen tasten bovendien de goede naam van de Commissie aan en zijn meer in het algemeen schadelijk voor de betrekkingen tussen de burgers en de instellingen en organen van de Unie. Dit geldt niet alleen voor handelstransacties, maar ook voor de betaling van toelagen en subsidies⁹⁷.

De Ombudsman wijst erop dat de Commissie sinds oktober 1997 onder bepaalde voorwaarden bereid is crediteurs rente te betalen als de termijn van 60 dagen wordt overschreden. Deze maatregel zal de gevolgen van laattijdige betalingen voor veel contractanten zeker helpen beperken. Maar sommige kleinere bedrijven zullen misschien niet opgewassen zijn tegen de liquiditeitsproblemen ingevolge laattijdige betalingen, terwijl andere er misschien alleen tegen bestand zijn door leningen aan te gaan tegen een hogere rentevoet dan die de Commissie bereid is te betalen. De Ombudsman wees er tevens op dat de betaling van rente de financiële last van de laattijdige betalingen van de contractanten naar de begroting van de Gemeenschap, en derhalve de belastingbetaler, verlegt. Het is dan ook niet zo vanzelfsprekend dat de rente voor de verschillende diensten van de Commissie een aansporing vormt om hun betalingen op tijd te verrichten.

In het algemeen gesproken kan rente dus wel de nadelige gevolgen van laattijdige betalingen verlichten, maar niet wegnemen. Het helpt echter niet om de diepere oorzaak of oorzaken op te sporen of daarvoor een oplossing te vinden.

ONDERZOEK

In december 1999 besloot de Ombudsman derhalve een onderzoek op eigen initiatief te openen inzake het probleem van laattijdige betalingen door de Commissie.

Hij verzocht de Commissie hem op de hoogte te brengen van de maatregelen die zij had genomen om de oorzaken van laattijdige betalingen aan contractanten en begunstigen

⁹⁵ SEC (97) 1205

⁹⁶ PB L 200 van 08.08.2000, blz. 35.

⁹⁷ Zie Resolutie van het Europees Parlement over de schade als gevolg van laattijdige betaling door de Europese Commissie, PB C 341, 1998, blz. 379.

van toelagen en subsidies te achterhalen en te verhelpen. De Ombudsman wees er ook op dat het dienstig zou zijn als de Commissie een analyse van de aanhoudende oorzaken van het probleem van de laattijdige betalingen zou voorleggen, alsmede een analyse van mogelijke oplossingen voor dit probleem. Ten slotte verzocht de Ombudsman de Commissie hem te laten weten welke beroepsprocedures contractanten kunnen aanwenden in geval van een geschil met de Commissie over de kwaliteit van hun werk of de bescheiden die zij overleggen. De Ombudsman verzocht de Commissie tevens mee te delen of zij de beroepsprocedures snel en doeltreffend genoeg vond en welke verbeteringen konden worden overwogen.

Opmerkingen derden

In antwoord op zijn verzoek aan derden om te reageren op zijn besluit een onderzoek op eigen initiatief in te stellen, ontving de Ombudsman een aanzienlijk aantal opmerkingen van derden. Het initiatief van de Ombudsman werd algemeen toegejuicht en veel van de derden die reageerden gaven voorbeelden van gevallen waarin betalingsachterstand van de Commissie tot problemen had geleid. Sommige derden merkten op dat volgens hen juridisch bindende regels nodig zijn om het probleem te bestrijden.

Voorlopig standpunt Commissie

In haar voorlopig standpunt deelde de Commissie de Ombudsman mee dat er opdracht tot het verrichten van een externe studie was gegeven en dat Grant Thornton, een bedrijf van beëdigd accountants, in september 1998 een verslag had ingediend.

Deze studie is beschikbaar op de website van de Ombudsman (<http://www.euroombudsman.eu.int>). De belangrijkste aanbevelingen van de adviseurs kunnen als volgt worden samengevat:

- verzoeken om betaling moeten in de financiële eenheden centraal worden ontvangen en geregistreerd;
- de lijsten voor de controle van de betalingsverzoeken moeten worden verbeterd en het gebruik ervan moet worden uitgebreid tot de operationele en financiële eenheden in alle directoraten-generaal (DG's);
- in ieder directoraat-generaal moet een hoge ambtenaar de taak krijgen ervoor te zorgen dat de doelstellingen inzake betalingen worden gehaald;
- er moet een standaardformulier met de lijst van de bescheiden die bij ieder verzoek om betaling moeten worden overgelegd worden opgesteld, overal in de Commissie worden ingevoerd en worden opgenomen in contracten en overeenkomsten;
- er moet een onafhankelijke computertoepassing worden ontwikkeld en aangewend om de weg te volgen die betalingsverzoeken afleggen vanaf het moment dat zij worden ontvangen totdat zij door de bank worden betaald;
- op middellange termijn moet de huidige doelstelling van betalingstermijnen van 60 dagen tot 45 dagen worden teruggebracht.

De Commissie wees er tevens op dat in december 1999 in de Commissie een groep ad hoc was ingesteld met de volgende opdracht:

“Gelet op de aanbevelingen in de studie van Grant Thornton over de betalingstermijnen van de Commissie, zal de groep tot doel hebben:

- *een typologie op te stellen van de betalingen van de Commissie om vast te stellen op welke categorieën van verrichtingen de 60-dagenregel van toepassing moet zijn;*

- *te bepalen welke specifieke bevoegdheden de operationele en financiële eenheden binnen de betaalopdrachten gevende directoraten-generaal hebben bij de behandeling van dossiers in verband met betalingen en alle wijzigingen van de contractbepalingen voor te stellen die nodig zijn om deze opsplitsing van bevoegdheden duidelijk te weerspiegelen;*
- *voor alle categorieën van betalingen waarvan de uiterste termijn moet worden gecontroleerd, een duidelijke en onbetwistbare datum te bepalen vanaf wanneer de betalings-termijn zal lopen;*
- *alle maatregelen inzake administratieve organisatie of elektronische middelen voor te stellen waarmee de feitelijke betalingsachterstanden kunnen worden ingelopen of die het toezicht kunnen vergemakkelijken;*
- *een memorandum voor de Commissie op te stellen waarin de conclusies van de werkzaamheden van de groep worden opgesomd en aanbevelingen aan de afdelingen worden gedaan”.*

De Commissie was van oordeel dat de conclusies van de groep, samen met de aanbevelingen in de studie van Grant Thornton, een stimulans zouden vormen voor een interne reorganisatie op grond van een samenhangend geheel van richtsnoeren. Een van de maatregelen zou de aanstelling van een met het toezicht op de betalingstermijnen belaste ambtenaar in ieder directoraat-generaal zijn, die regelmatig verslag over de toestand ter zake dient uit te brengen aan de directeur-generaal. Deze ambtenaar zou ook bevoegd zijn voor de behandeling in eerste instantie van klachten over buitensporige betalingsachterstanden.

Definitief standpunt Commissie

In haar definitief standpunt verwees de Commissie naar het memorandum “Richtsnoeren inzake de betalingstermijnen van de Commissie” dat zij op haar vergadering van 19 juli 2000 had goedgekeurd. Dit document is ook beschikbaar op de website van de Ombudsman.

De Commissie maakte de volgende opmerkingen over het probleem van de laattijdige betalingen.

1 Door de Commissie genomen maatregelen om de oorzaken van vertraging in de uitvoering van betalingen aan contractanten en subsidieontvangers op te sporen en daarvoor een oplossing te vinden

De Commissie heeft zich diverse malen over het probleem van de betalingstermijnen gebogen.

In mei 1991 nam zij zich als regel voor betalingen binnen 60 dagen na ontvangst van een factuur (of ander gelijkwaardig verzoek om betaling) te verrichten.

In 1995 besliste zij dat 95% van de betalingen binnen 60 dagen zouden moeten worden uitgevoerd en dat in beginsel geen betaling langer dan 90 dagen zou mogen duren. De Commissie gaf de ordonnateursdiensten voorts opdracht om de begunstigde binnen 25 dagen op de hoogte te stellen indien de betaling om welke reden dan ook waarschijnlijk langer dan 60 dagen in beslag zou nemen. De directeuren-generaal werden verzocht maandelijks te controleren of hun betalingen op tijd waren verricht om ervoor te zorgen dat zij de betalingstermijnen eerbiedigden.

In juni 1997 besloot de Commissie haar contractenbeleid te wijzigen door in de contracten een bepaling op te nemen waarbij de maximumtermijn van 60 dagen voor de uitvoering van betalingen formeel werd vastgesteld en waarin bovendien werd voorzien in de mogelijkheid om op verzoek van de crediteur na het verstrijken van deze termijn achterstandsrente uit te keren, tenzij deze termijn op initiatief van de Commissie was geschorst.

In april 2000 verklaarde de Commissie in het actieplan dat deel uitmaakt van het Witboek betreffende hervorming het volgende: “Volgens het beleid van de Commissie moeten facturen binnen 60 dagen worden ingediend. Door een veelheid van oorzaken wordt deze termijn slechts voor 60% van de lopende betalingen in acht genomen. Het is de bedoeling van de hervorming dit aandeel tegen 2002 op 95% te brengen”.

Ten slotte heeft de Commissie in juli 2000 in haar voorstel tot omwerking van het Financieel Reglement (artikel 77) het beginsel opgenomen van tijdslimieten voor betalingen en rente bij te late betaling. De bijzonderheden zullen worden aangegeven in de uitvoeringsvoorschriften.

Er zijn twee studies uitgevoerd om de oorzaken van vertraging bij het uitvoeren van betalingen op te sporen en daarvoor een oplossing te vinden, een door Grant Thornton en een door de groep ad hoc van ambtenaren van de Commissie.

2 Analyse van de aanhoudende oorzaken van betalingsachterstanden, alsmede van de mogelijke oplossingen voor dit probleem

De afwikkeling van een verzoek om betaling behelst vaak een procedure inzake terugbetaling van uitgaven die een diepgaand onderzoek en een groot aantal bewijsstukken vereist. Voorgesteld werd de financiële bepalingen in contracten te vereenvoudigen en het aantal vereiste bescheiden te verminderen door standaardbedragen vast te stellen voor bepaalde categorieën uitgaven zoals reiskosten.

Vele betalingen kunnen slechts plaatsvinden na goedkeuring van een technisch verslag of een kostendeclaratie. Dit leidt tot klachten wegens te late betaling omdat in de contracten niet voldoende duidelijk wordt aangegeven wat als het beginpunt geldt voor de betalingstermijn van 60 dagen en welke de verplichtingen van beide partijen zijn wat betreft het verstrekken van informatie.

Daarom wordt voorgesteld:

- in de contracten afzonderlijke begrippen te hanteren voor de “tijd die uitgetrokken is voor goedkeuring van het verslag” en voor de “betalingstermijn” (voor de factuur), en in de contracten te bepalen dat de diensten van de Commissie snel moeten reageren indien het technische verslag niet bevredigend is of het verzoek om betaling niet in aanmerking kan worden genomen; er zijn tijdslimieten vastgesteld voor de goedkeuring van verschillende soorten verslagen, waarna aan verzoeken om betaling gevolg kan worden gegeven, tenzij de voor de goedkeuring in het contract uitgetrokken tijd door de Commissie is geschorst door middel van een officiële kennisgeving aan de contractant;
- ervoor te zorgen dat de technische bijlagen bij de contracten waarin wordt aangegeven wat de contractant in elk stadium van het project aan de Commissie dient te leveren nauwkeurig worden opgesteld en dat zij kunnen worden gecontroleerd door beide partijen;
- in de contracten vast te leggen welke bijzonderheden het verzoek om betaling moet bevatten.

De instrumenten en procedures van de Commissie op het gebied van de informatietechnologie behoeven verbetering. De Commissie heeft termijnen vastgesteld voor de installatie van apparatuur die:

- de diensten in staat zal stellen hun betalingstermijnen strenger te controleren;
- de diensten zal voorzien van een gemeenschappelijk systeem voor de registratie van het toezicht op de facturen.

Tevens heeft zij haar diensten opdracht gegeven de voorschriften inzake de terugbetaling van uitgaven voor vergaderingen van deskundigen te vereenvoudigen en de hulpmiddelen

te verbeteren waarover de ordonnateursdiensten beschikken om de volledige cyclus van terugbetalingen te beheren. Er wordt gestreefd naar verdere decentralisatie naar de operationele DG's.

DG Begrotingen zal maatregelen nemen om het begrotingsjaar eerder te laten beginnen en om de benodigde tijd voor het overnemen van de betalingsverplichtingen van het voorgaande begrotingsjaar te verkorten.

Alle bovengenoemde maatregelen zijn van administratieve aard. De enige maatregel die onder de bevoegdheid van de communautaire wetgever valt, is het in het kader van de omwerking van het Financieel Reglement gedane voorstel om de betalingstermijnen en het recht van de schuldeisers op rente bij te late betaling vast te leggen.

3 Beroepsprocedures die openstaan voor contractanten in geval van geschillen met de Commissie

In het geval van een geschil betreffende de kwaliteit van de diensten van de contractanten, kunnen deze eerst contact opnemen met de beheersdiensten en vervolgens hun klacht voorleggen aan de directeur-generaal. De contractanten hebben voorts de mogelijkheid het betrokken Commissielid of zelfs de voorzitter van de Commissie op de hoogte te brengen. Dankzij deze diverse mogelijkheden kunnen de klachten van de contractanten dus op het hoogste niveau van de instelling worden onderzocht. Ten slotte kunnen zij vorderingen in rechte aanhangig maken bij de rechterlijke instanties die volgens de contracten bevoegd zijn om in geschillen te beslissen.

Laatste opmerkingen derden

De Ombudsman ontving drie opmerkingen van derden. In twee daarvan werden de door de Commissie genomen maatregelen toegejuicht. In een van deze beide opmerkingen werd evenwel gezegd dat de tenuitvoerlegging van de voorgestelde beroepsmogelijkheden te lang duurde en werd de Commissie verzocht de invoering van klachten- en geschillenbeslechtsprocedures te overwegen. In deze opmerkingen werd ook voorgesteld dat de Commissie en de adviesbureaus een gemengde werkgroep zouden oprichten om mogelijke maatregelen ter vereenvoudiging van de procedures te bespreken. Ten slotte werd voorgesteld via een vereenvoudiging van de factureringsprocedures, inzonderheid deze voor de terug te betalen kosten – bijvoorbeeld door meer met forfaitaire bedragen te werken – zowel voor de Commissie als voor de contractanten te zorgen voor een verlichting van de procedures voor de verwerking van facturen. In de derde opmerking van derden uitte de betrokkene zijn twijfels over de door de Commissie genomen maatregelen, omdat hij er niet van op de hoogte was gebracht dat de aan hem verschuldigde betalingen te laat zouden komen of zouden worden opgeschort.

BESLUIT

1 Probleem van te late betalingen van de Commissie

1.1 De Europese Ombudsman opende een onderzoek op eigen initiatief naar het probleem van te late betalingen van de Europese Commissie. De Ombudsman nam dit initiatief omdat hij door een toenemend aantal klachten waarin deze kwestie aan de orde werd gesteld en overwegingen in verband met de nadelige gevolgen van laattijdige betalingen, met name voor het midden- en kleinbedrijf, ervan overtuigd was dat een diepgaand onderzoek van dit probleem wenselijk en nodig was. Voor de Ombudsman was het duidelijk dat er sprake is van wanbeheer als een overheidsinstantie er in de regel niet in slaagt betalingen tijdig te verrichten. Hij werd hierin gesteund door een aanzienlijk aantal derden die opmerkingen maakten.

1.2 De Ombudsman achtte het wenselijk het publiek zoveel mogelijk te laten deelnemen aan dit onderzoek. Representatieve organisaties werden er derhalve van op de hoogte gebracht dat het onderzoek was geopend. Voorts werden de belangrijkste documenten die tijdens deze procedure tussen de Ombudsman en de Commissie werden uitgewisseld, beschikbaar gesteld op de website van de Ombudsman en werden derden uitgenodigd om de Ombudsman hun opmerkingen te doen toekomen.

1.3 De Commissie kwam met een omstandig advies en bewijsstukken naar voor waarin zij het probleem erkende en beschreef welke maatregelen zij reeds had genomen of gepland om het te verhelpen.

1.4 De belangrijkste van deze maatregelen was een vereenvoudiging, verduidelijking en algemene verbetering van de procedures van de Commissie om ervoor te zorgen dat de betalingen zo snel mogelijk worden verricht.

1.5 De Ombudsman was van oordeel dat de maatregelen die de Commissie had gepland of reeds genomen, mits zij juist ten uitvoer werden gelegd, de bestrijding van het probleem van laattijdige betalingen van de Commissie waarschijnlijk aanzienlijk vooruit zouden helpen. De Ombudsman was derhalve van oordeel dat zijn onderzoek op eigen initiatief een bevredigend resultaat had gehad.

1.6 De Ombudsman gaf toe dat een van de derden die opmerkingen had gemaakt op het standpunt van de Commissie, veel kritischer was voor de Commissie. Maar de Ombudsman wees er ook op dat geen enkele andere burger of geen enkel ander orgaan een soortgelijk standpunt had ingenomen. De kritische opmerkingen van de betrokken derde bleken bovendien verband te houden met een specifieke zaak (die de Ombudsman in het kader van een afzonderlijk onderzoek onderzocht). De Ombudsman had evenwel bij het begin van deze procedure duidelijk gesteld dat het initiatiefonderzoek bedoeld was om het probleem van laattijdige betalingen in het algemeen te onderzoeken zonder in te gaan op individuele gevallen. De Ombudsman verwachtte voorts van de Commissie dat zij rekening zou houden met de opmerkingen van derden over haar definitieve standpunt om de reeds genomen of nog te nemen maatregelen indien nodig te verbeteren. Ten slotte moest er rekening mee worden gehouden dat de hervormingen van de Commissie pas na een zekere tijd ten volle vruchten zouden afwerpen. De Ombudsman was derhalve van oordeel dat hij het initiatiefonderzoek kon sluiten, aangezien de door de Commissie genomen of nog te nemen maatregelen in de juiste richting gingen en het ernaar uitzag dat zij iets zouden doen aan het probleem van de laattijdige betalingen. Mocht in de toekomst evenwel blijken dat laattijdige betalingen van de Commissie ondanks deze maatregelen ernstige problemen blijven stellen, dan zou de Ombudsman overwegen zijn onderzoek te heropenen.

2 Conclusie

Op basis van het onderzoek van de Europese Ombudsman met betrekking tot deze klacht blijkt dat de Europese Commissie bevredigende maatregelen heeft genomen om een oplossing voor het probleem van laattijdige betalingen te vinden. Het onderzoek van de Ombudsman heeft derhalve geen geval van wanbeheer aan het licht gebracht. De Ombudsman sluit derhalve de zaak.

ONDERZOEK OP EIGEN INITIATIEF NAAR BEHEER VAN HET GCO IN ISPRA

Besluit houdende sluiting van onderzoek op eigen initiatief OI/3/2001/SM

GRONDEN VOOR HET INSTELLEN VAN HET ONDERZOEK

Overeenkomstig artikel 195 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap kan de Europese Ombudsman op eigen initiatief onderzoek verrichten naar mogelijke gevallen van wanbeheer bij het optreden van de communautaire instellingen en organen.

Het Gemeenschappelijk Centrum voor Onderzoek (GCO) is een directoraat-generaal van de Commissie, dat als specifieke taak heeft klantgerichte wetenschappelijke en technische ondersteuning te bieden voor het concipiëren, ontwikkelen, implementeren en controleren van EU-beleid: kortom, om de beleidsvorming wetenschappelijk te ondersteunen.

De wetenschappelijke activiteiten van het GCO zijn gebaseerd op drie pijlers: (i) voeding, chemische producten en gezondheid; (ii) milieu en duurzame ontwikkeling; (iii) nucleaire veiligheid en beveiliging. Deze activiteiten worden ondersteund door drie horizontale aanvullende bevoegdheden: wetenschappelijke en technologische prognose; referentiematerialen en -metingen; openbare veiligheid en fraudebestrijding. Het GCO telt 2.100 personeelsleden, van wie 1.500 wetenschappers. Het wetenschappelijk onderzoek wordt uitgevoerd in zeven instituten, die in vijf verschillende locaties in Europa gevestigd zijn.⁹⁸

Het directoraat Hulpmiddelen van het GCO is gevestigd in Ispra, Italië. Dit directoraat heeft als taak ervoor te zorgen dat de wetenschappelijke instituten de logistieke steun krijgen die voor de vervulling van hun taken noodzakelijk is. Het directoraat moet zorgen voor een gezond en efficiënt beheer van de aan het GCO toegewezen middelen en voor een coherente en consequente toepassing van de procedures die noodzakelijk zijn om de doelstellingen van het GCO te verwezenlijken.⁹⁹

De Europese Ombudsman heeft een aantal klachten tegen het GCO in Ispra behandeld en deze onderzoeken hebben tot zes kritische opmerkingen geleid.¹⁰⁰ De Ombudsman besloot derhalve gebruik te maken van zijn recht een onderzoek op eigen initiatief in te stellen om na te gaan of er sprake is van een meer algemeen probleem, en in dat geval een doeltreffende oplossing te bevorderen.

ONDERZOEK

Bij schrijven van 25 juni 2001 bracht de Ombudsman de Commissie op de hoogte van zijn onderzoek op eigen initiatief. Hij verzocht de Commissie te onderzoeken of het, ter voorkoming van wanbeheer in de toekomst, noodzakelijk was het personeel beter te adviseren en te begeleiden of het administratieve kader te wijzigen.

Standpunt Commissie

In haar standpunt bracht de Commissie de Ombudsman op de hoogte van de maatregelen die zij had genomen ter verbetering van het beheer van het directoraat Hulpmiddelen van het GCO in Ispra. Volgens dit standpunt had het GCO de zes gesloten zaken die tot kritische opmerkingen hadden geleid grondig onderzocht en twee corrigerende maatregelen getroffen: (i) het had de clausule betreffende contractuele herzieningen in het standaardcontract van het GCO gewijzigd; (ii) het had instructies gegeven om buitensporige vertragingen bij de beantwoording van inschrijvingen van kandidaten op aanbestedingen te vermijden.

⁹⁸ Geel, België (Instituut voor referentiematerialen en -metingen); Ispra, Italië (Instituut voor de bescherming en veiligheid van de burger, Instituut voor milieuzaken en duurzame ontwikkeling en Instituut voor de gezondheid en de veiligheid van de consument); Karlsruhe, Duitsland (Transuraneninstituut); Petten, Nederland (Instituut voor energieonderzoek); en Sevilla, Spanje (Instituut voor technologische prognose).

⁹⁹ Zie website van het GCO: <http://www.jrc.cec.eu.int/index.asp>.

¹⁰⁰ Zaak 1479/99/(OV)MM; zaak 878/96/TT/it/PD en 905/96/AGS/it/PD (gevoegde zaken); zaak 1057/97/PD; zaak 855/97/PD; zaak 307/2000/IP; en zaak 922/2000/IP.

Wat de vertragingen bij de beantwoording betreft, had het GCO een intern computersysteem (Adonis) geïnstalleerd, dat de uiterste termijnen voor de beantwoording van correspondentie bijhoudt. Het personeel had bovendien instructies gekregen om zich strikt aan de door de Commissie goedgekeurde gedragscode te houden, en er zouden interne seminars worden georganiseerd om dat te bevorderen. De onlangs benoemde directeur-generaal, de heer Mc SWEENEY, had de opdracht meegekregen om de activiteiten van het GCO klantgerichter te maken. In deze context en in het licht van de hele hervorming van vice-voorzitter Kinnock wilde het GCO de administratieve procedures verbeteren door implementatie van de gedragscode van de Commissie en van de zogenoemde “Charter van ordonnateurs et de nieuwe financiële circuits”. In 1998 werd het kwaliteitssysteem “Total Quality Management” (TQM) ingevoerd, dat inmiddels is geïmplementeerd. Er worden interne seminars voor het personeel georganiseerd om de activiteiten van het GCO efficiënter te maken in de praktijk.

Het GCO is bovendien bezig met het opzetten van een gedecentraliseerde klachtenprocedure, waarvan de start voor het najaar van 2001 was gepland. Er zal een verplicht register worden bijgehouden; directeurs zullen op de hoogte worden gehouden van onderwerpen die onder hun specifieke bevoegdheid vallen; er zullen strikte termijnen voor de beantwoording in acht worden genomen; en ten slotte zal het functioneren van de procedure regelmatig worden herzien.

Bezoek aan Ispra door medewerkers van de Ombudsman

Op 27 september 2001 bezochten twee medewerkers van de Ombudsman, de heer Ian HARDEN en mevrouw Ida PALUMBO, de gebouwen van het GCO in Ispra, Italië, waarbij zij ingingen op een aan de Ombudsman gerichte uitnodiging van de directeur-generaal van het GCO, de heer Barry Mc SWEENEY. Tijdens dit bezoek werden ze op de hoogte gebracht van recente en lopende wijzigingen in het beheer bij het GCO door de verantwoordelijke directeurs, waaronder de heer Mc SWEENEY zelf, de heer Hugh RICHARDSON, adjunct-directeur-generaal van het GCO, en de heer F. DEZEURE, hoofd van de eenheid Interne Audit. Ze woonden ook een directievergadering bij waarop de invoering van de interne klachtenprocedure en het geautomatiseerd systeem voor documenten- en correspondentiebeheer (Adonis) aan de afdelingshoofden van het GCO werd gepresenteerd.

Aangezien de tijdens het bezoek verzamelde informatie nuttig bleek voor het onderzoek op eigen initiatief, werden het reisverslag en een aantal interne GCO-documenten, waaronder het tussentijds verslag van de directeur-generaal van 30 juni 2001, bij het dossier gevoegd.

Volgens de informatie die het GCO aan de Ombudsman heeft verstrekt, heeft de eenheid Interne Audit van het GCO een audit van de financiële stromen verricht om manieren te vinden waardoor het beheer van de betalingen in het GCO kan worden verbeterd. Tegen het einde van oktober 2001 zou het GCO een gedecentraliseerd stelsel voor financiële controle invoeren, met inbegrip van een structuur van subdelegaties, waardoor het verlenen van bevoegdheden aan het management wordt bevorderd. Dienovereenkomstig wordt het zwaartepunt van de activiteiten van het directoraat Hulpmiddelen in Ispra verlegd naar ondersteuning, met name naar de vaststelling van duidelijk geformuleerde procedures en de controle op de correcte toepassing daarvan. Meteen na 1 oktober 2001 zal het GCO een audit van het financiële systeem en de implementatie ervan uitvoeren. Bovendien zal het de financiële stromen opnieuw bekijken als het nieuwe systeem zes maanden operationeel is. De herziene financiële procedures zullen worden opgenomen in het beheershandboek van het GCO.¹⁰¹

¹⁰¹ GCO, Tussentijds verslag van de directeur-generaal van 30.6.2001, blz. 8

BESLUIT

1 Informatie over wijzigingen in het beheer van het GCO

1.1 Na in zes zaken wanbeheer door het Gemeenschappelijk Centrum voor Onderzoek (GCO) van de Commissie te hebben vastgesteld, stelde de Ombudsman een onderzoek op eigen initiatief in. In het kader daarvan verzocht hij de Commissie te onderzoeken of het, ter voorkoming van wanbeheer in de toekomst, noodzakelijk was het personeel beter te adviseren en te begeleiden dan wel het administratieve kader te wijzigen.

1.2. In haar standpunt bracht de Commissie de Ombudsman op de hoogte van twee corrigerende maatregelen, die werden genomen in antwoord op de kritische opmerkingen van de Ombudsman: (i) een clausule betreffende herzieningen van het contract werd in het standaardcontract van het GCO gewijzigd; (ii) er werden instructies gegeven om buitensporige vertragingen bij de beantwoording van inschrijvingen van kandidaten op aanbestedingen te vermijden.

1.3 Overeenkomstig het standpunt van de Commissie en de informatie die het GCO aan de Ombudsman heeft verstrekt, heeft het GCO bovendien een intern computersysteem (Adonis) geïnstalleerd dat de termijnen voor de beantwoording van correspondentie bijhoudt. Het personeel heeft instructies gekregen om zich aan de door de Commissie goedgekeurde gedragscode te houden. Het GCO was ook bezig met het opzetten van een gedecentraliseerde klachtenprocedure, die in het najaar van 2001 zal worden gelanceerd.

1.4 De Ombudsman merkt op dat de klachtenprocedure en het Adonis-systeem op een directievergadering van het GCO op 27 september 2001 aan de afdelingshoofden van het GCO werden voorgesteld.

1.5 Het GCO heeft de Ombudsman ook op de hoogte gebracht van de werkzaamheden van zijn eenheid Interne Audit en van zijn plannen om een gedecentraliseerd systeem voor financiële controle in te voeren, waardoor het management meer bevoegdheden krijgt. Dienovereenkomstig wordt het zwaartepunt van de activiteiten van het directoraat Hulpmiddelen in Ispra momenteel verlegd naar ondersteuning, met name naar de vaststelling van duidelijk geformuleerde procedures en de controle op de correcte toepassing daarvan.

2 Evaluatie van de wijzigingen in het beheer van het GCO door de Ombudsman

2.1 De Ombudsman verwelkomt de door de Commissie en de GCO-directie getroffen maatregelen en merkt op dat de klachtenprocedure van het GCO naar verwachting in het najaar van 2001 operationeel zou zijn. De Ombudsman merkt tevens op dat het Adonis-systeem ook registers voor de toewijzing van correspondentie en een automatisch systeem voor het signaleren van naderende en overschreden termijnen omvat en rekening houdt met de termijnen die zijn vastgelegd in de Code van Goed Administratief Gedrag van de Commissie.¹⁰²

2.2 De Ombudsman juicht het ook toe dat de directie van het GCO de invoering van de klachtenprocedure en het Adonis-systeem als een sleutelement voor de wijziging van de managementcultuur van het GCO beschouwt. De Ombudsman is voorts van mening dat de invoering van een gedecentraliseerd systeem voor financiële controle, doordat meer bevoegdheden aan het management worden gedelegeerd, kan bijdragen aan het bevorderen en consolideren van wijzigingen in de managementcultuur van het GCO, wat wanbeheer in de toekomst kan helpen vermijden.

¹⁰² Zie PB L 308 van 8.12.2000, blz. 32 en http://www.europa.eu.int/comm/secretariat_general/code/index_en.htm.

2.3 In het licht van het bovenstaande is de Ombudsman van oordeel dat de Commissie en de directie van het GCO positief en constructief hebben gereageerd op het onderzoek op eigen initiatief van de Ombudsman en dat de door hen genomen maatregelen ertoe kunnen bijdragen dat wanbeheer in de toekomst wordt vermeden.

3 Conclusie

Het onderzoek op eigen initiatief van de Ombudsman heeft geen bewijs van wanbeheer door de Commissie in het kader van haar antwoord op dit onderzoek opgeleverd. De Ombudsman sluit derhalve de zaak.

3.8 SPECIALE VERSLAGEN AAN HET EUROPEES PARLEMENT

DISCRIMINATIE OP GROND VAN GESLACHT IN DE REGLING VAN DE COMMISSIE VOOR DETACHERING VAN NATIONALE AMBTENAREN

*Speciaal verslag van de
Europese Ombudsman
aan het Europees
Parlement naar aanlei-
ding van de ontwer-
paanbeveling aan de
Europese Commissie in
klacht 242/2000/GC*

Klaagster, een Britse ambtenaar, zag in een kennisgeving van vacatures dat de Europese Commissie gedetacheerde nationale deskundigen voor Directoraat-generaal VII (Vervoer) zocht. Aangezien klaagster voordien werkzaam was geweest in de vervoerssector, stelde zij zich kandidaat. Haar werkgever stemde ermee in haar kandidatuur te steunen en haar salaris gedurende de detachering te betalen.

Klaagster heeft een zoon, die op dat moment 11 maanden oud was. Zij wenste daarom parttime te werken. Artikel 2, lid 1 van de regeling die van toepassing is op bij de Commissie gedetacheerde nationale deskundigen bepaalt echter dat nationale deskundigen die bij de Commissie zijn gedetacheerd gedurende de hele periode van de detachering fulltime moeten werken. Klaagster zag zich derhalve verplicht haar kandidatuur in te trekken.

Klaagster vond de tegen deeltijdwerk gerichte bepaling een vorm van discriminatie op grond van geslacht, omdat waarschijnlijk veel meer vrouwen dan mannen erdoor zouden worden getroffen aangezien vrouwen doorgaans meer zorgtaken voor kinderen op zich nemen dan mannen.

De Ombudsman stelde een grondig onderzoek in naar de zaak, waarbij hij tot de conclusie kwam dat de betrokken bepaling inderdaad van discriminerende aard was.

Op 31 januari 2001 legde de Ombudsman de Commissie een voorstel voor een minnelijke schikking voor. In zijn brief stelde de Ombudsman de Commissie voor de bepaling af te schaffen die verbiedt dat bij de Commissie gedetacheerde nationale deskundigen parttime werken. In haar antwoord van 22 maart 2001 deelde de Commissie de Ombudsman mee dat zij overwoog deze bepaling in het kader van haar algemene hervormingsproces af te schaffen.

De Ombudsman nam er nota van dat de Commissie voornemens was de bepaling af te schaffen die verbiedt dat bij de Commissie gedetacheerde nationale deskundigen parttime werken. Op deze maatregel werd echter geen concrete datum geplakt. Dit betekende dat de Commissie van plan was de betrokken bepaling te blijven toepassen zonder opgave van de redenen waarom de door de Ombudsman voorgestelde wijziging moest worden uitgesteld. De Ombudsman vond dit niet bevredigend. Op 10 mei 2001 richtte de Ombudsman overeenkomstig artikel 3, lid 6, van het Statuut van de Europese Ombudsman derhalve een ontwerpaanbeveling tot de Commissie, waarin hij de Commissie verzocht de betrokken bepaling uiterlijk 30 september 2001 af te schaffen.

Aangezien de Commissie de ontwerpaanbeveling niet ten uitvoer bleek te hebben gelegd, besloot de Ombudsman de zaak aan het Europees Parlement voor te leggen. In zijn speciaal verslag van 15 november 2001 deed hij de volgende aanbeveling:

De Europese Commissie moet haar bepaling die verbiedt dat nationale deskundigen die bij de Commissie zijn gedetacheerd parttime werken zo spoedig mogelijk afschaffen.

TOEGANG TOT DOCUMENTEN VAN DE RAAD - ALWEER

Speciaal verslag van de Europese Ombudsman aan het Europees Parlement naar aanleiding van een ontwerp-aanbeveling aan de Raad van de Europese Unie in klacht 917/2000/GG

Klager, een particuliere organisatie (Statewatch), beweerde dat de Raad van de Europese Unie had verzuimd: (1) toegang te verlenen tot bepaalde documenten die in september 1998 en januari 1999 aan diverse vergaderingen van de Raad waren voorgelegd en (2) een lijst bij te houden van al de documenten die aan die vergaderingen waren voorgelegd.

De Ombudsman was van mening dat het beginsel van openheid de Raad verplicht toegang te verlenen tot alle documenten die hij in overweging neemt, tenzij een van de in Besluit 93/731 vervatte uitzonderingen van toepassing is. Dergelijke toegang is echter alleen mogelijk als de burgers weten of kunnen achterhalen welke documenten aan de Raad zijn voorgelegd. De Ombudsman oordeelde derhalve dat de Raad overeenkomstig de beginselen van behoorlijk bestuur verplicht is een lijst van al deze documenten bij te houden. Hij wees er tevens op dat er bewijzen voorhanden waren dat de Raad toen hij een besluit nam over het verzoek om toegang van klager, niet al de betrokken documenten in overweging had genomen.

In de gegeven omstandigheden deed de Ombudsman een ontwerp-aanbeveling waarin hij de Raad verzocht: (1) de aanvraag van klager opnieuw in overweging te nemen en (2) een lijst bij te houden van alle documenten die aan de Raad worden voorgelegd en deze lijst of dat register toegankelijk te maken voor burgers”.

In zijn omstandig advies stelde de Raad de Ombudsman ervan in kennis dat hij de twee ontwerp-aanbevelingen aanvaardde.

Volgens de Ombudsman bleek echter dat de Raad in de praktijk zijn eerste ontwerp-aanbeveling nog niet volledig ten uitvoer had gelegd, te weten klager toegang te verschaffen tot de aangevraagde documenten. De Ombudsman besloot derhalve de zaak aan het Europees Parlement voor te leggen.

De Ombudsman juichte het toe dat de Raad de tweede ontwerp-aanbeveling had aanvaard, maar wees erop dat de overwegingen in de tekst van het standpunt van de Raad twijfels deden rijzen omtrent de daadwerkelijke tenuitvoerlegging van de ontwerp-aanbeveling. Krachtens Verordening (EG) nr. 1049/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2001 inzake de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie¹⁰³ is ieder van deze drie instellingen thans verplicht in toegang van het publiek tot een documentenregister te voorzien. Volgens de Ombudsman kan deze verordening in die zin worden geïnterpreteerd dat toegang moet worden gegeven tot alle documenten die aan de Raad zijn voorgelegd om door deze in aanmerking te worden genomen of te worden behandeld. De Ombudsman oordeelde het derhalve niet nodig noch dienstig zijn onderzoek met betrekking tot dit aspect van de zaak voort te zetten.

Op 30 november 2001 diende de Ombudsman een speciaal verslag bij het Europees Parlement in, waarin hij de volgende aanbeveling tot de Raad richtte:

De Raad van de Europese Unie moet de aanvraag van klager opnieuw in overweging nemen en toegang geven tot de aangevraagde documenten, tenzij een of meer van de in artikel 4 van Besluit 93/731 vervatte uitzonderingen van toepassing is/zijn.

¹⁰³ PB L 145 van 31.05.2001, blz. 43

4 BETREKKINGEN MET ANDERE INSTELLINGEN VAN DE EUROPESE UNIE

4.1 HET EUROPEES PARLEMENT

Op 17 januari had de heer SÖDERMAN een ontmoeting met de heren Enrico BOARETTO en Heinz-Hermann ELTING van het secretariaat van de Commissie verzoekschriften. Er werd gesproken over verschillende aspecten van de samenwerking tussen de Ombudsman en de Commissie verzoekschriften.

Op 12 februari presenteerde de heer SÖDERMAN de Code van Goed Administratief Gedrag van de Ombudsman aan de Commissie juridische zaken en interne markt. Ook de heer Roy PERRY, rapporteur van een verslag over hetzelfde onderwerp van de Commissie verzoekschriften, sprak de vergadering toe. Verwijzend naar zijn speciaal verslag aan het Parlement van april 2000, legde de heer SÖDERMAN uit waarom alle communautaire instellingen en organen een uniforme Code moeten aannemen. De heer Jean-Maurice DEHOUSSE, rapporteur van de commissie voor het speciaal verslag, mevrouw Ana PALACIO, voorzitter van de commissie, en meerdere andere commissieleden namen het woord tijdens het uitgebreide debat dat op de presentatie van de Code volgde.

Op 10 april diende de heer SÖDERMAN zijn Jaarverslag 2000 in bij de Commissie verzoekschriften.

Op 5 mei had de heer SÖDERMAN een ontmoeting met EP-lid Kathalijne Maria BUITENWEG, rapporteur voor de begroting 2002, over de begroting van de Ombudsman voor 2002. De vergadering werd ook bijgewoond door de heer João SANT'ANNA, hoofd van de Afdeling Administratie en Financiën.

De heer Herbert Bösch, lid van het EP, en de heer Söderman bespreken het verslag 2000 van de Ombudsman.

Op 9 juli nam de heer SÖDERMAN in Brussel deel aan een vergadering van de Commissie verzoekschriften, voorgezeten door de heer Nino GEMELLI, waar het ontwerpverslag van de commissie over het Jaarverslag 2000 van de Ombudsman werd besproken. De heer SÖDERMAN wisselde van gedachten met verschillende leden van de commissie, onder wie de rapporteur van het verslag van de commissie, de heer Herbert BÖSCH, en beantwoordde diverse vragen.

Op 4 september vond op uitnodiging van de Ombudsman een diner plaats met de coördinatoren van de Commissie verzoekschriften naar aanleiding van de indiening van het Jaarverslag 2000. Ook de heer Enrico BOARETTO, hoofd van het secretariaat van de Commissie verzoekschriften, de heer Jean-Claude EECKHOUT, directeur bij het secreta-

riaat-generaal van de Europese Commissie, en de heren Ian HARDEN en João SANT'ANNA van het Bureau van de Ombudsman namen deel aan het diner.

Op 2 oktober had de heer SÖDERMAN een ontmoeting met de heer Julian PRIESTLEY, secretaris-generaal van het Europees Parlement. De discussie handelde onder meer over het Statuut van de Europese Ombudsman en het statuut van de toekomstige Europese toezichthouder voor gegevensbescherming.

Op 4 oktober had de heer SÖDERMAN een werklunch met EP-lid Michael CASHMAN, lid van de Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken. Ook de heer Ian HARDEN nam deel aan de vergadering, tijdens welke werd gesproken over meer transparantie, toegang tot documenten en de rechten van de Europese burgers.

Op 24 oktober had de heer SÖDERMAN een gedachtewisseling met de heer Gregorio GARZÓN CLARIANA, juridisch adviseur van het Europees Parlement.

4.2 DE EUROPESE COMMISSIE

Op 9 juli had de heer SÖDERMAN in Brussel een ontmoeting met de heer Michel PETITE, directeur-generaal van de Juridische Dienst van de Commissie, en de heer Allan ROSAS, adjunct-directeur-generaal. De heer SÖDERMAN was vergezeld door de heer HARDEN. De heren SÖDERMAN en PETITE hadden het over mogelijke manieren om doeltreffender toezicht te houden op de tenuitvoerlegging van het Gemeenschapsrecht in de lidstaten om ervoor te zorgen dat de rechten die de burgers uit hoofde van het Gemeenschapsrecht genieten een levende werkelijkheid worden.

Op 27 september had de heer SÖDERMAN een ontmoeting met de secretaris-generaal van de Europese Commissie, de heer David O'SULLIVAN. De heer SÖDERMAN dankte de heer O'SULLIVAN voor de samenwerking van de zijde van de Commissie en beklemtoonde dat deze samenwerking van wezenlijk belang is om de Ombudsman in staat te stellen de klachten van de burgers doeltreffend en snel te behandelen. Tijdens het gesprek met de secretaris-generaal sneed de Ombudsman onder meer de volgende onderwerpen aan: het initiatiefonderzoek van de Ombudsman inzake de toepassing van leeftijdsgrenzen bij aanwerving, het Handvest van de grondrechten en de Code van goed administratief gedrag, de vrijheid van meningsuiting van ambtenaren, het recht van de burgers op rechtsbescherming uit hoofde van het Gemeenschapsrecht en het ontwerpstatuut van de Europese toezichthouder voor gegevensbescherming.

Op 27 september bezochten de heer Ian HARDEN en mevrouw Ida PALUMBO het Gemeenschappelijk Centrum voor Onderzoek (GCO) in Ispra (Italië), waar zij een ontmoeting hadden met verantwoordelijke ambtenaren onder wie de directeur-generaal van het GCO, heer Barry McSWEENEY, de adjunct-directeur-generaal, de heer Hugh RICHARDSON, en het hoofd van de Eenheid interne audit, de heer F. DEZEURE. Zij woonden tevens een directievergadering bij tijdens welke de heer McSWEENEY plannen voor de invoering van nieuwe systemen in het GCO voorlegde, waaronder een systeem voor interne klachten en een geautomatiseerd systeem voor het beheer van documenten en correspondentie (ADONIS). De heer HARDEN had het over de rol van de Europese Ombudsman en gaf uitleg over de algemene beginselen voor de behandeling van klachten. Tijdens hun bezoek aan het GCO kregen de heer HARDEN en mevrouw PALUMBO ook informatie van wetenschappelijk personeel van de drie instituten die in Ispra zijn gevestigd (het Instituut voor de bescherming en de veiligheid van de burger, het Instituut voor milieu en duurzame ontwikkeling en het Instituut voor gezondheid en consumentenbescherming) betreffende vijf lopende projecten.

Op 24 oktober had de heer SÖDERMAN een werkdiner met de heer Jérôme VIGNON van het secretariaat-generaal van de Europese Commissie, die sinds de pensionering van de

voormalige directeur, de heer Jean-Claude EECKHOUT, tijdelijk verantwoordelijk is voor de betrekkingen met het Bureau van de Ombudsman.

Op 13 december hadden de heren Ian HARDEN en João SANT' ANNA een ontmoeting met de heren Andrea PIERUCCI en Philippe GODTS van het secretariaat-generaal van de Commissie. Zij bespraken de procedures in verband met de antwoorden die de Commissie in het kader van onderzoeken van de Ombudsman geeft.

5 BETREKKINGEN MET OMBUDSMANNEN EN SOORTGELIJKE INSTELLINGEN

5.1 BETREKKINGEN MET NATIONALE EN REGIONALE OMBUDSMANNEN

Op 10 april bracht de heer SÖDERMAN, vergezeld door de heren HARDEN en VERHEECKE, een bezoek aan de kantoren van de Belgische federale ombudsmannen in Brussel, waar een ontmoeting plaatsvond met de Nederlandstalige ombudsman, de heer WUYTS, die werd geassisteerd door mevrouw Myriam FAGNOUL. De heren SÖDERMAN en WUYTS hadden het over de voor september 2001 geplande studiebijeenkomst met nationale en regionale ombudsmannen en wisselden ideeën en informatie uit over samenwerking tussen ombudsmannen in Europa.

Op 20 en 21 september vond in Brussel voor nationale en regionale ombudsmannen van de EU de studiebijeenkomst “Ombudsmannen tegen discriminatie” plaats, die gezamenlijk door de Europese Ombudsman en de federale en regionale ombudsmannen van België werd georganiseerd (zie onder 6.1).

5.2 HET VERBINDINGSNETWERK

Het verbindingsnetwerk werd in 1996 opgezet om de verspreiding van informatie over het Gemeenschapsrecht en de tenuitvoerlegging daarvan te bevorderen en de doorverwijzing van klachten naar de instantie die deze het best kan behandelen mogelijk te maken.

Via studiebijeenkomsten, nieuwsbrieven en dagelijkse contacten heeft het verbindingsnetwerk zichzelf gestaag verder ontwikkeld tot een doeltreffend samenwerkingsinstrument voor de nationale ombudsmannen en hun medewerkers in de hele Europese Unie. De leden van het netwerk hebben hun ervaringen en beste praktijken uitgewisseld om een betere dienstverlening aan de burgers mogelijk te maken. Bijzondere aandacht ging naar vraagstukken in verband met de tenuitvoerlegging van het Gemeenschapsrecht op het niveau van de lidstaten.

Eind 2000 werd de online versie van het verbindingsnetwerk, EUOMB-National, op gezet om de communicatie tussen leden van het verbindingsnetwerk te vergemakkelijken. EUOMB-National bestaat uit een website en een Internet-top, die de mogelijkheid tot interactieve discussies en de uitwisseling van documenten bieden.

In november 2001 ging de virtuele krant van de top van start onder de naam ‘Ombudsman Daily News’. De krant is enorm goed aangeslagen bij de leden van het verbindingsnetwerk en heeft het voor ieder van hen mogelijk gemaakt op de hoogte te blijven van de activiteiten van de ombudsmannen en soortgelijke instanties in de hele EU en daarbuiten. Meer dan de helft van de leden van het verbindingsnetwerk raadpleegt het Daily News nu regelmatig en blijft zodoende op de hoogte van de wijze waarop andere instellingen zaken hebben aangepakt waar zij zelf soms ook mee bezig zijn.

5.3 BETREKKINGEN MET LOKALE OMBUDSMANNEN

Calvià, Balearen

In het kader van zijn bezoek aan de Balearen (zie onder 6.2) werd de heer SÖDERMAN uitgenodigd om in Calvià in het zuidwesten van Mallorca (Spanje) een bezoek te brengen aan het bureau van de ombudsman, de heer Antonio PALLICER. De heer SÖDERMAN had een interessante gedachtewisseling met de lokale ombudsman.

5.4 BETREK- KINGEN MET NATIONALE OMBUDS- MANNEN IN DE TOETREDINGS- LANDEN

Ontmoeting van de delegatie van de Roemeense ombudsman met de Europese Ombudsman

Op 18 januari brachten de heer Micea MOLDOVAN en mevrouw Lucia NEGOITA van het bureau van de Roemeense ombudsman een bezoek aan de Europese Ombudsman in Straatsburg. Aan de bijeenkomst werd deelgenomen door de heer Jacob SÖDERMAN, de heer João SANT'ANNA en mevrouw Ida PALUMBO. Mevrouw Astrid THORS, EP-lid en voorzitter van de Delegatie in de Gemengde Parlementaire Commissie EU-Roemenië, nam deel aan het laatste deel van de vergadering.

Het voornaamste gespreksonderwerp was het programma van de studiebijeenkomst van de ombudsmannen van de kandidaat-landen, die door het bureau van de Roemeense ombudsman, in samenwerking met het Zweedse voorzitterschap, op 23 en 24 april 2001 zou worden georganiseerd.

Ontmoeting met een delegatie van het bureau van de Roemeense Ombudsman en Astrid Thors, lid van het EP, op 18 januari.

Ontmoeting van de delegatie van de Poolse ombudsman met de Europese Ombudsman

Op 15 maart brachten de heer Rafael PELC en mevrouw Joanna PISARCZYK van het bureau van de Poolse ombudsman een bezoek aan de Europese Ombudsman in Straatsburg. Ook de heer Filip JASINSKI van het bureau van de Commissie voor Europese integratie maakte deel uit van de delegatie. De vergadering werd bijgewoond door de heren SÖDERMAN, SANT'ANNA, BONNOR en mevrouw PALUMBO.

Studiebijeenkomst "De ombudsmannen en het recht van de Europese Unie"

Op 23 en 24 april namen de heer Jacob SÖDERMAN en mevrouw Ida PALUMBO in Boekarest (Roemenië) deel aan de studiebijeenkomst "De ombudsmannen en het recht van de Europese Unie". Het ging om een studiebijeenkomst die een vervolg vormde op de bijeenkomst die in 1999 in Slovenië voor nationale ombudsmannen van kandidaat-landen voor de Europese Unie had plaatsgevonden. De organisatie was in handen van het bureau van de Roemeense ombudsman, dat daartoe samenwerkte met de Europese Ombudsman en het Zweedse voorzitterschap van de Unie.

De deelnemers waren ombudsmannen, vertegenwoordigers van bureaus van ombudsmannen of ambassadepersoneel van Cyprus, de Tsjechische Republiek, Estland, Malta, Polen, Slovenië, Bulgarije, Hongarije en Roemenië.

De studiebijeenkomst begon op 23 april in het Internationale Conferentiecentrum in het Paleis van het parlement met een plechtige openingszitting, voorgezeten door de heer Paul MITROI, Roemeense ombudsman, die alle deelnemers welkom heette. Onder de aanwezigen waren de heer Valer DORNEANU, voorzitter van de Kamer van Afgevaardigden, de heer Nils REVELIUS, ambassadeur van Zweden in Roemenië, mevrouw Astrid THORS, lid van het Europees Parlement en voorzitter van de delegatie van het Europees Parlement voor Roemenië, mevrouw Kristina RENNERSTEDT, staatssecretaris bij het Zweedse Ministerie van Justitie, mevrouw Kerstin ANDRÉ, Zweedse parlementaire ombudsman, en de heer André LYS, hoofd van de delegatie van de Europese Commissie in Roemenië.

Seminar "De ombudsmannen en het recht van de Europese Unie", Boekarest, 23 en 24 april. De heer Söderman, de heer Paul Mitroi, Roemeens Ombudsman, mevr. Lucia Negoita, adviseur op het bureau van de Roemeense Ombudsman en de heer Joseph Sammut, Ombudsman van Malta.

Mevrouw RENNERSTEDT sprak tijdens de eerste werkvergadering over de ontwikkeling van justitie en binnenlandse zaken in de Europese Unie, waarover vervolgens een open discussie plaatsvond. Later op de dag sprak mevrouw THORS over het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie.

Op 24 april hield de heer SÖDERMAN een lezing over "Wat is behoorlijk bestuur? De code van goed administratief gedrag van de Europese Ombudsman". Hij gaf tevens een uiteenzetting over zijn rol en bevoegdheid als Europese Ombudsman.

Later in de voormiddag ontving de president van Roemenië, de heer Ion ILIESCU, de deelnemers tijdens een bijeenkomst in het presidentieel paleis.

De slotvergadering was voornamelijk gewijd aan "de ombudsmannen in kandidaat-landen en hun specifieke instrumenten om voor de bescherming van de mensenrechten te zorgen". Mevrouw ANDRÉ hield een lezing over hetzelfde onderwerp.

6 PUBLIC RELATIONS

6.1 HOOGTE-PUNTEN VAN HET JAAR

TOEKENNING VAN DE PRIJS ALEXIS DE TOCQUEVILLE 2001 AAN DE EUROPESE OMBUDSMAN

De prijs Alexis de Tocqueville 2001 werd toegekend aan de Europese Ombudsman, Jacob SÖDERMAN.

De prijs, die is genoemd naar graaf Alexis de Tocqueville (1805-1859), wordt om de twee jaar toegekend door het Europees Instituut voor bestuurskunde (Maastricht) aan één of meer personen die door hun werk en engagement een aanzienlijke bijdrage hebben geleverd tot de verbetering van het openbaar bestuur in Europa. Vorige winnaars van de prijs waren onder meer de Italiaanse Professor Sabino Cassese en de Spaanse Professor Eduardo García de Enterría, twee eminente hoogleraren publiek en administratief recht, die de prijs respectievelijk in 1997 en 1999 ontvingen.

Het besluit de achtste Alexis-de-Tocquevilleprijs aan de Europese Ombudsman toe te kennen werd door de wetenschappelijke raad en de raad van bestuur van het Europees Instituut voor bestuurskunde genomen wegens *“zijn onvermoeibare inspanningen voor een verbetering van de toegang tot administratieve documenten voor de Europese burgers en meer transparantie op het stuk van het functioneren van de instellingen van de Europese Unie. Als Europese Ombudsman heeft hij sinds 1995 helpen bewerkstelligen dat de Europese overheid meer rekening houdt met de rechten van de burgers. Hij heeft bijgedragen tot een betere kennis van de overheid van de EU. Zijn verslagen vormen bovendien een belangrijke bijdrage tot de Europese bestuurskunde.”*

De plechtige uitreiking van de prijs vond op 21 november 2001 plaats in het Provinciaal Gouvernementsgebouw in Maastricht.

De heer Jan VOSKAMP, secretaris-generaal van de raad van bestuur van het Instituut voor bestuurskunde en bij deze gelegenheid ceremoniemeester, verwelkomde de aanwezigen en gaf het woord aan de commissaris van de koningin van de provincie Limburg, de heer Berend-Jan baron VAN VOORST TOT VOORST, die de openingstoespraak hield. De heer Gérard DRUESNE, directeur-generaal van het Instituut voor bestuurskunde, sprak de lofrede uit en de heer Henning CHRISTOPHERSEN, voorzitter van de raad van bestuur van het Instituut voor bestuurskunde, overhandigde de prijs aan de heer SÖDERMAN.

In zijn dankrede feliciteerde de heer SÖDERMAN het Europees Instituut voor bestuurskunde met zijn 20-jarig bestaan en zijn werk ter bevordering van goede administratieve waarden. De heer SÖDERMAN sloot zijn rede af met een citaat van de Tocqueville over het gelijkheidsbeginsel, waarin naar zijn mening het wezen van het Europese burgerschap is verwoord:

“De geleidelijke ontwikkeling van het gelijkheidsbeginsel is derhalve een providentieel feit. Ze heeft alle belangrijkste kenmerken van zo’n feit: het is een universele, aanhoudende ontwikkeling die voortdurend ontsnapt aan alle menselijke bemoeiingen en alle gebeurtenissen, terwijl alle mensen aan haar vooruitgang bijdragen”.

EUROPEANEN VAN HET JAAR

Op 4 december woonde de heer SÖDERMAN in Brussel de bekroning van de 50 “Europeanen van het jaar” van de “The European Voice” bij. De Ombudsman werd, als verdediger van de zaak van de burgers tegenover de EU-instellingen, genomineerd in de categorie “Campaigner of the Year”. De Britse premier Tony Blair en commissaris voor externe betrekkingen Chris Patten hoorden ook bij de genomineerde Europeanen van het jaar. De organisatie was in handen van “The European Voice” en de prijsuitreiking werd gevolgd door een galadiner.

PRIJSUITREIKINGSCEREMONIE ALEXIS DE TOCQUEVILLEPRIJS

(Foto's: Henny Snijder - EIPA).

De heer Henning Christophersen, voorzitter van de Raad van Bestuur van het EIPA reikt de Alexis de Tocqueville-prijs uit aan de heer Söderman.

De heer Gérard Druésne, Directeur-generaal van het EIPA, de heer Söderman en de heer Jean-Claude Eeckhout, speciaal adviseur van de Voorzitter van de Europese Commissie, op de receptie in aansluiting op de ceremonie ter gelegenheid van de uitreiking van de Alexis de Tocqueville-prijs.

OPEN DAGEN IN BRUSSEL EN STRAATSBURG

In het kader van de “Europese dag” verleende het Bureau van de Europese Ombudsman zijn medewerking aan de jaarlijkse open dagen die door het Europees Parlement worden georganiseerd. In Brussel vond het evenement op 5 mei plaats, in Straatsburg op 8 en 9 mei. Talrijke bezoekers deden de stand van de Ombudsman aan, onder wie de Voorzitter van het Parlement, mevrouw FONTAINE, die in Straatsburg aan de open dag deelnam. Personeel van de Bureaus van de Ombudsman in Brussel en Straatsburg verstrekten algemene informatie over het werk van de Ombudsman en deelden brochures en jaarverslagen uit.

JAARVERSLAG 2000

Het Jaarverslag van de Europese Ombudsman voor het jaar 2000 werd tijdens de plenaire vergadering van 6 september 2001 bij het Europees Parlement ingediend. Tijdens dezelfde vergadering werden nog twee andere verslagen besproken, met name het speciaal verslag van de Europese Ombudsman over de aanneming van een Code van Goed Administratief Gedrag door de instellingen en organen van de EU en het verslag over de wijziging van artikel 3 van het Statuut van de Ombudsman. De vergadering werd voorgezeten door ondervoorzitter Renzo IMBENI.

Burgers bezoeken de stand van de Ombudsman tijdens de open dagen van het Europees Parlement in Straatsburg, op 8 mei.

In zijn toespraak tot de plenaire vergadering dankte de heer SÖDERMAN de rapporteur, EP-lid Herbert BÖSCH, voor zijn werk en gaf hij toe dat klachten zo snel mogelijk moeten worden behandeld. Verwijzend naar het in het verslag van de heer BÖSCH aan de orde gestelde probleem betreffende de moeilijkheden die de Commissie verzoekschriften ondervindt om de informatie te verkrijgen die zij nodig heeft om de verzoekschriften van de burgers doeltreffend te kunnen behandelen, stelde de heer SÖDERMAN voor de samenwerking met de Commissie verzoekschriften te intensiveren, met name in verband met verzoekschriften over schendingen van het Gemeenschapsrecht door de lidstaten. Voorts uitte hij de wens dat, na het verslag van EP-lid Roy PERRY over het speciaal verslag van de Ombudsman over de Code van Goed Administratief Gedrag, de aanneming van een verordening niet te lang meer op zich zou laten wachten. In verband met het verslag over de wijziging van artikel 3 van zijn Statuut dankte de Ombudsman de rapporteur, mevrouw ALMEIDA GARRETT, voor haar werk en beklemtoonde hij dat er behoefte is aan meer openheid om het vertrouwen van de burgers te winnen en een moderne administratieve cultuur op het niveau van de Unie te bevorderen.

De rapporteur voor het Jaarverslag van de Ombudsman, Herbert BÖSCH, feliciteerde de Ombudsman en zijn personeel met hun werk in het jaar 2000. Andere EP-leden die aan het woord kwamen waren: Roy PERRY, Luciana SBARBATI, Rainer WIELAND, Proinsias DE ROSSA, Andrew DUFF, Heidi HAUTALA, Laura GONZÁLEZ ÁLVAREZ, Eurig WYN, die het allen over het werk en de verwezenlijkingen van de Ombudsman hadden. Mevrouw Loyola de PALACIO, het verantwoordelijke Commissielid, vertolkte het standpunt van de Commissie tegenover de aan de orde gestelde kwesties.

Openingsvergadering van het seminar voor nationale en regionale ombudsmannen, op 20 september. De heer Herman De Croo, Voorzitter van de Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers, mevr. Loyola de Palacio, vice-voorzitter van de Europese Commissie en de heer Herman Wuyts, Federale Ombudsman van België en regionaal vice-voorzitter voor Europa van het Internationaal Ombudsmanneninstituut (IOI). (Foto : Europese Commissie)

STUDIEBIJEENKOMST VOOR NATIONALE EN REGIONALE OMBUDSMANNEN VAN DE EU

Als vervolg op de bijeenkomsten op nationaal niveau in Straatsburg (1996) en Parijs (1999) en op regionaal niveau in Barcelona (1997) en Florence (1999), kwamen de Europese, nationale en regionale ombudsmannen en soortgelijke instanties van de

Europese Unie op 20 en 21 september 2001 in Brussel bijeen voor de studiebijeenkomst "Ombudsmannen tegen discriminatie". De studiebijeenkomst werd tijdens het Belgische voorzitterschap van de EU gezamenlijk door de regionale en federale ombudsmannen van België en de Europese Ombudsman met de steun van de Europese Commissie georganiseerd.

Bijna 100 deelnemers, onder wie nationale en regionale ombudsmannen en voorzitters van commissies verzoekschriften uit alle lidstaten namen deel aan de bijeenkomst.

De openingstoespraken werden gegeven door de heer Herman DE CROO, voorzitter van de Belgische Kamer van volksvertegenwoordigers, mevrouw Loyola DE PALACIO, vicevoorzitter van de Europese Commissie, en de heer Herman WUYTS, federale Belgische Ombudsman en regionale ondervoorzitter voor Europa van het Internationale Instituut van Ombudsmannen (IOI).

In de voormiddag van 20 september sprak de heer António CAVACO SERVINHO, kabinetschef van commissaris Vitorino, over het *Handvest van de grondrechten* en hield de heer Bernard STASI, de Franse Ombudsman, een lezing over het *beginsel van non-discriminatie*. 's Namiddags hield de heer Adam TYSON, administrateur, Eenheid anti-discriminatie, sociale grondrechten en civiele maatschappij in het DG Werkgelegenheid en Sociale Zaken van de Europese Commissie, een speech over *Communautaire non-discriminatie-richtlijnen*.

Op 21 september was er een afzonderlijk programma voor de nationale en de regionale ombudsmannen. Bij de sprekers voor de nationale ombudsmannen waren onder meer: de heer Henrique NASCIMENTO RODRIGUES, Portugese Ombudsman (*De ombudsman en de gevangenissen*), de heer Ewald STADLER, Oostenrijkse Ombudsman (*De ombudsman en de rechten van buitenlanders*), de heer Roel FERNHOUT, Nederlandse Ombudsman, en de heer Giovanni BUTTARELLI, secretaris-generaal van de Italiaanse Autoriteit voor gegevensbescherming (*Openheid en gegevensbescherming*).

Deelnemers aan het seminar voor nationale en regionale ombudsmannen. (Foto : Europese Commissie)

Op de vergadering voor de regionale ombudsmannen werden lezingen gehouden door de heer Ian HARDEN, hoofd van de Juridische Dienst, Bureau van de Europese Ombudsman (*Relatie tussen Europees en regionaal recht*), de heer Anton CAÑELLAS, Ombudsman van Catalonië en voorzitter van het Europese Instituut van Ombudsmannen (EOI)

(*Mensenrechten en non-discriminatie en de ombudsman*) en de heer Ullrich GALLE, regionale Ombudsman van de Duitse deelstaat Rijnland-Pfalz (*De sociale en economische rechten en de ombudsman*).

Alle deelnemers kwamen weer bijeen voor de slotvergadering, waar de heer DIAMANDOUROS, de Griekse Ombudsman, verslag uitbracht over de werkzaamheden van de nationale ombudsmannen en de heer GALLE over de werkzaamheden van de regionale ombudsmannen. De heer Pierre-Yves MONETTE, federale Ombudsman van België, legde de slotresolutie van de studiebijeenkomst voor, die door de ombudsmannen werd aangenomen. De slottoespraak van de studiebijeenkomst werd gehouden door de heer Jacob SÖDERMAN.

6.2 CONFERENTIES EN ONTMOETINGEN

FINLAND

Op 9 januari hield de heer Jacob SÖDERMAN voor Finse voorlichtingsambtenaren van alle ministeries een lezing: *hoe bij de overheid van de EU openheid te bereiken?* De bijeenkomst vond plaats in het gebouw van de Raad van State in Helsinki en werd georganiseerd door mevrouw Sanna KANGASHARJU, voorlichtingsambtenaar voor Europese zaken in het kabinet van de premier. Informatie over de activiteiten van de Europese Ombudsman en documenten over zijn werk werden onder de deelnemers rondgedeeld.

Op 12 januari hield de heer Jacob SÖDERMAN in het kader van het 33ste jaarlijkse congres van de Finse Nationale Juristenvereniging een lezing over transparantie in de administratie van de EU. Het congres vond plaats in Aulanko, in de buurt van Hämeenlinna (Finland), en werd geopend door de voorzitter van de vereniging, de heer Thomas LINDHOLM. Onder de genodigden waren de voorzitters van de hoogste rechtscolleges, de minister van Justitie en de parlementaire Ombudsman. Het publiek bestond uit meerdere honderden juristen en deskundigen uit gerechtelijke en juridische kringen. Er waren ook bijdragen van de voorzitter van de CCBE (Council of the Bars and Law Societies of the EU), Rupert WOLF, en EP-lid Matti WUORI.

Op 3 september hield de heer SÖDERMAN op de bijeenkomst van Noordse journalisten van het Internationaal Persinstituut een lezing over *Openheid en de EU*. De bijeenkomst vond plaats in Sanomatalo, Helsinki, en werd ingeleid door de heer Janne VIRKKUNEN, hoofdredacteur van de krant Helsingin Sanomat. Andere sprekers waren de heren Per-Erik LÖNNFORS en Jon BING. De deelnemers, die een veertigtal massamedia vertegenwoordigden, kwamen uit Denemarken, Finland, IJsland, Noorwegen en Zweden. Ook de directeur van het Internationaal Persinstituut, de heer Johann P. FRITZ, woonde de bijeenkomst bij.

BELGIË

Brussel

Colloquium "De Ombud - la Médiation publique"

Op 15 januari woonde de heer Olivier VERHEECKE het colloquium "De Ombud - la Médiation publique" bij, dat een gezamenlijke organisatie was van de Vlaamse Vereniging voor Bestuurswetenschappen en Bestuurskunde, l'Association francophone des sciences de l'administration et de la gestion publique en het Belgisch Instituut voor bestuurswetenschappen. Het colloquium was toegespitst op diverse praktische aspecten van het functioneren van de nationale, regionale, lokale en sectorale ombudsmannen.

De heer Herman DE CROO, voorzitter van de Kamer van volksvertegenwoordigers, opende het colloquium. Onder de deelnemers waren de heren Herman WUYTS en Pierre-

Yves MONETTE van het college van federale ombudsmannen, de heer Bernard HUBEAU, Vlaamse Ombudsman, en de heer Frédéric BOVESSE, Ombudsman van het Waalse Gewest. Ook de telecommunicatieombudsman, de ombudsman van de post, de ombudsman voor pensioenen, de ombudsman van de spoorwegen en verschillende gemeentelijke ombudsmannen namen deel aan het colloquium. Voorts waren aanwezig de heren V. DECROLY en L. GOUTRY, respectievelijk voorzitter en ondervoorzitter van de Commissie verzoekschriften, verschillende parlementsleden en hoogleraren.

De inleidende toespraak werd gehouden door professor Geert BOUCKAERT van de Katholieke Universiteit Leuven. Professor Rudolf MAES van dezelfde universiteit had het over de praktische problemen opgeworpen door de instelling van de ombudsman in België. Hierna volgde een debat tussen de verschillende ombudsmannen. In de namiddags hield de heer Olivier VERHEECKE een lezing over het werk en de ervaringen van de Europese Ombudsman, waarbij hij bijzondere aandacht besteedde aan onderzoeken op eigen initiatief, de Code van goed administratief gedrag en het Handvest van de grondrechten. Professor William LAMBRECHTS van de universiteit van Antwerpen presenteerde de eindconclusies van het colloquium.

Congres "Together again, Europe"

Op 1 maart nam mevrouw BROMS deel aan een congres over de uitbreiding: *Together again, Europe*. Het congres werd georganiseerd door de Unie van kleine en middelgrote bedrijven van de Europese Volkspartij. Sprekers waren onder meer de Slowaakse premier, de heer Mikuláš DZURINDA, de voorzitter van het Litouwse parlement, de heer Vytautas LANDSBERGIS, en EP-lid en voormalig voorzitter van de Europese Commissie de heer Jacques SANTER.

Openbare hoorzitting "Europese governance: naar een beter gebruik van subsidiariteit en proportionaliteit"

Op 16 maart woonde de heer Olivier VERHEECKE de door de Europese Commissie georganiseerde openbare hoorzitting bij over "Europese governance: naar een beter gebruik van subsidiariteit en proportionaliteit". De hoorzitting, die plaatsvond in het Karel-de-Grotegebouw van de Europese Commissie, werd bijgewoond door ongeveer 400 deelnemers. Er werden drie rondetafels gehouden over: 1) de taken van politieke spelers op verschillende niveaus, 2) de regeling van de uitoefening van die taken en 3) de bevordering van een betere wisselwerking tussen politieke spelers op verschillende bestuursniveaus. Tijdens de hoorzitting deelde de heer Olivier VERHEECKE een document rond waarin het standpunt van Ombudsman werd uiteengezet betreffende de positie van burgers in de procedure uit hoofde van artikel 226 van het EG-Verdrag. De heer Jérôme VIGNON, hoofdadviseur van Commissievoorzitter Prodi inzake Europese governance, deelde de heer VERHEECKE mee dat de Commissie dit standpunt later op het jaar, in het kader van haar Witboek, in overweging zou nemen.

Sprekers waren onder meer de heer Frans ANDRIESSEN, voormalig commissaris en vicevoorzitter van de Commissie, de heer BOCKLET, Beierse Minister van Europese Zaken, de heer Kalypso NICOLAIDIS, hoogleraar Universiteit Oxford, de heer Jeremy SMITH, directeur van Local Government International Bureau, de heer Andrew DUFF, EP-lid, de heer Gráinne DE BÚRCA, hoogleraar Europees Universitair Instituut Florence, de heer Anntti PELTOMÄKI, staatssecretaris in het kabinet van de Finse premier, de heer Jack McCONNELL, minister van Onderwijs, Europese Zaken en Buitenlandse Betrekkingen van Schotland, de heer Jean-Louis QUERMONNE van het Institut d'Etudes Politiques van Grenoble, de heer Detlev SAMLAND, minister van Europese Zaken van Noord-Rijnland-Westfalen, de heer Renaud DEHOUSSE, hoogleraar aan het Institut d'Etudes Politiques van Parijs, de heer DELEBECQUE, ondervoorzitter Europese Zaken van de intercommunale vereniging van Rijsel. De rondetafels werden voorgezeten door respectievelijk de heren Jérôme VIGNON, Philippe DE SCHOUTHEETE, adviseur van commissaris

Barnier en voormalig permanent vertegenwoordiger van België bij de EU, en Jean-Louis DEWOST, directeur-generaal van de Juridische Dienst van de Commissie.

Conferentie naar aanleiding van het tienjarig bestaan van ECAS

De heer Jacob SÖDERMAN hield op deze conferentie op 21 maart 2001 in Brussel een keynote speech over “*De strijd voor openheid in de Europese Unie*”. De conferentie werd bijgewoond door NGO's, vertegenwoordigers van plaatselijke overheden, advocatenkantoren en mediadeskundigen. De aandacht werd toegespitst op de drie “c's” (consultation, communication, citizens' complaints) voor Europese governance: overleg, communicatie en klachten van de burgers.

De openingstoespraak werd gehouden door de heer Jérôme VIGNON, hoofdadviser voor het Witboek over Europese governance bij de Europese Commissie. Vervolgens was er een vragenuur met Mary BANOTTI, Michael CASHMAN en Heidi HAUTALA, leden van het Europees Parlement.

Panelleden waren onder meer: de heer Andrew CROOK, directeur ECAS, de heer Martin KRÖGER, secretariaat-generaal van de Europese Commissie, mevrouw Anne-Marie SIGMUND, Economisch en Sociaal Comité, de heer Richard UPSON, adviseur bij ECAS, mevrouw Agnès HUBERT, Europese Commissie, de heren Tony VENABLES en Bernardus SMULDERS, kabinet van Commissievoorzitter Prodi. De conclusies werden gegeven door mevrouw Deirdre CURTIN, hoogleraar aan de Universiteit van Utrecht.

Workshop “Europees burgerschap: over grenzen en identiteiten heen”

Op 24 april nam de heer Ian HARDEN in Brussel deel aan de workshop *Europees burgerschap: over grenzen en identiteiten heen*, georganiseerd door het Directoraat-generaal Onderzoek van de Europese Commissie als onderdeel van het werkprogramma van de Commissie over governance in de Europese Unie. Hij zette er uiteen welke rol de Europese Ombudsman speelt in de bevordering en bescherming van de rechten van de burgers van de Unie. Andere deelnemers waren professor P. SCHMITTER van het Europees Universitair Instituut, de heer Haitze SIEMERS van DG Handel van de Europese Commissie en mevrouw Susannah VERNEY van het bureau van de Griekse ombudsman.

Jaarlijkse conferentie van het Europees Milieubureau

Op 27 en 28 september nam de heer MARTÍNEZ ARAGÓN van het secretariaat van de Ombudsman deel aan de jaarlijkse conferentie van het Europees Milieubureau (EEB). Het EEB is het grootste overkoepelende orgaan van niet-gouvernementele milieuorganisaties van Europa. Aansluitend bij de publicatie van het Witboek van de Commissie, was de conferentie aan governance gewijd.

De vergadering waarin de heer MARTÍNEZ ARAGÓN het woord voerde, was gewijd aan de verbetering van het bestuur met het oog op een doeltreffend milieubeleid. De heer MARTÍNEZ ARAGÓN sprak over de rol die de Ombudsman speelt in het toezicht op de behandeling van milieuklachten door de Commissie met de bedoeling behoorlijk bestuur en transparantie te bevorderen. Verschillende sprekers wezen op de noodzaak van een verbeterd toezicht op de communautaire milieuriichtlijnen door de Commissie en vroegen of andere instanties op nationaal of communautair niveau daar misschien bij konden helpen. Tijdens de paneldiscussie werd vooral aandacht besteed aan manieren om burgers hierin een belangrijkere rol te geven.

Europa 2004 - het grote debat - vaststelling van de agenda en aangeven van de opties

Op 15 en 16 oktober woonde de heer José MARTÍNEZ ARAGÓN van het secretariaat van de Ombudsman de jaarlijkse conferentie van Jean-Monnethoogleraren bij, die was georganiseerd door het DG Onderwijs en Cultuur van de Commissie. De bijeenkomst vond plaats in Brussel en was gewijd aan de herziening van de Verdragen in 2004 en enkele daarmee samenhangende onderwerpen. Discussieonderwerpen waren: de noodzaak van een geschreven grondwet voor de EU, de institutionele structuur en de verdeling van de bevoegdheden, de status van het Handvest van de grondrechten en het Witboek over Europese governance van de Commissie.

Commissaris Viviane REDING en EP-lid José María GIL-ROBLES openden de vergadering. De hoofdspeech werd gehouden door de heer Jacques DELORS, voormalig voorzitter van de Europese Commissie. Bij de deelnemers waren onder meer: EP-lid Giorgio NAPOLITANO, advocaat-generaal TIZZANO en de heer Michel PETITE, hoofd van de Juridische Dienst van de Commissie.

Jaarlijkse conferentie over het communautaire mededingingsrecht

Op 15 en 16 november woonde mevrouw Sigyn MONKE de achtste jaarlijkse conferentie over het communautaire mededingingsrecht bij, die in Brussel door IBC Global Conferenties werd georganiseerd. Een panel van deskundigen bracht de deelnemers op de hoogte van de belangrijkste ontwikkelingen in het communautaire mededingingsrecht tijdens het afgelopen jaar.

ECAS : discussie over het Handvest van de grondrechten

Op 29 november nam de heer Ian HARDEN deel aan een discussie over het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, die was georganiseerd door Euro Citizen Action Service (ECAS). De heer HARDEN gaf uitleg over de initiatieven van de Ombudsman ter bevordering van de eerbiediging van de rechten van het Handvest. Andere sprekers waren de heren Andrew DUFF, EP-lid, en Alain BRUN van het Directoraat Justitie en Binnenlandse Zaken van de Commissie.

FRANKRIJK

Nainville-Les-Roches

Op 7 en 8 maart nam de heer SÖDERMAN, vergezeld door de heer Olivier VERHEECKE, deel aan de studiebijeenkomst “L’avenir de l’Europe: l’Union européenne face à ses défis administratifs, institutionnels et citoyens” georganiseerd door de *Direction de la recherche et de la formation permanente* van de *Ecole Nationale d’Administration* (ENA). Het seminarie vond plaats in het *Institut National d’Etudes de la Sécurité Civile* in Nainville-Les-Roches en was georganiseerd voor de administrateurs en de internationale studenten die de *Cycle de Promotion et de Réorientation des Fonctionnaires (CPRF 2000-2001)* volgden. De uit verschillende werelddelen afkomstige studenten waren door de administraties en ministeries van hun respectieve landen naar de cursus gestuurd.

De heer SÖDERMAN hield een lezing over “de grondrechten en de administratie in het Europa van morgen”. Andere sprekers waren de heer Claude CHENE, hoofdadviser van de vice-voorzitter van de Europese Commissie, verantwoordelijk voor de task force voor administratieve hervormingen, mevrouw Simone VEIL, voormalig minister en Voorzitter van het Europees Parlement, de heer Yves-Thibault DE SILGUY, voormalig commissaris, en de heer Luigi CARBONE, lid van de Italiaanse Raad van State.

Straatsburg

Op 28 juni ging in Straatsburg een studiebijeenkomst door voor het personeel van de Europese Ombudsman. In de voormiddag gaven de heren Piet VERLEYSSEN en Ives REMACLE van het DG Personeelszaken en Administratie van de Europese Commissie een uiteenzetting over de communautaire ziektekostenverzekering.

's Namiddags was er een apart programma voor het administratieve en het juridische personeel.

Voor het personeel van de juridische afdeling sprak de heer Carl Otto LENZ, voormalig advocaat-generaal van het Hof van Justitie, over de rol en taak van de advocaat-generaal bij het Hof van Justitie en hield de heer Alfonso MATTERA, adjunct-directeur-generaal van het DG Interne Markt van de Commissie, een lezing over inbreukprocedures.

Voor het personeel van de administratieve afdeling sprak de heer François-Xavier CAMENEN, hoofdadministrateur bij het DG Onderzoek van het Europees Parlement, over ontwikkelingen in het eenwordingsproces van de Europese Unie en mevrouw Gerda POSTELMANS van het secretariaat-generaal van de Commissie over de administratieve procedure die de Commissie toepast bij de behandeling van klachten die door de Ombudsman worden doorgezonden.

Studiebijeenkomsten voor medewerkers van EP-leden

Op 3 juli gaf de Ombudsman in zijn kantoren in Straatsburg een receptie en briefing voor medewerkers van Britse en Ierse EP-leden. De heer SÖDERMAN gaf aan de ruim veertig medewerkers een overzicht van het werk van het Bureau en de band tussen zijn rol, het werk van de medewerkers van EP-leden en de burger. De heer PERRY, ondervoorzitter van de Commissie verzoekschriften, legde ook in het kort het verschil uit tussen het werk van de Ombudsman en dat van de Commissie verzoekschriften. De aanwezige personeelsleden onderhielden zich met de medewerkers, gaven uitleg over het werk van de Ombudsman, beantwoordden vragen en bespraken aan de Ombudsman voorgelegde zaken. Aan de medewerkers werd documentatie beschikbaar gesteld om in Brussel en in hun kiesdistricten rond te delen.

Op 13 november organiseerde de Ombudsman in Straatsburg een studiebijeenkomst voor medewerkers van Duitse en Oostenrijkse EP-leden. Doel van de studiebijeenkomst was de medewerkers voor te lichten over de verschillende kanalen waarlangs klachten van Europese burgers kunnen worden behandeld. Het seminar ging van start met een multi-mediapresentatie door de heer Ben HAGARD, Internet-communicatiemedewerker van de Europese Ombudsman, waarin de links tussen de Europese Ombudsman, de Commissie verzoekschriften van het Europees Parlement en de nationale ombudsmannen en soortgelijke instanties in Duitsland en Oostenrijk werden belicht. Vervolgens gaf de heer Herbert BÖSCH een uiteenzetting over de rol van de Commissie verzoekschriften van het EP. De heer João SANT'ANNA sprak over het werk van de Europese Ombudsman. De heer Ewald ZIMMERMANN schetste de rol van de Commissie verzoekschriften van het Duitse Bundestag en de heer Michael MAUERER gaf een overzicht van het werk van de Oostenrijkse ombudsmannen. Meer dan twintig medewerkers woonden de studiebijeenkomst bij, die werd afgesloten met een buffet. Tijdens het buffet was er volop gelegenheid voor informele discussies tussen medewerkers, sprekers en vertegenwoordigers van het Bureau van de Ombudsman. Aan de medewerkers werd documentatie beschikbaar gesteld om in Brussel en in hun eigen kiesdistricten rond te delen. Aan de medewerkers die niet aan de studiebijeenkomst konden deelnemen, werd een aanvraagformulier voor documentatie gestuurd.

Op 14 november organiseerde de Ombudsman in Straatsburg een soortgelijke studiebijeenkomst voor medewerkers van Franse, Italiaanse, Belgische en Luxemburgse EP-leden. De heer Ian HARDEN sprak over het werk van de Europese Ombudsman. De voorzitter

van de Commissie verzoekschriften van het Europees Parlement, de heer Vitaliano GEMELLI, gaf een uiteenzetting over het werk van zijn commissie. De heer Philippe BARDIAUX had het over de rol van de Franse ombudsman, de heer Philippe VAN DE CASTEELE over die van de Belgische federale ombudsmannen. Tenslotte schetste mevrouw Isabelle BARRA de rol van de Commissie verzoekschriften in Luxemburg. Ook de heer Jacques SANTER, EP-lid en voormalig voorzitter van de Europese Commissie, was aanwezig. Tijdens het buffet hadden de medewerkers de gelegenheid om vragen te stellen en te discussiëren met sprekers en vertegenwoordigers van het Bureau van de Europese Ombudsman.

Seminar voor medewerkers van leden van het EP uit Frankrijk, België, Luxemburg en Italië, op 14 november.

OOSTENRIJK

Wenen

In de voormiddag van 16 maart bracht de Europese Ombudsman een officieel bezoek aan het voorlichtingsbureau van het Europees Parlement in Wenen. De heer SÖDERMAN werd ontvangen door mevrouw Monika STRASSER, adjunct-hoofd van het bureau, met wie hij een gedachtewisseling had.

's Namiddags had de heer SÖDERMAN een ontmoeting met de directeur van de vertegenwoordiging van de Europese Commissie in Wenen, de heer Wolfgang STREITENBERGER.

Op 17 maart woonde de heer SÖDERMAN de Conferentie van de Europese Vereniging van Studenten Rechten (ELSA) bij. Het thema van de conferentie was "Visies op Europa". Er waren meer dan 600 deelnemers. De heer SÖDERMAN sprak over de bevordering van de rechtsstaat voor de Europese burgers. Andere belangrijke deelnemers waren de heer David IBOLYA, Hongaarse minister van Justitie, de heer Gorazd TRPIN, hoogleraar aan de faculteit publiek en administratief recht van de universiteit van Ljubljana (Slovenië), mevrouw Christine MOSER, adjunct-hoofd Algemene en Institutionele Zaken van het Oostenrijkse Ministerie van Buitenlandse Zaken, de heer Jonathan FENBY, uitgever van *BusinessEurope.com*, en de heer Michael SULLIVAN, voorzitter van ELSA. Onder de deelnemers werden informatiepakketten in verschillende talen met achtergrondinformatie over de Europese Ombudsman rondgedeeld.

NEDERLAND

Eindhoven

Op 6 april nam de heer Olivier VERHEECKE deel aan de “*European Week Eindhoven – Unity in diversity*”, een internationale conferentie georganiseerd door de studenten van de Technische Universiteit Eindhoven van 2 t/m 6 april 2001. De conferentie werd bijgewoond door 450 studenten uit Oost- en Midden-Europa en uit de lidstaten van de EU.

Het debat van 6 april, getiteld “*The influence of the stakeholders of the European Union*”, werd geleid door de heer Henk BEEREBOOM, directeur van de vertegenwoordiging van de Commissie in Den Haag. De heer Olivier VERHEECKE hield een lezing over de taken en ervaringen van de Europese Ombudsman. Andere sprekers waren de heer B.R. BOT, permanent vertegenwoordiger van Nederland bij de EU, mevrouw Lousewies van der LAAN, EP-lid, mevrouw Marijke KORTEWEG, hoofdadministrateur bij het Europees Bureau voor de geneesmiddelenbeoordeling (EMA), de heer Patrizio FIORILLI, persvoorlichter bij het Comité van de regio's, en de heer Bart SCHELFHOUT van Philips NV.

Maastricht

EIPA Conferentie over transparantie

Op 8 oktober sprak het hoofd van de Juridische Afdeling, de heer Ian HARDEN, over “De Ombudsman van de Europese Unie: inspanningen voor meer transparantie” op de conferentie “Transparantie op de agenda: de agenda van de transparantie”, georganiseerd door het Europees Instituut voor bestuurskunde in Maastricht (8 en 9 oktober).

Ook mevrouw Rosita AGNEW, persvoorlichter voor de Europese Ombudsman, nam deel aan de conferentie.

Mevrouw Veerle DECKMYN, hoofd van de informatie-, documentatie- en publicatiedienst van EIPA, stond in voor de officiële opening van de conferentie. Andere sprekers waren onder meer: de heer Steve PEERS van de rechtsfaculteit van de universiteit van Essex, de heer Dennis ABBOTT, hoofdredacteur van “The European Voice”, mevrouw Caroline NAÔME, referendaris bij het Europese Hof van Justitie, en de heer Mark MAES, hoofdadministrateur op het secretariaat-generaal van de Commissie (Eenheid transparantie, toegang tot documenten, betrekkingen met de burgerlijke samenleving).

Conferentie over Europese informatie

Op 19 en 20 november nam mevrouw Rosita AGNEW, persvoorlichter voor de Europese Ombudsman, deel aan de conferentie “*Keep Ahead with European Information*”. De conferentie was georganiseerd door het Europees Instituut voor bestuurskunde en de European Information Association en vond plaats in Maastricht.

Mevrouw Veerle DECKMYN, hoofd van de informatie-, documentatie- en publicatiedienst van EIPA, hield de openingsrede. Sprekers waren onder meer: de heer Ian THOMSON, directeur van het Europees Documentatiecentrum van de universiteit van Cardiff (VK), uitgever van KnowEurope en voorzitter van de European Information Association, mevrouw Lea VATANEN van de Eenheid transparantie, toegang tot documenten en betrekkingen met de burgerlijke samenleving van het secretariaat-generaal van de Europese Commissie, de heer Tony VENABLES, directeur Euro Citizen Action Service Brussel, en de heer Philippe LEBAUPE, EUR-OP.

*ZWEDEN**Lund*

Op 5 en 6 april namen de heer Jacob SÖDERMAN en mevrouw Maria ENGLESON deel aan de conferentie “Toegang tot officiële documenten en archieven” die door het Rijksarchief van Zweden in de gebouwen van de universiteit van Lund werd georganiseerd. De heer SÖDERMAN was de hoofdspreker op de conferentie. Tijdens de eerste dag werd de aandacht toegespitst op het democratische aspect van de toegang van het publiek tot documenten, de tweede dag op het culturele en onderzoeksaspect. De conferentie werd bijgewoond door ongeveer 200 deelnemers uit 23 verschillende Europese landen.

De Zweedse minister van Cultuur, mevr. Marita Ulvskog, en de heer Söderman op een conferentie in Lund, op 5 april.

Bij de plechtige opening op 5 april spraken de heer Erik NORBERG, directeur-generaal van het Rijksarchief van Zweden, mevrouw Marita ULVSKOG, Zweedse minister van Cultuur, en de heer Bernard SMITH, hoofd administratieve eenheid bij het DG Informatiemaatschappij van de Europese Commissie.

Tijdens de plenaire vergadering op 5 april, die werd voorgezeten door de heer Erik NORBERG, hield de heer Jacob SÖDERMAN een rede over de toegang tot documenten in de Europese Unie. De volgende spreker, de heer Hans-Eric HOLMQVIST, staatssecretaris op het Zweedse ministerie van Justitie, had een speciaal woord van dank voor de heer SÖDERMAN, omdat deze in zijn belangrijke werk de Zweeds-Finse traditie op het gebied van openheid voortzet.

Op 5 april vonden er drie parallelle vergaderingen plaats. De eerste was gewijd aan de ontwikkeling van de administratie in het ITC-tijdperk en werd voorgezeten door de heer Peter ANDERSEN van het Schotse Rijksarchief. Spreker was de heer Knut REXED, directeur-generaal van het Zweedse Bureau voor administratieve ontwikkeling. De tweede handelde over het belang van archiveringsactiviteiten voor de democratie en werd voorgezeten door de heer Claes GRÄNSTRÖM van het Zweedse Rijksarchief. Spreker was professor Peter SEIPEL van de rechtsfaculteit van de universiteit van Stockholm. De derde had als thema het beheer van archieven en het belang daarvan voor transparantie en informatieplicht in de administratie en werd voorgezeten door de heer Lorenz MIKOLETZKY van het Oostenrijkse Rijksarchief. Hier was de spreker de heer Philippe BARBAT van het Franse Rijksarchief.

Op 6 april vond onder het voorzitterschap van mevrouw Daria NALECZ van het Poolse Rijksarchief een plenaire vergadering plaats. De belangrijkste sprekers waren de heren Richard J. EVANS, hoogleraar geschiedenis aan de universiteit van Cambridge, en Hartmut WEBER, directeur-generaal van het Duitse *Bundesarchiv*.

Dezelfde dag werden nog drie parallelle vergaderingen gehouden. Tijdens de eerste werd een presentatie van de archiefprojecten van de Europese Unie gegeven; voorzitter was de heer Josef ZWICKER van het *Staatsarchiv* in Basel (Zwitserland); sprekers waren mevrouw Inge SCHOUPS van het stadsarchief van Antwerpen en de heer Göran KRISTIANSSON van het Zweedse Rijksarchief. De tweede vergadering, voorgezeten door de heer Raimo POHJOLA van het Finse Rijksarchief, handelde over manieren om problemen in verband met registratie en beschrijving van archieven aan te pakken. Sprekers waren de heren Alan BORTHWICK van het Schotse netwerk van archieven en Per-Gunnar OTTOSSON van het Zweedse Rijksarchief. De derde vergadering was gewijd aan samenwerking van archivariissen met bibliotheken en musea om gezamenlijke oplossingen voor gemeenschappelijke problemen te vinden. Voorzitter was de heer Björn LINDH van de National Heritage Board. Sprekers waren de heren John HERSTAD van het Noorse Rijksarchief en Justin FROST van RE:SOURCE (Londen) en mevrouw Patricia MANSON van de Europese Commissie.

De conferentie werd afgerond door mevrouw Trudy HUSKAMP PETERSON van het Hoog Commissariaat van de VN voor vluchtelingen (UNHCR, Genève).

In het kader van zijn bezoek aan Lund hield de heer Jacob SÖDERMAN op 6 april ook een lezing voor studenten die aan het Raoul-Wallenberginstituut van de universiteit van Lund een postgraduaatsprogramma mensenrechten volgden. De heer SÖDERMAN sprak over zijn werk als Europese Ombudsman en het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie.

Op 6 december hield Maria ENGLESON in het Raoul-Wallenberginstituut van de universiteit van Lund (Zweden) een lezing over de Europese Ombudsman en zijn werk. De lezing maakte deel uit van een programma getiteld “De rol van onafhankelijke nationale instellingen in de bescherming en de bevordering van de mensenrechten”, een regionaal opleidingsprogramma voor deelnemers uit Oost-Europa, de Kaukasus en Midden-Azië.

Malmö

Op 5 april sprak de heer Jacob SÖDERMAN voor de vakbond *Statstjänstemannaförbundet*, die opleidingsdagen over transparantie organiseerde. De speech van de heer SÖDERMAN werd gevolgd door een persconferentie.

Göteborg

Op 8 mei gaf de Europese Ombudsman in de openbare bibliotheek van Angered (Göteborg) uitleg over zijn taken en activiteiten.

Op 9 mei sprak de heer SÖDERMAN in de grote openbare bibliotheek in het centrum van Göteborg over zijn rol als ombudsman. Burgers hadden achteraf de gelegenheid om hem apart vragen te stellen over mogelijkheden om een klacht bij de Europese Ombudsman in te dienen. 's Avonds hield de heer SÖDERMAN aan de *Folkuniversitetet* een speech, getiteld “Europese Unie, vriend of vijand?”. In de regionale pers en op de radio werd hierover uitgebreid bericht.

Conferentie over Europees recht, Stockholm

Op 12 juni hield de heer SÖDERMAN op de Conferentie over Europees recht in Stockholm (10 t/m 12 juni) een voordracht “De burger, de rechtsstaat en openheid”. De conferentie werd in opdracht van het Zweedse parlement en de Zweedse regering georganiseerd door VJS, het Zweedse Instituut voor bijscholing van juristen. Andere sprekers op

de conferentie waren de Zweedse minister van Justitie, de heer Thomas BODSTRÖM, de voorzitter van het Zweedse parlement, mevrouw Birgitta DAHL, de president van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen, de heer Gil Carlos RODRÍGUEZ IGLESIAS, de president van het Gerecht van eerste aanleg, de heer Bo VESTERDORF, voormalig president van het Hof van Justitie, de heer Ole DUE, en voormalig commissaris, mevrouw Anita GRADIN. De heer SÖDERMAN was vergezeld door de heren HARDEN en SANT'ANNA.

GRIEKENLAND

Workshop over "De rol van de Ombudsman in de bescherming van het milieu", Athene, 18 t/m 19 mei 2001

Op 18-19 mei trad de Griekse Ombudsman op als gastheer voor een workshop die hij in samenwerking met de Europese Commissie in Athene organiseerde. Aanwezig waren vertegenwoordigers van bureaus van de ombudsmannen van de EU-lidstaten, alsook van zes kandidaat-landen en van de Europese Ombudsman. De heer MARTÍNEZ ARAGÓN nam namens de Europese Ombudsman deel aan de workshop, die was gewijd aan de uitwisseling van ervaringen bij de behandeling van milieuklachten en mogelijkheden om deze te verbeteren.

Tijdens de workshop stelde de vertegenwoordiger van de Commissie voor een netwerk voor de uitwisseling van milieu-informatie en -klachten op te zetten met de medewerking van de Commissie, de Europese Ombudsman en nationale ombudsmannen of soortgelijke instanties. Er werd overeengekomen het voorstel verder uit te werken om het doel ervan beter te omschrijven en de nodige voorbereidingen te treffen voor de toekomstige ontwikkeling ervan.

IIAS Conferentie

Mevrouw Benita BROMS presenteerde een working paper met als titel "de Code van Goed Administratief Gedrag voor gemeenschapsambtenaren in hun relaties met het publiek : een preventief mechanisme" op het 25ste Internationaal Congres van het Internationaal Instituut voor Bestuurswetenschappen (IIAS) over "governance" en publieke administratie in de 21ste eeuw : nieuwe trends en nieuwe technieken. Het Congres werd gehouden in Athene van 9 tot 13 juli 2001 en werd officieel geopend door de heer Constantinos STEFANOPOULOS, President van de Helleense Republiek.

SPANJE

Palma de Mallorca

Op 28 mei hield de heer Jacob SÖDERMAN op de Balearen, waar men voornemens is een regionale ombudsman in te stellen, een lezing over "Het grondrecht op behoorlijk bestuur". De lezing, die doorging in het gebouw van het regionale parlement van de Balearen, werd ingeleid door de heer Maximilià MORALES, voorzitter van het regionale parlement. Onder de deelnemers waren rechters, personeel en leden van het regionale parlement en de regionale regering, alsook universiteitsstudenten en burgers. Er werden documenten rondgedeeld met informatie over de activiteiten van de Europese Ombudsman.

De heer Maximilià Morales, Voorzitter van het Regionaal Parlement van de Balearen, geeft een inleiding op de lezing van de heer Söderman op 28 mei.

Madrid

Colloquium over de Spaanse Ombudsman: verleden, heden en toekomst

Om de twintigste verjaardag van de oprichting van het instituut van de Spaanse Ombudsman te vieren werd door de Spaanse Ombudsman en het Spaanse Centrum voor grondwettelijke en politieke studies in Madrid op 8 en 9 oktober 2001 een colloquium georganiseerd. De heer SÖDERMAN nam deel aan de eerste rondetafel, die was gewijd aan de rol van de ombudsman als borg van de mensenrechten. Van het panel maakten ook deel uit de heren Antón CAÑELLAS, regionale Ombudsman van Catalonië, en Fernández MIRANDA, voormalige Spaanse Ombudsman. In zijn uiteenzetting had de heer SÖDERMAN het over het mandaat van de Europese Ombudsman en het belang van de mensenrechten als een wezenlijk onderdeel van diens werk.

In het kader van dit bezoek aan Spanje bracht de heer SÖDERMAN ook een bezoek aan het bureau van de Spaanse Ombudsman, waar hij werd ontvangen door de Ombudsman de heer MÚGICA, zijn eerste en tweede adjuncten, mevrouw Cava de LLANO en de heer Aguilar BELDA, alsook de secretaris-generaal van de instelling, de heer AZNAR. Voorts bracht de heer SÖDERMAN een bezoek aan de vertegenwoordigingen van het Europees Parlement en de Commissie in Spanje.

DUITSLAND

Maagdenburg - Berlijn

De Europese Ombudsman, Jacob SÖDERMAN, bracht van 17 t/m 20 juni een bezoek aan Duitsland. Hij was vergezeld van de heer Gerhard GRILL, hoofdadviseur juridische zaken in het Bureau van de Europese Ombudsman.

Op 17 en 18 juni woonde de Ombudsman de tweejaarlijkse bijeenkomst bij van de voorzitters en ondervoorzitters van de Commissies verzoekschriften in Duitsland, die in Maagdenburg plaatsvond.

Op 19 juni woonde de Europese Ombudsman de vergadering bij van de Commissie verzoekschriften van het *Abgeordnetenhaus* van Berlijn, waar hij de commissieleden een

overzicht gaf van zijn werk en zijn mandaat. 's Avonds hield de Ombudsman aan de Humboldt-Universität in Berlijn een speech over *transparantie als grondbeginsel van de Europese Unie* en beantwoordde hij vervolgens talrijke vragen van het publiek. De Ombudsman was daar op uitnodiging van prof. dr. Ingolf PERNICE, directeur van het Walter-Hallsteininstituut voor Europees grondwettelijk recht in Berlijn.

Bijeenkomst van de voorzitters en ondervoorzitters van de commissies verzoekschriften, gehouden in Magdeburg in Duitsland op 17 en 18 juni. Eerste rij (van links naar rechts) de heer Heinz-Hermann Elting (ambtenaar van de Commissie verzoekschriften van het Europees Parlement), Nino Gemelli, lid van het EP (voorzitter van de Commissie verzoekschriften van het Europees Parlement), de heer Gerhard Grill (Bureau Ombudsman) en de heer Söderman.

Op 20 juni woonde de Europese Ombudsman 's ochtends een gewone vergadering van de Commissie verzoekschriften van de Duitse Bundestag bij en gaf hij aan de commissieleden uitleg over zijn werk, waarbij hij het belang beklemtoonde van de samenwerking tussen de verschillende ombudsmannen en de commissies verzoekschriften.

Later in de voormiddag bracht de Europese Ombudsman een beleefdheidsbezoek aan de heer SEITERS, een van de ondervoorzitters van de Bundestag.

In de vroege namiddag gaf de Europese Ombudsman een persconferentie in het voorlichtingsbureau van het Europees Parlement in Berlijn. Journalisten van zes kranten of persagentschappen waren aanwezig.

De Ombudsman sloot zijn bezoek aan Duitsland af met een forumdiscussie met burgers. Naast de Ombudsman spraken ook mevrouw Margot KESSLER, EP-lid en lid van de Commissie verzoekschriften van het Europees Parlement, en mevrouw Claudia KELLER, burgeradviseur van de Europese Commissie in Duitsland, voor meer dan 70 toehoorders.

Trier - Academie voor Europees recht

Op 12 en 13 juli woonde mevrouw Ida PALUMBO een studiebijeenkomst bij over het recht van de burger op toegang tot documenten in the EU, die was georganiseerd door de Academie voor Europees recht (European Academy of Law, ERA). Onder de deelnemers waren vertegenwoordigers van de EU-instellingen, de Raad van Europa, de Toezichthoudende Autoriteit van EFTA, universiteiten en Ministeries van Justitie, Onderwijs en Buitenlandse Zaken van verschillende lidstaten.

Er werd onder meer gesproken over: de nieuwe toegangscode - standpunten van de instellingen; de burger van de Europese Unie en een nieuwe toegangscode - visie van de burgermaatschappij; een selectie van nationale gezichtspunten en toegang tot documenten als rechtsbeginsel.

De studiebijeenkomst werd officieel geopend door de heer Wolfgang HEUSEL voorzitter van ERA. Sprekers waren onder meer: de heer MAES van de Europese Commissie, de heer Jiménez FRAILE van de Raad van de EU, EP-leden Astrid THORS en Heidi HAUTALA, de heer Pedro CABRAL van het Hof van Justitie, de heer BUNYAN van Statewatch.

Forumdiscussie met burgers in Berlijn, op 20 juni. (Foto : Doriane Gaertner)

Europees Juristenforum in Nürnberg

De heer Gerhard Grill woonde in Nürnberg van 13 t/m 15 september 2001 het eerste Europese Juristenforum bij.

De conferentie werd geopend door professor Hans-Jürgen RABE, organisator. Andere sprekers waren: professor dr. Herta DÄUBLER-GMELIN, Duitse federale minister van Justitie, mevrouw Marylise LEBRANCHU, Franse minister van Justitie, dr. Edmund STOIBER, eerste minister van Beieren, de heer Ludwig SCHOLZ, burgemeester van Nürnberg, professor dr. Gil Carlos RODRÍGUEZ IGLESIAS, president van het Europese Hof van Justitie, en de heer António VITORINO, lid van de Europese Commissie.

Op de conferentie werden drie onderwerpen besproken: 1) de burger in de Unie; 2) bedrijfsactiviteiten in de Gemeenschap en 3) gerechtelijke samenwerking in de Unie.

De vergadering die aan het eerste onderwerp was gewijd, werd voorgezeten door professor dr. Spiros SIMITIS van de universiteit van Frankfurt. Professor dr. Stefan RODOTÁ (Rome), een van de leden van de Conventie, sprak over het Handvest van de grondrechten. Professor dr. Grainne DE BURCA (Florence) had het over de verdere ontwikkeling van het burgerschap in de EU. De heer GRILL gaf tijdens de discussie een overzicht van de rol en het mandaat van de Ombudsman. Professor dr. Antoine LYON-CAEN (Parijs), algemeen rapporteur, rondde af met een samenvatting van de resultaten van de discussie.

Potsdam

Op 8 en 9 oktober namen de heren Gerhard GRILL en Alessandro DEL BON, deel aan een symposium over “Vrijheid van informatie en gegevensbescherming in de uitgebreide Europese Unie”. De conferentie werd in Potsdam georganiseerd door de heer Alexander DIX, commissaris voor gegevensbescherming en toegang tot informatie van de deelstaat Brandenburg (Duitsland). De heer GRILL beschreef de rol van de Ombudsman in zijn

rede: “Toegang tot documenten op het niveau van de EU - gezichtspunt van de Europese Ombudsman”.

Saarbrücken

Op 19 oktober bracht de heer Jacob SÖDERMAN, vergezeld door mevrouw Maria ENGLESON, een bezoek aan het Europese Informatiecentrum in Saarbrücken, Duitsland, waar hij voor een groep studenten over zijn werk als Europese Ombudsman sprak.

Later op de dag was de heer SÖDERMAN de belangrijkste spreker op de conferentie “Transparantie en burgerbetrokkenheid in Europa - wegen naar dit doel”, georganiseerd door FIME (Fédération Internationale des Maisons de l’Europe) in de *Europäische Akademie Otzenhausen*, Duitsland. De voorzitter van FIME, de heer Arno KRAUSE, zat de vergadering voor.

VERENIGD KONINKRIJK

Universiteit van Birmingham

De heer Gerhard GRILL van het Bureau van de Ombudsman woonde een studiebijeenkomst bij over “*Legitimiteit en informatieplicht in de Europese Unie na Nice*”, op 5 en 6 juli 2001 georganiseerd door het Institute of European Law van de universiteit van Birmingham.

Onder de sprekers op de studiebijeenkomst waren de heer Philippe ROLAND van de Belgische ambassade in Londen (de prioriteiten van het Belgische voorzitterschap van de EU), professor Alan DASHWOOD van de universiteit van Cambridge (besluitvorming in de EU na Nice: het juridisch kader), professor Jörg MONAR van de universiteit van Leicester (besluitvorming op het gebied van vrijheid, veiligheid en justitie), professor Anthony ARNULL van de universiteit van Birmingham (de rechtsstaat in de EU) en professor Evelyn ELLIS van de universiteit van Birmingham (de nieuwe antidiscriminatie-richtlijnen). Een van de werkvergaderingen werd voorgezeten door de heer Francis JACOBS, advocaat-generaal bij het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen.

University College, Londen

Op 11 oktober hield de heer Ian HARDEN, hoofd van de Juridische Afdeling, een lezing aan University College, Londen: “Welke toekomst voor het gecentraliseerde toezicht op de naleving van het Gemeenschapsrecht?”. Hij had het onder meer over de inspanningen van de Ombudsman om transparantie te bevorderen in de procedure van artikel 226, via welke de Commissie haar taak als hoedster van het Verdrag ten aanzien van de lidstaten vervult. Voorzitter was Lord HOFFMANN, lid van het Hogerhuis met juridische bevoegdheden. De lezing wordt gepubliceerd in de reeks *Current Legal Problems*, die wordt uitgegeven door professor Michael FREEMAN.

CYPRUS

Van 12 t/m 16 september nam de heer SÖDERMAN deel aan het internationale seminar over het ombudsmanschap in Nicosia, Cyprus. De Europese Ombudsman sprak er over “Vooruitzichten en uitdagingen voor de 21ste eeuw”. Andere sprekers waren onder meer: de heer Michael BUCKLEY, *parliamentary commissioner for administration* in het VK, die sprak over de “De doeltreffendheid van de ombudsman bij het toezicht op het administratieve gedrag van publiekrechtelijke lichamen”; de heer Nikiforos DIAMANDOUROS, de Griekse Ombudsman, die het had over “Democratie, informatieplicht en de instelling van de ombudsman”; de heer Pierre-Yves MONETTE, Belgische federale Ombudsman, die een lezing hield over “Van een conflictuele naar een consensuele aanpak - een heden-

daagse benadering van de ombudsman”. De heer Lauri LEHTIMAJA, parlementaire Ombudsman van Finland, sprak over “De pro-actieve, preventieve en educatieve rol van de ombudsman”; mevrouw Kertin ANDRÉ, parlementaire Ombudsman van Zweden, hield een lezing over “De rol van de ombudsman in de handhaving van het evenwicht in de machtsuitoefening van de overheid en de informatieplicht”. Ombudsmannen en deskundigen uit 15 EU-lidstaten, toetredingslanden en andere Europese landen woonden de studiebijeenkomst bij, die was georganiseerd door mevrouw Eliana NICOLAU, commissaris voor de administratie van Cyprus. Bij verschillende sociale activiteiten traden de president van de Republiek Cyprus, de ministers van Justitie en Buitenlandse Zaken en de burgemeester van Paphos als gastheren op. De Europese Ombudsman was vergezeld van de heer Alexandros KAMANIS.

ANDORRA

Tweede statutair congres van de Vereniging van Franstalige Ombudsmannen

Van 14 t/m 18 oktober woonde de heer Jacob SÖDERMAN, vergezeld van de heer Olivier VERHEECKE, in Andorra La Vella (Andorra) het tweede statutair congres van de Vereniging van Franstalige Ombudsmannen (2ème Congrès Statutaire de l’Association des Ombudsmans et Médiateurs de la Francophonie, “AOMF”) bij. Het congres was gewijd aan “De bescherming van de mensenrechten en burgerbetrokkenheid: de prerogatieven van de ombudsman”.

De officiële opening van het congres vond in de voormiddag van 16 oktober plaats in de aanwezigheid van de Andorrese autoriteiten. De dag daarvoor werden de heer Bernard STASI, Franse Ombudsman, en mevrouw Maria Grazia VACCHINA, Ombudsman van de regio Val d’Aosta, respectievelijk tot voorzitter en secretaris-generaal van de vereniging gekozen.

Op 17 oktober hield de heer SÖDERMAN een lezing over het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en de recentste ontwikkelingen op het gebied van de aanname van een Code van Goed Administratief Gedrag door de communautaire instellingen en organen. Op 15 oktober woonde de heer VERHEECKE de studiebijeenkomst voor medewerkers van ombudsmannen bij.

De 70 deelnemers uit 26 landen werden ontvangen door de Franse ambassadeur in Andorra, de heer Dominique LASSUS, door de bisschoppelijke coprins, monseigneur Joan MARTÍ ALANÍS, door de regeringsleider, de heer Marc FORNÉ MOLNÉ, en door de voorzitter van het parlement, de heer Francesc ARENY CASAL.

De algemene vergadering van AOMF nam een besluit over zes nieuwe toetredingen, namelijk die van de ombudsmannen van de Republiek Congo, Catalonië, Moldavië, de gemeente Parijs, de Tsjechische Republiek en het kanton Vaud (Zwitserland).

ZWITSERLAND

Op 7 november hield de heer Ian HARDEN op het colloquium over Europese integratie een lezing over “Europees burgerschap, de Europese Ombudsman en het recht op toegang tot documenten: geschiedenis en perspectieven”, georganiseerd door het Zwitsers Instituut voor vergelijkend recht en de Jean-Monnetstichting voor Europa in Lausanne, Zwitserland. Andere sprekers op het colloquium waren onder meer: professor J. F. AUBERT (Neuchâtel), professor R. BIEBER (Lausanne), professor V. CONSTANTINESCO (Straatsburg), professor Th. COTTIER (Bern), de heer. P. DANKERT, voormalig Voorzitter van het Europees Parlement, professor R. L. HOWSE (Michigan, VS), de heer E. LANDABURU, directeur-generaal DG Uitbreiding van de Commissie, de heer Ph. LÉGER, Advocaat-Generaal bij het Hof van Justitie, professor J. NERGELIUS (Lund), de

heer J. POOS, EP-lid, professor G. REICHELDT (Wenen) en professor H. RIEBEN (voorzitter van de Jean-Monnetstichting voor Europa). De slottoespraak van het colloquium werd gehouden door de heer J. DELORS, voormalig voorzitter van de Europese Commissie.

ITALIË

In de voormiddag van 23 november werd aan de Faculteit politieke wetenschappen van de LUISS Universiteit in Rome een academisch proefschrift over de Europese Ombudsman verdedigd. De examencommissie bestond uit de Europese Ombudsman, de heer Jacob SÖDERMAN, en de hoogleraren Angela DEL VECCHIO (voorzitter), Paolo DE CATERINI, Alfonso MATTERA, Ugo VILLANI, Jean CARLO, Antimo VERDE, Alfonso MASUCCI, Ermanno BOCCHINI en Roberto VIRZI. Mevrouw Serena CINQUEGRANA verdedigde haar proefschrift, getiteld: “De Europese Ombudsman als waarborg van de burgerrechten en tegen wanbeheer van de communautaire instellingen en organen”. Rapporteur was professor Alfonso MATTERA, co-rapporteur professor Alfonso MASUCCI.

In de namiddag van dezelfde dag vond een rondetafel plaats over *De bescherming van burgers en bedrijven ten overstaan van de communautaire instellingen*. De organisatie was in handen van het Onderzoekcentrum voor openbaar bestuur “Vittorio Bachelet” en het waarnemingscentrum voor internationale en communautaire instellingen van de LUISS Universiteit. Van het panel maakten onder meer deel uit: de Europese Ombudsman Jacob SÖDERMAN, de heer Alberto DE ROBERTO, voorzitter van de Raad van State, de heer Vitaliano GEMELLI, voorzitter van de Commissie verzoekschriften van het EP, de heer Alfonso MATTERA, adjunct-directeur-generaal van het DG Interne Markt van de Europese Commissie, alsook de hoogleraren Gregorio ARENA (universiteit van Trente), Sabino CASSESE (universiteit La Sapienza), Mario CHITI en Enzo CHELI (universiteit van Florence) en Marcelo CLARICH (LUISS universiteit). Bij beide gelegenheden werden onder de aanwezigen mappen rondgedeeld met informatie over de activiteiten en de rol van de Europese Ombudsman.

6.3 ANDERE GEBEURTENISSEN

Op 16 januari bracht een delegatie van de Noordse Raad onder leiding van de heer Jesper T. SCHWARZ, hoofdadviser, en mevrouw Jonna SANDOE, secretaresse, een bezoek aan de heer SÖDERMAN. Er werd onder meer gesproken over de ontmoeting van de Europese Ombudsman met het Europees Comité van de Noordse Raad die in maart in Straatsburg zou plaatsvinden.

Op 17 januari hield José MARTÍNEZ ARAGÓN een lezing voor een groep studenten van het *Institut des Hautes Etudes Européennes* van de Robert-Schumanuniversiteit in Straatsburg.

Op 26 januari woonde Maria ENGLESON een lezing bij van Richard WHISH, hoogleraar aan King's College in Londen, over “Het mededingingsrecht van de EG - laatste trends en ontwikkelingen”. De lezing was georganiseerd door het Europees Instituut van de universiteit van Zürich, Zwitserland.

Op 7 februari hield José MARTÍNEZ ARAGÓN in het kader van de Europese Week van het Europees Parlement een lezing over de rol van de Europese Ombudsman voor een talrijke groep internationale studenten van het *Institut d'Etudes Politiques* van de Robert-Schumanuniversiteit in Straatsburg. Een groot aantal van hen waren *Erasmus*-studenten.

Op 14 februari hadden de heren Thierry CORNILLET, EP-lid, en Claude BRULANT van de Commissie vrijheden en rechten van de burger van het Europees Parlement een ontmoeting met de heer SÖDERMAN en mevrouw Maria ENGLESON in de kantoren van

de Ombudsman in Straatsburg. Zij spraken over de grondrechten in het Gemeenschapsrecht, in het bijzonder over het in Nice afgekondigde Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, het voorstel voor een Code van Goed Administratief Gedrag en door de Ombudsman behandelde zaken die onder meer te maken hadden met vermeende schendingen van grondrechten.

Op 15 februari bracht de heer Timo MÄKELÄ, directeur van het bureau van de Europese Commissie in Helsinki een bezoek aan de Ombudsman.

Nog op 15 februari sprak de heer SÖDERMAN voor een groep studenten van de Deense Universiteit voor Journalistiek over zijn rol als Europese Ombudsman. Hij was vergezeld van de heer Peter BONNOR, die ook sprak over de rol van de Ombudsman op het gebied van openheid en transparantie in de Europese Unie. Achteraf beantwoordde de heer SÖDERMAN verschillende interessante vragen van het publiek.

Op 15 februari nam de heer João SANT'ANNA deel aan een studiebijeenkomst over "*het belang van bemiddeling*", door de Marc-Blochuniversiteit van Straatsburg georganiseerd voor "DESS"-studenten (diplôme d'études supérieures spécialisées). Het seminar vond plaats in het Palais Universitaire van Straatsburg. Naast de heer SANT'ANNA, die de Europese Ombudsman vertegenwoordigde, spraken ook de heer Gérard LINDBACHER, de heer Mohammed CHEHHAR, mevrouw Reine DANGEVILLE, de heer Jean-louis KIEHL, mevrouw Marie-Reine MULLER en mevrouw Nadine REITER, afgevaardigden van de Franse Ombudsman.

Op 26 februari hield mevrouw BROMS voor een groep onderzoekers van de onderzoeksschool van de rechtsfaculteit van Turku, Finland (*Turun Oikeustieteen tutkijakoulu*) een lezing over de rol van de Europese Ombudsman.

Op 8 maart sprak mevrouw BROMS voor een groep leden van de Finse balie over de rol van de Europese Ombudsman in het bewerkstelligen van meer openheid binnen de administratie van de Europese Unie.

Op 15 maart sprak de heer SÖDERMAN in Straatsburg voor het Europees Comité van de Noordse Raad bestaande uit leden van het Deense, Finse, IJslandse, Noorse en Zweedse parlement. De heer SÖDERMAN gaf uitleg over zijn rol als Europese Ombudsman en ging in op een aantal vraagstukken met betrekking tot transparantie, openheid en toegang tot documenten. Hierna beantwoordde hij vragen van leden van de Noordse Raad.

Op 15 maart hield de heer Gerhard GRILL een lezing over de rol en het werk van de Europese Ombudsman voor een groep van 30 studenten van het *Fremdspracheninstitut* van München, die werd geleid door de heer Klaus GLOCKZIN en mevrouw Odile SCHINNER. Dit bezoek was georganiseerd door de *Bayerische Staatskanzlei* van München.

Op 15 maart ontving de heer Olivier VERHEECKE mevrouw Fotini AVARKIOTI, student aan het Europacollege van Brugge, die voor het behalen van de graad van master een scriptie over de Europese Ombudsman schrijft.

Op 20 maart ontving de heer Olivier VERHEECKE mevrouw Kelly BROUGH, *American Marshall Memorial fellow* en directeur van het *Rocky Mountain leadership programme* aan de universiteit van Colorado, aan wie hij uitleg gaf over de activiteiten van de Europese Ombudsman.

Op 21 maart hield de heer Gerhard GRILL een lezing over de rol en het werk van de Europese Ombudsman voor een groep van zeven rechters van het *Amtsgericht Bingen*, die werd geleid door de heer Dieter KERNCHEN, directeur bij het *Amtsgericht* (districtsrechtbank).

Op 22 maart had de heer SÖDERMAN in Straatsburg een ontmoeting met een groep Noordse journalisten, geleid door de heer Geo STENIUS van de Finse omroep *YLE*. Het bezoek vond plaats in het kader van een studiebijeenkomst georganiseerd door het *Nordisk Journalistcenter* in Århus, Denemarken. De heer SÖDERMAN gaf een uiteenzetting over zijn werk en beantwoordde aansluitend vragen van de journalisten.

Op 28 maart hield de heer Gerhard GRILL een lezing over de rol en het werk van de Europese Ombudsman voor een groep van 20 leerlingen van het *Holbein-Gymnasium* in Augsburg, geleid door dr. Eva-Maria HEINLE. Dit bezoek was georganiseerd door de *Bayerische Staatskanzlei* in München.

Op 4 april hield de heer Gerhard GRILL een lezing over de rol en het werk van de Europese Ombudsman voor een groep van 35 studenten en volwassenen van de *Politischer Jugendring Dresden*, geleid door de heer Michael HEIDRICH.

Op 26 april bracht mevrouw Helle DEGN, commissaris van de Raad van de Baltische Staten een bezoek aan de heer SÖDERMAN. Zij wisselden van gedachten over hun respectieve rol en besproken de mogelijkheden tot verdere samenwerking.

Op 26 april hield de heer Gerhard GRILL een lezing over de rol en het werk van de Europese Ombudsman voor een groep van 60 toehoorders uit 12 Europese landen in het kader van een studiebijeenkomst georganiseerd door de *International Kolping Society*. De studiebijeenkomst werd voorgezeten door de heer Anton SALESNY, de verantwoordelijke voor Europese zaken in de *International Kolping Society*.

Op 15 mei hield de Ombudsman een lezing over zijn werk voor een groep Zweedse bezoekers uit de regio Östergötland.

De heer Söderman voert het woord voor bezoekers uit de regio Östergötland, op 15 mei.

Op 15 juni bracht een delegatie van de Finse Vakcentrale een bezoek aan de heer SÖDERMAN. De delegatie bestond uit juristen die verschillende beroepsorganisaties vertegenwoordigden en werd geleid door de heer Heikki SIPILÄINEN.

Op 21 juni hield de heer Alessandro DEL BON een lezing over de rol en het werk van de Europese Ombudsman voor een groep van 43 Duitse kandidaat-leraren die deelnamen aan een studiebijeenkomst over de Europese Unie die was georganiseerd door de “Europäische Akademie Bayern”. De groep werd geleid door de heer Rolf KIMBERGER.

Op 2 juli hield de heer Gerhard GRILL een lezing over de rol en het werk van de Europese Ombudsman voor een groep van ongeveer 45 studenten van de universiteit van Regensburg in Duitsland. De groep was op verzoek van de *Bayerische Staatskanzlei* uitgenodigd.

Op 5 juli hield de heer Peter BONNOR voor twee Duitse groepen een lezing over de rol en het werk van de Europese Ombudsman. Een groep bestond uit 29 studenten van de universiteit Erlangen-Nürnberg en was vergezeld van de heer FISCHER van de *Bayerische Staatskanzlei*, München. De tweede groep bestond uit 40 kandidaat-leraren en was vergezeld van mevrouw Alke BÜTTNER van de *Europäische Akademie Bayern*.

Op 6 september had de heer SÖDERMAN in Straatsburg een ontmoeting met de voorzitter van het Parlement van de Andes, mevrouw Jhannett MADRIZ. Tijdens het gesprek werd aandacht besteed aan diverse aspecten van de activiteiten, het mandaat en het statuut van de Europese Ombudsman, alsook aan andere onderwerpen die binnen de interessesfeer van de gesprekspartners vielen. Het bezoek van mevrouw MADRIZ vond plaats in het kader van een missie ter voorbereiding van de instelling van een Ombudsman op het niveau van de Andesgemeenschap. Zij was vergezeld van haar medewerker, de heer José GÓMEZ.

Op 19 september sprak mevrouw Maria MADRID over de rol en de taken van de Europese Ombudsman voor een groep van 19 ambtenaren die deelnamen aan een studiebijeenkomst georganiseerd door de *Bundesakademie für öffentliche Verwaltung im Bundesministerium des Innern* (Brühl, Duitsland).

Op 21 september hield de heer Gerhard GRILL een lezing over de rol en het werk van de Europese Ombudsman voor een groep van ongeveer 30 studenten van de *Bosporus-Gesellschaft* in Bonn, geleid door mevrouw Sachka STEFANOVA, projectleider.

Op 27 september hield de heer SÖDERMAN een lezing voor de Zweedse hoofden van administratieve eenheden en adviseurs bij de EU-instellingen in Brussel. Deze door mevrouw Anja EK georganiseerde bijeenkomst trok veel publiek. Er werden achtergronddocumenten over de activiteiten van de Europese Ombudsman rondgedeeld.

Op 11 oktober sprak mevrouw Maria MADRID over de rol en activiteiten van de Europese Ombudsman voor een groep van 29 studenten sociale wetenschappen en volksgezondheid van de universiteit van Maagdenburg, Duitsland.

Op 12 oktober hadden de heer Jacob SÖDERMAN, mevrouw Maria ENGLESON en mevrouw Sigyn MONKE in Straatsburg een ontmoeting met de heren Martin BRANDORF, Roger J. KARLSSON en Erik NORLANDER van de dienst onderzoek van het Zweedse parlement. De heer SÖDERMAN sprak over zijn werk en de laatste ontwikkelingen en beantwoordde vragen van de bezoekers van het Zweedse parlement.

Op 19 oktober hield de heer Gerhard GRILL een lezing over de rol en het werk van de Europese Ombudsman voor een groep van ongeveer 20 Duitse ambtenaren. Het bezoek was georganiseerd door de *Bundesakademie für öffentliche Verwaltung* in Brühl.

Op 23 oktober bracht de heer Tony VENABLES, directeur van ECAS (European Citizen Action Service) een bezoek aan de Ombudsman in Straatsburg. Gespreksonderwerpen waren onder meer het verlenen van gelijke diensten aan de burgers, lobbying van de burgers en financiering van de verbeterde toegang van de burgers tot hun rechten. Er werd ook gesproken over de deelname van de heer SÖDERMAN aan het Europese burgerforum en -debat van ECAS in Brussel op 29 november 2001.

Op 21 november hield de heer Gerhard GRILL een lezing over de rol en het werk van de Europese Ombudsman voor een groep van ongeveer dertig hoge ambtenaren uit Frankrijk.

Op 27 november hield de heer Olivier VERHEECKE een lezing voor de vertegenwoordiging van de regio Tirol in Brussel over de activiteiten van de Europese Ombudsman en recente ontwikkelingen met betrekking tot de Code van Goed Administratief Gedrag.

Op 4 december bracht de heer Giovanni BUTTARELLI, secretaris-generaal van de Italiaanse Autoriteit voor gegevensbescherming, een bezoek aan de Europese Ombudsman. Zij bespraken onderwerpen van gemeenschappelijk belang.

6.4 CONTACTEN MET DE MEDIA

Op 23 januari gaf de heer SÖDERMAN een interview aan mevrouw Eva NYBERG voor *Ålands Radio*, Finland.

Op 12 februari werden de heer SÖDERMAN en verschillende van zijn medewerkers geïnterviewd door mevrouw Anne PASTOR voor het radioprogramma *Les Bâtisseurs de l'Europe*, dat op 24 maart werd uitgezonden door *France Inter*.

Op 13 februari interviewde mevrouw Kristina HELENIUS de heer SÖDERMAN voor de Finse televisiezender *YLE - TV1*.

Op 13 maart werd de Europese Ombudsman door de Duitse televisie *ARD* geïnterviewd over zijn initiatiefonderzoek inzake de vrijheid van meningsuiting van EU-ambtenaren. Uittreksels uit het interview werden in het avondnieuws van dezelfde dag getoond.

Op 16 maart gaf de heer SÖDERMAN in het kader van een officieel bezoek aan Wenen een interview aan mevrouw Margaretha KOPEINING voor de Oostenrijkse krant *Kurier*.

Op 17 maart reisden mevrouw Inger ARENANDER en de heer Tomas RAMBERG naar Wenen om de heer SÖDERMAN te interviewen voor het Zweedse radioprogramma *Ekots lördagsintervju*.

Op 23 maart gaf de heer SÖDERMAN een interview aan mevrouw Metka CELIGOJ, producer van de Sloveense programma's voor de *BBC World Service*.

Op 26 maart interviewde mevrouw Aija-Leena LUUKKANEN de heer SÖDERMAN voor het blad *Socius*, dat wordt gepubliceerd door het Finse Ministerie van Volksgezondheid en Sociale Zaken.

Op 30 maart gaf de heer SÖDERMAN een telefonisch interview aan de heer Lars STRÖMAN, uitgever van *Europa-Posten*, voor het aprilnummer van deze publicatie van de vertegenwoordiging van de Europese Commissie in Zweden, dat aan openheid was gewijd.

Op 2 april werd de heer SÖDERMAN door mevrouw Marja JOHANSSON geïnterviewd voor de Zweedse krant *Nya Ludvika Tidning*.

Op 3 april interviewde de heer Joonas ROMPPANEN de heer SÖDERMAN voor de Finse krant *Keski-Uusimaa*.

Op 4 april werd de heer SÖDERMAN door de heer Javier PASTORIZA geïnterviewd voor de Spaanse krant *Faro de Vigo*.

Op 5 april werd de heer Jacob SÖDERMAN in het kader van zijn bezoek aan Zweden door mevrouw Matilda HANSSON geïnterviewd voor het Zweedse dagblad *Sydsvenskan* en door de heer Niklas LINDSTEDT voor het Zweedse vakbondsblad *SKTF-tidningen*.

Op 10 april werd er in Brussel naar aanleiding van de indiening van het Jaarverslag 2000 van de Europese Ombudsman bij de Commissie verzoekschriften van het Europees Parlement een persbriefing gehouden om het Jaarverslag aan Finse journalisten te presenteren. De briefing werd bijgewoond door Anna KARISMO en een andere journalist van

Helsingin Sanomat, Katja BOXBERG van *Kauppalehti*, Risto JUSSILA van *STT*, en Marit INGVE-BACIA van *Hufvudstadsbladet*.

Aansluitend bij de persbriefing vond een perslunch plaats, tijdens welke de heer SÖDERMAN zijn Jaarverslag 2000 aan de volgende journalisten presenteerde: Olivier JÉHIN van *Agence Europe*, Brian BEARY van *European Report*, Denis MCGOWAN en Ben JONES van *Commission en Direct*, María GARCÍA BUSTELO van *Aquí Europa*, Paul HOFHEINZ van *The Wall Street Journal Europe*, Cornelia BOLESCH van de *Süddeutsche Zeitung*, Erik RYDBERG van *Le Matin*, Marisandra OZOLINS van het *Tageblatt*, Rolf FREDRIKSSON van de Zweedse televisie en David HOWARTH van *The Daily Telegraph*.

Op 26 april sprak de heer Ian HARDEN voor een groep Zweedse journalisten van het *Pressinstitutet* van Stockholm, die onder leiding van mevrouw Ulla KINDENBERG een bezoek aan Brussel bracht. Hij gaf een uiteenzetting over het werk van de Europese Ombudsman bij de behandeling van klachten van burgers over wanbeheer bij het optreden van de communautaire instellingen en organen.

Op 27 mei gaf de heer SÖDERMAN in het kader van zijn bezoek aan Palma de Mallorca een interview aan de krant *Ultima Hora*, een belangrijke krant op de Balearen.

Op 28 mei gaf de heer SÖDERMAN een persconferentie in de gele zaal van het parlement van de Balearen. Van het bezoek van de Europese Ombudsman werd uitgebreid verslag uitgebracht in de pers.

Op 26 juni gaf de heer SÖDERMAN een interview aan mevrouw Véronique LEBLANC voor de Belgische krant *La Libre Belgique*.

Op 4 september gaf de Europese Ombudsman een telefonisch interview aan John SHELLEY van *European Voice*, waarin hij zijn voorbehoud ten aanzien van het Witboek over Europese governance van de Commissie uitsprak en een aantal gebieden aangaf waar de rechten van de burgers in de EU nog konden worden verbeterd.

Op 5 september interviewde de regionale televisie van Zuidwest-Duitsland de heer SÖDERMAN over zijn Jaarverslag 2000. De heer SÖDERMAN legde uit welke vooruitgang in 2000 was gemaakt bij de behandeling van klachten en in het functioneren van de instellingen. De Ombudsman gaf een interview over hetzelfde onderwerp aan mevrouw Åsa NYLUND voor de Zweedstalige TV1 in Finland.

Nog op 5 september gaf de Europese Ombudsman een persdiner voor journalisten, tijdens hetwelk hij het belang van de Code van Goed Administratief Gedrag beklemtoonde. De heer Roy PERRY (VK, EPP), de rapporteur van het Europees Parlement over de code, gaf een uitvoerige beschrijving van de inhoud van zijn verslag, de heer Jean-Maurice DEHOUSSE (B, PES) gaf het advies van de Commissie juridische zaken van het EP. De aanwezige journalisten waren: Olivier JÉHIN (*Agence Europe*), Véronique LEBLANC (*La Libre Belgique*), Klaas BROEKHUIZEN (*Het Financiële Dagblad*), Pauliina PULK-KINEN (*Helsingin Sanomat*), Elisabetta JUCCA (*Reuters*) en Denis ROUSSEAU (*Agence France Presse*).

Op 6 september gaf Olivier VERHEECKE een interview aan Elke MEEÛS van het Belgisch persagentschap Belga, waarbij hij uitleg gaf over de rol van de Europese Ombudsman en de aard van de klachten die deze behandelt.

Op 20 september gaf de Europese Ombudsman een interview aan de heer TALKE van de Duitse krant *Bocholter Borkener Volksblatt*. De aandacht ging vooral naar de rol van de Ombudsman in de bestrijding van discriminatie.

Tot slot van de studiebijeenkomst "Ombudsmannen tegen discriminatie", die in Brussel op 20 en 21 september plaatsvond, hield de heer SÖDERMAN samen met de Belgische

parlementaire Ombudsmannen een persconferentie. De Europese Ombudsman legde het doel van de studiebijeenkomst uit en gaf de conclusies aan. Vervolgens beantwoordde hij vragen van journalisten over zijn rol in de bestrijding van discriminatie.

Op 21 september gaf de heer SÖDERMAN een interview aan mevrouw Eva BLÄSSAR, hoofdredacteur van *Eurolang*. Tijdens het interview werd de aandacht vooral toegespitst op de rol van de Europese Ombudsman, en met name zijn werk op het gebied van discriminatie en van de bescherming van minderheidstalen in de EU.

Op 26 september werd de heer SÖDERMAN geïnterviewd door de heer Geo STENIUS voor het Zweedstalige programma OBS, TV1, Finland.

Op 13 november gaf de Europese Ombudsman een interview aan de heer Willy SILBERSTEIN voor de Zweedse televisie.

Op 14 november gaf de heer SÖDERMAN een interview aan de heer Veli RAASAKKA voor het Finstalige programma van de Zweedse televisie. Het interview vond plaats in de televisiestudio van het EP in Straatsburg en er werd onder meer aandacht besteed aan de activiteiten van de Ombudsman en een overzicht gegeven van de Europese minderheden binnen de Unie.

Eind november 2001 gaf de Europese Ombudsman een interview voor het decembernummer van het blad van de Spaanse Federatie van provinciale en lokale overheden. De voornaamste aandachtspunten waren de rol van de Europese Ombudsman, zijn werk voor transparantie en de onlangs goedgekeurde Europese Code van Goed Administratief Gedrag.

6.5 ON LINE COMMUNICATIE

In 2001 is de aanwezigheid van de Europese Ombudsman op het Internet er sterk op vooruitgegaan. Aan de website van de Ombudsman werden nieuwe onderdelen toegevoegd en de bestaande werden in een nieuw kleedje gestoken en uitgebreid.

Elektronisch klachtformulier

De belangrijkste ontwikkeling was wellicht dat aan de website een klachtformulier werd toegevoegd dat elektronisch kan worden ingediend. Sinds het nieuwe klachtformulier in april 2001 in twaalf talen aan de website werd toegevoegd, wordt een alsnog groter percentage van de klachten langs deze weg ingediend. Vergeleken bij klachten die per post of gewone e-mail worden ingediend, biedt het elektronisch formulier het grote voordeel dat het slechts kan worden ingediend als het correct is ingevuld. Indien verplichte delen niet worden ingevuld, aanvaardt de computer het formulier niet, maar wijst hij de gebruiker in plaats daarvan op de delen die nog moeten worden ingevuld. Bij klachten die op deze manier worden ingediend, is de kans dus veel groter dat de Ombudsman dadelijk over alle elementen beschikt die nodig zijn om de klacht te behandelen.

Gezien het gebruik van Internet in heel Europa nog altijd toeneemt, is het niet verbazend dat het aantal burgers dat per e-mail contact opneemt met de Ombudsman in 2001 opnieuw is gestegen. Via Internet ingediende klachten vertegenwoordigen nu een derde van alle bij de Ombudsman binnengekomen klachten. In 2000 was dat nog iets minder dan een vierde en in 1999 een zesde. Deze groei is ten dele een gevolg van de toevoeging van een elektronisch in te dienen klachtformulier aan de website, maar daarnaast is ook het aantal klachten dat per gewone e-mail wordt ingediend toegenomen.

De spectaculairste groei was evenwel die van het aantal informatieaanvragen dat in 2001 per e-mail werd ontvangen. In totaal kwamen in 2001 meer dan 2335 van deze verzoeken via het belangrijkste e-mailadres van de Europese Ombudsman binnen, tegenover 1260 in 2000.

Nieuwe onderdelen op de website

In 2001 zijn belangrijke nieuwe onderdelen aan de website van de Europese Ombudsman toegevoegd. Zo zijn in oktober de maandelijks bijgewerkte “Statistieken” erbij gekomen met nadere gegevens over de soorten klachten die zijn ontvangen en het gevolg dat eraan is gegeven. Voorts is de “Bibliografie” toegevoegd met een lijst van proefschriften, boeken en artikels over de Europese Ombudsman. Er zijn linken naar “Regionale ombudsmannen en soortgelijke organen in de EU”, naar “Nationale ombudsmannen en soortgelijke organen in de EU”, naar “Nationale ombudsmannen en soortgelijke organen in de kandidaat-landen voor lidmaatschap van de EU” en naar de Commissie verzoekschriften van het Europees Parlement. In de regelmatig bijgewerkte “Agenda” worden de aanstaande gebeurtenissen opgesomd waaraan het Bureau van de Europese Ombudsman zal deelnemen. Algemene achtergrondinformatie over de rol van de Ombudsman is te vinden in het nieuwe onderdeel “In het kort”. Ten slotte werden de twee belangrijkste publicaties van de Europese Ombudsman in 2001 - het Jaarverslag 2000 en de Europese Code van Goed Administratief Gedrag - in de kijker geplaatst.

In oktober 2001 werd een e-mailcampagne in elf talen opgezet om de burgers te informeren over het recht klachten bij de Europese Ombudsman in te dienen. Meer dan 2000 e-mails werden door het Bureau van de Europese Ombudsman naar geïnteresseerden gestuurd met het verzoek deze e-mail door te sturen naar al hun kennissen die er belangstelling voor zouden kunnen hebben. De Ombudsman hoopt op die manier een ruim publiek te hebben bereikt dat de Europese zaken volgt en daarom misschien ooit een klacht bij de Ombudsman wil indienen.

Om ervoor te zorgen dat de website van de Europese Ombudsman een prominente plaats onder de EU-websites blijft innemen, heeft het Bureau van de Europese Ombudsman in 2001 altijd deelgenomen aan de werkzaamheden van het interinstitutionele redactiecomité voor Internet.

A STATISTIEKEN OVER DE WERKZAAMHEDEN VAN DE EUROPESE OMBUDSMAN GEDURENDE DE PERIODE VAN 01.01.2001 TOT 31.12.2001

1 IN 2001 BEHANDELDE ZAKEN

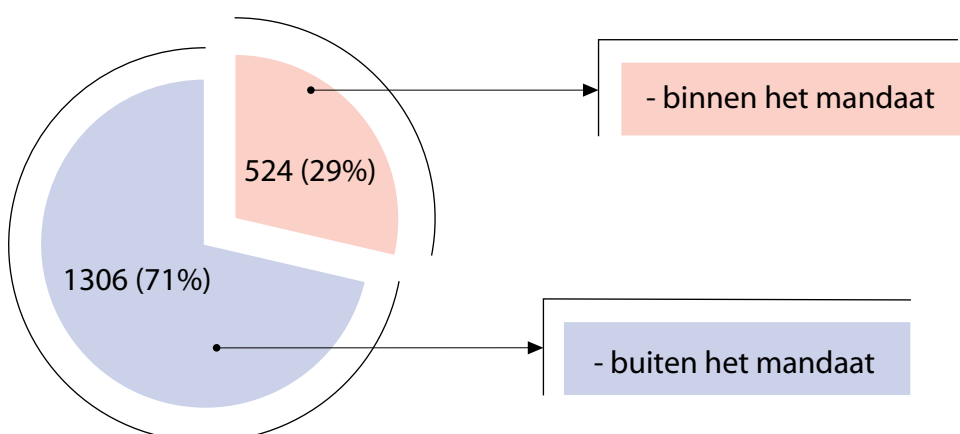
1.1 TOTAAL AANTAL ZAKEN IN 2001 2179

-	klachten en onderzoeken die op 31.12.00 niet afgesloten waren	301 ¹
-	in 2001 ontvangen klachten	1874
-	onderzoek op eigen initiatief van de Europese Ombudsman	4

1.2 BEOORDELING VAN ONTVANKELIJKHEID/NIET-ONTVANKELIJKHEID AFGEROND 92%

1.3 INDELING VAN DE KLACHTEN

1.3.1 Uit het oogpunt van het mandaat van de Europese Ombudsman

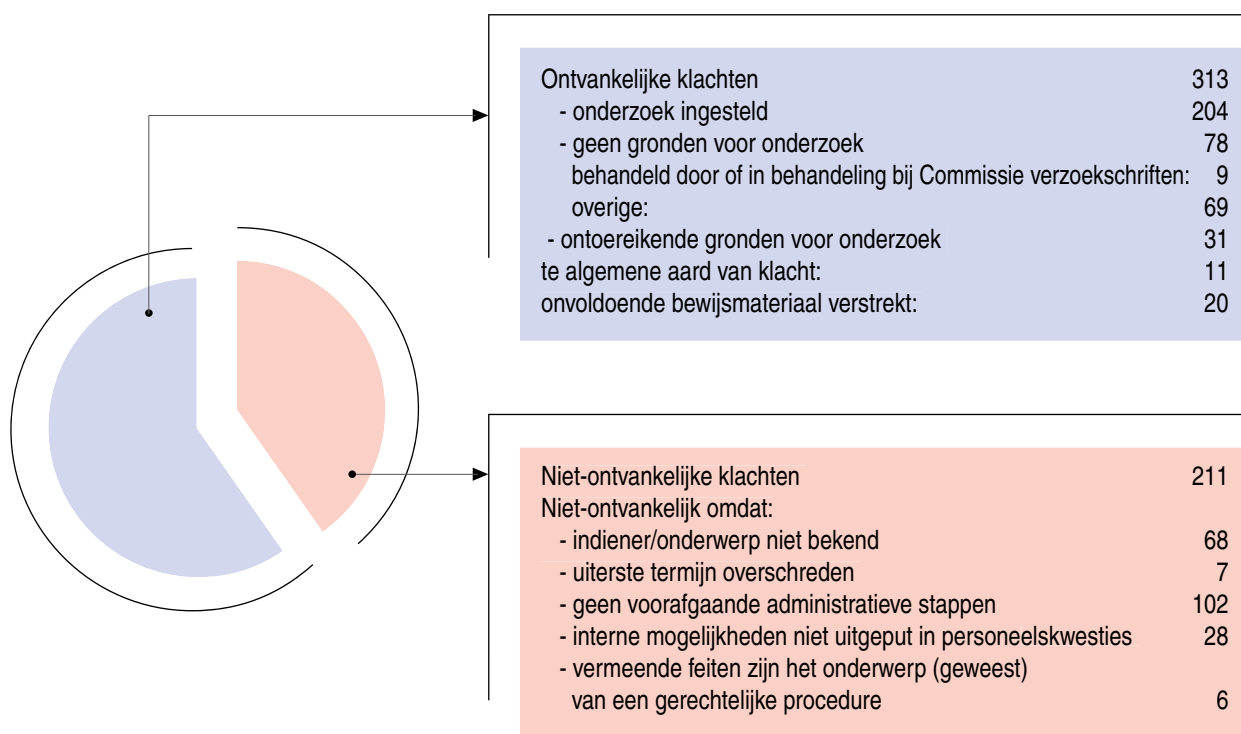

¹ Waarvan 3 onderzoeken op eigen initiatief van de Europese Ombudsman en 177 ontvankelijke klachten.

1.3.2 Redenen waarom een klacht buiten het mandaat viel

- klager niet gerechtigd een klacht in te dienen	22
- niet tegen een communautaire instelling of orgaan gericht	1227
- geen betrekking op wanbeheer	55
- uitoefening gerechtelijke taak Hof van Justitie en Gerecht van eerste aanleg	2

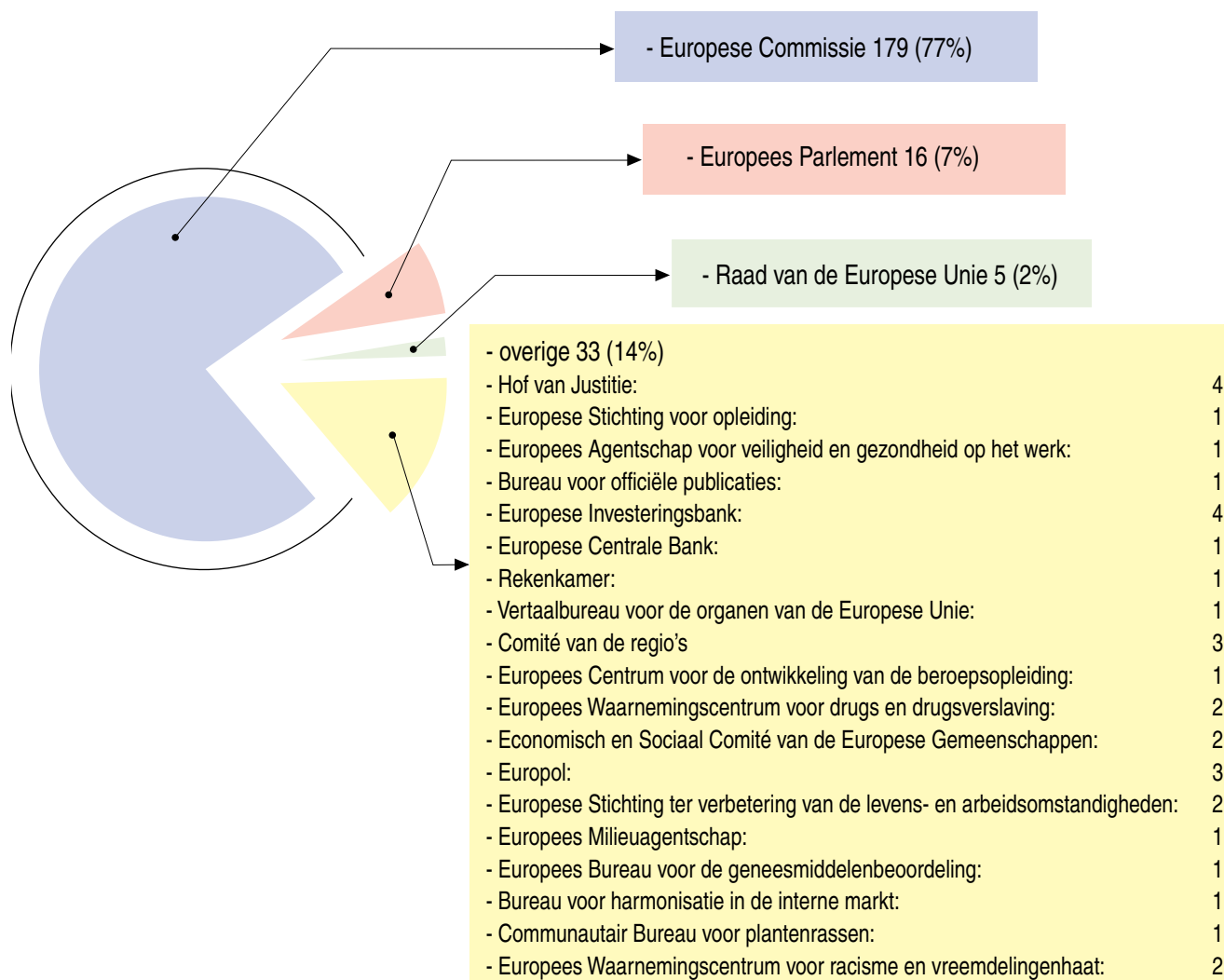
1.3.3 Analyse van de klachten die binnen het mandaat vielen

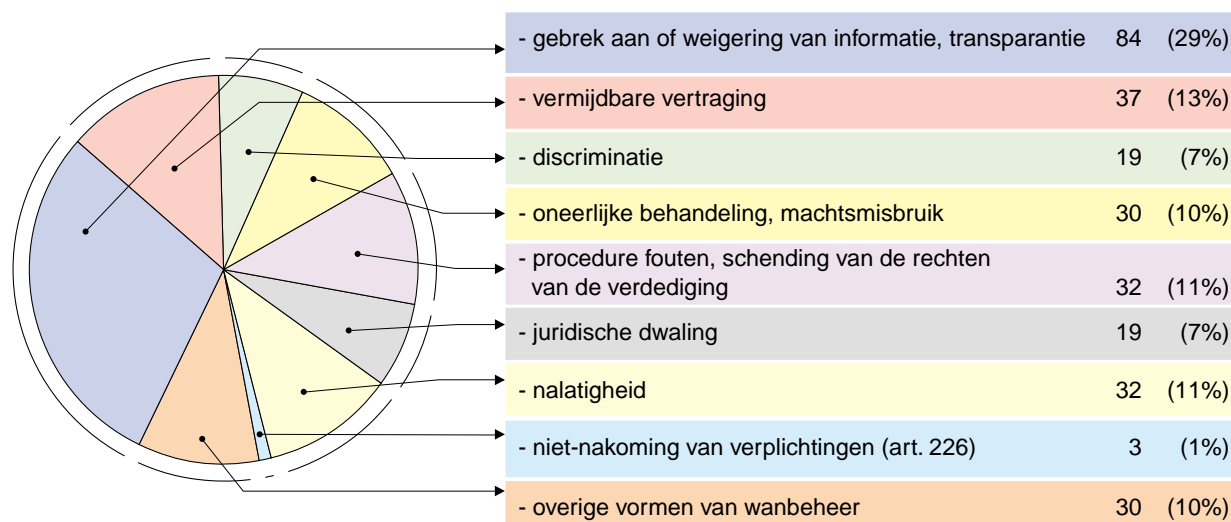
2 IN 2001 INGESTELDE ONDERZOEKEN 208

(204 ontvankelijke klachten en 4 onderzoeken op eigen initiatief van de Ombudsman)

2.1 INSTELLINGEN EN ORGANEN ONDERWORPEN AAN ONDERZOEKEN²

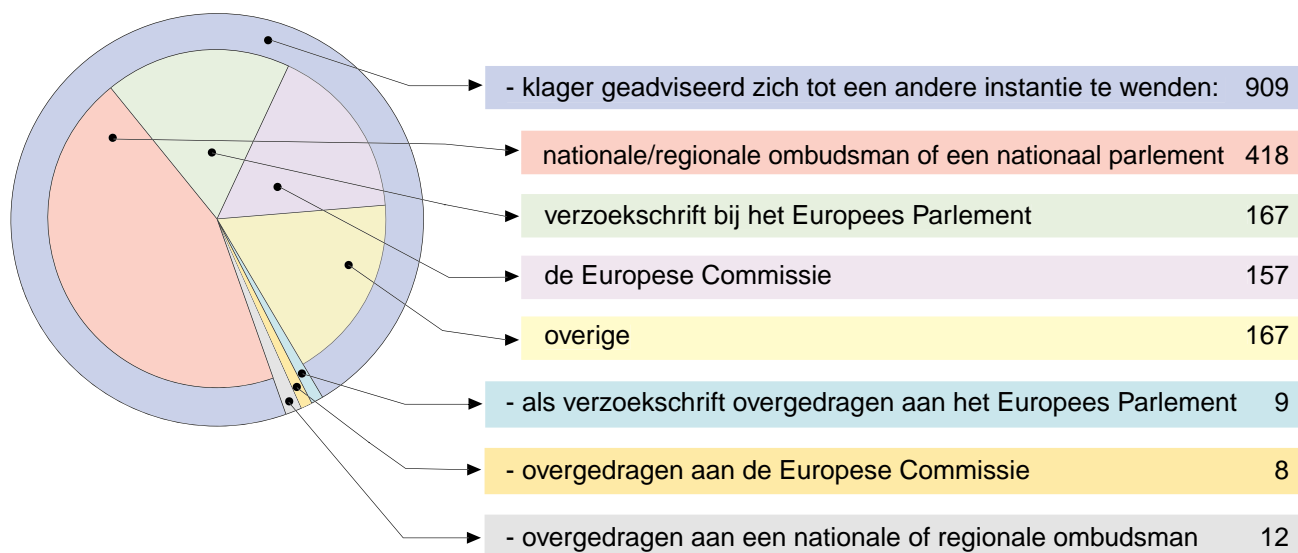
2.2 AARD VAN HET VERMEENDE WANBEHEER

² Enkele zaken hebben betrekking op 2 of meer instellingen of organen.

3 BESLUITEN WAARMEE DE BEHANDELING VAN EEN KLACHT OF EEN ONDERZOEK IS AFGESLOTEN

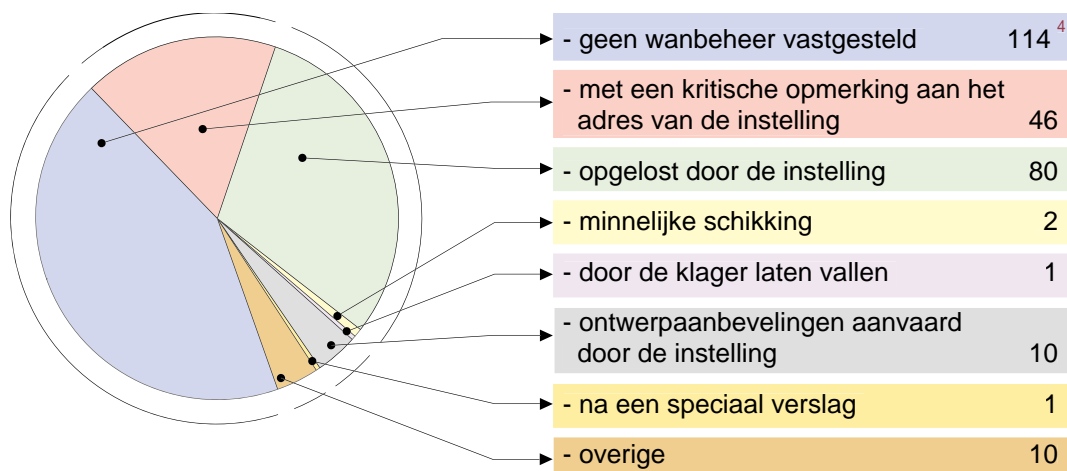
3.1 BUITEN HET MANDAAT VALLENDE KLACHTEN 1306

3.2 BINNEN HET MANDAAT VALLENDE, MAAR NIET-ONTVANKELIJKE KLACHTEN 211

3.3 BINNEN HET MANDAAT VALLENDE EN ONTVANKELIJKE KLACHTEN, MAAR GEEN GRONDEN VOOR EEN ONDERZOEK 109

3.4 MET EEN GEMOTIVEERD BESLUIT AFGESLOTEN ONDERZOEKEN 253³

³ Waarvan 3 onderzoeken op eigen initiatief van de Ombudsman.

⁴ Waarvan 3 onderzoeken op eigen initiatief van de Ombudsman.

4 IN 2001 GEDANE ONTWERPAANBEVELINGEN EN SPECIALE VERSLAGEN AAN HET EUROPEES PARLEMENT

- onderzoeken die resulteerden in de vaststelling van wanbeheer met ontwerpaanbevelingen	13
- indiening van een speciaal verslag bij het Europees Parlement	2

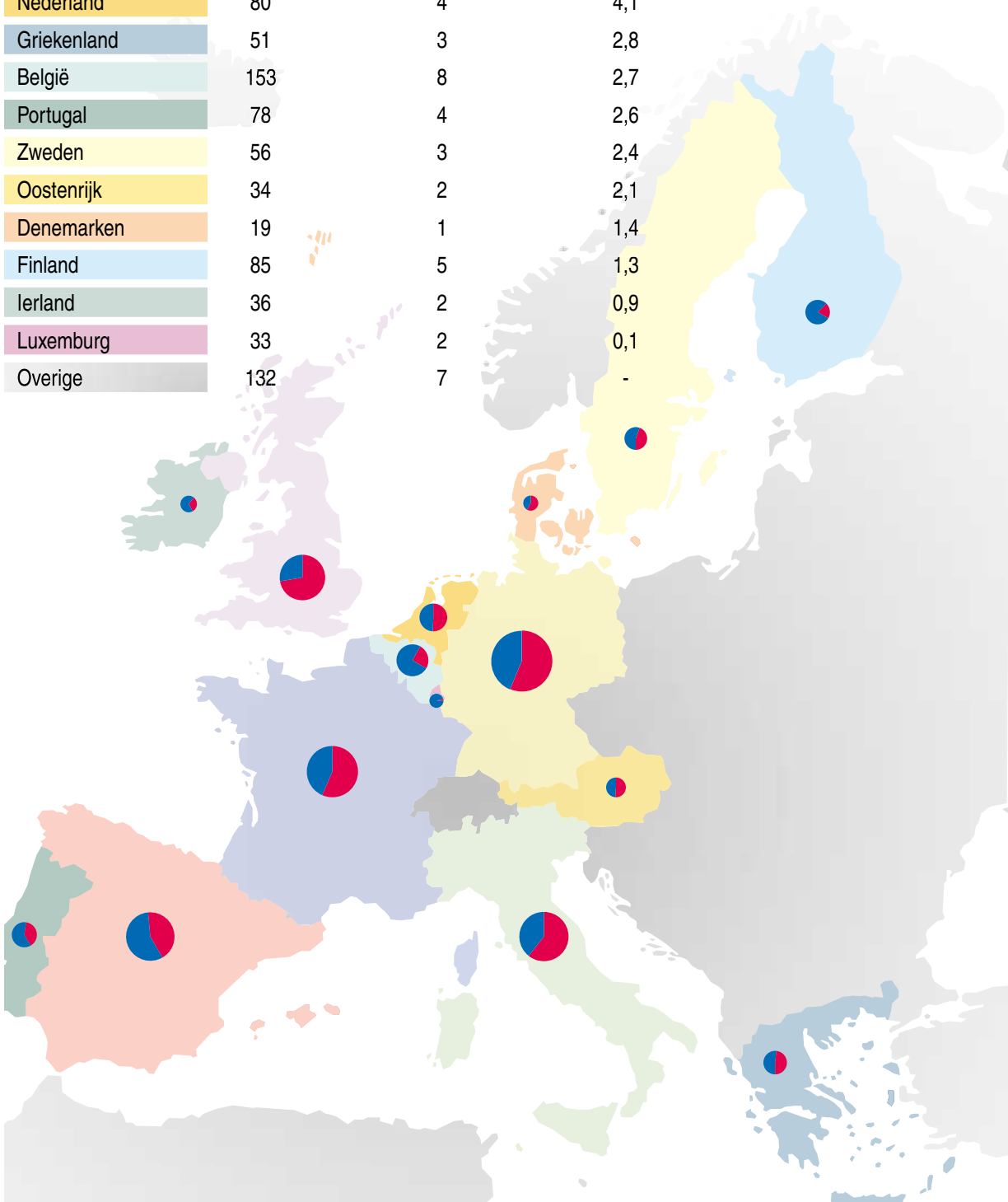
5 BRON VAN DE IN 2001 GEREgistREERDE KLACHTEN

5.1 HERKOMST VAN DE KLACHTEN

	- rechtstreeks naar de Europese Ombudsman gestuurd	1863
door:	individuele burgers	1694
	bedrijven	86
	verenigingen	83
	- doorgezonden door een lid van het Europees Parlement	4
	- doorgezonden door een nationale of regionale ombudsman	5
	- naar de Europese Ombudsman doorverwezen verzoekschriften	2

5.2 HERKOMST VAN DE KLACHTEN NAAR LAND

Land	Aantal klachten	Aantal klachten in %	Bevolking in de EU in %
Duitsland	323	17	21,9
Verenigd Koninkrijk	112	6	15,7
Frankrijk	234	12	15,6
Italië	189	10	15,4
Spanje	259	14	10,6
Nederland	80	4	4,1
Griekenland	51	3	2,8
België	153	8	2,7
Portugal	78	4	2,6
Zweden	56	3	2,4
Oostenrijk	34	2	2,1
Denemarken	19	1	1,4
Finland	85	5	1,3
Ierland	36	2	0,9
Luxemburg	33	2	0,1
Overige	132	7	-

B DE BEGROTING VAN DE OMBUDSMAN

Een eigen begroting

In het Statuut van de Europese Ombudsman werd aanvankelijk bepaald dat de begroting van de Ombudsman als bijlage zou worden opgenomen bij afdeling I (Europees Parlement) van de algemene begroting van de Europese Unie.

In december 1999 stemde de Raad in met een voorstel om de Ombudsman een eigen begroting te geven en met de daarvoor noodzakelijke wijziging van het Financieel Reglement; deze regeling trad op 1 januari 2000 in werking⁵. De begroting van de Ombudsman is nu een afzonderlijke afdeling (afdeling VIII) van de begroting van de Europese Unie.

Na deze wijziging van het Financieel Reglement bracht de Europese Ombudsman de procedure op gang tot schrapping van de artikelen 12 en 16 van zijn Statuut, die hun geldigheid hadden verloren. Het Europees Parlement keurde in een verslag de noodzakelijke wijzigingen goed, die in werking zullen treden als de Raad er zijn instemming mee betuigt.

Structuur van de begroting

De begroting van de Ombudsman is onderverdeeld in drie titels. Salarissen, toelagen en andere uitgaven voor personeel zijn ondergebracht in titel 1 van de begroting. Deze titel bevat tevens de kosten van dienstreizen van de Ombudsman en zijn personeel. Titel 2 van de begroting betreft gebouwen, materieel en diverse huishoudelijke uitgaven. Titel 3 bevat slechts één hoofdstuk, waaruit de contributies voor internationale ombudsmanorganisaties worden betaald.

Samenwerking met het Europees Parlement

Om onnodige duplicatie van administratief en technisch personeel te voorkomen, worden veel diensten die de Ombudsman nodig heeft, geleverd door - of via - het Europees Parlement. Sectoren waarin de Ombudsman in meer of mindere mate afhankelijk is van ondersteuning door de diensten van het Parlement zijn onder meer:

- personeelszaken, met inbegrip van contracten, salarissen, toelagen en sociale zekerheid
- financiële controle en boekhouding
- opstelling en uitvoering van titel 1 van de begroting
- vertaling, vertolking en drukwerk
- veiligheid
- informatica, telecommunicatie en postverwerking.

De grotere efficiëntie die door de samenwerking tussen de Europese Ombudsman en het Europees Parlement werd bereikt, heeft aanzienlijke besparingen voor de communautaire begroting opgeleverd. Dankzij de samenwerking met het Europees Parlement is het niet nodig geweest het administratieve personeel van de Ombudsman noemenswaardig uit te breiden. De diensten die door het Parlement worden verleend en door de Ombudsman worden betaald, vertegenwoordigen naar schatting het equivalent van 5,5 bijkomende posten in het organisatieschema van de Ombudsman.

⁵ Verordening 2673/1999 van de Raad van 13 december 1999, PB L 326/1999, blz. 1

Indien de aan de Ombudsman geleverde diensten voor het Europees Parlement extra directe uitgaven met zich brengen, wordt een bedrag in rekening gebracht, waarbij de betaling via een verbindingsrekening wordt verricht. De huur van kantoren en vertaaldiensten zijn de grootste uitgavenposten die op deze wijze worden behandeld.

In de begroting 2001 was een forfaitair bedrag opgenomen voor de kosten die voor het Europees Parlement verbonden zijn aan dienstverlening die uitsluitend bestaat uit werken van personeel, zoals het beheer van personeelscontracten, salarissen en toelagen en een aantal computerdiensten.

De samenwerking tussen het Europees Parlement en de Europese Ombudsman ging van start op basis van de raamovereenkomst van 22 september 1995, die werd aangevuld met overeenkomsten inzake de administratieve samenwerking en de begrotings- en financiële samenwerking, die werden ondertekend op 12 oktober 1995. Deze overeenkomsten zouden aflopen aan het eind van de zittingsperiode van het in 1994 gekozen Parlement.

In juli 1999 ondertekenden de Ombudsman en de Voorzitter van het Europees Parlement een overeenkomst betreffende verlenging van de oorspronkelijke samenwerkingsovereenkomsten tot eind 1999.

In december 1999 ondertekenden de Ombudsman en de Voorzitter van het Europees Parlement een overeenkomst houdende verlenging, met wijzigingen, van de samenwerkingsovereenkomsten voor het jaar 2000 en betreffende een automatische verlenging van de overeenkomsten daarna.

De begroting voor 2001

In 1999 diende de Ombudsman, op uitnodiging van de Voorzitter van het Europees Parlement, een actieplan in voor de herstructurering van het Bureau, met inbegrip van de scheiding van juridische en administratieve werkzaamheden door middel van de oprichting van twee verschillende afdelingen. In de begroting 2000 werden de kredieten gedeblokkeerd die nodig waren voor de aanwerving van een nieuwe A3-ambtenaar, zodat deze nieuwe structuur tot stand kon worden gebracht. In het organisatieschema van de Ombudsman voor 2001 waren in totaal 26 posten opgenomen.

In 2001 verzocht de Ombudsman tijdens de procedure voor de vaststelling van de begroting 2002 de begrotingsautoriteit haar besluit van 1999 betreffende het actieplan voor de omzetting van de tijdelijke posten in het organisatieschema in vaste posten te herzien. In december 2001, toen de begroting voor 2002 was vastgesteld, aanvaardde de begrotingsautoriteit het standpunt van de Ombudsman dat alle posten van rang A in de Juridische Dienst tijdelijk moesten zijn behalve twee hoge posten van niveau A 4, die vast moesten zijn. In de Afdeling administratie en financiën moesten de posten daarentegen in de regel vast zijn.

Het totale bedrag van de op de begroting van de Ombudsman voor 2001 beschikbare kredieten bedroeg 3.902.316 €. Titel 1 (uitgaven voor personen die voor de instelling werken) bedroeg 3.111.390 €. Titel 2 (gebouwen, materieel en diverse huishoudelijke uitgaven) bedroeg 787.926 €. Titel 3 (uitgaven in verband met specifieke taken uitgevoerd door de instelling) bedroeg 3.000 €.

Onderstaande tabel geeft een beeld van de uitgaven in 2001 uitgaande van de beschikbare kredieten waarvoor betalingsverplichtingen zijn aangegaan.

Titel 1	€	2.965.799,50
Titel 2	€	647.340,12
Titel 3	€	1.336,53
Totaal	€	3.614.476,15

De ontvangsten bestaan hoofdzakelijk uit inhoudingen op de salarissen van de Ombudsman en zijn personeel. De totale ontvangsten uit hoofde van deze betalingen bedroegen in 2001 362.475,25 €.

De begroting 2002

De begroting voor 2002, die is opgesteld in 2001, voorziet in een organisatieschema van 27 posten, d.w.z. een toename met één post ten opzichte van het organisatieschema van 2001.

De totale kredieten voor 2002 bedragen 3.912.326 €. Titel 1 (uitgaven voor personen die voor de instelling werken) bedraagt 3.197.181 €. Titel 2 (gebouwen, materieel en diverse huishoudelijke uitgaven) bedraagt 712.145 €. Titel 3 (uitgaven in verband met specifieke taken door de instelling uitgevoerd) bedraagt 3.000 €.

De begroting 2002 omvat totale ontvangsten ten bedrage van 406.153 €.

C PERSONEEL

EUROPESE OMBUDSMAN

Jacob SÖDERMAN

SECRETARIAAT VAN DE EUROPESE OMBUDSMAN

STRAATSBURG

JURIDISCHE DIENST

Ian HARDEN

Hoofd van de Juridische Dienst

Met ingang van 01.12.2001 overgeplaatst naar Brussel

Tel. +32 2 284 38 49

José MARTÍNEZ ARAGÓN

Juridisch hoofdadviseur

Tel. +33 3 88 17 2401

Gerhard GRILL

Juridisch hoofdadviseur

Tel. +33 3 88 17 2423

Ida PALUMBO

Juridisch adviseur

Tel. +33 3 88 17 2385

Alessandro DEL BON

Juridisch adviseur

Tel. +33 3 88 17 2382

Maria ENGLESON

Juridisch adviseur

Tel. +33 3 88 17 2402

Peter BONNOR

Juridisch adviseur

(Hulpfunctionaris tot 30.09.2001)

(Tijdelijk functionaris sinds 01.10.2001)

Tel. +33 3 88 17 2399

Sigyn MONKE

Juridisch adviseur

(Tijdelijk functionaris sinds 05.06.2001)

Tel. +33 3 88 17 2429

Laurent BUI-DINH

Juridisch adviseur

(Hulpfunctionaris tot 31.07.2001)

Murielle RICHARDSON

Assistente van het Hoofd van de Juridische Dienst

Tel. +33 3 88 17 2388

Hans CRAEN

Stagiair (tot 30.06.2001)

Mette Lind THOMSEN

Stagiaire (tot 08.03.2001)

Marjorie FUCHS

Stagiaire (sinds 15.02.2001)

Tel. +33 3 88 17 4078

Berni FERRER JEFFREY

Stagiair (sinds 03.09.2001)

Tel. +33 3 88 17 2542

AFDELING ADMINISTRATIE EN FINANCIEN

João SANT'ANNA

Hoofd van de Afdeling administratie en financiën

Tel. +33 3 88 17 5346

Ben HAGARD

Medewerker Internetcommunicatie

Tel. +33 3 88 17 2424

Rosita AGNEW

Persvoorlichter

(Tijdelijk functionaris sinds 07.06.2001)

Tel. +33 3 88 17 2408

Xavier DENOËL

Administrateur

(Hulpfunctionaris tot 28.02.2001)

Nathalie CHRISTMANN

Administratief medewerkster

Tel. +33 3 88 17 2394

Alexandros KAMANIS

Financieel medewerker

Tel. +33 3 88 17 2403

Marie-Claire JORGE

Informaticamedewerkster

(Tijdelijk functionaris tot 31.05.2001)

Juan Manuel MALLEA

Assistent van de Ombudsman

Tel. +33 3 88 17 2301

Isabelle FOUCAUD-BOUR

Secretaresse

Tel. +33 3 88 17 2540

Isabelle LECESTRE

Secretaresse

Tel. +33 3 88 17 2393

Félicia VOLTZENLOGEL

Secretaresse

Tel. +33 3 88 17 2422

Isgouhi KRIKORIAN

Secretaresse

Tel. +33 3 88 17 2391

Evelyne BOUTTEFROY

Secretaresse

(Hulpfunctionaris sinds 15.02.2001)

Tel. +33 3 88 17 2413

Rachel DOELL

Secretaresse

(Hulpfunctionaris sinds 17.03.2001)

Tel. +33 3 88 17 2398

Séverine BEYER

Secretaresse

(Hulpfunctionaris tot 31.10.2001)

Julie MERCIER

Secretaresse

(Hulpfunctionaris tot 31.12.2001)

Charles MEBS

Bode

Tel. +33 3 88 17 7093

De Ombudsman en zijn in Straatsburg gebaseerd personeel

BRUSSEL**Benita BROMS***Hoofd steunpunt Brussel**Juridisch hoofdadviseur**Tel. +32 2 284 2543***Olivier VERHEECKE***Juridisch hoofdadviseur**Tel. +32 2 284 2003***Vicky KLOPPENBURG***Juridisch adviseur**Tel. +32 2 284 2542***Evanthia BENEKOU***Juridisch adviseur**(Hulpfunctionaris tot 31.03.2001)***Maria MADRID***Medewerkster**Tel. +32 2 284 3901***Anna RUSCITTI***Secretaresse**Tel. +32 2 284 6393***Ursula GARDERET***Secretaresse (tot 30.04.2001)***Alexandros TSADIRAS***Stagiair (sinds 03.09.2001)**Tel. +32 2 284 3897*

Het personeel van de Ombudsman in Brussel

D INDEX VAN BESLUITEN

1 PER NUMMER ZAAK

1998

0367/98/GG	.209
0713/98/GG	.225
0960/98/PB	.112
0995/98/OV	.121
1338/98/ME	.62

1999

0471/99/ME	.70
0511/99/GG	.125
0579/99/JMA	.29
0664/99/BB	.57
0860/99/MM	.97
0863/99/ME	.91
1033/99/JMA	.133
1267/99/ME	.138
1275/99/IJH	.34
1278/99/ME	.143
1298/99/BB	.39
1364/99/OV	.72
1393/99/BB	.44
1554/99/ME	.47
OI/5/99/GG	.225

2000

0025/2000/IP	.200
0081/2000/ADB	.76
0206/2000/MM	.111
0227/2000/ME	.47
0242/2000/GG	.235

0271/2000/JMA	.218
0277/2000/JMA	.218
0327/2000/PB	.32
0374/2000/ADB	.149
0423/2000/JMA	.78
0469/2000/ME	.79
0493/2000/ME	.151
0562/2000/PB	.81
0634/2000/JMA	.51
0660/2000/GG	.182
0705/2000/OV	.190
0729/2000/OV	.155
0780/2000/GG	.100
0821/2000/GG	.159
0833/2000/BB	.83
0916/2000/GG	.202
0917/2000/GG	.236
1043/2000/GG	.162
1056/2000/JMA	.196
1139/2000/JMA	.85
1194/2000/JMA	.169
1250/2000/IJH	.104
1376/2000/OV	.187
1591/2000/GG	.87

2001

0396/2001/ME	.173
0457/2001/OV	.88
0866/2001/GG	.178
OI/3/2001/SM	.232

2 PER ONDERWERP

Landbouw (GLB)

1298/99/BB 39

Burgerrechten

0713/98/GG 225

1194/2000/JMA 169

Contracten

0960/98/PB 112

0995/98/OV 121

0471/99/ME 70

0511/99/GG 125

1364/99/OV 72

OI/5/99/GG 225

0081/2000/ADB 76

0562/2000/PB 81

0634/2000/JMA 51

0780/2000/GG 100

0821/2000/GG 159

0833/2000/BB 83

1043/2000/GG 162

1591/2000/GG 87

0457/2001/OV 88

0866/2001/GG 178

Ontwikkelingssamenwerking

0374/2000/ADB 149

0396/2001/ME 173

Onderwijs, beroepsopleiding en jeugd

0664/99/BB 57

Milieu

1338/98/ME 62

0271/2000/JMA 218

0277/2000/JMA 218

0374/2000/ADB 149

0493/2000/ME 151

Vrij verkeer van goederen

1554/99/ME 47

0227/2000/ME 47

Industriebeleid

0860/99/MM 97

Intern reglement van instelling

OI/3/2001/SM 232

Instellingen

1250/2000/IJH 104

Diversen

1278/99/ME 143

Toegang van het publiek

0713/98/GG 225

0271/2000/JMA 218

0277/2000/JMA 218

0327/2000/PB 32

0374/2000/ADB 149

0916/2000/GG 202

0917/2000/GG 236

Volksgezondheid

0423/2000/JMA 78

Onderzoek en technologie

1393/99/BB 44

Personeel

- Aanwerving

0579/99/JMA 29

1033/99/JMA 133

0025/2000/IP 200

0206/2000/MM 111

0242/2000/GG 235

0660/2000/GG 182

0705/2000/OV 190

0729/2000/OV 155

1056/2000/JMA 196

1376/2000/OV 187

- Andere kwesties

0367/98/GG 209

0863/99/ME 91

1275/99/IJH 34

0469/2000/ME 79

1139/2000/JMA 85

Belastingbepalingen

1267/99/ME 138

Vervoer

0995/98/OV 121

3 PER SOORT VERMEEND WANBEHEER

Machtsmisbruik	1376/2000/OV	187
0960/98/PB	0396/2001/ME	173
112		
Vermijdbare vertraging	Juridische dwaling	
0367/98/GG	1298/99/BB	39
0995/98/OV	1393/99/BB	44
0471/99/ME	0271/2000/JMA	218
0664/99/BB	0277/2000/JMA	218
1267/99/ME	0327/2000/PB	32
1364/99/OV	0866/2001/GG	178
01/5/99/GG		
0423/2000/JMA	Nalatigheid	
0469/2000/ME	0995/98/OV	121
0562/2000/PB	1033/99/JMA	133
0729/2000/OV	0634/2000/JMA	51
0780/2000/GG	0729/2000/OV	155
1591/2000/GG	1139/2000/JMA	85
0457/2001/OV	0396/2001/ME	173
	01/3/2001/SM	232
Schending van de rechten van de verdediging	Procedure fouten	
0995/98/OV	0960/98/PB	112
1250/2000/IJH	0025/2000/IP	200
121	0374/2000/ADB	149
104	0833/2000/BB	83
	1194/2000/JMA	169
Discriminatie	0396/2001/ME	173
0579/99/JMA	01/3/2001/SM	232
0664/99/BB		
0863/99/ME	Motivering	
1393/99/BB	0995/98/OV	121
0206/2000/MM	0664/99/BB	57
0242/2000/GG	0327/2000/PB	32
0705/2000/OV	0729/2000/OV	155
1043/2000/GG	0833/2000/BB	83
1056/2000/JMA		
196	Gebrek aan transparantie	
Fout in procedure van artikel 226	0995/98/OV	121
0995/98/OV	1554/99/ME	47
121	0227/2000/ME	47
47	0493/2000/ME	151
47		
151	Gebrek aan of weigering van informatie	
	0713/98/GG	225
Gebrek aan of weigering van informatie	0995/98/GG	121
0713/98/GG	0471/99/ME	70
225	0664/99/BB	57
121	1278/99/ME	143
70	0206/2000/MM	111
57	0271/2000/JMA	218
143	0277/2000/JMA	218
111	0327/2000/PB	32
218	0374/2000/ADB	149
218	0821/2000/GG	159
32		
149	Onerlijke behandeling	
159	0511/99/GG	125
	0860/99/MM	97
Onerlijke behandeling	1275/99/IJH	34
0511/99/GG	1393/99/BB	44
125	0081/2000/ADB	76
97	0660/2000/GG	182
34	0705/2000/OV	190
44		
76		
182		
190		

Overige vormen van wanbeheer

1338/98/ME	62
0860/99/MM	97
0374/2000/ADB	149

HOE CONTACT KAN WORDEN OPGENOMEN MET DE EUROPESE OMBUDSMAN

STRAATSBURG

Postadres

De Europese Ombudsman

1, av. du Président Robert Schuman

B.P. 403

F - 67001 Strasbourg Cedex

STRAATSBURG

- Per telefoon

+33 3 88 17 2313

- Per fax

+33 3 88 17 9062

- E-mail

euro-ombudsman@europarl.eu.int

BRUSSEL

- Per telefoon

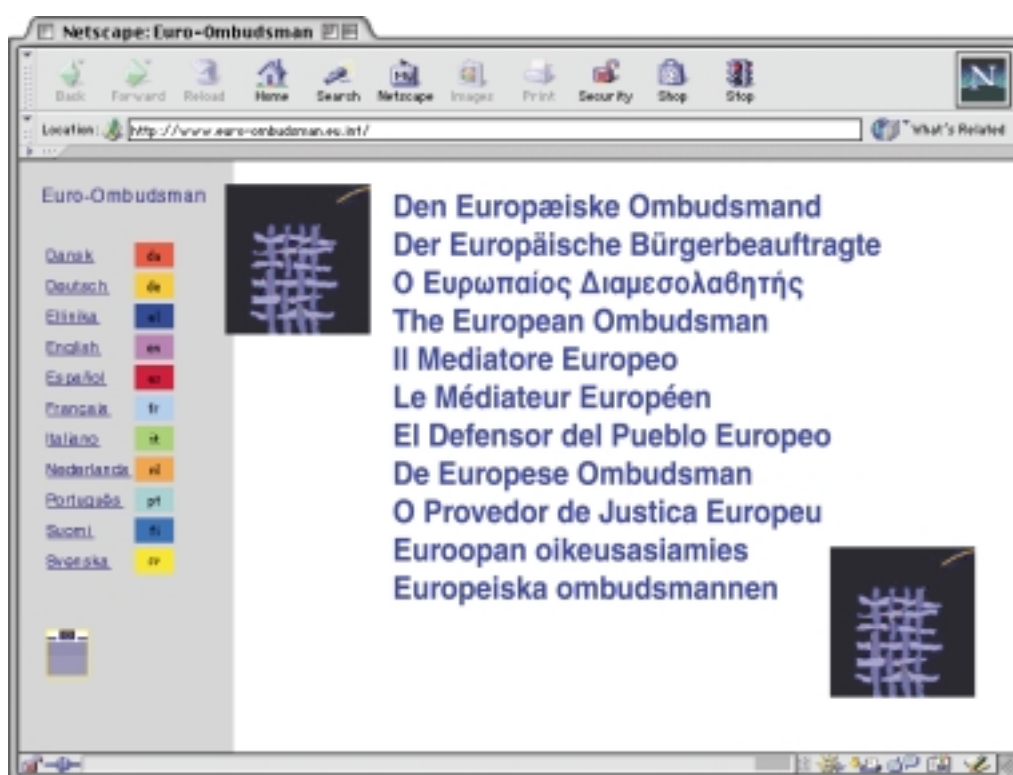
+32 2 284 2180

- Per fax

+32 2 284 4914

- Website

<http://www.euro-ombudsman.eu.int>

Prijs in Luxemburg (exclusief BTW): EUR 10

BUREAU VOOR OFFICIËLE PUBLICATIES
DER EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
L-2985 LUXEMBURG

ISBN 92-95010-22-1

9 789295 010222 >
